

OPERA
OMNIA
1.

The pages of the book are blank and show signs of age, including yellowing and small brown spots (foxing) scattered across the surface. The central gutter where the pages meet is visible.

FLAVII IOSEPHI
OPERA OMNIA

AB

IMMANUELE BEKKERO

RECOGNITA.

Immanuel Bekker
1828
Vol. I

VOLUMEN PRIMUM.

LIPSIAE.
SUMPTIBUS ET TYPIS B. G. TEUBNERI.
MDCCLV.

PRAEFATIO.

Iosephum abhinc annos decem accepimus, si Sosio fides Parisiensi, aliquot milibus locorum emendatiorem. nec tamen ideo novae huic editioni, in quo elaboraret, defuit. quae quantum profecerit copiis Havercampianis sedulo excutiendis, longum est dicere: aliunde quos locos sive correxerit sive tentarit, paucis accipe.

p. 8 20. ἀναπαύσασθαι τὸν θεὸν καὶ? * 20 30. μη-
 δένα*: μηδὲ 22 30. συμφρονισθεῖεν*: συμφρονισθεῖεν
 25 25. Μεστράτιμου? * 28 12. ἱστορήσθω*: ἱστορή-
 σθω 31 18. ὑβρίσαι*: ἐνυβρίσαι 40 14. ὑστέρω? *
 41 22. ἀφ' αὐτῶν*: ἀπ' αὐτῶν 45 16. Ἀφέρα? *
 47 7. οἴας*: οἴς 27. δυνατὸν ὄν*: δυνατὸν
 48 28. σήμερον τὸ*: τὸ σήμερον 51 16. ποιήσας*: ποιή-
 σιας 55 21. ἐνδείξεσθαι*: ἐνδείξασθαι 59 16. οἴκοι]
 οἴχη nescio quis 60 13. ἐπεκαθέζετο? * 66 3. τό τε*:
 τότε 69 2. γεγενημένος? * μὲν τῆς*: τῆς μὲν 70 3.
 ἂν deerat * 82 32. ἤρται Dindorfius: ἤρηται 87 11.
 εἰδότας*: εἰδότες 90 29. ὑπομενεῖ· διὰ—καταλιπεῖν ἐθε-
 λήσει, καὶ? * 91 7. ἀπολομένων*: ἀπολουμένων 96 11.
 ὑπαντησόμενος*: ὑπαντησάμενος 98 30. ἐνέλιπε Dindor-
 fius: ἀπέλιπε vel ἀνέλιπε 103 10. τοῦτο*: τούτου
 104 7. προσφύεται*: προφύεται 107 23. θηριοτρόφον? *
 113 4. σώσειν*: σώζειν 114 14. ἔμπειρος αὐτὸς ὧν

Handwritten notes in cursive script, likely a library or personal collection stamp, partially obscured by water damage.

δύναται· τὸ γὰρ ἐπ' ἀνθρώπῳ παράδοξον εἰς θεὸν ἀναφέρειν
 — ὑπάρχει;* 121 27. ἐπιλαμβανόμενον;* 123 1. ἂν
 deerat* 130 12. ἐώρων σῶν καὶ;* 135 16. ὀρθὰς
 Cocceius: αὐθις 136 8. ἐγκατελήφθη*: ἐγκατελείφθη
 140 1. γινόμενον*: γενόμενον 146 32. τεχνητῶ*: τέχνη
 τῶ 148 24. τριακονταπήχεις*: τριάκοντα πήχεις 159 29.
 θυμιώμενα Dindorfius: θυόμενα 178 27. ἔπειθον*? paulo
 ante praestabant antiquae lectiones, 24. τεθεαμένοι et 26.
 καταπεπλήγεσαν 183 14. προεξορήσαντες*: προεξορη-
 σάντων 193 21. τε*: τότε 198 16. προθέμενοι*: προ-
 θέμενοι 31. πᾶσαν;* 200 27. κατελιημένους*: κατελιη-
 μένοις 205 21. θεοῦς, omisso mox σέβασιν;* 28. τῆς*:
 ἐκ τῆς 206 12. ἡμεῖς] ὑμῖν;* 216 3. συναπέθνησκον;*
 213 3. οὐ*: ᾧ 214 7. αἰδιον*: αἰδιον παραθέμενος
 217 25. πράξετε*: πράττετε 232 10. ἀπολέσθαι*:
 ἀποβαλέσθαι 233 27. περιπέσητε*: παραπέσητε 236 2.
 ἀναβῆναι;* 241 10. δειπνοποιησόμενοι*: δειπνοποιησά-
 μενοι 245 13. ἦτων;* 246 23. ἦγον;* 249 6.
 πύστιν*: πίστιν 17. πολῖται;* 255 19. μόνῳ ἂν τού-
 τῳ;* 256 21. ἐπαξομένοις*: ἐπαξομένους 260 12. ἦ
 deerat* 263 6. χρήσονται*: χρήσαντο 269 21. ὑφεί-
 ναι*: ἐφείναι 274 28. ὃ σοὶ*: ὅσον 281 31. post tunc
 collocandum, quod est v. 32 χωρίῳ 285 26. κοινώσατο*:
 κοινωνήσατο 287 22. θαναμάζουσα*: ἐκθαναμάζουσα
 291 1 ἐγγχειρεῖν*: ἐγγχειρεῖν 294 27. ἂν deerat*

ΦΛΑΒΙΟΥ ΙΩΣΗΠΟΥ

ΙΟΥΔΑΪΚΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ

ΒΙΒΛΟΣ ΠΡΩΤΗ.

Τοῖς τὰς ἱστορίας συγγράφειν βουλομένοις οὐ μίαν
 οὐδὲ τὴν αὐτὴν ὁρῶ τῆς σπουδῆς γινομένην αἰτίαν,
 ἀλλὰ πολλὰς καὶ πλείστον ἀλλήλων διαφερούσας. τινὲς
 μὲν γὰρ ἐπιδεικνύμενοι λόγων δεινότητα καὶ τὴν ἀπ'
 5 αὐτῆς θηρώμενοι δόξαν, ἐπὶ τοῦτο τῆς παιδείας τὸ μέρος
 ὀρμῶσιν· ἄλλοι δὲ χάριν ἐκείνοις φέροντες περὶ ὧν τὴν
 ἀναγραφὴν εἶναι συμβέβηκε, τὸν εἰς αὐτὴν πόνον καὶ
 παρὰ δύνάμιν ὑπέστησαν· εἰσὶ δὲ οὔτινες ἐβιάσθησαν
 ὑπ' αὐτῆς τῶν πραγμάτων τῆς ἀνάγκης, οἷς πραττομέ-
 10 νοις παρέτυχον, ταῦτα γραφῇ δηλούσῃ περιλαβεῖν· πολ-
 λούς δὲ καὶ χρησίμων μέγεθος πραγμάτων ἐν ἀγνοίᾳ
 κειμένων προύτρψε τὴν περὶ αὐτῶν ἱστορίαν εἰς κοι-
 νὴν ὠφέλειαν ἐξενεγκεῖν. τούτων δὲ τῶν προειρημένων
 αἰτιῶν αἱ τελευταῖαι δύο καί μοι συμβεβήκασιν. τὸν μὲν
 15 γὰρ πρὸς τοὺς Ῥωμαίους πόλεμον ἡμῖν τοῖς Ἰουδαίοις
 γενόμενον, καὶ τὰς ἐν αὐτῷ πράξεις καὶ τὸ τέλος οἶον
 ἀπέβη, πείρα μαθῶν, ἐβιάσθη ἐκδιηγῆσασθαι διὰ τοὺς
 ἐν τῷ γράφειν λυμαινομένους τῇ ἀληθείᾳ, ταύτην δὲ (2)
 τὴν ἐνεστῶσαν ἐγκεχέρισμαι πραγματείαν νομίζων
 20 ἅπασιν φανεῖσθαι τοῖς Ἑλλήσιν ἀξίαν σπουδῆς· μέλλει
 γὰρ περιέξειν ἅπασαν τὴν παρ' ἡμῖν ἀρχαιολογίαν καὶ
 τὴν διάταξιν τοῦ πολιτεύματος ἐκ τῶν Ἑβραϊκῶν με-
 θηρημνευμένην γραμμάτων. ἤδη μὲν οὖν καὶ πρότερον
 διανοήθη, ὅτε τὸν πόλεμον συνέγραφον, δηλώσασθαι τίνες

ὄντες ἐξ ἀρχῆς οἱ Ἰουδαῖοι καὶ τίσι χρησάμενοι τύχαις, ὑφ' οἷον τε παιδευθέντες νομοθέτη τὰ πρὸς θεοσέβειαν καὶ τὴν ἄλλην ἄσκησιν ἀρετῆς, πόσους τε πολέμους ἐν μακροῖς πολεμήσαντες χρόνοις, εἰς τὸν τελευταῖον ἄκου- 5 τες πρὸς Ῥωμαίους κατέστησαν. ἀλλ' ἐπεὶ μείζων ἦν ἢ τοῦδε τοῦ λόγου περιβολή, καθ' αὐτὸν ἐκείνους χωρίσας ταῖς ἰδίαις ἀρχαῖς αὐτοῦ καὶ τῷ τέλει τὴν γραφὴν συνε- μέτροσα. χρόνου δὲ προϊόντος, ὅπερ φιλεῖ τοῖς μεγά- 10 λων ἄπτεσθαι διανοοῦμένοις, ὄκνος μοι καὶ μέλλησις ἐρίνετο τηλικαύτην μετενεργεῖν ὑπόθεσιν εἰς ἄλλοδα- πὴν ἡμῖν καὶ ξένης διαλέκτου συνήθειαν. ἦσαν δὲ τινες οἱ πόθον τῆς ἱστορίας ἐπ' αὐτὴν με προύτρεπον, καὶ μά- λιστα δὴ πάντων Ἐπαφρόδιτος, ἀνήρ ἅπασαν μὲν ἰδέαν 15 παιδείας ἠγαπηκώς, διαφερόντως δὲ χαίρων ἐμπειρίαις πραγμάτων, ἅτε δὴ μεγάλοις μὲν αὐτὸς ὀμιλήσας πράγ- μασι καὶ τύχαις πολυτρόποις, ἐν ἅπασιν δὲ θαυμαστὴν ἐπιδειξάμενος φύσεως ἀγαθῆς ἰσχὺν καὶ προαίρεσιν ἀρετῆς ἀμετακίνητον. τούτῳ δὴ πειθόμενος, αἰεὶ τοῖς 20 χρήσιμον ἢ καλὸν τι πράττειν δυναμένοις συμφιλοκα- λοῦντι, καὶ ἑμαυτὸν αἰσχυνόμενος εἰ δόξαιμι ἡδυνμία πλέον ἢ τῷ περὶ τὰ κάλλιστα χαίρειν πόνη, προθυμό- τερον ἐπερωσάσθην, ἔτι κἀκεῖνο πρὸς τοῖς εἰρημένοις λογισάμενος οὐ παρέργως, περὶ τε τῶν ἡμετέρων προ- 25 γόνων, οἱ μεταδιδόναι τῶν τοιούτων ἤθελον, καὶ περὶ τῶν Ἑλλήνων, εἰ τινες αὐτῶν γινῶναι τὰ παρ' ἡμῖν ἐσπούδασαν. εὗρον τοίνυν ὅτι Πτολεμαίων μὲν ὁ δεύ- 30 τερος, μάλιστα δὴ βασιλεὺς περὶ παιδείαν καὶ βιβλίων συναγωγὴν σπουδάσας, ἐξαιρέτως ἐφιλοτιμήθη τὸν ἡμέτερον νόμον καὶ τὴν κατ' αὐτὸν διάταξιν τῆς πολι- τείας εἰς τὴν Ἑλλάδα φωνὴν μεταβαλεῖν, ὁ δὲ τῶν παρ' ἡμῖν ἀρχιερέων οὐδενὸς ἀρετῆ δευτέρος Ἐλεάζαρος τῷ 35 προειρημένῳ βασιλεῖ ταύτης ἀπολαῦσαι τῆς ὠφελείας

οὐκ ἐφθόνησε, πάντως ἀντειπὼν ἂν εἰ μὴ πάτριον ἦν ἡμῖν τὸ μηδὲν ἔχειν τῶν καλῶν ἀπόρητον. καὶ ἑμαυτῷ δὴ πρόπειν ἐνόμισα τοῦ μὲν ἀρχιερέως μιμήσασθαι τὸ 5 μεγαλόψυχον, τῷ βασιλεῖ δὲ πολλοὺς ὁμοίως ὑπολαβεῖν καὶ νῦν εἶναι φιλομαθεῖς· οὐδὲ γὰρ πᾶσαν ἐκείνος ἐφθῆ λαβεῖν τὴν ἀναγραφὴν, ἀλλ' αὐτὰ μόνα τὰ τοῦ νόμου παρέδοσαν οἱ πεμφθέντες ἐπὶ τὴν ἐξήγησιν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν. μυρία δὲ ἔστι τὰ δηλούμενα διὰ τῶν 10 ἱερῶν γραμμῶν, ἅτε δὴ πεντακισχιλίων ἐτῶν ἱστο- ρίας ἐν αὐτοῖς περιειλημμένης, καὶ παντοῖαι μὲν εἰσι παράλογοι περιπέτειαί, πολλαὶ δὲ τύχαι πολέμων καὶ στρατηγῶν ἀνδραγαθίαι καὶ πολιτευμάτων μεταβολαί. τὸ σύνολον δὲ μάλιστα τις ἂν ἐκ ταύτης μάθοι τῆς ἱστο- 15 ρίας, ἐθελήσας αὐτὴν διελθεῖν, ὅτι τοῖς μὲν θεοῦ γνώ- μη κατακολουθοῦσι καὶ τὰ καλῶς νομοθετηθέντα μὴ τολμῶσι παραβαίνειν πάντα κατορθοῦνται πέρα πίστεως καὶ γέρας εὐδαιμονίας πρόκειται παρὰ θεοῦ, καθ' ὅσον 20 δ' ἂν ἀποστῶσι τῆς τούτων ἀκριβοῦς ἐπιμελείας, ἄπορα μὲν γίνεται τὰ πόριμα, τρέπεται δ' εἰς συμφορὰς ἀνη- κέστους ὅ τι ποτ' ἂν ὡς ἀγαθὸν δρᾶν σπουδάσωσιν. ἤδη τοίνυν τοὺς ἐντευξομένους τοῖς βιβλίοις παρακαλῶ τὴν γνώμην θεῶν προσανέχειν, καὶ δοκιμάζειν τὸν ἡμέ- 25 τερον νομοθέτην, εἰ τὴν τε φύσιν αὐτοῦ ἀξίως κατενόησε καὶ τῇ δυνάμει προεπούσας αἰεὶ τὰς πράξεις ἀνέθηκε, πά- σης καθαρὸν τὸν περὶ αὐτοῦ φυλάξας λόγον τῆς παρ' 30 ἄλλοις ἀσχήμονος μυθολογίας, καίτοι γε, ὅσον ἐπὶ μήκει χρόνου καὶ παλαιότητι, πολλὴν ἔχων ἄδειαν ψευδῶν πλασμάτων. γέγρονε γὰρ πρὸ ἐτῶν δισχιλίων, ἐφ' ὅσον πληθὸς αἰῶνος οὐδ' αὐτῶν οἱ ποιηταὶ τὰς γενέσεις τῶν 35 θεῶν, μήτι γε τὰς τῶν ἀνθρώπων πράξεις ἢ τοὺς νό- μους ἀνενεργεῖν ἐτόλμησαν.

τὰ μὲν οὖν ἀκριβῆ τῶν ἐν ταῖς ἀναγραφαῖς προῶν

ὁ λόγος κατὰ τὴν οἰκείαν τάξιν σημαίνει· τοῦτο γὰρ διὰ ταύτης ποιήσῃ τῆς πραγματείας ἐπηγγελιάμην, οὐδὲν (4) προσθεῖς, οὐδ' αὖ παραλιπών· ἐπειδὴ δὲ τὰ πάντα σχεδὸν ἐν τῆς τοῦ νομοθέτου σοφίας ἡμῖν ἀνήρηται Μωϋσέως, ἀνάγκη μοι βραχέα περὶ ἐκείνου προειπεῖν, 5 ὅπως ἂν μὴ τινες τῶν ἀναγνωσομένων διαπορῶσι πόθεν ἡμῖν ὁ λόγος, περὶ νόμων καὶ πράξεων ἔχων τὴν ἀναγραφὴν, ἐπὶ τοσοῦτον φυσιολογίας κεινομένων κεν. ἴστέον οὖν ὅτι πάντων ἐκεῖνος ἀναγκαιότατον ἠγγήσατο τῶ καὶ τὸν ἑαυτοῦ μέλλοντι βίον οἰκονομήσειν καλῶς καὶ τοῖς 10 ἄλλοις νομοθετεῖν πρῶτον θεοῦ φύσιν κατανοῆσαι, καὶ τῶν ἔργων τῶν ἐκείνου θεατὴν τῶ νῦν γενόμενου οὕτω παραδείγμα τὸ πάντων ἄριστον μιμεῖσθαι, καθ' ὅσον οἶόν τε, καὶ πειρᾶσθαι κατακολουθεῖν· οὔτε γὰρ αὐτῶ ποτ' ἂν γενέσθαι νοῦν ἀγαθὸν τῶ νομοθέτῃ ταύτης 15 ὑπολειπομένῳ τῆς θείας, οὔτε τῶν γραφησομένων εἰς ἀρετῆς λόγον οὐδὲν ἀποβήσεσθαι τοῖς λαβοῦσιν, εἰ μὴ πρὸ παντὸς ἐτέρου διδαχθεῖεν ὅτι πάντων πατήρ τε καὶ δεσπότης ὁ θεὸς ὢν καὶ πάντα ἐπιβλέπων τοῖς μὲν ἐπομένους αὐτῶ δίδωσιν εὐδαίμονα βίον, τοὺς ἔξω δὲ 20 βαίνοντας ἀρετῆς μεγάλας περιβάλλει συμφοραῖς. τοῦτο δὲ παιδεῦσαι Μωϋσῆς βουλευθεὶς τὸ παιδεύμα τοὺς ἑαυτοῦ πολίτας, τῆς τῶν νόμων θέσεως οὐκ ἀπὸ συμβολαίων καὶ τῶν πρὸς ἀλλήλους δικαίων ἤρξατο τοῖς ἄλλοις παραπλησίως, ἀλλ' ἐπὶ τὸν θεὸν καὶ τὴν τοῦ κόσμου 25 κατασκευὴν τὰς γνώμας αὐτῶν ἀναγαγών, καὶ πείσας ὅτι τῶν ἐπὶ γῆς ἔργων τοῦ θεοῦ τὸ κάλλιστόν ἐσμεν ἄνθρωποι, ὅτε πρὸς τὴν εὐσέβειαν ἔσχευ ὑπακούοντας, φασδίως ἤδη περὶ πάντων ἐπειθεν. οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι νομοθέται τοῖς μύθοις ἐξακολουθήσαντες τῶν ἀνθρω- 30 πίνων ἀμαρτημάτων εἰς τοὺς θεοὺς τῶ λόγῳ τὴν αἰσχύνην μετέθεσαν, καὶ πολλὴν ὑποτίμησιν τοῖς πονηροῖς

ἔδωκαν· ὁ δ' ἡμέτερος νομοθέτης ἀκραιφνῆ τὴν ἀρετὴν ἔχοντα τὸν θεὸν ἀποφήνας φήθη δεῖν τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνης πειρᾶσθαι μεταλαμβάνειν, καὶ τοὺς μὴ ταῦτα φρονούντας μηδὲ πιστεύοντας ἀπαραιτήτως ἐκόλασε. 5 πρὸς ταύτην οὖν τὴν ὑπόθεσιν ποιεῖσθαι τὴν ἐξέτασιν τοὺς ἀναγνωσομένους παρακαλῶ. φανεῖται γὰρ σκοπομένοις οὕτως οὐδὲν οὔτ' ἄλογον αὐτοῖς οὔτε πρὸς τὴν μεγαλειότητα τοῦ θεοῦ καὶ τὴν φιλανθρωπίαν ἀνάρμοστον· πάντα γὰρ τῇ τῶν ὄλων φύσει σύμφωνον ἔχει 10 τὴν διάθεσιν, τὰ μὲν αἰνιττομένου τοῦ νομοθέτου δεξιῶς, τὰ δὲ ἀλληγοροῦντος μετὰ σεμνότητος, ὅσα δ' ἐξ εὐθείας λέγεσθαι συνέφερε, ταῦτα ῥητῶς ἐμφανίζοντος. τοῖς μέντοι βουλομένοις καὶ τὰς αἰτίας ἐκάστων σκοπεῖν πολλὴ γένοιτ' ἂν ἡ θεωρία καὶ λίαν φιλόσοφος, ἣν ἐγὼ 15 νῦν μὲν ὑπερβαλοῦμαι, θεοῦ δὲ διδόντος ἡμῖν χρόνον πειράσομαι μετὰ ταύτην γράψαι τὴν πραγματείαν. τρέψομαι δὲ ἐπὶ τὴν ἀφήρησιν ἤδη τῶν πραγμάτων, μνησθεῖς πρότερον ὢν περὶ τῆς τοῦ κόσμου κατασκευῆς εἶπε Μωϋσῆς. ταῦτα δ' ἐν ταῖς ἱεραῖς βίβλοις εὔρον ἀνα- 20 γεγραμμένα. ἔχει δὲ οὕτως.

Ἐν ἀρχῇ ἔκτισεν ὁ θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. 1 ταύτης δ' ὑπ' ὅψιν οὐκ ἐρχομένης, ἀλλὰ βαθεῖ μὲν κρυπτομένης σκότει, πνεύματος δ' αὐτὴν ἄνωθεν ἐπιθέουτος, γενέσθαι φῶς ἐκέλευσεν ὁ θεός. καὶ γενομένου 25 τούτου κατανοήσας τὴν ὅλην ὕλην, διεχώρισε τό τε φῶς καὶ τὸ σκότος, καὶ τῶ μὲν ὄνομα ἔθετο νύκτα, τὸ δὲ ἡμέραν ἐκάλεσεν, ἐσπέραν τε καὶ ὄρθρον τὴν ἀρχὴν τοῦ φωτός καὶ τὴν ἀνάπαυσιν προσαγορεύσας. καὶ αὕτη μὲν ἂν εἴη ἡ πρώτη ἡμέρα, Μωϋσῆς δ' αὐτὴν μίαν 30 εἶπε· τὴν δ' αἰτίαν ἱκανὸς μὲν εἶμι ἀποδοῦναι καὶ νῦν, ἐπεὶ δ' ὑπέσχημαι τὴν αἰτιολογίαν ἀπάντων ἰδία συγγραφήμενος παραδώσειν, εἰς τότε καὶ τὴν περὶ αὐτῆς

ἐρμηνείαν ἀναβαλοῦμαι. μετὰ δὲ τοῦτο τῇ δευτέρῃ τῶν
 ἡμερῶν τὸν οὐρανὸν τοῖς ὄλοις ἐπιτίθησιν, ὅτι αὐτὸν
 ἀπὸ τῶν ἄλλων διακρίνας καθ' αὐτὸν ἤξιωσε τετάχθαι,
 κρύσταλλον τε περιπήξας αὐτῷ καὶ νότιον αὐτοῦ καὶ
 ὑπεώδη, πρὸς τὴν ἀπὸ τῶν δροσῶν ὠφέλειαν, ἀρμολίως
 τῇ γῆ μηχανησάμενος. τῇ δὲ τρίτῃ ἴσθησι τὴν γῆν, ἀνα-
 χέας περὶ αὐτὴν τὴν θάλασσαν· κατ' αὐτὴν δὲ ταύτην
 τὴν ἡμέραν εὐθὺς φντά τε καὶ σπέγματα γῆθεν ἀνέ-
 τειλε. τῇ δὲ τετάρτῃ διακοσμεῖ τὸν οὐρανὸν ἡλίῳ καὶ
 σελήνῃ καὶ τοῖς ἄλλοις ἄστροις, κινήσεις αὐτοῖς ἐπι-
 10 στείλας καὶ δρόμους, οἷς ἂν αἱ τῶν ὠρῶν περιφοραὶ
 φανεραὶ σημαίνοντο. πέμπτῃ δ' ἡμέρῃ ζῶα νηκτὰ καὶ
 μετάρσια τὰ μὲν κατὰ βυθοῦ τὰ δὲ δι' ἀέρος ἀνήκε,
 συνδησάμενος αὐτὰ κοινωνίᾳ καὶ μίξει γονῆς ἕνεκα καὶ
 τοῦ συναύξεσθαι καὶ πλεονάζειν αὐτῶν τὴν φύσιν. τῇ 15
 δὲ ἕκτῃ ἡμέρῃ δημιουργεῖ τὸ τῶν τετραπόδων γένος,
 ἄρρεν τε καὶ θῆλυ ποιήσας· ἐν ταύτῃ δὲ καὶ τὸν ἄν-
 θρωπον ἐπλασε. καὶ τὸν κόσμον ἐν ἕξ ταῖς πάσαις ἡμέ-
 ραις Μωϋσῆς καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῷ φησὶ γενέσθαι, τῇ
 δὲ ἑβδόμῃ ἀναπαύσασθαι καὶ λαβεῖν ἀπὸ τῶν ἔργων 20
 ἐκεχειρίαν· ὅθεν καὶ ἡμεῖς σχολὴν ἀπὸ τῶν πόνων κατὰ
 ταύτην ἄγομεν τὴν ἡμέραν, προσαγορευόντες αὐτὴν
 σάββατα. δηλοῖ δὲ ἀνάπαυσιν κατὰ τὴν Ἑβραίων διά-
 λεκτον τὸ ὄνομα.

2 καὶ δὴ καὶ φυσιολογεῖν Μωϋσῆς μετὰ τὴν ἑβδόμην 25
 ἤρξατο, περὶ τῆς τοῦ ἀνθρώπου κατασκευῆς λέγων οὕ-
 τως. ἐπλασεν ὁ θεὸς τὸν ἄνθρωπον χοῦν ἀπὸ τῆς γῆς
 λαβῶν, καὶ πνεῦμα ἐνήκεν αὐτῷ καὶ ψυχὴν. ὁ δ' ἄν-
 θρωπος οὗτος Ἄδαμος ἐκλήθη, σημαίνει δὲ τοῦτο κατὰ
 γλωτταν τὴν Ἑβραίων πυρρός, ἐπειδήπερ ἀπὸ τῆς πυρ- 30
 ρῶς γῆς φουραθείσης ἐγερόναι· τοιαύτη γάρ ἐστιν ἡ παρ-
 θένος γῆ καὶ ἀληθινή. παρίστησι δὲ ὁ θεὸς τῷ Ἀδάμῳ

κατὰ γένη τὰ ζῶα, θήλειά τε καὶ ἄρρενα ἀποδειξάμενος·
 καὶ τούτοις ὀνόματα τίθησιν, οἷς ἔτι καὶ νῦν καλοῦν-
 ται. βλέπων δὲ τὸν Ἄδαμον οὐκ ἔχοντα κοινωνίαν πρὸς
 τὸ θῆλυ καὶ συνδιαίτησιν (οὐδὲ γὰρ ἦν), ξενιζόμενον δ'
 5 ἐπὶ τοῖς ἄλλοις ζῴοις οὕτως ἔχουσι, μίαν αὐτοῦ κοιμη-
 μένου πλευρὰν ἐξελῶν ἐξ αὐτῆς ἐπλασε τὴν γυναῖκα·
 καὶ ὁ Ἄδαμος προσαχθεῖσάν αὐτὴν ἐγνώρισεν ἐξ ἑαυ-
 τοῦ γενομένην. ἰσὰ δὲ κατὰ τὴν Ἑβραίων διάλεκτον
 καλεῖται γυνή. τὸ δ' ἐκείνης ὄνομα τῆς γυναικὸς Εὐέα
 10 ἦν· σημαίνει δὲ τοῦτο πάντων τῶν ζῴων μητέρα.

φησὶ δὲ τὸν θεὸν καὶ παράδεισον πρὸς τὴν ἀνα- 3
 τολήν καταφυτεῦσαι, παντοῖα τεθηλότα φυτῶ· ἐν τού-
 τοις δ' εἶναι καὶ τῆς ζωῆς τὸ φυτὸν καὶ ἄλλο τὸ τῆς
 φρονήσεως, ᾧ διεγινώσκετο τί τε εἶη τὸ ἀγαθὸν καὶ τί
 15 τὸ κακόν· εἰς τοῦτόν τε τὸν κῆπον εἰσαγαρόντα τὸν τε
 Ἄδαμον καὶ τὴν γυναῖκα κελεῦσαι τῶν φυτῶν ἐπιμελεῖ-
 σθαι. ἄρδεται δ' οὗτος ὁ κῆπος ὑπὸ ἐνὸς ποταμοῦ, πᾶ-
 σαν ἐν κύκλῳ τὴν γῆν περιρρέοντος, ὃς εἰς τέσσαρα
 μέρη σχίζεται. καὶ Φεισῶν μὲν (σημαίνει δὲ πληθύν
 20 τοῦνομα) ἐπὶ τὴν Ἰνδικὴν φερόμενος ἐκδίδωσιν εἰς τὸ
 πέλαγος, ὑφ' Ἑλλήνων Γάγγης λεγόμενος, Εὐφράτης
 δὲ καὶ Τίγρις ἐπὶ τὴν Ἐρυθρὰν ἀπίασι θάλασσαν· κα-
 λεῖται δὲ ὁ μὲν Εὐφράτης Φορά, σημαίνει δὲ ἥτοι σκε-
 δασμὸν ἢ ἄνθος, Τίγρις δὲ Διγλάθ, ἐξ οὗ φράζεται τὸ
 25 μετὰ στενότητος ὄξύ. Γηὼν δέ, διὰ τῆς Αἰγύπτου ῥέων,
 δηλοῖ τὸν ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς ἀναδιδόμενον ἡμῖν· ὃν δὴ
 Νεῖλον Ἕλληνες προσαγορεύουσιν.

ὁ δὲ τοίνυν θεὸς τὸν Ἄδαμον καὶ τὴν γυναῖκα τῶν 4
 μὲν ἄλλων φυτῶν ἐκέλευε ρεύεσθαι, τοῦ δὲ τῆς φρονή-
 30 σεως ἀπέχεσθαι, προειπὼν ἀφαμένους ἐξ αὐτοῦ ὄλεθρον
 γενησόμενον. ὁμοφωνούντων δὲ κατ' ἐκεῖνο καιροῦ τῶν
 ζῴων ἀπάντων, ὁ ὄφις συνδιατρώμενος τῷ τε Ἀδάμῳ

καὶ τῇ γυναικὶ φθονερώς μὲν εἶχεν ἐφ' οἷς αὐτοὺς εὐ-
 δαιμονήσειν ᾗτο πεπεισμένους τοῖς τοῦ θεοῦ παραγ-
 γέλμασιν, οἰόμενος δὲ συμφορᾷ περιπεσεῖσθαι παρα-
 κούσαντας, ἀναπεῖθει κακοήθως τὴν γυναῖκα γεύσασθαι
 τοῦ φυτοῦ τῆς φρονήσεως, ἐν αὐτῷ λέγων εἶναι τὴν τε 5
 τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τοῦ κακοῦ διάγνωσιν, ἧς γενομένης
 αὐτοῖς μακάριον καὶ μηδὲν ἀπολείποντα τοῦ θεοῦ
 διάξειν βίον. καὶ παρακρούεται μὲν οὕτω τὴν γυναῖκα
 τῆς ἐντολῆς τοῦ θεοῦ καταφρονῆσαι, γευσασμένη δὲ τοῦ
 φυτοῦ καὶ ἡσθεῖσα τῷ ἐδέσματι καὶ τὸν Ἄδαμον ἀνέ- 10
 πεισεν αὐτῷ χρῆσασθαι, καὶ συνιέσαν τε ἑαυτῶν ἡδὴ
 γεγυμνωμένων καὶ τὴν αἰσχύνην ὑπαιθρον ἔχοντες
 σκέπην αὐτῆς ἐπευόουν· τὸ γὰρ φυτὸν ὀξύτητος καὶ
 διανοίας ὑπήρχε. φύλλοις οὖν ἑαυτοὺς σκεπῆς ἐσκέπα-
 σαν, καὶ ταῦτα πρὸ τῆς αἰδοῦς προβαλλόμενοι μᾶλλον 15
 ἐδόκουν εὐδαιμονεῖν, ὅσων πρότερον ἐσπᾶνίζον εὐρόν-
 τες. τοῦ θεοῦ δ' εἰς τὸν κήπον ἐλθόντος ὁ μὲν Ἄδαμος,
 πρότερον εἰς ὀμίλιαν αὐτῷ φοιτῶν, συνειδὼς ἑαυτῷ τὴν
 ἀδικίαν ὑπεχώρει· τὸν δὲ θεὸν ἐξέμισε τὸ πραττόμενον,
 καὶ τὴν αἰτίαν ἐπυνθάνετο, δι' ἣν πρότερον ἠδόμενος 20
 τῇ πρὸς αὐτὸν ὀμιλίᾳ νῦν φεύγει ταύτην καὶ περιίστα-
 ται. τοῦ δὲ μηδὲν φθεγγομένου διὰ τὸ συγγινώσκειν
 ἑαυτῷ παραβάντι τὴν τοῦ θεοῦ πρόσταξιν, "ἀλλ' ἐμοὶ
 μὲν" εἶπεν ὁ θεός "ἔγνωστο περὶ ὑμῶν ὅπως βίον εὐδαι- 25
 μονα καὶ κακοῦ παντὸς ἀπαθῆ βιώσητε, μηδεμιᾶ ξαινό-
 μενοι τὴν ψυχὴν φροντίδι, πάντων δ' ὑμῶν αὐτομάτων,
 ὅσα πρὸς ἀπόλαυσιν καὶ ἡδονὴν συντελεῖ, κατὰ τὴν ἐμὴν
 ἀνιόντων πρόνοιαν, χωρὶς ὑμετέρου πόνου καὶ ταλαι-
 πωρίας, ὧν παρόντων γῆρας τε θᾶττον ἂν ἐπέλθοι καὶ
 τὸ ξῆν οὐ μακρὸν ὑμῖν γένοιτο. νῦν δ' εἰς ταύτην μου 30
 τὴν γνώμην ἐνύβρισας, παρακούσας τῶν ἐμῶν ἐντολῶν·
 οὐ γὰρ ἐπ' ἀρετῇ τὴν βιωπὴν ἄρεις, ἀλλ' ἐπὶ συνειδότη

πουρησῶ." Ἄδαμος δὲ παρητεῖτο τῆς ἁμαρτίας αὐτόν,
 καὶ παρεκάλει τὸν θεὸν μὴ χαλεπαίνειν αὐτῷ, τὴν γυ-
 ναῖκα τοῦ γεγονότος αἰτιώμενος καὶ λέγων ὑπ' αὐτῆς
 ἔξαπατηθεὶς ἁμαρτεῖν. ἢ δ' αὖ κατηγόρει τοῦ ὄψεως.
 5 ὁ δὲ θεὸς ἤττονα γυναικείας συμβουλῆς αὐτὸν γενο-
 μενον ὑπετίθει τιμωρίαν, τὴν γῆν οὐκέτι μὲν οὐδὲν αὐ-
 τοῖς τῶν ἑαυτῆς ἀναδώσειν αὐτομάτως εἰπῶν, πονοῦσι
 δὲ καὶ τοῖς ἔργοις τριβομένοις, τὰ μὲν παρέξειν τῶν δὲ
 οὐκ ἀξιώσειν. Εὐέαν δὲ τοκετοῖς καὶ ταῖς ἐξ ὠδίνων
 10 ἀλγηδόσιν ἐκόλαξεν, ὅτι τὸν Ἄδαμον, οἷς αὐτὴν ὁ ὄφρις
 ἐξηπάτησε, τούτοις παρακρουσαμένη συμφοραῖς περι-
 ἔβαλεν. ἀφείλετο δὲ καὶ τὸν ὄφιν τὴν φωνήν, ὄργι-
 σθεὶς ἐπὶ τῇ κακοηθείᾳ τῇ πρὸς τὸν Ἄδαμον, καὶ ἰὸν
 ἐντίθησιν ὑπὸ τὴν γλῶττιαν αὐτῷ, πολέμιον ἀποδείξας
 15 ἀνθρώποις, καὶ ὑποθέμενος κατὰ τῆς κεφαλῆς φέρειν
 τὰς πληγὰς, ὡς ἐν ἐκείνῃ τοῦ τε κακοῦ τοῦ πρὸς ἀνθρώ-
 πους κειμένου καὶ τῆς τελευτῆς ὁφίστης τοῖς ἀμυνομένοις
 ἐσομένης, ποδῶν τε αὐτὸν ἀποστερησας σύρεσθαι κατὰ
 τῆς γῆς ἰλυσπώμενον ἐποίησεν.
 20 καὶ ὁ μὲν θεός, ταῦτα προστάξας αὐτοῖς πάσχειν,
 μετοικίξει τὸν Ἄδαμον καὶ τὴν Εὐέαν ἐκ τοῦ κήπου εἰς
 ἕτερον χωρίον, γίνονται δὲ αὐτοῖς παῖδες ἄρρενες δύο, 2
 προσηγορεύετο δ' αὐτῶν ὁ μὲν πρῶτος Κάϊς (κτῆσιν δὲ
 σημαίνει τοῦτο μεθερμηνεούμενον τὸ ὄνομα), Ἄβελος δὲ
 25 ὁ δεύτερος (σημαίνει δὲ πένθος τοῦτο). γίνονται δὲ αὐ-
 τοῖς καὶ θνητάρες. οἱ μὲν οὖν ἀδελφοὶ διαφόροις ἔχαι-
 ρον ἐπιτηδεύμασιν. Ἄβελος μὲν γὰρ ὁ νεώτερος δικαιο-
 σύνης ἐπεμελεῖτο, καὶ πᾶσι τοῖς ὑπ' αὐτοῦ πραττομένοις
 30 παρῆναι τὸν θεὸν νομίζων ἀρετῆς προνοεῖτο· ποιμε-
 νικὸς δ' ἦν ὁ βίος αὐτῷ· Κάϊς δὲ τὰ τε ἄλλα πονηρότα-
 τος ἦν καὶ πρὸς τὸ κερδαίνειν μόνον ὑποβλέπων, γῆν
 τε ἄροῦν ἐπενόησε πρῶτος, καὶ κτείνει τὸν ἀδελφὸν

ἐξ αἰτίας τοιαύτης. θῦσαι τῷ θεῷ δόξαν αὐτοῖς, ὁ μὲν
 Κάϊς τοὺς ἀπὸ τῆς γεωργίας καὶ τῶν φυτῶν καρποὺς
 ἐπήνεγκεν, Ἄβελος δὲ γάλα καὶ τὰ πρωτότοκα τῶν βο-
 σσημάτων. ὁ δὲ θεὸς ταύτη μᾶλλον ἠδεται τῇ θυσίᾳ,
 τοῖς αὐτομάτοις καὶ κατὰ φύσιν γεγυῖσιν τιμώμενος,⁵
 ἀλλ' οὐχὶ τοῖς κατ' ἐπίνοιαν ἀνθρώπου πλεονέκτου καὶ
 βία πεφυκόσιν. ἔνθεν ὁ Κάϊς, παροξυνθεὶς ἐπὶ τῷ
 προτετιμῆσθαι τὸν Ἄβελον ὑπὸ τοῦ θεοῦ, κτείνει τὸν
 ἀδελφὸν καὶ τὸν νεκρὸν αὐτοῦ ποιήσας ἀφανῆ λήσειν
 ὑπέλαβεν. ὁ δὲ θεὸς συνεῖς τὸ ἔργον, ἦκε πρὸς τὸν¹⁰
 Κάϊν περὶ τοῦ ἀδελφοῦ πυνθανόμενος ποι ποτὲ εἴη·
 πολλῶν γὰρ αὐτὸν οὐκ ἰδεῖν ἡμερῶν, τὸν ἄλλον χρόνον
 ἅπαντα μετ' αὐτοῦ βλέπων αὐτὸν ἀναστρεφόμενον. ὁ
 δὲ Κάϊς ἀπορούμενος καὶ οὐκ ἔχων ὅ τι λέγοι πρὸς τὸν
 θεόν, ἀμηχανεῖν μὲν καὶ αὐτὸς ἔφασκε τὸ πρῶτον ἐπὶ¹⁵
 τὰδελφῷ μὴ βλέπομένῳ, παροξυνθεὶς δὲ τοῦ θεοῦ
 λιπαρῶς ἐγκειμένον καὶ πολυπραγμοῦνοντος, οὐκ εἴ-
 ναι παιδαγωγὸς οὐδὲ φύλαξ αὐτοῦ καὶ τῶν ὑπ' αὐτοῦ
 πραττομένων ἔλεγεν. ὁ δὲ θεὸς τούντεῦθεν ἤλεγχεν
 ἤδη τὸν Κάϊν φουεῖα τὰδελφοῦ γενόμενον· καὶ ἔθαν-²⁰
 μάξω φησὶν ὁ θεὸς ἔειπεν ἄνδρὸς ἀγνοεῖς εἰπεῖν τί
 γέγονεν, ὃν αὐτὸς ἀπολώλεκας. τῆς μὲν οὖν ἐπὶ τῷ
 φόνῳ τιμωρίας αὐτὸν ἠφείει, θυσίαν τε ἐπιτελέσαντα
 καὶ δι' αὐτῆς ἱκετεύσαντα μὴ λαβεῖν ὀργὴν ἐπ' αὐτῷ
 χαλεπωτέραν, ἐπάρατον δὲ αὐτὸν ἐτίθει, καὶ τοὺς ἐκ-²⁵
 γόνους αὐτοῦ τιμωρήσεσθαι κατὰ τὴν ἐβδόμην ἠπέλησε
 γενεάν, καὶ τῆς γῆς αὐτὸν ἐκείνης ἐβάλλει σὺν τῇ γυ-
 ναικί. τοῦ δὲ μὴ θηρίοις ἀλώμενος περιπέση δεδιότος
 καὶ τοῦτον ἀπόληται τὸν τρόπον, ἐκέλευε μηδὲν ὑφορᾶ-
 σθαι σκυθρωπὸν ἀπὸ τοιαύτης αἰτίας, ἀλλ' ἔνεκα τοῦ³⁰
 μηδὲν ἐκ θηρίων αὐτῷ γενέσθαι δεινὸν διὰ πάσης

ἀδεῶς χωρεῖν γῆς· καὶ σημεῖον ἐπιβαλόν, ὡς γνώριμος
 ἂν εἴη, προσέταξεν ἀπιέναι.

πολλὴν δ' ἐπελθὼν γῆν ἰδρύεται μετὰ τῆς γυναι-²
 κὸς Κάϊς Ναίδα, τόπον οὕτω καλούμενον, καὶ αὐτόθι
⁵ ποιεῖται τὴν κατοίκησιν, ἐνθ' αὐτῷ καὶ παῖδες ἐγένοντο.
 οὐκ ἐπὶ νουθεσίᾳ δὲ τὴν κόλασιν ἔλαβεν ἀλλ' ἐπ' αὐξή-
 σει τῆς κακίας, ἠδονὴν μὲν πᾶσαν ἐκπορίζων αὐτοῦ τῷ
 σώματι, κἂν μεθ' ὕβρεως τῶν συνόντων δέη ταύτην
 ἔχειν, αὐξῶν δὲ τὸν οἶκον πλήθει χρημάτων ἐξ ἀρπαγῆς
¹⁰ καὶ βίας, πρὸς ἠδονὴν τε καὶ ληστείαν τοὺς ἐντυγχά-
 νοντας παρακαλῶν διδάσκαλος αὐτοῖς πονηρῶν ὑπέρχεν
 ἐπιτηδευμάτων. καὶ τὴν ἀπραγμοσύνην μὲν, ἣ πρό-
 τερον συνέξων οἱ ἄνθρωποι, μέτρων ἐπινοία καὶ σταθ-
¹⁵ μῶν μετεστήσατο, ἀκέραιον αὐτοῖς ὄντα τὸν βίον ἐκ
 τῆς τούτων ἀμαθίας καὶ τὸ μεγαλόψυχον εἰς πανουργίαν
 περιαγαγών. ὄρους τε γῆς πρῶτος ἔθετο, καὶ πόλιν
 ἐδείματο καὶ τείχεσιν ὠχύρωσεν, εἰς ταῦτό συνελθεῖν
 τοὺς οἰκίους καταναγκάσας. καὶ τὴν πόλιν δὲ ταύτην
 ἀπὸ Ἀνώχου, τοῦ πρεσβυτάτου παιδός, Ἀνώχαν ἐκά-
²⁰ λεσεν. Ἀνώχου δὲ Ἰαρέδης υἱὸς ἦν ἐκ δὲ τούτου Μα-
 ροῦήλος, οὗ γίνεται παῖς Μαθουσάλας· τοῦ δὲ Λάμεχος,
 ὃ παῖδες ὑπέρχαν ἑπτὰ καὶ ἐβδομήμοντα, ἐκ δύο γυναι-
 κῶν αὐτῷ φύντες, Σελλᾶς καὶ Ἀδάς. τούτων Ἰάβηλος
 μὲν, ἐξ Ἀδάς γεγυῖσας, σκηναὶς ἐπήξατο καὶ προβατεῖαν
²⁵ ἠγάπησεν, Ἰούβαλος δέ, ὁμομήτριος ὢν αὐτῷ, μουσικὴν
 ἤσκησε καὶ ψαλτήρια καὶ κιθάρας ἐπενόησε. Θόβελος
 δὲ τῶν ἐκ τῆς ἑτέρας γεγονότων, ἰσχύϊ πάντας ὑπερ-
 βαλόν, τὰ πολεμικὰ διαπρεπῶς μετήλθεν· ἐκ τούτων
 καὶ τὰ πρὸς ἠδονὴν τοῦ σώματος ἐκπορίζων χαλκείαν
³⁰ πρῶτος ἐπενόησε. πατὴρ δὲ θυγατρὸς γενόμενος Λά-
 μεχος Νοεμᾶς ὄνομα, ἐπεὶ τὰ θεῖα σαφῶς ἐξεπιστάμενος
 ἑώρα δίκην ἑαυτὸν ὑφέξοντα τῆς Κάϊος ἀδελφοκτονίας,

τοῦτο ταῖς ἑαυτοῦ γυναιξίν ἐποίησε φανερόν. ἔτι δὲ ζῶντος Ἀδάμου καὶ Κάϊος τοὺς ἐγγόνους πονηροτάτους συνέβη γενέσθαι, κατὰ διαδοχὴν καὶ μίμησιν ἄλλον ἄλλον χεῖρονα τελευτῶντα, πρὸς τε πολέμους εἶχον ἀκρατῶς καὶ πρὸς ληστείαν ὠρμήκεσαν. ὅλως δ' εἴ τις 5 ὀκνηρὸς ἦν πρὸς τὸ φρονεῦν, ἀλλ' οὖν ἀπονοία ἦν θρασύς, ὑβρίζων καὶ πλεονεκτῶν.

3 Ἀδάμος δέ, ὁ πρῶτος ἐκ γῆς γενόμενος (ἀπαιτεῖ γὰρ ἡ διήγησις τὸν περὶ αὐτοῦ λόγον), Ἀβέλου μὲν ἐσφαγμένου, Κάϊος δὲ διὰ τὸν ἐκείνου φόνον πεφηνό- 10 τος, παιδοποιίας ἐφρόντιζε. καὶ δεινὸς εἶχεν αὐτὸν γενέσεως ἕως, ἔτη τριάκοντ' ἤδη καὶ διακόσια ἠνυκῶτα τοῦ βίου, πρὸς οἷς ἕτερα ζήσας ἑπτακόσια τελευτᾷ. γίνονται μὲν οὖν παῖδες αὐτῷ ἄλλοι τε πλείους καὶ Σήθ- 15 θος· ἀλλὰ περὶ μὲν τῶν ἄλλων μακρὸν ἂν εἴη λέγειν, πειράσομαι δὲ μόνον τὰ τῶν ἀπὸ Σήθου διελεθῆν. τραφεῖς γὰρ οὗτος καὶ παρελθὼν εἰς ἡλικίαν ἤδη τὰ καλὰ κρίνειν δυναμένην, ἀρετὴν ἐπετήδευσε, καὶ γενόμενος αὐτὸς ἄριστος μιμητὰς τῶν αὐτῶν τοὺς ἀπογόνους κατέ- 20 λιπεν. οὗτοι πάντες ἀγαθοὶ φύντες γῆν τε τὴν αὐτὴν ἀστασίαστοι κατώκησαν εὐδαιμονήσαντες, μηδενὸς αὐτοῖς ἄχρι καὶ τελευτῆς δυσκόλου προσπεσόντος, σοφίαν τε τὴν περὶ τὰ οὐράνια καὶ τὴν τούτων διακόσμησιν ἐπενόησαν. ὑπερὸ δὲ τοῦ μὴ διαφυγεῖν τοὺς ἀνθρώπους τὰ ὑψηλόμενα, μηδὲ πρὶν εἰς γυνῶσιν ἐλθεῖν φθαρήναι, 25 προειρηκότος ἀφανισμὸν Ἀδάμου τῶν ὅλων ἐσεσθαι, τὸν μὲν κατ' ἰσχὺν πυρὸς τὸν ἕτερον δὲ κατὰ βίαν καὶ πληθὺν ὕδατος, στήλας δύο ποιησάμενοι, τὴν μὲν ἐκ πλίνθου τὴν δ' ἐτέραν ἐκ λίθου, ἀμφοτέραις ἐνέγραψαν τὰ ὑψηλόμενα, ἵν', εἰ καὶ συμβαίῃ τὴν πλινθίνην ἀφανι- 30 σθῆναι ὑπὸ τῆς ἐπομβρίας, ἡ λιθίνη μείνασα παράσχη μαθεῖν τοῖς ἀνθρώποις τὰ ἐγγεγραμμένα, δηλοῦσα καὶ

πλινθίνην δ' ὑπ' αὐτῶν ἀνατεθῆναι. μένει δ' ἄχρι τοῦ δεῦρο κατὰ γῆν τὴν Σίριδα.

καὶ οὗτοι μὲν ἑπτὰ γενεὰς διέμειναν θεὸν ἠγρούμε- 3 νοι δεσπότην εἶναι τῶν ὅλων, καὶ πάντα πρὸς ἀρετὴν βλέποντες. εἶτα προϊόντος τοῦ χρόνου μεταβάλλονται πρὸς τὸ χεῖρον ἐκ τῶν πατρίων ἐθισμῶν, μήτε τὰς νε- 5 νομισμένας τιμὰς ἔτι τῷ θεῷ παρέχοντες μήτε τοῦ πρὸς ἀνθρώπους δικαίου ποιούμενοι λόγον, ἀλλ' ἦν πρότερον εἶχον τῆς ἀρετῆς ζήλωσιν, διπλασίονα τῆς κακίας τότε 10 ἐπεδείκνυντο δι' ὧν ἔπραττον· ἐνθεν ἑαυτοῖς τὸν θεὸν ἐξεπολέμησαν. πολλοὶ γὰρ ἄγγελοι θεοῦ γυναιξὶ συμ- μιγέντες ὑβριστὰς ἐγέννησαν παῖδας, καὶ παντὸς ὑπερ- ὀπτας καλοῦ, διὰ τὴν ἐπὶ τῇ δυνάμει πεποιθήσιν· ὅμοια γὰρ τοῖς ὑπὸ γιγάντων τετολημῆσθαι λεγομένοις ὑφ' Ἐλ- 15 λήνων καὶ οὗτοι δρᾶσαι παραδίδονται. Νώεος δὲ τοῖς πραττομένοις ὑπ' αὐτῶν δυσχεραίνων καὶ τοῖς βουλευ- μασιν ἀηδῶς ἔχων, ἔπειθεν ἐπὶ τὸ κρεῖττον αὐτοὺς τὴν διάνοιαν καὶ τὰς πράξεις μεταφέρειν. ὄρων δ' οὐκ ἐν- διδόντας ἀλλ' ἰσχυρῶς ὑπὸ τῆς ἡδονῆς τῶν κακῶν κε- 20 κρατημένους, δείσας μὴ καὶ φρονεῦσωσιν αὐτόν, μετὰ γυναικὸς καὶ τέκνων καὶ τῶν τούτοις συνοικουσῶν ἐξ- εχώρησε τῆς γῆς. ὁ δὲ θεὸς τοῦτον μὲν τῆς δικαιο- 2 σύνης ἠγάπησε, κατεδίκαξε δ' οὐκ ἐκείνους μόνον τῆς κακίας, ἀλλὰ καὶ πᾶν ὅσον ἦν ἀνθρώπινου τότε δόξαν 25 αὐτῷ διαφθεῖραι, καὶ ποιῆσαι γένος ἕτερον πονηρίας καθαρὸν, ἐπιτεμόμενός τε αὐτῶν τὸν βίον καὶ ποιήσας ἐτῶν οὐχ ὅσα πρότερον ἔζων ἀλλ' ἑκατὸν εἴκοσιν, εἰς θάλασσαν τὴν ἠπειρον μετέβαλε. καὶ οἱ μὲν οὕτως ἀφα- νίζονται πάντες, Νώεος δὲ σώζεται μόνος, ὑποθεμένου 30 μηχανῆν αὐτῷ καὶ πόρον πρὸς σωτηρίαν τοῦ θεοῦ τοιαύτην. λάρνακα τετράστεγον κατασκευάσας, πηχῶν τὸ μῆκος τριακοσίων, πεντήκοντα δὲ τὸ πλάτος καὶ

τριάκοντα τὸ βάθος, εἰς ταύτην σὺν τε τῇ μητέρι τῶν παίδων καὶ ταῖς τούτων γυναιξίν ἐνέβη, τὰ τε ἄλλα ὅσα πρὸς τὰς χρείας αὐτοῖς ἐπιουρήσειν ἐμελλεν ἐνθέμενος, ζῶν τε παντοῖα πρὸς διατήρησιν τοῦ γένους αὐτῶν, ἄρρενά τε καὶ θήλεα, συνεισβαλλόμενος, ἄλλα τε τούτων ἐπταπλασίονα τὸν ἀριθμὸν. ἦν δ' ἡ λάριναξ τούς τε τοίχους καρτερὰ καὶ τοῖς ἀροῖς ἰσχυρῶς ἐνδεδεμένη καὶ τὸν ὄροφον, ὡς μηδαμῶθεν ἐπικλύσασθαι μὴδ' ἠτᾶσθαι τῆς τοῦ ὕδατος βίας. καὶ ὁ Νῶεος μὲν οὕτω μετὰ τῶν οἰκείων διασώζεται· ἦν δ' αὐτὸς μὲν ἀπὸ Ἀδάμου δέκατος. Λαμέχου γάρ ἐστιν υἱός, οὗ πατρὸς ἦν Μαθουσάλας· οὗτος δὲ ἦν τοῦ Ἀνώχου τοῦ Ἰαρέδου· Μαλουήλου δὲ Ἰαρέδης ἐγγόνει, ὃς ἐκ Καὶνᾶ τεκνοῦται τοῦ Ἐνώσου σὺν ἀδελφαῖς πλείοσιν· Ἐνώσος δὲ Σήθου υἱὸς ἦν τοῦ Ἀδάμου. συνέβη δὲ τοῦτο τὸ πάθος κατὰ τὸ ἑξακοσιοστὸν ἔτος ἤδη Νῶεοῦ τῆς ἀρχῆς, ἐν μηνὶ δευτέρῳ, Αἴψ μὲν ὑπὸ Μακεδόνων λερομένῳ, Μαρσουάνῃ δὲ ὑπὸ Ἑβραίων· οὕτω γὰρ ἐν Αἰγύπτῳ τὸν ἐνιαυτὸν ἦσαν διατεταχότες. Μωϋσῆς δὲ τὸν Νισάν, ὃς ἐστὶ Ξανθικός, μῆνα πρῶτον ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς ᾤρισε, κατὰ τοῦτον ἐξ Αἰγύπτου τοὺς Ἑβραίους προαγαγών. οὗτος δ' αὐτῷ καὶ πρὸς ἀπάσας τὰς εἰς τὸ θεῖον τιμὰς ἤρχεν· ἐπὶ μέντοι γε πράξεις καὶ ὠνάς καὶ τὴν ἄλλην διοίκησιν τὸν πρῶτον μῆνα διεφύλαξε. τὴν δ' ἐπομβρίαν ἀρξασθαι φησι τῇ ἐβδόμῃ τοῦ προειρημέ-
νου μηνὸς καὶ εἰκάδι. χρόνος δὲ οὗτος ἀπὸ Ἀδάμου τοῦ πρῶτου γερονότου ἑτῶν ὑπῆρξε δισχιλίων ἑξακοσίων πεντήκοντα ἕξ. ἀναγράφεται δ' ὁ χρόνος ἐν ταῖς ἑρραῖς βίβλοις, σημειουμένων μετὰ πολλῆς ἀκριβείας τῶν τότε καὶ τὰς γενέσεις τῶν ἐπιφανῶν ἀνδρῶν καὶ τὰς τε-
λευτάς.

4 Ἀδάμ μὲν οὖν τριακοστῷ ἤδη καὶ διακοσιοστῷ ἔτει

γερονότι παῖς Σήθος γίνεται, ὃς ἐνακόσια [μὲν] καὶ τριάκοντα ἐβίωσεν ἔτη. Σήθος δὲ κατὰ πέμπτον καὶ διακοσιοστὸν ἔτος ἐγέννησεν Ἐνώσον, ὃς δώδεκα ζήσας ἔτη καὶ ἐνακόσια Καὶνᾶ τῷ παιδί τὴν τῶν πραγμάτων ἐπιμέλειαν παραδίδωσιν, τεκνώσας αὐτὸν περὶ ἑκατοστον καὶ ἐνενηκοστὸν ἔτος. οὗτος ἐβίωσεν ἔτη πέντε πρὸς τοῖς ἐνακοσίοις. Καὶνᾶς δὲ βιούς δέκα καὶ ἐνακόσια Μαλάηλον υἱὸν ἔσχεν, ἔτει γενόμενος ἑκατοστῷ ἑβδομηκοστῷ. οὗτος ὁ Μαλάηλος ζήσας πέντε πρὸς τοῖς ἐνενηκόντα καὶ οἰτακοσίοις ἐτελεύτησεν, Ἰαρέδην καταλιπὼν υἱόν, ὃν ἔτος ἐξηκοστὸν ἤδη καὶ ἑκατοστὸν καὶ πέμπτον γενόμενος ἐγέννησε. τοῦτον εἰς δύο καὶ ἐξήκοντα πρὸς τοῖς ἐνακοσίοις βιώσαντα Ἀνώχος υἱὸς διαδέχεται, γεννηθεὶς περὶ ἔτη δύο καὶ ἐξήκοντα καὶ ἑκατὸν τοῦ πατρὸς αὐτῷ τυγχάνουτος. οὗτος ζήσας πέντε καὶ ἐξήκοντα πρὸς τοῖς τριακοσίοις ἀνεχώρησε πρὸς τὸ θεῖον· ὅθεν οὐδὲ τελευτὴν αὐτοῦ ἀναγεγράφασιν. Μαθουσάλας δὲ Ἀνώχου παῖς κατὰ ἔτος αὐτῷ γερονῶς πέμπτον καὶ ἐξηκοστὸν καὶ ἑκατοστὸν Λάμεχον υἱὸν ἔσχε, περὶ ἔτη γερονῶς ἑπτὰ καὶ ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατόν· ᾧ τὴν ἀρχὴν παρέδωκαν, αὐτὸς αὐτὴν κατασχὼν ἔτη ἑννέα καὶ ἐξήκοντα πρὸς ἐνακοσίοις. Λάμεχος δὲ ἀρξας ἑπτὰ καὶ ἑβδομήκοντα ἐπὶ ἑπτακοσίοις ἔτεσι Νῶεον τῶν πραγμάτων ἀποδείκνυσι προστάτην τὸν υἱόν, ὃς Λαμέχῳ γενόμενος δεύτερον καὶ ὀγδοηκοστὸν καὶ ἑκατοστὸν ἔτος ἡνυκίτι πεντήκοντα καὶ ἐνακοσίοις ἔτεσιν ἤρξε τῶν πραγμάτων. ταῦτα συναρόμενα τὰ ἔτη τὸν προαναγεγραμμένον συμπληροῖ χρόνον. ἐξεταζέτω δὲ μηδεὶς τὰς τελευτάς τῶν ἀνδρῶν (τοῖς γὰρ αὐτῶν παισὶ καὶ τοῖς ἐκείνων ἀπογόνοις συμπαραξέτεινον τὸν βίον), ἀλλὰ τὰς γενέσεις αὐτῶν μόνον ὁράτω.

ἐπισημῆραντος δὲ τοῦ θεοῦ καὶ ὕειν ἀρξαμένου 5

τὸ ὕδωρ ἡμέραις τεσσαράκοντα ὄλαις κατεφέρετο, ὡς ἐπὶ πῆγεις πεντεκαίδεκα τὴν γῆν ὑπερσχεῖν. καὶ τοῦτο ἦν τὸ αἴτιον τοῦ μὴ διασωθῆναι πλείονας, φυγῆς ἀφορμὴν οὐκ ἔχοντας. παυσάμενον δὲ τοῦ ὕετοῦ μόλις ἤρξατο ὑποβαίνειν τὸ ὕδωρ ἐφ' ἡμέραις ἑκατὸν καὶ πεν- 5
 τήκοντα, ὡς μηνὶ ἐβδόμῳ (ἵσταμένου δ' ἦν ἐβδόμη) κατ' ὀλίγον ὑποουστειν ἀπολήγοντος. ἔπειτα τῆς λάρνακος περὶ ἄκραν τινα ὄρους σταθείσης κατὰ τὴν Ἀρμενίαν συνεῖς ὁ Νώεος ἀνοίγει ταύτην. καὶ θεασάμενος γῆν βραχεῖαν περὶ αὐτήν, ἐπὶ χρηστοτέρας ἤδη γεγυῶσ 10
 ἐλπίδος ἠρέμει. ὀλίγαις δ' ὕστερον ἡμέραις μάλλον ὑποχωροῦντος τοῦ ὕδατος μεθίησι κόρακα, βουλόμενος μαθεῖν εἰ τι καὶ ἄλλο τῆς γῆς ἐκλελειμμένον ὑπὸ τοῦ ὕδατος ἀσφαλές ἐστίν ἤδη πρὸς ἔκβασιν. ὁ δὲ πᾶσαν εὐρῶν ἔτι λιμναζομένην πρὸς Νώεον ἐπανῆλθε. μετὰ 15
 3 δὲ ἡμέρας ἐπτά περιστεράν ἐπὶ τὸ γνῶναι τὰ περὶ τὴν γῆν προὔπεμψεν ἥς ἐπανελθούσης πρὸς αὐτὸν πεπηλωμένης ἅμα καὶ θαλλὸν ἐλαίας κομιζούσης, καὶ μαθῶν τὴν γῆν ἀπηλλαγμένην τοῦ κατακλυσμοῦ, μείνας ἄλλας ἐπτά ἡμέρας τὰ ζῷα τῆς λάρνακος ἐξαφίησιν, αὐτὸς τε 20
 μετὰ τῆς γενεᾶς προελθὼν καὶ θύσας τῷ θεῷ συνευχεῖτο τοῖς οἰκείοις. ἀποβατήριον μέντοι τὸν τόπον τοῦτον Ἀρμένιοι καλοῦσιν· ἐκεῖ γὰρ ἀνασωθείσης τῆς λάρνακος ἔτι νῦν οἱ ἐπιχώριοι τὰ λείψανα ἐπιδεικνύουσι.
 6 τοῦ δὲ κατακλυσμοῦ τούτου καὶ τῆς λάρνακος μέ- 25
 μνηται πάντες οἱ τὰς βαρβαρικὰς ἱστορίας ἀναγεγραφότες· ὧν ἐστὶ καὶ Βηρωσσὸς ὁ Χαλδαῖος. διηροῦμενος γὰρ τὰ περὶ τὸν κατακλυσμὸν οὕτω που διέξεισι· "λέγεται δὲ καὶ τοῦ πλοίου ἐν τῇ Ἀρμενίᾳ πρὸς τῷ ὄρει τῶν Κορδυαίων ἔτι μέρος τι εἶναι, καὶ κομίζειν τινὰς 30
 τῆς ἀσφάλτου ἀφαιροῦντας. χρῶνται δὲ μάλιστα οἱ ἀνθρώποι τῷ κομιζομένῳ πρὸς τοὺς ἀποτροπιασμούς." μέ-

μνηται δὲ τούτων καὶ Ἰερώνυμος ὁ Αἰγύπτιος, ὁ τὴν ἀρχαιολογίαν τὴν Φοινικικὴν συγγραφάμενος, καὶ Μνασέας δὲ καὶ ἄλλοι πλείους. καὶ Νικόλαος δὲ ὁ Λαμασκηνὸς ἐν τῇ ἐνενημοστῇ καὶ ἕκτη βίβλῳ ἱστορεῖ περὶ 5
 5 αὐτῶν, λέγων οὕτως· "ἔστιν ὑπὲρ τὴν Μιλυάδα μέγα ὄρος κατὰ τὴν Ἀρμενίαν, Βᾶρις λεγόμενον, εἰς ὃ πολλοὺς συμφυρόντας ἐπὶ τοῦ κατακλυσμοῦ λόγος ἔχει περισωθῆναι, καὶ τινα ἐπὶ λάρνακος ὀρούμενον ἐπὶ τὴν ἀκρόφειαν ὀκείλαι, καὶ τὰ λείψανα τῶν ζῴων ἐπὶ 10
 10 πολὺ σωθῆναι. γένοιτο δ' ἂν οὗτος ὄντινα καὶ Μωϋσῆς ἀνέγραψεν ὁ Ἰουδαίων νομοθέτης."

Νώεος δὲ φοβούμενος μὴ καθ' ἕναστος ἔτος ἐπι- 7
 κλύξῃ τὴν γῆν ὁ θεὸς, φθορὰν ἀνθρώπων καταψηφισάμενος, ἱερεῖα καύσας ἔδεῖτο τοῦ λοιποῦ τὸν θεὸν ἐπὶ 15
 15 τῆς πρώτης μένειν εὐταξίας, καὶ μηδὲν ἔτι τοσοῦτον ἐπενεργεῖν πάθος ὑφ' οὗ κινδυνεύσει πᾶν ἀπολέσθαι τὸ τῶν ζῴων γένος, ἀλλὰ τετιμωρημένου τοὺς πονηροὺς φρειδῶ ποιεῖσθαι τῶν διὰ χρηστότητα περιλειφθέντων καὶ τὸ δεινὸν διαφυγεῖν κερκιμένων· κακοδαιμο- 20
 20 νεστέρους γὰρ τούτους ἔσεσθαι ἐκείνων καὶ χείρω κακίαν καταδικασθέντας, εἰ μὴ πρὸς τὸ παντελὲς εἶεν σεσωσμένοι, τηρηθεῖεν δ' ἑτέρῳ κατακλυσμῷ, τοῦ μὲν πρώτου τὸν φόβον καὶ τὴν ἱστορίαν παθόντας, τοῦ δευτέρου δὲ τὴν ἀπώλειαν. εὐμενῶς τε οὖν αὐτὸν προσ- 25
 25 δέχεσθαι τὴν θυσίαν παρεκάλει, καὶ μηδεμίαν ὀργὴν ἔτι τὴν γῆν ὁμοίαν λαβεῖν, ὅπως ἔργοις τε τοῖς ταύτης προσλιπαροῦντες καὶ πόλεις ἀναστήσαντες εὐδαιμόνως ζῆν ἔχοιεν, καὶ μηθενὸς ὧν καὶ πρὸ τῆς ἐπομβρίας ἀπέλανου ὑστερήσειαν ἀγαθῶν, εἰς μακρὸν τε τὸ γῆρας 30
 30 καὶ βίου μῆκος ὅμοιοι τοῖς πάλαι ἐπερχόμενοι. Νωέου δὲ ταύτας ποιησαμένου τὰς ἱκετείας, ὁ θεὸς ἐπὶ δικαιοσύνη τὸν ἄνδρα ἀγαθῶν ἐπένευσεν αὐτῷ τὰς εὐχὰς ἐς
 2*

τέλος ἄξειν, οὔτε τοὺς διεφθαρμένους αὐτὸς λέγων ἀπολέσαι, κακία δὲ τῇ οικείᾳ ταύτην αὐτοὺς ὑποσχεῖν τὴν δίκην, οὔτ' ἂν εἰ γενόμενους ἀνθρώπους ἀφανίσαι διεγνώκει, παραγαγεῖν ἂν αὐτοὺς εἰς τὸν βίον· σῶφρον γὰρ εἶναι τὴν ἀρχὴν αὐτοῖς μηδὲ χαρίσασθαι τὸ ζῆν ἢ δόντα τούτους διαφθεῖρειν. ἄλλ' οἷς ἐξύβριζον εἰς τὴν ἐμὴν εὐσέβειαν καὶ ἀρετὴν, τούτοις ἐξεβιάσαντό με ταύτην αὐτοῖς ἐπιθεῖναι τὴν δίκην. παύσομαι δὲ τοῦ λοιποῦ μετὰ τοσαύτης ὀργῆς τὰς τιμωρίας ἐπὶ τοῖς ἀδικήμασιν εἰσπραττόμενος, καὶ πολὺ μᾶλλον σοῦ παρακαλοῦντος. εἰ δ' ἐπὶ πλέον ποτὲ χειμάσαιμι, μὴ δεισῆτε τῶν ὄμβρων τὸ μέγεθος· οὐ γὰρ ἔτι τὴν γῆν ἐπικλύσει τὸ ὕδωρ. παραινῶ μέντοι σφαγῆς ἀνθρωπίνης ἀπέχεσθαι καὶ καθαρεύειν φόνου, τοὺς δρᾶσαντάς τι τοιοῦτον κολάζοντας, χρῆσθαι δὲ τοῖς ἄλλοις ζῴοις ἅπασιν πρὸς ἃ βούλεσθε καὶ τὰς ὀρέξεις ἔχετε. δεσπότας γὰρ ἀπάντων ὑμᾶς εἶναι πεποίηκα τῶν τε χερσαίων καὶ νηκτῶν καὶ ὅσα τὴν μετάρσιον χώραν ἔχει καὶ φορᾶν, χωρὶς αἵματος· ἐν τούτῳ γὰρ ἔστιν ἡ ψυχὴ. σημανῶ δὲ ὑμῖν παῦλαν ἐσομένην τοξείᾳ τῇ ἐμῇ τὴν ἴριν ἀποσημαίνων· τόξον γὰρ εἶναι τοῦ θεοῦ παρ' αὐτοῖς ἐκεῖνο νενόμισται.

καὶ ὁ μὲν θεὸς ταῦτ' εἰπὼν καὶ ὑποσχόμενος ἀπαλάσσειται· Νώεος δὲ βιοὺς μετὰ τὴν ἐπομβρίαν πεντήκοντα καὶ τριακόσια ἔτη καὶ πάντα τὸν χρόνον τούτου εὐδαιμόνως διαγαγών, τελευτᾷ ζήσας ἑτῶν ἀριθμὸν ἐνακοσίω καὶ πεντήκοντα. μηδεὶς δὲ πρὸς τὸν νῦν βίον καὶ τὴν βραχύτητα τῶν ἑτῶν ἃ ζῶμεν συμβαλὼν τὸν τῶν παλαιῶν ψευδῆ νομιζέτω τὰ περὶ ἐκεῖνων λεγόμενα, τῷ μηδένα νῦν τοσοῦτον ἐν τῷ βίῳ παρατείνειν χρόνον τεκμαιρόμενος μηδ' ἐκεῖνους εἰς ἐκεῖνο τὸ μῆκος τῆς ζωῆς ἀφίχθαι. οἱ μὲν γὰρ θεοφιλεῖς ὄντες καὶ ὑπ' αὐ-

τοῦ τοῦ θεοῦ γενόμενοι, καὶ διὰ τὸ τὰς τροφὰς ἐπιτηδαιοτέρας πρὸς πλείονα χρόνον εἶναι, εἰκότως ἔξω πλῆθος τοσοῦτων ἑτῶν. ἔπειτα καὶ δι' ἀρετὴν καὶ τὴν εὐχρηστίαν ὧν ἐπενόουν, ἀστρολογίας καὶ γεωμετρίας, πλέον ζῆν τὸν θεὸν αὐτοῖς παρασχεῖν· ἅπερ οὐκ ἦν ἀσφαλῶς αὐτοῖς προειπεῖν μὴ ζήσασιν ἑξακοσίους ἐνιαυτούς· διὰ τοσοῦτων γὰρ ὁ μέγας ἐνιαυτὸς πληροῦται. μαρτυροῦσι δέ μου τῷ λόγῳ πάντες οἱ παρ' Ἑλλήσι καὶ παρὰ βαρβάρους συγγραφέμενοι τὰς ἀρχαιολογίας. καὶ γὰρ καὶ Μανευθῶν ὁ τὴν τῶν Αἰγυπτίων ποιησάμενος ἀναγραφὴν, καὶ Βηρωσδὸς ὁ τὰ Χαλδαϊκὰ συναγαγών, καὶ Μῶχός τε καὶ Ἐστιαῖος καὶ πρὸς αὐτοῖς ὁ Αἰγύπτιος Ἰερώνυμος, οἱ τὰ Φοινικικὰ συνταξάμενοι, συμφωνοῦσι τοῖς ὑπ' ἐμοῦ λεγομένοις· Ἡσιόδός τε καὶ Ἐκαταῖος καὶ Ἑλλάνικος καὶ Ἀκουσίλαος, καὶ πρὸς τούτοις Ἐφορος καὶ Νικόλαος, ἱστοροῦσι τοὺς ἀρχαίους ζήσαντας ἑτηχίλια.

περὶ μὲν οὖν τούτων, ὡς ἂν ἐκάστοις ἢ φίλον, οὕτω σκοπεῖτωσαν· οἱ δὲ Νωέου παῖδες τρεῖς ὄντες, Σήμας καὶ Ἰαφεύδας καὶ Χάμας, ἑκατὸν ἔτεσιν ἐμπροσθεν τῆς ἐπομβρίας γεγονότες, πρῶτοι κατελθόντες ἀπὸ τῶν ὄρων εἰς τὰ πεδία τὴν ἐν τούτοις οἰκησιν ἐποιήσαντο, καὶ τοὺς ἄλλους, σφόδρα δεδιότας διὰ τὸν κατακλυσμόν τὰ πεδία καὶ ὀκνηρῶς ἔχοντας πρὸς τὴν ἀπὸ τῶν ὑψηλῶν τόπων κατάβασιν, ἔπεισαν θαρσύνοντας μιμητὰς αὐτῶν γενέσθαι. καὶ τὸ μὲν πεδίον εἰς ὃ πρῶτον αὐτοὺς κατέβησαν, καλεῖται Σενναῖρ· τοῦ δὲ θεοῦ κελεύσαντος αὐτοῖς, εἰ πολυανθρωπήσειαν, στέλλειν ἀποικίας, ἵνα μὴ στασιάζουεν πρὸς ἀλλήλους ἀλλὰ γῆν πολλὴν γεωργοῦντες ἀφθονίας ἀπολαύουεν τῶν καρπῶν, ὑπὸ ἀμαθίας παρήκουσαν τοῦ θεοῦ. καὶ διὰ τοῦτο συμφοραῖς περιπεσόντες ἤσθοντο τῆς ἀμαρτίας. ἐπεὶ γὰρ ἦνθουν νεό-

1 τητος πλήθει, πάλιν ὁ θεὸς αὐτοῖς συνεβούλευσε ποιῆ-
 2 σθαι τὴν ἀποικίαν. οὐ δὲ οὐ κατὰ τὴν εὐμένειαν τὴν
 ἐκεῖνου νομίζοντες ἔχειν τὰ ἀγαθὰ, τὴν δὲ ἰσχὺν αὐτοῖς
 τὴν οἰκίαν αἰτίαν τῆς εὐπορίας ὑπολαμβάνοντες, οὐκ
 ἐπειθόντο. προσετίθεσαν δὲ τῷ παρακούειν τῆς τοῦ 5
 θεοῦ γνώμης καὶ τὸ κατ' ἐπιβουλήν ὑπονοεῖν εἰς ἀποι-
 κίαν αὐτοὺς παρορμᾶν, ἵνα διαιρεθέντες εὐεπιχειρητό-
 2 τεροι γένοιοντο. ἔξῃρε δ' αὐτοὺς πρὸς τε ὕβριν τοῦ θεοῦ
 καὶ καταφρόνησιν Νεβρώδης, υἱωνὸς μὲν ὦν Χάμου
 τοῦ Νωέου, τολμηρὸς δὲ καὶ κατὰ χεῖρα γενναῖος, ὃς 10
 ἐπειθεν αὐτοὺς μὴ τῷ θεῷ διδόναι τὸ δι' ἐκεῖνον εὐ-
 δαιμονεῖν, ἀλλὰ τὴν ἰδίαν ἀρετὴν ταῦτα παρέχειν αὐ-
 τοῖς ἡγεῖσθαι. καὶ περίσιστα δὲ κατ' ὀλίγον εἰς τυραν-
 νίδα τὰ πράγματα, μόνως οὕτω νομίζων ἀποστήσειν
 τοὺς ἀνθρώπους τοῦ φόβου τοῦ παρὰ τοῦ θεοῦ, εἰ χρώ- 15
 3 μενοι τῇ αὐτοῦ δυνάμει διατελοῖεν. ἀμυνεῖσθαι τε τὸν
 θεὸν ἠπέλει, πάλιν τὴν γῆν ἐπικλύσαι θελήσαντα
 πύργον γὰρ οἰκοδομήσειν ὑψηλότερον ἢ τὸ ὕδωρ ἀνα-
 βῆναι δυνηθείη, μετελεύσεσθαι δὲ καὶ τῆς τῶν προγό-
 3 νων ἀπωλείας. τὸ δὲ πλήθος πρόθυμον ἦν τοῖς Νε- 20
 βρώδου δόγμασιν ἔπεσθαι, δουλείαν ἠγούμενον τὸ
 εἶκειν τῷ θεῷ· καὶ τὸν πύργον ἠκοδόμουν οὐδὲν ἀπο-
 λείποντες σπουδῆς, οὐδὲ πρὸς τὸ ἔργον ὀκνηρῶς ἔχον-
 τες. ἐλάμβανε δὲ θᾶπτον ὕψος ἢ προσεδόκησεν ἂν τις
 ὑπὸ πολυχειρίας, τὸ μέντοι πάχος ἦν τοσοῦτον ὥσθ' ὑπ' 25
 αὐτοῦ μειοῦσθαι τοῖς ὀρώσι τὸ μήκος. ἠκοδόμητο δ' ἐκ
 πλίνθου ὀπτῆς ἀσφάλτῳ συνδεδεμένης, ὡς ἂν μὴ περιρ-
 ρεοί. οὕτω δὲ μεμηρότας ὀρῶν αὐτοὺς ὁ θεὸς ἀφανίσαι
 μὲν ἐκ παντὸς οὐκ ἔκρινεν, ὅτι μηδ' ὑπὸ τῶν πρώτων
 ἀπολωλῶτων σωφρονισθεῖεν, εἰς στάσιν δ' αὐτοὺς ἐνέ- 30
 βαλεν, ἀλλογλώσσους ἀπεργασάμενος καὶ ὑπὸ πολυφω-
 νίας ποιήσας ἑαυτῶν ἀσυνέτους εἶναι. ὁ δὲ τόπος ἐν ᾧ

τὸν πύργον ἠκοδόμησεν, νῦν Βαβυλῶν καλεῖται διὰ
 τὴν σύγχυσιν τοῦ περὶ τὴν διάλειπτον πρώτου ἑναργουῶς·
 Ἑβραῖοι γὰρ τὴν σύγχυσιν βαβέλ καλοῦσι. περὶ δὲ τοῦ
 πύργου τούτου καὶ τῆς ἀλλοφωνίας τῶν ἀνθρώπων μέ- 5
 5 μνηται καὶ Σίβυλλα, λέγουσα οὕτως· "πάντων ὁμοφώ-
 νων ὄντων τῶν ἀνθρώπων, πύργον ἠκοδόμησάν τινες
 ὑψηλότατον ὡς ἐπὶ τὸν οὐρανὸν ἀναβησόμενοι δι' αὐ-
 τοῦ. οἱ δὲ θεοὶ ἀνέμους ἐπιπέμφσαντες ἀνέτρεψαν τὸν
 πύργον, καὶ ἰδίαν ἐκάστη φωνὴν ἔδωκαν. καὶ διὰ 10
 10 τοῦτο Βαβυλῶνα συνέβη κληθῆναι τὴν πόλιν." περὶ δὲ
 τοῦ πεδίου τοῦ λεγομένου Σενναὰρ ἐν τῇ Βαβυλωνίᾳ
 χώρα μνημονεύει Ἐστιαῖος, λέγων οὕτως, τῶν δὲ λεγέων
 τοὺς διασωθέντας, τὰ τοῦ ἐνναλίου Διὸς λεγώματα λα-
 βόντας, εἰς Σενναὰρ τῆς Βαβυλωνίας ἐλθεῖν.
 15 σκίδνυνται δὴ τὸ λοιπὸν ἐντεῦθεν, ὑπὸ τῆς ἄλλο- 5
 5 γλωσσίας τὰς ἀποικίας ποιησόμενοι πανταχοῦ· καὶ γῆν
 ἕκαστοι κατελάμβανον τὴν ἐντυχοῦσαν καὶ εἰς ἣν αὐ-
 τοὺς ἤγεεν ὁ θεός, ὡς πληρωθῆναι πᾶσαν αὐτῶν ἠπει-
 ρον, μεσόγειον τε καὶ παράλιον. εἰσὶ δ' οἱ καὶ περαιω-
 20 σάμενοι ναυσὶ τὰς νήσους κατόπισαν. καὶ τῶν ἔθνων
 ἔνια μὲν διασώζει τὰς ὑπὸ τῶν κτισάντων κειμένας
 προσηγορίας, ἔνια δὲ καὶ μετέβαλον, τὰ δὲ καὶ πρὸς τὸ
 σαφέστερον εἶναι δοκοῦν τοῖς παροικοῦσι τροπὴν ἔλα-
 βον. Ἕλληνες δ' εἰσὶν οἱ τούτου καταστάτες αἰτίοι· 25
 25 ἰσχύσαντες γὰρ ἐν τοῖς ὕστερον ἰδίαν ἐποίησαντο καὶ
 τὴν πάλαι δόξαν, καλλωπίσαντες τὰ ἔθνη τοῖς ὀνόμασι
 πρὸς τὸ συνετὸν αὐτοῖς, καὶ κόσμον θέμενοι πολιτείας
 ὡς ἂν αὐτῶν γεγονόσιν.

ἦσαν δὲ τῶν Νωέου παίδων υἱοί, ὧν ἐπὶ τιμῇ τοῖς 6
 30 ἔθνεσι τὰ ὀνόματα ἐπετίθεσαν οἱ γῆν τινὰ καταλαμβά-
 νοντες. Ἰαφέθου μὲν οὖν τοῦ Νωέου παιδὸς ἦσαν ἑπτὰ
 υἱοί. κατοικοῦσι δὲ οὗτοι ἀπὸ Ταύρου καὶ Ἀμάνου τῶν

ὄρων ἀρξάμενοι, καὶ προῆλθον ἐπὶ μὲν τῆς Ἀσίας ἀχρὶ
 ποταμοῦ Ταναΐδος, ἐπὶ δὲ τῆς Εὐρώπης ἕως Γαδείρων,
 γῆν ἣν ἔτυχον καταλαμβάνοντες, καὶ μηδεὶς προκατοι-
 κήσαντος τὰ ἔθνη τοῖς αὐτῶν ἐκάλουσ' ὀνόμασι. τοὺς μὲν
 γὰρ νῦν ὑφ' Ἑλλήνων Γαλάτας καλουμένους, Γομαρεῖς 5
 δὲ λεγομένους, Γομάρης ἔκτισε, Μαγώγης δὲ τοὺς ἀπ' αὐ-
 τοῦ Μαγώγας ὀνομασθέντας ᾤκισε, Σκύθας δὲ ὑπ' αὐτῶν
 προσαγορευομένους. τῶν δὲ Ἰαφέθου παίδων, Ἰανάνου
 καὶ Μάδου, ἀπὸ μὲν τοῦ Μάδου Μαδαῖοι γίνονται ἔθνος,
 οἱ πρὸς Ἑλλήνων Μῆδοι κέκληνται, ἀπὸ δὲ Ἰωάνου Ἰωνία 10
 καὶ πάντες Ἕλληνες γεγόνασι. κατοικίξει δὲ καὶ Θόβηλος
 Θοβήλους, οἵτινες ἐν τοῖς νῦν Ἰβηρῆς καλοῦνται. καὶ
 Μοσογηνοὶ δὲ ὑπὸ Μοσόχου κτισθέντες Καππαδόκαι
 μὲν ἄρτι κέκληνται, τῆς δὲ ἀρχαίας αὐτῶν προσηγορίας
 σημεῖον δείκνυται· πόλις γὰρ ἔστι παρ' αὐτοῖς ἔτι καὶ 15
 νῦν Μάξακα, δηλοῦσα τοῖς συνιέναι δυναμένοις οὕτω
 ποτὲ προσαγορευθῆν πᾶν τὸ ἔθνος. Θείρας δὲ Θειρᾶς
 μὲν ἐκάλεσεν ὧν ἦρξεν, Ἕλληνες δὲ Θοράκας αὐτοὺς με-
 τωνόμασαν. καὶ τοσαῦτα μὲν ἔθνη ὑπὸ τῶν Ἰαφέθου
 παίδων κατοικεῖται, Γαμάρου δὲ τριῶν υἱῶν γενομέ- 20
 νων Ἀσχανάζος μὲν Ἀσχανάζους ᾤκισεν, οἱ νῦν Ῥηγι-
 νες ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων καλοῦνται, Ῥιφάθης δὲ Ῥιφα-
 θαίους τοὺς Παφλαγόνας λεγομένους, Θοργάμης δὲ
 Θοργαμαίους, οἱ δόξαν Ἕλλησι Φορύγες ὀνομασθήσαν.
 Ἰωάνου δὲ τοῦ Ἰαφέθου τριῶν καὶ αὐτοῦ παίδων γε- 25
 νομένων, Ἐλισᾶς μὲν Ἐλισαίους ἐκάλεσεν ὧν ἦρξεν,
 Αἰολεῖς δὲ νῦν εἰσὶ, Θαρσὸς δὲ Θαρσεῖς· οὕτω γὰρ ἐκα-
 λεῖτο τὸ παλαιὸν ἢ Κιλικία. σημεῖον δὲ Ταρσὸς γὰρ
 παρ' αὐτοῖς τῶν πόλεων ἢ ἀξιολογωτάτη καλεῖται, μη-
 τρόπολις οὖσα, τὸ ταῦ πρὸς τὴν κλήσιν ἀντὶ τοῦ θῆτα 30
 μεταβαλλόντων. Χέδιμος δὲ Χέδιμα τὴν νῆσον ἔσχεν
 (Κύπρος αὕτη νῦν καλεῖται), καὶ ἀπ' αὐτῆς νῆσοί τε

πᾶσαι καὶ τὰ πλείω τῶν παρὰ θάλασσαν Χεδίμ ὑπὸ
 Ἑβραίων ὀνομάζεται. μάρτυς δέ μου τοῦ λόγου μία τῶν
 ἐν Κύπρῳ πόλεων ἰσχύσασα τὴν προσηγορίαν φυλάξει·
 Κίτιον γὰρ ὑπὸ τῶν ἐξελληνισάντων αὐτὴν καλεῖται,
 5 μηδ' οὕτω διαφυγοῦσα τοῦ Χεδίμου τὸ ὄνομα.

Ἰαφέθου μὲν δὴ παῖδες τε καὶ υἱῶνοί τοσαῦτα ἔσχον
 ἔθνη· ὃ δ' ἴσως ὑφ' Ἑλλήνων ἀγνοεῖται, τοῦτο προει-
 πὼν τρέψομαι πρὸς τὴν ἀφήγησιν ὧν κατέλιπον. τὰ γὰρ
 ὀνόματα διὰ τὸ τῆς γραφῆς εὐπρεπὲς ἠλλήμισται πρὸς
 10 ἡδονὴν τῶν ἐντευξομένων· οὐ γὰρ ἐπιχώριος ἡμῖν ὁ
 τοιοῦτος αὐτῶν τύπος, ἀλλ' ἐν τε αὐτῶν σχῆμα καὶ τε-
 λευτὴ μία· Νώεός γέ τοι Νῶε καλεῖται, καὶ τοῦτον
 τὸν τύπον ἐπὶ παντὸς τηρεῖ σχήματος.

οἱ δὲ Χάμου παῖδες τὴν ἀπὸ Συρίας καὶ Ἀμάνου καὶ 2
 15 Λιβάνου τῶν ὄρων γῆν κατέσχεον, ὅσα πρὸς θάλασσαν
 αὐτῆς ἐτέτραπτο καταλαβόντες, καὶ τὰ μέχρι τοῦ ὠκεα-
 νοῦ ἐξειδιωσάμενοι. αἱ μέντοι προσηγορίαι τῶν μὲν καὶ
 παντελῶς ἐξίτηλοι γεγόνασιν, ἐνίαν δὲ μεταβαλοῦσαι
 καὶ μεταρρυθμισθεῖσαι πρὸς ἑτέρας δύσγνωστοι τυγχά-
 20 νουσιν, ὀλίγοι δὲ οἱ φυλάξαντες ἀκεραίους τὰς προση-
 γορίας ὑπάρχουσι. τεσσάρων γὰρ Χάμου παίδων γενο-
 μένων, Χουῶν μὲν οὐδὲν ἐβλαψεν ὁ χρόνος· Αἰθίοπες
 γὰρ, ὧν ἦρξεν, ἔτι καὶ νῦν ὑπὸ ἑαυτῶν τε καὶ τῶν ἐν
 τῇ Ἀσίᾳ πάντων Χουσαῖοι καλοῦνται. ἐτηρήθη δὲ καὶ
 25 Μεστραίοις ἢ κατὰ τὴν προσηγορίαν μνήμη· τὴν γὰρ
 Αἴγυπτον Μέστρη καὶ Μεστραίους τοὺς Αἰγυπτίους
 ἅπαντες οἱ ταύτην οἰκοῦντες καλοῦμεν. ἔκτισε δὲ καὶ
 Φούτης τὴν Λιβύην, Φούτους ἀφ' αὐτοῦ καλέσας τοὺς
 ἐπιχωρίους. ἔστι δὲ καὶ ποταμὸς ἐν τῇ Μαύρῳ χώρῃ
 30 τοῦτο ἔχων τὸ ὄνομα· ὅθεν καὶ τοὺς πλείστους τῶν Ἑλ-
 ληνικῶν ἱστοριογράφων ἔστιν ἰδεῖν μεμνημένους τοῦ
 ποταμοῦ καὶ τῆς παρακειμένης αὐτῷ χώρας Φούτης λε-

ρομένης· μετέβαλε δὲ ὁ νῦν ἔστιν αὐτῆ ὄνομα ἀπὸ τῶν Μεστραΐμου υἱῶν ἑνός, Αἰβυος λεγομένου. μετ' οὐ πολὺ δ' ἐροῦμεν τὴν αἰτίαν δι' ἣν αὐτὴν καὶ Ἀφρικὴν προσαγορεύεσθαι συμβέβηκεν. Χαναάνος δὲ τέταρτος ὦν Χάμου παῖς τὴν νῦν Ἰουδαίαν καλουμένην οἰκίσας, ἀφ' αὐτοῦ Χαναανίαν προσηγόρευσε. γίνονται δὲ παῖδες ἐξ αὐτῶν, Χούσου μὲν ἕξ, ὧν Σάβας μὲν Σαβαίους, Εὐύλας δὲ Εὐυλαίους ἐκτισεν, οἱ νῦν Γαιτουῖλοι λέγονται, Σαβάθας δὲ Σαβαθηνοῦς· ὀνομάζονται δὲ Ἀστάβαροι παρ' Ἑλλήσιν. οἰκίζει δὲ καὶ Σαβακάθας Σαβακαθηνοῦς. Ρέγμος δὲ Ρεγμαίους ἦκισε, καὶ δύο παῖδας ἔσχεν, ὧν Ἰουδάδας μὲν Ἰουδαδαίους, Αἰθιοπικὸν ἔθνος τῶν ἐσπερίων, οἰκίσας ἐπώνυμον αὐτοῦ κατέλιπε, Σαβαίους δὲ Σάβας. Νεβρώδης δὲ Χούσου υἱὸς ὑπομείνας παρὰ Βαβυλωνίοις ἐτυράνησεν, ὡς καὶ πρότερόν μοι δεδήλωται. τῶν δὲ Μεστραΐμου παίδων ὁπῶ γεινομένων, οἱ πάντες τὴν ἀπὸ Γάζης ἕως Αἰγύπτου γῆν κατέσχον, μόνου δὲ Φυλιστίνου τὴν ἐπώνυμian ἢ χώρα διεφύλαξε· Παλαιστίνην γὰρ οἱ Ἕλληνες αὐτοῦ τὴν μοῖραν καλοῦσι. τῶν δὲ ἄλλων, Λουδιεῖμου καὶ Ἐνεμετιεῖμου καὶ Λαβιεῖμου τοῦ μόνου κατοικήσαντος ἐν Λιβύῃ καὶ τὴν χώραν ἀφ' αὐτοῦ καλέσαντος, Νεδέμου τε καὶ Φεθρωσίμου καὶ Χεσλοῖμου καὶ Χεφθορίμου, πέρα τῶν ὀνομάτων οὐδὲν ἴσμεν· ὁ γὰρ Αἰθιοπικὸς πόλεμος, περὶ οὗ δηλώσομεν ὕστερον, ἀναστάτους αὐτῶν τὰς πόλεις ἐποίησεν. ἐγένοντο δὲ καὶ Χαναάνου παῖδες, Σιδῶν, ὃς καὶ πόλιν ἐπώνυμον ἐκτισεν ἐν τῇ Φοινίκῃ, Σιδῶν δ' ὑφ' Ἑλλήνων καὶ νῦν καλεῖται. Ἀμάθιος δὲ Ἀμάθην κατήκισεν, ἣτις ἔστι καὶ νῦν ὑπὸ μὲν τῶν ἐπιχωρίων Ἀμάθη καλουμένη, Μακεδόνες δ' αὐτὴν Ἐπιφάνειαν ἀφ' ἑνὸς τῶν ἀπογόνων ἐπωνόμασαν. Ἀραδίος δὲ Ἀραδὸν τὴν νῆσον ἔσχεν, Ἀρουκαῖος δὲ Ἀρην τὴν ἐν

τῷ Λιβάνῳ. τῶν δ' ἄλλων ἑπτὰ, Χετταίου Ἰεβουσαίου Ἀμορραίου Γεργεσαίου Εὐαίου Ἀσενναίου Σαμαραίου, πλὴν τῶν ὀνομάτων ἐν ταῖς ἱεραῖς βίβλοις οὐδὲν ἔχομεν· Ἐβραῖοι γὰρ αὐτῶν ἀνέστησαν τὰς πόλεις, ἐκ τριαύτης αἰτίας ἐν συμφορᾷ γενομένης. Νώεος, μετὰ τὴν ἐπομβρίαν τῆς γῆς κατασταθείσης εἰς τὴν αὐτῆς φύσιν, ἐπ' ἔργα ἐχώρει, καὶ καταφυτεύσας αὐτὴν ἀμπέλους, ἡνίκα τοῦ καρποῦ τελεσφορηθέντος καθ' ὄραν ἐτρύγησε καὶ παρῆν εἰς χρῆσιν ὁ οἶνος, θύσας ἐν εὐωχίαις ἦν. μεθυσθεὶς δὲ εἰς ὕπνον καταφέρεται, καὶ γεγυμνωμένος παρακόσμως ἔκειτο. θεασάμενος δ' αὐτὸν ὁ νεώτατος τῶν παίδων τοῖς ἀδελφοῖς ἐπιγελῶν δεικνυσιν, οἱ δὲ περιστέλλουσι τὸν πατέρα. καὶ Νώεος αἰσθόμενος τοῖς μὲν ἄλλοις παισὶν εὐδαιμονίαν εὐχεται, τῷ δὲ Χάμα δὲ διὰ τὴν συγγένειαν αὐτῷ μὲν οὐ κατηράσατο, τοῖς δ' ἐγκόνοις αὐτοῦ. καὶ τῶν ἄλλων διαπεφευγῶτων τὴν ἀράν, τοὺς Χαναάνου παῖδας μέτειςιν ὁ θεός.

καὶ περὶ μὲν τούτων ἐν τοῖς ἐξῆς ἐροῦμεν· Σήμα δὲ, τῷ τρίτῳ Νωέου υἱῶν, πέντε γίνονται παῖδες, οἱ τὴν μέγρι τοῦ κατ' Ἰνδίαν ὠκεανοῦ κατοικοῦσιν Ἀσίαν, ἀπ' Εὐφράτου τὴν ἀρχὴν πεποιημένοι. Ἐλαμος μὲν γὰρ Ἐλαμαίους, Περσῶν ὄντας ἀρχηγέτας, κατέλιπεν· Ἀσσοῦρας δὲ Νίνον οἰκίζει πόλιν, καὶ τοὺς ὑπηκόους Ἀσσυρίους ἐπωνόμασεν, οἱ μάλιστα ἠνδαιμόνησαν. Ἀρφαξάδης δὲ τοὺς νῦν Χαλδαίους καλουμένους Ἀρφαξαδαίους ἀνόμασεν, ἄρξας αὐτῶν. Ἀραμαίους δὲ Ἀραμος ἔσχεν, οὓς Ἕλληνες Σύρους προσαγορεύουσιν. οὓς δὲ Ἀυδοὺς νῦν καλοῦσι, Λούδους δὲ τότε, Λούδας ἐκτισε. τῶν δὲ Ἀράμου παίδων τεσσάρων ὄντων, Οὕσος μὲν κτίζει τὴν Τραχωνίτιν καὶ Δαμασκόν (μέση δ' ἔστι τῆς Παλαιστίνης καὶ Κοίλης Συρίας), Ἀρμενίαν δὲ Οὐύλος, καὶ Γάθερος Βακτριανούς, Μησαῖς δὲ Μησαναίους· Σπασίνου

Χάραξ ἐν τοῖς νῦν καλεῖται. Ἀρφαξάδου δὲ παῖς γίνε-
ται Σάλας, τοῦ δὲ Ἐβερος, ἀφ' οὗ τοὺς Ἰουδαίους
Ἐβραίους ἀρχῆθεν ἐκάλουν. Ἐβερος δὲ Ἰούκταν καὶ
Φάλεκον ἐγέννησεν. ἐκλήθη δὲ Φάλεκος, ἐπειδὴ κατὰ
τὸν ἀποδασμὸν τῶν οἰκήσεων τίττεται· φάλεκ γὰρ τὸν
μερισμὸν Ἐβραῖοι καλοῦσιν. Ἰούκτα δὲ τῷ Ἐβέρου
παιδί ἦσαν υἱοὶ Ἐλμώδαδος, Σάλεφος, Ἀξερωμάθης,
Εἰραῆς, Ἐδώραμος, Αἰζήλος, Δέκλας, Ἡβαλος, Ἀβι-
μάηλος, Σαβεύς, Ὀφείρης, Εὐιλάτης, Ἰώβαβος· οὗτοι
ἀπὸ Κωφῆνος ποταμοῦ τῆς Ἰνδικῆς καὶ τῆς πρὸς αὐτῷ
Ἀρίας τινὰ κατοικοῦσι.

ταῦτα μὲν περὶ τῶν Σήμου παίδων ἱστορήσθω,
5 ποιήσομαι δὲ περὶ Ἐβραίων τὸν λόγον. Φαλέκου γὰρ
τοῦ Ἐβέρου γίνεται παῖς Ῥάγανος, τούτου δὲ Σερούργος,
ὃς Ναχώρης υἱὸς τίττεται, τούτου δὲ Θάρρος. πατὴρ δ'
οὗτος Ἀβράμου γίνεται, ὃς δέκατος μὲν ἐστὶν ἀπὸ
Νωέου, δευτέρῳ δ' ἔτει καὶ ἐνενημοστῷ πρὸς διακο-
σίοις μετὰ τὴν ἐπομβρίαν ἐγένετο. Θάρρος μὲν γὰρ ἔτει
ἐβδομηκοστῷ ποιεῖται τὸν Ἀβραμὸν, Ναχώρης δὲ Θάρ-
ρον εἰκοστὸν αὐτὸς καὶ ἑκατοστὸν ἔτος ἤδη γεγονώς
ἐγέννησε. Σερούργῳ δὲ Ναχώρης τίττεται περὶ ἔτος
δεύτερον καὶ τριακοστὸν καὶ ἑκατοστὸν. Ῥάγανος δὲ
Σερούργου ἔσχευ ἔτη τριάκοντα γεγονώς πρὸς τοῖς ἑκα-
τόν. ἐν δὲ τοῖς αὐτοῖς ἔτεσι καὶ Ῥάγανον Φάλεκος ἔσχευ.
Ἐβερος δὲ τετάρτῳ καὶ τριακοστῷ πρὸς τοῖς ἑκατόν
γεννᾷ Φάλεκον, γεννηθεὶς αὐτὸς ὑπὸ Σάλα τριακοστὸν
ἔτος ἔχουτος καὶ ἑκατοστὸν, ὃν Ἀρφαξάδης ἐτέκνωσε
κατὰ πέμπτον καὶ τριακοστὸν τῆς ἡλικίας ἔτος πρὸς τοῖς
ἑκατόν. Σήμου δὲ υἱὸς Ἀρφαξάδης ἦν, μετὰ ἔτη δώ-
δεκα τῆς ἐπομβρίας γενόμενος. Ἀβραμὸς δὲ εἶχεν ἀδελ-
φούς Ναχώρη καὶ Ἀράνην. τούτων Ἀράνης μὲν, κα-
ταλιπὼν υἱὸν Λῶτον καὶ Σάρραν καὶ Μελχὰν θυγατέ-

ρας, ἐν Χαλδαίοις ἀπέθανεν, ἐν πόλει Οὐρῆ λεγομένη
τῶν Χαλδαίων, καὶ τάφος αὐτοῦ μέχρι νῦν δείκνυται·
γαμοῦσι δὲ τὰς ἀδελφιδᾶς Μελχὰν μὲν Ναχώρης Σάρ-
ραν δὲ Ἀβραμὸς. Θάρρου δὲ μισήσαντος τὴν Χαλδαίαν
5 διὰ τὸ Ἀράνου πένθος, μετοικίζονται πάντες εἰς Χαρρὰν
τῆς Μεσοποταμίας· ὅπου καὶ Θάρρον τελευτήσαντα θά-
πτουσιν, ἔτη βιώσαντα πέντε καὶ διακόσια. συνετέμνετο
γὰρ ἤδη τοῖς ἀνθρώποις κατ' ὀλίγον τὸ ζῆν καὶ βραχύ-
τερον ἐγένετο, μέχρι τῆς Μωϋσέως γενέσεως, μεθ' ὃν
10 ὄρος ἦν τοῦ ζῆν ἑκατὸν ἔτη πρὸς τοῖς εἰκοσί, τσαυθ'
ὄρισαντος τοῦ θεοῦ· ὅσα καὶ Μωϋσῆν συνέβη βιώσαι.
Ναχώρη μὲν οὖν ἐκ τῆς Μελχᾶς ὀκτὼ παῖδες ἐγένοντο,
Οὐξος, Βάουξος, Καμουήλος, Χάζαδος, Ἄζανος, Φελ-
δᾶς, Ἰελδάφας, Βαθούηλος. οὗτοι μὲν Ναχώρου παῖ-
15 δες γνήσιοι· Ταβαῖος γὰρ καὶ Γάαμος καὶ Τάβαος καὶ
Μάχας ἐκ Ρουμᾶς παλλακῆς αὐτῷ γεγόνασι. Βαθούηλῳ
δὲ τῶν Ναχώρου γνησίων παίδων γίνεται Ῥεβέκκα θυ-
γάτηρ καὶ Λάβανος υἱός.

Ἀβραμὸς δὲ Λῶτον τὸν Ἀράνου τοῦ ἀδελφοῦ υἱόν,
7 τῆς δὲ γυναικὸς αὐτοῦ Σάρρας ἀδελφόν, εἰσεποιήσατο,
20 γνησίου παιδὸς ἀπορῶν καὶ καταλείπει τὴν Χαλδαίαν
ἐβδομήκοντα καὶ πέντε γεγονώς ἔτη, τοῦ θεοῦ κελεύ-
σαντος εἰς τὴν Χαναanaίαν μετελθεῖν, ἐν ἧ καὶ κατώ-
κησε καὶ τοῖς ἀπογόνους κατέλιπε, δεινὸς ὢν συιέναι
25 τε περὶ πάντων καὶ πιθανὸς τοῖς ἀκροωμένοις, περὶ τε
ἃν εἰκάσειεν οὐ διαμαρτάνων. διὰ τοῦτο καὶ φρονεῖν
ἐπ' ἀρετῇ μείζω τῶν ἄλλων ἠργμένος, καὶ τὴν περὶ τοῦ
θεοῦ δόξαν, ἣν ἅπασι συνέβαινε εἶναι, καινίσαι καὶ
μεταβαλεῖν ἔγνω. πρῶτος οὖν τολμᾷ θεὸν ἀποφήνα-
30 σθαι δημιουργὸν τῶν ὄλων ἕνα· τῶν δὲ λοιπῶν εἰ καὶ
τι πρὸς εὐδαιμονίαν συντελεῖ, κατὰ προσταγὴν τὴν τού-
του παρέχειν ἕκαστον, καὶ οὐ κατ' οἰκίαν ἰσχύ. εἰκάζε-

δὲ ταῦτα τοῖς τῆς γῆς καὶ θαλάττης παθήμασι, τοῖς τε περὶ τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην καὶ πᾶσι τοῖς κατ' οὐρανὸν συμβαινουσι. δυνάμειος γὰρ αὐτοῖς παρουσίης, καὶ προνοῆσαι τῆς καθ' αὐτοὺς εὐταξίας· ταύτης δ' αὖ ὑστεροῦντας φανεροὺς γίνεσθαι μηδ' ὅσα πρὸς τὸ χρη-⁵σιμώτερον ἡμῖν συνεργούσι κατὰ τὴν αὐτῶν ἐξουσίαν ἀλλὰ κατὰ τὴν τοῦ κελεύοντος ἰσχύον ὑπουργεῖν, ᾧ καλῶς ἔχειν μόνῳ τὴν τιμὴν καὶ τὴν εὐχαριστίαν ἀπονέμειν. δι' ἅπερ Χαλδαίων τε καὶ τῶν ἄλλων Μεσοποταμιτῶν στασιασάντων πρὸς αὐτόν, μετοικεῖν δοκιμάσας¹⁰ κατὰ βούλησιν καὶ βοήθειαν τοῦ θεοῦ τὴν Χανααναίαν ἔσχε γῆν. ἰδρυθεὶς τε αὐτόθι βωμὸν ᾠκοδόμησε καὶ θυσίαν ἐτέλεσε τῷ θεῷ.

² μνημονεύει δὲ τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἀβραάμου Βηρωσ-σός, οὐκ ὀνομάζων, λέγων δ' οὕτως· "μετὰ τὸν κατα-¹⁵κλυσμὸν δεκάτῃ γενεᾷ παρὰ Χαλδαίοις τις ἦν δίκαιος ἀνὴρ καὶ μέγας καὶ τὰ οὐράνια ἔμπειρος." Ἐκαταῖος δὲ καὶ τοῦ μνησθῆναι πλέον τι πεποίηκε· βιβλίον γὰρ περὶ αὐτοῦ συνταξάμενος κατέλιπε. Νικόλαος δὲ ὁ Δαμασκηνὸς ἐν τῇ τετάρτῃ τῶν ἱστοριῶν λέγει οὕτως· "Ἀβραά-²⁰μης ἐβασίλευσε Δαμασκοῦ, ἔπηλυσ σὺν στρατῷ ἀφιγμένους ἐν τῆς γῆς τῆς ὑπὲρ Βαβυλῶνος Χαλδαίας λεγομένης. μετ' οὐ πολὺν δὲ χρόνον ἐξαναστὰς καὶ ἀπὸ ταύτης τῆς χώρας σὺν τῷ σφετέρῳ λαῷ εἰς τὴν τότε μὲν Χανααναίαν λεγομένην, νῦν δὲ Ἰουδαίαν, μετέωκησε, καὶ²⁵ οἱ ἀπ' ἐκείνου πληθύναντες, περὶ ὧν ἐν ἑτέρῳ λόγῳ διεξέειμι τὰ ἱστορούμενα." τοῦ δὲ Ἀβραάμου ἔτι καὶ νῦν ἐν τῇ Δαμασκηνῇ τὸ ὄνομα δοξάζεται, καὶ κώμη ἀπ' αὐτοῦ δεικνύται Ἀβραάμου οἰκησις λεγομένη.

⁸ λιμοῦ δὲ χρόνοις ὑστερον τὴν Χανααναίαν καταλα-³⁰βόντος, Ἀβραάμος Αἰγυπτίους εὐδαιμονεῖν πυθόμενος διαίρειν πρὸς αὐτοὺς ἦν πρόθυμος, τῆς τε ἀφθονίας τῆς

ἐκείνων μεθέξων, καὶ τῶν ἱερέων ἀκροατῆς ἐσόμενος ὧν λέγοιεν περὶ θεῶν· ἢ γὰρ κρείσσοσιν εὐρεθεῖσι κατακολουθήσειν, ἢ μετακοσμήσειν αὐτοὺς ἐπὶ τὸ βέλτιον, αὐτὸς ἄμεινον φρουῶν. ἐπαρόμενος δὲ καὶ τὴν Σάρραν,⁵ καὶ φοβούμενος τὸ πρὸς τὰς γυναῖκας τῶν Αἰγυπτίων ἐπιμανές, μὴ διὰ τὴν εὐμορφίαν τῆς γυναικὸς ὁ βασιλεὺς αὐτὸν ἀνέλη, τέχνην ἐπενόησε τοιαύτην· ἀδελφὸς αὐτῆς εἶναι προσεποιήσατο, κακείνην τοῦτο ὑποκρίνασθαι (συμφέρειν γὰρ αὐτοῖς) ἐδίδαξεν. ὡς δ' ἦμον εἰς¹⁰ τὴν Αἴγυπτον, ἀπέβαινε τῷ Ἀβραάμῳ καθὼς ὑπενόησε. τὸ γὰρ κάλλος ἐξεβόηθη τῆς γυναικὸς αὐτοῦ· διὸ καὶ Φαραώθης ὁ βασιλεὺς τῶν Αἰγυπτίων, οὐ τοῖς περὶ αὐτῆς λεγομένοις ἀρεσθεῖς ἀλλὰ καὶ θεάσασθαι σπουδάσας, οἷός τε ἦν ἄψασθαι τῆς Σάρρας. ἐμποδίζει δὲ¹⁵ ὁ θεὸς τὴν ἄδικον αὐτοῦ ἐπιθυμίαν νόσῳ τε καὶ στάσει τῶν πραγμάτων. καὶ πυθόμενῳ περὶ ἀπαλλαγῆς κατὰ μῆριν θεοῦ τὸ δεινὸν αὐτῷ παρεῖναι ἀπεσήμαινον οἱ ἱερεῖς, ἐφ' οἷς ἠθέλησεν ὑβρίσαι τοῦ ξένου τὴν γυναῖκα. ὁ δὲ φοβηθεὶς ἠρώτα τὴν Σάρραν τίς τε εἶη καὶ τίνα²⁰ τοῦτον ἐπαγάγοιτο· πυθόμενος δὲ τὴν ἀλήθειαν, τὸν Ἀβραάμου παρητεῖτο· νομίζων γὰρ ἀδελφὴν ἀλλ' οὐ γυναῖκα αὐτοῦ, σπουδάσαι περὶ αὐτῆς, συγγένειαν αὐτοῦ ποιήσασθαι βουλόμενος, ἀλλ' οὐχ ὑβρίσαι κατ' ἐπιθυμίαν ὠρμημένος. δωρεῖται τε αὐτὸν πολλοῖς χρήμασι,²⁵ καὶ συνῆν Αἰγυπτίων τοῖς λογιστάτοις· τὴν τε ἀρετὴν αὐτῷ καὶ τὴν ἐπ' αὐτῇ δόξαν ἐντεῦθεν ἐπιφανεστέραν συνέβη γενέσθαι. τῶν γὰρ Αἰγυπτίων διαφόροις ἀρε-²σκομένων ἔδρασε καὶ τὰ παρ' ἀλλήλοις ἐφανυλιζόντων νόμιμα, καὶ διὰ τοῦτο δυσμενῶς ἐχόντων πρὸς ἀλλήλους,³⁰ συμβάλλων αὐτῶν ἐκάστοις καὶ διαπτύσσων τοὺς λόγους οὓς ἐποιοῦντο περὶ τῶν ἰδίων, κενούς καὶ μηδὲν ἔχοντας ἀληθῆς ἀπέφαινε. θαυμασθεῖς οὖν ὑπ' αὐτῶν

ἐν ταῖς συνουσίαις ὡς συνετώτατος καὶ δεινὸς ἀνὴρ οὐ νοῆσαι μόνον ἀλλὰ καὶ πείσαι λέγων περὶ ὧν ἂν ἐπιχειρήσειε διδάσκειν, τὴν τε ἀριθμητικὴν αὐτοῖς χαρίζεται καὶ τὰ περὶ ἀστρονομίαν παραδίδωσι. πρὸ γὰρ τῆς Ἀβραάμου παρουσίας εἰς Αἴγυπτον Αἰγύπτιοι τούτων 5 εἶχον ἀμαθῶς· ἐκ Χαλδαίων γὰρ ταῦτ' ἐφοίτησεν εἰς Αἴγυπτον, ὅθεν ἦλθε καὶ εἰς τοὺς Ἕλληνας.

3 ὡς δ' εἰς τὴν Χαναναίαν ἀφίκετο, μερίζεται πρὸς Αἰῶτου τὴν γῆν, τῶν ποιμένων αὐτοῖς στασιαζόντων περὶ τῆς χώρας ἐν ἧ' νέμοιεν· τὴν ἐκλογὴν μέντοι καὶ 10 τὴν αἴρεσιν ἐπιτρέπει τῷ Αἰῶτῳ. λαβὼν δ' αὐτὸς τὴν ὑπ' ἐκείνου καταλελειμμένην ὑπώρειαν, ᾤκησεν ἐν τῇ Χεβρών πόλει· παλαιότερα δ' ἐστὶν ἔτεσιν ἑπτὰ πρὸ Τάνιδος τῆς Αἰγύπτου. Αἰῶτος δὲ τὴν πρὸς τὸ πεδίου κειμένην καὶ ποταμὸν Ἰορδάνην εἶχεν, οὐκ ἄπωθεν τῆς 15 Σοδομιτῶν πόλεως, ἣ τότε μὲν ἦν ἀγαθή, νῦν δὲ ἡφάνισται κατὰ βούλησιν καὶ μῆνιν θεοῦ. τὴν δὲ αἰτίαν κατὰ χώραν σημαίνω.

9 κατ' ἐκείνου δὲ τὸν καιρὸν Ἀσσυρίων κρατοῦντων τῆς Ἀσίας, Σοδομίταις ἦνθει τὰ πράγματα, εἰς τε πλοῦ- 20 του ἐπιδεθωκότων αὐτῶν καὶ νεότητα πολλήν. βασιλεῖς τε αὐτοῖς πέντε διεῖπον τὴν χώραν, Βάλλας Βάρσας Σεναβάρης καὶ Συμόβορος, ὃ τε Βαληνῶν βασιλεὺς· μοίρας δ' ἦρχον ἕκαστος ἰδίας. ἐπὶ τούτους στρατεύσαντες Ἀσσύριοι, καὶ μέρη τέσσαρα ποιήσαντες τῆς στρατείας 25 ἐπολιόρουν αὐτούς· στρατηγὸς δ' ἐκάστοις ἦν εἰς ἐπιτεταγμένος. γενομένης δὲ μάχης νικήσαντες οἱ Ἀσσύριοι φόρον ἐπιτάσσουσι τοῖς Σοδομιτῶν βασιλεῦσι. δώδεκα μὲν οὖν ἔτη δουλεύοντες καὶ τοὺς ἐπιταχθέντας αὐτοῖς φόρους τελοῦντες ὑπέμειναν, τῷ δὲ τρισκαιδε- 30 κὰτῳ ἀπέστησαν. καὶ διαβαίνει στρατὸς Ἀσσυρίων ἐπ' αὐτούς, στρατηγόντων Ἀμαραψίδου Ἀριούχου Χοδολ-

λαμόρου Θαδάλου. οὗτοι τὴν τε Συρίαν ἄπασαν διηπάσαντο καὶ τοὺς τῶν γιγάντων ἀπογόνους κατεστρέφαντο. γενόμενοι δὲ κατὰ Σόδομα στρατοπεδεύουσι κατὰ τὴν κοιλάδα τὴν λεγομένην Φρέατα ἀσφάλτου· 5 κατ' ἐκείνου γὰρ τὸν καιρὸν φρέατα ἦν ἐν τῷ τόπῳ, νῦν μέντοι τῆς Σοδομιτῶν πόλεως ἀφανισθείσης ἡ κοιλὰς ἐκείνη λίμνη γέρονεν ἡ Ἀσφαλτίτις λεγομένη. περὶ μὲν οὖν τῆς λίμνης ταύτης μετ' οὐ πολὺ δηλώσομεν τῶν δὲ Σοδομιτῶν συμβαλόντων τοῖς Ἀσσυρίοις, καὶ 10 καστερᾶς τῆς μάχης γενομένης, πολλοὶ μὲν αὐτῶν ἀπέθανον, οἱ λοιποὶ δὲ ἡχμαλωτίσθησαν· σὺν οἷς καὶ Αἰῶτος ἤγετο, τοῖς Σοδομίταις σύμμαχος ἐληλυθώς.

Ἀβραάμῳ δὲ ἀκούσαντι τὴν συμφορὰν αὐτῶν φόβος 10 τε ἅμα περὶ Αἰῶτου συγγενοῦς ὄντος εἰσῆλθε καὶ οἶκτος 15 περὶ τῶν Σοδομιτῶν φίλων ὄντων καὶ γειτνιαύτων. καὶ βοηθεῖν αὐτοῖς δοκιμάσας οὐκ ἀνέμεινεν, ἀλλ' ἐπειχθεὶς καὶ κατὰ πέμπτην ἐπιπεσῶν νύκτα τοῖς Ἀσσυρίοις περὶ Λάνον (οὗτω γὰρ ἡ ἑτέρα τοῦ Ἰορδάνου προσαγορεύεται πηγὴ) καὶ φθάσας πρὶν ἐν ὄπλοις γενέσθαι, τοὺς 20 μὲν ἐν ταῖς κοίταις ὄντας ἀπέκτεινε, μὴδ' ἐπίνοιαν τῆς συμφορᾶς ἔχοντας, οἱ δὲ μὴπω πρὸς ὕπνον τετραμμένοι, μάχεσθαι δὲ ὑπὸ μέθης ἀδύνατοι, ἔφυγον. Ἀβραάμος δὲ διώκων εἶπετο, μέχρι καὶ δευτεραίους γινομένους συνήλασεν αὐτούς εἰς Ὠβὰ τῆς Λαμασκηνῶν γῆς, ἐπι- 25 δεῖξας ὅτι τὸ νικᾶν οὐκ ἐν τῷ πλήθει καὶ τῇ πολυχειρίᾳ κείσθαι συμβέβηκεν, ἀλλ' ἡ προθυμία τῶν μαχομένων καὶ τὸ γενναῖον κρατεῖ παντὸς ἀριθμοῦ, τριακοσίοις καὶ δέκα καὶ ὀκτῶ οἰκέταις αὐτοῦ καὶ τρισὶ φίλοις τοσούτου στρατοῦ περιγερόμενος. ὁπόσοι δὲ αὐτῶν καὶ διέφυγον, 30 ἀδόξως ἀνέστρεψαν.

Ἀβραάμος δὲ τοὺς τῶν Σοδομιτῶν σώσας αἰχμαλώ- 2 τους, οἱ ληφθέντες ἔτυχον ὑπὸ τῶν Ἀσσυρίων, καὶ τὸν

συγγενῆ Ἀῶτον, ἀνέβηξε μετὰ εἰρήνης. ἀπήντησε δὲ αὐτῷ ὁ τῶν Σοδομιτῶν βασιλεὺς εἰς τόπον τινὰ ὃν καλοῦσι Πεδίον βασιλικόν· ἐνθα ὁ τῆς Σόλυμα πόλεως ὑποδέχεται βασιλεὺς αὐτὸν Μελχισεδέκης. σημαίνει δὲ τοῦτο βασιλεὺς δίκαιος· καὶ ἦν δὲ τοιοῦτος ὁμολο- 5 γουμένως, ὡς διὰ ταύτην αὐτὸν τὴν αἰτίαν καὶ ἱερέα γενέσθαι τοῦ θεοῦ. τὴν μὲντοι Σόλυμα ὕστερον ἐκάλεσαν Ἱεροσόλυμα. ἐχορήγησε δὲ οὗτος ὁ Μελχισεδέκης τῷ Ἀβραάμῳ στρατῷ ξένια καὶ πολλὴν ἀφθονίαν τῶν ἐπιτηδείων παρέσχε, καὶ παρὰ τὴν εὐωχίαν αὐτὸν τε 10 ἐπαινεῖν ἤρξατο καὶ τὸν θεὸν εὐλογεῖν ὑποχειρίους αὐτῷ ποιήσαντα τοὺς ἐχθρούς. Ἀβραάμῳ δὲ διδόντος καὶ τὴν δεκάτην τῆς λείας αὐτῷ, προσδέχεται τὴν δόσιν. ὁ δὲ τῶν Σοδομιτῶν βασιλεὺς τὴν μὲν λείαν ἔχειν Ἀβραάμῳ παρακάλει, τοὺς δ' ἀνθρώπους ἀπολαβεῖν 15 ἡξίου, οὓς παρὰ τῶν Ἀσσυρίων ἔσωσεν οἰκέλους ὄντας. Ἀβραάμῳ δὲ οὐκ ἔφη τοῦτο ποιήσῃν, οὐδ' ἂν ἄλλην ὠφέλειαν ἐκ τῆς λείας ἐκείνης εἰς αὐτὸν ἦξειν πλὴν ὅσα τροφή τοῖς οἰκέταις αὐτοῦ γένοιτο, μοῖραν μὲντοι τινὰ τοῖς φίλοις αὐτοῦ παρασχεῖν τοῖς συστρατευσαμένοις. 20 Ἐσχώλης δ' ὁ πρῶτος ἐκαλεῖτο καὶ Ἐννηρος καὶ Μαμβρῆς.

3 ἐπαινέσας δὲ αὐτοῦ τὴν ἀρετὴν ὁ θεὸς ἄλλ' οὐκ ἀπολεῖς" φησὶ "μισθὸς οὗς ἄξιόν ἐστί σε ἐπὶ τοιαύταις εὐπραγίαις κομίζεσθαι." τοῦ δ' ὑπολαβόντος καὶ τίς 25 ἂν εἴη χάρις τούτων τῶν μισθῶν, οὐκ ὄντων οἱ διαδέχονται μετ' αὐτόν; (ἔτι γὰρ ἦν ἄπαις), ὁ θεὸς καὶ παῖδα αὐτῷ γενήσεσθαι καταγγέλλει καὶ πολλὴν ἐξ ἐκείνου γενεάν, ὡς παραπλησίαν αὐτὴν τοῖς ἄστροις ἔσεσθαι τὸν ἀριθμόν. καὶ ὁ μὲν ταῦτ' ἀκούσας θυσίαν 30 προσφέρει τῷ θεῷ, κελυσθεὶς ὑπ' αὐτοῦ. ἦν δ' ὁ τρόπος τῆς θυσίας τοιοῦτος· δάμαλιν τριετίζουσαν καὶ αἶγα

τριετίζουσαν καὶ κριὸν ὁμοίως τριετῆ καὶ τρυγὸνα καὶ περιστερὰν κελεύσαντος διείλε, τῶν ὀρνέων οὐδὲν διελών. εἶτα, πρὶν στῆναι τὸν βωμόν, οἰωνῶν ἐφιπταμένων ἐπιθυμία τοῦ αἵματος, φωνὴ θεία παρῆν ἀποση- 5 μαίνουσα πονηροὺς αὐτοῦ τοῖς ἐγγόνις γείτονας ἐπὶ ἔτη τετρακόσια γενησομένους κατὰ τὴν Αἴγυπτου, ἐν οἷς κακοπαθήσαντας περιέσεσθαι τῶν ἐχθρῶν, καὶ κρατήσαντας πολέμῳ Χαναανίων ἕξειν αὐτῶν τὴν γῆν καὶ τὰς πόλεις.

10 Ἀβραάμῳ δὲ κατῴκει μὲν περὶ τὴν Ὠγγύην καλου- 4 μένην ὄρν (ἔστι δὲ τῆς Χαναανίας τὸ χωρίον, οὐ πρόρω τῆς Ἐβραονίων πόλεως), δυσφορῶν δ' ἐπὶ γυναικὶ μὴ κούσῃ ἱκετεύει τὸν θεὸν γονὴν αὐτῷ παιδὸς ἄορενος παρασχεῖν. τοῦ θεοῦ δὲ θαρσεῖν αὐτὸν παρα- 15 κελουμένου τοῖς τε ἄλλοις ἄπασιν ὡς ἐπ' ἀγαθοῖς αὐτὸν ἀπὸ τῆς Μεσοποταμίας ἡγμένον καὶ παίδων ἐσομένων, Σάρρα τοῦ θεοῦ κελεύσαντος ἐπικλίνει μίαν τῶν θερα- παινίδων Ἀγάρην ὄνομα, γένους οὖσαν Αἰγυπτίαν, ὡς ἐξ αὐτῆς παιδοποιησομένη. καὶ γενομένη ἐγκύμων ἡ 20 θεραπαινὶς ἐξυβρίζειν εἰς τὴν Σάρραν ἐτόλμησε βασιλίσουσα, ὡς τῆς ἡγεμονίας περιστησομένης εἰς τὸν ὑπ' αὐτῆς τεχθησόμενον. Ἀβραάμῳ δὲ αὐτὴν πρὸς αἰκίαν παραδόντος τῇ Σάρρᾳ, δρασμὸν ἐπεβούλευσεν οὐκ ὑπο- 25 μένουσα τὰς τάλαιπωρίας, καὶ τὸν θεὸν ἱκέτευεν οἴκτου αὐτῆς λαβεῖν. ὑπαντιάζει δὲ διὰ τῆς ἐρήμου προοῦσαν αὐτὴν ἄγγελος θεῖος, κελεύων πρὸς τοὺς δεσπότης ἐπανιέναι, βίου γὰρ μελλόντος τεύξεσθαι σωφρονοῦσαν καὶ γὰρ νῦν εἰς τὴν δέσποιναν ἀγνώμονα καὶ αὐθάδη γενομένην ἐν τούτοις εἶναι τοῖς κακοῖς. παρακούσασαν 30 μὲν οὖν τοῦ θεοῦ καὶ προσωτέρω χωροῦσαν ἔλεγεν ἀπολεῖσθαι, νοστήσασαν δὲ αὐτὴν ὀπίσω γενήσεσθαι μητέρα παιδὸς τῆς γῆς ἐκείνης βασιλεύσουτος. τούτοις

πείθεται, καὶ ἐπανελθοῦσα πρὸς τοὺς δεσπότας συγγνώμης ἔτυχε. τίθει δὲ μετ' οὐ πολὺ Ἰσμαήλον· θεόκλυτον ἂν τις εἴποι, διὰ τὸ εἰσακοῦσαι τὸν θεὸν τῆς ἰκεσίας.

5 Ἀβράμῳ μὲν οὖν ἔκτον ἤδη καὶ ὀγδοηκοστὸν ἔτος 5
γεγονότι ὁ προειρημένος ἐγεννήθη· εἰς ἕνατον δ' αὐτῷ
καὶ ἐνενηκοστὸν παρελθόντι ἐπιφανεῖς ὁ θεὸς ἀπήγγει-
λεν ὡς παῖς αὐτῷ καὶ ἐκ Σάρρας ἔσοιτο. κελεύει δὲ αὐ-
τὸν καλεῖσθαι Ἰσακὸν, δηλῶν ἐδόμενα ἔθνη μεγάλα ἀπ'
αὐτοῦ καὶ βασιλεῖς, καὶ ὅτι πολεμήσαντες καθέξουσιν 10
τὴν Χανααναίαν ἅπασαν ἀπὸ Σιδῶνος μέχρι Αἰγύπτου.
προσέταξε δέ, βουλόμενος τὸ ἀπ' αὐτοῦ γένος μένειν
τοῖς ἄλλοις μὴ συμφυρόμενον, περιτέμνεσθαι τὰ αἰδοῖα,
καὶ τοῦτο ποιεῖν ὀγδὴ ἡμέρᾳ μετὰ τὸ γεννηθῆναι. τὴν
αἰτίαν δὲ τῆς περιτομῆς ἡμῶν ἐν ἄλλοις δηλώσω. πυ- 15
θομένῳ δὲ Ἀβράμῳ καὶ περὶ τοῦ Ἰσμαήλου εἰ ζήσεται,
πολυχρόνιον τε ἀπεσῆμαιεν ὁ θεὸς καὶ μεγάλων ἔθνων
πατέρα. καὶ Ἀβραμὸς μὲν ἐπὶ τούτοις εὐχαριστήσας τῷ
θεῷ περιτέμνεται παραντίκα, καὶ πάντες οἱ παρ' αὐ-
τοῦ, καὶ ὁ παῖς Ἰσμαήλος, οὗ κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν 20
τρισκαιδέκατον ἔτος ἔχοντος αὐτὸς ἐνενηκοστὸν πρὸς
τοῖς ἑννέα διῆγεν.

11 ὑπὸ δὴ τοῦτον τὸν καιρὸν οἱ Σοδομίται, πλούτῳ
καὶ μεγέθει χρημάτων ὑπερφοροῦντες, εἰς τε ἀνθρώ-
πους ἤσαν ὑβρισταὶ καὶ πρὸς τὸ θεῖον ἀσεβεῖς, ὡς μη- 25
κέτι μεμνησθαι τῶν παρ' αὐτοῦ γενομένων ὀφελειῶν,
εἶναί τε μισόξενοι, καὶ τὰς πρὸς ἄλλους ὀμιλίας ἐκτρέ-
πεσθαι. χαλεπήμας οὖν ἐπὶ τούτοις ὁ θεὸς ἔγνω τιμω-
ρήσασθαι τῆς ὑπερηφανίας αὐτούς, καὶ τὴν τε πόλιν
αὐτῶν καταστρέψασθαι, καὶ τὴν χώραν οὕτως ἀφανίσαι 30
ὡς μήτε φυτὸν ἔτι μήτε καρπὸν ἕτερον ἐξ αὐτῆς ἀναδο-
2 θῆναι. ταῦτα τοῦ θεοῦ κρίναντος περὶ τῶν Σοδομιτῶν,

Ἀβραμὸς θεασάμενος τρεῖς ἀγγέλους (ἐκαθέζετο δὲ πρὸς
τῇ θρῳῖ τῇ Μαμβρῇ παρὰ τῇ θύρᾳ τῆς αὐτοῦ αὐλῆς)
καὶ νομίσας εἶναι ξένους, ἠσπάσατό τε ἀναστὰς καὶ παρ'
αὐτῷ καταχθέντας παρεκάλει ξενίων μεταλαβεῖν. ἐπι- 5
νευσάντων δὲ ἄρτους τε προσέταξεν εὐθύς ἐκ σμιδά-
λεως γενέσθαι, καὶ μόσχον θύσας καὶ ὀπτήσας ἐκόμισεν
αὐτοῖς ὑπὸ τῇ θρῳῖ κατακειμένοις. οἱ δὲ δόξαν αὐτῷ
παρέσχον ἐσθιόντων, ἔτι τε καὶ περὶ τῆς γυναικὸς ἐπυ-
θάνοντο ποῖ ποτ' εἴη τυγχάνουσα ἢ Σάρρα. τοῦ δὲ εἰ- 10
πόντος ἔνδον εἶναι, ἤξιεν ἔφασαν εἰς τὸ μέλλον καὶ εὐ-
ρήσειν αὐτὴν ἢδη μητέρα γεγεννημένην. τῆς δὲ γυναικὸς
ἐν τούτῳ μειδιασάσης καὶ ἀδύνατον εἶναι τὴν τεκνο-
ποιίαν εἰπούσης, αὐτῆς μὲν ἐνενήκοντα ἔτη ἐχούσης
τοῦ δὲ ἀνδρὸς ἑκατόν, οὐκέτι κατέσχον λανθάνοντες, 15
ἀλλ' ἐμήνυσαν ἑαυτοὺς ὄντας ἀγγέλους τοῦ θεοῦ, καὶ
ὅτι πεμφθεῖν μὲν ὁ εἰς σημανῶν περὶ τοῦ παιδός, δύο
δὲ Σοδομίτας καταστρεφόμενοι.

ταῦτα ἀκούσας Ἀβραμὸς ἠλγησεν ἐπὶ τοῖς Σοδομί- 3
ταις, καὶ τὸν θεὸν ἀναστὰς ἰκέτευσεν παρακαλῶν μὴ τοὺς
δικαίους καὶ ἀγαθοὺς συναπολλύναι τοῖς πονηροῖς. τοῦ
δὲ θεοῦ φήσαντος μηδένα εἶναι τῶν Σοδομιτῶν ἀγαθόν
(εἰ γὰρ ἐν αὐτοῖς δέκα εἶεν, συγχωρεῖν ἅπασιν τὴν ἐπὶ
τοῖς ἁμαρτήμασι τιμωρίαν), ὁ μὲν Ἀβραμὸς ἠσύχαζεν,
οἱ δὲ ἄγγελοι παρεγένοντο εἰς τὴν τῶν Σοδομιτῶν πό- 25
λιν, καὶ ὁ Λῶτος αὐτοὺς ἐπὶ ξενίαν παρεκάλει· λίαν
γὰρ ἦν περὶ τοὺς ξένους φιλόφρωνος καὶ μαθητῆς
τῆς Ἀβράμου χρηστότητος. οἱ δὲ Σοδομίται θεασάμενοι
τοὺς νεανίσκους εὐπρεπεῖα τῆς ὄψεως διαφέροντας καὶ
παρὰ Λῶτῳ καταχθέντας, ἐπὶ βίαν καὶ ὕβριν αὐτῶν 30
τῆς ὥρας ἐτόραπυσαν. τοῦ δὲ Λῶτου παραινοῦντος σω-
φρονεῖν καὶ μὴ χωρεῖν ἐπ' αἰσχύνῃ τῶν ξένων, ἀλλ'
ἔχειν αἰδῶ τῆς παρ' αὐτῷ καταγωγῆς, εἰ δὲ ἔχουσιν

ἀκρατῶς, τὰς θυγατέρας αὐτοῦ ὑπὲρ ἐκείνων ταῖς ἐπι-
 θυμίαις αὐτῶν λέγοντος παρεξέειν, οὐδ' οὕτως ἠδέσθη-
 4 σαν. ὁ δὲ θεὸς ἀγανακτήσας αὐτῶν ἐπὶ τοῖς τολμημασί,
 τοὺς μὲν ἠμαύρωσεν ὡς μὴ δυνηθῆναι τὴν εἴσοδον τὴν
 εἰς τὴν οἰκίαν εὔρειν, Σοδομιτῶν δὲ κατέκρινε πάνδη- 5
 μον ὄλεθρον. Ἀὐτὸς δέ, τοῦ θεοῦ τὴν μέλλουσαν τῶν
 Σοδομιτῶν ἀπώλειαν αὐτῷ φράσαντος, ἀπηλλάσσετο,
 τὴν τε γυναῖκα καὶ τὰς θυγατέρας (δύο δ' ἦσαν ἔτι
 παρθέναι) ἀναλαβὼν· οἱ γὰρ μνηστῆρες ὑπερφρονή-
 σαν τῆς ἐξόδου, εὐήθειαν ἐπικαλοῦντες τοῖς ὑπὸ τοῦ 10
 Ἀώτου λεγομένοις. καὶ ὁ θεὸς ἐνσκήπτει βέλος εἰς τὴν
 πόλιν, καὶ σὺν τοῖς οἰκήτορσι κατεπίμπρα, τὴν γῆν
 ὁμοίᾳ πυρῶσει ἀφανίζων, ὥς μοι καὶ πρότερον λέλεκται
 τὸν Ἰουδαϊκὸν ἀναγράφοντι πόλεμον. ἡ δὲ Ἀώτου γυνή
 παρὰ τὴν ἀναχώρησιν εἰς τὴν πόλιν συνεχῶς ἀναστρε- 15
 φομένη καὶ πολυπραγμονοῦσα τὰ περὶ αὐτὴν, ἀπηγο-
 ρευκὸς τοῦ θεοῦ τοῦτο ποιεῖν, εἰς στήλην ἁλῶν με-
 τέβαλεν. ἰστόρησα δ' αὐτὴν· ἔτι γὰρ καὶ νῦν διαμένει.
 διαφεύγει δὲ αὐτὸς μετὰ τῶν θυγατέρων εἰς βραχὺ τι
 χωρίον κατασχὼν περιγραφῆν ὑπὸ τοῦ πυρός. Ζωῶν 20
 ἔτι καὶ νῦν λέγεται· καλοῦσι γὰρ οὕτως Ἑβραῖοι τὸ
 ὀλίγον. ἐνταῦθα ὑπὸ τε ἀνθρώπων ἐρημίας καὶ τροφῆς
 5 ἀπορίας ταλαιπῶρως διῆγεν. αἱ δὲ παρθέναι πᾶν ἠφα-
 νίσθαι τὸ ἀνθρώπινον γένος ὑπολαβοῦσαι τῷ πατρὶ
 πλησιάζουσι, προνοήσασαι λαθεῖν. ἐποιοῦν δὲ τοῦτο 25
 ὑπὲρ τοῦ μὴ τὸ γένος ἐκλιπεῖν. γίνονται δὲ παῖδες,
 ὑπὸ μὲν τῆς πρεσβυτέρας Μῶαβος (εἴποι δ' ἂν τις ἀπὸ
 πατρός)· Ἄμμαινον δ' ἡ νεωτέρα ποιεῖται· γένους υἱὸν
 ὑποσημαίνει τὸ ὄνομα. καὶ κτίζει δ' αὐτῶν ὁ μὲν Μῶα-
 βίτας, μέριστον ὄντας ἔτι καὶ νῦν ἔθνος, Ἄμμαινίτας 30
 δὲ ὁ ἕτερος. Συρίας τῆς Κοίλης ἐστὶν ἀμφοτέρω
 καὶ Ἀώτῳ μὲν τοιαύτην συνέβη τὴν ἐκ Σοδομιτῶν

ἀναχώρησιν γενέσθαι, Ἄβραμος δὲ μετόκησεν εἰς Γέ- 12
 ραφα τῆς Παλαιστίνης, ἐν ἀδελφῆς ἐπαγόμενος σχήματι
 τὴν Σάρραν, ὅμοια τοῖς πρὶν ὑποκρινάμενος διὰ τὸν
 φόβον· ἐδεδίει γὰρ Ἀβιμέλεχον τὸν βασιλεῖα τῶν ἐπι-
 5 χωρίων, ὃς καὶ αὐτὸς ἐρασθεὶς τῆς Σάρρας φθείρειν
 οἶός τε ἦν. εἴργεται δὲ τῆς ἐπιθυμίας ὑπὸ νόσου χαλε-
 πῆς αὐτῷ προσπεσούσης ἐκ θεοῦ. καὶ τῶν ἰατρῶν αὐ-
 τὸν ἀπεγνωκότων, ὑπνώσας ὄναρ ὄρα, μηδὲν ὑβρίζειν
 τὴν τοῦ ξένου γυναῖκα. καὶ ὄρα διατεθεὶς φράζει πρὸς
 10 τοὺς φίλους ὡς ὁ θεὸς αὐτῷ ταύτην ἐπαγάγοι τὴν νό-
 σον ὑπὲρ ἐκδικίας τοῦ ξένου, φυλάσσων ἀνύβριστον αὐ-
 τοῦ τὴν γυναῖκα· μὴ γὰρ ἀδελφὴν οὔσαν ἐπάγεσθαι,
 νόμῳ δ' αὐτῷ συνοικοῦσαν· ἐπαγγέλλεται τε παρεξέειν
 15 ἑαυτὸν εὐμενῆ τὸ λοιπὸν, ἀδεοῦς ἐκείνου περὶ τὴν γυ-
 ναῖκα γενομένου. ταῦτ' εἰπὼν μεταπέμπεται τὸν Ἄβρα-
 μον συμβουλευσάντων τῶν φίλων, καὶ μηδὲν ἔτι περὶ
 τῆς γυναικὸς αὐτὸν ὡς πεισομένης τι τῶν αἰσχυρῶν ἐκέ-
 λευσε δεδιέναι· θεὸν γὰρ αὐτοῦ κήδεσθαι, καὶ κατὰ
 τὴν συμμαχίαν τὴν ἐκείνου μεμενηκυῖαν ἀνύβριστον
 20 κομίζεσθαι. τοῦ δὲ θεοῦ μάρτυρος ὄντος καὶ τοῦ τῆς
 γυναικὸς συνειδότος, ἔλεγε μηδ' ἂν ὀρεχθῆναι τὴν
 ἀρχὴν, εἰ γαμετὴν οὔσαν ἠπίστατο· “ὡς δ' ἀδελφὴν
 ἀγόμενος σὴν οὐκ ἠδίκουν.” παρακαλεῖ τε πρῶτος ἔχειν
 πρὸς αὐτὸν καὶ τὸν θεὸν εὐμενῆ ποιεῖν· παρ' αὐτῷ τε
 25 μένειν βουλομένῳ πᾶσαν ἀφθονίαν ὑπάρξειν, ἀπιέναι
 τε προαιρούμενον τεύξεσθαι πομπῆς καὶ πάντων ὅσων
 καὶ χρήζων πρὸς αὐτὸν ἀφίκοιτο. ταῦτ' εἰπόντος Ἄβρα-
 μος οὔτε τὴν συγγένειαν τῆς γυναικὸς ἐψεῦσθαι ἔλεγεν
 (ἀδελφοῦ γὰρ αὐτὴν εἶναι παῖδα) καὶ δίχα τοιαύτης ὑπο-
 30 κρίσεως οὐκ ἀσφαλῆ τὴν ἐπιδημίαν ὑπολαβεῖν. ὅσα τε
 ἐπὶ τὸ μηδὲν αἴτιος τῆς νόσου γεγονέναι, προθυμηθῆ-
 ναι δ' αὐτοῦ περὶ τὴν σωτηρίαν, ἐτόίμως ἔφασκεν ἔχειν

παρ' αὐτῷ μένειν. καὶ Ἀβιμέλεχος τὴν τε γῆν πρὸς αὐτὸν διανέμεται καὶ τὰ χρήματα, καὶ συντίθενται ἀδόλως πολιτεύεσθαι, ὑπὲρ τινος φρέατος ποιούμενοι τὸν ὄρκον, ὃ Βηρσουβαλ καλοῦσιν· ὄρκου δὲ φρέαρ λέγοιτο ἄν. οὕτω δ' ἔτι καὶ νῦν ὑπὸ τῶν ἐπιχωρίων 5 ὠνόμασται.

2 γίνεται δὲ Ἀβράμω μετ' οὐ πολὺ καὶ παῖς ἐκ Σάρρας, ὡς αὐτῷ ὑπὸ τοῦ θεοῦ προείρητο· ὃν Ἰσακὸν ὠνόμασε. τοῦτο γέλωτα σημαίνει· διὰ μέντοι τὸ τὴν Σάρραν μειδιᾶσαι τέξεσθαι φήσαντος αὐτὴν τοῦ θεοῦ, 10 μὴ προσδοκῶσαν ἤδη τοκετοῦ πρεσβυτέραν οὔσαν, τὸν υἱὸν οὕτως ἐκάλεσεν. αὐτὴ μὲν γὰρ ἐνενηκόντα εἶχεν ἔτη, ἑκατὸν δὲ Ἀβραμὸς. τίκεται δὲ παῖς ἑκατέρων τῶ ὑστάτῳ ἔτει· ὃν εὐθύς μετ' ὀργόην ἡμέραν περιτέμνουσι. καὶ ἐκείνου μετὰ τὸσαύτας ἡμέρας ἔθος ἔχουσιν 15 οἱ Ἰουδαῖοι ποιεῖσθαι τὰς περιτομὰς, Ἀραβες δὲ μετὰ ἔτος τρισκαιδέκατον· Ἰσμαήλος γὰρ ὁ κτιστὴς αὐτῶν τοῦ ἔθνους, Ἀβράμω γενόμενος ἐκ τῆς παλλακῆς, ἐν τούτῳ περιτέμνεται τῷ χρόνῳ. περὶ οὗ τὸν πάντα λόγον ἐκθήσομαι μετὰ πολλῆς ἀκριβείας. 20

3 Σάρρα γεννηθέντα τὸν Ἰσμαήλον ἐκ τῆς δούλης αὐτῆς Ἀγάρης τὸ μὲν πρῶτον ἔστεργεν, οὐδὲν ἀπολείπουσα τῆς ὡς πρὸς ἰδίον υἱὸν εὐνοίας· ἐτρέφετο γὰρ ἐπὶ τῇ τῆς ἡγεμονίας διαδοχῇ. τεκοῦσα δ' αὐτὴ τὸν Ἰσακὸν οὐκ ἤξιλον παρατρέφεσθαι τούτῳ τὸν Ἰσμαήλον, 25 ὄντα πρεσβύτερον καὶ κακουργεῖν αὐτὸν δυνάμενον τοῦ πατρὸς αὐτοῖς ἀποθανόντος. ἐπειθεν οὖν τὸν Ἀβραμὸν εἰς ἀποικίαν ἐκπέμπειν αὐτὸν μετὰ τῆς μητρὸς. ὃ δὲ κατὰ μὲν ἀρχὰς οὐ προσετίθετο τὴν αὐτοῦ γνώμην οἷς ἢ Σάρρα ἐσπουδάκει, πάντων ὠμότερον ἠγρόμενος 30 εἶναι παῖδα νήπιον καὶ γυναικα ἄπορον τῶν ἀναγκαίων ἐκπέμπειν· ὕστερον δὲ (καὶ γὰρ ὁ θεὸς ἠρέσκετο τοῖς

ὑπὸ τῆς Σάρρας προσταττομένοις) πεισθεὶς παρεδίδου τὸν Ἰσμαήλον τῇ μητρὶ, μήπω δὲ αὐτοῦ χωρεῖν δυνάμενον, ὕδωρ τε ἐν ἄσκῳ καὶ ἄρτον φερομένην ἐκέλευσεν ἀπιέναι ὀδηγῶ τῇ ἀνάγκῃ χρωμένην. ὡς δ' ἀπιούσαν ἐπιλέλοιπε τὰ ἀναγκαῖα, ἐν κακοῖς ἦν. ὕδατος δὲ σπανίζοντος, ὑπ' ἐλάτῃ τινι θεῖσα τὸ παιδίον ψυχορραγοῦν, ὡς μὴ παρούσης τὴν ψυχὴν ἀφῆ, προῆει πορρωτέρω. συντυχῶν δ' αὐτῇ θεὸς ἄγγελος πηγῆν τε φράζει παρακειμένην, καὶ κελεύει προνοεῖν τῆς ἀνατροφῆς 10 τοῦ παιδίου· μεγάλα γὰρ αὐτὴν ἀγαθὰ περιμένειν ἐκ τῆς Ἰσμαήλου σωτηρίας. ἢ δ' ἐθάρσησε τοῖς προκατηργεμένοις, καὶ συμβαλοῦσα ποιμέσι διὰ τὴν ἐξ αὐτῶν ἐπιμέλειαν διαφεύγει τὰς ταλαιπωρίας. ἀνδρωθέντι δὲ 4 τῷ παιδί γύναιον ἄγεται, τὸ γένος Αἰγύπτιον (ἐνθεν 15 δ' ἦν καὶ αὐτὴ τὸ ἀρχαῖον), ἐξ οὗ παῖδες Ἰσμαήλω γίνονται δώδεκα πάντες, Ναβαιώθης, Κήδαρος, Ἀβδέηλος, Μασσάμας, Ἰδούμας, Μάσμας, Μασσῆς, Χόδαδος, Θέμανος, Ἰέτουρος, Νάφαισος, Κέδμας. οὗτοι πᾶσαν τὴν ἀπ' Εὐφράτου καθήκουσαν πρὸς τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν κατοικοῦσι, Ναβατηνῆν τὴν χώραν ὀνομάσαντες. εἰσὶ δὲ οὗτοι οἱ τῶν Ἀράβων ἔθνος καὶ τὰς φυλὰς ἀφ' αὐτῶν καλοῦσι διὰ τε τὴν ἀρετὴν αὐτῶν καὶ 20 διὰ τὸ Ἀβράμου ἀξίωμα.

Ἰσακὸν δὲ ὁ πατὴρ Ἀβραμὸς ὑπερηγάπα μονογενῆ 13 ὄντα καὶ ἐπὶ γῆρας οὐδῶ κατὰ δωρεὰν αὐτῷ τοῦ θεοῦ γενόμενον. προουκαλεῖτο δὲ εἰς εὐνοίαν καὶ τὸ φιλεῖσθαι μᾶλλον ὑπὸ τῶν γονέων καὶ αὐτὸς ὁ παῖς, ἐπιτηδεύων πᾶσαν ἀρετὴν, καὶ τῆς τε τῶν πατέρων θεραπείας ἐχόμενος καὶ περὶ τὴν τοῦ θεοῦ θρησκείαν ἐσπουδακώς. 30 Ἀβραμὸς δὲ τὴν ἰδίαν εὐδαιμονίαν ἐν μόνῳ τῷ τὸν υἱὸν ἀπαθῆ καταλιπὼν ἐξελεθεῖν τοῦ ζῆν ἐτίθετο. τούτου μέντοι κατὰ τὴν τοῦ θεοῦ βούλησιν ἔτυχεν· ὃς διάπει-

ραν αὐτοῦ βουλόμενος λαβεῖν τῆς περὶ αὐτὸν θρησκείας, ἐμφανισθεὶς αὐτῷ καὶ πάντα ὅσα εἶη παρεσχημένους καταριθμησάμενος, ὡς πολεμίων τε κρείττονα ποιήσειε καὶ τὴν παροῦσαν εὐδαιμονίαν ἐκ τῆς αὐτοῦ σπουδῆς ἔχει, τὸν υἱὸν Ἰσακόν, ἥτις τοῦτον αὐτῷ θυμὰ καὶ ἱερεῖον ⁵ παρασχεῖν. ἐκέλευέ τε τοῦτον εἰς τὸ Μώριον ὄρος ἀναγαγόντα ὀλοκαυτῶσαι βωμὸν ἰδρυσάμενον· οὕτω γὰρ ἐμφανίσειν τὴν περὶ αὐτὸν θρησκείαν, εἰ καὶ τῆς τοῦ τέκνου σωτηρίας προτιμήσειε τὸ τῷ θεῷ κεχαρισμέ- ² ² νον. Ἄβραμος δὲ ἐπὶ μηδενὶ κρίνων παρακούειν τοῦ θεοῦ δίκαιον, ἅπαντα δ' ὑπουργεῖν, ὡς ἐκ τῆς ἐκείνου προνοίας ἀπάντων ζώντων οἷς ἂν εὐμενῆς ἦ, ἐπικρουσάμενος πρὸς τὴν γυναῖκα τὴν τε τοῦ θεοῦ πρόρρησιν καὶ ἣν εἶχεν αὐτὸς γνώμην περὶ τῆς τοῦ παιδὸς σφαγῆς, ἀλλὰ μηδὲ τῶν οἰκετῶν τιλὶ δηλώσας (ἐκωλύετο γὰρ ἂν ¹⁵ ὑπερητῆσαι τῷ θεῷ), λαβὼν τὸν Ἰσακόν μετὰ δύο οἰκετῶν, καὶ τὰ πρὸς τὴν ἱερουργίαν ἐπισάξας ὄντω, ἀπῆει πρὸς τὸ ὄρος. καὶ δύο μὲν αὐτῷ ἡμέρας συνώδευσαν οἱ οἰκέται, τῇ τρίτῃ δέ, ὡς κάτοπτον ἦν αὐτῷ τὸ ὄρος, καταλιπὼν ἐν τῷ πεδίῳ τοὺς συνόντας μετὰ μόνου τοῦ ²⁰ παιδὸς παραγίνεται εἰς τὸ ὄρος, ἐφ' οὗ τὸ ἱερὸν Δανίδης ὁ βασιλεὺς ὕστερον ἰδρύεται. ἔφερον δὲ σὺν αὐτοῖς ὅσα λοιπὰ πρὸς τὴν θυσίαν ἦν, πλὴν ἱερείου μόνου. τοῦ δὲ Ἰσακοῦ πέμπτον καὶ εἰκοστὸν ἔτος ἔχοντος, τὸν ²⁵ τε βωμὸν κατασκευάζοντος, καὶ πυθομένου τί καὶ μέλλοι θύειν ἱερείου μὴ παρόντος, ὃ δὲ τὸν θεὸν αὐτοῖς παρεξείν ἔλεγεν, ὄντα ἱκανὸν καὶ τῶν οὐκ ὄντων εἰς εὐπορίαν ἀνθρώπους παραγαγεῖν καὶ τὰ ὄντα τῶν ἐπ' αὐτοῖς θαρρούντων ἀφελῆσθαι· δώσειν οὖν κἀκείνῳ ἱερεῖον, εἴπερ εὐμενῆς μέλλει τῇ θυσίᾳ παρατυγγάνειν ³⁰ αὐτοῦ. ὡς δὲ ὁ βωμὸς παρεσκευάστο καὶ τὰς σχίστας ἐπενηρόχει καὶ ἦν πάντα εὐτρεπῆ, λέγει πρὸς τὸν υἱόν

“ὦ παῦ, μυρίαὶς εὐχαῖς αἰτησάμενός σε γενέσθαι μοι παρὰ τοῦ θεοῦ, ἐπεὶ παρήλθες εἰς τὸν βίον, οὐκ ἔστιν ὅτι μὴ περὶ τὴν σὴν ἀνατροφήν ἐφιλοτιμησάμην, οὐδ' ἐφ' ᾧ μᾶλλον εὐδαιμονήσειν ᾧμην ἢ ὡς σε ἴδοιμι ἡν- ⁵ δρωμένου καὶ τελευτῶν διάδοχον τῆς ἀρχῆς τῆς ἐμαυτοῦ καταλίπομι. ἀλλ' ἐπεὶ θεοῦ τε βουλομένου σὸς πατήρ ἐγενόμην καὶ πάλιν τοῦτω δοκοῦν ἀποτίθεμαί σε, φέρε γενναίως τὴν καθιέρωσιν· τῷ θεῷ γὰρ σε παραχωρῶ, ταύτης ἀξιώσαντι παρ' ἡμῶν τῆς τιμῆς, ἀνθ' ¹⁰ ᾧν εὐμενῆς γέγονέ μοι παραστάτης καὶ σύμμαχος, νῦν ἐπιτυχεῖν. ἐπεὶ δ' ἐγεννήθης, ἀπιδι νῦν οὐ τὸν κοινὸν ἐκ τοῦ ζῆν τρόπον, ἀλλ' ὑπὸ πατρὸς ἰδίου θεῷ τῷ πάντων πατρὶ νόμῳ θυσίας προπεμπόμενος, ἄξιον οἶμαί σε κρίναντος αὐτοῦ μήτε νόσῳ μήτε πολέμῳ μήτε ¹⁵ ἄλλῳ τιλὶ τῶν παθῶν, ἃ συμπίπτειν πέφυκεν ἀνθρώποις, ἀπαλλαγῆναι τοῦ βίου, μετ' εὐχῶν δὲ καὶ ἱερουργίας, ἐκείνου τὴν ψυχὴν τὴν σὴν προσδεχομένου καὶ παρ' αὐτῷ καθέξοντος. ἔση τέ μοι εἰς κηδεμόνα καὶ γηροκόμον, διὸ καὶ σε μάλιστα ἀνετρεφόμεν, τὸν θεὸν ²⁰ ἀντὶ σαυτοῦ παρεσχημένος.” Ἰσακὸς δὲ (πατρὸς γὰρ ἦν οἴου τετυχηκότα γενναῖον ἔδει τὸ φρόνημα εἶναι) δέχεται πρὸς ἡδονὴν τοὺς λόγους, καὶ φήσας ὡς οὐδὲ γεγενῆναι τὴν ἀρχὴν ἦν δίκαιος, εἰ θεοῦ καὶ πατρὸς μέλλει κρίσιν ἀπωθεῖσθαι καὶ μὴ παρέχειν αὐτὸν τοῖς ἀμποτέ- ²⁵ ρων βουλευμασιν ἐτοιμῶς, ὅτε καὶ μόνου τοῦ πατρὸς ταῦτα προαιρουμένου μὴ ὑπακούειν ἄδικον ἦν, ὥρμησεν ἐπὶ τὸν βωμὸν καὶ τὴν σφαγῆν. κἂν ἐπράχθη τὸ ἔργον, μὴ στάντος ἐμποδῶν τοῦ θεοῦ. βοᾷ γὰρ ὀνομαστὶ τὸν Ἄβραμον, εἶργων τῆς τοῦ παιδὸς σφαγῆς. οὐ γὰρ ἐπι- ³⁰ θυμήσας αἵματος ἀνθρωπίνου τὴν σφαγῆν αὐτῷ προστάξει τοῦ παιδὸς ἔλεγεν, οὐδὲ οὐ πατέρα ἐποίησεν αὐτὸν ἀφελῆσθαι τούτου βουλόμενος μετὰ τοιαύτης

ἀσεβείας, ἀλλὰ δοκιμάσαι θέλων αὐτοῦ τὴν διάνοιαν εἰ καὶ τοιαῦτα προστασόμενος ὑπακούοι. μαθῶν δὲ αὐτοῦ τὰ πρόθυμον καὶ τὴν ὑπερβολὴν τῆς θρησκείας, ἤδεδεσθαι μὲν οἷς αὐτῷ παρέσχεν, οὐχ ὑστερήσειν δὲ αὐτὸν ἀεὶ πάσης ἐπιμελείας καὶ γένος ἀξιούντα, ἔσεσθαι 5 τε τὸν υἱὸν αὐτῷ πολυχροινώτατον, καὶ βιώσαντα εὐδαιμόνως παισὶν ἀγαθοῖς καὶ γνησίοις παραδώσειν μεγάλην ἡγεμονίαν. προεδήλου τε τὸ γένος αὐτῶν εἰς ἔθνη πολλὰ καὶ πλοῦτον ἐπιδάσειν, καὶ μνήμην αἰώνιον αὐτῶν ἔσεσθαι τοῖς γενάρχοις, τὴν τε Χαναναίαν ὅπλοις 10 κατακτησαμένους ζηλωτοὺς ἔσεσθαι πᾶσιν ἀνθρώποις. ταῦτα ὁ θεὸς εἰπὼν κριὸν ἐκ τὰφανοῦς παρήγαγεν αὐτοῖς εἰς τὴν Ἱερουσαλίαν. οἱ δὲ παρ' ἐλπίδας ἑαυτοὺς κεικομισμένοι, καὶ τοιούτων ἀγαθῶν ἐπαγγελίας τετυχηκότες, ἠσπάζοντο ἀλλήλους, καὶ θύσαντες ἀπενόστησαν 15 πρὸς τὴν Σάρρα, καὶ διήγον εὐδαιμόνως, ἐφ' ἅπασιν οἷς ἐθελήσειαν τοῦ θεοῦ συλλαμβάνοντος αὐτοῖς.

14 καὶ Σάρρα μὲν οὐ πολὺ ὕστερον ἀποθνήσκει, βιώσασα ἔτη ἑπτὰ καὶ εἴκοσι πρὸς τοῖς ἑκατόν· θάπτουσι δὲ αὐτὴν ἐν Χεβρώνι, συγχωροῦντων μὲν τῶν Χαναανίων 20 καὶ δημοσίᾳ χοῦν αὐτῆς τὸν τάφον, Ἀβράμου δὲ ὠνησαμένου τὸ χωρίον σίκλων τετρακοσίων παρ' Ἐφραΐμου τινὸς ἐκ τῆς Χεβρώνος. καὶ τὰ μνημεῖα Ἀβραμὸς τε καὶ οἱ ἀπόγονοι αὐτοῦ ταῦτα κατεσκευάσαντο.

15 γαμει δ' αὐτὸς Χετούραν ὕστερον, ἐξ ἧς αὐτῷ παῖ- 25 δες ἕξ γίνονται, πρὸς τε πόρους καρτεροὶ καὶ δεινοὶ συνιέναι, Ζαμβράνης Ἰαζάρης Μαδάνης Μαδιάνης Ἰωσούβακος Σούος. φύονται δὲ καὶ τούτοις παῖδες, καὶ Σούου μὲν Σαβαθάνης γίνεται καὶ Λαδάνης, τούτου δὲ Λατούσιμος Ἀσσουρις Λουόμης, Μαδιάνου δὲ Ἐφᾶς Ὡ- 30 φρήν Ἀνωχος Ἐβιδᾶς Ἐλδᾶς. τούτοις ἅπασιν τοῖς παισὶ καὶ τοῖς υἱωνοῖς Ἀβραμὸς ἀποικῶν στόλους μηχανᾶται,

καὶ τὴν τε Τρωγλοδύτιν καταλαμβάνουσι, καὶ [τὴν] τῆς εὐδαιμόνος Ἀραβίας ὅσον ἐπὶ τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν καθήκει. λέγεται δὲ ὡς οὗτος ὁ Ὡφρήν στρατεύσας ἐπὶ τὴν Λιβύην κατέσχευεν αὐτήν, καὶ οἱ υἱωνοὶ αὐτοῦ κα- 5 τοικήσαντες ἐν αὐτῇ τὴν γῆν ἀπὸ τοῦ ἐκείνου ὀνόματος Ἀφρικὴν προσηγόρευσαν. μαρτυρεῖ δέ μου τῷ λόγῳ καὶ Ἀλέξανδρος ὁ πολυῖστωρ, λέγων οὕτως "Κλεόδημος δὲ φησὶν ὁ προφήτης, ὁ καὶ Μάλχος, ὁ ἱστορῶν τὰ περὶ Ἰουδαίων καθὼς καὶ Μωϋσῆς ἰστόρησεν ὁ νομοθέτης 10 αὐτῶν, ὅτι ἐκ τῆς Χετούρας Ἀβράμῳ ἐγένοντο παῖδες ἑκανοί." λέγει δὲ αὐτῶν καὶ τὰ ὀνόματα, ὀνομάζων τρεῖς, Ἀφέραν Σουρεῖμ Ἰάφραν. ἀπὸ Σουρεῖμ μὲν τὴν Ἀσσυρίαν κεκλήσθαι, ἀπὸ δὲ τῶν δύο, Ἀφέρα τε καὶ Ἰάφρα, πόλιν τε Ἀφραν καὶ τὴν χώραν Ἀφρικὴν 15 ὀνομασθῆναι· τούτους γὰρ Ἡρακλεῖ συστρατεύσαι ἐπὶ Λιβύην καὶ Ἀνταῖον, γήμαντά τε τὴν Ἀφρα θυγατέρα Ἡρακλέα γεννήσαι υἱὸν ἐξ αὐτῆς Αἰδώρον, τούτου δὲ γενέσθαι Σοφῶνα, ἀφ' οὗ τοὺς βαρβάρους Σόφακας λέγεσθαι.

20 Ἰσάκῳ δὲ περὶ τεσσαρακοστὸν ἔτος γεγονότι γν- 16 ναῖκα γνούς ἀγαγέσθαι ὁ πατὴρ Ἀβραμὸς Πεβέκκαν, Ναχώρου παιδὸς θυγατέρα τοῦ ἀδελφοῦ, τὸν πρεσβύτατον πέμπει τῶν οἰκετῶν ἐπὶ τὴν μνηστειαν, ἐνδησάμενος μεγάλας πίστεσι. γίνονται δὲ αὐταὶ τοῦτου τὸν 25 τρόπον· ὑπὸ τοὺς μηροὺς ἀλλήλοις τὰς χεῖρας ἐπαγαρόντες, ἔπειτα ἐπικαλοῦνται τὸν θεὸν μάρτυρα τῶν ἔσομένων. ἔπεμπε δὲ καὶ δῶρα τοῖς ἐκεῖ διὰ τὸ σπάμιον ἢ μὴδ' ὅλας ἐπιχωριάξιν ἐκτετιμημένα. οὗτος ἀπερχόμενος χρόνῳ, διὰ τὸ εἶναι χαλεπὴν ὁδεύεσθαι 30 τὴν Μεσοποταμίαν, χεῖματι μὲν ὑπὸ πηλῶν βάρους θέρους δὲ ὑπὸ ἀνυδρίας, ἔτι δὲ καὶ ληστηρίων ὄντων ἐν αὐτῇ, ἃ διαφεύγειν οὐκ ἐνῆν μὴ προνοῦσι τούτου

τοῖς ὀδεύουσιν, εἰς πόλιν ἀφικνεῖται Χάρραν. καὶ γενόμενος ἐν τοῖς προαστείοις παρθένους ἐντυγχάνει πλείοσιν ἐφ' ὕδαρ βαδίζούσαις. εὐχεται οὖν τῷ θεῷ Ρεβέκκῃ, ἣν τῷ παιδί Ἀβραμὸς μνηστευσόμενον αὐτὸν ἐξαπέσταλκεν, εἰ κατὰ νοῦν τὸν αὐτοῦ μέλλει ὁ γάμος οὗτος συντελεῖσθαι, ἐν ἐκείναις εὐρεθῆναι, γνωρισθῆναί τε αὐτὴν τῶν μὲν ἄλλων αἰτοῦντι ποτὸν ἀρνούμενων, ἐκείνης δὲ αὐτῷ παρασχούσης. καὶ ὁ μὲν ἐπὶ ταύτης ὧν τῆς διανοίας ἐπὶ τὸ φρέαρ παραγίνεται, καὶ παρακαλεῖ τὰς παρθένους ποτὸν αὐτῷ παρασχεῖν. τῶν δ' ἐκτροπομένων ὡς χρηξουσῶν οἰκᾶδε κομίζεῖν ἀλλ' οὐκ ἐκείνῳ παρασχεῖν (καὶ γὰρ οὐδ' εὐλήπτου εἶναι τὸ ὕδωρ), μίᾳ ἐξ ἀπασῶν ἐκείναις τε τῆς πρὸς τὸν ξένον ἐπιπλήττει δυσκολίας, τίνος ἄλλου κοινωθήσκειν πρὸς ἀνθρώπουσιν αὐτάσ ποτε, αἱ μὴδὲ ὕδατος μετέδοσαν, λέγουσα, καὶ 15 παρῆχει αὐτῷ φιλοφρόνως. ὁ δ' ἐν ἐλπίδι μὲν τῶν ὄλων γενόμενος, βουλόμενος δὲ τὴν ἀλήθειαν μαθεῖν, ἐπῆναι τε τῆς εὐγενείας αὐτὴν καὶ τῆς χρηστότητος, ὅτι καὶ μετ' οἰκείου πόνου τοῖς δεομένοις ἐπαρκεῖν οὐκ ἐφυνγεν, ἐπυνθάνετό τε τίνων εἴη γονέων, καὶ κατεύχεται αὐτοῖς 20 ὄνησιν τοιαύτης παιδός· καὶ ἡ νυμφεύσειαν φησὶν ὡς αὐτοῖς ἐστὶ κεχαρισμένον, εἰς οἶκον ἀνδρὸς ἀγαθοῦ, παίδας αὐτῷ τεξομένην γνησίους. ἢ δὲ οὐδὲ τούτων ἐφθόνησεν αὐτῷ βουλομένῳ μαθεῖν, ἀλλὰ καὶ τὸ γένος ἀπεσήμαινε. καὶ Ῥεβέκκα μὲν φησὶν ἐγὼ καλοῦμαι, 25 πατήρ δ' ἐμοὶ Βαθούηλος ἦν· ἀλλ' ὁ μὲν ἤδη τέθνηκε, Λάβανος δὲ ἀδελφός ἐστιν ἡμέτερος, τοῦ τε οἴκου παντὸς σὺν τῇ μητρὶ προνοούμενος καὶ τῆς ἐμῆς παρθευίας ἐπιμελούμενος. τούτων ἀκροασάμενος ἔχαιρέ τε τοῖς γεγενοῦσι καὶ τοῖς εἰρημένοις, τὸν θεὸν οὕτως ὁρῶν αὐτῷ τῆς ὁδοῦ σαφῶς συλλαμβανόμενον. καὶ προκομίσας 30 ὁμίσκου τε καὶ τινὰς κόσμους, οὓς εὐπρεπῆς φορεῖν

παρθένους, ἀνεδίδου τῇ κόρῃ τῆς ἐπὶ τῷ πειν χάριτος ἀμοιβὴν εἶναι καὶ γέρας, δίκαιον λέγων τοιούτων αὐτὴν τυγχάνειν, ἀγαθὴν παρὰ τὰς τοσαύτας παρθένους γενομένην. ἠξίου τε παρ' αὐτοῖς καταχθῆναι, τοῦ προσωτέρω χωρεῖν τῆς νυκτὸς αὐτὸν ἀφαιρουμένης· κόσμον τε φέρον γυναικεῖον πολυτελῆ, πιστεύειν αὐτὸν οὐκ ἀσφαλεστέροις ἐφασκεν ἢ τοιούτοις οἷας αὐτῆς ἐπειράθη. τεκμαίρεσθαι δὲ καὶ τὴν τῆς μητρὸς καὶ τᾶδελεφῶ φιλανθρωπίαν αὐτῆς ἔλεγεν ὡς οὐ δυσχερανοῦσιν ἐκ τῆς περὶ αὐτὴν ἀρετῆς· οὐδὲ γὰρ ἔσσεσθαι βαρὺς, 10 μισθὸν τε τῆς ξενίας τελέσας καὶ θαπνάναις ἰδίαις χρησάμενος. ἢ δὲ περὶ μὲν τῆς τῶν γονέων φιλανθρωπίας αὐτῆς ὀρθῶς εἰκάξειν αὐτὸν εἶπεν, ἐμέμμετο δὲ ὡς μικρολόγους ὑπειληφότα· πάντων γὰρ ἀμισθὶ μεθέξειν. 15 δηλώσασα μὲντοι Λαβάνῳ πρότερον τὰδελεφῶ, συγχωροῦντος ἄξειν αὐτὸν ἔλεγεν. ὡς οὖν τούτου γενομένου 3 παρῆγε τὸν ξένον, τὰς μὲν καμήλους αὐτοῦ παραλαβόντες οἱ Λαβάνου θεράποντες ἐτημέλουν, αὐτὸς δὲ δειπνήσων εἰσήγετο παρ' αὐτῷ. καὶ μετὰ τὸ δεῖπνον φησὶ 20 πρὸς τε αὐτὸν καὶ τὴν μητέρα τῆς κόρης Ἔβραμὸς Θάρρου μὲν ἐστὶν υἱός, συγγενὴς δ' ὑμέτερος· Ναχῶρης γὰρ ὁ τούτων ὁ γυναι τῶν παίδων πάππος ἀδελφὸς ἦν Ἀβράμου ὁμοπάτριός τε καὶ ὁμομήτριος. πέμπει τοίνυν οὗτος πρὸς ὑμᾶς, ἀξιῶν τὴν κόρην ταύτην παιδί τῷ ἑαυτοῦ λαβεῖν πρὸς γάμον, ὃς γνησίος ἐστὶν αὐτῷ καὶ μόνος ἐπὶ τοῖς πᾶσι τετραμμένος, ὃ τῶν μὲν ἐκεῖ γυναικῶν δυνατὸν ὄν αὐτῷ τὴν εὐδαιμονεστάτην λαβεῖν οὐκ ἠξίωσεν ἀγαγέσθαι, τιμῶν δὲ τὸ γένος τὸν γάμον πολίτευει τοῦτον. οὗ τὴν σπουδὴν καὶ τὴν προαίρεσιν μὴ 30 ὑβρίσητε· κατὰ γὰρ θεοῦ βούλησιν τὰ τε ἄλλα μοι κατὰ τὴν ὁδὸν ἀπήντησε καὶ τὴν παῖδα καὶ τὸν ὑμέτερον οἶκον ἡῦρον. ἐπεὶ γὰρ πλησίον τῆς πόλεως ἐγενόμην,

παρθένους ἰδῶν πολλὰς ἐπὶ τὸ φρέαρ παραγινόμενας ἠὺξάμην εἰς ταύτην ἐμπέσειν ἧ δὴ καὶ γέγονε. γάμου οὖν ὑπὸ θείας μνηστευόμενον ἐπιφανείας καὶ ὑμεῖς κυρώσατε, καὶ Ἄβραμον τὸν μετὰ τοσαύτης ἀπεσταλκότητος σπουδῆς τῷ κατανεῦσαι τὴν κόρην τιμήσατε.” οἱ δὲ 5 (καλὰ γὰρ ἦν αὐτοῖς καὶ κεχαρισμένα) τὴν τε γυνάμην τοῦ θεοῦ συνῆκαν, καὶ πέμπουσιν ἐφ’ οἷς ἠξίου τὴν θυγατέρα. γαμῆ τε αὐτὴν ὁ Ἰσακὸς τῶν πραγμάτων εἰς αὐτὸν ἀφικόμενος· οἱ γὰρ ἐκ τῆς Χετούρας εἰς τὰς ἀποικίας ἐξεληλύθεισαν.

17 τελευταῖα δὲ καὶ Ἄβραμος μετ’ ὀλίγον, ἀνὴρ πᾶσαν ἀρετὴν ἄκρος καὶ τῆς περὶ αὐτὸν σπουδῆς ἀξίως ὑπὸ τοῦ θεοῦ τιμημένος. ἐβίωσε δὲ τὸν ἅπαντα χρόνον ἑτῶν ἑβδομήκοντα καὶ πέντε πρὸς τοῖς ἑκατόν, καὶ θάπτεται ἐν Χεβρώνι μετὰ τῆς γυναικὸς Σάρρας ὑπὸ τῶν παίδων 15 Ἰσακὸν καὶ Ἰσμαήλου.

18 Ἰσακὸς δὲ μετὰ τὴν Ἄβραμον τελευταίαν ἐκύνει τὸ γύναιον· καὶ τῆς γαστροῦ ἐπὶ μείζον ὄγκουμένης ἀγωνιάσας ἀνήρετο τὸν θεόν. φράζει δ’ αὐτῷ διδύμους τέξεσθαι τὴν Ρεβέκκαν, καὶ φερώνυμα ἔσεσθαι τοῖς παισὶν 20 ἔθνη, τοῦ δὲ μείζονος προτερήσειν τὸ δοκοῦν ἔλασσον εἶναι. τίκεται δ’ αὐτῷ μετ’ ὀλίγον κατὰ τὴν πρόρρησιν τοῦ θεοῦ δίδυμα παιδία, ὧν τὸ μὲν πρεσβύτερον ἀπὸ κεφαλῆς ἐπὶ τοὺς πόδας δασὺ περισσῶς ἦν, τὸ δὲ νεώτερον εἶχετο προτόντος αὐτοῦ κατὰ πτέρναν. ἠγάπα 25 δὲ ὁ μὲν πατὴρ τὸν πρεσβύτερον, Ἦσανον τὸν καὶ Σήμερον λεγόμενον κατ’ ἐπωνυμίαν τῆς τριχώσεως· Ἔβραοι γὰρ σήμερον τὸ τρίχωμα λέγουσιν· Ἰακώβος δὲ ὁ νεώτερος τῆ μητρὶ προσφιλεῖς ἦν.

2 λιμοῦ δὲ τὴν γῆν καταλαβόντος Ἰσακὸς, δόξαν αὐτῷ 30 χωρεῖν εἰς Αἴγυπτον, τῆς χώρας ἀγαθῆς ὑπαρχούσης, ἐπὶ Γεράρων ἀπήγει τοῦ θεοῦ κελεύσαντος. ὑποδέχεται

δ’ αὐτὸν ὁ βασιλεὺς Ἀβιμέλεχος κατὰ ξενίαν καὶ φιλίαν τὴν Ἀβράμου. καὶ πολλὴ πᾶν πρὸς αὐτὸν εὐνοία χρησάμενος κατ’ ἀρχάς, ἐπὶ ταύτης ὑπὸ φθόνου μείναι πρὸς τὸ πᾶν ἐκάλυθῃ· ὁρῶν γὰρ τὸν θεὸν τῷ Ἰσακῷ 5 συμπαρόντα καὶ τοσαύτη περὶ αὐτὸν σπουδῆ χρώμενον, ἀπάσαστο αὐτόν. ὁ δὲ τοιούτου πάλιν ἐκ μεταβολῆς τῆς ὀπὸ τοῦ βασιάνου πειραθεὶς Ἀβιμελέχου, τότε μὲν ἀνεχώρησεν εἰς τὴν λεγομένην Φάραγγα, χωρίον οὐ μακρὰν Γεράρων· ὀρύσσοντι δ’ αὐτῷ φρέαρ ποιμένες 10 ἐπιπεσόντες εἰς μάχην ἐχώρησαν, καλύπτοντες τὸ ἔργον, καὶ μὴ βουληθέντος φιλονεικεῖν ἔδοξαν κειρατηκέναι. ὑποχωρήσας δὲ ὄρουσεν ἕτερον, καὶ βιασαμένων ἄλλων τινῶν Ἀβιμελέχου ποιμένων καὶ τοῦτο καταλιπὼν ἀνεχώρησεν, εὐγνώμονι λογισμῷ κτώμενος αὐτῷ τὴν 15 ἄδειαν. εἶτα αὐτομάτου παρασχόντος αὐτῷ τὴν φρεσφυχίαν ἀνεπικάλυτον, Ῥωβῶθ τὸ φρέαρ ὠνόμασεν· εὐρύχωρον ἀποσημαίνει τὸ ὄνομα. τῶν δὲ προτέρων τὸ μὲν Ἔσκον καλεῖται, μάχης ἂν τις αὐτὸ φήσειε, τὸ δὲ ἕτερον Σιτεννά· ἐχθρὰν ἀποσημαίνει τὸ ὄνομα.

20 Ἰσακῷ μὲν οὖν ἀκμάζειν συνέβαινε τὴν ἰσχὺν ὑπὸ 3 μεγέθους πραγμάτων· Ἀβιμέλεχος δὲ καθ’ αὐτοῦ φύεσθαι νομίζων τὸν Ἰσακὸν, ὑπόπτου μὲν αὐτοῖς καὶ τῆς συνδιαιτήσεως γενομένης, ἐπ’ οὐ φανερᾷ δὲ ἐχθρᾷ τοῦ Ἰσακὸς ὑπεκστάντος, δεισῶς μὴ τῆς προτέρας αὐτῷ φι- 25 λίας μηδὲν ὄφελος γένηται, πρὸς ἄμυναν ὧν ἔπαθεν Ἰσακὸς τραπέντος, φιλίαν ἄνωθεν ποιεῖται πρὸς αὐτόν, ἕνα τῶν στρατηγῶν Φίκολον ἐπαγόμενος. πάντων δὲ τετυχηκῶς ὧν ἠξίου διὰ τὴν Ἰσακὸς χρησιμότητα, ὀργῆς προσφάτου πρεσβυτέραν χάριν εἰς αὐτόν τε καὶ 30 τὸν πατέρα γεγεννημένην προτιμῶντος, ἀπῆρεν εἰς τὴν ἑαυτοῦ.

τῶν δὲ Ἰσακὸς παίδων Ἦσανος, περὶ ὃν μάλιστα 4

ὁ πατήρ ἐσπουδάκει, τεσσαράκοντα γεγονῶς ἔτη γαμεῖ
 Ἄδαν τὴν Ἥλωνος καὶ Ἀλιβάμην τὴν Ἐσεβέωνος, δυ-
 ναστευόντων ἐν Χαναταίοις ἀνδρῶν θυγατέρας, ἑαυ-
 τὸν ποιήσας τῆς περὶ τὸν γάμον ἐξουσίας κύριον, καὶ
 μηδὲ τῷ πατρὶ συμβουλευσάμενος. οὐδὲ γὰρ ἂν ἐπέ- 5
 τρεψεν Ἰσακος ἐπ' αὐτῷ τῆς γνώμης γενομένης· οὐ γὰρ
 ἦν αὐτῷ δι' ἡδονῆς συνάψασθαι συγγένειαν πρὸς τοὺς
 ἐπιχωρίους. οὐ βουλόμενος δὲ ἀπεχθῆς εἶναι τῷ παιδί,
 κελεύων ἀφίστασθαι τῶν γυναικῶν, σιγᾶν ἔκρινε.
 5 γηραιὸς δὲ ὢν καὶ τὰς ὄψεις εἰς τὸ παντελὲς ἤφα- 10
 νισμένος, προσκαλεσάμενος τὸν Ἥσανον καὶ τὸ γῆρας
 εἰπὼν, ὡς καὶ δίχα τῆς πηρώσεως καὶ τοῦ κατὰ τὰς
 ὄψεις πάθους ἐμποδῶν ἦν αὐτῷ θεραπεύειν τὸν θεόν,
 ἐκέλευσεν ἐξελεθεῖν ἐπὶ κυνηγέσιον, καὶ θηρασάμενον
 ὅσα ἂν αὐτῷ δυνατὸν γένηται παρασκευάσαι δεῖπνον, 15
 ἵνα μετὰ τοῦτο ἰκετεύσῃ τὸν θεὸν σύμμαχον αὐτῷ καὶ
 συνεργὸν εἰς ἅπαντα παρεῖναι τὸν βίον, ἄθλιον μὲν
 εἶναι λέγων ὁπότε καὶ τελευτήσῃς, πρὸ δὲ τούτου πα-
 ρασχεῖν αὐτῷ βούλεσθαι τὸν θεὸν ταῖς εὐχαῖς ταῖς ὑπὲρ
 6 αὐτοῦ παρακεκλημένον. καὶ Ἥσανος μὲν ἐπὶ τὸ κυνη- 20
 γέσιον ἐξώρμησεν, ἡ δὲ Ρεβέκκα τὸν θεὸν εἰς εὐνοίαν
 ἀξιοῦσα τὴν Ἰακώβου παρακαλεῖν καὶ παρὰ τὴν Ἰσάκου
 γνώμην, ἐκέλευσεν αὐτὸν ἐρίφους κατασφάξαντα δεῖ-
 πνον παρασκευάζειν. ὁ δὲ Ἰακώβος ὑπηρετεῖ τῇ μητρὶ,
 πάντα παρ' αὐτῆς πεπυσμένος. ἐπεὶ δ' εὐτρεπὲς ἦν τὸ 25
 δεῖπνον, ἐρίφου δέγματι τὸν βραχίονα περιβαλὼν, ἵνα
 πιστενοῖτο παρὰ τῷ πατρὶ διὰ τὴν δασύτητα Ἥσανος
 εἶναι (τὰ γὰρ ἄλλα πάντα ὢν ὁμοιος διὰ τὸ εἶναι δίδυ-
 μος, τούτῳ μόνῳ διέφερε), καὶ φοβηθεὶς μή, πρὶν γε-
 νέσθαι τὰς εὐχὰς, εὐρεθεὶς κακουργῶν εἰς τὸνναντίον 30
 παροξύνειε τὸν πατέρα ποιήσασθαι ταύτας, προσέφερε
 τῷ πατρὶ τὸ δεῖπνον. καὶ Ἰσακος ἐπαισθόμενος τῷ κατὰ

τὴν φωνὴν ἰδίῳ προσκαλεῖται τὸν υἱόν. τοῦ δὲ τὸν
 βραχίονα προτείναντος ᾧ τὴν αἰγέαν περιεβέβλητο,
 ταύτης ἐπαφώμενος "φωνεῖς μὲν" εἶπεν "Ἰακώβω πα-
 ραπλήσιον, κατὰ μέντοι τὸ τῆς τριχὸς βάθος Ἥσανος 5
 εἶναι μοι δοκεῖς." καὶ μηδὲν ὑπολαβὼν κακοῦργου, 7
 δειπνήσας τρέπεται πρὸς εὐχὰς καὶ παράκλησιν τοῦ
 θεοῦ, "δέσποτα" λέγων "παντὸς αἰῶνος καὶ δημιουργὲ
 τῆς ὅλης οὐσίας, σὺ γὰρ τῷ πατρὶ τῷ ἐμῷ μεγάλην
 ἰσχὺν προὔθηκας ἀγαθῶν, καμὲ τῶν παρόντων ἡξίω- 10
 σας, καὶ τοῖς ἐξ ἐμοῦ γενομένοις ὑπέσχου βοηθὸς εὐ-
 μενῆς καὶ δοτήρ ἅει τῶν κρειττόνων ἔσεσθαι. ταῦτ'
 οὖν καὶ βεβαίωσον, καὶ μὴ περιίδης με διὰ τὴν παροῦ-
 σαν ἀσθένειαν, δι' ἣν καὶ μᾶλλον σου δεόμενος τυγ-
 χάνω. καὶ μοι παιδα τοῦτον εὐμενῆς σῶζε καὶ παντὸς 15
 ἀπαθῆ κακοῦ διαφύλαττε, δοὺς αὐτῷ βίον εὐδαίμονα
 καὶ κτῆσιν ἀγαθῶν ὅσων σοι δύναιμι παρασχεῖν, ποιή-
 σας δ' αὐτὸν φοβερόν μὲν ἐχθροῖς, φίλοις δὲ τίμιον καὶ
 κεχαρισμένον." καὶ ὁ μὲν νομίζων εἰς Ἥσανον ποιεῖ- 8
 σθαι τὰς εὐχὰς παρεκάλει τὸν θεόν· ἄρτι δ' ἐπέπαντο
 20 τούτων, καὶ παρῆν Ἥσανος ἀπὸ τῆς θήρας. καὶ τῆς
 διαμαρτίας ὁ Ἰσακος αἰσθανόμενος ἡσύχϊαν ἄγει.
 Ἥσανος δὲ ἡξίῳ τῶν ὁμοίων τᾶδελφῷ παρὰ τοῦ πα-
 τρὸς τυγχάνειν. τοῦ δὲ πατρὸς ἀρνούμενου διὰ τὸ πά-
 σας εἰς Ἰακώβον τὰς εὐχὰς ἀνηλωκέναι, πένθος ἤγρευ
 25 ἐπὶ τῇ διαμαρτίᾳ. καὶ αὐτοῦ τοῖς δάκρυσιν ἀχθόμενος
 ὁ πατήρ τὰ μὲν περὶ τὸ κυνηγέσιον καὶ δύναιμι σώμα-
 τος ἐν ὄπλοις καὶ πᾶσιν ἔργοις εὐδοκίμησεν αὐτὸν
 ἔφασκε, καὶ καρπώσεσθαι τὴν ἐπ' αὐτοῖς δόξαν δι'
 αἰῶνος καὶ τὸ ἀπ' αὐτοῦ γένος, δουλεύσειν δὲ τᾶδελφῷ.
 30 Ἰακώβου δὲ φοβούμενον τὸν ἀδελφόν, τιμωρίαν βου- 9
 λόμενον ἀπολαβεῖν τῆς ἐπὶ ταῖς ἄραῖς διαμαρτίας, ἡ
 μήτηρ θύεται· πείθει γὰρ τὸν ἄνδρα Μεσοποταμίτιν

ἀγαγέσθαι τῷ Ἰακώβῳ γυναῖκα συγγενή. ἤδη γὰρ καὶ τὴν Ἰσμαήλου θυγατέρα, τοῦ πατρὸς ἄκουτος, Ἦσανος παρειλήφει πρὸς γάμον Βασεμμάθην. οὐ γὰρ εὐνόουν τοὺς Χανααναίους οἱ περὶ τὸν Ἰσακόν, ὥστ' ἐπὶ τοῖς πρότερον αὐτοῦ γάμοις δυσχερῶς διακειμένων εἰς τὸ ἐκεῖ-
5 νοις κεχαρισμένον τὴν Βασεμμάθην ὃ Ἦσανος παρέλαβε, μάλιστα περὶ αὐτὴν σπουδάσας.

19 Ἰακώβος δὲ εἰς τὴν Μεσοποταμίαν στελλόμενος ὑπὸ τῆς μητρὸς κατὰ γάμον τῆς Λαβάνου θυγατρὸς τοῦ ἐκεῖ-
νης ἀδελφοῦ, ἐπιτρέψαντος Ἰσακὸν τὸν γάμον διὰ τὸ
πεῖθεισθαι τοῖς βουλήμασι τῆς γυναικὸς, διὰ τῆς Χανα-
ναίας ἐπορεύετο, καὶ διὰ τὸ πρὸς τοὺς ἐπιχωρίους μί-
σος παρ' οὐδενὶ μὲν ἤξιον καταγέσθαι, ὑπαιθρος δὲ
ἠύλλετο, τὴν κεφαλὴν λίθοις ὑπ' αὐτοῦ συμφορομέ-
νοις ἐπιτιθεῖς. καὶ τοιαύτην κατὰ τοὺς ὕπνους ὄψιν
15 ὄρᾳ παραστᾶσαν αὐτῷ. κλίμακα γῆθεν ἔδοξεν ἐφικνου-
μένην τοῦ οὐρανοῦ βλέπειν, καὶ διὰ ταύτης ὄψεις κα-
τιούσας σεμνότερον ἢ κατὰ ἀνθρώπου φύσιν ἐχούσας,
καὶ τελευταῖον ὑπὲρ αὐτῆς τὸν θεὸν ἐναργῶς αὐτῷ φαι-
νόμενον, ὀνομαστί τε καλέσαι καὶ ποιήσασθαι τοιού-
τους λόγους· Ἰακώβε, πατρὸς ὄντα σε ἀγαθοῦ καὶ πάπ-
που δόξαν ἀρετῆς μεγάλης εὐραμένον, κάμνειν ἐπὶ τοῖς
παροῦσιν οὐ προσήκεν, ἀλλ' ἐλπίζειν τὰ κρεῖττονα.
καὶ γὰρ ἄφθονος ἐκδέξεται σε μεγάλων ἀγαθῶν παρου-
σία πρὸς τὸ πᾶν κατὰ τὴν ἐμὴν ἐπικουρίαν. Ἄβραμόν
25 τε γὰρ ἐγὼ ἐκ τῆς Μεσοποταμίας δεῦρ' ἤγαγον, ἐλαυνό-
μενον ὑπὸ τῶν συγγενῶν, καὶ πατέρα τὸν σὸν εὐδαίμονα
ἀπέφηνα. ὧν οὐχ ἦν ττω μοῖραν εἰς σε καταθήσομαι. θαρ-
ρῶν οὖν καὶ ταύτην πορεύου τὴν ὁδόν, ἐμοὶ πομπῶ
χρῶμενος. ἀνυσθήσεται γὰρ σοι γάμος ἐφ' ὃν ἐσπούδα-
30 κας, καὶ γενήσονται σοι παῖδες ἀγαθοί. τὸ δὲ πλῆθος
αὐτῶν ἀριθμοῦ κρεῖττον ἔσται, μείζοσιν υἱοῖς αὐτῶν

καταλιμπάνοντες· οἷς ἐγὼ τὸ ταύτης κράτος τῆς γῆς δι-
δामी καὶ παισὶ τοῖς αὐτῶν, οἱ πληρώσουσι πᾶσαν ὄσσην
ἥλιος ὄρᾳ καὶ γῆν καὶ θάλασσαν. ἀλλὰ μήτε κίνδυνον
ὑφορῶ μηδένα μήτ' εὐλαβοῦ τὸ πλῆθος τῶν πόνων,
5 ἐμοῦ ποιουμένου τῶν σοι πραχθησομένων πρόνοιαν ἐν
τε τοῖς νῦν καὶ πολὺ πλεον ἐν τοῖς ὕστερον."

ταῦτα μὲν οὖν ὁ θεὸς Ἰακώβῳ προαγορεύει· ὃ δὲ 3
περιχαρῆς γενόμενος ἐπὶ τοῖς ἐωραμένοις καὶ κατηγγελ-
μένοις φαιδρύνει τε τοὺς λίθους ὡς τηλικούτων ἀγαθῶν
10 ἐπ' αὐτοῖς προσηγγέσεως γεγεννημένης, καὶ εὐχὴν ποιεῖ-
ται θύσειν ἐπ' αὐτῶν, εἰ κησάμενος βίον ἀπαθῆς ἐπα-
νίλοι, καὶ τῷ θεῷ δεκάτην τῶν πεπορισμένων ποιήσεσθαι
οὕτως αὐτῆς ἀφικόμενος. τίμιόν τε κρίνει τὸ χωρίου,
ὄνομα αὐτῷ Βηθῆλ θέμενος· σημαίνει δὲ τοῦτο θεῖαν
15 ἐστῖαν κατὰ τὴν τῶν Ἑλλήνων γλῶτταν.

προϊὼν δὲ ἐπὶ τῆς Μεσοποταμίας χρόνῳ παρῆν εἰς 4
τὴν Χαρράν. καὶ ποιμένας ἐν τοῖς προαστείοις κατα-
λαβὼν καὶ παῖδας ἐφήβους καὶ παρθένους, ὑπὲρ τινος
ἰδρυμένους φρέατος, συνδιέτριβεν αὐτοῖς χρήζων πο-
20 τοῦ, εἰς τε λόγους αὐτοῖς ἀφικνούμενος ἀνέκρινεν αὐ-
τοὺς εἰ τυγχάνουσι Λάβανόν τινα παρ' αὐτοῖς εἰδότες
ἔτι περιόντα. οἱ δὲ πάντες ἐπίστασθαι τε ἔφασαν (οὐ
γὰρ εἶναι τοιοῦτον ὥστε ἀγνοεῖσθαι), καὶ συμποιμαίνειν
αὐτοῖς θυγατέρα αὐτοῦ, ἣν θαναμάζειν ὅτι μήπω πα-
25 ρεῖη· "παρὰ γὰρ ταύτης μεμαθήμεις ἂν ἀκριβέστερον
ὅσα περὶ αὐτῶν ἀκούσαι ποθεῖς." ταῦτα δ' αὐτῶν ἔτι
λερόντων παρῆν ἡ παῖς σὺν τοῖς ἐπικατιοῦσι τῶν ποι-
μένων. καὶ δεικνύουσι τὸν Ἰακώβον αὐτῇ, λέγοντες ὡς
ξένος οὗτος ἡμεῖς τὰ περὶ τοῦ πατρὸς αὐτῆς ἀναπνυθα-
30 νόμενος. ἢ δὲ ἤσθεισα ὑπὸ νηπιότητος τῇ παρουσίᾳ
τοῦ Ἰακώβου, ἀνέκρινεν αὐτὸν τίς τε ὦν καὶ πόθεν
ἡμεῖς πρὸς αὐτοὺς καὶ ὑπὸ τίνος χρείας ἡγμένους, ἠύχετο

δὲ εἶναι δυνατὸν αὐτοῖς παρέχειν ὧν ἀφικνεῖται δεό-
 5 μενος. Ἰακώβος δὲ οὐχ ὑπὸ τῆς συγγενείας οὐδὲ τῆς
 διὰ ταύτην εὐνοίας, ἀλλ' ἔρωτι τῆς παιδὸς ἠττηθεὶς,
 ἐμπέπληκτό τε τοῦ κάλλους ὁρῶν οὕτως ἔχουσαν ὡς
 ὀλίγα τῶν τότε γυναικῶν ἦνθουν, καὶ φησὶν "ἀλλ' 5
 ἐμοὶ πρὸς σὲ καὶ πατέρα τὸν σόν, εἵπερ Δαβάνου παῖς
 τυγχάνεις, οἰκειότης ἔστι πρεσβυτέρα τῆς τε ἐμῆς καὶ
 σῆς γενέσεως· ἐκ Θάρρου γὰρ Ἀβραάμης καὶ Ἀρράνης
 καὶ Ναχώρης ἦσαν υἱοί, ὧν Βαθούηλος ὁ σὸς πάππος
 Ναχώρου γίνεταί παῖς, Ἀβράμου δὲ καὶ τῆς Ἀρράνου 10
 Σάρρας Ἰσακὸς ἐμὸς πατήρ. ἔγγιον δὲ καὶ νεώτερον
 τοῦθ' ἡμεῖς τῆς συγγενείας ὁμῆρευμα πρὸς ἀλλήλους
 ἔχομεν· Ῥεβέκκα γὰρ μήτηρ ἐμῆ, Δαβάνου πατὴρ τοῦ
 σοῦ ἀδελφῆ, πατὴρ τε τοῦ αὐτοῦ καὶ μητρός· ἀνεψιοὶ
 δ' ἐσμὲν ἡμεῖς ἐγὼ τε καὶ σύ. καὶ νῦν δεῦρ' ἦκα 15
 ἀσπασόμενός τε ὑμᾶς καὶ τὴν προῦπουσαν ἡμῖν συγ-
 γένειαν ἀνανεωσόμενος." ἢ δὲ ὑπὸ μνήμης, ὁποῖα φι-
 λει συντυγχάνειν τοῖς νέοις, προπεπυσμένη παρὰ τοῦ
 πατρὸς τὰ περὶ τῆς Ῥεβέκκας, καὶ τοὺς γονεῖς εἰδυῖα
 ποθοῦντας αὐτῆς τὸ ὄνομα, ὑπὸ τῆς περὶ τὸν πατέρα 20
 εὐνοίας ἔνθακρος γενομένη περιβάλλει τὸν Ἰακώβον,
 καὶ κατασπασαμένη τὴν εὐκταιοτάτην καὶ μεγίστην
 ἠδονὴν αὐτὸν κομίσαι τῷ πατρὶ καὶ τοῖς ἐπὶ τῆς οἰκίας
 ἅπασιν ἔλεγεν, ἐπὶ τῇ μνήμῃ τῆς μητρὸς αὐτοῦ κειμέ-
 νῳ καὶ πρὸς μόνῃ ταύτῃ τυγχάνουσι· φανεῖσθαι δ' ἂν 25
 τοῦ παντὸς ἀντάξιον ἀγαθοῦ. χωρεῖν τε ἐκέλευσεν ἤδη
 πρὸς τὸν πατέρα, καὶ ἔπεσθαι πρὸς αὐτὸν ἠγγουμένη,
 καὶ τῆς ἠδονῆς μὴ ἀφαιρεῖσθαι τὸ πλεον αὐτὸν βραδύ-
 νοντα.

6 ταῦτ' εἰποῦσα παρήγαγεν αὐτὸν πρὸς τὸν Λάβα- 30
 νου. καὶ γνωρισθεὶς ὑπὸ τοῦ μητρῶος αὐτός τε ἀδεῆς
 ἦν ἐν φίλοις γενόμενος, καὶ κείνους πολλὴν ἠδονὴν πα-

ρεῖχεν ἀδοκῆτως ἐπιφανεῖς. μετὰ δὲ οὐ πολλὰς ἡμέρας
 ὁ Λάβανος χαίρειν μὲν ἐπ' αὐτῷ παρόντι μειζόνως ἢ
 ὡς τῷ λόγῳ δηλώσειεν ἔλεγε, τὴν δ' αἰτίαν δι' ἣν ἀφί-
 κται μητέρα τε καὶ πατέρα πρεσβύτας καταλιπὼν καὶ
 5 θεραπείας τῆς παρ' αὐτοῦ δεομένους, ἀνεπνυθάνετο·
 παρεξείν γὰρ αὐτῷ καὶ πρὸς ἅπασαν ἐπαμύνειν χρεῖαν.
 Ἰακώβος δὲ αὐτῷ πᾶσαν τὴν αἰτίαν διηγείτο, λέγων
 Ἰσακῷ γενέσθαι παῖδας διδύμους, αὐτὸν τε καὶ Ἡσανου,
 ὧν, ἐπεὶ τῶν τοῦ πατρὸς εὐχῶν διήμαρτε σοφία τῆς
 10 μητρὸς εἰς αὐτὸν γενομένων, ἀποκτεῖναι ζητεῖν αὐτὸν
 ὡς ἀφρημένον τῆς παρὰ τοῦ θεοῦ βασιλείας καὶ ἀγα-
 θῶν ὧν ὁ πατήρ ἠϋξάτο· ταύτην τε εἶναι τὴν αἰτίαν
 τῆς ἐνθάδε παρουσίας κατὰ τὴν τῆς μητρὸς ἐντολήν·
 "πᾶσί τε γὰρ ἡμῖν ἀδελφοὶ τυγχάνουσι, καὶ πλεον τοῦ
 15 κατ' ἐκείνους συγγενοῦς ἢ μήτηρ προσλαμβάνει. ἔρυμα
 δὲ τῆς ἐμῆς" φησὶν "ἀποδημίας σέ τε καὶ τὸν θεὸν
 ποιούμενος θαρρῶ τοῖς παροῦσι."

Λάβανος δὲ καὶ διὰ τοὺς προγόνους ὑπισχνεῖται 7
 πάσης αὐτῷ μεταδώσειν φιλανθρωπίας, καὶ διὰ τὴν
 20 μητέρα, πρὸς ἣν τὴν εὐνοίαν διὰ τῆς περὶ αὐτὸν σπου-
 δῆς ἐνδείξεσθαι καὶ μὴ παρούσης· ποιμνίων τε γὰρ
 αὐτὸν ἐπιμελητὴν καταστήσειν ἔφρασκε καὶ προνομίας
 αὐτὶ τούτων ἀξιώσειν, καὶ πρὸς τοὺς ἰδίους ἀπαλλάσσε-
 σθαι γονεῖς βουλόμενον μετὰ δώρων ἐπανήξειν καὶ τι-
 25 μῆς ὄσης εἰκός ἐστι τυχεῖν τὸν οὕτω συγγενῆ. Ἰακώβου
 δὲ ἀσμένως ταῦτα ἀκούσαντος, καὶ φήσαντος ἠδέως
 πάντα μὲν παρ' αὐτῷ πόνον εἰς ἠδονὴν ὑπομενεῖν τὴν
 ἐκείνου, μισθὸν δ' ὑπὲρ τούτου λαβεῖν ἀξιούντος τὸν
 Ῥαχὴλας γάμον, διὰ τε τὰ ἄλλα τιμῆς ἀξίας παρ' αὐτῷ
 30 τυγχανούσης καὶ ὅτι διάκονος αὐτῷ τῆς πρὸς αὐτὸν
 ἀφίξεως γένοιτο (ὁ γὰρ τῆς παιδὸς ἔρωσιν αὐτὸν ἠγά-
 κησε ποιήσασθαι τοὺς περὶ τούτου λόγους). Λάβανος δὲ

ἤσθεις τούτοις ἐπινεύει τὸν γάμον αὐτῷ τῆς παιδός, οὐκ ἄλλον ἀμείνω γαμβρὸν εὐξάμενος ἔλθειν. εἰ μὲν-
 τοι παρ' αὐτῷ μένοι τινα χρόνον, τοῦτο ποιήσειν· εἰς
 γὰρ Χανααίους οὐκ ἂν πέμψειν τὴν θυγατέρα, μετα-
 μέλειν γὰρ αὐτῷ καὶ τοῦ τῆς ἀδελφῆς κήδους ἐκεῖ συν-
 5 ἀφθέντος. τοῦ δ' Ἰακώβου τούτοις συγχωροῦντος ἑπτὰ
 ἔτων χρόνου συντίθεται· τοσάδε γὰρ αὐτῷ κέκριται
 θητεῦσαι τῷ πενθερῷ, ἵνα τῆς ἀρετῆς πείραν διδοὺς
 ἐπιγνωσθῆ ἡ μάλλον τίς εἴη. καὶ προσδεξάμενος τὸν λό-
 γον Λάβανος τοῦ χρόνου διελθόντος προτίθει τὴν
 10 εὐαχίαν τῶν γάμων. νυκτὸς δὲ ἐπιγενομένης οὐδὲν
 προησθημένῳ τῷ Ἰακώβῳ παρακατακλίνει τὴν ἑτέραν
 τῶν θυγατέρων, πρεσβυτέραν τε τῆς Ραχήλας καὶ τὴν
 ὄψιν οὐκ εὐπρεπῆ. συνελθὼν δ' ἐκεῖνος ὑπὸ μέθης
 καὶ σκότους, εἶτα μεθ' ἡμέραν γνούς, ἀδικίαν ἐπεκάλει
 15 Λαβάνῳ. ὁ δὲ συγγνώμην ἤτεῖτο τῆς ἀνάγκης, ὑφ' ἧς
 ταῦτα πράξειεν· οὐ γὰρ κατὰ καιουργίαν αὐτῷ τὴν
 Λείαν παρασχέειν, ἀλλ' ὑφ' ἑτέρου μείζονος νευικημέ-
 νου. τοῦτο μὲντοι γ' οὐδὲν ἐμποδίζειν πρὸς τὸν Ραχή-
 λας γάμον, ἀλλ' ἐρωτῶντι δώσειν ταύτην μετ' ἄλλην
 20 ἑπταετίαν. πείθεται δὲ ὁ Ἰακώβος· οὐδὲν γὰρ ἕτερον
 αὐτῷ ποιεῖν ὁ τῆς κόρης ἕως ἐπέτρεπε. καὶ διελθού-
 σης ἄλλης ἑπταετίας τὴν Ραχήλαν παρελάβεν.

8 ἦσαν δ' ἑκατέραις θεραπαινίδες τοῦ πατρὸς δόντος,
 Ζελφὰ μὲν Λείας Ραχήλας δὲ Βάλλα, δοῦλαι μὲν οὐδα-
 25 μῶς ὑποτεταγμέναι δέ. καὶ τῆς Λείας ἤπτετο δεινὸς ὁ
 πρὸς τὴν ἀδελφὴν ἕως τάνδρος, προσεδόκα τε παίδων
 γενομένων ἐσεσθαι τιμῆα, ἰκέτευσέ τε τὸν θεὸν διηνεκῶς.
 καὶ γενομένου παιδὸς ἄρρενος, καὶ διὰ τοῦτο πρὸς αὐ-
 τὴν ἐπεστραμμένου τοῦ ἀνδρός, Ρουβήλου ὀνομάζει
 30 τὸν υἱόν, διότι κατ' ἔλεον αὐτῇ τοῦ θεοῦ γένοιτο· τοῦτο
 γὰρ σημαίνει τὸ ὄνομα. τεκνοῦνται δὲ αὐτῇ καὶ τρεῖς

ἕτεροι μετὰ χρόνον, Συμεών (ἀποσημαίνει δὲ τὸ ὄνομα
 τὸ ἐπήκοον αὐτῇ τὸν θεὸν γεγονέναι), εἶτα Λεβὶς, κοι-
 νωνίας οἶον βεβαιωτής· μεθ' οὗ Ἰούδας. εὐχαριστίαν
 τοῦτο δηλοῖ. Ραχήλα δὲ φοβουμένη μὴ διὰ τὴν εὐτε-
 5 κνίαν τῆς ἀδελφῆς ἤττονος παρὰ τάνδρος μοίρας τυγ-
 χάνῃ, παρακατακλίνει τῷ Ἰακώβῳ τὴν ἑαυτῆς θεραπαι-
 νίδα Βάλλαν. γίνεται δὲ παιδίον ἐξ αὐτῆς Δάν (θεό-
 κριτον ἂν τινες εἴποιεν κατὰ τὴν Ἑλλήνων γλώτταν)
 καὶ μετὰ τοῦτον Νεφθαλεῖμ, ἀμηγάνητος οἶον, διὰ
 10 τὸ ἀντιτεχνάσασθαι πρὸς τὴν εὐτεκνίαν τῆς ἀδελ-
 φῆς. τὸ δ' αὐτὸ καὶ Λεία ποιεῖ, πρὸς τὸ τῆς ἀδελ-
 φῆς ἔργον ἀντιτεχνασαμένη· παρακατακλίνει γὰρ τὴν
 αὐτῆς θεράπαιναν. γίνεται δὲ καὶ ἐκ τῆς Ζελφᾶς υἱὸς
 Γάδας (τυχαῖον ἂν τις καλέσειεν αὐτόν) καὶ μετὰ
 15 τοῦτον Ἀσήρ· μακαριστῆς λέγοιτο ἂν, ἐξ ὧν πρὸς
 εὐκλειαν τῇ Λείᾳ προσελάμβανε. Ρουβήλου δὲ τοῦ
 πρεσβυτάτου τῶν υἱῶν Λείας μανδραγόρου μῆλα κομί-
 ζοντος τῇ μητρὶ, Ραχήλα θεασαμένη παρεκάλει μετα-
 δοῦναι, δι' ἐπιθυμίας τοῦ βρώματος γενομένη. τῆς δ'
 20 οὐ πειθομένης, ἀρκεῖσθαι δ' αὐτὴν ἀξιούσης ὅτι τῆς
 τιμῆς αὐτὴν ἀφέλοιτο τῆς παρὰ τοῦ ἀνδρός, Ραχήλα
 πεπαίνουσα τὸν θυμὸν τῆς ἀδελφῆς, παραχωρήσειν
 αὐτῇ τάνδρος ἔλεγε κοιμησομένου παρ' αὐτῇ κατ' ἐκεί-
 νην τὴν ἑσπέραν. τῆς δὲ προσιεμένης τὴν χάριν, Ἰακώ-
 25 βος συγκαθεύδει τῇ Λείᾳ, Ραχήλα χαριζόμενος. πάλιν
 οὖν γίνονται παῖδες αὐτῇ, Ἰσάχαρις μὲν, σημαίνων
 τὸν ἐκ μισθοῦ γενομένον, Ζαβουλὼν δέ, ἠνεχυρασμέ-
 νον εὐνοία τῇ πρὸς αὐτήν· θυγάτηρ δὲ Λείνα. χρόνοις
 δ' ὕστερον καὶ Ραχήλα γίνεται ὁ Ἰάσηπος υἱός· προσ-
 30 θήκη γνησομένου τινὸς δηλοῖ.

τοῦτον ἅπαντα τὸν χρόνον, ἔτη δ' ἐστὶν εἴκοσιν, 9
 ἐποίμιανε τῷ πενθερῷ. μετὰ δὲ τοῦτο ἠξίου τὰς γυναι-

κας ἀναλαβῶν ἀπαλλάττεσθαι πρὸς αὐτόν. τοῦ δὲ πεν-
 θεροῦ μὴ συγγεροῦντος κρύφα τοῦτο ποιεῖν ἐπενόει.
 τῶν γυναικῶν οὖν ἀπεπειράτο πῶς ἔχοιεν πρὸς τὴν
 ἀποδημίαν. τῶν δ' ἔχουσῶν ἠδέως, Ῥαχήλα καὶ τοὺς
 τύπους τῶν θεῶν, οὓς σέβειν πατέροισι ὄντας νόμιμον
 ἦν, συναυελομένη συναπεδίδρασκε μετὰ τῆς ἀδελφῆς,
 οἳ τε ἑκατέρων παῖδες καὶ αἱ θεραπαινίδες σὺν τοῖς
 υἱοῖς, εἴ τε τις ἦν κτῆσις αὐταῖς. ἐπήγετο δὲ Ἰακώβος
 καὶ τῶν βοσκημάτων τὴν ἡμίσειαν, Λαβάνου μὴ προε-
 γνωκός. τοὺς δὲ τύπους τῶν θεῶν ἐπεφέρετο ἢ Ῥα-
 χήλα, καταφρονεῖν μὲν τῆς τοιαύτης τιμῆς τῶν θεῶν
 διδάξαντος αὐτὴν Ἰακώβου, ἵνα δ' εἰ καταληφθεῖεν
 ὑπὸ τοῦ πατρὸς αὐτῆς διωχθέντες, ἔχοι τούτοις προσ-
 10 φρυγοῦσα συγγνώμης τυγχάνειν. Λάβανος δὲ μεθ' ἡμέ-
 ραν τρίτην γνοὺς τὴν τε Ἰακώβου ἀναχώρησιν καὶ τῶν
 15 θυγατέρων, δεινοπαθῶν ἠλάνευεν ἐπ' αὐτὸν μετὰ δυνά-
 μεως ἐπειγόμενος. καὶ καθ' ἑβδόμην ἡμέραν ἐπὶ τινος
 λόφου λαμβάνει προκαθιδρυμένους. καὶ τότε μὲν (ἐσπέ-
 ρα γὰρ ἦν) ἠσύχαζεν· ὄναρ δὲ ὁ θεὸς αὐτῷ ἐπιστὰς
 παρήγεσε λαβόντι τὸν γαμβρὸν καὶ τὰς θυγατέρας ἤρε-
 20 μεῖν καὶ μηδὲν εἰς αὐτοὺς ὑπὸ θυμοῦ τολμᾶν, σπονδὰς
 δὲ ποιεῖσθαι πρὸς Ἰακώβον, αὐτὸς λέγων ἐκείνῳ συμ-
 μαχήσειν, εἰ καταφρονήσας αὐτοῦ τῆς ὀλιγότητος χω-
 ρήσειεν αὐτῷ διὰ μάχης. Λάβανος δέ, τοιαύτης αὐτῷ
 ἐκ τοῦ θεοῦ προσηγήσεως γεγενημένης, μεθ' ἡμέραν εἰς
 25 λόγους τὸν Ἰακώβον προκαλεσάμενος, καὶ δηλώσας αὐτῷ
 τὸ ὄναρ, ἐπεὶ πρὸς αὐτὸν ἦλθε πεισθεὶς, ἤρξατο κα-
 τηγορεῖν αὐτοῦ, προφέρων ὅτι καὶ πένητα αὐτὸν ἐλ-
 θόντα πρὸς αὐτὸν καὶ πάντων ἄπορον ὑπεδέξατο καὶ
 παράσχοι πᾶσαν ἀφθονίαν τῆς αὐτοῦ κτήσεως. "καὶ 30
 γὰρ θυγατέρας τὰς ἐμὰς συνέξευξα, τὴν εὐνοϊάν σου
 τὴν πρὸς ἡμᾶς τούτοις ἀύξηθήσεσθαι λογιζόμενος· σὺ

δὲ οὔτε τῆς μητρὸς τῆς ἑαυτοῦ καὶ [κοινωνίας] ἧς εἶχες
 πρὸς ἐμὲ συγγενείας, οὔτε γυναικῶν ἃς ἔγημας αἰδῶ
 ποιησάμενος, οὔτε τέκνων ὧν εἰμι πάππος, ἐχρήσω μοι
 πολέμου νόμῳ, κτῆσιν μὲν ἄγων τὴν ἐμὴν, θυγατέρας
 5 δὲ ἀναπείσας ἀποδρᾶναι τὸν γεγενηκότα, ἱερά τε πά-
 τρια βαστάσας οἴκοι φερόμενος, ὑπὸ τε τῶν ἐμῶν τι-
 μηθέντα προγόνων καὶ ὑπ' ἐμοῦ θρησκείας τῆς αὐτῆς
 ἐκείνοις ἀξιοθέντα. καὶ ταῦτα ἂ μὴδὲ οἱ πολεμήσαντες
 τοὺς ἐχθροὺς ἔδρασαν, ὁ συγγενῆς σὺ, καὶ τῆς μὲν ἀδελ-
 10 φῆς τῆς ἐμῆς υἱὸς θυγατέρων δὲ τῶν ἐμῶν ἀνὴρ, ξένος
 δὲ καὶ ἐφέστιος τῆς ἐμῆς οἰκίας γεγενημένος ἔδρασας."
 ταῦτ' εἰπόντος Λαβάνου, Ἰακώβος ἀπελογεῖτο μὴ μόνῳ
 πατρίδος ἔρωτα τὸν θεόν, ἀλλὰ καὶ πᾶσιν ἐμφῶσαι, καὶ
 μετὰ τοσοῦτον χρόνον καλῶς ἔχειν αὐτῷ κατελθεῖν εἰς
 15 ταύτην. "ὑπὲρ δὲ τῆς λείας ἧς ἐγκαλεῖς" φησὶν, "ἀδι-
 κῶν αὐτὸς ἂν εὐρεθείης ἐπ' ἄλλῳ κριτῇ· ὑπὲρ γὰρ ἧς
 ἐχρῆν σε χάριν ἡμῖν ἔχειν καὶ φυλαχθείσης ὑφ' ἡμῶν
 καὶ πλείονος γεγενημένης, ὑπὲρ ταύτης πῶς οὐ διαμαρ-
 τάνεις τῶν δικαίων χαλεπαίνων ἐμοί, εἰ μοῖραν αὐτῆς
 20 ὀλίγην λαβόντες ἔχομεν; περὶ μέντοι γε τῶν θυγατέ-
 ρων, ἴσθι μὴ κατ' ἐμὴν κακουργίαν ἀπαναστήσαντος
 ἀκολουθεῖν, ἀλλὰ κατ' εὐνοϊαν δικαίαν, ἣν γυναιξὶ
 γαμεταῖς πρὸς συνοικοῦντας εἶναι συμβέβηκεν. ἔπον-
 25 ται τοίνυν οὐχ ὡς ἐμοὶ τοσοῦτον ὅσον τοῖς παισὶν ἑαυ-
 τῶν." καὶ ταῦτα μὲν ὑπὲρ τοῦ μηδὲν ἀδικεῖν αὐτὸς
 ἔλεγε, προσενεκάλει δὲ καὶ κατηγορίαν ἐποιεῖτο, ὅτι
 μητρὸς ὧν ἀδελφὸς τῆς αὐτοῦ, καὶ συζεύξας αὐτῷ τὰς
 θυγατέρας, ἐπιτάγμασιν ἐκτροχώσειε χαλεποῖς, εἴκοσιν
 30 εἰ τῶν γάμων ὑπ' αὐτοῦ γενόμενα, καίπερ ὄντα χαλεπά,
 κουφότερα ἔφρασκε, χεῖρω δὲ τὰ μετὰ τοὺς γάμους, καὶ
 ἂ τις ἐχθρὸς ἐφρυγεν ἂν. καὶ γὰρ σφόδρα κακούργως ὁ

Αάβανος ἐχρήσατο τῷ Ἰακώβῳ. ὄρων γὰρ αὐτῷ τὸν
 θεὸν πρὸς ὃ τι θελήσειε συλλαμβανόμενον, ὑπισχνεῖτο
 τῶν τεχθησομένων αὐτῷ παρεῖξιν ἔσθ' ὅτε μὲν ὃ τι
 καὶ γένοιτο λευκόν, ποτὲ δ' αὖ τὰ μέλανα τῶν γεννω-
 μένων· πληθύνονται δὲ τῶν ἐπ' ὀνόματι τῷ Ἰακώβου 5
 τικτομένων, τὴν μὲν εἰς τὸ παρὸν οὐκ ἐφύλαττε πίστιν,
 εἰς ἔτος δὲ παρεῖξιν ἐπηγγέλλετο τὸ ἕξης, διὰ τὸ ἐπ-
 οφθαλμῶν τῷ πλήθει τῆς κτήσεως, ἐπαγγελόμενος
 μὲν διὰ τὸ δυσέλιπτον γενέσθαι τὸσαῦτα, ψευδόμενος
 11 δὲ ἐπὶ γενομένοις. περὶ μὲντοι τῶν ἱερῶμάτων ἐκέλευεν 10
 ἔρουναι ποιεῖσθαι. δεξαμένου δὲ Αάβανου τὴν ἔρευ-
 ναν, Ῥαχήλα πνυθανομένη κατατίθησι τοὺς τύπους εἰς
 τὴν σάγην τῆς φερούσης αὐτὴν καμήλου· ἐκαθέζετο δέ,
 φάσκουσα τὴν κατὰ φύσιν κάθαρσιν αὐτῇ ἐνοχλεῖν. καὶ
 Αάβανος μὲν ἀφίσταται τῆς ἐπὶ πλείον ἔρευνης, οὐκ ἂν 15
 οἰηθεὶς τὴν θυγατέρα μετὰ τοιούτου πάθους τοῖς τύποις
 προσελθεῖν. ποιεῖται δὲ ὄρκους πρὸς Ἰακώβου οὐδενὸς
 αὐτῷ μνησικαήσειν τῶν γερονότων, ἀλλὰ κἀκεῖνος
 ἀγαπήσειν αὐτοῦ τὰς θυγατέρας. καὶ τὰς πίστεις τὰς
 ἐπὶ τούτοις ἐποιήσαντο ὑπὲρ ὄρων τινῶν, ἐφ' οἷς στή- 20
 λην ἀνέθεσαν κατὰ βωμοῦ σχῆμα· ὅθεν Γαλάθης λέ-
 γεται ὁ βουνός, ἀφ' οὗ καὶ νῦν Γαλαθητὴν καλοῦσι
 τὴν γῆν.

ἐστιαθέντων δ' ἐπὶ τοῖς ὄρκοις ὁ μὲν Αάβανος ἀνέ-
 20 ξευξεν, Ἰακώβῳ δὲ εἰς τὴν Χανααναίαν προΐοντι φαν- 25
 τάσματα συννετύγχανεν ἀγαθὰς ἐλπίδας ὑπαγορεύοντα
 περὶ τῶν ἐς ὕστερον. καὶ τὸν μὲν τόπον ἐκεῖνον προσα-
 γορεύει θεοῦ στρατόπεδον· βουλόμενος δὲ εἰδέναι τί ὁ
 ἀδελφὸς περὶ αὐτοῦ φρονεῖ, τοὺς γνωσομένους ἕκαστα
 μετὰ ἀκριβείας προύπεμψε, δεδιὼς αὐτὸν διὰ τὴν προ- 30
 τέραν ὑποψίαν. ἐνετέλλετο δὲ τοῖς πεμπομένοις λέγειν
 πρὸς τὸν Ἡσσαν ὅτι νομίσας Ἰακώβος ἄδικον συνδια-

τᾶσθαι αὐτοῦ τῇ ὀργῇ, τῆς χώρας ἐκῶν ὑπεξέλθοι, καὶ
 νῦν τὸν χρόνον ἱκανὸν ἠρούμενος εἶναι διαλλακτὴν
 ἐπανήκοι, γυναικῆς τε καὶ παῖδας ἐπαρόμενος μετὰ
 τοῦ πορισθέντος βίου, μετὰ τῶν τιμιωτάτων ἐαυτὸν
 5 ἐκεῖνῳ παραδιδούς, ὅτι κρίνει μέριστον ἀγαθὸν τὸ τῷ
 ἀδελφῷ συμμεταλαμβάνειν τῶν ὑπὸ τοῦ θεοῦ δεδομέ-
 νων. καὶ οὐ μὲν ταῦτα ἐδήλουν, Ἡσσανος δὲ περιχαρῆς
 γίνεται καὶ τῷ ἀδελφῷ ὑπήντα σὺν ὀπλίταις τετρακο-
 σίοις. καὶ Ἰακώβος πνυθανόμενος ἤκειν αὐτὸν ὑπαν-
 10 τησόμενον μετὰ τὸσούτων ὀπλιτῶν ἢν περίφοβος. τῷ
 μὲντοι θεῷ τὴν ἐλπίδα τῆς σωτηρίας ἐπέτρπε, καὶ
 πρόνοιαν εἶχεν ἐκ τῶν παρόντων ὅπως ἂν αὐτὸς ἀπα-
 θῆς σώξοι τοὺς σὺν αὐτῷ, κρατήσας τῶν ἐχθρῶν, εἰ
 ἐθέλοιεν ἀδικεῖν. νεύμας οὖν τοὺς σὺν αὐτῷ, τοὺς μὲν
 15 προύπεμπε, τοὺς δὲ λειπομένους ἄσσον ἐκέλευεν ἀκο-
 λουθεῖν, ὅπως, εἰ βιασθεῖεν οἱ προπεμφθέντες ἐπιθε-
 μένου τοῦ ἀδελφοῦ, καταφυγῆν ἔχοιεν τοὺς ἐπομένους.
 καὶ τοῦτον διατάξας τοὺς σὺν αὐτῷ τὸν τρόπον, πέμπει
 τινὰς δῶρα κομίζοντας τὰδελφῷ· ὑποζύγια δ' ἦν τὰ
 20 πεμπόμενα καὶ πλήθος τετραπόδων ποικίλων, ἃ δὴ
 τίμια τοῖς ληψομένοις ἔμελλεν ἔσεσθαι παρὰ τὸ σπανί-
 ζειν αὐτῶν. ἦσαν δὲ οἱ πεμφθέντες ἐκ διαλειμμάτων,
 ἵνα συνεχέστερον ἐντυγχάνοντες πολλοὶ δοκῶσιν· ἀνή-
 σειν γὰρ ὑπὸ τῶν δῶρων τῆς ὀργῆς, εἰ διαμένοι τεθυ-
 25 μωμένοις. ἔτι μὲντοι καὶ λόγοις χρηστοῖς ὀμιλεῖν πρὸς
 αὐτὸν εἰρητὸ τοῖς πεμπομένοις.

ταῦτα συνθεὶς διὰ πάσης τῆς ἡμέρας, νυκτὸς ἐπι- 2
 γενομένης ἐκίνει τοὺς σὺν αὐτῷ. καὶ χεῖμαρρόν τινα
 Ἰάβακχον λεγόμενον διαβεβηκότων Ἰακώβος ὑπολελειμ-
 30 μένος φαντάσματι συντυχῶν διεπάλαιεν, ἐκεῖνου προ-
 κατάρχοντος τῆς μάχης· ἐκράτει τε τοῦ φαντάσματος, ὃ
 δὴ καὶ φωνῇ χρῆται καὶ λόγοις πρὸς αὐτόν, χαιρεῖν τε

τοῖς γεγεννημένοις παραινούν καὶ μὴ μικρῶν κρατεῖν ὑπολαμβάνειν, ἀλλὰ θεῖον ἄγγελου νενικηκέναι, καὶ σημεῖον ἠγεῖσθαι τοῦτο μεγάλων ἀγαθῶν ἐσόμενον, καὶ τοῦ μηδέποτε τὸ γένος ἐκλείψειν αὐτοῦ, μηδ' ὑπέροτερον ἀνθρώπων τινὰ τῆς ἰσχύος ἔσεσθαι τῆς ἐκείνου. ἐκέ- 5
λευέ τε καλεῖσθαι αὐτὸν Ἰσράηλον· σημαίνει δὲ τοῦτο κατὰ τὴν Ἑβραίων γλωττίαν τὸν ἀντιστάντα ἀγγέλῳ. ταῦτα μέντοι προύλεγεν Ἰακώβου δεηθέντος· αἰσθόμενος γὰρ ἄγγελου εἶναι θεοῦ, τίνα μοῖραν ἔξει σημαίνειν παρεκάλει. καὶ τὸ μὲν φάντασμα ταῦτ' εἰπὼν ἀφανὲς 10
γίνεται, ἡσθεὶς δὲ τούτοις Ἰακώβος Φανούηλον ὀνομάζει τὸν τόπον· σημαίνει δὲ πρόσωπον θεοῦ. καὶ γενομένου διὰ τὴν μάχην ἀλγήματος αὐτῷ περὶ τὸ νεῦρον τὸ πλατύ, αὐτὸς τε ἀπείχετο τῆς τούτου βρώσεως καὶ δι' ἐκείνου οὐδ' ἡμῖν ἐστὶν ἐδώδιμον. 15

3 πλησίον δ' ἤδη τὸν ἀδελφὸν πυνθανόμενος, κελεύει προῖέναι τῶν γυναικῶν ἐκατέρωθεν κατ' αὐτὴν μετὰ τῶν θεραπαυίδων, ἵνα πόρρωθεν ἀφορῶν τὰ ἔργα τῶν ἀνδρῶν μαχομένου, εἰ τοῦτο θελήσειεν Ἡσάνος. προσ-
εκύνει δ' αὐτὸς τὸν ἀδελφὸν ἐγγυὲς αὐτῷ γενόμενον, 20
οὐδὲν περὶ αὐτοῦ δόλιον φρονοῦντα. καὶ ὁ Ἡσάνος ἀσπασάμενος αὐτὸν ἀνῆρετο τῶν παιδῶν τὸν ὄχλον καὶ τὰς γυναικας, ἡξίου τε τότε τὸ πᾶν μαθῶν περὶ αὐτῶν καὶ αὐτὸς μὲν συμβαδίζειν αὐτοῖς πρὸς τὸν πατέρα, Ἰα-
κώβου δὲ προφασισζομένου τὸν κόπον τῶν ὑποζυγίων 25
ὑπεχώρησεν εἰς Σάειραν· ἐνταῦθα γὰρ ἐποιεῖτο τὴν δίαίταν, προσαγορεύσας τὸ χωρίον ἀπὸ τῆς αὐτοῦ τρι-
χώσεως Λασειαν.

21 Ἰακώβος δὲ ἀφίκετο εἰς τὰς ἔτι νῦν Σκηναὲς λεγο-
μένας, ὅθεν εἰς Σίκμιον παρῆν· Χαναανῶν δ' ἐστὶν ἡ 30
πόλις. τῶν δὲ Σικμιμῶν ἐορτὴν ἀγόντων, Δεῖνα, ἢ θυγάτηρ ἦν Ἰακώβου μόνη, παρῆλθεν εἰς τὴν πόλιν,

ὄφομένη τὸν κόσμον τῶν ἐπιχωρίων γυναικῶν. θεασά-
μενος δ' αὐτὴν Συχέμης, Ἐμμώρου τοῦ βασιλέως υἱός, φθείρει δι' ἀρπαγῆς, καὶ διατεθεὶς ἐρωτικῶς ἱκετεύει τὸν πατέρα λαβεῖν αὐτῷ πρὸς γάμον τὴν κόρην. ὁ δὲ 5
πεισθεὶς ἤκε πρὸς τὸν Ἰάκωβον, δεόμενος τῷ παιδί αὐ-
τοῦ Συχέμη συζευξαι Δεῖναν κατὰ νόμον. Ἰάκωβος δὲ οὐτ' ἀντιλέγειν ἔχων διὰ τὸ ἀξίωμα τοῦ παρακαλοῦντος οὔτε νόμιμον ἠγοούμενος ἄλλοφύλῳ συνοικίσειν τὴν θυ-
γατέρα, ἡξίωσεν ἐπιτρέψαι αὐτῷ βουλήν ἀγαγεῖν περὶ 10
ᾧ παρεκάλει. ἀπῆει μὲν οὖν ὁ βασιλεὺς ἐλπίζων Ἰα-
κώβον παρεξείναι τὸν γάμον· Ἰάκωβος δὲ τοῖς παισὶ δη-
λώσας τὴν τε φθορὰν τῆς ἀδελφῆς καὶ τοῦ Ἐμμώρου τὴν δέησιν ἡξίου βουλεύεσθαι τί ποιεῖν. οἱ μὲν οὖν πλείους ἡσύχαζον γνώμης ἀποροῦντες, Συμεῶν δὲ καὶ 15
Λευῖς, ὁμομήτριοι τῆς κόρης ἀδελφοί, πρὸς ἀλλήλους συντίθενται τοιάνδε τινὰ πράξιν. οὔσης ἐορτῆς καὶ τῶν Σικμιμῶν εἰς ἄνεσιν καὶ εὐωχίαν τετραμμένων, νύκτωρ πρῶτοις ἐπιβαλόντες τοῖς φύλαξι κτείνουσι κοιμωμέ-
νους, καὶ παρελθόντες εἰς τὴν πόλιν ἀναιροῦσι πᾶν 20
ἄρρεν καὶ τὸν βασιλέα σὺν αὐτοῖς καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ, φεῖδονται δὲ τῶν γυναικῶν. πράξαντες δὲ ταῦτα δίχα τῆς τοῦ πατρὸς γνώμης ἐπανάγουσι τὴν ἀδελφήν. Ἰα- 2
κώβω δ' ἐκπλαγέντι πρὸς τὸ μέγεθος τῶν γεγονότων καὶ χαλεπαίνοντι πρὸς τοὺς υἱοὺς ὁ θεὸς παραστὰς ἐκέ-
λευσε θαρρεῖν, ἀγνίσαντι δὲ τὰς σκηναὲς θυσίας ἐπιτε- 25
λεῖν, ἃς τὸ πρῶτον ἀπιῶν εἰς τὴν Μεσοποταμίαν ἐπὶ τῇ ὄψει τοῦ ὄνειρου ἠῦξατο. ἀγνίζων οὖν τοὺς ἐπομέ-
νους ἐντυγχάνει τοῖς Λαβάνου θεοῖς (οὐ γὰρ ἠπίστατο ὑπὸ τῆς Ραχὴλας κλαπέυτας), καὶ αὐτοὺς ἐκρυψεν ἐν Σι-
κίμοις εἰς γῆν ὑπὸ τὴν δρυῖν, ἀπάρας τε τούντεῦθεν ἐν 30
Βηθῆλοισ ἐθρευεν, ὅπου τὸ ὄνειρον ἐθεάσατο χωρῶν πρό-
τερον ἐπὶ τῆς Μεσοποταμίας.

3 ἐντεῦθεν δὲ προῶν ἐπεὶ κατὰ τὴν Ἐφραθάνην γίνεται, ἐνθάδε Ῥαχὴλ ἐκ τοκετοῦ θανούσαν θάπτει, μόνην τῶν συγγενῶν τῆς ἐν Χεβρώνι τιμῆς οὐ τυχοῦσαν. πενθήσας δὲ μεγάλως, τὸ ἐξ αὐτῆς παιδίον Βενιαμὴν ἐκάλεσε διὰ τὴν ἐπ' αὐτῷ γενομένην ὀδύνην τῆς μητρὸς. οὗτοι Ἰακώβου παῖδες οἱ πάντες, ἄρρενες μὲν δώδεκα θήλειαι δὲ μία. τούτων ὀκτώ γνήσιοι, ἐκ Αἰίας μὲν ἕξ, δύο δὲ ἐκ Ῥαχὴλ, τέσσαρες δὲ ἐκ τῶν θεραπαινίδων, δύο ἕξ ἐκατέρας, ὧν καὶ τὰ ὀνόματα πάντων προεῖπον.

22 παρῆν δ' ἐντεῦθεν ἐπὶ Χεβρῶνα πόλιν ἐν Χαναναίοις κειμένην· ἐκεῖ δὲ Ἰσακὸς τὴν δίαίταν εἶχε. καὶ βραχεία μὲν ἀλλήλοις συνδιατρίβουσι· τὴν γὰρ Ῥεβέκκαν Ἰακώβος οὐ κατέλαβε ζῶσαν· θνήσκει δὲ καὶ Ἰσακὸς οὐ μετὰ πολὺ τῆς ἀφίξεως τοῦ υἱοῦ, καὶ ταφῆς ἔτυχεν ὑπὸ τῶν παιδῶν σὺν τῇ γυναικὶ ἐν Χεβρώνι, μνημείου προγονικοῦ ἐν αὐτῇ τυγχάνοντος αὐτοῖς. ἐγένετο δὲ ὁ Ἰσακὸς ἀνὴρ θεοφιλῆς, καὶ προνοίας πολλῆς ἠξιωμένος ὑπὸ τοῦ θεοῦ μετὰ Ἀβραμὸν τὸν πατέρα, πολυχρονωτάτος δέ· βιώσας γὰρ ἔτη πέντε καὶ ὀγδοήκοντα πρὸς τοῖς ἑκατὸν μετὰ ἀρετῆς οὕτως ἀπέθανε.

Μετὰ δὲ τὴν Ἰσάκου τελευτὴν οἱ παῖδες αὐτοῦ με- 1
ριστάμενοι τὴν οἰκίαν πρὸς ἀλλήλους, οὐχ ἦν ἔλαβον ταύτην καὶ κατέσχον, ἀλλ' Ἡσαῖος μὲν τῆς Χεβρωῖας πόλεως ἐκχωρήσας τῷ ἀδελφῷ ἐν Σαείρα διητάτο καὶ 5
τῆς Ἰδουμαίας ἤρχεν, οὕτω καλέσας τὴν χώραν ἀφ' ἑαυτοῦ. Ἐδωμος γὰρ ἐπωνομάζετο, κατὰ τοιαύτην αἰτίαν τυχὼν τῆς ἐπικλήσεως. ἀπὸ θήρας ποτὲ καὶ πόνου τοῦ περὶ τὸ κυνηγέσιον λιμώτων ἐπανῆλθεν, ἔτι δ' ἦν παῖς τὴν ἠλικίαν· ἐπιτυχὼν δὲ τὰδελφῷ φακῆν ἐσκευα- 10
κότι πρὸς ἄριστον αὐτῷ, ξανθὴν σφόδρα τὴν χρῶαν, καὶ διὰ τοῦτο ἔτι μᾶλλον ὀρεχθεῖς, ἠξίου παρασχεῖν αὐτῷ πρὸς τροφήν. ὁ δὲ ἀποδοῦσθαι τὸ πρεσβεῖον αὐτῷ τοῦ φαγεῖν, συνεργῶ χρησάμενος τῇ πείνῃ, τὸν ἀδελφὸν ἠνάγκαζε· κἀκεῖνος ὑπὸ τοῦ λιμοῦ προαχθεῖς πα- 15
ραχωρεῖ τῶν πρεσβείων αὐτῷ μεθ' ὄρκων. ἐνθεν διὰ τὴν ξανθότητα τοῦ βρώματος ὑπὸ τῶν ἠλικιωτῶν κατὰ παιδιὰν Ἐδωμος ἐπεκλήθη (ἔδωμα γὰρ Ἑβραῖοι τὸ ἐρουθρὸν καλοῦσι) καὶ τὴν χώραν οὕτως προσηγόρευσεν· Ἕλληνες γὰρ αὐτὴν ἐπὶ τὸ σεμνότερον Ἰδουμαίαν ὠνό- 20
μασαν. γίνεται δὲ καὶ πατὴρ παιδῶν πέντε τὸν ἀριθ- 2
μόν, ὧν Ἰάους μὲν καὶ Ἰέγλωμος καὶ Κόρεος ἐκ γυναικὸς μιᾶς Ὀλιβάμης τούνομα, τῶν δὲ λοιπῶν Ἐλιφάξης μὲν ἕξ Ἀδὰς Ῥαγούηλος δὲ ἐκ Βασεμάθης ὑπήρξαν αὐτῷ γε- 25
γονότες. καὶ Ἡσαίου μὲν οὗτοι παῖδες ἦσαν, Ἐλιφάξη δὲ γίνονται γνήσιοι παῖδες πέντε, Θέμανος Ὁμανος Σώφαρος Γόθαμος καὶ Κένεξος· Ἀμάλκης γὰρ νόθος ἦν, ἐκ παλλακῆς αὐτῷ γεγυῶς Θαμνάης ὄνομα. οὗτοι

κατάκησαν τῆς Ἰδουμαίας τὴν Γοβολίτιν λεγομένην καὶ τὴν ἀπὸ Ἀμαλήκου κληθεῖσαν Ἀμαληκίτιν. πολλὴ γὰρ γενομένη ποτὲ ἡ Ἰδουμαία τό τε πάσης αὐτῆς ἀπέσωξεν ὄνομα, καὶ τοῖς μέρεσι τὰς ἀπὸ τῶν οἰκητόρων προσηγορίας διεφύλαξεν.

2 Ἰακώβω δὲ συνέβη παρελθεῖν εἰς εὐδαιμονίας μέγεθος οἶον οὐκ ἄλλω τιμὴ φράδιως. πλούτῳ τε γὰρ ὑπερέβαλλε τοὺς ἐπιχωρίους καὶ παιδῶν ἀρεταῖς ξηλωτὸς καὶ περιβλεπτός ἦν· οὐδενὸς γὰρ ὄλως ὑστέρουν, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἔργα χειρῶν καὶ πόνων ὑπομονὴν ἦσαν εὐψυχοὶ καὶ δεινοὶ συνιέναι. τοσαύτην δ' ἄρα τὸ θεῖον αὐτοῦ πρόνοιαν ἔσχε καὶ τῆς εὐδαιμονίας ἐπιμέλειαν ὡς καὶ τῶν λυπηρῶν αὐτῷ δοξάντων τὴν ὑπερβολὴν τῶν ἀγαθῶν παρασχεῖν, καὶ ποιῆσαι τῆς ἀπὸ Αἰγύπτου τῶν ἡμετέρων προγόνων ἀναχωρήσεως αἴτιον αὐτόν τε καὶ τοὺς ἕξ αὐτοῦ γενοτάς ὑπὸ τοιαύτης αἰτίας. Ἰώσηπον ἐκ Ραχὴλας πεπαιδοποιημένος Ἰάκωβος διὰ τε τὴν τοῦ σώματος εὐγένειαν καὶ διὰ ψυχῆς ἀρετὴν (φρονήσει γὰρ διέφερε) τῶν ἄλλων πλεῖον υἱῶν ἠγάπα. τούτῳ παρὰ τῶν ἀδελφῶν ἢ τε τοῦ πατρὸς στοργὴ φθόνου ἐκίνησε καὶ μῖσος, ἢ τε ἐκ τῶν ὄνειράτων, ἃ θεασάμενος τῷ τε πατρὶ καὶ τούτοις ἐμήνυσεν, εὐδαιμονία καταγγελλομένη, ξηλοτυπούντων ἄρα τῶν ἀνθρώπων καὶ τὰς τῶν οἰκειοτάτων εὐπραγίας. αἱ δὲ ὄψεις, ἃς κατὰ τοὺς ὕπνους εἶδεν Ἰώσηπος, τοιαῖδε ἦσαν. ἐκπεμφθεὶς μετὰ τῶν ἀδελφῶν ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἐπὶ συλλογὴν τῶν καρπῶν θέρους ἀκμάζοντος ὄρα πολλὰ τῶν κατὰ τὴν σιτοῦ ἡθιαν ἐπιφοιτῶντων κατὰ τοὺς ὕπνους ὄνειράτων διαφέρουσιν ὄψιν, ἣν περὶ ἐρεθθεὶς τοῖς ἀδελφοῖς, ὡς κρινουῶσιν αὐτῷ τὸ σημαινόμενον, ἐξέθετο, λέγων ἰδεῖν ἐπὶ τῆς παρελθούσης νυκτὸς τὸ μὲν αὐτοῦ δράγμα τῶν πυρῶν ἠρεμεῖν ἐφ' οὗ κατέθηκε τόπον, τὰ δὲ ἐκείνων

προστρέχοντα προσκυνεῖν αὐτὸ καθάπερ οἱ δοῦλοι τοὺς δεσπότας. οἱ δὲ συνέντες ἰσχὺν αὐτῷ καὶ μέγεθος πραγμάτων τὴν ὄψιν προλέγουσαν, καὶ κατ' αὐτῶν τὴν ἐξουσίαν ἐσομένην, τῷ μὲν Ἰωσήφῳ τούτων οὐδέν, ὡς οὐ γνώριμον αὐτοῖς ὄν τὸ ὄναρ, διεσάφησαν, ἀρὰς δ' ἐποίησαντο μηδὲν εἰς τέλος παρελθεῖν αὐτῷ ὧν ὑπενόουν, καὶ πρὸς αὐτὸν ἔτι μᾶλλον ἀπεχθῶς ἔχοντες διετέλουν.

τῷ δὲ παρ' αὐτῶν φθόνῳ προσφιλονεικῆσαν τὸ θεῖον δευτέραν ὄψιν ἐπιπέμπει τῷ Ἰωσήφῳ πολὺ τῆς προτέρας θαυμασιωτέραν· τὸν γὰρ ἥλιον ἔδοξε, τὴν σελήνην παραλαβόντα καὶ τοὺς λοιποὺς ἀστέρας, ἐπὶ τὴν γῆν κατελθεῖν καὶ προσκυνεῖν αὐτόν. ταύτην τὴν ὄψιν τῷ πατρὶ, μηδὲν παρὰ τῶν ἀδελφῶν κακότητες ὑφορώμενος καὶ τούτων παρατυγχανόντων, διεσάφησε, καὶ τί βούλεται σημαίνειν φράσαι παρακαλεῖ. ὁ δὲ ἤσθη τῷ ὄνειρατι· τὴν γὰρ πρόρρησιν αὐτοῦ τῇ διανοίᾳ συλλαβῶν καὶ μετὰ σοφίας οὐκ ἀσκόπως εἰκάσας, ἔχαιρεν ἐπὶ μεγάλοις τοῖς σημαινομένοις. εὐδαιμονίαν γὰρ τῷ παιδί κατήγγελλε, καὶ καιρὸν ἦξειν θεοῦ δόντος καθ' ὃν αὐτὸν ὑπὸ τε τῶν γονέων καὶ τῶν ἀδελφῶν ἔσεσθαι τίμιον καὶ προσκυνήσεως ἄξιον, τὴν μὲν σελήνην καὶ τὸν ἥλιον μητρὶ καὶ πατρὶ, τῆς μὲν ἀξιοσύνης ἅπαντα καὶ τρεφούσης, τοῦ δ' ἐκτυπούντος καὶ τὴν ἄλλην ἰσχὺν ἐντιθέντος, εἰκάζων, τοὺς δ' ἀστέρας τοῖς ἀδελφοῖς· καὶ γὰρ τούτους ἕνδεκα εἶναι καθάπερ καὶ τοὺς ἀστέρας, ἀπὸ τε ἡλίου καὶ σελήνης τὴν ἰσχὺν λαμβάνοντας.

καὶ ὁ μὲν Ἰάκωβος τοιαύτην οὐκ ἀσυνέτως τῆς ὄψεως τὴν κρίσιν ἐποίησατο, τοὺς δ' ἀδελφοὺς τοῦ Ἰωσήπου σφόδρα ἐλύπησε τὰ προειρημένα, καὶ διετέθησαν ὡς ἐπ' ἄλλοτρίῳ τιμὴ μέλλουσι τὰ σημαινόμενα διὰ

τῶν ὄνειράτων ἀγαθὰ ἔξειν, ἀλλ' οὐκ ἀδελφῶ, καὶ ὧν
 συναπολαύσειν αὐτῷ εἰκὸς ἦν, κοινωνοὺς ὡς τῆς γενέ-
 σεως οὕτω καὶ τῆς εὐδαιμονίας ἐσομένους· ἀνελεῖν τε
 ὠρμήκεσαν τὸ μειράκιον. καὶ ταύτην κυρώσαντες τὴν
 βουλήν, ἐπεὶ τὰ τῆς συγκομιδῆς αὐτοῖς πέρας εἶχεν, ἐπὶ
 Σικίμων τραπέντες (χώρα δ' ἐστὶν αὕτη βόσκειν ἀγαθὴ
 θρέμματα καὶ νομὰς ἐκτρέφειν) αὐτόθι τῶν ποιμνίων
 ἐπεμελοῦντο, μὴ προδηλώσαντες τῷ πατρὶ τὴν ἐκεῖσε
 ἄφιξιν. ὃ δὲ ὑπὸ τῆς ἀγνοίας καὶ τοῦ μηδὲ ἀπὸ τῶν ποι-
 μνίων πρὸς αὐτὸν ἀφικέσθαι τινὰ τῶν περὶ τῶν παίδων
 αὐτῷ τάληθές σημαίνειν δυνάμενον, σκυθρωποτέραν
 τὴν περὶ αὐτῶν διάνοιαν λαμβάνων καὶ περιδεῆς ὧν
 πέμπει τὸν Ἰώσηπον εἰς τὰ ποιμνία μαθησόμενον τὰ
 3 περὶ τῶν ἀδελφῶν, καὶ τί πράττειεν σηματοῦντα. οἱ
 δὲ τὸν ἀδελφὸν ὡς εἶδον πρὸς αὐτοὺς ἀφιγμένον, ἦσθη-
 15 σαν μὲν, ἀλλ' οὐχ ὡς ἐπ' οἰκείου παρουσία καὶ πατρὸς
 ἀπεσταλκός, ἀλλ' ὡς ἐπ' ἐχθροῦ καὶ ταῖς χερσὶν αὐτῶν
 κατὰ θεῖαν βούλησιν παραδοθέντος, ἀναίρειν τε ἤδη
 καὶ μὴ τὸν ἐν ποσὶν ὑπερβαλέσθαι καιρὸν ὠρμήκεσαν.
 οὕτω δ' αὐτοὺς Ρούβηλος ὄρων ἔχοντας ὁ πρεσβύτατος
 20 αὐτῶν καὶ πρὸς τὴν πράξιν ὠμονοηκός, ἐπειρᾶτο κα-
 τέχειν, ὑποδεικνύς τὸ μέγεθος τοῦ τολμήματος καὶ τὸ
 ἀπ' αὐτοῦ μύθος, ὡς πονηρὸν μὲν καὶ θεῷ καὶ ἀνθρώ-
 ποις ἀνόσιον δοκοῦν καὶ τὸ μὴ συγγενοῦς ἀνθρώπου
 χειρορρηγῆσαι φόνον, πολὺ μὲντοι μισώτερον τὸ σφα-
 25 γῆν ἀδελφοῦ δράσαντας ὀφθῆναι, ᾧ πατὴρ τε ἀναιρου-
 μένῳ συναδικεῖται καὶ μήτηρ εἰς πένθος καὶ παιδὸς
 ἀποστέρησιν, οὐ κατ' ἀνθρώπινον γινομένην νόμον,
 συγκατασπάται. τούτων δ' οὖν αὐτῶν αἰδῶ λαβόντας,
 καὶ τῷ λογισμῷ τί καὶ πείθονται τεθνηκός αὐτοῖς παι-
 30 δὸς ἀγαθοῦ καὶ νεωτάτου παραθεμένους, ἀποσχέσθαι
 τοῦ τολμήματος παρεκάλει, καὶ τὸν θεὸν δεῖσαντας,

ὃς θεατῆς ἅμα καὶ μάρτυς ἤδη καὶ τῆς βουλῆς αὐτῶν
 τῆς ἐπὶ τὸν ἀδελφὸν γεγενημένης ἀποστάντας μὲν τῆς
 πράξεως ἀγαπήσειε, μετανοία καὶ τῷ σωφρονεῖν εἴξαν-
 5 τας, προελθόντας δ' ἐπὶ τοῦργον οὐκ ἐστὶν ἦν οὐκ
 εἰσπράξαιτο ἀδελφοκτονίας δίκην, μιάναντας αὐτοῦ
 τὴν πανταχοῦ παροῦσαν πρόνοιαν καὶ μήτε τῶν ἐπ' ἐρη-
 μίαις πραττομένων ὑστεροῦσαν μήτε τῶν κατὰ τὰς πό-
 λεις· ὅπου γὰρ ἂν ἄνθρωπος ἦ, χρὴ δοκεῖν ἐνταῦθα
 10 παρῆναι καὶ τὸν θεόν. τό τε συνειδὸς αὐτοὺς τὸ ἴδιον
 ἔξειν ἐχθρὸν ἐπὶ τοῖς τολμηθεῖσιν ἔλεγεν, ὃ μήτε τοῖς
 ἀγαθὸν αὐτὸ ἔχουσι, μήτε τοιοῦτον ὅποιον αὐτοῖς συν-
 οικήσει τὸν ἀδελφὸν ἀνελοῦσιν, ἔστιν ἀποδορᾶναι.
 προσετίθει δὲ καὶ ταῦτα τοῖς προειρημένοις, ὡς ἀδελ-
 φὸν οὐδὲ ἀδικήσαντα κτείνειν ὅσιον, καλὸν δὲ καὶ τὸ
 15 μὴ μνησικακεῖν τοῖς οὕτω φίλοις ὑπὲρ ὧν ἁμαρτάνειν
 ἔδοξαν· Ἰώσηπον δὲ οὐδὲ πονηρὸν εἰς αὐτοὺς γεγενη-
 μένον διαφθεροῦσιν, ᾧ καὶ τὸ τῆς ἡλικίας ἀσθενὲς ἔλεον
 μᾶλλον καὶ τὴν παρ' αὐτῶν ἐρανίζεταί κηδεμονίαν. ἢ
 τε αἰτία τῆς ἀναιρέσεως πολὺ χεῖρω τὴν πράξιν αὐτῶν
 20 τίθησι, διὰ φθόνου τῶν ἐσομένων ἀγαθῶν αὐτῷ τοῦ
 ζῆν ἐξαγαγεῖν διεγνωνκότων, ὧν τὸ ἴσον ἀπολαύσουσι
 κοινωνοῦντες αὐτῷ τῆς μετουσίας, οὐκ ἄλλοτριῶν ὄν-
 των ἀλλ' οἰκείων. ἴδια γὰρ εἶναι αὐτῶν ὑπολαμβάνειν
 ὅσα θεὸς Ἰωσήπῳ δώσει· προσήκειν οὖν τὴν ὀργὴν καὶ
 25 διὰ τοῦτο αὐτοὺς χαλεπωτέραν ἔσεσθαι νομίζειν, εἰ τὸν
 ὑπ' αὐτοῦ τοῦ θεοῦ κεκριμένον τῶν ἐλπίζομένων ἀγα-
 θῶν ἄξιον ἀποκτείναντες ἀφαιρήσονται τὸν θεὸν ᾧ
 ταῦτα χαρίζεται.

καὶ ὁ μὲν Ρούβηλος ταῦτα λέγων καὶ πρὸς τούτοις 2
 30 ἔτι πλείω, καὶ δεόμενος, ἐπειρᾶτο τῆς ἀδελφοκτονίας
 αὐτοὺς ἀποτρέπειν· ἐπεὶ δ' οὐδὲν μετριοτέρους ὑπὸ
 τῶν λόγων ἑώρα γεγενημένους ἀλλὰ σπεύδοντας ἐπὶ τὴν

ἀναίρεσιν, συνεβούλευε τὸ κακὸν αὐτοὺς ἐπιεικέστερον ποιῆσαι τῷ τρόπῳ τῆς ἀναιρέσεως. καὶ γὰρ ἄμεινον μὲν ἂν οἷς παρήμυσε τὸ πρῶτον πεπεισθαι λέγων αὐτούς, ἐπεὶ δ' ἐκράτησαν ὥστ' ἀνελεῖν τὸν ἀδελφόν, οὐκ ἔθεσθαι σφόδρα κακοὺς οἷς νῦν παραινεῖ πεισθέντας ἔλε- 5 γεν' ἐν γὰρ τούτοις εἶναι καὶ τὸ ἔργον ἐφ' ὃ σπεύδουσιν, οὐ μέντοι τοιοῦτον, ἀλλ' ὡς ἐν ἀπόροις κουφότερον. ἡξίου γὰρ αὐτοὺς αὐτόχειρας μὲν μὴ γενέσθαι τὰ δελ- φου, ῥίψαντας δὲ εἰς τὸν παρακείμενον λάκκον οὕτως ἀποθανεῖν ἕσθαι, καὶ τό γε μὴ μαινεθῆναι τὰς χεῖρας 10 αὐτοὺς κερδαίνειν. συναίνεσάντων δὲ τούτοις τῶν νεα- νίσκων, παραλαβὼν Ρούβηλος τὸ μειράκιον καὶ καλω- δίου ἐκδήσας ἡρέμα καθίμνησεν εἰς τὸν λάκκον· καὶ γὰρ ἱκανῶς ἄνυδρος ἦν. καὶ ὁ μὲν τοῦτο ποιήσας ἀπαλλάσ- σεται κατὰ ζήτησιν χωρίων πρὸς νομᾶς ἐπιτηδείων, 15 3 Ἰούδας δὲ καὶ αὐτὸς ὢν τῶν Ἰακώβου παίδων, ἐμπό- ρους ἰδὼν Ἀραβας τοῦ Ἰσραηλιτῶν γένους ἀρώματα καὶ Σύρα φορτία κομίζοντας Αἰγυπτίοις ἐκ τῆς Γαλαθηνῆς, μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τὴν Ρουβήλου τοῖς ἀδελφοῖς συν- εβούλευσεν ἀνιμῆσαι τὸν Ἰώσηπον ἀπεμπολῆσαι τοῖς 20 Ἀραβῶν ἐκεῖνόν τε γὰρ ὅτι πορρωτάτω γενόμενον κἂν τεθνήξῃσθαι παρὰ τοῖς ξένοις, αὐτοὺς τε τοῦ μιάσματος οὕτως ἀπαλλαγῆσθαι. δόξαν οὖν τοῦτο, τοῖς ἐμπόροις ἀποδίδονται τὸν Ἰώσηπον ἀνεκλύσαντες ἐκ τοῦ λάκκου μνῶν εἰκοσιν, ἑπτακαίδεκα ἔτων γεγονότα. Ρούβηλος 25 δὲ νύκτωρ ἐπὶ τὸν λάκκον ἐλθὼν, σῶσαι τοὺς ἀδελφοὺς λαθῶν τὸν Ἰώσηπον ἐγνώκει· καὶ ὡς ἀνακαλουμένῳ μὴ ὑπήκουσε, δείσας μὴ ἐφθάρκασιν αὐτὸν μετὰ τὴν ἀναχώρησιν αὐτοῦ, κατεμέμφετο τοὺς ἀδελφοὺς. τῶν δὲ τὸ προαχθὲν αὐτῷ φρασάντων παύεται τοῦ πένθους 30 Ῥούβηλος.

4 ὡς δὲ ταῦτα περὶ τὸν Ἰώσηπον τοῖς ἀδελφοῖς ἐπέ-

πρακτο, τί ποιήσαντες ἂν ἔξω τῆς ὑπονοίας παρὰ τῷ πατρὶ γεννηθεῖεν ἐξήτουν. καὶ δὴ τὸν χιτωνίσκον, ὃν ἀφίκτο μὲν πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰώσηπος ἐνδεδυμένος, περιη- ρήκεσαν δ' αὐτὸν ὅτε καθίεσαν εἰς τὸν λάκκον, ἔδοξεν 5 αὐτοῖς διασπαράξασιν αἵματι τράγων μολῦναι καὶ τῷ πατρὶ δεῖξαι φέροντας, ὡς ἂν ὑπὸ θηρίων αὐτῷ φανεῖη διεφθαρμένος. καὶ τοῦτο ποιήσαντες ἦγον πρὸς τὸν πρεσβύτερον ἤδη τῶν περὶ τὸν υἱὸν εἰς γυνῶσιν ἀφιγμέ- νον, ἔλεγον δὲ τὸν μὲν Ἰώσηπον οὐτ' ἰδεῖν οὐδ' ἡ κέ- 10 χρῆται συμφορᾷ μεμαθηκέναι, χιτῶνα δὲ τοῦτον εὐρεῖν ἡμαγμένον καὶ λελακισμένον· ὅθεν αὐτοῖς ὑπόνοιαν εἶναι περιπεσόντα θηρίοις αὐτὸν ἀπολωλέναι, εἴ γε τοῦτον ἐνδεδυμένος οἰκοθεν ἐστάλη. Ἰάκωβος δὲ ἐπὶ κουφότεραις ὢν ἐλπίσιν ὡς ἠνδραποδισμένου δῆθεν 15 αὐτῷ τοῦ παιδός, τοῦτον μὲν ἀφίησι τὸν λογισμόν, πί- στιν δ' αὐτοῦ τῆς τελευτῆς ἐναργῆ τὸν χιτῶνα ὑπολα- βῶν (καὶ γὰρ ἐγνώρισεν ὡς ἐκείνον αὐτὸν ἐνδεδυμένου ἐκπέμποι πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς), ὡς ἐπὶ νεκρῷ τὸ λοιπὸν οὕτω διέκειτο ἐπὶ τῷ μειρακίῳ πενθῶν. καὶ ὡς ἐνὸς 20 πατῆρ ὢν καὶ τῆς ἐξ ἄλλων παραμυθίας ἐστερημένος, οὕτως ἦν παρὰ τῷ κακῷ, πρὶν ἢ τοῖς ἀδελφοῖς συμβα- λεῖν, εἰκάξων ὑπὸ θηρίων Ἰώσηπον ἀφανῆ γεγονέναι. ἐκαθέζετο δὲ σακκίον ἐξαψάμενος καὶ τῇ λύτῃ βαρὺς, ὡς μήτε ὑπὸ παίδων παρηγορούντων αὐτῷ ῥάονα γε- 25 νέσθαι μήτε κάμνοντα τοῖς πόνοις ἀπαγορεύειν.

Ἰώσηπον δὲ παλούμενον ὑπὸ τῶν ἐμπόρων ὠνησά- 4 μενος Πετεφοῦς, ἀνὴρ Αἰγύπτιος, ἐπὶ τῶν Φαραώθου μαγείρων τοῦ βασιλέως, εἶχεν ἐν ἀπάσῃ τιμῇ, παιδεῖαν δὲ τὴν ἐλευθέριον ἐπαίδευε, καὶ διαίτη χρῆσασθαι 30 κρεῖττου τῆς ἐπὶ δούλῳ τύχης ἐπέτρεπεν· ἐργχειρίζει τε τὴν τῶν κατὰ τὸν οἶκον αὐτῷ πρόνοιαν. ὁ δὲ τούτων τε ἀπέλαυε, καὶ τὴν ἀρετὴν, ἣτις ἦν περὶ αὐτόν, οὐδ'

ὑπὸ τῆς μεταβολῆς ἐγκατέλειπεν, ἀλλὰ διέδειξε τὸ φρό-
νημα κρατεῖν τῶν ἐν τῷ βίῳ δυσκόλων δυνάμενον οἷς
ἂν παρῆ γνησίως καὶ μὴ πρὸς τὰς εὐπραγίας τὰς κατὰ
2 καιρὸν μόνου ἡρμοσμένον. τῆς γὰρ τοῦ δεσπότου γυναι-
κὸς διὰ τε τὴν εὐμορφίαν καὶ τὴν περὶ τὰς πράξεις αὐ- 5
τοῦ δεξιότητα ἐρωτικῶς διατεθείσης, καὶ νομιζούσης,
εἰ ποιήσειεν αὐτῷ τοῦτο φανερόν, θαδίως πείσειεν αὐ-
τὸν εἰς ὁμιλίαν ἐλθεῖν, εὐτύχημα ἡγησάμενον τὸ τὴν
δέσποιναν αὐτοῦ δεηθῆναι, καὶ πρὸς τὸ σχῆμα τῆς τότε
δουλείας ἀλλ' οὐ πρὸς τὸν τρόπον ἀφορώσης τὸν καὶ 10
παρὰ τὴν μεταβολὴν παραμένοντα, τὴν τε ἐπιθυμίαν
αὐτῷ ποιησάσης καταφανῆ καὶ λόγους προσφερούσης
περὶ μίξεως, παρέπεμπε τὴν ἀξίωσιν, οὐ κρίνας ὅσιον
εἶναι τοιαύτην αὐτῇ δοῦναι χάριν ἐν ἣ τοῦ πριαμένου
καὶ τοσαύτης ἡξιωκότος τιμῆς ἀδικίαν συνέβαινε εἶναι 15
καὶ ὕβριν, ἀλλὰ κρατεῖν τε τοῦ πάθους κάκεινην παρε-
κάλει, τὴν ἀπόγνωσιν τοῦ τεύξεσθαι τῆς ἐπιθυμίας
προβαλλόμενος· σταλήσεσθαι γὰρ [τε] αὐτῇ τοῦτο μὴ
παρούσης ἐλπίδος· αὐτὸς τε πάντα μᾶλλον ὑπομενεῖν
ἔλεγεν ἢ πρὸς τοῦτο καταπεισθῆσεσθαι· καὶ γὰρ εἰ τῇ 20
δεσποίνῃ δοῦλον ὄντα δεῖ ποιεῖν μηδὲν ἐναντίον, ἢ
πρὸς τὰ τοιαῦτα τῶν προσταγμάτων ἀντιλογία πολλὴν
ἂν ἔχοι παραίτησιν. τῆς δ' ἔτι μᾶλλον ἐπέτεινε τὸν
ἔρωτα τὸ μὴ προσδοκῶσιν τὸν Ἰωσήπου ἀντισχεῖν, καὶ
δεινῶς ὑπὸ τοῦ κακοῦ πολιορκουμένη δευτέρα πάλιν 25
πέριρα προεθυμείτο κατεργάσασθαι.

3 δημοτελοῦς οὖν ἐορτῆς ἐπιστάσης, καθ' ἣν εἰς τὴν
πανηγυριν καὶ γυναιξὶ φοιτᾶν νόμιμον ἦν, σκήπτεται
νόσον πρὸς τὸν ἄνδρα, θηρωμένη μόνωσιν καὶ σχολῇν
εἰς τὸ δεηθῆναι τοῦ Ἰωσήπου. καὶ γενομένης αὐτῇ ταύ- 30
της λιπαρεστέρους ἔτι τῶν πρώτων αὐτῷ προσηνέγκατο
λόγους, ὡς καλῶς μὲν εἶχεν αὐτῷ μετὰ τὴν ἐξ ἀρχῆς

δέησιν εἶξαι καὶ μηδὲν ἀντειρηκέναι κατὰ τε τὴν τῆς
παρακαλούσης ἐντροπήν καὶ τὴν τοῦ πάθους ὑπερβο-
λήν, ὅτ' οὐ βιασθεῖη δέσποινα οὔσα τοῦ κατ' αὐτὴν
ἀξιώματος ταπεινότερα γενέσθαι, φρονήσει δὲ καὶ νῦν
5 ἄμεινον ἐνδοῦς καὶ τὸ ἐπὶ τοῖς παρελθούσιν ἄγνωμον
διορθώσεται. εἴτε γὰρ δευτέραν δέησιν ἐξεδέχετο, ταύ-
την γερονέναι καὶ μετὰ πλείονος σπουδῆς· νόσον τε
γὰρ προφασίσασθαι καὶ τῆς ἐορτῆς καὶ τῆς πανηγύρεως
τὴν πρὸς αὐτὸν ὁμιλίαν προτιμηῖσαι· εἴτε τοῖς πρώτοις
10 ὑπὸ ἀπιστίας ἀντέκρουσε λογισμοῖς, τοῦ μηδεμίαν κα-
κουργίαν εἶναι κρίνειν σύμβολον τὸ τοῖς αὐτοῖς ἐπιμέ-
νειν. προσδοκᾶν τε τῶν παρόντων ἀγαθῶν ὄνησιν, ὧν
ἤδη μετέχειν, προσθέμενον αὐτῆς τῷ ἔρωτι, καὶ μειζό-
νων ἀπολαύειν ὑπήκοον γενόμενον, ἄμυναι δὲ καὶ μῆ-
15 σος παρ' αὐτῆς ἀποστραφέντα τὴν ἀξίωσιν καὶ τοῦ χα-
ρίζεσθαι τῇ δεσποίνῃ τὴν τῆς σωφροσύνης δόκησιν ἐπί-
προσθεν θέμενον. οὐ γὰρ αὐτὸν τοῦτο ὠφελήσειν, τρα-
πέισης εἰς κατηγορίαν αὐτοῦ καὶ καταψευσαμένης πεί-
ραν ἐπὶ τάνδρῃ· προσέξειν δὲ μᾶλλον τοῖς αὐτῆς λόγοις
20 Πετεφρῆν ἢ τοῖς ἐκείνου, κἂν ὅτι μάλιστα ἀπὸ τῆς ἀλη-
θείας φέρονται.

ταῦτα λεγούσης τῆς γυναικὸς καὶ θαυρούσης, οὔτε 4
οἶκτος αὐτὸν μὴ σωφρονεῖν ἐπεισεν οὔτ' ἠνάγκασε φό-
βος, ἀλλὰ ταῖς δεήσεσιν ἀντέσχε καὶ ταῖς ἀπειλαῖς οὐκ
25 ἐνέδωκε δείσας παθεῖν ἀδίκως, καὶ ὑπομένειν τι τῶν
χαλεπωτέρων εἴλετο μᾶλλον ἢ τῶν παρόντων ἀπολαύειν,
χαρισάμενος ἐφ' οἷς ἂν αὐτῷ συνήδει δικαίως ἀπολου-
μένῳ. γάμου τε αὐτὴν ὑπεμίμησκε καὶ τῆς πρὸς τὸν
ἄνδρα συμβιώσεως, καὶ τούτοις τὸ πλέον νέμειν ἢ τῇ
30 προσκαιρῷ τῆς ἐπιθυμίας ἡδονῇ παρεκάλει, τῆσδε μὲν
καὶ μετάνοιαν ἐξουσίας αὐτῆς ἐπ' ὀδύνην γεννησομένην,
οὐκ ἐπὶ διορθώσει τῶν ἡμαρτημένων, καὶ φόβου τοῦ

μὴ κατάφωρον γενέσθαι, ἀλλὰ χάριν τοῦ λαθεῖν ἀγνοου-
 μένου τοῦ κακοῦ, τῆς δὲ πρὸς τὸν ἄνδρα κοινωνίας ἀπό-
 λαυσιν ἐχούσης ἀκίνδυνον. καὶ προσέτι πολλὴν ἔλεγε
 τὴν ἀπὸ τοῦ συνειδότητος καὶ πρὸς τὸν θεὸν παρορησίαν
 καὶ πρὸς ἀνθρώπους, καὶ ὡς αὐτοῦ δεσπόσει μᾶλλον
 μείνασα καθαρὰ, καὶ δεσποίνης ἐξουσία χρήσεται πρὸς
 αὐτόν, ἀλλ' οὐ συνεξαμαρτάνοντος αἰδοῖ. πολὺ δὲ
 κρείττον εἶναι θαρρεῖν ἐπὶ γινωσκομένοις τοῖς εὖ βε-
 βιωμένοις ἢ ἐπὶ λανθανούσῃ κακοπραγίᾳ.

5 ταῦτα λέγων καὶ ἔτι πλείω τούτοις ὁμοία, τὴν τῆς 10
 γυναικὸς ὁρμὴν ἐπισχεῖν ἐπειρᾶτο καὶ τὸ πάθος αὐτῆς
 εἰς λογισμὸν ἐπιστρέφειν. ἢ δὲ βιαίτερον ἐχρήτο τῆ
 σπουδῆ, καὶ ἐπιβαλοῦσα τὰς χεῖρας ἀναγκάζειν ἀπο-
 γνοῦσα τοῦ πείθειν ἤθελεν. ὡς δὲ ἐξέφυγεν ὑπ' ὀργῆς
 ὁ Ἰώσηπος προσκαταλιπὼν καὶ τὸ ἱμάτιον κατεχούσης 15
 (καὶ γὰρ αὐτὸ αὐτῇ μεθεῖς ἐξεπήδησε τοῦ δωματίου),
 περιδεῆς γενομένη μὴ κατείπη πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς,
 καὶ τῆς ὕβρεως περιαλωγῶς ἔχουσα, φθάσαι καταφεύ-
 σασθαι πρὸς τὸν Πετεροῦν ἔγνω τοῦ Ἰωσήπου, καὶ
 τούτῳ τῷ τρόπῳ τιμωρῆσαι μὲν αὐτῇ δεινῶς ὑπερηφα- 20
 νημένη, προλαβεῖν δὲ τὴν διαβολὴν, σοφὸν ἅμα καὶ
 γυναικεῖον ἠγήσατο. καὶ καθῆστο μὲν κατηφῆς καὶ
 συγκεχυμένη, τὴν ἐπὶ τῷ διαμαρτεῖν τῆς ἐπιθυμίας
 λύπην ὡς ἐπὶ πείρᾳ διαφθορᾶς πλασαμένη μετ' ὀργῆς,
 ἐλθόντι δὲ τάνδρῳ καὶ πρὸς τὴν ὄψιν ταραχθέντι καὶ 25
 πυνθανομένῳ τὴν αἰτίαν, τῆς κατηγορίας τῆς Ἰωσήπου
 κατήρξατο, καὶ "τεθναίνης" εἶπεν, "ἄνερ, ἢ πονηρὸν
 δοῦλον κοίτην μιᾶναι τὴν σὴν ἐθελήσαντα κόλασον, ὅς
 οὐθ' οἶος ὦν εἰς τὸν ἡμέτερον οἶκον ἀφίκεται μνησθεῖς
 ἐσωφρόνησεν, οὐθ' ὅσων ἐκ τῆς σῆς χρηστότητος ἔτυ- 30
 χεν, ἀλλ' ἀχάριστος ὦν ἂν εἰ μὴ πάντα παρεῖχεν αὐτὸν
 ἀγαθὸν εἰς ἡμᾶς, ἐπεβούλευσεν ὑβρίσαι γάμον τὸν σόν,

καὶ ταῦτ' ἐν ἑορτῇ, τὴν σὴν ἀπουσίαν παραφυλάξας· ὅς
 ὅσα καὶ μέτριος ἐδόκει πρότερον, διὰ τὸν ἐκ σοῦ φόβον
 ἠρέμει καὶ οὐχὶ φύσει χρηστός ἦν. τοιοῦτον δ' ἄρα τὸ
 παρ' ἄξιαν αὐτὸν καὶ παρ' ἐλπίδας εἰς τιμὴν παρελθεῖν
 5 ἐποίησεν, ὡς θεόν, ὃ τὴν τῆς κτήσεως τῆς σῆς πίστιν
 καὶ τὴν οἰκονομίαν λαβεῖν ἐξεργένητο καὶ τῶν πρεσβυτέ-
 ρων οἰκετῶν προτιμηθῆναι, τούτῳ καὶ τῆς σῆς ψαύειν
 γυναικός· παυσάμενη δὲ τῶν λόγων ἐπεδείκνυεν αὐτῷ
 τὸ ἱμάτιον, ὡς ὅτ' ἐπεχείρει βιάσασθαι καταλιπόντος
 10 αὐτό. Πετεροῦς δὲ μήτε δακρυούση τῇ γυναικὶ μήθ'
 οἷς ἔλεγε καὶ εἶδεν ἀπιστεῖν ἔχων, τῷ τε πρὸς αὐτὴν
 ἔρωτι πλέον νέμων, ἐπὶ μὲν τὴν τῆς ἀληθείας ἐξέτασιν
 οὐκ ἔτρεπετο, δούς δὲ σωφρονεῖν τῇ γυναικί, πονη-
 ρὸν δὲ εἶναι κατακρίνας τὸν Ἰώσηπον, τὸν μὲν εἰς τὴν
 15 τῶν κακούργων εἰρητὴν ἐνέβαλεν, ἐπὶ δὲ τῇ γυναικὶ
 καὶ μᾶλλον ἐφρόνει, κοσμιότητα καὶ σωφροσύνην αὐτῇ
 μαρτυρῶν.

Ἰώσηπος μὲν οὖν πάντ' ἐπὶ τῷ θεῷ ποιησάμενος τὰ 5
 περὶ αὐτόν, οὐτ' εἰς ἀπολογία οὐτ' ἐπ' ἀκριβῆ τῶν γε-
 20 γουότων δήλωσιν ἐτράπη, τὰ δεσμὰ δὲ καὶ τὴν ἀνάγκην
 σιγῶν ὑπήλθεν, ἀμείνονα ἔσεσθαι τῶν δεδεκότεων θαρ-
 ρῶν τὸν τὴν αἰτίαν τῆς συμφορᾶς καὶ τὴν ἀλήθειαν εἰ-
 δότα θεόν· οὐ πείρα τῆς προνοίας εὐθύς ἐλάμβανεν.
 ὁ γὰρ δεσμοφύλαξ τὴν τε ἐπιμέλειαν καὶ τὴν πίστιν αὐ-
 25 τοῦ κατανοήσας ἐν οἷς τάξιεν αὐτόν καὶ τὸ ἀξίωμα τῆς
 μορφῆς, ὑπανίει τῶν δεσμῶν, καὶ τὸ δεινὸν ἐλαφρότε-
 ρον αὐτῷ καὶ κοῦφον ἐποίει, διαίτη δὲ χρῆσθαι κρείτ-
 τονι δεσμοπτῶν ἐπέτρεπε. τῶν δὲ ἐν τοῖς αὐτοῖς ὄντων,
 ὅποτε παύσαντο τῆς περὶ τὰ ἔργα τάλαιπωρίας, εἰς
 30 ὁμίλιαν, οἷα φιλεῖ κατὰ κοινωνίαν τῆς ὁμοίας συμφορᾶς,
 τρεπομένων, καὶ παρ' ἀλλήλων τὰς αἰτίας ἐφ' αἷς κατα-
 κριθεῖεν ἀναπυνθανομένων, οἰνοχόος τοῦ βασιλέως,

καὶ σφόδρα δ' αὐτῷ τιμώμενος, κατ' ὄργην δεδεμένος
καὶ συνδιαφέρων τῷ Ἰωσήφῳ τὰς πέδας συννηθέστερος
αὐτῷ μᾶλλον ἐγένετο, καὶ (συνέσει γὰρ αὐτὸν ἐδόκει
προύχειν) ὄναρ ἰδὼν ἐξέθετο, παρακαλῶν δηλοῦν εἴ τι
σημαίνει, μεμφόμενος ὅτι τοῖς ἐκ τοῦ βασιλέως κακοῖς 5
ἔτι τὸ θεῖον αὐτῷ καὶ τὰς ἐκ τῶν ὄνειράτων φροντίδας
2 προστίθησιν. ἔλεγε δ' οὖν ἰδεῖν κατὰ τοὺς ὕπνους
τριῶν κλημάτων πεφυκίας ἀμπέλου βότρυας ἐξ ἐκά-
στου ἀποκρέμασθαι, μεγάλους ἤδη καὶ πρὸς τρυγγτον
ὠραίους, καὶ τούτους αὐτὸς ἀποθλίβειν εἰς φιάλην ὑπέ- 10
χοντος τοῦ βασιλέως, διηθήσας τε τὸ γλεῦκος δοῦναι
τῷ βασιλεῖ πιεῖν, κἀκεῖνον δέξασθαι κεχαρισμένως. τὸ
μὲν οὖν ἑωραμένον ἐδήλου τοιοῦτον ὄν, ἡξίου δ', εἴ τι
μεμοίραται συνέσεως, φράζειν αὐτῷ τὴν πρόρρησιν τῆς
ὄψεως. ὃ δὲ θαρρεῖν τε παρεκάλει καὶ προσδοκᾶν ἐν 15
τρισὶν ἡμέραις ἀπολυθήσεσθαι τῶν δεσμῶν, τοῦ βασι-
λέως ποθήσαντος αὐτοῦ τὴν διακονίαν καὶ πάλιν εἰς
ταύτην αὐτὸν ἐπανάξουτος. καρπὸν γὰρ ἐσήμαινεν
ἀμπέλινον ἐπ' ἀγαθῷ τὸν θεὸν ἀνθρώποις παρασχεῖν,
ὃς αὐτῷ τε ἐκείνῳ σπένδεται καὶ πίστιν ἀνθρώποις καὶ 20
φιλίαν ὀμνηρεῖ, διαλύων μὲν ἔχθρας, τὰ πάθη δὲ καὶ
τὰς λύπας ἐξαιρῶν τοῖς προσφερομένοις αὐτόν, καὶ πρὸς
ἡδονὴν ὑποφέρων. "τοῦτον οὖν φῆς ἐκ τριῶν ἀποθλι-
βέντα βοτρυῶν χερσὶ ταῖς σαῖς προσέσθαι τὸν βασιλέα.
καλὴν τοίνυν ἴσθι σοὶ τὴν ὄψιν γεγενημένην, καὶ προ- 25
μηνύουσιν ἄφρασι τῆς παρουσίας ἀνάγκης ἐν τῶσάυταις
ἡμέραις ἐξ ὅσων κλημάτων τὸν καρπὸν ἐτρυγγσας κατὰ
τοὺς ὕπνους. μέμνησο μέντοι τούτων πειραθεὶς τοῦ
προκαταγγείλαντός σοι τὰ ἀγαθὰ, καὶ γενόμενος ἐν
ἐξουσίᾳ μὴ περιύδης ἡμᾶς ἐν οἷς καταλείψεις, πρὸς ἃ 30
δεδηλώκαμεν ἀπερχόμενος· οὐδὲ γὰρ ἔξαμαρτόντες ἐν
δεσμοῖς γεγονάμεν, ἀλλ' ἀρετῆς ἕνεκα καὶ σωφροσύνης

τὰ τῶν κακούργων ὑπομένειν κατεκρίθημεν, οὐδὲ μετ'
οἰκείας ἡδονῆς τὸν ταῦθ' ἡμᾶς ἐργασάμενον ὑβρίσαι
θελήσαντες." τῷ μὲν οὖν οἰνοχόῳ χαίρειν κατὰ τὸ εἰκὸς
ἀκούσαντι τοιαύτης τῆς τοῦ ὄνειράτος ἐξηγήσεως ὑπῆρχε,
5 καὶ περιμένειν τῶν δεδηλωμένων τὴν τελευτήν· δοῦ- 3
λος δέ τις ἐπὶ τῶν σιτοποιῶν τεταγμένος τοῦ βασιλέως,
συνδεδεμένος τῷ οἰνοχόῳ, τοιαύτην ποιησάμενος τοῦ
Ἰωσήφου περὶ τῆς ὄψεως ἐκείνου τὴν ἀπόφασιν, εὐελ-
πισ ὢν (καὶ γὰρ αὐτὸς ὄναρ ἦν τεθεαμένος) ἡξίωσε τὸν
10 Ἰωσήφον φράσαι τί κἀκεῖνῳ δηλοῦν βούλεται τὰ διὰ
τῆς παρελθούσης νυκτὸς ὄφθέντα. ἦν δὲ τοιαῦτα.
"τρία" φησὶ "κανᾶ φέρειν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἔδοξα, δύο
μὲν ἄρτων πλέα, τὸ δὲ τρίτον ὄψου τε καὶ ποικίλων βρω-
μάτων, οἷα βασιλεῦσι σκευάζεται· καταπταμένους δ'
15 οἰωνοὺς ἅπαντα δαπανῆσαι, μηδένα λόγον αὐτοῦ ποιου-
μένους ἀποσοβοῦντος." καὶ ὃ μὲν ὁμοίαν τὴν πρόρρησιν
ἔσεσθαι τῇ τοῦ οἰνοχόου προσεδόκα, ὃ δὲ Ἰωσήπος συμ-
βαλὼν τῷ λογισμῷ τὸ ὄναρ, καὶ πρὸς αὐτὸν εἰπὼν ὡς
ἐβούλετ' ἂν ἀγαθῶν ἐρμηνευτῆς αὐτοῦ γεγονέναι καὶ
20 οὐχ οἶων τὸ ὄναρ αὐτῷ δηλοῖ, λέγει δύο τὰς πάσας ἔτι
τοῦ ξῆν αὐτὸν ἔχειν ἡμέρας (τὰ γὰρ κανᾶ τοῦτο σημαί-
νει), τῇ τρίτῃ δ' αὐτὸν ἀνασταυρωθέντα βορὰν ἔσεσθαι
πετεινοῖς, οὐδὲν ἀμύνειν ἑαυτῷ δυνάμενον. καὶ δὴ
ταῦτα τέλος ὅμοιον οἷς ὃ Ἰωσήπος εἶπεν ἀμφοτέροις
25 ἔλαβε· τῇ γὰρ ἡμέρᾳ τῇ προειρημένῃ γενέθλιον τετελε-
κῶς ὁ βασιλεὺς τὸν μὲν ἐπὶ τῶν σιτοποιῶν ἀνεσταύ-
ρωσε, τὸν δὲ οἰνοχόου τῶν δεσμῶν ἀπολύσας ἐπὶ τῆς
αὐτῆς ὑπηρεσίας κατέστησεν.

Ἰωσήφον δὲ διετῆ χρόνον τοῖς δεσμοῖς κακοπα- 4
30 θοῦντα, καὶ μηδὲν ὑπὸ τοῦ οἰνοχόου κατὰ μνήμη τῶν
προειρημένων ὠφελούμενον, ὃ θεὸς ἀπέλυσε τῆς εἰρ-
κτῆς τοιαύτην αὐτῷ τὴν ἀπαλλαγὴν μηχανησάμενος.

Φαραώθης ὁ βασιλεὺς ὑπὸ τὴν αὐτὴν ἐσπέραν ὄψεις ἐνυπνίων θεασάμενος δύο, καὶ μετ' αὐτῶν τὴν ἑκατέρας ἐξήγησιν, ταύτης μὲν ἠμνημόνησε, τῶν δὲ ὄνειράτων κατέσχευεν. ἀχθόμενος οὖν ἐπὶ τοῖς ἑωραμένοις (καὶ γὰρ ἐδόκει σκυθρωπά ταῦτ' αὐτῷ) συνεκάλει μεθ' ἡμέραν Αἰγυπτίω τοὺς λογιστάτους, χορήξων μαθεῖν τῶν ὄνειράτων τὴν κρίσιν. ἀπορούντων δ' ἐκείνων ἔτι μᾶλλον ὁ βασιλεὺς ἐταράττετο. τὸν δὲ οἰνοχόον ὄρωντα τοῦ Φαραώθου τὴν σύγχυσιν ὑπέρχεται μνήμη τοῦ Ἰωσήπου καὶ τῆς περὶ τῶν ὄνειράτων συνέσεως, καὶ προσελθὼν ἐμῆνυσε αὐτῷ τὸν Ἰωσήπου, τὴν τε ὄψιν ἣν αὐτὸς εἶδεν ἐν τῇ εἰρατῇ, καὶ τὸ ἀποβὰν ἐκείνου φράσαντος, ὅτι τε σταυρωθεὶς κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν ὁ ἐπὶ τῶν σιτοποιῶν, κἀκείνῳ τοῦτο συμβαίη κατὰ ἐξήγησιν ὄνειράτος Ἰωσήπου προειπόντος. δεδεδῆσθαι δὲ τοῦτον μὲν ὑπὸ Πετρωφῆ τοῦ ἐπὶ τῶν μαγείρων ὡς δοῦλον λέγει δὲ αὐτὸν Ἑβραίων ἐν ὀλίγοις εἶναι γένους ἅμα καὶ τῆς τοῦ πατρὸς δόξης. "τοῦτου οὖν μεταπεμφάμενος, καὶ μὴ διὰ τὴν ἄρτι κακοπραγίαν αὐτοῦ καταγνοῦς, μαθήσῃ τὰ ὑπὸ τῶν ὄνειράτων σοι δηλούμενα." κελεύσαντος οὖν τοῦ βασιλέως εἰς ὄψιν αὐτοῦ τὸν Ἰωσήπου παραγαγεῖν, τὸν μὲν ἤκουσιν ἄγοντες οἱ κεκελευσμένοι, 5 5 τημελήσαντες κατὰ τὸ πρόσταγμα τοῦ βασιλέως· ὁ δὲ τῆς δεξιᾶς αὐτοῦ λαβόμενος "ὦ νεανία" φησί, "σὺ γὰρ μοι νῦν ἄριστος καὶ σύνεσιν ἰκανώτατος ὑπὸ οἰκέτου τοῦμοῦ μεμαρτύρησαι) τῶν αὐτῶν ἀγαθῶν, ὧν καὶ τούτῳ μεταδέδωκας, ἀξίωσον καὶ μέ, φράσας ὅσα μοι κατὰ τοὺς ὕπνους ὄνειράτων ὄψεις προδηλοῦσι. βούλομαι δὲ σε μηδὲν ὑποστελλόμενον φόβῳ κολακεῦσαι λόγῳ ψευδεῖ καὶ τῷ πρὸς ἡδονὴν, ἂν τάληθες σκυθρωπότερον ἢ. ἔδοξα γὰρ παρὰ ποταμὸν βαδίζων βόας εἶδεν εὐτραφεῖς ἅμα καὶ μεγέθει διαφερούσας, ἑπτὰ τὸν

ἀριθμὸν, ἀπὸ τοῦ νάματος χωρεῖν ἐπὶ τὸ ἔλος, ἄλλας δὲ ταύταις τὸν ἀριθμὸν παραπλησίας ἐκ τοῦ ἔλους ὑπαντῆσαι, λίαν κατισχνωμένας καὶ δεινὰς ὄραθῆναι, αἱ κατεσθίουσαι τὰς εὐτραφεῖς καὶ μεγάλας οὐδὲν ὠφελούντο, χαλεπῶς ὑπὸ τοῦ λιμοῦ τετραχόμεναι. μετὰ δὲ ταύτην τὴν ὄψιν διεγερωθεὶς ἐκ τοῦ ὕπνου καὶ τεταραγμένος, καὶ τί ποτ' εἶη τὸ φάντασμα παρ' ἑμαυτῷ σκοπῶν, καταφέρομαι πάλιν εἰς ὕπνον, καὶ δεύτερον ὄναρ ὄρω πολὺ τοῦ προτέρου θαυμασιώτερον, ὃ με καὶ μᾶλλον ἐκφοβεῖ καὶ ταράττει. στάχνας ἑπτὰ ἐώρων ἀπὸ μιᾶς ῥίζης ἐκφυέντας, καρηβαροῦντας ἤδη καὶ κεκλιμένους ὑπὸ τοῦ καρποῦ καὶ τῆς πρὸς ἀμητὸν ὥρας, καὶ τούτοις ἑτέρους ἑπτὰ στάχνας πλησίον, λιφεροῦντας καὶ ἀσθενεῖς ὑπὸ ἀδρυσίας, οἱ δαπανᾶν καὶ κατεσθίειν 10 15 τοὺς ὠραίους τραπέντες ἐκπληξέν μοι παρέσχον."

Ἰωσήπος δὲ ὑπολαβὼν "ὁ ὄνειρος μὲν οὗτος" εἶπεν, 6 "ὦ βασιλεῦ, καίπερ ἐν δυσι μορφαῖς ὄφθεις, μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἀποσημαίνει τελευτήν τῶν ἐσομένων. τό τε γὰρ τὰς βοῦς εἶδεν, ζῶν ἐπ' ἀρότῳ πονεῖν γεγενημέ- 20 25 νον, ὑπὸ τῶν χειρόνων κατεσθιομένας, καὶ οἱ στάχνες ὑπὸ τῶν ἐλαττόνων δαπανώμενοι, λιμὸν Αἰγύπτῳ καὶ ἀκαρπίαν ἐπὶ τὸσαῦτα προκαταγγέλλουσιν ἔτη τοῖς ἴσοις πρότερον εὐδαιμονήσασιν, ὡς τὴν τούτων εὐφορίαν τῶν ἐτῶν ὑπὸ τῆς μετὰ τοσοῦτον ἀριθμὸν ἴσων ἀφορίας 25 30 ὑπαναλωθῆναι. γενήσεται δ' ἡ σπάνις τῶν ἀναγκαίων σφόδρα δυσκατόρθωτος· σημεῖον δέ, αἱ γὰρ κατισχνωμένοι βόες δαπανήσασαι τὰς κρείττους οὐκ ἴσχυσαν κορεσθῆναι. ὁ μὲντοι θεὸς οὐκ ἐπὶ τῷ λυπεῖν τὰ μέλλοντα τοῖς ἀνθρώποις προδείκνυσιν, ἀλλ' ὅπως προσεγνωκότες κουφοτέρας συνέσει ποιῶνται τὰς πείρας τῶν κατηγγελεμένων. σὺ τοίνυν ταμιευσάμενος τὰ γαθὰ τὰ κατὰ τὸν πρῶτον χρόνον γενησόμενα, ποιή-

σεις ἀνεπαίσθητον Αἴγυπτίοις τὴν ἐπελευσομένην συμφορὰν.”

7 θαυμάσαντος δὲ τοῦ βασιλέως τὴν φρόνησιν καὶ τὴν σοφίαν τοῦ Ἰωσήπου, καὶ πυθομένου τίνα καὶ τρόπον ἂν προοικονομήσειεν ἐν τοῖς τῆς εὐετηρίας καιροῖς τὰ 5 περὶ τῶν μετὰ ταύτην, ὡς ἂν ἐλαφρότερα γένοιτο τὰ τῆς ἀφορίας, ὑπετίθετο καὶ συνεβούλευε φειδῶ ποιῆσθαι τῶν ἀγαθῶν, καὶ μὴ κατὰ περισσίαν αὐτοῖς χρῆσθαι τοῖς Αἴγυπτίοις ἐπιτρέπειν, ἀλλ’ ὅσον ἂν κατὰ τρυφήν ἀναλώσωσιν ἐκ περισσοῦ, ταῦτα τηρεῖν εἰς τὸν 10 τῆς ἐνδείας καιρόν. ἀποτίθεσθαι τε παρῆναι λαμβάνοντα τὸν σῖτον παρὰ τῶν γεωργῶν, τὰ διαρκῆ μόνον εἰς διατροφήν χορηγοῦντα. Φαραώθης δὲ ἀμφοτέρων θαυμάσας Ἰωσήπου, τῆς τε κρίσεως τοῦ ὄνειρατος καὶ τῆς συμβουλίας, αὐτῷ τὴν οἰκονομίαν παραδίδωσιν 15 ὥστε πράττειν ἅ καὶ τῷ πλήθει τῶν Αἴγυπτίων καὶ τῷ βασιλεῖ συμφέροντα ὑπολαμβάνοι, τὸν ἐξευρόντα τὴν τοῦ πράγματος ὁδὸν καὶ προστάτην ἄριστον αὐτῆς ὑπολαβῶν γενήσεσθαι. ὃ δέ, ταύτης αὐτῷ τῆς ἐξουσίας ὑπὸ τοῦ βασιλέως δοθείσης, σφραγίδι τε χρῆσθαι τῇ αὐτοῦ 20 καὶ πορφύραν ἐνδύσασθαι, διὰ τῆς γῆς ἀπάσης ἐλαύνων ἐφ’ ἄρματος ἤγε τὸν σῖτον παρὰ τῶν γεωργῶν, τὸν ἀροῦντα πρὸς τε σπῆρον καὶ διατροφήν ἐκάστοις ἀπομετρῶν, μηδεὶ σημαίνων τὴν αἰτίαν ὑφ’ ἧς ταῦτα ἐπραττε. 25

6 τριακοστὸν δὲ ἔτος ἦδη τῆς ἡλικίας αὐτῷ διεληλυθῆναι, καὶ τιμῆς ἀπάσης ἀπέλαυε παρὰ τοῦ βασιλέως, καὶ προσηγόρευσε αὐτὸν Φοθιομφάνηγον, ἀπιδὼν αὐτοῦ πρὸς τὸ παράδοξον τῆς συνέσεως· σημαίνει γὰρ τὸ ὄνομα κρυπτῶν εὐρετήν. γαμει δὲ καὶ γάμον ἀξιολογώ- 30 ταιον· ἄγεται γὰρ Πετεφρῆ θυγατέρα τῶν ἐν Ἡλιουπόλει ἱερέων, συμπράξαντος αὐτῷ τοῦ βασιλέως, ἔτι

παρθένου, Ἀσενέθην ὀνόματι. ἐκ ταύτης δὲ καὶ παῖδες αὐτῷ γίνονται πρὸ τῆς ἀκαρπίας, Μανασσῆς μὲν ὁ πρεσβύτερος (σημαίνει δ’ ἐπίληθον, διὰ τὸ εὐδαιμονήσαντα λήθην εὐρασθαι τῶν ἀτυχημάτων), ὁ δὲ νεώτερος 5 Ἐφραΐμης· ἀποθιδούς δὲ τοῦτο σημαίνει, διὰ τὸ ἀποδοθῆναι αὐτὸν τῇ ἐλευθερίᾳ τῶν προγόνων. τῆς δ’ Αἴγυπτου κατὰ τὴν Ἰωσήπου τῶν ὄνειράτων ἐξήγησιν μακαριστῶς ἔτη ἑπτὰ διαγούσης, ὁ λιμὸς ἤπιετο τῷ ὀργῶν ἔτει, καὶ διὰ τὸ μὴ προησθημένοις ἐπιπεσεῖν τὸ 10 κακόν, πονοῦμενοι χαλεπῶς πάντες ὑπ’ αὐτοῦ εἰς τὰς τοῦ βασιλέως θύρας συνέρρεον. ὃ δὲ Ἰωσήπου ἐκάλεε, κάκεινος τὸν σῖτον αὐτοῖς ἀπέδιδετο, γεγενημένος σωτήρ ὁμολογουμένως τοῦ πλήθους. καὶ τὴν ἀγορὰν οὐ τοῖς ἐργαστοῖς προτίθει μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῖς ξένοις 15 ὠνεῖσθαι παρῆν, πάντας ἀνθρώπους κατὰ συγγένειαν ἀξιοῦντος ἐπικουρίας τυγχάνειν Ἰωσήπου παρὰ τῶν εὐδαιμονία χρωμένων.

πέμπει δὲ καὶ Ἰάκωβος, τῆς Χανααίας δεινῶς 2 ἐκτετραχωμένης (πάσης γὰρ ἤψατο τῆς ἠπίουρον τὸ δεινόν), τοὺς υἱοὺς ἅπαντας εἰς τὴν Αἴγυπτον ὠνησομένους σῖτον, πεπυσμένος ἐφείσθαι τὴν ἀγορὰν καὶ ξένοις· μόνον δὲ κατέσχε Βενιαμὴν ἐν Ῥαχήλας αὐτῷ γεγονότα, ὁμομήτριον δὲ τῷ Ἰωσήπῳ. οἱ μὲν οὖν εἰς τὴν Αἴγυπτον ἐλθόντες ἐνετύγχανον τῷ Ἰωσήπῳ, χρήζοντες ἀγορᾶς· 25 οὐδὲν γὰρ ἦν ὃ μὴ μετὰ γνώμης ἐπράττετο τῆς ἐκείνου· καὶ γὰρ τὸ θεραπεῦσαι τὸν βασιλέα τότε χρήσιμον ἐγίνετο τοῖς ἀνθρώποις, ὅτε καὶ τῆς Ἰωσήπου τιμῆς ἐπιμεληθεῖεν. ὃ δὲ γνωρίσας τοὺς ἀδελφοὺς οὐδὲν ἐνθυμουμένους περὶ αὐτοῦ διὰ τὸ μειράκιον μὲν αὐτὸς ἀπαλλαγῆναι, εἰς τοῦτο δὲ προελθεῖν τῆς ἡλικίας, καὶ τῶν 30 χαρακτηριστῶν ἐνηλλαγμένων ἀγνωρίστος αὐτοῖς εἶναι, τῷ δὲ μεγέθει τοῦ ἀξιώματος οὐδὲ εἰς ἐπίνοιαν ἐλθεῖν

αὐτοῦ δυναμένους, διεπείραξεν ὡς ἔχοιεν γνώμης περὶ τῶν ὄλων. τὸν τε γὰρ σίτον αὐτοῖς οὐκ ἀπεδίδοτο, κατασκόπους τε τῶν βασιλέως πραγμάτων ἔλεγεν ἡμεῖν, καὶ πολλὰ χόρθην μὲν αὐτοὺς συνελήλυθῆναι, προφασίζεσθαι δὲ συγγένειαν· οὐ γὰρ εἶναι δυνατὸν ἀνδρὶ ἰδιώτῃ τοιούτους παῖδας καὶ τὰς μορφὰς οὕτως ἐπιφανεῖς ἐκτραφεῖναι, δυσκόλου καὶ βασιλευσίν οὔσης τῆς τοιαύτης παιδοτροφίας. ὑπὲρ δὲ τοῦ γινῶναι τὰ κατὰ τὸν πατέρα καὶ τὰ συμβεβηκότα αὐτῷ μετὰ τὴν ἰδίαν ἀπαλλαγὴν ταῦτ' ἐπραττε, μαθεῖν τε βουλόμενος καὶ τὰ περὶ Βενιαμὴν τὸν ἀδελφόν· ἐδεδίει γὰρ μὴ κἀκεῖνον, ὁμοίως οἷς εἰς αὐτὸν ἐτόλμησαν, εἶεν ἀπεσκευασμένοι τοῦ γένους.

3 οἱ δ' ἦσαν ἐν ταραχῇ καὶ φόβῳ, καὶ κίνδυνον τὸν μέγιστον αὐτοῖς ἐπηρτήσθαι νομίζοντες, καὶ μηδὲν περὶ τὰδελφοῦ κατὰ νοῦν λαμβάνοντες, καταστάντες τε πρὸς τὰς αἰτίας ἀπελογοῦντο, Ῥουβήλου προηγοροῦντος, ὃς ἦν πρεσβύτατος αὐτῶν. "ἡμεῖς" γὰρ εἶπεν "οὐ κατ' ἀδικίαν δεῦρ' ἦλθομεν, οὐδὲ κακουργήσουτες τὰ βασιλέως πράγματα, σωθῆναι δὲ χρῆζοντες καὶ καταφυγὴν τῶν ἐπεχόντων τὴν χώραν ἡμῶν κακῶν τὴν ὑμετέραν φιλανθρωπίαν ὑπολαβόντες, οὐς οὐχὶ πολίταις μόνου τοῖς αὐτῶν ἀλλὰ καὶ ξένοις ἠκούομεν τὴν ἀγορὰν τοῦ σίτου προτεθεικέναι, πᾶσι τὸ σῶζεσθαι τοῖς θεομένοις παρέχειν διεγνωκότας. ὅτι δ' ἐσμὲν ἀδελφοὶ καὶ κοινὸν ἡμῖν αἷμα, φανερόν μὲν καὶ τῆς μορφῆς τὸ οἰκεῖον καὶ μὴ πολὺ παρηλλαγμένον ποιεῖ, πατὴρ δ' ἐστὶν ἡμῖν Ἰάκωβος, ἀνὴρ Ἑβραῖος, ᾧ γινόμεθα δώδεκα παῖδες ἐκ γυναικῶν τεσσάρων. ὧν πάντων περιόντων ἡμεῖν εὐδαίμονες· ἀποθανόντος δὲ ἐνὸς τῶν ἀδελφῶν Ἰωσήπου τὰ πράγμαθ' ἡμῖν ἐπὶ τὸ χεῖρον μετέβαλεν. ὅτε γὰρ πατὴρ μακρὸν ἐπ' αὐτῷ πένθος ἦρται, καὶ ἡμεῖς

ὑπὸ τε τῆς ἐπὶ τῷ τεθνηκότι συμφορᾶς καὶ τῆς τοῦ πρεσβύτου ταλαιπωρίας κακοπαθοῦμεν. ἤκομέν τε νῦν ἐπ' ἀγορὰν σίτου, τὴν τε τοῦ πατρὸς ἐπιμέλειαν καὶ τὴν κατὰ τὸν οἶκον πρόνοιαν Βενιαμὴν τῷ νεωτάτῳ τῶν ἀδελφῶν πεπιστευκότες. δύνασαι δὲ πέμψας εἰς τὸν ἡμέτερον οἶκον μαθεῖν εἴ τι ψευδές ἐστὶ τῶν λεγομένων."

καὶ Ῥούβηλος μὲν τοιούτοις ἐπειράτο πείθειν τὸν Ἰωσήπου περὶ αὐτῶν τὰ ἀμείνω φρονῆσαι· ὁ δὲ τὸν Ἰάκωβον ζῶντα μαθῶν καὶ τὸν ἀδελφὸν οὐκ ἀπολωλότα, τότε μὲν εἰς τὴν εἰρκτὴν αὐτοὺς ὡς ἐπὶ σχολῆς βασανίσων ἐνέβαλεν, τῇ δὲ τρίτῃ τῶν ἡμερῶν προαγαγὼν αὐτούς, "ἐπεὶ" φησὶ "δυσχυρίζεσθε μὴτ' ἐπὶ κακουργίᾳ τῶν βασιλέως ἡμεῖν πραγμάτων εἶναι τε ἀδελφοὶ καὶ πατὴρ οὐ λέγετε, πείσασθαι ἂν με ταῦθ' οὕτως ἔχειν, εἰ καταλίποιτε μὲν ἕξ αὐτῶν ἓνα παρ' ἐμοί, μηδὲν ὑβριστικὸν πεισόμενον, ἀποκομίσαντες δὲ τὸν σίτον πρὸς τὸν πατέρα πάλιν ἔλθοιτε πρὸς ἐμέ, τὸν ἀδελφόν, ὃν καταλίπειν ἐκεῖ φατέ, μεθ' ἑαυτῶν ἄγοντες· τοῦτο γὰρ ἔσται πίστωμα τῆς ἀληθείας." οἱ δ' ἐν μείζοσι κακοῖς ἦσαν, ἐκλαιὸν τε καὶ συνεχῶς πρὸς ἀλλήλους ἀνωλοφύροντο τὴν Ἰωσήπου συμφορὰν, ὡς διὰ τὰ κατ' ἐκείνου βουλευθέντα τιμωροῦντος αὐτοὺς τοῦ θεοῦ τούτοις περιπέσοιεν. Ῥούβηλος δὲ πολὺς ἦν ἐπιπλήττων αὐτοὺς τῆς μετανοίας, ἕξ ἧς ὄφελος οὐδὲν Ἰωσήφῳ γίνεται, φέρειν δ' αὐτοὺς πᾶν ὅτι καὶ πάθοιεν, κατ' ἐκδικίαν ἐκείνου δρωόντος αὐτὰ τοῦ θεοῦ, καρτερῶς ἤξιον. ταῦτα δ' ἔλεγον πρὸς ἀλλήλους οὐχ ἠγούμενοι τὸν Ἰωσήπου γλώττης τῆς αὐτῶν συνιέναι· κατήφεια δὲ πάντας εἶχε πρὸς τοὺς Ῥουβήλου λόγους καὶ τῶν πραγμάτων μετάμελος, ὥσπερ αὐτῶν ταῦτα ψηφισαμένων ἐφ' οἷς δίκαιον ἔκρινον τὸν θεὸν κολαζόμενοι. βλέπων δ' οὕτως ἀμηχανοῦντας αὐτοὺς ὁ Ἰωσήπος ὑπὸ τοῦ πάθους εἰς δάκρυα προύπιπτε, καὶ μὴ

βουλόμενος τοῖς ἀδελφοῖς γενέσθαι καταφανῆς ὑπεχώ-
 ρει, καὶ διαλιπὼν πάλιν ἦκε πρὸς αὐτούς. καὶ Συμεῶνα
 κατασχὼν ὄμηρον τῆς ἐπανόδου τῶν ἀδελφῶν γενησό-
 μενον, ἐκείνους μεταλαβόντας τῆς ἀγορᾶς τοῦ σίτου
 προσέταξεν ἀπιέναι, κελύσας τὸν ὑπηρέτην τὰργύριον, ⁵
 ὃ πρὸς τὴν ὠνὴν εἶεν τοῦ σίτου κεκομικότες, κρύφα τοῖς
 φορτίοις ἐνθέντα ἀπολύειν κἀκεῖνο κομίζοντας. καὶ ὃ
⁵ μὲν τὰ ἐντεταλμένα ἔπραττεν, οἱ δὲ Ἰακώβου παῖδες
 ἐλθόντες εἰς τὴν Χαναναίαν ἀπήγγελλον τῷ πατρὶ τὰ
 κατὰ τὴν Αἴγυπτον αὐτοῖς συμβάντα, καὶ ὅτι κατάσκο- ¹⁰
 ποι δόξειαν ἀφίχθαι τοῦ βασιλέως, καὶ λέγοντες ἀδελ-
 φοί τε εἶναι καὶ τὸν ἐνδέκατον οἴκοι καταλιπεῖν παρὰ
 τῷ πατρὶ ἀπιστηθεῖεν, ὥς καταλίποιεν τε Συμεῶνα
 παρὰ τῷ στρατηγῷ, μέχρι Βενιαμὶν αὐτὸς ἀπιὼν πίστις
 αὐτῷ τῶν εἰρημένων παρ' αὐτῶν γένοιτο· ἤξιουν τε τὸν ¹⁵
 πατέρα μηδὲν φοβηθέντα πέμπειν σὺν αὐτοῖς τὸν νεα-
 νίσκον. Ἰακώβῳ δὲ οὐδὲν ἤρεσκε τῶν τοῖς υἱοῖς πεπραγ-
 μένων, καὶ πρὸς τὴν Συμεῶνος δὲ κατοχὴν λυπηρῶς
 φέρον ἀνόητον ἠγείτο προστιθέναι καὶ τὸν Βενιαμίν.
 καὶ ὃ μὲν οὐδὲ Ῥουβήλου δεομένου καὶ τοὺς αὐτοῦ παῖ- ²⁰
 δας ἀντιδιδόντος, ἵν' εἴ τι πάθοι Βενιαμὶν κατὰ τὴν
 ἀποδημίαν, ἀποκτείνειεν αὐτούς ὃ ἀάππος, πείθεται
 τοῖς λόγοις· οἱ δὲ ἠπόρουν ἐπὶ τοῖς κακοῖς, καὶ μᾶλλον
 αὐτούς ἐτάραττε τὰργύριον ἐν τοῖς σακίοις τοῦ σίτου
 κατακεκρυμμένον εὐρεθέν. τοῦ δὲ σίτου τοῦ κομισθέν- ²⁵
 τος ὑπ' αὐτῶν ἐπιλείποντος καὶ τοῦ λιμοῦ μᾶλλον ἀπτο-
 μένον, βιαζομένης αὐτὸν τῆς ἀνάγκης ὃ Ἰακώβος ἐκ-
 πέμπειν ἐρίνωσκε τὸν Βενιαμίν μετὰ τῶν ἀδελφῶν· οὐ
 γὰρ ἦν αὐτοῖς εἰς Αἴγυπτον ἐλθεῖν μὴ μετὰ τῶν ἐπηγ-
 γελμένων ἀπεροχόμενοι. καὶ τοῦ πάθους οὖν χείρονος ³⁰
 καθ' ἐκάστην ἡμέραν γινομένου, καὶ τῶν υἱῶν δεομέ-
 νων, οὐκ εἶχεν ὃ τι χορήσαιτο τοῖς παροῦσι. Ἰούδα δὲ,

τολμηροῦ τᾶλλα τὴν φύσιν ἀνδρός, χρησαμένου πρὸς
 αὐτὸν παρηγρία, ὥς οὐ προσήκον μὲν αὐτὸν περὶ τὰδελ-
 φοῦ δεδιέναι, οὐδὲ τὰ δεινὰ δι' ὑποψίας λαμβάνειν,
 πραχθήσεται γὰρ οὐδὲν [αὐτῶν] περὶ τὸν ἀδελφὸν ᾧ μὴ ⁵
 παρέσται ὁ θεός, τοῦτο δὲ συμβήσεσθαι πάντως καὶ
 παρ' αὐτῷ μένοντι, φανερὰν δ' οὕτως αὐτῶν ἀπώλειαν
 μὴ καταδικάζειν, μηδὲ τὴν ἐκ Φαραώθου τῆς τροφῆς
 εὐπορίαν αὐτοῦς ἀφαιρεῖσθαι ἀλόγῳ περὶ τοῦ παιδὸς
 δέει, φροντίζειν δὲ καὶ τῆς Συμεῶνος σωτηρίας, μὴ ¹⁰
 φειδοῖ τῆς Βενιαμίν ἀποδημίας ἐκεῖνος ἀπόληται, πι-
 στεῦσαι δὲ περὶ αὐτοῦ τῷ θεῷ παραινούντος, καὶ αὐ-
 τοῦ ἢ σῶν ἐπανάζοντος τὸν υἱὸν αὐτῷ ἢ συγκατα-
 στρέψοντος ἅμα ἐκείνῳ τὸν βίον, πεισθεὶς Ἰακώβος πα-
 ρεδίδου τὸν Βενιαμίν, καὶ τὴν τιμὴν τοῦ σίτου διπλα- ¹⁵
 σίονα, τῶν τε παρὰ τοῖς Χαναναίοις γεννωμένῳ τό τε
 τῆς βαλάνου μύρον καὶ στακτὴν τερέβινθόν τε καὶ μέλι
 δωρεὰς Ἰωσήφῳ κομίζειν. πολλὰ δ' ἦν παρὰ τοῦ πα-
 τρός ἐπὶ τῇ τῶν παιδῶν ἐξόδῳ δάκρυα, κἀκεῖνων αὐτῶν·
 ὃ μὲν γὰρ τοὺς υἱοὺς εἰ κομίζεται σῶνους ἐκ τῆς ἀποδη- ²⁰
 μίας ἐφρόντιζεν, οἱ δὲ, εἰ τὸν πατέρα καταλάβοιεν ἐρ-
 ρωμένον καὶ μηδὲν ὑπὸ τῆς ἐπ' αὐτοῖς λύπης κακωθέντα.
 ἡμερήσιον δ' αὐτοῖς ἠνύσθη τὸ πένθος. καὶ ὃ μὲν πρε-
 σβύτης κοπωθεὶς ὑπέμενευ, οἱ δὲ ἐχώρουν τὴν ἐπ' Αἴ-
 γυπτον, μετὰ κρείττονος ἐλπίδος τὴν ἐπὶ τοῖς παροῦσι ²⁵
 λύπην ἰώμενοι.

ὡς δ' ἦλθον εἰς τὴν Αἴγυπτον, κατάγονται μὲν παρὰ ⁶
 τὸν Ἰωσήφον, φόβος δὲ αὐτοὺς οὐχ ὃ τυχῶν διετάραττε
 μὴ περὶ τῆς τοῦ σίτου τιμῆς ἐγκλήματα λάβωσιν ὡς αὐ-
 τοί τι κεκακουργηκότες· καὶ πρὸς τὸν ταμίαν τοῦ Ἰω-
 σήφου πολλὴν ἀπολογίαν ἐποιούντο, κατ' οἶκόν τε φά- ³⁰
 σκοντες εὐρεῖν ἐν τοῖς σακίοις τὸ ἀργύριον, καὶ νῦν
 ἦκειν ἐπανάγοντες αὐτό. τοῦ δὲ μηδ' ὃ τι λέγουσιν

εἰδέναι φήσαντος, ἀνείθησαν τοῦ δέου. λύσας τε τὸν Συμεῶνα ἐτημέλει συνεσόμενον τοῖς ἀδελφοῖς. ἐλθόντος δ' ἐν τούτῳ καὶ Ἰωσήπου ἀπὸ τῆς θεραπείας τοῦ βασιλέως, τὰ τε δῶρα παρήγαγον αὐτῷ καὶ πυθομένῳ περὶ τοῦ πατρὸς ἔλεγον ὅτι καταλίποιν αὐτὸν ἐρωαμέ-
 5 νοιν. ὃ δὲ μαθὼν περιόντα τὸν Βενιαμὴν, εἰ οὗτος ὁ νεώτερος ἀδελφὸς εἶη (καὶ γὰρ ἦν αὐτὸν ἐρωακῶς) ἀνέκρινε. τῶν δὲ φησάντων αὐτὸν εἶναι, θεὸν μὲν ἐπὶ πᾶσιν εἶπεν εἶναι προστάτην, ὑπὸ δὲ τοῦ πάθους προαγόμενος εἰς δάκρυα μεθίστατο, μὴ βουλόμενος καταφανῆς εἶναι
 10 τοῖς ἀδελφοῖς. ἐπὶ δεῖπνόν τε αὐτοὺς παραλαμβάνει, καὶ κατακλίνονται μὲν οὕτως ὡς καὶ παρὰ τῷ πατρὶ, πάντας δὲ αὐτοὺς ὁ Ἰωσήπος δεξιούμενος, διπλασίῳ μοίραις τῶν αὐτῷ παρακειμένων τὸν Βενιαμὴν ἐτίμα.
 7 ἐπεὶ δὲ μετὰ τὸ δεῖπνον εἰς ὕπνον ἐτρέποντο, κελεύει
 15 τὸν ταμίαν τὸν τε σίτου αὐτοῖς δοῦναι μεμετρημένον καὶ τὴν τιμὴν πάλιν ἐγκρύψαι τοῖς σακίοις, εἰς δὲ τὸ Βενιαμὴν φορτίον καὶ σκύφον ἀργυροῦν, ᾧ πίνων ἔχειρε, βαλόντα καταλιπεῖν. ἐποίει δὲ ταῦτα διάπειραν βουλόμενος τῶν ἀδελφῶν λαβεῖν, πότερόν ποτε
 20 βοηθοῦσι τῷ Βενιαμὴν κλοπῆς ἐναγομένῳ καὶ δοκοῦντι κινδυνεύειν, ἢ καταλιπόντες, ὡς οὐδὲν αὐτοὶ κεκαουργηκότες, ἀπίσι πρὸς τὸν πατέρα. ποιήσαντος δὲ τοῦ οἰκέτου τὰ ἐντεταλμένα, μεθ' ἡμέραν οὐδὲν τούτων εἰδότες οἱ τοῦ Ἰακώβου παῖδες ἀπήεσαν, ἀπειληφότες τὸν Συ-
 25 μεῶνα καὶ διπλὴν χάραν χαίροντες, ἐπὶ τε τούτῳ καὶ πῶ τὸν Βενιαμὴν ἀποκομιζεῖν τῷ πατρὶ, καθὼς ὑπέσχηοντο. περιελαύνουσι δ' αὐτοὺς ἰσπεῖς, ἄροντες τὸν οἰκέτην ὃς ἐναπέθετο τῷ τοῦ Βενιαμὴν φορτίῳ τὸν σκύφον. ταραχθέντας δὲ ὑπὸ τῆς ἀδοκῆτου τῶν ἰσπέων ἐφόδου, καὶ
 30 τὴν αἰτίαν πυθομένους δι' ἣν ἐπ' ἄνδρας ἐηλύθησαν οἱ μικρὸν ἐμπροσθεν τιμῆς καὶ ξενίας τετυχήμασιν αὐτῶν

παρὰ τοῦ δεσπότου, κακίστους ἀπεκάλουν, οἱ μὴδ' αὐτὸ τοῦτο, τὴν ξενίαν καὶ τὴν φιλοφροσύνην τοῦ Ἰωσήπου, διὰ μνήμης λαβόντες οὐκ ᾤκησαν εἰς αὐτὸν ἄδικοι γενέσθαι, σκύφον δέ, ᾧ φιλοτησίας αὐτοῖς
 5 προὔπινεν, ἀράμενοι φέροιεν, κέρδους ἀδίκου τὴν τε πρὸς Ἰωσήπον φιλίαν τὸν τε ἑαυτῶν, εἰ φωραθεῖεν, κίνδυνον ἐν δευτέρῳ θέμενοι. τιμωρίαν τε οὖν αὐτοὺς ὑπέβηεν ἠπέλουν, οὐ λαθόντας τὸν θεὸν οὐδ' ἀποδορῆντας μετὰ τῆς κλοπῆς, εἰ καὶ τὸν διακονούμενον οἰκέτην
 10 διέλαθον· πυνθάνεσθαί τε νῦν τί παρόντες εἶημεν, ὡς οὐκ εἰδότες· γνώσεσθαι μέντοι κολαζομένους ἀντίκα. καὶ ταῦτα καὶ πέρα τούτων εἰς αὐτοὺς λέγων ὁ οἰκέτης ἐνύβριξεν. οἱ δὲ ὑπὸ ἀγνοίας τῶν περὶ αὐτοὺς ἐχλεύαζον ἐπὶ τοῖς λεγομένοις, καὶ τῆς κουφολογίας τὸν οἰκέ-
 15 τὴν ἐθαύμαζον, τολμῶντα αἰτίαν ἐπιφέρειν ἀνδράσι οἱ μὴδὲ τὴν τοῦ σίτου τιμὴν ἐν τοῖς σακίοις αὐτῶν εὐρεθεῖσαν κατέσχον, ἀλλ' ἐκόμισαν μηδενὸς εἰδότες τὸ πραχθέν· τοσοῦτον ἀποδεῖν τοῦ γνώμη κακουργῆσαι. τῆς μέντοι γε ἀρνήσεως ἀξιοπιστοτέραν ὑπολαβόντες
 20 τὴν ἔρευναν, ἐκέλευον ταύτη χρῆσθαι, κἂν εὐρεθῆ τις ὑψηρομένος, ἅπαντας κολάζειν. οὐδὲν γὰρ ἑαυτοῖς συνειδότες ἦγον παρησίαν, ὡς ἐδόκουν, ἀκίνδυνον. οἱ δὲ τὴν ἔρευναν μὲν ἠξίωσαν ποιήσασθαι, τὴν μέντοι τιμωρίαν ἐνὸς ἔφασκον εἶναι τοῦ τὴν κλοπὴν εὐρεθέν-
 25 τος πεποιῆσθαι. τὴν δὲ ζήτησιν ποιούμενοι, καὶ πάντας τοὺς ἄλλους ἐκπεριελθόντες κατὰ τὴν ἔρευναν, ἐπὶ τὸν τελευταῖον Βενιαμὴν ἦγον, οὐκ ἀγνοοῦντες ὅτι εἰς τὸ ἐκείνου σακίον τὸν σκύφον εἶεν ἀποκεκρυφότες, ἀλλ' ἀκριβῆ τὴν ζήτησιν βουλόμενοι ποιεῖσθαι δοκεῖν. οἱ
 30 μὲν οὖν ἄλλοι τοῦ καθ' αὐτοὺς ἀπηλλαγμένοι δέους ἐν τῇ περὶ τὸν Βενιαμὴν φροντίδι τὸ λοιπὸν ἦσαν, ἐθάρο-
 ρουν δ' ὡς οὐδ' ἐν ἐκείνῳ τῆς κακουργίας εὐρεθησο-

μένης, ἐκάκιζόν τε τοὺς ἐπιδιώξαντας ὡς ἐμποδίζοντας αὐτοῖς τὴν ὁδὸν δυναμένοις ἤδη προξεκοφέναι. ὡς δὲ τὸ τοῦ Βενιαμὴν φορτίον ἐρευνῶντες λαμβάνουσι τὸν σκύφον, εἰς οἰμωγὰς καὶ θρήνους εὐθύς ἐτράπησαν, καὶ τὰς στολὰς ἐπικαταρρήξαντες ἐκλαιόν τε τὸν ἀδελφὸν 5 ἐπὶ τῇ μελλούσῃ κολάσει περὶ τῆς κλοπῆς, ἑαυτοὺς τε διαψευσαμένους τὸν πατέρα περὶ τῆς Βενιαμὴν σωτηρίας. ἐπέτεινε δὲ τὸ δεινὸν αὐτοῖς καὶ τὸ δόξαντας ἤδη διαφυγεῖν τὰ σκνθρωπὰ διαφθονηθῆναι. τῶν δὲ περὶ τὸν ἀδελφὸν κακῶν καὶ τῆς τοῦ πατρὸς ἐπ' αὐτῷ λύπης 10 ἔσομένης ἑαυτοὺς αἰτίους ἔλεγον, βιασαμένους ἄκουτα αὐτοῖς τὸν πατέρα συναποστείλαι.

οἱ μὲν οὖν ἰππεῖς παραλαβόντες τὸν Βενιαμὴν ἦγον πρὸς Ἰώσηπον καὶ τῶν ἀδελφῶν ἐπομένων· ὁ δὲ τὸν μὲν ἰδὼν ἐν φυλακῇ τοὺς δ' ἐν πενθίμοις σχήμασι, "τί 15 δὴ" φησὶν, "ὦ κάκιστοι, φρονήσαντες ἢ περὶ τῆς ἐμῆς φιλανθρωπίας ἢ περὶ τοῦ θεοῦ τῆς προνοίας, τοιαῦτα πράττειν εἰς εὐεργέτην καὶ ξένον ἐτολμήσατε;" τῶν δὲ παραδιδόντων αὐτοὺς εἰς κόλασιν ἐπὶ τῷ σώζεσθαι Βενιαμὴν, καὶ πάλιν ἀναμιμνησκομένων τῶν εἰς Ἰώσηπον 20 αὐτοῖς τετολμημένων, κάκεινον ἀποκαλούντων μακαριώτερον αὐτῶν, εἰ μὲν τέθνηκεν, ὅτι τῶν κατὰ τὸν βίον ἀπήλλακται σκνθρωπῶν, εἰ δὲ περιέστιν, ὅτι τῆς παρὰ τοῦ θεοῦ κατ' αὐτῶν ἐκδικίας τυγχάνει, λεγόντων δ' αὐτοὺς ἀλιτηρίους τοῦ πατρὸς, ὅτι τῇ λύπῃ, ἣν ἐπ' 25 ἐκεῖνῳ μέχρι νῦν ἔχει, καὶ τὴν ἐπὶ Βενιαμὴν προσθήσουσι, πολὺς ἦν κἀνταῦθα Ρούβηλος αὐτῶν καθαρτόμενος. Ἰωσήπου δὲ τοὺς μὲν ἀπολύοντος (οὐδὲν γὰρ αὐτοὺς ἀδικεῖν), ἀρκείσθαι δὲ μόνῃ τῇ τοῦ παιδὸς τιμωρίᾳ λέγοντος (οὔτε γὰρ τοῦτον ἀπολύειν διὰ τοὺς 30 οὐδὲν ἔξαμαρτόντας σῶφρον ἔλεγεν οὔτε συγκολάζειν ἐκεῖνους τῷ τὴν κλοπὴν ἐργασαμένῳ), βαδίζουσι δὲ

παρέξειν ἀσφάλειαν ἐπαγγελόμενον, τοὺς μὲν ἄλλους ἐκπληξίς ἔλαβε καὶ πρὸς τὸ πάθος ἀφανία, Ἰούδας δὲ ὁ καὶ τὸν πατέρα πείσας ἐκπέμψαι τὸ μειράκιον, καὶ τὰλλα δραστήριος ὢν ἀνὴρ, ὑπὲρ τῆς τἀδελφοῦ σωτηρίας ἐκρινε παραβαλέσθαι, καὶ "δεινὰ μὲν" εἶπεν, "ὦ στρατηγέ, τετολμήκαμεν εἰς σέ, καὶ τιμωρίας ἄξια καὶ τοῦ κόλασιν ὑποσχεῖν ἅπαντας ἡμᾶς δικαίως, εἰ καὶ τὸ ἀδίκημα μὴ πάντων ἡμῶν ἀλλ' ἐνὸς τοῦ νεωτάτου γέγονεν· ὅμως δὲ ἀπεργνωκόσιν ἡμῖν τὴν δι' αὐτοῦ σωτηρίαν ἐλπίς ὑπολείπεται παρὰ τῆς σῆς χρηστότητος, ἐγγυαμένης τὴν τοῦ κινδύνου διαφυγῆν. καὶ νῦν μὴ πρὸς τὸ ἡμέτερον ἀφορῶν, μηδὲ τὸ κακούργημα σκοπῶν, ἀλλὰ πρὸς τὴν ἑαυτοῦ φύσιν, καὶ τὴν ἀρετὴν σύμβουλον ποιησάμενος ἀντὶ τῆς ὀργῆς, ἣν οἱ τὰλλα 15 μικροὶ πρὸς ἰσχύος λαμβάνουσι, οὐκ ἐπὶ τοῖς μεγάλοις μόνον ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοῖς τυχοῦσιν αὐτῇ χρώμενοι, γενεοῦ πρὸς αὐτὴν μεγαλόφρων καὶ μὴ νικηθῆς ὑπ' αὐτῆς, ὥστε ἀποκτεῖναι τοὺς οὐδ' αὐτοὺς ὡς ἰδίας ἐτι τῆς σωτηρίας ἀντιποιουμένους, ἀλλὰ παρὰ σοῦ λαβεῖν αὐτὴν 20 ἀξιούντας. καὶ γὰρ οὐδὲ νῦν πρῶτον ἡμῖν παρέξεις αὐτὴν, ἀλλὰ καὶ τάχιον ἐλθοῦσιν ἐπὶ τὴν ἀγορὰν τοῦ σίτου καὶ τὴν εὐπορίαν τῆς τροφῆς ἐχαρίσω, δὸς ἀποκομίζειν τοῖς οἰκείοις ὅσα κινδυνεύοντας αὐτοὺς ὑπὸ τοῦ λιμοῦ διαφθαρήναι περιέσωσε. διαφέρει δ' οὐδὲν ἢ μὴ 25 περιδεῖν ἀπολλυμένους ὑπ' ἐνδείας τῶν ἀναγκαίων, ἢ μὴ κολάσαι δόξαντας ἁμαρτεῖν καὶ περὶ τὴν εὐεργεσίαν τὴν ἀπὸ σοῦ λαμπρὰν γενομένην φθονηθέντας. ἢ δ' αὐτὴ χάρις, ἄλλῳ μέντοι τρόπῳ διδομένη. σώσεις γὰρ οὐς εἰς τοῦτο καὶ ἔτρεφες, καὶ ψυχὰς ἄς ὑπὸ λιμοῦ καμεῖν 30 οὐκ εἴλασας, τηρήσεις ταῖς ἑαυτοῦ δωρεαῖς, ὡς θαυμαστὸν ἅμα καὶ μέγα δοῦναί τε ψυχὰς ἡμῖν, καὶ παρασχεῖν δι' ὧν αὐτὰ μένουσιν ἀπορουμένοις. οἴμαί τε τὸν

θεόν, αἰτίαν παρασκευάσαι βουλόμενον εἰς ἐπίδειξιν
 τοῦ κατὰ τὴν ἀρετὴν περιόντος, ἡμᾶς εἰς τοῦτο περι-
 στῆσαι συμφορᾶς, ἵνα καὶ τῶν εἰς σαυτὸν ἀδικημάτων
 συγγινώσκων φανῆς ἐπταικόσιν, ἀλλὰ μὴ πρὸς μόνους
 τοὺς κατ' ἄλλην πρόφασιν δεομένους ἐπικουρίας φιλ- 5
 ἀνθρωπος δοκῆς, ὡς μέγα μὲν [γὰρ] καὶ τὸ ποιῆσαι τι-
 νας εὖ καταστάνας εἰς χρεῖαν, ἡγεμονικώτερον δὲ σῶ-
 σαι τοὺς ὑπὲρ τῶν εἰς ἑαυτὸν τετολημμένων δίκην
 ὀφείλοντας. εἰ γὰρ τὸ περὶ μικρῶν ζημιωμάτων ἀφεί-
 ναι τοὺς πλημμελήσαντας ἐπαινοὶ ἤνεγκε τοῖς ὑπερι- 10
 δοῦσι, τό γε περὶ τούτων ἀόρητον ὑπὲρ ὧν τὸ ζῆν
 ὑπεύθυνον τῇ κολάσει γίνεται τῶν ἡδικοτήτων, θεοῦ
 φύσει προσετέθη. καὶ ἐρωγε, εἰ μὴ πατὴρ ἡμῶν ἦν πῶς
 ἐπὶ παίδων ἀποβολῇ ταλαιπωρεῖ διὰ τῆς ἐπὶ Ἰωσήφω
 λύπης ἐπιδειγμένος, οὐκ ἂν τοῦ γε κατ' ἡμᾶς ἕνεκα 15
 περὶ τῆς σωτηρίας λόγους ἐποίησάμην, εἰ μὴ ὅσον τῷ
 σῶ χαριζόμενος ἦθει, σώξειν αὐτῷ καλῶς ἔχον καὶ τοὺς
 οἱ λυπήσονται τεθνηκότων οὐκ ἔχοντας, παρείχομεν δ'
 ἂν αὐτοὺς πεισομένους ὅτι καὶ θελήσειας. νῦν δέ, οὐ
 γὰρ ἑαυτοὺς ἔλεοῦντες, εἰ καὶ νέοι καὶ μήπω τῶν κατὰ 20
 τὸν βίον ἀπολελανκότες τεθνηξόμεθα, τὸ δὲ τοῦ πατρὸς
 λογιζόμενοι καὶ τὸ γῆρας οἰκτείροντες τὸ ἐκείνου, ταύ-
 τας σοὶ τὰς δεήσεις προσφέρομεν, καὶ παραιτούμεθα
 ψυχὰς τὰς ἑαυτῶν, ἃς σοὶ τὸ ἡμέτερον κακούργημα πρὸς
 τιμωρίαν παρέδωκεν· ὅς οὔτε πονηρὸς αὐτὸς οὔτε τοιού- 25
 τους ἔσομένους ἐγέννησεν, ἀλλὰ χρηστὸς ὢν καὶ πειρα-
 θῆναι τοιούτων οὐχὶ δίκαιος, καὶ νῦν μὲν ἀποδημούν-
 των ταῖς ὑπὲρ ἡμῶν φροντίσι κακοπαθεῖ, πυνθόμενος
 δὲ ἀπολωλότας, καὶ δι' ἣν αἰτίαν, οὐχ ὑπομενεῖ διὰ γὰρ
 ταύτην πολὺ μᾶλλον τὸν βίον καταλιπεῖν, καὶ τὸ ἄδοξον 30
 αὐτὸν τῆς ἡμετέρας καταστροφῆς φθῆσεται διαχρησά-
 μενον καὶ κακῆν αὐτῷ ποιῆσει τὴν ἐκ τοῦ ζῆν ἀπαλλάγην,

πρὶν εἰς ἄλλους φοιτῆσαι τὰ κατ' ἡμᾶς, σπεύσαντος
 ἑαυτὸν εἰς ἀναισθησίαν μεταγαγεῖν. γενόμενος οὖν ἐν
 τούτῳ τὸν λογισμόν, εἰ καὶ ἡ κακία σε παροξύνει νῦν ἢ
 ἡμετέρα, καὶ τὸ κατ' αὐτῆς δίκαιον χάρισαι τῷ πατρί,
 5 καὶ δυνηθῆτω πλέον ὁ πρὸς ἐκείνον ἔλεος τῆς ἡμετέρας
 πονηρίας· καὶ γῆρας ἐν ἐρημίᾳ βιωσόμενον καὶ τεθνηξό-
 μενον ἡμῶν ἀπολομένων ἀλδεσαι, τῷ πατέρων ὀνόματι
 ταύτην χαριζόμενος τὴν δωρεάν. ἐν γὰρ τούτῳ καὶ τὸν
 σὲ φύσαντα τιμᾶς καὶ σαυτῷ δίδως, ἀπολαύων μὲν ἤδη
 10 τῆς προσηγορίας, ἀπαθῆς δ' ἐπ' αὐτῇ φυλαχθησόμενος
 ὑπὸ τοῦ θεοῦ τοῦ πάντων πατρὸς, εἰς ὃν κατὰ κοινω-
 νίαν καὶ αὐτὸν τοῦ ὀνόματος εὐσεβεῖν δόξεις, τοῦ ἡμε-
 τέρου πατρὸς οἴκτον λαβὼν ἐφ' οἷς πείσεται τῶν παί-
 δων στερούμενος. σὸν οὖν, ἃ παρέσχεν ἡμῶν ὁ θεός,
 15 ταῦτ' ἔχοντα ἐξουσίαν ἀφελέσθαι, δοῦναι, καὶ μηδὲν
 ἐκείνου διενεργεῖν τῇ χάριτι. τῆς γὰρ ἐπ' ἀμφοτέρων
 δυνάμεως τετυχηκότα καλὸν ταύτην ἐν τοῖς ἀγαθοῖς
 ἐπιδεικνυσθαι, καὶ παρὸν καὶ ἀπολλύειν τῆς μὲν κατὰ
 20 τοῦτο ἐξουσίας ὡς μὴδ' ὑπαρχούσης ἐπιλανθάνεσθαι,
 μόνον δ' ἐπιτετράφθαι τὸ σώζειν ὑπολαμβάνειν, καὶ
 ὅσα τις πλείοσι τοῦτο παρέξει, μᾶλλον αὐτὸ φαίνεσθαι
 διδόντα. σὺ δὲ πάντας ἡμᾶς σώσεις, τὰ δὲ ἀδελφῶν συγγνοὺς
 ὑπὲρ ὧν ἠτύχηκεν. οὐδὲ γὰρ ἡμῶν βιώσιμα τούτου κο-
 λασθέντος, οἷς γε πρὸς τὸν πατέρα μὴ ἔξεστιν ἀνασω-
 25 θῆναι μόνους, ἀλλ' ἐνθάδε δεῖ κοινωνῆσαι τούτῳ τῆς
 αὐτῆς καταστροφῆς τοῦ βίου. καὶ τοσοῦτου δεησόμεθα,
 στρατηγέ, κατακρίναντος τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν ἀποθανεῖν,
 συγκολάσαι καὶ ἡμᾶς ὡς τοῦ ἀδικήματος κεκοινωνηκό-
 τας. οὐ γὰρ ἀξιόσομεν ἡμεῖς ὡς ἐπὶ λύπῃ τεθνηκός
 30 τὰ δὲ ἀδελφοῦ ἑαυτοὺς ἀνελεῖν, ἀλλ' ὡς ὁμοίως αὐτῷ πο-
 νηροὶ γεγονότες οὕτως ἀποθανεῖν. καὶ ὅτι μὲν καὶ
 νέος ὢν ἡμαρτε καὶ μήπω τῷ φρονεῖν ἐρηρυσμένος,

καὶ ὡς ἀνθρώπινον τοῖς τοιοῦτοῖς συγγνώμην νέμειν, σοὶ καταλιπὼν παύσομαι περαιτέρω λέγειν, ἵν' εἰ μὲν κατακρίνειας ἡμῶν, τὰ μὴ λεχθέντα δόξῃ βεβλαφέναι πρὸς τὸ σκυθρωπότερον ἡμᾶς, εἰ δ' ἀπολύσειας, κἀκείνα τῇ σαυτοῦ χρηστότητι συνιδῶν ἀπεψηφίσθαι νομισθῆς, οὐ σώσας μόνον ἡμᾶς, ἀλλὰ καὶ ὧν διὰ τοῦτο δικαιοτέροι μᾶλλον φανούμεθα τυχεῖν χαριζόμενος, καὶ πλεον ἡμῶν αὐτῶν ὑπὲρ τῆς ἡμετέρας νοήσας σωτηρίας. εἴτ' οὖν κτείνειν αὐτὸν θέλεις, ἐμὲ τιμωρησάμενος ἀντὶ τούτου τῷ πατρὶ τοῦτον ἀπόπεμψον, εἴτε καὶ κατέχειν σοι δοκεῖ δοῦλον, ἐγὼ πρὸς χρείας σοὶ ὑπηρετικώτερος, ἀμείνων, ὡς ὄρας, πρὸς ἐκάτερον τῶν παθῶν ὑπάρχων.”

Ἰούδας μὲν οὖν πάνθ' ὑπομένειν ὑπὲρ τῆς τὰδελφοῦ σωτηρίας ἠδέως ἔχων, ῥίπτει πρὸ τῶν Ἰωσήπου ποδῶν ἑαυτὸν, εἰ πως ἐκμαλάξειε τὴν ὀργὴν αὐτοῦ καὶ καταπραΰνειεν ἀγωνιζόμενος· προύπεσον δὲ καὶ οἱ ἀδελφοὶ πάντες, δακρύνοντες καὶ παραδιδόντες ἑαυτοὺς ὑπὲρ τῆς Βενιαμὴν ψυχῆς ἀπολουμένους. ὁ δὲ Ἰώσηπος ἐλεγχόμενος ὑπὸ τοῦ πάθους, καὶ μηκέτι δυνάμενος τὴν τῆς ὀργῆς φέρειν ὑπόκρισιν, κελεύει μὲν ἀπελθεῖν τοὺς παρόντας, ἵνα μόνους ἑαυτὸν τοῖς ἀδελφοῖς ποιήσῃ φανερόν, ἀναχωρησάντων δὲ ποιεῖ γνώριμον ἑαυτὸν τοῖς ἀδελφοῖς, καὶ φησὶ τῆς μὲν ἀρετῆς ὑμᾶς καὶ εὐνοίας τῆς περὶ τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν ἐπαινωῖ, καὶ κρείττονας ἢ προσεδόκων ἐκ τῶν περὶ ἐμὲ βεβουλευμένων εὐρίσκω, ταῦτα πάντα ποιήσας ἐπὶ πείρᾳ τῆς ἡμετέρας φιλαδελφίας. οὐ φύσει δὲ περὶ ἐμὲ νομίζω πονηροὺς γεγυῆναι, θεοῦ δὲ βουλῆσει τὴν τε νῦν πραγματευομένου τῶν ἀγαθῶν ἀπόλαυσιν καὶ τὴν ἐς ὕστερον, ἀνεύμενης ἡμῖν παραμείνῃ. πατρός τε οὖν σωτηρίαν ἐγνωκῶς οὐκ ἔλπισθεισαν, καὶ τοιοῦτους ὑμᾶς ὄρων περὶ τὸν ἀδελφόν, οὐδ' ὧν εἰς ἐμὲ δοκεῖτε ἀμαρτεῖν

ἔτι μνημονεύω, παύσομαι δὲ τῆς ἐπ' αὐτοῖς μισοπονηρίας, καὶ ὡς συναιτίοις τῶν τῷ θεῷ βεβουλευμένων εἰς τὰ παρόντα χάριν ἔχειν ὁμολογῶ, ὑμᾶς τε βούλομαι καὶ αὐτοὺς λήθην ἐκείνων λαβόντας ἠδεσθαι μᾶλλον, τῆς τότε ἀβουλλίας εἰς τοιοῦτον ἐλθούσης τέλος, ἢ δυσφορεῖν αἰσχυνομένους ἐπὶ τοῖς ἡμαρτημένοις. μὴ οὖν δόξῃ λυπεῖν ὑμᾶς τὸ κατ' ἐμοῦ ψῆφον ἐνεργεῖν πονηρὰν καὶ ἢ ἐπ' αὐτῇ μετάνοια, τῷ γε μὴ προχωρῆσαι τὰ βεβουλευμένα. χαίροντες οὖν ἐπὶ τοῖς ἐκ θεοῦ γεγεννημένοις ἅπτε, ταῦτα δηλώσοντας τῷ πατρὶ, μὴ καὶ ταῖς ὑπὲρ ὑμῶν φροντίσιν ἀναλωθεὶς ζημιώσῃ μου τὸ κάλλιστον τῆς εὐδαιμονίας, πρὶν εἰς ὄψιν ἐλθεῖν τὴν ἐμὴν καὶ μεταλαβεῖν τῶν παρόντων ἀγαθῶν ἀποθανῶν. αὐτὸν δὲ τοῦτον καὶ γυναῖκας ἡμετέρας καὶ τέκνα καὶ πᾶσαν τὴν συγγένειαν ὑμῶν ἀναλαβόντες ἐνθάδε μετοικίξεσθε· οὐ γὰρ ἀποδήμους εἶναι δεῖ τῶν ἀγαθῶν τῶν ἡμετέρων τοὺς ἐμοὶ φιλάτους, ἄλλως τε καὶ τοῦ λιμοῦ λοιπὴν ἔτι πενταετίαν ὑπομενοῦντος.” ταῦτ' εἰπὼν Ἰώσηπος περιβάλλει τοὺς ἀδελφοὺς. οἱ δ' ἐν δάκρυσιν ἦσαν καὶ λύπη τῶν ἐπ' αὐτῷ βεβουλευμένων, καὶ τιμωρίας αὐτοῖς οὐδὲν ἀπολιπεῖν ἐδόκει τὸ εὐγνωμον τὰδελφοῦ. καὶ τότε μὲν ἦσαν ἐν εὐωχίᾳ, βασιλεὺς δ' ἀκούσας ἤκοντας πρὸς Ἰώσηπον τοὺς ἀδελφοὺς ἦσθη τε μεγάλως, καὶ ὡς ἐπ' οἰκείῳ διατεθεὶς ἀγαθῷ, παρεῖχεν αὐτοῖς ἀμάξας σίτου πλήρεις καὶ χρυσὸν καὶ ἄργυρον ἀποκομίζειν τῷ πατρὶ. λαβόντες δὲ πλείω παρὰ τὰδελφοῦ, τὰ μὲν τῷ πατρὶ φέρειν τὰ δ' αὐτοὶ δωρεὰς ἔχειν ἕκαστος ἰδίας, πλείονων ἠξιωμένου Βενιαμὴν παρ' αὐτούς, ἀπήεσαν.

ὡς δὲ ἀφικομένων τῶν παίδων Ἰάκωβος τὰ περὶ τὸν Ἰώσηπον ἔμαθεν, ὅτι μὴ μόνου εἶη τὸν θάνατον διαπεφυγῶς ἐφ' ᾧ πενθῶν διῆγεν, ἀλλὰ καὶ ξῆ μετὰ λαμπρᾶς

εὐδαιμονίας, βασιλεὶ συνδιέπων τὴν Αἴγυπτον καὶ τὴν ἄπασαν σχεδὸν ἐγκραγευσμένον αὐτῆς ἐπιμέλειαν, ἄπιστον μὲν οὐδὲν ἐδόκει τῶν ἠγγελέμων, λογιζόμενος τοῦ θεοῦ τὴν μεγαλοργίαν καὶ τὴν πρὸς αὐτὸν εὐνοίαν, εἰ καὶ τῷ μεταξὺ χρόνῳ διέλειπεν, ὥρμητο δ' εὐθύς 5
 2 πρὸς τὸν Ἰωσήπον. ὡς δὲ κατέσχευεν ἐπὶ τὸ ὄρκιον φρέαρ, θύσας αὐτόθι τῷ θεῷ, καὶ φοβούμενος μὴ διὰ τὴν εὐδαιμονίαν τὴν ἐν Αἴγύπτῳ τῶν παίδων ἐμφιλοχωρησάντων τῇ οἰκίῃ τῇ ἐν αὐτῇ μηκέτ' εἰς τὴν Χαναναίαν οἱ ἔκγονοι μετελθόντες κατάσχωσιν αὐτήν, ὡς ὁ 10
 θεὸς ἦν ὑπεσχημένος, ἅμα τε μὴ δίχα θεοῦ βουλήσεως γενομένης τῆς εἰς Αἴγυπτον ἀφόδου διαφθορῇ τὸ γένος αὐτοῦ, πρὸς δὲ τούτοις δεδιὼς μὴ προεξέλθῃ τοῦ βίου πρὶν εἰς ὅψιν Ἰωσήπου παραγενέσθαι, καταφέρεται, στρέφων ἐν ἑαυτῷ τοῦτον τὸν λογισμόν, εἰς ὕπνον. 15
 3 ἐπιστάς δὲ ὁ θεὸς αὐτῷ, καὶ δις ὀνομαστὶ καλέσας, πυνθανομένῳ τίς ἐστὶν ἄλλ' οὐ δίκαιον" εἶπεν "Ἰακώβῳ θεὸν ἀγνοεῖσθαι, τὸν ἀεὶ παραστάτην καὶ βοηθὸν προγόνοις τε τοῖς σοῖς καὶ μετ' αὐτοὺς σοὶ γεγόμενον. στερομένῳ τε γὰρ σοὶ τῆς ἀρχῆς ὑπὸ τοῦ πατρὸς 20
 ταύτην ἐγὼ παρέσχον, καὶ κατ' ἐμὴν εὐνοίαν εἰς τὴν Μεσοποταμίαν μόνος σταλεὶς γάμων τε ἀγαθῶν ἔτυχες, καὶ παίδων ἐπαρόμενος πλῆθος καὶ χρημάτων ἐνόστησας. παρέμεινέ τέ σοι γενεὰ πᾶσα προνοία τῇ ἐμῇ, καὶ ὄν ἀπολωλέναι τῶν υἱῶν ἐδόκεις Ἰωσήπον, τοῦτον εἰς 25
 ἀπόλαυσιν μειζόνων ἀγαθῶν ἤγαγον, καὶ τῆς Αἴγυπτου κύριον, ὡς ὀλίγῳ διαφέρειν τοῦ βασιλέως, ἐποίησα. ἤρω τε νῦν ὁδοῦ τε ταύτης ἠγεμῶν ἐσόμενος καὶ βίου σοι τελευτήν ἐν ταῖς Ἰωσήπου χερσὶ γενησομένην προδηλῶν, καὶ μακρὸν αἰῶνα τῶν σῶν ἐκγόνων ἐν ἠγεμο- 30
 νία καὶ δόξῃ καταγγέλλων, καταστήσων τε αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ἣν ὑπέσχημαι."

τούτῳ θαρσύνσας τῷ ὀνειράτι προθυμότερον εἰς 4
 τὴν Αἴγυπτον σὺν τοῖς υἱοῖς καὶ παισὶ τοῖς τούτων ἀπηλλάττετο. ἦσαν δ' οἱ πάντες ἑβδομήκοντα. τὰ μὲν οὖν ὀνόματα δηλῶσαι τούτων οὐκ ἐδοκίμαζον, καὶ μά-
 5 λιστα διὰ τὴν δυσκολίαν αὐτῶν· ἵνα μὲντοι παραστήσω τοῖς οὐκ ὑπολαμβάνουσιν ἡμᾶς ἐκ τῆς Μεσοποταμίας ἀλλ' Αἴγυπτίους εἶναι, ἀναγκαῖον ἠγησάμην μνησθῆναι τῶν ὀνομάτων. Ἰακώβου μὲν οὖν παῖδες ἦσαν δώδεκα· τούτων Ἰωσήπος ἦδη προεφίκετο. τοὺς οὖν μετ' αὐτὸν καὶ
 10 τοὺς ἐκ τούτων γεγονότας δηλώσομεν. Ρουβήλου μὲν ἦσαν παῖδες τέσσαρες, Ἀνώχης Φαλλοῦς Ἀσάρων Χάρμις, Συμεῶνος δὲ ἕξ, Ἰαμουήλος Ἰάμεινος Ἰάωδος Ἰάχεινος Σάρος Σάουλος. τρεῖς δὲ Λευὶ γεγόνασιν υἱοί, Γηρσόμης Κάαθος Μαράριος. Ἰούδα δὲ παῖδες ἦσαν
 15 τρεῖς, Σαλαῶ Φάρεσος Ζάρας, υἱωνοὶ δὲ δύο γεγονότες ἐκ Φαρέσου, Ἔσρωνος καὶ Ἄμυρος. Ἰσαχάρου δὲ τέσσαρες, Θουλαῶ Φουᾶς Ἰάσουβος Σαμάρωνος. τρεῖς δὲ Ζαβουλὼν ἤγειν υἱούς, Σάραδον Ἥλωνα Ἰάληλον. τοῦτο μὲν τὸ ἐκ Λείας γένος, καὶ αὐτὴ συνανήει καὶ θυγάτηρ
 20 αὐτῆς Λείνα. τρεῖς οὗτοι καὶ τριάκοντα. Ῥαχήλας παῖδες ἦσαν δύο· τούτων Ἰωσήπῳ μὲν δύο γεγόνασιν υἱοί, Μανασσῆς καὶ Ἐφραΐμης, Βενιαμὴν δὲ τῷ ἑτέρῳ δέκα, Βολοσόρ Βαρκάρος Ἀσάβηλος Γήραος Ναιεμάνης Ἰης Ῥῶς Μόμφις Ὀπταῖς Ἀραδος. οὗτοι τεσσαρεσκαίδεκα
 25 πρὸς τοῖς πρότερον κατειλεγμένοις εἰς ἑπτὰ καὶ τεσσαράκοντα γίνονται τὸν ἀριθμὸν. καὶ τὸ μὲν γνήσιον Ἰακώβῳ γένος τοῦτο ἦν, ἐκ Βάλλας δ' αὐτῷ γίνονται τῆς Ῥαχήλας θεραπαινίδος Δάνος καὶ Νεφθαλῆς, ᾧ τέσσα-
 30 ρες εἶποντο παῖδες, Ἰέσηλος Γοῦνις Ἰσάρος τε καὶ Σέλλιμος· Δάνῳ δὲ μονογενὲς ἦν παιδίον Οὔσις. τούτων προσγενομένων τοῖς προειρημένοις, πενήκοντα καὶ τεσσάρων πληροῦσιν ἀριθμὸν. Γάδης δὲ καὶ Ἀσηρος

ἐκ Ζελφᾶς μὲν ἦσαν, τῆς Λείας δὲ αὐτῆ θεραπεινίς·
 παῖδας δ' ἐπήρουντο Γάδης μὲν ἐπτά, Σαφωνίαν Ἀγγιν
 Σοῦνιν Ἀζαβῶνα Ἀηρίνην Ἐρωέδην Ἀριηλαῖν, Ἀσήρου
 δὲ ἦν θυγάτηρ Σάρα, καὶ ἄρσενες ἀριθμὸν ἕξ, οἷς ὀνό-
 ματα Ἰωάνης Ἰσοῦς Ἰσοῦις Βάρις Ἀβαρός τε καὶ Μελ- 5
 χίηλος. τούτων ἕνδεκα ὄντων καὶ προστιθεμένων τοῖς
 πεντήκοντα καὶ τέσσαρσιν ὁ προειρημένος ἀριθμὸς πλη-
 ροῦται, μὴ συγκαταλεγέντος αὐτοῖς Ἰακώβου.

5 μαθῶν δὲ Ἰωσήπος παραγενόμενον τὸν πατέρα (καὶ
 γὰρ προλαβὼν Ἰούδας ὁ ἀδελφὸς ἐδήλωσεν αὐτῷ τὴν 10
 ἄφιξιν) ὑπαντησόμενος ἔξεισι, καὶ καθ' Ἡρώων πόλιν
 αὐτῷ συνέβαλεν. ὁ δὲ ὑπὸ τῆς χαρᾶς ἀπροσδοκῆτου τε
 καὶ μεγάλης γενομένης μικροῦ δεῖν ἐξέλιπεν· ἀλλ' ἀνε-
 ζαπύρησεν αὐτὸν Ἰωσήπος, οὐδ' αὐτὸς μὲν κρατῆσαι 15
 δυνηθεὶς ὡς μὴ ταῦτό παθεῖν ὑφ' ἡδονῆς, οὐ μέντοι
 τὸν αὐτὸν τρόπον τῷ πατρὶ γενόμενος ἤττων τοῦ πά-
 θους. ἔπειτα τὸν μὲν ἡρέμα κελεύσας ὀδεύειν, αὐτὸς δὲ
 παραλαβὼν πέντε τῶν ἀδελφῶν ἠπέιχετο πρὸς τὸν βα-
 σιλέα, φράσων αὐτῷ παραγενόμενον μετὰ τοῦ γένους 20
 τὸν Ἰακώβου. ὁ δὲ τοῦτο χαίρων ἤκουσε, καὶ τὸν Ἰω-
 σήπου ἐκέλευεν αὐτῷ λέγειν τίμιν βίῳ τερόμενοι δια-
 τελοῦσι, ὡς αὐτοῖς τοῦτον ἐπιτρέψειε διάγειν. ὁ δὲ
 ποιμένας αὐτοὺς ἀγαθοὺς ἔλεγε, καὶ μηδενὶ τῶν ἄλλων
 ἢ τούτῳ μόνῳ προσανέχειν, τοῦ τε μὴ διαξυγνυμένου 25
 ἄλλ' ἐν ταύτῳ τυγχάνοντας ἐπιμελεισθαι τοῦ πατρὸς
 προνοούμενος, τοῦ τε τοῖς Αἰγυπτίοις εἶναι προσφιλεῖς,
 μηδὲν πράττοντας τῶν αὐτῶν ἐκείνοις· Αἰγυπτίοις
 6 γὰρ ἀπειρημένον ἦν περὶ νομᾶς ἀναστρέφεσθαι. τοῦ
 δὲ Ἰακώβου παραγενομένου πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἀσπα-
 ζομένου τε καὶ κατευχομένου περὶ τῆς βασιλείας αὐτῷ, 30
 ὁ Φαραώθης ἐπυνθάνετο πόσον ἤδη βεβιωκῶς εἴη χρό-
 νον. τοῦ δ' ἑκατὸν ἔτη καὶ τριάκοντα γερονέναι φή-

σαντος, ἐθαύμασε τοῦ μήκους τῆς ζωῆς τὸν Ἰακώβου.
 εἰπόντος δ' ὡς ἦντονα τῶν προγόνων εἴη βεβιωκῶς ἔτη,
 συνεχώρησεν αὐτῷ ζῆν μετὰ τῶν τέκνων ἐν Ἡλιουπό-
 λει· ἐν ἐκείνῃ γὰρ καὶ οἱ ποιμένες αὐτοῦ τὰς νομᾶς 5
 εἶχον.

ὁ δὲ λιμὸς τοῖς Αἰγυπτίοις ἐπετείνετο, καὶ τὸ δει- 7
 νὸν ἀπορώτερον ἔτι καὶ μᾶλλον αὐτοῖς ἐγίνετο, μήτε
 τοῦ ποταμοῦ τὴν γῆν ἐπάρδουτος, οὐ γὰρ ἠῦξε, μήτε
 ὕοντος τοῦ θεοῦ, πρόνοιάν τε μηδεμίαν ἑαυτῶν ὑπ' 10
 ἀγνοίας πεποιημένων, καὶ τοῦ Ἰωσήπου τὸν σίτον ἐπὶ
 χρήμασιν αὐτοῖς διδόντος. ὡς δὲ ταῦτ' αὐτοῖς ἐπέλιπε,
 τῶν βοσκημάτων ἐνοῦντο τὸν σίτον καὶ τῶν ἀνδρα-
 πόδων. οἷς δὲ καὶ γῆς τις ἦν μοῖρα, ταύτην παρεχώρουν
 ἐπὶ τιμῇ τροφῆς. οὕτω τε τοῦ βασιλέως πάσης αὐτῶν 15
 τῆς περιουσίας κυρίου γεγεννημένου, μετῴκησθησαν
 ἄλλος ἀλλαχόσε, ὅπως βεβαία γένηται τῷ βασιλεῖ τῆς
 χώρας τούτων ἢ κτήσις, πλὴν τῶν ἱερέων· τούτοις γὰρ
 ἔμμενεν ἡ χώρα αὐτῶν. ἐδουλοῦτό τ' αὐτῶν οὐ τὰ σώ-
 ματα μόνον τὸ δεινὸν ἀλλὰ καὶ τὰς διανοίας, καὶ τὸ λοι- 20
 πὸν εἰς ἀσχήμονα τῆς τροφῆς εὐπορίαν αὐτοὺς κατη-
 νάρκαξε. λωφῆσαντος δὲ τοῦ κακοῦ, καὶ τοῦ ποταμοῦ
 τὴν γῆν ἐπιβάντος, καὶ ταύτης τοὺς καρποὺς ἀφθόνως
 ἐκφερούσης, ὁ Ἰωσήπος εἰς ἐκάστην παραγινόμενος πό- 25
 λιν, καὶ συλλέγων ἐν αὐταῖς τὸ πλῆθος, τὴν γε γῆν αὐ-
 τοῖς, ἢ ἐκείνων παραχωρούντων ὁ βασιλεὺς ἔχειν ἐδύ-
 νατο καὶ καρποῦσθαι μόνος, εἰς ἅπαν ἐχαρίζετο, καὶ
 κτῆμα ἴδιον ἠγομένους φιλεργεῖν παρεκάλει, τὴν
 πέμπτην τῶν καρπῶν τῷ βασιλεῖ τελούντας ὑπὲρ τῆς
 χώρας, ἢν δίδωσιν αὐτοῖς οὔσαν αὐτοῦ. τοὺς δὲ παρ' 30
 ἐλπίδας κυρίους τῆς γῆς καθίσταμένους χαρὰ τε ἐλάμ-
 βανε, καὶ ὑφίσταντο τὰ προστάγματα. καὶ τούτῳ τῷ
 τρόπῳ τὸ τε ἀξίωμα τὸ παρὰ τοῖς Αἰγυπτίοις αὐτῷ

μείζον Ἰώσηπος ἀπεργάζεται, καὶ πλείω γε τὴν εὐνοίαν τῷ βασιλεῖ παρ' αὐτῶν. ὅ τε τοῦ τελεῖν τὴν πέμπτην τῶν καρπῶν νόμος ἔμεινε καὶ μέχρι τῶν ὑστέρων βασιλέων.

- 8 Ἰάκωβος δὲ ἑπτακαιδέκατον ἔτος ἐν Αἰγύπτῳ δια-⁵
 τρίψας, καὶ νόσῳ χρησάμενος, παρόντων αὐτῷ τῶν
 υἱῶν ἀπέθανεν, ἐπευξάμενος τοῖς μὲν κτῆσιν ἀγαθῶν,
 καὶ προειπὼν αὐτοῖς κατὰ προφητείαν πῶς μέλλει τῶν
 ἐκ τῆς γενεᾶς αὐτῶν ἕκαστος κατοικεῖν τὴν Χανααναίαν,
 τοῦτο ὃ δὴ καὶ πολλοῖς ὕστερον χρόνοις ἐγένετο· Ἰωσή-¹⁰
 που δ' ἐγκώμιον διεξελεθῶν, ὅτι μὴ μνησικακήσειε τοῖς
 ἀδελφοῖς, ἀλλὰ καὶ τούτου πλέον χρηστὸς εἰς αὐτοὺς
 ἐγένετο, δωρησάμενος αὐτοὺς ἀγαθοῖς οἷς οὐδὲ εὐεργέτας
 τινὲς ἠμέψαντο, προσέταξε τοῖς ἰδίους παισὶν ἵνα τοὺς
 Ἰωσήπου παῖδας Ἐφραΐμην καὶ Μανασσήν εἰς τὸν αὐτὸν¹⁵
 ἀριθμὸν προσῶνται, διαιρούμενοι μετ' αὐτῶν τὴν Χανα-
 ναίαν, περὶ ἧν ὕστερον ἐροῦμεν. ἤξιον μέντοι καὶ ταφῆς
 ἐν Χεβρωνί τυγχάνειν. τελευτᾷ δὲ βιούς ἔτη τὰ πάντα
 τριῶν δέοντα πεντήκοντα καὶ ἑκατόν, μηδενὸς μὲν τῶν
 προγόνων ἀπολειφθεῖς ἐπ' εὐσεβείᾳ τοῦ θεοῦ, τυχῶν δὲ²⁰
 ἀμοιβῆς ἧς δίκαιον ἦν τυχεῖν τοὺς οὕτως ἀγαθοὺς γενο-
 νότας. Ἰώσηπος δέ, συγχωρήσαντος αὐτῷ τοῦ βασιλέως,
 τὸν τοῦ πατρὸς νεκρὸν εἰς Χεβρωνά κομίσας ἐκεῖ θάπτει
 πολυτελεῶς. τῶν δὲ ἀδελφῶν οὐ βουλομένων αὐτῷ συν-²⁵
 αποστρέφειν (δέος γὰρ αὐτοὺς εἶχε μὴ τεθνηκότος αὐ-
 τοῖς τοῦ πατρὸς τιμωρῆσαι τοῦ τῆς εἰς αὐτὸν ἐπιβουλῆς,
 οὐκ ἐτ' ὄντος ᾧ χαρίζοιτο τὴν πρὸς αὐτοὺς μετριότητα)
 πείθει μηδὲν ὑφορᾶσθαι, μηδ' ἔχειν αὐτὸν δι' ὑποψίας.
 ἀγαθῶν δὲ μεθ' ἑαυτοῦ κτῆσιν πολλὴν ἐχαρίσατο, καὶ³⁰
 2 τελευτᾷ δὲ οὗτος ἔτη βιώσας ἑκατόν καὶ δέκα, θαν-
 μάσιος τὴν ἀρετὴν γενόμενος, καὶ λογισμῷ πάντα

διοικῶν καὶ τὴν ἐξουσίαν ταμιευόμενος· ὃ δὴ καὶ τῆς
 τοιαύτης εὐδαιμονίας αἰτίου αὐτῷ παρὰ τοῖς Αἰγυπτίοις,
 ἀλλαχόθεν ἦκοντι καὶ μετὰ τοιαύτης κακοπραγίας μεθ'
 ἧς προειρηκάμεν, ὑπῆρχεν. τελευτῶσι δ' αὐτοῦ καὶ οἱ⁵
 ἀδελφοί, ζήσαντες εὐδαιμόνως ἐπὶ τῆς Αἰγύπτου. καὶ
 τούτων μὲν τὰ σώματα κομίσαντες μετὰ χρόνον αὐτῶν
 οἱ ἀπόγονοι καὶ οἱ παῖδες ἔθαψαν ἐν Χεβρωνί, τὰ δὲ
 Ἰωσήπου ὅσα ὕστερον, ὅτε μετανέστησαν ἐκ τῆς Αἰγύ-
 πτου οἱ Ἑβραῖοι, εἰς τὴν Χανααναίαν ἐκόμισαν· οὕτω¹⁰
 γὰρ αὐτοὺς ὁ Ἰώσηπος ἐξώρμισε. τούτων οὖν ἕκαστος
 ὡς ἔσχε καὶ τίσι πόνοις ἐκράτησαν τῆς Χανααναίας ση-
 μανῶ, προδιηγησάμενος τὴν αἰτίαν δι' ἣν τὴν Αἰγυπτὸν
 ἐξέλιπον.

Αἰγυπτίοις τρυφεροῖς καὶ ἡδύμοις οὔσι πρὸς πό-⁹
 15 νους, καὶ τῶν τε ἄλλων ἡδονῶν ἥττοσι καὶ δὴ καὶ τῆς
 κατὰ φιλοκέρδειαν, συνέβη δεινῶς πρὸς τοὺς Ἑβραίους
 διατεθῆναι κατὰ φθόνου τῆς εὐδαιμονίας. ὀργῶντες γὰρ
 τὸ τῶν Ἰσραηλιτῶν γένος ἀκμάζον καὶ δι' ἀρετὴν καὶ
 τὴν πρὸς τὸ πονεῖν εὐφυΐαν πλήθει χρημάτων ἤδη λαμ-
 20 προύς, καθ' αὐτῶν αὐξέσθαι τούτους ὑπελάμβανον.
 ὧν τε ἦσαν εὖ ὑπὸ Ἰωσήπου πεπονθότες διὰ χρόνου
 μῆκος λήθην λαβόντες, καὶ τῆς βασιλείας εἰς ἄλλον οἶ-
 κον μετεληλυθυίας, δεινῶς ἐνύβριζόν τε τοῖς Ἰσραηλί-
 ταις καὶ ταλαιπωρίας αὐτοῖς ποικίλας ἐπενόουν. τὸν τε²⁵
 γὰρ ποταμὸν εἰς διώρυγας πολλὰς αὐτοῖς προσέταξαν
 διατεμεῖν, τείχη τε οἰκοδομῆσαι ταῖς πόλεσι καὶ χώ-
 ματα, ὅπως ἂν εἰργοὶ τὸν ποταμὸν μὴ λιμνάζειν ἕως
 ἐκείνων ἐπεκβαίνοντα. πυραμίδας τε ἀνοικοδομοῦντες
 ἐξέτρυχον ἡμῶν τὸ γένος, ὡς τέχνας τε παντοίας ἀνα-³⁰
 30 διδάσκεισθαι καὶ τοῖς πόνοις γενέσθαι συνήθεις. καὶ
 τετρακοσίων μὲν ἔτων χρόνον ἐπὶ ταύταις διήνυσαν
 ταῖς ταλαιπωρίαις· ἀντεφιλονείκουν γὰρ, οἱ μὲν Αἰγύ-

πτιοι τοῖς πόνοις ἔξαπολέσαι τοὺς Ἰσραηλίτας θέλοντες, οἱ δὲ αἰεὶ κρείττους φαίνεσθαι τῶν ἐπιταγμάτων.

2 ἐν τούτοις δ' ὄντων αὐτοῖς τῶν πραγμάτων αἰτία τοῦ μᾶλλον σπουδάσαι περὶ τὸν ἀφανισμόν τοῦ γένους ἡμῶν τοὺς Αἰγυπτίους προσεγένετο τοιαύτη. τῶν ἱερο- 5 γραμματέων τις (καὶ γὰρ εἰσι δεινοὶ περὶ τῶν μελλόντων τὴν ἀλήθειαν εἰπεῖν) ἀγγέλλει τῷ βασιλεῖ τεχθῆσεσθαι τινα κατ' ἐκείνον τὸν καιρὸν τοῖς Ἰσραηλίταις, ὃς ταπεινώσει μὲν τὴν τῶν Αἰγυπτίων ἡγεμονίαν, ἀ- 10 ξήσει δὲ τοὺς Ἰσραηλίτας τραφεῖς, ἀρετῇ δὲ πάντας ὑπερβαλεῖ καὶ δόξαν ἀέμνηστον κήσεται. δεισας δὲ ὁ βασιλεὺς κατὰ γνώμην τὴν ἐκείνου κελεύει πᾶν τὸ γεννηθὲν ἄρσεν ὑπὸ τῶν Ἰσραηλιτῶν εἰς τὸν ποταμὸν ριπτοῦντας διαφθεῖρειν, παραφυλάσσειν τε τὰς ὠδύνας 15 τῶν Ἑβραίων γυναικῶν καὶ τοὺς τοκετοὺς αὐτῶν πα- ρατηρεῖν τὰς Αἰγυπτίων μαίας· ὑπὸ γὰρ τούτων αὐτὰς ἐκέλευε μαιοῦσθαι, αἱ δὲ ἀνὰ σπυγγεῖαν ἐμελλον μὴ πα- ραβῆσεσθαι τὴν τοῦ βασιλέως βούλησιν· τοὺς μέντοι καταφρονήσαντας τοῦ προστάγματος καὶ σώζειν λάθρα 20 τολμήσαντας τὸ τεχθῆν αὐτοῖς, τούτους ἀναιρεῖσθαι σὺν τῇ γενεᾷ προσέταξε. δεινὸν οὖν τοῖς ὑπομένουσι τὸ πάθος, οὐ καθὼ παίδων ἀπεστεροῦντο καὶ γονεῖς ὄν- τες αὐτοὶ πρὸς τὴν ἀπώλειαν ὑπόρρουν τῶν γεννωμέ- νων, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐπίνοια τῆς τοῦ γένους αὐτῶν ἐπιλεί- 25 ψεως, φθειρομένων μὲν τῶν τικτομένων, αὐτῶν δὲ δια- λυθησομένων, χαλεπὴν αὐτοῖς καὶ δυσπαραμύθητον ἐποίει τὴν συμφοράν. καὶ οἱ μὲν ἦσαν ἐν τούτῳ τῷ κακῷ, κρατήσῃε δ' ἂν οὐδεὶς τῆς τοῦ θεοῦ γνώμης, οὐδὲ μυρίας τέχνας ἐπὶ τούτῳ μηχανησάμενος. ὁ τε γὰρ 30 παῖς ὃν προεῖπεν ὁ ἱερογραμματεὺς, τρέφεται λάθων τὴν τοῦ βασιλέως φυλακὴν, καὶ ἀληθῆς ἐπὶ τοῖς ἔξ αὐτοῦ γεννηθησομένοις ὁ προεῖπὼν εὐρέθη. γίνεται δὲ οὕτως.

Ἀμαράμης τῶν εὖ γεγενημένων παρὰ τοῖς Ἑβραίοις, 3 δεδιὼς ὑπὲρ τοῦ παντὸς ἔθνους μὴ σπᾶνει τῆς ἐπιτρα- φησομένης νεότητος ἐπιλίπη, καὶ χαλεπῶς ἐπ' αὐτῷ φέρων (ἐκείναι γὰρ αὐτῷ τὸ γύναιον) ἐν ἀμηγάνοις ἦν. 5 πρὸς ἱκετεῖαν οὖν τοῦ θεοῦ τρέπεται, παρακαλῶν οἴκτον ἤδη τινα λαβεῖν αὐτὸν ἀνθρώπων μηδὲν τῆς εἰς αὐτὸν θρησκείας παραβεβηκότων, δοῦναί τε ἀπαλλαγὴν αὐ- τοῖς ὧν παρ' ἐκείνον ἐκακοπάθουν τὸν καιρὸν, καὶ τῆς 10 ἐπ' ἀπώλειαν τοῦ γένους αὐτῶν ἐλπίδος. ὁ δὲ θεὸς ἐλεή- σας αὐτὸν καὶ πρὸς τὴν ἱκεσίαν ἐπικλασθεῖς ἐφίσταται κατὰ τοὺς ὕπνους αὐτῷ, καὶ μήτε ἀπογινώσκειν αὐτὸν περὶ τῶν μελλόντων παρεκάλει, τὴν τε εὐσέβειαν αὐ- τῶν ἔλεγε διὰ μνήμης ἔχειν καὶ τὴν ὑπὲρ ταύτης ἀμοι- 15 βῆν αἰεὶ παρεξῆν, ἤδη μὲν καὶ τοῖς προγόνοις αὐτῶν δω- ρησάμενος τὸ γενέσθαι τοσοῦτον πλῆθος αὐτοῦς ἐξ ὀλί- γων· καὶ Ἀβραμὸν μὲν μόνον ἐκ τῆς Μεσοποταμίας εἰς τὴν Χανααναίαν παραγενόμενον εὐδαιμονῆσαι τὰ τε ἄλλα καὶ τῆς γυναικὸς αὐτῷ πρὸς γονὴν ἀκάρπως ἐχούσης 20 πρότερον, ἔπειτα κατὰ τὴν αὐτοῦ βούλησιν ἀγαθῆς πρὸς τοῦτο γενομένης, τεκνωῶσαι παῖδας, καὶ καταλιπεῖν μὲν Ἰσμαῆλ καὶ τοῖς ἔξ αὐτοῦ τὴν Ἀράβων χώραν, τοῖς δ' ἐκ Χετούρας τὴν Τρωγλοδύτιν, Ἰσάκῳ δὲ τὴν Χανα- ναίαν. "ὄσα τε πολεμῶν κατὰ τὴν ἐμήν" φησί "συμμα- 25 χίαν ἠνδραγάθησε, καὶ ὑμεῖς διὰ μνήμης ἔχετε. Ἰάκω- βον δὲ καὶ τοῖς οὐχ ὁμοφύλοις γνώριμον εἶναι συμβέ- βηκεν ἐπὶ τε μεγέθει τῆς εὐδαιμονίας μεθ' ἧς ἐβίωσε καὶ παισὶ τοῖς αὐτοῦ κατέλιπεν· οὐ μετὰ ἐβδομήκοντα τῶν πάντων εἰς Αἴγυπτον ἀφικομένου, ὑπὲρ ἑξήκοντά 30 πον μυριάδες ἤδη γεγόνατε. νῦν δὲ με τοῦ κοινῆ συμ- φέροντος ὑμῶν ἴστε προνοούμενον καὶ τῆς σῆς εὐκλείας. ὁ παῖς γὰρ οὗτος οὗ τὴν γέννησιν Αἰγύπτιοι δεδιότες κατέκριναν ἀπολλύναι τὰ ἔξ Ἰσραηλιτῶν τικτόμενα, σὸς

ἔσται. καὶ λήσεται μὲν τοὺς ἐπ' ὀλέθρῳ παραφυλάσσοντας, τραφεὶς δὲ παραδόξως τὸ μὲν Ἑβραίων γένος τῆς παρ' Αἰγυπτίοις ἀνάγκης ἀπολύσει, μνήμης δ' ἐφ' ὅσον μένει χρόνον τὰ σύμπαντα, τεύξεται παρ' ἀνθρώποις, οὐχ Ἑβραίοις μόνον ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοφύλοισι, ἐμοῦ τοῦτο χαριζομένου σοί τε καὶ τοῖς ἐκ σοῦ γενησομένοις. ἔσται δ' αὐτῷ καὶ ὁ ἀδελφὸς τοιοῦτος ὥστε τὴν ἐμὴν ἔξωθεν ἱερωσύνην αὐτόν τε καὶ τοὺς ἐκγόνους αὐτοῦ διὰ παντὸς τοῦ χρόνου."

4 ταῦτα τῆς ὄψεως αὐτῷ δηλωσάσης περιγεγραφεὶς ὁ 10 Ἀμαράμης ἐδήλου τῇ Ἰσαχαβέδῃ· γυνὴ δ' ἦν αὐτοῦ. καὶ τὸ θεὸς ἔτι μεῖζον διὰ τὴν τοῦ ὄνειρου πρόρρησιν αὐτοῖς συνίστατο· οὐ γὰρ ὡς περὶ παιδὸς μόνου εὐλαβεῖς ἦσαν, ἀλλὰ καὶ ὡς ἐπὶ μεγέθει τοσαύτης εὐδαιμονίας ἔδομένης. τοῖς μέντοι προκατηγγελεμένοις ὑπὸ τοῦ 15 θεοῦ πίστιν ὁ τοκετὸς τῆς γυναικὸς παρεῖχε, λαθούσης τοὺς φύλακας διὰ τὴν τῶν ὠδίνων ἐπιείκειαν καὶ τὸ μὴ βιαίας αὐτῇ προσπεσεῖν τὰς ἀλγηδόνας. καὶ τρεῖς μὲν μῆνας παρ' αὐτοῖς τρέφουσι λανθάνοντες· ἔπειτα δὲ 20 δεῖσας Ἀμαράμης μὴ κατάφωρος γένηται καὶ πεσῶν ὑπὸ τὴν τοῦ βασιλέως ὄργην αὐτὸς τε ἀπόληται μετὰ τοῦ παιδίου καὶ τοῦ θεοῦ τὴν ἐπαγγελίαν ἀφανίσειεν, ἔγνω μᾶλλον ἐπὶ τούτῳ ποιήσασθαι τὴν τοῦ παιδὸς σωτηρίαν καὶ πρόνοιαν ἢ τῷ λήσεσθαι πεπιστευκῶς (τοῦτο δ' ἦν 25 ἄδηλον) ἐναποκινδυνεύειν οὐ τῷ παιδί μόνον κρυφαίως τρεφομένῳ, ἀλλὰ καὶ αὐτῷ· τὸν δὲ θεὸν ἠγγέτο πᾶσαν ἐκπορίσειν ἀσφάλειαν ὑπὲρ τοῦ μηδὲν ψευδὲς γενέσθαι τῶν εἰρημένων. ταῦτα κρύψαντες μηχανῶνται πλέγματι βύβλινον ἐμφορὸς τῇ κατασκευῇ κοιτίδι, μέγεθος αὐτῷ ποιήσαντες αὐταρκεῖς εἰς τὸ μετ' εὐρυχωρίας ἐν- 30 ἀποκεῖσθαι τὸ βρέφος· ἔπειτα χρίσαντες ἀσφάλτῳ (τῷ γὰρ ὕδατι τὴν διὰ τῶν πλεγμάτων ἀποφράττειν εἴσοδον

ἢ ἀσφαλτος πέφυκεν) ἐντιθέασιν τὸ παιδίον, καὶ κατὰ τοῦ ποταμοῦ βαλόντες εἶσαν ἐπὶ τῷ θεῷ τὴν σωτηρίαν αὐτοῦ. καὶ τὸ μὲν ὁ ποταμὸς παραλαβὼν ἔφερε, Μαριάμμη δὲ τοῦ παιδὸς ἀδελφὴ κελυσθεῖσα ὑπὸ τῆς μητρὸς ἀντιπαρεξήει, ὅποι φερόμενον χωρήσει ὀψομένη τὸ πλέγμα. 5 ἐνθα καὶ διέδειξεν ὁ θεὸς μηδὲν μὲν τὴν ἀνθρωπείαν ἰσχύουσαν σύνεσιν, πᾶν δ' ὅτι καὶ βουληθεῖη πράττειν αὐτὸς τέλους ἀγαθοῦ τυγχάνον, καὶ διαμαρτάνοντας μὲν τοὺς ὑπὲρ ἰδίας ἀσφαλείας ἄλλων κατακρίνοντας ὀλέθρον καὶ πολλῇ περὶ τοῦτο χρησαμένους σπουδῇ, σωζομένους δ' ἐκ παραδόξου καὶ σχεδὸν ἐκ μέσου τῶν κακῶν εὐρισκομένους τὴν εὐπραγίαν τοὺς κινδυνεύοντας τῇ τοῦ θεοῦ γνώμῃ. τοιοῦτο γὰρ τι 15 ἰσχὺν τοῦ θεοῦ.

Θέρμουθις ἦν θυγάτηρ τοῦ βασιλέως. αὕτη παῖ- 5 ξουσα παρὰ τὰς ἡόνας τοῦ ποταμοῦ, καὶ φερόμενον ὑπὸ τοῦ ρεύματος θεασαμένη τὸ πλέγμα, κολυμβητὰς ἐπιπέμπει, κελύσασα τὴν κοιτίδα πρὸς ἑαυτὴν ἐκκομίσει. 20 παραγενομένων δὲ τῶν ἐπὶ τοῦτο σταλέντων, μετὰ τῆς κοιτίδος ἰδοῦσα τὸ παιδίον ὑπερηγάπησε μεγέθους ἕνεκά τε καὶ κάλλους. τοσαύτη γὰρ ὁ θεὸς περὶ Μωϋσῆν ἐχρήσατο σπουδῇ ὡς ὑπ' αὐτῶν τῶν τὰ ἔσχατα καταψηφισαμένων διὰ τὴν αὐτοῦ γένεσιν καὶ τῶν ἄλλων 25 τῶν ἐκ τοῦ Ἑβραίων γένους [ἀπάλειαν] ποιῆσαι τροφῆς καὶ ἐπιμελείας ἀξιοθῆναι. κελύει τε γύναιον ἢ Θέρμουθις ἀχθῆναι παρέξον θηλὴν τῷ παιδίῳ. μὴ προσεμένου δὲ αὐτοῦ τὴν θηλὴν, ἀλλ' ἀποστραφέντος καὶ τοῦτ' ἐπὶ πολλῶν ποιήσαντος γυναικῶν, ἢ Μαριάμμη 30 παρατυγχάνουσα τοῖς γενομένοις, οὐχ ὥστε ἐκ παρασκευῆς δοκεῖν ἀλλὰ κατὰ θεωρίαν, "μάτην" εἶπεν, "ὦ βασίλισσα, ταύτας ἐπὶ τροφῇ τοῦ παιδὸς μετακαλῆ τὰς

γυναίκας, αὐ μὴδὲν πρὸς αὐτὸν συγγενὲς ἔχουσιν· εἰ
 μέντοι τινὰ τῶν Ἑβραίων γυναικῶν ἀχθῆναι ποιή-
 σεις, τάχα ἂν πρόβοιτο θηλὴν ὁμόφυλον.” δόξασαν
 δὲ λέγειν εὖ κελεύει τοῦτ' αὐτὴν ἐκπορίσαι καὶ τῶν γα-
 λουχουσῶν τινὰ μετελθεῖν. ἢ δὲ τοιαύτης ἐξουσίας λα-
 5 βομένη, παρῆν ἄγουσα τὴν μητέρα μηδενὶ γινωσκομέ-
 νην. καὶ τὸ παιδίον ἀσμενίσαν πως προσφύεται τῇ
 6 θηλῇ, καὶ δεηθείσης τῆς βασιλίδος πιστεύεται τὴν τρο-
 φὴν τοῦ παιδίου πρὸς τὸ πᾶν. κατ' αὐτῷ τὴν ἐπίκλησιν
 ταύτην κατὰ τὸ συμβεβηκὸς ἔθετο εἰς τὸν ποταμὸν ἐμ-
 10 πεσόυτι. τὸ γὰρ ὕδωρ μὲν οἱ Αἰγύπτιοι καλοῦσιν, ὕσῃς
 δὲ τοὺς σωθέντας· συνθέντες οὖν ἐξ ἀμφοτέρων τὴν
 προσηγορίαν αὐτῷ ταύτην τίθενται. καὶ ἦν ὁμολογου-
 μένωσ κατὰ τὴν τοῦ θεοῦ πρόρρησιν φρονήματός τε
 15 μεγέθει καὶ πόνων καταφρονήσει Ἑβραίων ἄριστος. [Ἄβραμος γὰρ αὐτῷ πατήρ ἔβδομος· Ἀμαράμου μὲν
 γὰρ αὐτὸς ἦν παῖς, ὃ δὲ Καάθου, οὗ πατήρ Λεὺς ὁ Ἰα-
 κώβου, ὃς ἦν Ἰσάκῳ γενόμενος, Ἀβράμου δὲ οὗτος ἦν.]
 σύνεσις δὲ οὐ κατὰ τὴν ἡλικίαν ἐφύετο αὐτῷ, τοῦ δὲ
 ταύτης μέτρον πολὺ κρείττων καὶ πρεσβυτέρα· διεδεί-
 20 κννε δὲ ταύτης τὴν περιουσίαν ἐν ταῖς παιδείαις, καὶ
 μειζόνων τῶν ὑπ' ἀνδρὸς γενησομένων ἐπαγγελίαν
 εἶχε τὰ τότε πρατόμενα. καὶ τριετὴ μὲν αὐτῷ γεγενη-
 μένω θαυμαστὸν ὁ θεὸς τὸ τῆς ἡλικίας ἐξῆρεν ἀνά-
 στημα· πρὸς δὲ κάλλος οὐδεὶς ἀφιλότιμος ἦν οὕτως ὡς
 25 Μωϋσῆν θεασάμενος μὴ ἐκπλαγῆναι τῆς εὐμορφίας.
 πολλοῖς τε συνέβαινε καθ' ὁδὸν φερομένω συντυγγά-
 νουσιν ἐπιστρέφασθαι μὲν ὑπὸ τῆς ὄψεως τοῦ παιδός,
 ἀφιέναι δὲ τὰ σπουδαζόμενα καὶ τῇ θεωρίᾳ προσευσχο-
 30 λεῖν αὐτοῦ· καὶ γὰρ ἡ χάρις ἡ παιδικὴ πολλὴ καὶ ἄκρα-
 7 ὄντα δ' αὐτὸν τοιοῦτον ἡ Θέρμουθις παῖδα ποιεί-

ται, γονῆς γνησίας οὐ μεμοιραμένη. καὶ ποτε κομίσασα
 τὸν Μωϋσῆν πρὸς τὸν πατέρα ἐπεδείκνυε τοῦτον, καὶ
 ὡς φροντίσειε διαδοχῆς, εἰ καὶ βουλήσει θεοῦ μὴ τύχοι
 παιδὸς γνησίου· πρὸς αὐτὸν τε ἔλεγεν “ἀναθρεψαμένη
 5 παῖδα μορφῇ τε θεῖον καὶ φρονήματι γενναῖον, θαυμα-
 σίως δὲ αὐτὸν καὶ παρὰ τῆς τοῦ ποταμοῦ λαβοῦσα χά-
 ριτος, ἐμαυτῆς μὲν ἡγησάμην παῖδα ποιήσασθαι, τῆς
 δὲ σῆς βασιλείας διάδοχον.” ταῦτα λέγουσα ταῖς τοῦ
 πατρὸς χερσὶν ἐντίθησι τὸ βρέφος. ὃ δὲ λαβὼν καὶ
 10 προσστερνισάμενος κατὰ φιλοφρόνησιν χάριν τῆς θυγα-
 τρὸς ἐπιτίθησιν αὐτῷ τὸ διάδημα. καταφέρει δ' ὁ Μωϋ-
 σῆς εἰς τὴν γῆν, περιελόμενος αὐτὸ κατὰ νηπιότητα δῆ-
 θεν, ἐπέβαινέ τε αὐτῷ τοῖς ποσί. καὶ τοῦτο ἔδοξεν
 οἰωνὸν ἐπὶ τῇ βασιλείᾳ φέρειν. θεασάμενος δὲ ὁ ἰερο-
 15 γραμματεὺς ὁ καὶ τὴν γένεσιν αὐτοῦ προειπὼν ἐπὶ τῇ
 ταπεινώσει τῆς Αἰγυπτίας ἀρχῆς ἐσομένην, ὥρμησεν
 ἀποκτεῖναι, καὶ δεινὸν ἀνακραγῶν “οὗτος” εἶπε, “βα-
 σιλεῦ, παῖς ἐκείνος ὃν κτείνασιν ἡμῖν ἐδήλωσεν ὁ θεὸς
 ἀφόβοις εἶναι. καὶ μαρτυρεῖ τῇ προαγορεύσει διὰ τοῦ
 20 γεγυρότος, ἐπιβεβηκὸς ἡγεμονία τῇ σῇ καὶ πατῶν τὸ
 διάδημα. τοῦτον οὖν ἀνελὼν Αἰγυπτίοις μὲν τὸ ἀπ'
 αὐτοῦ δέος ἄνες, Ἑβραίοις δὲ τὴν ἐλπίδα τοῦ δι' αὐτοῦ
 θάρρους ἀφελού.” φθάνει δ' αὐτὸν ἡ Θέρμουθις ἐξαο-
 πάσασα, καὶ πρὸς τὸν φόνου ὀκνηρὸς ἦν ὁ βασιλεὺς,
 25 τοιοῦτον αὐτὸν τοῦ θεοῦ παρασκευάσαντος, ᾧ πρόνοια
 τῆς Μωϋσέως σωτηρίας ἦν. ἐτρέφετο οὖν πολλῆς ἐπι-
 μελείας τυγγάνων. καὶ τοῖς μὲν Ἑβραίοις ἐπ' αὐτῷ πα-
 ρῆν εὐέλπισιν εἶναι περὶ τῶν ὄλων, δι' ὑποψίας δ' εἶ-
 χον Αἰγύπτιοι τὴν ἀνατροφὴν αὐτοῦ· μηδενὸς δὲ ὄντος
 30 φανεροῦ δι' ὃ κἂν ἀπέκτεινεν αὐτὸν ἢ ὁ βασιλεὺς ὄντα
 καὶ συγγενῇ διὰ τῆς εἰσποιήσεως, ἢ τῶν ἄλλων τις, ᾧ
 πλέον ὑπὲρ ὠφελείας τῆς Αἰγυπτίων ἐκ τοῦ προειδέναι

τὰ μέλλοντα θαρρεῖν παρῆν, ἀπείχοντο τῆς ἀναιρέσεως αὐτοῦ.

10 Μωϋσῆς μὲν οὖν τῷ προειρημένῳ τρόπῳ γεννηθεὶς τε καὶ τραφεὶς καὶ παρελθὼν εἰς ἡλικίαν, φανερὰν τοῖς Αἰγυπτίοις τὴν ἀρετὴν ἐποίησε καὶ τὸ ἐπὶ ταπεινώσει 5 μὲν τῇ ἐκείνων ἐπ' αὐξήσει δὲ τῶν Ἑβραίων γερονέναι, τοιαύτης ἀφορμῆς λαβόμενος. Αἰθίοπες (πρόσοικοι δ' εἰσὶ τοῖς Αἰγυπτίοις) ἐμβαλόντες εἰς τὴν χώραν αὐτῶν ἔφερον καὶ ἤγον τὰ τῶν Αἰγυπτίων. οἱ δ' ὑπ' ὄργῆς στρατεύουσιν ἐπ' αὐτούς, ἀμυνόμενοι τῆς καταφρονή- 10 σεως, καὶ τῇ μάχῃ κρατηθέντες οἱ μὲν αὐτῶν ἔπεσον, οἱ δ' αἰσχυρῶς εἰς τὴν οἰκίαν διεσώθησαν φυγόντες. ἐπηρολούθησαν δὲ διώκοντες Αἰθίοπες, καὶ μαλακίας ὑπολαβόντες τὸ μὴ κρατεῖν πάσης τῆς Αἰγύπτου, τῆς χώρας ἐπὶ πλείον ἤπτοντο, καὶ γευσάμενοι τῶν ἀγα- 15 θῶν οὐκέτ' αὐτῶν ἀπείχοντο. ὡς δὲ τὰ γειτνιώντα μέρη πρῶτον αὐτῆς ἐπερχομένων οὐκ ἐτόλμων ἀντιστρατεύειν, προύβησαν ἄχρι Μέμφεως καὶ τῆς θαλάσσης, οὐδεμιᾶς τῶν πόλεων ἀντισχεῖν δυνηθείσης. τῷ δὲ κακῷ πιεζόμενοι πρὸς χρησμούς Αἰγύπτιοι καὶ μαντείας 20 τρέπονται. συμβουλευσάντος δ' αὐτοῖς τοῦ θεοῦ συμμάχῳ χρησασθαι τῷ Ἑβραίῳ, κελεύει ὁ βασιλεὺς τὴν θυγατέρα παρασχεῖν τὸν Μωϋσῆν στρατηγὸν αὐτῷ γενησόμενον. ἢ δὲ ὄρκους ποιησαμένῳ ὥστε μηδὲν δια- 25 θεῖναι κακόν, παραδίδωσιν, ἀντὶ μεγάλης μὲν εὐεργεσίας κρίνουσα τὴν συμμαχίαν, κακίζουσα δὲ τοὺς ἱερέας, οἱ κτεῖναι προαγορεύσαντες αὐτὸν ὡς πολέμιον, οὐκ ἤδοῦντο νῦν χηρίζοντες αὐτοῦ τῆς ἐπικουρίας. Μωϋσῆς δὲ ὑπὸ τε τῆς Θερμούθιδος παρακληθεὶς καὶ ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἠδέως προσδέχεται τὸ ἔργον. ἔχαιρον δ' οἱ 30 ἱερογραμματεῖς ἀμφοτέρων τῶν ἔθνῶν, Αἰγυπτίων μὲν ὡς τοὺς τε πολεμίους τῇ ἐκείνου κρατήσοντες ἀρετῇ καὶ

τὸν Μωϋσῆν τῷ αὐτῷ δόλῳ κατεργασόμενοι, οἱ δὲ τῶν Ἑβραίων ὡς φυγεῖν αὐτοῖς ἔσομένου τοὺς Αἰγυπτίους διὰ τὸ Μωϋσῆν αὐτῶν στρατηγεῖν. ὃ δὲ φθάσας πρὶν ἢ πυθέσθαι τοὺς πολεμίους τὴν ἔφοδον αὐτοῦ, τὸν 5 στρατὸν ἀναλαβὼν ἤγεν, οὐ διὰ τοῦ ποταμοῦ ποιησάμενος τὴν ἐλάσιαν ἀλλὰ διὰ γῆς. ἐνθα τῆς αὐτοῦ συνέσεως θαυμαστὴν ἐπίδειξιν ἐποίησατο. τῆς γὰρ γῆς χαλεπῆς οὕσης ὀδευθῆναι διὰ πλῆθος ἔρπετων (παμφορωτάτη γὰρ ἔστι τούτων, ὡς καὶ τὰ παρ' ἄλλοις οὐκ 10 ὄντα μόνῃ τρέφειν, δυνάμει τε καὶ κακίᾳ καὶ τῷ τῆς ὄψεως ἀσυνήθει διαφέροντα· τινὰ δ' αὐτῶν ἔστι καὶ πετεινά, ὡς λαθόντα μὲν ἀπὸ γῆς κακουργεῖν καὶ μὴ προῖδομένους ἀδικεῖν ὑπερπετῆ γινόμενα) νοεῖ πρὸς ἀσφάλειαν καὶ ἀβλαβῆ πορείαν τοῦ στρατεύματος στρα- 15 τήγημα θαυμαστόν. πλέγματα γὰρ ἐμφορῇ κιβωτοῖς ἐκ βύβλου κατασκευάσας καὶ πληρώσας ἰβέων ἐκόμιζε· πολεμιάτατον δ' ἔστι τοῖς ὄφεσι τοῦτο τὸ ζῶον· φεύγουσί τε γὰρ ἐπερχομένας καὶ ἀφιστάμενοι καθάπερ ὑπ' ἐλάφων ἀρπαζόμενοι καταπίνονται. χειροθήθεις δ' 20 εἰσὶν αἱ ἰβεις καὶ πρὸς μόνον τὸ τῶν ὄφρων γένος ἄγριοι. καὶ περὶ μὲν τούτων παρήμι νῦν γράφειν, οὐκ ἀγνοούντων τῶν Ἑλλήνων τῆς ἰβέως τὸ εἶδος. ὡς οὖν εἰς τὴν γῆν ἐνέβαλε τὴν θηροτρόφον, ταύταις ἀπεμάχετο τὴν τῶν ἔρπετων φύσιν ἐπαφείς αὐτοῖς καὶ προπολεμούσαις 25 χρώμενος. τοῦτον οὖν ὀδεύσας τὸν τρόπον οὐδὲ προμαθοῦσι παρῆν τοῖς Αἰθίοσι, καὶ συμβαλὼν αὐτοῖς κρατεῖ τῇ μάχῃ, καὶ τῶν ἐλπίδων ἃς εἶχον ἐπὶ τοὺς Αἰγυπτίους ἀφαιρεῖται, τὰς τε πόλεις αὐτῶν ἐπήγει καταστρεφόμενος, καὶ φόνος πολὺς τῶν Αἰθιοπίων ἐπράτ- 30 τετο. καὶ τῆς διὰ Μωϋσῆν εὐπραγίας γευσάμενον τὸ τῶν Αἰγυπτίων στρατεύμα πονεῖν οὐκ ἔκαμνεν, ὡς περὶ ἀνδραποδισμοῦ καὶ παντελοῦς ἀναστάσεως τὸν κίνδυνον

νον εἶναι τοῖς Αἰθίοψι. καὶ τέλος συναλαθέντες εἰς
 Σαβὰ πόλιν βασιλείου οὔσαν τῆς Αἰθιοπίας, ἣν ὕστε-
 ρον Καμβύσης Μερόην μετωνόμασεν ἀδελφῆς ἰδίας
 τοῦτο καλουμένης, ἐπολιορκούντο. ἦν δὲ δυσπολιορκη-
 τον σφόδρα τὸ χωρίον, τοῦ τε Νείλου περιέχοντος αὐ- 5
 τὴν καὶ κυκλουμένου, ποταμῶν τε ἄλλων Ἀσταίου καὶ
 Ἀσταβόρα δυσμάχητον τοῖς περρωμένοις διαβαίνειν τὸ
 ρεῦμα ποιούντων· ἡ γὰρ πόλις ἐντὸς οὔσα νῆσος οἰκεῖ-
 ται, τείχους τε αὐτῆ καρτεροῦ περιηγμένου, καὶ πρὸς
 μὲν τοὺς πολεμίους πρόβλημα τοὺς ποταμοὺς ἔχουσα, 10
 χώματά τε μεγάλα μεταξὺ τοῦ τείχους, ὥστε ἀνεπίκλυ-
 στον εἶναι βιαίτερον ὑπὸ πλημύρας φερομένων· ἄπερ
 καὶ τοῖς περρωσάμενοις τοὺς ποταμοὺς ἄπορον ἐποίει
 τῆς πόλεως τὴν ἄλωσιν. φέροντι τοίνυν ἀηδῶς τῷ
 Μωϋσῆ τὴν τοῦ στρατεύματος ἀργίαν (εἰς χεῖρας γὰρ 15
 οὐκ ἐτόλμων ἀπαντᾶν οἱ πολέμιοι) συνέντυχέ τι τοιοῦτον.
 Θάρβις θυγάτηρ ἦν τοῦ Αἰθιοπίου βασιλέως· αὐτὴ τὸν
 Μωϋσῆν πλησίον τοῖς τείχεσι προσάγοντα τὴν στρατιάν
 καὶ μαχόμενον γενναίως ἀποσκοποῦσα, καὶ τῆς ἐπι-
 νοίας τῶν ἐγγειρήσεων θανάμαζουσα, καὶ τοῖς τε Αἰγυ- 20
 πτίοις αἴτιον, ἀπεργνωκόσιν ἤδη τὴν ἐλευθερίαν, τῆς
 εὐπραγίας ὑπολαμβάνουσα καὶ τοῖς Αἰθίοψιν, αὐ-
 χοῦσιν ἐπὶ τοῖς κατ' αὐτῶν καταρρωμένοις, τοῦ
 περὶ τῶν ὅλων κινδύνου, εἰς ἔρωτα δεινὸν ὤλι-
 σθεν αὐτοῦ. καὶ περιόντος τοῦ πάθους πέμπει πρὸς 25
 αὐτὸν τῶν οἰκετῶν τοὺς πιστοτάτους, διαλεγομένη
 περὶ γάμου. προσδεξαμένου δὲ τὸν λόγον ἐπὶ τῷ
 παραδοῦναι τὴν πόλιν, καὶ ποιησαμένου πίστεως ἐνόρ-
 κους ἢ μὴν ἄξεσθαι γυναῖκα καὶ κρατήσαντα τῆς
 πόλεως μὴ παραβήσεσθαι τὰς συνθήκας, φθάνει τὸ 30
 ἔργον τοὺς λόγους. καὶ μετὰ τὴν ἀναίρεσιν τῶν Αἰ-
 θιοπίων εὐχαριστήσας τῷ θεῷ συνετέλει τὸν γάμον ὁ

Μωϋσῆς, καὶ τοὺς Αἰγυπτίους ἀπήγαγεν εἰς τὴν ἑαυ-
 τῶν γῆν.

Οἱ δὲ ἐξ ὧν ἐσώζοντο ὑπὸ Μωϋσέως, μῖσος ἐκ τοῦ- 11
 των πρὸς αὐτὸν ἀνελάμβανον καὶ θερμοτέρου ἄπτεσθαι
 5 τῶν κατ' αὐτοῦ βουλευμάτων ἠξίου, ὑπονοοῦντες μὲν
 μὴ διὰ τὴν εὐπραγίαν νεωτερίσειε κατὰ τὴν Αἴγυπτον,
 διδάσκοντες δὲ τὸν βασιλέα περὶ τῆς σφαγῆς. ὁ δὲ καὶ
 καθ' αὐτὸν μὲν εἶχε τὴν τοῦ πράγματος ἐπίνοιαν ὑπὸ τε
 φθόνου τῆς Μωϋσέως στρατηγίας καὶ ὑπὸ δέους ταπει-
 10 νόσεως· ἐπειχθεὶς δ' ὑπὸ τῶν ἱερογραμματέων οἶός τε
 ἦν ἐγγχειρεῖν τῇ Μωϋσέως ἀναιρέσει. φθάσας δὲ τὴν
 ἐπιβουλήν καταμαθεῖν λαθῶν ὑπέξεισι, καὶ τῶν ὁδῶν
 φυλαττομένων ποιεῖται διὰ τῆς ἐρήμου τὸν δρασμὸν καὶ
 ὄθεν ἦν ὑπόνοιαν μὴ λαβεῖν τοὺς ἐχθρούς, ἄπορός τε
 15 ὧν τροφῆς ἀπηλλάττετο τῇ καρτερίᾳ καταφρονῶν. εἰς τε
 πόλιν Μαδινην ἀφικόμενος πρὸς τῇ μὲν Ἐρυθρᾷ θα-
 λάσσει κειμένην, ἐπώνυμον δὲ ἐνὸς τῶν Ἀβράμω γενο-
 μένων ἐκ Χετούρας νιῶν, καθεσθεὶς ἐπὶ τινος φρέατος
 ἐκ τοῦ κόπου καὶ τῆς τάλαιπωρίας ἠρέμει, μεσημβρίας
 20 οὔσης, οὐ πόρρω τῆς πόλεως. ἐνθ' αὐτῷ συνέβη καὶ
 πρᾶξις ἐκ διαίτης τῶν αὐτόθι, συστήσασα τὴν ἀρετὴν
 αὐτοῦ καὶ πρὸς τὸ κρεῖττον ἀφορμὴν παρασχούσα. τῶν 2
 γὰρ χωρίων δυσύδρων ὄντων προκατελάμβανον οἱ ποι-
 μένες τὰ φρέατα, ὅπως μὴ προεξανλωμένου τοῦ ὕδα-
 25 τος ὑπὸ τῶν ἄλλων σπανίζοι ποτοῦ τὰ θρέμματα. πα-
 ραγίνονται οὖν ἐπὶ τὸ φρέαρ ἑπτὰ παρθένοι ἀδελφαί,
 Ραγουήλου θυγατέρες ἱερέως καὶ πολλῆς ἠξιουμένου
 τιμῆς παρὰ τοῖς ἐπιχωρίοις, αἱ τῶν τοῦ πατρὸς ποι-
 μνίων ἐπιμελούμεναι, διὰ τὸ ταύτην ὑπουργίαν εἶναι
 30 καὶ γυναῖξιν ἐπιχώριον παρὰ τοῖς Τρωγλοδύταις, φθά-
 σασαι τὸ αὐταρκές ἐκ τοῦ φρέατος ἀνέσπασαν ὕδωρ τοῖς
 ποιμνίοις εἰς δεξαμενάς, αἱ πρὸς ἐκδοχὴν τοῦ ὕδατος

ἐργόνοισαν. ἐπιστάντων δὲ ποιμένων καὶ ἀπελαννόντων τὰς παρθένους ὥστ' αὐτοὺς τοῦ ὕδατος κρατεῖν, Μωϋσῆς δεινὸν ἠγγεῖατος εἶναι περιδεῖν ἀδικουμένας τὰς κόρας, καὶ τὴν βίαν τὴν τῶν ἀνδρῶν ἔασαι κρείττονα γενέσθαι τοῦ τῶν παρθένων δικαίου, τοὺς 5 μὲν εἶρε πλεονεκτεῖν ἐθέλοντας, ταῖς δὲ παρέσχε τὴν δέουσαν βοήθειαν. αἱ δὲ εὐεργετηθεῖσαι παρήσαν πρὸς τὸν πατέρα, τὴν τε ὕβριν τῶν ποιμένων αὐτῶ διηγούμεναι καὶ τὴν ἐπικουρίαν τοῦ ξένου, παρεκάλουν τε μὴ ματαίαν αὐτῶ γενέσθαι τὴν εὐποιίαν μῆδ' ἀμοιβῆς 10 ὑστεροῦσαν. ὁ δὲ τὰς τε παῖδας ἀπεδέξατο τῆς περὶ τὸν εὐεργετηκότα σπουδῆς, καὶ τὸν Μωϋσῆν εἰς ὄψιν ἐκέλευεν ἄγειν αὐτῶ τευξόμενον χάριτος δικαίας. ὡς δ' ἦκε, τὴν τῶν θυγατέρων ἀπεσήμαινε αὐτῶ μαρτυρίαν ἐπὶ τῇ βοηθείᾳ, καὶ τῆς ἀρετῆς αὐτὸν θαυμάζων οὐκ 15 εἰς ἀναισθήτους εὐεργεσιῶν καταθέσθαι τὴν ἐπικουρίαν ἔλεγεν, ἀλλ' ἱκανοὺς ἐκτίσαι χάριν καὶ τῶ μεγέθει τῆς ἀμοιβῆς ὑπερβαλεῖν τὸ μέτρον τῆς εὐποιίας. ποιεῖται δ' αὐτὸν υἷον καὶ μίαν τῶν θυγατέρων πρὸς γάμον δίδωσι, τῶν τε θρεμμάτων· (ἐν τούτοις γὰρ ἢ πᾶσα 20 κτῆσις τὸ παλαιὸν ἦν τοῖς βαρβάροις) ἀποδείκνυσιν ἐπιμελητὴν καὶ δεσπότην.

12 καὶ Μωϋσῆς μὲν τοιούτων τυχῶν παρὰ τοῦ Ἰοθόρου (τοῦτο γὰρ ἦν ἐπίκλημα τῶ Παρουήλω) διῆγεν αὐτόθι ποιμαίνων τὰ βοσκήματα. χρόνῳ δ' ὕστερον νέ- 25 μων ἐπὶ τὸ Σιναῖον καλούμενον ὄρος ἄγει τὰ ποιμνία τοῦτο δ' ἐστὶν ὑψηλότατον τῶν ταύτη ὄρων καὶ πρὸς νομᾶς ἄριστον, ἀγαθῆς φρομένης πόας καὶ διὰ τὸ δόξαν ἔχειν ἐνδιατρίβειν αὐτῶ τὸν θεὸν οὐ κατανεμηθείσης πρότερον, οὐ τολμώντων ἐμβατεύειν εἰς αὐτὸ 30 τῶν ποιμένων. ἔνθα δὴ καὶ τέρας αὐτῶ τυγχάνει θαυμάσιον· πῦρ γὰρ θάμνον βῆτων νεμόμενον τὴν περὶ

αὐτὸν γλόην τό τε ἄνθος αὐτοῦ παρήλθεν ἀβλαβές, καὶ τῶν ἐγκάρπων κλάδων οὐδὲν ἠφάνισε, καὶ ταῦτα τῆς φλογὸς πολλῆς καὶ ὀξύτατης ὑπαρχούσης. ὁ δὲ καὶ αὐτὴν μὲν εἶδισε τὴν ὄψιν παραδόξον γενομένην, κατε- 5 πλάγη δ' ἔτι μᾶλλον φωνὴν τοῦ πυρὸς ἀφιέντος καὶ ὀνομαστὶ καλέσαντος αὐτὸν καὶ ποιησαμένου λόγους, οἷς τό τε θάρσος αὐτοῦ, τολμήσαντος παρελθεῖν εἰς χωρίον εἰς ὃ μηδεὶς ἀνθρώπων πρότερον ἀφῆκτο διὰ τὸ εἶναι θεῖον, ἐσήμαινε, καὶ συνεβούλευε τῆς φλογὸς ὡς 10 πορρωτάτω χωρεῖν καὶ ἀρκεῖσθαι μὲν οἷς ἐώρακεν, ἀγαθὸν ὄντα καὶ μεγάλων ἀνδρῶν ἔκγονον, πολυπραγμονεῖν δὲ μηδὲν ἐπὶ τούτοις περισσότερον. προηρόρενέ τε τὴν ἐσομένην αὐτῶ δόξαν καὶ τιμὴν παρὰ ἀνθρώποις τοῦ θεοῦ συμπαρόντος, καὶ θαρροῦντα ἐκέλευεν εἰς τὴν 15 Αἴγυπτου ἀπιεῖναι, στρατηγὸν καὶ ἡγεμόνα τῆς Ἑβραίων πληθύνος ἐσόμενον καὶ τῆς ὕβρεως τῆς ἐκεῖ τοὺς συγγενεῖς ἀπαλλάξοντα. “καὶ γὰρ γῆν οἰκήσουσι” φησί “ταύτην εὐδαίμονα, ἣν Ἄβραμος ᾤκησεν ὁ ὑμέτερος πρόγονος, καὶ τῶν πάντων ἀπολαύσουσιν ἀγαθῶν, εἰς 20 ταῦτα σοῦ καὶ τῆς σῆς συνέσεως αὐτοῖς ἡγουμένης.” ἔξαγαρόντα μέντοι τοὺς Ἑβραίους ἐκ τῆς Αἰγύπτου θυσίας ἐκέλευε χαριστηρίους ἀφικόμενον εἰς ἐκεῖνον ἐκτελέσαι τὸν τόπον. τσαῦτα μὲν ἐκ τοῦ πυρὸς θεοκλυτεῖται, Μωϋσῆς δ' ἐκπεπληγμένος οἷς τε εἶδε καὶ πολὺ 25 μᾶλλον οἷς ἤκουσεν, “δυνάμει μὲν ἀπιστεῖν” ἔφη “τῇ σῆ, ᾧ δέσποτα, ἣν αὐτός τε θρησκεύω καὶ προγόνοις οἶδα φανερὰν γενομένην, μαυιδέστερον ἢ κατὰ τὴν ἑμαυτοῦ φρόνησιν ἡροῦμαι· πλὴν ἀπορω πῶς ἂν ιδιώτης ἀνὴρ καὶ μηδεμιᾶς ἰσχύος εὐπορῶν ἢ πείσω λόγοις 30 τοὺς οἰκείους ἀφέντας ἣν ἄρτι κατοικοῦσι γῆν ἔπεσθαι μοι πρὸς ἣν αὐτὸς ἡροῦμαι, ἢ κὰν ἐκεῖνοι πεισθῶσι, πῶς ἂν βιασαίμην Φαραώθην ἐπιτρέψαι τὴν ἔξοδον τού-

3 τοις, ὧν τοῖς πόνοις καὶ τοῖς ἔργοις τὴν οἰκίαν αὐξου-
 σιν εὐδαιμονίαν." ὁ δὲ θεὸς αὐτῷ περὶ πάντων συνε-
 βούλευε θαρρεῖν, ὑπισχνούμενος αὐτὸς παρέσσεσθαι, καὶ
 οὐδ' ἂν δέη μὲν λόγων, περὶ δὲ παρέξειν, οὐδ' ἂν ἔργων,
 ἰσχὺν χορηγήσειν. ἐκέλευέ τε τὴν βακτηρίαν ἐπὶ τὴν 5
 γῆν ἀφέντα πίστιν ὧν ὑπισχνεῖται λαμβάνειν· καὶ
 ποιήσαντος δράκων εἶρπε, καὶ συνειλούμενος σπειρη-
 δὸν ὡς διώκουσιν ἐπ' ἀμύνη τὴν κεφαλὴν ἐπανέτεινεν,
 εἶτα πάλιν βάκτρον ἦν. μετὰ τοῦτο δὲ καθεῖναι τὴν
 δεξιὰν εἰς τὸν κόλπον προσέταξεν· ὑπακούσας δὲ λευ- 10
 κὴν καὶ τιτάνω τὴν χροῶν ὁμοίαν προεκόμισεν, εἶτ' εἰς
 τὸ σύνηθες κατέστη. κελουστῆς δὲ καὶ τοῦ πλησίον
 ὕδατος λαβὼν ἐπὶ τὴν γῆν ἐκχέαι, ὅρα τὴν χροῶν αἱμα-
 τώδη γενομένην. θαυμάζοντα δ' ἐπὶ τούτοις θαρρεῖν
 παρεκελεύετο, καὶ βοηθὸν εἶδέναι μέριστον αὐτῷ συνε- 15
 σόμενον, καὶ σημείοις πρὸς τὸ πιστεύεσθαι παρὰ πᾶσι
 χρῆσθαι, ὅτι πεμφθεὶς ὑπ' ἐμοῦ πάντα κατὰ τὰς ἐμὰς
 ἐντολάς ποιεῖς. κελεύω δὲ μηδὲν ἔτι μελλήσαντα σπεύ-
 δειν εἰς τὴν Αἴγυπτον, καὶ νυκτὸς καὶ ἡμέρας ἐπει-
 γόμενον, καὶ μὴ τρίβοντα τὸν χρόνον πλείω ποιεῖν τοῦ- 20
 του Ἑβραίοις ἐν δουλείᾳ κατοπαθεῖσι.

4 Μωϋσῆς δ' οὐκ ἔχων ἀπιστεῖν οἷς ἐπηγγέλλετο τὸ
 θεῖον, θεατῆς γε τοιούτων βεβαιωμάτων καὶ ἀχροατῆς
 γενόμενος, εὐξάμενος αὐτῷ καὶ πειραθῆναι ταύτης τῆς
 δυνάμεως ἐν Αἰγύπτῳ δεηθεὶς, ἠντιβόλει μηδὲ ὀνόμα- 25
 τος αὐτῷ γνώσιν τοῦ ἰδίου φθονῆσαι, φωνῆς δ' αὐτῷ
 μετεσχηκότι καὶ ὄψεως ἔτι καὶ τὴν προσηγορίαν εἶπεῖν,
 ἵνα θύων ἐξ ὀνόματος αὐτὸν παρεῖναι τοῖς ἱερείοις πα-
 ρακαλῆ. καὶ ὁ θεὸς αὐτῷ σημαίνει τὴν ἑαυτοῦ προσ-
 ηγορίαν, οὐ πρότερον εἰς ἀνθρώπους παρελθούσαν· 30
 περὶ ἧς οὐ μοι θεμιτὸν εἶπειν.

Μωϋσῆς μὲν τοῖς σημείοις τούτοις οὐ τότε μόνον,

διὰ παντὸς δ' ὁπότε δεηθείη συνετύγγανεν· ἐξ ὧν
 ἀπάντων πλέον περὶ τῆς ἀληθείας τῷ πυρὶ νέμων καὶ
 τὸν θεὸν εὐμενῆ παραστάτην ἔξειν πιστεύων τοὺς τε
 οἰκίους σώσειν ἠλπίζε καὶ τοὺς Αἰγυπτίους καιοῖς πε- 13
 ριβαλεῖν. καὶ πυθόμενος τὸν τῶν Αἰγυπτίων τεθνή-
 ναι βασιλέα Φαραώθην, ἐφ' οὐπὲρ αὐτὸς ἔφυγε, δεῖται
 Ῥαρουήλου συγχωρῆσαι κατὰ ὠφέλειαν αὐτῷ τῶν συγ-
 γενῶν εἰς Αἴγυπτον ἐλθεῖν· καὶ παραλαβὼν τὴν Σαπ-
 φώραν ἦν γεγαμημένη, τοῦ Ῥαρουήλου θυγατέρα, καὶ
 10 τοὺς ἐξ αὐτῆς παῖδας, Γῆρσον καὶ Ἐλεάζαρον, ὥρμησεν
 ἐπὶ τὴν Αἴγυπτον. τῶν δὲ ὀνομάτων τούτων Γῆρσος μὲν
 σημαίνει κατὰ Ἑβραίων διάλεκτον ὅτι εἰς ξένην ἦν γῆν,
 Ἐλεάζαρος δὲ συμμαχῶ τῷ πατρὶ ὡς ἔχρησάμενος αὐ-
 τὸν Αἰγυπτίους διαφυγεῖν. γενομένων δ' αὐτῶν πλησίον
 15 τῶν ὕρων, ὁ ἀδελφὸς Ἀαρὼν ὑπήντησε τοῦ θεοῦ κε-
 λεύσαντος· πρὸς ὃν ἀποσημαίνει τὰ ἐν τῷ ὄρει συν-
 τυχόντα καὶ τοῦ θεοῦ τὰς ἐντολάς. προσιοῦσι δ' αὐτοῖς
 ὑπηρτίαζον Ἑβραίων οἱ ἀξιολογώτατοι, τὴν παρουσίαν
 αὐτοῦ μεμαθηκότες, οἷς Μωϋσῆς τὰ σημεῖα διηγούμε-
 νος, ἐπεὶ πιθανὸς οὐκ ἦν, παρέσχεν αὐτῶν τὴν ὄψιν.
 20 οὐδὲ ὑπ' ἐκπλήξεως τῶν παρὰ δόξαν αὐτοῖς ὄρωμένων
 ἀνεθάρσουν καὶ περὶ τῶν ὄλων ἦσαν εὐέλπιδες, ὡς
 θεοῦ προνοουμένου τῆς ἀσφαλείας αὐτῶν.

ἐπεὶ δὲ καταπειθεὶς εἶχεν ἤδη τοὺς Ἑβραίους ὁ 2
 25 Μωϋσῆς καὶ οἷς ἂν κελεύσει τούτοις ἀκολουθήσειν
 ὁμολογοῦντας καὶ τῆς ἐλευθερίας ἐρωτῶντας, παραγίνε-
 ται πρὸς τὸν βασιλέα τὴν ἡγεμονίαν νεωστὶ παρελη-
 φότα, καὶ ὅσα τε ὠφελήσειεν Αἰγυπτίους ὑπὸ Αἰθιό-
 πων καταφρονοούμενους καὶ διαρπαζομένης αὐτῶν τῆς
 30 χώρας ἐδήλου, στρατηγία καὶ πόνοις χρησάμενος ὡς
 περὶ οἰκείων, ὅτι τε κινδυνεύσειεν ἐπὶ τούτοις ὑπ' αὐ-
 τῶν ἀμοιβὰς οὐ δικαίως κομιζόμενος ἀνεδίδασκεν, τὰ

τε κατὰ τὸ Σιναῖον ὄρος αὐτῷ συντυχόντα καὶ τὰς τοῦ
θεοῦ φωνὰς καὶ τὰ πρὸς πίστιν ὧν οὗτος αὐτῷ προστά-
ξειεν ὑπ' αὐτοῦ δειχθέντα σημεῖα καθ' ἕναστος ἐξετί-
θετο, παρεκάλει τε μὴ ἀπιστοῦντα τούτοις ἐμποδῶν
3 ἴστασθαι τῇ τοῦ θεοῦ γνώμῃ. γλευάσαντος δὲ τοῦ βασι- 5
λέως, Μωϋσῆς ἔργῳ παρέσχευ αὐτῷ βλέπειν τὰ σημεῖα
τὰ κατὰ τὸ Σιναῖον ὄρος γενόμενα. ὁ δὲ ἀρανακτῆσας
πονηρὸν αὐτὸν ἀπεκάλει, καὶ πρότερον φυγόντα τὴν
παρ' Αἰγυπτίοις δουλείαν καὶ νῦν ἐξ ἀπάτης αὐτοῦ τὴν
ἄφιξιν πεπονημένον καὶ τερατοουργίας καὶ μαγείαις κα- 10
ταπλήξειν ἐπιχειρηκότα. καὶ ταῦθ' ἅμα λέγων κε-
λεύει τοὺς ἱερεῖς τὰς αὐτὰς ὄψεις αὐτῷ παρασχεῖν ὄραν,
ὡς Αἰγυπτίων σοφῶν ὄντων καὶ τὴν περὶ τούτων ἐπι-
στήμην. [καὶ ὅτι μὴ μόνος ἔμπειρος ὦν αὐτὸς εἰς θεὸν
δύναται· τὸ γὰρ ἐπ' αὐτῷ παράδοξον ἀναφέρων πιθα- 15
νὸς ὡς παρ' ἀπαιδευτοῖς ὑπάρχειν.] καὶ μεθεμένου
ἐκεῖνων τὰς βακτηρίας δράκοντες ἦσαν. Μωϋσῆς δ' οὐ
καταπλαγείς "οὐδ' αὐτὸς μὲν" εἶπεν, "ὦ βασιλεῦ, τῆς
Αἰγυπτίων σοφίας καταφρουῶ· τοσῶδε μέντοι κρείτ-
τονα τὰ ὑπ' ἐμοῦ πρατόμενα τῆς τούτων μαγείας καὶ 20
τέχνης φημί, ὅσῳ τὰ θεῖα τῶν ἀνθρωπίνων διαφέρει.
δεῖξω δὲ οὐ κατὰ γοητείαν καὶ πλάνην τῆς ἀληθοῦς δό-
ξης τὰμά, κατὰ δὲ θεοῦ πρόνοιαν καὶ δύναμιν φαινό-
μενα." καὶ ταῦτ' εἰπὼν μεθίστην ἐπὶ τῆς γῆς τὴν βα-
κτηρίαν, κελεύσας αὐτὴν εἰς ὄφιν μεταβαλεῖν. ἢ δ' 25
ἐπείθετο, καὶ τὰς τῶν Αἰγυπτίων βακτηρίας, αἱ δρά-
κοντες ἐδόκουν, περιουῶσα κατήσθιε, μέχρι πάσας ἀνά-
λωσεν. εἴτ' εἰς τὸ ἑαυτῆς σχῆμα μεταπεσοῦσαν κομίζε-
ται Μωϋσῆς.

4 ὁ δὲ βασιλεὺς οὐδέν τι μᾶλλον τούτῳ πραχθέντι 30
καταπλήττεται, πρόσρογισθεις δὲ καὶ μηδὲν αὐτῷ προ-
χωρήσειν εἰπὼν ἐν τῆς κατ' Αἰγυπτίων σοφίας καὶ δει-

νότητος, κελεύει τὸν ἐπὶ τῶν Ἑβραίων τεταγμένον μη-
δεμίαν αὐτοῖς ἄνεσιν παρέχειν τοῦ πονεῖν, ἀλλὰ πλείοσι
τῶν πρότερον κακοῖς αὐτοὺς καταναγκάζειν. ὁ δὲ ἄχυ-
ρον αὐτοῖς παρέχων εἰς τὴν πλινθείαν πρότερον, οὐκέτι
5 παρεῖχεν, ἀλλ' ἡμέρας μὲν ἐπὶ τοῖς ἔργοις ταλαιπωρεῖν
ἐποίει, νυκτὸς δὲ συνάγειν τὸ ἄχυρον. καὶ τοῦ δεινοῦ
διπλασίονος ὄντος αὐτοῖς, ἐν αἰτίαις Μωϋσῆν εἶχον ὡς
τῶν ἔργων αὐτοῖς καὶ τῆς ταλαιπωρίας δι' ἐκείνον χα-
λεπωτέρας γεγενημένης. ὁ δ' οὔτε πρὸς τὰς τοῦ βασι-
10 λέως ἀπειλὰς ἔκαμνεν οὔτε πρὸς τὰς τῶν Ἑβραίων
μέμφεις ἐνεδίδου, τὴν τε ψυχὴν παραστησάμενος πρὸς
ἐκάτερον, ἐπὶ τὸ πονεῖν καὶ τοῖς οἰκειοῖς ἐμπορίζειν
τὴν ἐλευθερίαν, ὑπήνεγκε. καὶ παραγενόμενος πρὸς
τὸν βασιλέα ἔπειθεν αὐτὸν ἀπολύειν τοὺς Ἑβραίους
15 ἐπὶ τὸ Σιναῖον ὄρος, ἐκεῖ θύσσοντας τῷ θεῷ (τοῦτο γὰρ
αὐτὸν κεκελευκέναι), καὶ μηδὲν ἀντιπράττειν οἷς ἐκεῖ-
νος βούλεται, τὴν δ' εὐμένειαν αὐτοῦ περὶ παντὸς
ποιούμενον συγχωρεῖν αὐτοῖς τὴν ἔξοδον, μὴ καὶ λάθη
τούτων κωλυτῆς γενόμενος αὐτὸν αἰτιάσασθαι, πάσχων
20 ὅσα παθεῖν εἰκὸς τὸν ἀντιπράττοντα θεοῦ προστάγμασι·
τοῖς γὰρ χόλον ἔφ' αὐτοὺς κινήσασθαι θεῖον ἐξ ἀπάντων
φύεσθαι τὰ δεινὰ, καὶ οὔτε γῆ τούτοις οὔτε ἀῆρ φίλος
οὔτε γοναὶ τέκνων κατὰ φύσιν, ἀλλ' ἐχθρὰ πάντα καὶ
πολέμια. πειραθῆσασθαι τε τούτων Αἰγυπτίους ἔφασκε,
25 μετὰ καὶ τοῦ τὸν Ἑβραίων λαὸν ἀπελθεῖν ἐκ τῆς χώρας
αὐτῶν, ἀκόντων ἐκελευν.

τοῦ δὲ βασιλέως ἐφαυλίξοντος τοὺς Μωϋσέως λό- 14
γους καὶ μηδεμίαν ἐπιστροφὴν ἔτι ποιούμενου, πάθη
δεινὰ τοὺς Αἰγυπτίους κατελάμβανεν· ὧν ἕναστος ἐκ-
30 θήσομαι διὰ τε τὸ μὴ πρότερόν τισι συμβάντα τοῖς Αἰ-
γυπτίοις εἰς πείραν ἔλθειν, καὶ διὰ τὸ βούλεσθαι Μωϋ-
σῆν μηδὲν ὧν προσεῖπεν αὐτοῖς ψευδάμενον ἐπιδείξει,

καὶ ὅτι συμφέρει τοῖς ἀνθρώποις μαθοῦσι φυλάττεσθαι ταῦτά ποιεῖν ἐκείνοις, μὴ δυσαρεστήσῃ τὸ θεῖον μηδ' εἰς ὀργὴν περιτραπὲν ἀμύνηται τῆς ἀδικίας αὐτούς. ὁ γὰρ ποταμὸς αὐτοῖς αἱματώδης θεοῦ κελεύσαντος ἐρρῦν, πίνεσθαι τε μὴ δυνάμενος, καὶ πηγὴν ἐτέραν ὑδάτων 5 οὐκ ἔχουσιν· οὐχὶ τὴν χρόαν δὲ μόνον ἦν τοιοῦτος, ἀλλὰ καὶ τοῖς πειρωμένοις πίνειν ἀλγῆματα καὶ πικρὰν ὀδύνην προσέφερεν. ἦν δὲ τοιοῦτος μὲν Αἰγυπτίους, Ἑβραίοις δὲ γλυκὺς καὶ πότιμος καὶ μηδὲν τοῦ κατὰ φύσιν παρηλλαγμένος. πρὸς οὖν τὸ παράδοξον ἀμνη- 10 νήσας ὁ βασιλεὺς, καὶ δείσας περὶ τῶν Αἰγυπτίων, συνεχώρει τοῖς Ἑβραίοις ἀπιέναι. καὶ τοῦ κακοῦ λωφῆσαντος πάλιν τὴν γνώμην μετέβαλεν, οὐκ ἐπιτρέπων τὴν ἄφοδον αὐτοῖς.

2 ὁ δὲ θεός, ἀγνωμονοῦντος καὶ μετὰ τὴν ἀπαλλαγὴν 15 τῆς συμφορᾶς οὐκέτι σωφρονεῖν ἐθέλοντος, ἄλλην τοῖς Αἰγυπτίοις ἐπιφέρει πληγὴν. βατράχων πλῆθος ἄπειρον τὴν γῆν αὐτῶν ἐπεβόσκειτο· μεστὸς δὲ τούτων καὶ ὁ ποταμὸς ἦν, ὡς διαμωμένους τὸ ποτὸν τῷ τῶν ζῴων ἰχώρι κευκακωμένον λαμβάνειν ἐναποθνησκόντων καὶ 20 συνδιαφθειρομένων τῷ ὕδατι. ἢ τε χώρα αὐτῶν μεστὴ κακῆς ἦν ἰλύος, γεννωμένων τε καὶ ἀποθνησκόντων, τὰς τε κατ' οἶκον αὐτῶν διαίτας ἠφάνιζον ἐν βοτοῖς εὐρισκόμενοι καὶ ποτοῖς καὶ ταῖς εὐναῖς αὐτῶν ἐπιπολάζοντες, ὀδμὴ τε χαλεπὴ ἦν καὶ δυσώδης [ἀποθνη- 25 σκόντων] τῶν βατράχων καὶ ζώων καὶ διεφθαρομένων. ὑπὸ δὲ τούτων τῶν κακῶν ἐλαννομένων τῶν Αἰγυπτίων, τὸν Μωϋσῆν ἐκέλευσεν ὁ βασιλεὺς οἴχεσθαι τοὺς Ἑβραίους λαβόντα. παραχρῆμα τοῦτ' εἰπόντος ἠφάνιστο τῶν βατράχων τὸ πλῆθος καὶ ἢ τε γῆ καὶ ὁ ποταμὸς 30 εἰς τὴν ἰδίαν φύσιν κατέστησαν. Φαραώθης δέ, ἅμα τοῦ τε πάθους ἀπήλλακτο ἢ γῆ, καὶ τῆς αἰτίας ἐπέλε-

ληστο καὶ τοὺς Ἑβραίους κατεῖχε, καὶ ὥσπερ πλειόνων παθημάτων φύσεις βουλόμενος μαθεῖν οὐκέτ' ἠφίει τοῖς περὶ τὸν Μωϋσῆν ἐξιέναι, φόβῳ μᾶλλον ἢ φρονή- 5 σει ταύτην αὐτοῖς ἐπιτρέπων.

5 πάλιν οὖν ἄλλου κακοῦ προσβολῆ μετήει τὸ θεῖον 3 αὐτοῦ τὴν ἀπάτην. φθειρῶν γὰρ τοῖς Αἰγυπτίοις ἐξ- ἠνθησεν ἄπειρόν τι πλῆθος ἐνδοθεν ἀναδιδομένων, ὑφ' ὧν κακοὶ κακῶς ἀπώλλυντο, μήτε λουτροῖς μήτε χρίσεσι φαρμάκων διαφθεῖραι τὸ γένος αὐτῶν δυνά- 10 μενοι. καὶ πρὸς τοῦτο τὸ δεινὸν ὁ τῶν Αἰγυπτίων βασιλεὺς ταραχθεὶς, καὶ δείσας ὁμοῦ τὸν ὄλεθρον τοῦ λαοῦ, καὶ τὴν αἰσχύνην δὲ τῆς ἀπωλείας λογισάμενος, ἐξ ἡμίσεως ὑπὸ φανλότητος ἠναγκάζετο σωφρονεῖν· τοῖς μὲν γὰρ Ἑβραίοις αὐτοῖς ἐδίδου τὴν ἄφοδον, καὶ 15 πρὸς τοῦτο τοῦ πάθους λωφῆσαντος τέκνα καὶ γυναῖκας ὄμηρα τῆς ὑποστροφῆς αὐτῶν καταλιπεῖν αὐτοὺς ἡξίου. προσεξαργαλίει δὴ τὸν θεόν, νομίσας ἀπατήσειν αὐτοῦ τὴν πρόνοιαν, ὥσπερ Μωϋσέως, ἀλλ' οὐκ ἐκείνου, τιμωροῦντος τὴν Αἰγύπτου ὑπὲρ τῶν Ἑβραίων. θηρίων 20 γὰρ παντοίων καὶ πολυτρόπων, ὧν εἰς ὄψιν οὐδεὶς ἀπηντήκει πρότερον, τὴν χώραν αὐτῶν ἐγέμισεν, ὑφ' ὧν αὐτοὶ τε ἀπώλλυντο καὶ ἢ γῆ τῆς ἐπιμελείας τῆς παρὰ τῶν γεωργῶν ἀπεστέρητο. εἰ δέ τι καὶ διέφυγε τὴν ὑπ' ἐκείνοις ἀπώλειαν, νόσῳ τοῦτο, καὶ τῶν ἀν- 25 θρώπων ὑπομενόντων, ἔδαπανᾶτο.

τοῦ δὲ Φαραώθου μηδ' οὕτως εἰκοντος τοῖς τοῦ 4 θεοῦ βουλήμασιν, ἀλλὰ τὰς μὲν γυναῖκας συναπαίρειν τοῖς ἀνδράσιν ἄξιοῦντος, καταλιπέσθαι δὲ τοὺς παῖδας, οὐκ ἠπόρει τὸ θεῖον τὴν πονηρίαν αὐτοῦ ποικίλοις κα- 30 κοῖς καὶ μείζοσι τῶν προενδεδημηκότων μετερχόμενον βασανίσαι· ἀλλὰ γὰρ δεινῶς αὐτοῖς ἐξηλοῦντο τὰ σώματα, τῶν ἐντὸς διαφθειρομένων, καὶ τὸ πολὺ τῶν Αἰ-

γυπτίων οὕτως ἀπώλλυτο. μηδ' ὑπὸ ταύτης δὲ τῆς πληγῆς σωφρονιζομένου τοῦ βασιλέως, χάλασα, μήτε πρότερον τοῦ κατ' Αἴγυπτον ἀέρος τοῦτο πεπονθότος μήτε ὁμοία τῇ παρ' ἄλλοις ὄρα χειμῶνος κατιούση, μελῶν δὲ τῆς παρὰ τοῖς τὰ βόρεια καὶ τὴν ἄρκτον νε-
5 μοιμένοις, ἕαρος ἀκμάζοντος κατενεχθεῖσα τοὺς καρπούς αὐτῶν κατέκλασεν. ἔπειτα φύλον ἀκριδῶν ἐπι-
νέμεται τὴν ὑπὸ τῆς χαλάξης μὴ καταβλαβεῖσαν σποράν, ὥστε πρὸς ἀκριβὲς πάσας τοῖς Αἴγυπτίοις τὰς ἀπὸ τῆς
γῆς τῶν καρπῶν ἐλπίδας διολέσαι.

ἤρκει μὲν οὖν τὸν δίχα πονηρίας ἀνόητον καὶ τὰ προειρημένα τῶν κακῶν εἰς σύνεσιν καὶ τοῦ συμφέρον-
τος τὴν ἐπίνοιαν ὠφελῆσαι. Φαραώθης δὲ οὐ τοσοῦ-
τον ὑπὸ ἀφροσύνης ὅσον ὑπὸ κακίας, αἰσθόμενος τῆς αἰτίας, ὅμως ἀντεφιλονεῖει τῷ θεῷ καὶ τοῦ κρείττουτος
15 ἐκῶν προδότης ἐγένετο. καὶ κελεύει μὲν τὸν Μωϋσῆν μετὰ τε γυναικῶν καὶ παιδῶν ἀπάγειν τοὺς Ἑβραίους, τὴν δὲ λείαν αὐτοῖς καταλιπεῖν, ἐφθαρμένης αὐτοῖς τῆς οἰκίας. τοῦ δὲ Μωϋσέως οὐχὶ δίκαια φήσαντος αὐτὸν ἀξιοῦν (δεῖν γὰρ αὐτοὺς τῷ θεῷ τὰς θυσίας ἐκ
20 τῆς λείας ἐπενεργεῖν) καὶ τριβομένου διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν τοῦ χρόνου, σκότος βαθὺ καὶ φέγγους ἄμοιρον περιχεῖται τοῖς Αἴγυπτίοις, ὑφ' οὗ τὰς τε ὄψεις ἀποκλειομένοις καὶ τὰς ἀναπνοὰς ἐμφραττομένοις ὑπὸ πα-
χύτητος οἰκτρῶς τε ἀποδηήσκειν συνέβαινε καὶ δεδιέναι
25 μὴ καταποθῶσιν ὑπὸ τοῦ νέφους. εἶτα τούτου διασκε-
δασθέντος μετὰ τρεῖς ἡμέρας καὶ τοσαύτας νύκτας, ὡς οὐ μετενόει πρὸς τὴν ἔξοδον τῶν Ἑβραίων ὁ Φαραώθης, προσελθὼν ὁ Μωϋσῆς φησὶν ἄχρι ποῦτε ἀπειθεῖς τῇ τοῦ θεοῦ γνώμῃ; κελεύει γὰρ οὗτος ἀπολύειν τοὺς
30 Ἑβραίους, καὶ οὐκ ἔστιν ἐτέρως ἀπαλλαγῆναι τῶν κακῶν ὑμῶς μὴ ταῦτα ποιήσαντας." ὁ δὲ βασιλεὺς ὄργι-

σθεῖς ἐπὶ τοῖς εἰρημένοις ἠπέλιθσεν αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν ἀποτεμεῖν, εἰ ἄλιν περὶ τούτων ἐνοχλῶν αὐτῷ προσ-
ἐλθοι. Μωϋσῆς δὲ οὐκέτι αὐτὸς ποιήσεσθαι περὶ τού-
των λόγους ἐφησεν, αὐτὸν δὲ ἐκείνον, σὺν καὶ τοῖς
5 πρῶτοις τῶν Αἴγυπτίων, παρακαλέσειν τοὺς Ἑβραίους ἀπελθεῖν. καὶ ὁ μὲν ταῦτ' εἰπὼν ἀπαλλάσσεται, ὁ δὲ
6 θεὸς δηλώσας ἔτι μιᾷ πληγῇ τοὺς Αἴγυπτίους καταναργάσειν ἀπολύσαι τοὺς Ἑβραίους, ἐκέλευσε Μωϋσῆν παραγγεῖλαι τῷ λαῷ θυσίαν ἐτοίμην ἔχειν, παρασκευα-
10 σαμένους τῇ δεκάτῃ τοῦ Ξανθικοῦ μηνὸς εἰς τὴν τεσσαρεσκαίδεκάτην, ὃς παρὰ μὲν Αἴγυπτίοις Φαρμουθὶ καλεῖται, Νισάν δὲ παρ' Ἑβραίοις, Μακεδόνες δ' αὐτὸν Ξανθικὸν προσαγορεύουσιν ἀπάγειν τε τοὺς Ἑβραίους ἅπαντα ἐπικολιζομένους. καὶ ὁ μὲν ἐτοίμους ἔχων ἤδη
15 τοὺς Ἑβραίους πρὸς τὴν ἔξοδον καὶ διατάξας εἰς φρατρίας ἐν ταῦτῳ συνείχεν· ἐνστάσης δὲ τῆς τεσσαρεσκαιδεκάτης πάντες πρὸς ἄφοδον ἔχοντες ἔθουον, καὶ τῷ αἵματι τὰς οἰκίας ἤγνιζον, ὑσσώπου κόμαις ἀναλαβόντες, καὶ δειπνήσαντες τὰ λοιπὰ τῶν κρεῶν ἔκαυσαν ὡς ἐξ-
20 ελευσόμενοι. ὅθεν νῦν ἔτι κατὰ τὸ ἔθος οὕτω θύομεν, τὴν ἑορτὴν Πάσχα καλοῦντες· σημαίνει δὲ ὑπερβασία, διότι κατ' ἐκείνην τὴν ἐσπέραν ὁ θεὸς αὐτῶν ὑπερβὰς Αἴγυπτίοις ἐναπέσκηψε τὴν νόσον. ἡ γὰρ φθορὰ τῶν πρωτοτόκων κατ' ἐκείνην ἔπεισι τὴν νύκτα τοῖς Αἴγυ-
25 πτίοις, ὡς συνελθόντας πολλοὺς τῶν περὶ τὸ βασίλειον διαιωμένων τῷ Φαραώθῃ συμβουλεύειν ἀπολύειν τοὺς Ἑβραίους. καὶ Μωϋσῆν καλέσας ἐκεῖνος ἀπιέναι προσ-
έταξεν, εἰ τῆς χώρας ἐξέλθοιεν, παύσασθαι τὴν Αἴγυπτον κακοπαθοῦσαν ὑπολαβάν. δώροις τε τοὺς
30 Ἑβραίους ἐτίμων, οἳ μὲν ὑπὲρ τοῦ τάχιον ἐξελθεῖν, οἳ δὲ καὶ κατὰ γειτνιακὴν πρὸς αὐτοὺς συνήθειαν.

καὶ οἳ μὲν ἐξήεσαν, κλαιόντων καὶ μετανοούντων, 15

ὅτι χρήσαιτο χαλεπῶς αὐτοῖς, τῶν Αἰγυπτίων, τὴν δὲ πορείαν ἐποιούντο κατὰ Αἰγυπτίους πόλιν, ἔρημον οὖσαν ἐν τοῖς τότε· Βαβυλῶν γὰρ ὕστερον κτίζεται ἐκεῖ, Καμβύσου καταστρεφομένου τὴν Αἴγυπτον. συντόμως δὲ ποιούμενοι τὴν ἀφοδὸν, εἰς Βελσεφῶντα χωρίον τρι- 5
 5 ταιιοι παραγίνονται τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης. μηδενὸς δὲ τῶν ἀπὸ τῆς γῆς εὐποροῦντες διὰ τὴν ἐρημίαν, πεφραμένοις τοῖς ἀλεύροις καὶ πεπηγῶσι μόνον ὑπὸ βραχείας θερμότητος τοῖς ἀπ' αὐτῶν ἄροις διετρέφοντο. καὶ τούτοις ἐπὶ τριάκονθ' ἡμέρας ἐχρήσαντο· πρὸς 10
 10 πλείονα γὰρ οὐκ ἐξήκεισε χρόνον αὐτοῖς ὅσα ἐκ τῆς Αἰγύπτου ἐπεφέροντο, καὶ ταῦτα τὴν τροφήν ταμιευόμενοι καὶ πρὸς ἀνάγκην ἀλλὰ μὴ πρὸς κόρον αὐτῇ χρωμένοις. ὅθεν εἰς μνήμην τῆς τότε ἐνδείας ἐορτὴν ἄγομεν ἐφ' ἡμέρας ὀκτώ, τὴν τῶν ἀζύμων λεγομένην. τὸ 15
 15 μὲν οὖν πᾶν πλῆθος τῶν μεταμισταμένων γυναιξίν ἅμα καὶ τέκνοις σκοποῦσιν οὐκ εὐαρίθμητον ἦν, οἱ δὲ στρατεύσιμον ἔχοντες ἡλικίαν περὶ ἐξήκοντα μυριάδας ἦσαν. κατέλιπον δὲ τὴν Αἴγυπτον μηνὶ Ξανθικῷ, πέμ-
 20 πτη καὶ δεκάτῃ κατὰ σελήνην, μετὰ ἔτη τριάκοντα καὶ 20
 20 τετρακόσια ἢ τὸν πρόγονον ἡμῶν Ἀβραμὸν εἰς τὴν Χαναναίαν ἐλθεῖν, τῆς δὲ Ἰακώβου μεταναστάσεως εἰς τὴν Αἴγυπτον γενομένης διακοσίους πρὸς τοῖς δεκά-
 25 πευτε ἐνιαυτοῖς ὕστερον. Μωϋσῆ δ' ἐγερόνει μὲν ἔτος ὀγδοηκοστὸν ἤδη, ὁ δὲ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ἀαρὼν τρισὶ 25
 25 πλείοσιν. ἐπεκομίζοντο δὲ καὶ τὰ τοῦ Ἰωσήπου ὄστᾶ, ταῦτ' ἐκείνου τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ κελεύσαντος.
 3 Αἰγύπτιοι δ' ἐπὶ τοῖς Ἑβραίοις ἐξελθοῦσι μετε-
 3 νόουν, καὶ τοῦ βασιλέως δεινῶς φέροντος ὡς κατὰ ροη-
 30 τεῖαν τὴν Μωϋσέως τούτων γεγονότων, ἐπ' αὐτοὺς 30
 30 ἐγνώκεσαν ἀπιέναι. καὶ λαβόντες ὄπλα καὶ παρασκευὴν ἐδίωκον, ὡς ἐπανάζοντες αὐτοὺς εἰ καταλάβοιεν· καὶ

γὰρ οὐκέτ' αὐτοὺς ἐντεύξεσθαι τῷ θεῷ· τὴν γὰρ ἔξο-
 5 δον αὐτοῖς γερονέαι. κρατήσειν δὲ ῥαδίως αὐτῶν ὑπέλαβον ἀνόπλων τε ὄντων καὶ ὑπὸ τῆς ὀδοιπορίας κεκοπωμένων. καὶ παρ' ἐκάστων ἀναπνυθανόμενοι ἢ
 5 5 χωρήσειαν, ἐπέσπευδον τὴν δίωξιν, καίτοι χαλεπῆς οὐ-
 5 σης ὀδευθῆναι τῆς γῆς, οὐ στρατοπέδοις μόνον ἀλλὰ
 10 καὶ καθ' ἓνα. Μωϋσῆς δὲ ταύτη τοὺς Ἑβραίους ἀπή-
 10 γαγεν, ἴν', εἰ μετανοήσαντες οἱ Αἰγύπτιοι διώκειν ἐθέ-
 10 λουεν, τιμωρίαν τῆς πονηρίας καὶ παραβάσεως τῶν
 10 ὁμολογημένων ὑπόσχοιεν. καὶ διὰ Παλαιστίνους, δυσ-
 10 μενῶς ἔχοντας κατὰ παλαιὰν ἀπέχθειαν οὖσαν, ὅπως οὖν
 10 ἐβουλεύετο λανθάνειν ἀπερχόμενος· ὁμορος γὰρ
 15 ἔστι τῇ τῶν Αἰγυπτίων χώρᾳ. καὶ διὰ τοῦτο τὴν μὲν
 15 ἄρουσαν εἰς τὴν Παλαιστίνην οὐκ ἀπήγαγε τὸν λαόν,
 15 ἀλλὰ διὰ τῆς ἐρήμου, πολλὴν ἀνύσας ὁδὸν καὶ κακο-
 15 παθήσας, ἠθέλησεν ἐμβαλεῖν εἰς τὴν Χαναναίαν, ἔτι δὲ
 20 καὶ διὰ τὰς ἐντολάς τοῦ θεοῦ, κελεύσαντος ἀγαγεῖν τὸν
 20 λαὸν εἰς τὸ Σιναῖον ὄρος, ἐκεῖ ποιήσοντας τὰς θυσίας.
 20 καταλαβόντες δὲ τοὺς Ἑβραίους οἱ Αἰγύπτιοι εἰς μάχην
 20 παρεσκευάζοντο. καὶ συνελάνουσιν αὐτοὺς ὑπὸ πολυ-
 20 χειρίας εἰς ὀλίγον χωρίον· ἑξακόσια γὰρ αὐτοῖς ἄρματα
 20 εἶπετο σὺν ἱππεῦσι πεντακισμυρίοις, καὶ ὀπλιτῶν μυ-
 20 ριάδες ἦσαν εἴκοσι. τὰς τε ὁδοὺς ἀπεφράγγνυσαν αἷς
 25 φεύξεσθαι τοὺς Ἑβραίους ὑπελάμβανον, μεταξὺ κρη-
 25 μῶν αὐτοὺς ἀπροσβάτων καὶ τῆς θαλάττης ἀπολαμβά-
 25 νοντες· τελευτᾶ γὰρ εἰς αὐτὴν ὄρος ὑπὸ τραχύτητος
 25 ὁδῶν ἄπορον καὶ φυγῆς ἀπολαμβανόμενον. τοιγαροῦν
 25 ἐν τῇ συμβολῇ τῇ πρὸς θάλασσαν τοῦ ὄρους τοὺς Ἑβραί-
 30 οὺς ἀπέφραττον τῷ στρατοπέδῳ, κατὰ στόμα τοῦτο
 30 ἰδρυσάμενοι, ὅπως τὴν εἰς τὸ πεδίον ἔξοδον ὦσιν αὐτοὺς
 30 ἀφρημένοι. μήτ' οὖν ὑπομένειν πολιορκουμένων τρώ- 4
 4 πω διὰ τὴν ἐνδειαν τῶν ἐπιτηδείων δυνάμενοι μήτε

φυγῆς εὐπορίαν ὀρωῶντες, ὄπλων τε σπανίζοντες, εἰ καὶ μάχεσθαι δόξειεν αὐτοῖς, ἐν ἐλπίδι τοῦ πάντως ἀπολέσθαι καθεστῆκεσαν, εἰ μὴ παραδώσουσιν ἑαυτοὺς τοῖς Αἰγυπτίοις ἐθελουσίως. καὶ τὸν Μωϋσῆν ἡτιῶντο, πάντων ἐπιλελησμένοι τῶν ἐκ θεοῦ πρὸς τὴν ἔλευθε-
 5 ρίαν αὐτοῖς σημείων γερονότων, ὡς καὶ τὸν προφήτην παρορμῶντα καὶ τὴν σωτηρίαν αὐτοῖς ἐπαγγελόμενον ὑπὸ ἀπιστίας λίθοις ἐθελήσαι βαλεῖν, παραδιδόναι τε σφᾶς τοῖς Αἰγυπτίοις διεγυωκένας. πένθος τε ἦν καὶ ὀδυρμὸς γυναικῶν καὶ παιδῶν πρὸ ὀφθαλμῶν ἐχόντων
 10 τὸν ὄλεθρον, ὄρεσι καὶ θαλάσῃ περικεκλεισμένων καὶ πολεμίοις, καὶ φυγὴν οὐδαμόθεν ἐκ τούτων ἐπινοούντων.

5 Μωϋσῆς δέ, καίπερ ἀγριαίνουτος πρὸς αὐτὸν τοῦ πλήθους, οὐτ' αὐτὸς ἐνέκαμνε τῇ περὶ αὐτοὺς προνοίᾳ 15 καὶ τῷ θεῷ κατεφρόνει, τὰ τε ἄλλα πρὸς τὴν ἔλευθερίαν αὐτοῖς ὅσα προεῖπε παρεσχηκότι, καὶ μὴδὲ τότ' αὐτοὺς ἐάσουσι ὑπὸ τοῖς ἐχθροῖς γενομένους ἢ δουλεύειν ἢ ἀπολέσθαι. καὶ στὰς ἐν μέσοις "οὐδὲ ἀνθρώποις" εἶπε "καλῶς τὰ παρόντα πεπολιτευμένοις πρὸς ἡμᾶς 20 δίκαιον ἦν ἀπιστεῖν ὡς οὐχ ὁμοίοις ἐσομένοις πρὸς τὰ μέλλοντα· τῆς δὲ τοῦ θεοῦ νῦν ἀπογινώσκειν ὑμᾶς προνοίας μαυρίας ἔργον ἂν εἴη, παρ' οὗ πάνθ' ὑμῖν ἀπήντηκεν ὅσα δι' ἐμοῦ πρὸς σωτηρίαν καὶ τὴν ἀπαλλαγὴν τῆς δουλείας οὐδὲ προσδοκῶσιν ὑπέσχετο. μᾶλλον δ' 25 ἐχρῆν ἐν ἀπόροις, ὡς δοκεῖτε, γεγεννημένους βοηθὸν ἐλπίζειν τὸν θεόν, οὗ καὶ τὸ νῦν εἰς ταύτην ἡμᾶς περικεκλεισθαι τὴν δυσχωρίαν ἔργον, ἵν' ἐξ ἀμηγάνων, ὅθεν οὐτ' αὐτοὶ νομίζετε σωτηρίαν ἔξειν οὐθ' οἱ πολέμιοι, ἐκ τούτων ἠυσάμενος τὴν τε ἰσχὺν ἐπιδείξεται 30 τὴν ἑαυτοῦ καὶ τὴν περὶ ἡμᾶς πρόνοιαν. οὐ γὰρ ἐπὶ μικροῖς τὸ θεῖον τὴν ἑαυτοῦ συμμαχίαν οἷς ἂν εὖνουν

ἢ δίδωσιν, ἀλλ' ἐφ' οἷς ἂν ἀνθρωπίνην ἐλπίδα μὴ βλέπη πρὸς τὸ κρεῖττον παροῦσαν. ὅθεν τοιοῦτω βοηθῷ πεπιστευκότες, ᾧ δύναιμι καὶ τὰ μικρὰ ποιῆσαι μεγάλα καὶ τῶν τηλικούτων ἀσθένειαν καταψηφίσασθαι, μὴ
 5 καταπέπληχθε τὴν Αἰγυπτίων παρασκευῆν, μὴδ' ὅτι θάλασσα καὶ κατόπιν ὑμῖν ὄρη φυγῆς ὁδὸν οὐ παρέχοντα, διὰ τοῦτ' ἀπογινώσκειτε τῆς σωτηρίας· γένοιτο γὰρ ἂν καὶ ταῦθ' ὑμῖν πεδία τοῦ θεοῦ θελήσαντος, καὶ γῆ τὸ πέλαγος."

10 τὸσαῦτα εἰπὼν ἤγεν αὐτοὺς ἐπὶ τὴν θάλασσαν, τῶν 16 Αἰγυπτίων ὀρώντων· ἐν ὄψει τε γὰρ ἦσαν, καὶ τῷ πόντῳ τεταλαιπωρημένοι τῆς διώξεως εἰς τὴν ὑστεραίαν τὴν μάχην ὑπερβάλλεσθαι καλῶς ἔχειν ὑπελάμβανον. ἐπεὶ δὲ πρὸς τῷ αἰγιαλῷ Μωϋσῆς ἐγεγόνει, λαβὼν τὴν
 15 βακτηρίαν τὸν θεὸν ἱκέτευε καὶ σύμμαχον καὶ βοηθὸν ἐκάλει λέγων οὕτως. "οὐδ' αὐτὸς μὲν ἀγνοεῖς, ᾧ δέσποτα, ὅτι φυγεῖν ἡμῖν ἐκ τῶν παρόντων οὔτε κατὰ δώμην οὔτε κατ' ἐπίνοιάν ἐστιν ἀνθρωπίνην, ἀλλ' ἤδη
 20 τι πάντως σωτήριον στρατῷ, τῷ κατὰ τὴν σὴν βούλησιν ἀφέντι τὴν Αἰγυπτὸν, σὸν ἐστὶν ἐκπορίζειν. ἡμεῖς τε ἄλλην ἀπεγνώκότες ἐλπίδα καὶ μηχανὴν εἰς τὴν ἀπὸ σοῦ μόνου καταφεύγομεν, καὶ εἰ τι παρὰ τῆς σῆς προνοίας ἔλθοι ἐξαρπάσαι τῆς Αἰγυπτίου ὀργῆς ἡμᾶς δυνάμενον ἀφορῶμεν. ἀφίκοιτο δὲ τοῦτο ταχέως, τὴν σὴν
 25 ἐμφανίζον ἡμῖν δύναιμι, καὶ τὸν λαόν, ὑπὸ ἀνελπιδίας καταπεπτωκότα πρὸς τὸ χεῖρον, ἀνάστησον εἰς εὐθυμίαν καὶ τὸ περὶ τῆς σωτηρίας θάρσος. οὐκ ἐν ἀλλοτρίοις δ' ἐσμέν τοῖς ἀπόροις, ἀλλὰ σὴ μὲν ἢ θάλασσα, σὸν δὲ τὸ περικλεῖον ἡμᾶς ὄρος, ὡς ἀνοιγῆναι μὲν
 30 τοῦτο σοῦ κελεύσαντος, ἢ πειρωθῆναι δὲ καὶ τὸ πέλαγος, εἶναι δὲ ἡμῖν ἀποδραῖναι καὶ δι' ἄερος, δόξαν ἰσχύϊ τῇ σῇ τοῦτον ἡμᾶς σώζεσθαι τὸν τρόπον."

2 τοσαῦτα ἐπιθειάσας τύπτει τῇ βακτηρίᾳ τὴν θάλασσαν, ἣ δὲ ὑπὸ τῆς πληγῆς ἀνεκόπη, καὶ εἰς ἑαυτὴν ὑποχωρήσασα γυμνὴν ἀφήσιν τὴν γῆν ὁδὸν Ἑβραίοις εἶναι καὶ φυγῆν. Μωϋσῆς δὲ ὁρῶν τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ θεοῦ καὶ τὸ πέλαγος ἐκκεχωρηκὸς αὐτοῖς τῆς ἰδίας ἡπείρου, πρῶτος ἐνέβαινε αὐτῇ, καὶ τοὺς Ἑβραίους ἐκέλευεν ἔπεσθαι διὰ θείας ὁδοῦ ποιουμένους τὴν πορείαν, καὶ τῷ κινδύνῳ τῶν παρόντων πολεμίων ἠδομένους, καὶ χάριν ἔχοντας διὰ τὴν παράλογον οὕτως ἐξ 3 αὐτοῦ σωτηρίαν ἀναφανείσαν. τῶν δὲ οὐκ ὀκνοῦντων, 10 ἀλλ' ἰεμένων μετὰ σπουδῆς ὡς συμπαρόντος αὐτοῖς τοῦ θεοῦ, μαίνεσθαι μὲν αὐτοὺς Αἰγύπτιοι τὸ πρῶτον ἐδόκουν ὡς ἐπὶ πρόδηλον ὀλεθρον ὀρωμένους· ἐπεὶ δ' ἐώρων ἀβλαβεῖς ἐπὶ τὸ πολὺ προκεκοφῶτας καὶ μηδὲν αὐτοῖς ἐμπόδιον μηδὲ δυσχερὲς ἀπαντῆσαν, διώκειν ὄρη- 15 κεσαν αὐτοὺς ὡς κἀκείνοις ἠρεμήσουτος τοῦ πελάγους, καὶ προτάξαντες τὴν ἵππον κατέβαινον. Ἑβραῖοι δὲ καθοπλιζομένους καὶ τὸν χρόνον εἰς τοῦτο τρίβοντας ἔφθασαν ἐπὶ τὴν ἀντιπέραν γῆν ἀπαθεῖς ἐκφυγόντες. ὅθεν καὶ θαρσαλεωτέροις συνέβαινε πρὸς τὴν δίοξιν ὡς οὐδὲν 20 οὐδ' αὐτῶν πεισομένων εἶναι· Αἰγύπτιοι δ' ἐλάνθανον ἰδίαν ὁδὸν Ἑβραίοις γερευνημένην ἀλλ' οὐχὶ κοινὴν ἐμβαίνοντες, καὶ μέχρι σωτηρίας τῶν κεινδυνευκότων πεποιημένην, ἀλλ' οὐχὶ καὶ τοῖς ἐπ' ἀπωλείᾳ τῇ τούτων ὄρημένους χρήσασθαι θέλουσιν. ὡς οὖν ὁ τῶν Αἰ- 25 γυπτίων στρατὸς ἅπας ἐντὸς ἦν, ἐπιχεῖται πάλιν ἡ θάλασσα, καὶ περικαταλαμβάνει φοσῶδης ὑπὸ πνευμάτων κατιοῦσα τοὺς Αἰγυπτίους. ὄμβροι τ' ἀπ' οὐρανοῦ κατέβαινον καὶ βρονταὶ σκληραὶ προσεξαπτομένης ἀστραπῆς, καὶ κεραννοὶ δὲ κατηνέχθησαν. ὅλως δ' οὐδὲν ἦν 30 τῶν ἐπ' ἀπωλείᾳ κατὰ μῆνιν θεοῦ συμπιπτόντων ἀνθρώποις, ὃ μὴ τότε συνῆλθε· καὶ γὰρ νῦν αὐτοὺς

ξοφώδης καὶ σκοτεινὴ κατέλαβε. καὶ οἱ μὲν οὕτως ἀπώ- λοντο πάντες, ὡς μηδ' ἄγγελον τῆς συμφορᾶς τοῖς ὑπολελειμμένοις ὑποστρέψαι· τοὺς δ' Ἑβραίους οὐδὲ 4 κατασχεῖν ἦν ἐπὶ τῇ χαρᾷ τῆς παραδόξου σωτηρίας καὶ 5 τῇ τῶν πολεμίων ἀπωλείᾳ, βεβαίως νομίζοντας ἠλευθερωσθαι τῶν ἀναγκαζόντων δουλεύειν διεφθαρμένων, καὶ τὸν θεὸν οὕτως ἐναργῶς ἔχοντας βοηθοῦντα. καὶ οἱ μὲν αὐτοὶ τε τὸν κίνδυνον οὕτως ἐκφυγόντες, καὶ προσέτι τοὺς ἐχθροὺς ἐπιδόντες κεκολασμένους ὡς οὐκ 10 ἄλλοι τινὲς μνημονεύονται τῶν πρόσθεν ἀνθρώπων, ἐν ὕμνοις ἦσαν καὶ παιδιαῖς ὄλην τὴν νύκτα, καὶ Μωϋσῆς ᾤδην εἰς τὸν θεὸν ἐγκώμιόν τε καὶ τῆς εὐμενείας εὐχαριστίαν περιέχουσαν ἐν ἑξαμέτρῳ τόμῳ συντίθησιν.

15 ἐγὼ μὲν οὖν ὡς εὔρον ἐν ταῖς ἱεραῖς βίβλοις, οὕτως 5 ἕκαστον τούτων παρέδωκα· θαυμάση δὲ μηδεὶς τοῦ λόγου τὸ παράδοξον, εἰ ἀρχαίοις ἀνθρώποις καὶ ποιηρίας ἀπείροις εὐρέθη σωτηρίας ὁδὸς καὶ διὰ θαλάσσης, εἴτε κατὰ βούλησιν θεοῦ εἴτε κατ' αὐτόματον, ὅποτε 20 καὶ τοῖς περὶ τὸν Ἀλέξανδρον τὸν βασιλέα τῆς Μακεδονίας χθῆς καὶ πρόφην γερονόσιν ὑπεχώρησε τὸ Παμφύλιον πέλαγος καὶ ὁδὸν ἄλλην οὐκ ἔχουσι παρέσχε τὴν δι' αὐτοῦ, καταλῦσαι τὴν Περσῶν ἡγεμονίαν τοῦ θεοῦ θελήσαντος. καὶ τοῦτο πάντες ὁμολογοῦσιν οἱ τὰς Ἀλε- 25 ξάνδρου πράξεις συγγραφάμενοι.

περὶ μὲν οὖν τούτων ὡς ἐκάστῳ δοκεῖ διαλαμβανέτω· τῇ δ' ὑστεραίᾳ τὰ ὄπλα τῶν Αἰγυπτίων προσε- 6 νεχθέντα τῷ στρατοπέδῳ τῶν Ἑβραίων ὑπὸ τοῦ θεοῦ καὶ τῆς βίας τοῦ πνεύματος ἐπ' ἐκεῖνο ἐκδιδοῦσης, ὃ 30 Μωϋσῆς καὶ τοῦτο εἰκάσας τῇ τοῦ θεοῦ προνοίᾳ γεγενῆσθαι, ὅπως μηδὲ ὄπλων ὧσιν ἄποροι, συναγαγῶν, καὶ τούτοις σκεπάσας τοὺς Ἑβραίους, ἤγειν ἐπὶ τὸ Σιναιὸν

ὄρος, θύσων ἐκεῖ τῷ θεῷ καὶ τὰ σώστρα τῆς πληθύος ἀποδώσων, καθὼς αὐτῷ καὶ προείρητο.

ΒΙΒΛΟΣ ΤΡΙΤΗ.

1 Παραδόξου δὲ τοῖς Ἑβραίοις τῆς σωτηρίας οὕτω γε-
νομένης, δεινῶς ἐλύπει πάλιν αὐτούς, ἀγομένους ἐπὶ τὸ 5
Σιναῖον ὄρος, ἢ χώρα τελέως οὔσα ἔρημος καὶ τῶν τε
πρὸς τροφήν αὐτοῖς ἄπορος, σπανίζουσα δὲ καὶ ὕδατος
εἰς τὸ ἔσχατον, καὶ μὴ μόνον ἀνθρώποις τι παρασχεῖν
ἐνδεής, ἀλλὰ μηδ' ἄλλο τι τῶν ζώων ἱκανῆ βόσκειν·
ψαφάρᾳ γάρ ἐστι, καὶ νοτερόν ἐξ αὐτῆς οὐδὲν ὅ τι καὶ 10
φῦσαι καρπὸν δύναται. τοιαύτην δὲ οὔσαν τὴν χώραν
ἐξ ἀνάγκης ὠδεύον, ἐτέραν ἀπελθεῖν οὐκ ἔχοντες. ἐπ-
εφέροντο δ' ἐκ τῆς προωδοιπορημένης ὕδωρ τοῦ στρα-
τηροῦ κεκελευκότος, καὶ τούτου δαπανηθέντος ἐκ φρεά-
των ἐποιούντο τὴν ὑδρείαν ἐπιπόνως διὰ σκληρότητα 15
τῆς γῆς· καὶ τὸ εὐρισκόμενον δὲ πικρὸν ἀλλ' οὐ πότι-
μον ἦν, καὶ τοῦτο δὲ σπάνιον. ἀφικνοῦνται δὲ τοῦτον
ὀδεύοντες τὸν τρόπον περὶ δειλίην ὄψιαν εἰς Μᾶρ τόπον,
οὕτω διὰ τὴν τοῦ ὕδατος κακίαν ὀνομάσαντες (μᾶρ γὰρ
ἢ πικρία λέγεται), καὶ αὐτόθι τεταλαιπωρημένοι τῷ τε 20
συνεχεῖ τῆς ὀδοιπορίας καὶ τῇ τῆς τροφῆς ἀπορίᾳ (καὶ
γὰρ τότε αὐτοὺς τελέως ἐπιλελοίπει) κατὰγονται. φρέαρ
γὰρ ἦν (διὸ καὶ μᾶλλον ἔμειναν) οὐδ' αὐτὸ μὲν ἐξαρκεῖν
δυνάμενον τοσούτῳ στρατῷ, βραχείαν μέντοι παρέχον
αὐτοῖς εὐθυμίαν ἐν ἐκείνοις εὐρεθὲν τοῖς χωρίοις· καὶ 25
γὰρ ἤκουον παρὰ τῶν ἐξερευνώντων μηδὲν ἔμπροσθεν
βαδίζουσιν εἶναι. πικρὸν δὲ ἐκεῖνο τὸ ὕδωρ καὶ ἄποτον
ἦν, οὐκ ἀνθρώποις μόνον ἀλλὰ καὶ τοῖς ὑποζυγίοις

ἀφόρητον. ὄρων δ' ὁ Μωϋσῆς ἀθύμως διακειμένους 2
καὶ τοῦ πράγματος τὸ ἀναντίλεκτον (οὐ γὰρ καθαρὸς ἦν
στρατός, ὥστε τῷ βιαζομένῳ τῆς ἀνάγκης ἀντιτάξει τὸ
ἀνδρείον, ἀλλὰ διέφθειρε τὸ κατ' ἐκείνους γενναῖον
5 παίδων τε καὶ γυναικῶν ὄχλος ἀσθενέστερος τῆς ἐκ λό-
γων διδασκαλίας) ἐν χαλεπωτέροις ἦν, τὴν συμφορὰν
τὴν τῶν ἀπάντων ἰδίαν αὐτοῦ ποιοῦμενος. καὶ γὰρ οὐδ'
ἐπ' ἄλλον τινα συνέτρεχον ἀλλ' ἐπ' αὐτόν, ἀντιβολοῦν-
τες, γύναια μὲν ὑπὲρ υἱπίων οἱ δ' ἄνδρες ὑπὲρ ἐκεί-
10 νων, μὴ περιορᾶν ἀλλ' ἐκπορίζειν αὐτοῖς ἀφορμὴν τινα
σωτηρίας. ἰκετεύειν οὖν τρέπεται τὸν θεόν, μεταβαλεῖν
τὸ ὕδωρ ἐκ τῆς παρούσης κακίας καὶ πότιμον αὐτοῖς
παρασχεῖν. καὶ κατανεύσαντος τοῦ θεοῦ τὴν χάριν,
15 λαβὼν ἀποτομάδος τὸ ἄκρον ἐν ποσὶν ἐρριμμένης διαι-
ρει μέση, καὶ κατὰ μῆκος τὴν τομὴν ποιησάμενος, ἔπειτα
μεθεῖς εἰς τὸ φρέαρ ἔπειθε τοὺς Ἑβραίους τὸν θεὸν
ἐπήκουον αὐτοῦ τῶν εὐχῶν γεγρονέναι, καὶ ὑπεσχῆσθαι
τὸ ὕδωρ αὐτοῖς παρεῖξιν οἷον ἐπιθυμοῦσιν, ἂν πρὸς τὰ
ὑπ' αὐτοῦ κελευόμενα μὴ ὀκνηρῶς ἀλλὰ προθύμως
20 ὑπουργῶσιν. ἐρομένων δ' αὐτῶν τί καὶ ποιούντων ἂν
μεταβάλαι τὸ ὕδωρ εἰς κρεῖττον, κελεύει τοὺς ἐν ἀκμῇ
περιστάντας ἐξαντλεῖν, λέγων τὸ ὑπολειπόμενον ἔσε-
σθαι πότιμον αὐτοῖς προεκκενωθέντος τοῦ πλείονος. καὶ
οὐ μὲν ἐπόνουν, τὸ δὲ ὑπὸ τῶν συνεχῶν πληγῶν γε-
25 γυμνασμένον καὶ κεκαθαμένον ἤδη πότιμον ἦν.

ἄραντες δ' ἐκεῖθεν εἰς Ἴλιον ἀφικνοῦνται, πόρρω- 3
θεν μὲν ἀγαθὴν ὄραθῆναι (καὶ γὰρ φοινικόφυτος ἦν),
πλησιάζουσι δὲ ἀπηλέγγετο πονηρά. καὶ γὰρ οἱ φοίνι-
κες, ὄντες οὐ πλείους ἑβδομήκοντα, δυσανξίεις τε ἦσαν
καὶ χαμαίξηλοι δι' ὕδατος ἀπορίαν, ψαφαροῦ τοῦ παν-
30 τὸς ὄντος χωρίου· οὔτε γὰρ ἐκ τῶν πηγῶν, δῶδεκα οὐ-
σῶν τὸν ἀριθμὸν, νοτερόν τι καὶ πρὸς ἄρδουσιν αὐτοῖς

διεπήδα χρήσιμον, ἀλλὰ μὴ δυναμένωσιν ἐκβλύσαι μηδ' ἀνασχεῖν ἱκμάδες ἦσαν ὀλίγαι, καὶ διαμωμένοις τὴν ψάμμον οὐδὲν ἀπήντα· κἂν εἴ τι δὲ στάζον ἔλαβον εἰς χεῖρας, ἄχρηστον εὐρίσκειτο ὑπὸ τοῦ θολερὸν εἶναι. 5
καρπὸν τε φέρειν ἦν ἀσθενῆ τὰ δένδρα διὰ σπάνιν τῆς 5
ἐξ ὕδατος εἰς τοῦτο ἀφορμῆς καὶ παρακλήσεως. εἶχον οὖν ἐν αἰτία τὸν στρατηγὸν καὶ κατεβόων αὐτοῦ, τὴν ταλαιπωρίαν καὶ τὴν πείραν τῶν κακῶν δι' αὐτὸν πάσχειν λέγοντες. τριακοστὴν γὰρ ἐκείνην ὁδεύοντες ἡμέραν, ὅσα μὲν ἐπεφέροντο πάντ' ἦσαν ἀναλωκότες, μη- 10
δενὶ δὲ περιτυγχάνοντες δυσέλπιδες ἦσαν περὶ τῶν ὄλων. πρὸς δὲ τῷ παρόντι κακῷ τὴν διάνοιαν ὄντες, καὶ ἐν μνήμῃ εἶναι τῶν ὑπερηγμένων αὐτοῖς ἐκ τε τοῦ θεοῦ καὶ τῆς Μωϋσέως ἀρετῆς καὶ συνέσεως κωλονόμενοι, δι' ὀργῆς τὸν στρατηγὸν εἶχον, καὶ βάλλειν αὐτὸν 15
4 ὠρμήκεσαν ὡς αἰτιώτατον τῆς ἐν ποσὶ συμφορᾶς. ὃ δ', οὕτως ἀνηρεθισμένον τοῦ πλήθους καὶ πικρῶς ἐπ' αὐτὸν κεκινημένον, τῷ θεῷ θαρρῶν καὶ τῷ συνειδότη τῆς περὶ τοὺς ὁμοφύλους προνοίας, πάρεισιν εἰς μέσους καὶ καταβοάντων καὶ τὰς χεῖρας ἐπὶ τοῖς λίθοις ἐχόν- 20
των. ὀραθῆναί τε κεχαρισμένος ὦν καὶ πλήθεισιν ὁμιλεῖν πιθανώτατος καταπαύειν ἤρξατο τῆς ὀργῆς, μὴ τῶν παρόντων αὐτοῦσιν δυσκόλων μεμνημένους λήθην ἔχειν τῶν ἔμπροσθεν εὐεργεσιῶν παρακαλῶν, μηδ' ὅτι νῦν ποιοῦσι, τῆς διανοίας ἐκβάλλειν τὰς τοῦ θεοῦ χά- 25
ριτας καὶ δωρεάς, ὧν μεγάλων καὶ ἐκ παραδόξου ἔτυχον γενομένων, προσδοκᾶν δὲ καὶ τῆς παρούσης ἀπαλλαγῆναι ἀμηχανίας ἐκ τῆς τοῦ θεοῦ κηδεμονίας, ὃν εἰκὸς δοκιμάζοντα τὴν ἀρετὴν αὐτῶν, πῶς τε καρτερίας ἔχουσι καὶ μνήμης τῶν προὑπερηγμένων, εἰ μὴ πρὸς 30
ἐκεῖνα γίνοντο διὰ τὰ ἐν ποσὶ κακά, γυμνάξουν αὐτοῦσιν τοῖς ἄρτι χαλεποῖς· ἐλέγχεσθαι δὲ αὐτοῦσιν οὐκ ἀγαθοῦσιν

οὔτε περὶ τὴν ὑπομονὴν οὔτε περὶ τὴν μνήμην τῶν εἰς γερονότων, οὔτω μὲν τοῦ θεοῦ καὶ τῆς ἐκείνου γνώμης, καθ' ἣν ἐκλελοίπασι τὴν Αἴγυπτον, καταφρονοῦντας, οὔτω δὲ πρὸς αὐτὸν τὸν ὑπερέτην αὐτοῦ διατεθέντας, 5
5 καὶ ταῦτα μηδὲν αὐτοῦσιν διαψευδάμενον περὶ ὧν εἶποι τε καὶ πράττειν κατ' ἐντολήν τοῦ θεοῦ κελεύσειε. καταριθμεῖται οὖν πάντα, πῶς τε φθαρεῖεν Αἰγύπτιοι κατεχειν αὐτοῦσιν παρὰ τὴν τοῦ θεοῦ γνώμην βιαζόμενοι, καὶ τίνα τρόπον ὁ αὐτὸς ποταμὸς ἐκείνοισιν μὲν αἶμα ἦν 10
10 καὶ ἄποτος αὐτοῖσιν δὲ πότιμος καὶ γλυκύς, πῶς τε διὰ τῆς θαλάσσης, ἀναφυγούσης αὐτοῦσιν πορρωτάτω, καινὴν ὁδὸν ἀπελθόντες αὐτῇ ταύτῃ σωθείησαν μὲν αὐτοῖ, τοὺσιν δὲ ἐχθροῦσιν ἐπίδοιεν ἀπολωλότας, ὅτι τε σπανίζοντας ὄπλων εἰς εὐπορίαν ὁ θεὸς καὶ τούτων καταστήσειεν, τὰ τε ἄλλα ὅσα πρὸς αὐτῷ τῷ διαφθαρήσεσθαι 15
15 δόξαντας γερονόται καὶ σώσειεν ὁ θεὸς ἐκ παραλόγου καὶ ὡς δύνάμεισιν αὐτῷ... ἀπογινώσκειν δὴ μηδὲ νῦν αὐτοῦ τὴν πρόνοιαν, ἀλλ' ἀοργήτως περιμένειν, λογιζόμενους μὲν τὴν ἐπικουρίαν μηδὲ βραδεῖαν γενέσθαι, εἰ 20
20 μὴ παραντίκα, πρὶν τίνος πειραθῆναι δυσκόλου, πάρεστιν, ἡγουμένους δὲ οὐ κατ' ὀλιγορίαν μέλλειν τὸν θεὸν ἀλλ' ἐπὶ πείρα τῆς ἀνδρείας αὐτῶν καὶ τῆς περὶ τὴν ἐλευθερίαν ἠδουῆς, ἵνα μάθοι πότερον ποτε καὶ τροφῆς ἀπορίαν καὶ σπάνιν ὕδατος ὑπὲρ αὐτῆς ἐστὲ 25
25 ἐνεργεῖν γενναῖοι, ἢ δουλεύειν μᾶλλον ἀγαπάτε καθάπερ τὰ βοσκήματα τοῖς κρατοῦσιν καὶ τοῖσιν πρὸς τὰς ἐκείνων ὑπερηγίας ἀφθόνως τρεφομένοις· δεδιέναι εἰπῶν οὐχ οὕτως ὑπὲρ τῆς ἑαυτοῦ σωτηρίας (πεισεσθαι γὰρ οὐδὲν κακὸν ἀδίκως ἀποθανῶν), ἀλλ' ὑπὲρ αὐτῶν, μὴ 30
30 δι' ὧν ἐπ' αὐτὸν βάλλουσι λίθων τοῦ θεοῦ καταφρονεῖν νομισθῶσιν.

οὔτως οὖν ἐπράννευ αὐτοῦσιν, καὶ τῆς μὲν τοῦ βάλ-

λειν ὀρυμῆς ἐπέσχε, καὶ εἰς μετάνοιαν ὧν ἔμελλον δοῦν
ἐπέτρψε· παθεῖν δ' οὐκ ἀλόγως αὐτοὺς διὰ τὴν ἀνάγκη
τοῦτο νομίσας ἔγνω δεῖν ἐφ' ἱκετείαν τοῦ θεοῦ καὶ
παράκλησιν ἐλθεῖν, καὶ ἀναβὰς ἐπὶ τινα σκοπὴν ὑψηλὴν
ἥτις πόρον τινα τῷ λαῷ καὶ τῆς ἐνδείας ἀπαλλαγὴν (ἐν 5
αὐτῷ γὰρ εἶναι τὴν σωτηρίαν αὐτοῦ καὶ οὐκ ἐν ἄλλῳ),
συγγινώσκειν τε τοῖς νῦν ὑπὸ τῆς ἀνάγκης ὑπὸ τοῦ
λαοῦ πραττομένοις, φύσει δυσαρέστου καὶ φιλαίτιου
τοῦ τῶν ἀνθρώπων ἐν οἷς ἂν ἀτυχή γένους ὄντος. ὁ δὲ
θεὸς προνοήσειεν τε ἐπαγγέλλεται καὶ παρέξιεν ἀφορμὴν 10
ἣν ποθοῦσι. Μωϋσῆς δὲ τοῦ θεοῦ ταῦτ' ἀκούσας κατα-
βαίνει πρὸς τὸ πλῆθος. οἱ δ' ὡς ἐώρων καὶ ταῖς ἐπαγ-
γελλίαις ταῖς παρὰ τοῦ θεοῦ γεγηθότα, μετέβαλον ἐκ τῆς
κατηφείας ἐπὶ τὸ ἰλαρώτερον· καὶ στὰς ἐκεῖνος ἐν μέ-
σοις ἤκειν ἔλεγε φέρων αὐτοῖς παρὰ τοῦ θεοῦ τὴν περὶ 15
τῶν ἐνεσθηκότων ἀπόρων ἀπαλλαγὴν. καὶ μετ' ὀλίγου
ὀρυμῶν πλῆθος (τρέφει δὲ τοῦτο τὸ ὄρυμεν ὡς οὐδὲν
ἕτερον ὁ Ἀράβιος κόλπος) ἐφίπταται τὴν μεταξὺ θάλασ-
σαν ὑπερελθόν, καὶ ὑπὸ κόπου τε ἅμα τῆς πτήσεως καὶ
πρόσγειον μᾶλλον τῶν ἄλλων ὃν καταφέρεται εἰς τοὺς 20
Ἑβραίους. οἱ δὲ συλλαμβάνοντες, ὡς τροφὴν αὐτοῖς
τοῦ θεοῦ ταύτην μηχανησαμένου, τὴν ἐνδειαν ἰδῶντο.
καὶ Μωϋσῆς ἐπ' εὐχὰς τρέπεται τοῦ θεοῦ, ταχέειαν καὶ
παρὰ τὴν ὑπόσχεσιν ποιησαμένου τὴν ἐπικουρίαν.

6 εὐθύς δὲ μετὰ τὴν πρώτην ἀφορμὴν τῆς τροφῆς καὶ 25
δευτέραν αὐτοῖς κατέπεμπεν ὁ θεός. ἀνέχοντος γὰρ τοῦ
Μωϋσέως τὰς χεῖρας ἐπὶ ταῖς εὐχαῖς δρόσος κατηνέχθη
καὶ περιπηγνυμένης ταῖς χερσὶ Μωϋσῆς, ὑπονοήσας καὶ
ταύτην εἰς τροφὴν ἤκειν αὐτοῖς παρὰ τοῦ θεοῦ, γεύε-
ται, καὶ ἡσθεῖς, τοῦ πλῆθους ἀγνωσῶντος καὶ νομίζον- 30
τος νίφασθαι καὶ τῆς ὥρας εἶναι τοῦ ὑετοῦ τὸ γινόμενον,
ἀνεδίδασκεν οὐ κατὰ τὴν ἐκείνων ὑπόληψιν ἀπ' οὐρα-

νοῦ καταφέρεσθαι τὴν δρόσον, ἀλλ' ἐπὶ σωτηρίᾳ τῇ αὐ-
τῶν καὶ διατροφῇ. καὶ γενόμενος τοῦτ' αὐτοῖς παρεῖχε
πίστεύειν. οἱ δὲ μιμούμενοι τὸν στρατηγὸν ἤδοντο τῷ
βρώματι· μέλιτι γὰρ ἦν τὴν γλυκύτητα καὶ τὴν ἠδονὴν
5 ἐμφερέες, ὅμοιον δὲ τῇ τῶν ἀρωμάτων βδέλλῃ, τὸ δὲ μέ-
γεθος τῷ κοριάνδρου σπέρματι. καὶ περὶ τὴν συλλογὴν
λίαν αὐτοῦ ἐσπουδάκεσαν. παρήγγελτο δ' ἕξ Ἰσοῦ πᾶσιν
ἀσάφωνα (τοῦτο δ' ἐστὶ μέτρον) εἰς ἐκάστην ἡμέραν
συλλέγειν, ὡς οὐκ ἐπιλείψοντος αὐτοῖς τοῦ βρώματος,
10 ἵνα μὴ τοῖς ἀδυνατοῖς ἀπορον ἦ τὸ λαμβάνειν δι' ἄλλην
τῶν δυνατωτέρων πλεονεκτούντων περὶ τὴν ἀναίρεσιν.
οἱ μέντοι πλέον τοῦ προστεταγμένου μέτρον συναγα-
γόντες οὐδὲν περιττότερον εἶχον τοῦ κακοπαθῆσαι ἀσ-
σάφωνος γὰρ οὐδὲν πλέον εὕρισκον. τοῦ δ' ὑπολειφθέν-
15 τος εἰς τὴν ἐπιούσαν ὄνησις οὐδ' ἦτις ἦν, διεφθαρμένου
ὑπὸ τε σκοληκῶν καὶ πικρίας. οὕτω θεῖον ἦν τὸ βρώμα
καὶ παράδοξον. ἀμύνει δὲ τοῖς ταύτην νεμομένοις τὴν
ἐκ τῶν ἄλλων ἀπορίαν. ἔτι δὲ καὶ νῦν ὕεται πᾶς ἐκεῖ-
νος ὁ τόπος, καθάπερ καὶ τότε Μωϋσῆ χαριζόμενον τὸ
20 θεῖον κατέπεμψε τὴν διατροφὴν. καλοῦσι δὲ Ἑβραῖοι
τὸ βρώμα τοῦτο μάννα· τὸ γὰρ μάν ἐπερωτήσις κατὰ
τὴν ἡμετέραν διάλεκτον, τί τοῦτ' ἐστὶν ἀνακρίνουσα.
καὶ οἱ μὲν χαίροντες ἐπὶ τοῖς ἀπ' οὐρανοῦ καταπεμ-
φθεῖσιν αὐτοῖς διετέλουν, τῇ δὲ τροφῇ ταύτῃ τεσσαρά-
25 κοντα ἔτεσιν ἐχρήσαντο, ἐφ' ὅσον χρόνον ἦσαν ἐν τῇ
ἐρήμῳ.

ὡς δ' ἐκείθεν ἄραντες εἰς Ῥαφιδὴν ἦκον, ταλαιπω- 7
ρηθέντες ὑπὸ τοῦ δίψους εἰς ἔσχατον, ἐν τε ταῖς πρό-
τερον ἡμέραις πίδαξιν ὀλίγαις ἐντυγχάνοντες καὶ τότε
30 παντάπασιν ἀνυδρον εὐρόντες τὴν γῆν, ἐν κακοῖς ἦσαν
καὶ πάλιν δι' ὀργῆς τὸν Μωϋσῆν ἐποιοῦντο. ὁ δὲ τὴν
ὀργὴν τοῦ πλῆθους πρὸς μικρὸν ἐκκλίνας ἐπὶ λιτὰς τρέ-

πεται τοῦ θεοῦ, παρακαλῶν, ὡς τροφήν αὐτοῖς ἔδωκεν ἀπορομένοις, οὕτω καὶ ποτὸν παρασχεῖν, διαφθειρομένης καὶ τῆς ἐπὶ τροφῇ χάριτος ποτοῦ μὴ παρόντος. ὃ δ' οὐκ εἰς μακρὰν τὴν διάρῃαν ἀνεβάλλετο, τῷ δὲ Μωϋσῇ παρέξιεν ὑπισχνεῖται πηγὴν καὶ πλῆθος ὕδατος, 5 ὅθεν οὐ προσδοκῆσαιαν. καὶ κελεύει τῷ βάρτρῳ πληξάντα τὴν πέτραν ἢν ἐώρων αὐτόθι παρακειμένην, παρ' αὐτῆς λαμβάνειν τὴν εὐπορίαν οὗ δέονται· φροντίζειν γὰρ καὶ τοῦ μὴ σὺν πόνῳ μὴδ' ἐργασίᾳ τὸ ποτὸν αὐτοῖς φανῆναι. καὶ Μωϋσῆς ταῦτα λαβὼν παρὰ τοῦ θεοῦ 10 παραγίνεται πρὸς τὸν λαὸν περιμένοντα καὶ εἰς αὐτὸν ἀφορῶντα· καὶ γὰρ ἤδη καὶ ἐθεώρουν αὐτὸν ἀπὸ τῆς σκοπῆς ὁρῶμενον. ὡς δ' ἦκεν, ἀπολύειν αὐτοὺς καὶ ταύτης τῆς ἀνάγκης ἔλεγε τὸν θεόν, καὶ κεχαρίσθαι σωτηρίαν οὐδ' ἐλπισθεῖσαν, ἐκ τῆς πέτρας ποταμὸν αὐτοῖς 15 ῥυήσεσθαι λέγων. τῶν δὲ πρὸς τὴν ἀκοὴν καταπλαγέντων, εἰ ὑπὸ τε τοῦ δίψους καὶ τῆς ὀδοιπορίας τεταλαιπωρημένοις ἀνάγκη γένοιτο κόπτειν τὴν πέτραν, ὃ Μωϋσῆς πλήττει τῇ βακτηρίᾳ, καὶ χανούσης ἐξέβλυσεν ὕδωρ πολὺ καὶ διαυγέστατον. οἱ δὲ τῷ παραδόξῳ τοῦ 20 γερονότου κατεπλάγησαν, καὶ πρὸς τὴν ὄψιν ἤδη τὸ δίψος αὐτοῖς ἔληγεν· καὶ πίνουσιν ἠδὺ καὶ γλυκὺ τὸ νῆμα, καὶ οἶον ἂν εἶη θεοῦ τὸ δῶρον δόντος, ἐφαίνετο. τὸν τε οὖν Μωϋσῆν ἐθαύμαζον οὕτως ὑπὸ τοῦ θεοῦ τιμημένον, καὶ θυσίαις ἡμείβοντο τὴν τοῦ θεοῦ περὶ 25 αὐτοῦ πρόνοιαν. δηλοῖ δὲ ἐν τῷ ἱερῷ ἀνακειμένη γραφῇ τὸν θεὸν Μωϋσῆ προειπεῖν οὕτως ἐκ τῆς πέτρας ἀναδοθήσεσθαι ὕδωρ.

2 τοῦ δὲ τῶν Ἑβραίων ὀνόματος ἤδη πολλοῦ κατὰ πάντας διαβοσμένου, καὶ τοῦ περὶ αὐτῶν λόγου φοι- 30 τῶντος, ἐν φόβῳ συνέβαιεν οὐ μικρῶ τοὺς ἐπιχωρίους εἶναι, καὶ πρεσβευόμενοι πρὸς ἀλλήλους παρεκάλουν

ἀμύνειν καὶ πειρᾶσθαι τοὺς ἄνδρας διαφθεῖρειν. ἐτύγχανον δὲ οἱ πρὸς τοῦτο ἐνάγοντες οἱ τε τὴν Γοβολίτιν καὶ οἱ τὴν Πέτραν κατοικοῦντες, οἱ καλοῦνται μὲν Ἀμαληκῖται, μαχημῶτατοι δὲ τῶν ἐκεῖσε ἔθνῶν ὑπῆρχον. 5 ὧν ἐμπόντες οἱ βασιλεῖς ἀλλήλους τε καὶ τοὺς περιοίκους ἐπὶ τὸν πρὸς Ἑβραίους πόλεμον παρεκάλουν, στρατὸν ἀλλόφυλον καὶ τῆς Αἰγυπτίων ἀποδράσαντα δουλείας ἐφεδρεύειν αὐτοῖς λέγοντες, “ὄν οὐ καλῶς ἔχει περιορᾶν, ἀλλὰ πρὶν ἢ λαβεῖν ἰσχὺν καὶ παρελθεῖν εἰς 10 εὐπορίαν καὶ αὐτοὺς τῆς πρὸς ἡμᾶς κατάρξαι μάχης θαρρήσαντας τῷ μηδὲν αὐτοῖς παρ' ἡμῶν ἀπαντᾶν, καταλύειν ἀσφαλῆς καὶ σῶφρον, δίκην αὐτοῦς καὶ περὶ τῆς ἐρήμου καὶ τῶν ἐν αὐτῇ πραχθέντων ἀπαιτοῦντας, ἀλλ' οὐχ οὕτως ὅταν ταῖς πόλεσιν ἡμῶν καὶ τοῖς ἀγα- 15 θοῖς ἐπιβάλλωσι τὰς χεῖρας. οἱ δ' ἀρχομένην δύναμιν ἐχθρῶν πειρώμενοι καταλύειν ἀγαθοὶ συνιέναι μᾶλλον ἢ οἱ προκόψασαν μείζω κωλύοντες γενέσθαι· οἱ μὲν γὰρ τοῦ περισσοῦ δοκοῦσι νεμεσᾶν, οἱ δ' οὐδεμίαν αὐτοῖς ἀφορμὴν καθ' αὐτῶν ἐῶσι γενέσθαι.” τοιαῦτα τοῖς τε 20 πλησιοχώροις καὶ πρὸς ἀλλήλους πρεσβευόμενοι χωρεῖν τοῖς Ἑβραίοις ἐγνώκεσαν εἰς μάχην.

Μωϋσῆ δ' οὐδὲν προσδοκῶντι πολέμιον ἀπορίαν 2 καὶ ταραχὴν ἐνεποιεῖ τὰ τῶν ἐπιχωρίων. καὶ παρόντων ἐπὶ τὴν μάχην ἤδη καὶ κινδυνεύειν δέον, ἐθορύβει χαλεπῶς τὸ τῶν Ἑβραίων πλῆθος ἐν ἀπορίᾳ μὲν ὄν ἀπάντων, μέλλον δὲ πολεμεῖν πρὸς ἀνθρώπους τοῖς ἄπασιν καλῶς ἐξηρισμένους. παραμυθίας οὖν ὁ Μωϋσῆς ἤρχετο, καὶ θαρρεῖν παρεκάλει τῇ τοῦ θεοῦ ψήφῳ πεπι- 25 στευνότας, ὑφ' ἧς εἰς τὴν ἐλευθερίαν ἠρμένοι κατανικήσειαν τοὺς περὶ αὐτῆς εἰς μάχην αὐτοῖς καθισταμένους. ὑπολαμβάνειν δὲ τὸ μὲν αὐτῶν στρατεύμα εἶναι πολὺ καὶ πάντων ἀπροσδέες, ὅπλων χρημάτων τροφῆς,

τῶν ἄλλων ὧν παρόντων ἐκ πεποιθήσεως πολεμοῦσιν ἀνθρώποι, κρίνοντας ἐν τῇ παρὰ τοῦ θεοῦ συμμαχίᾳ ταῦτα αὐτοῖς παρεῖναι· τὸ δὲ τῶν ἐναντίων ὀλίγον ἄν- πλον ἀσθενές, οἷον καὶ μὴ ὑπὸ τοιούτων, οἷοις αὐτοῖς 5 σύννοιδεν οὔσι, νικᾶσθαι βουλομένου τοῦ θεοῦ. εἰδέναι δ' οἷος οὔτος ἐπίκουρος, ἐκ πολλῶν πεπειραμένους καὶ δεινότερων τοῦ πολέμου. τοῦτον μὲν γὰρ εἶναι πρὸς ἀν- θρώπους· ἃ δ' ἦν αὐτοῖς πρὸς λιμὸν καὶ δίψος ἄπορα καὶ πρὸς ὄρη καὶ θάλασσαν ὁδὸν οὐκ ἔχουσι φυγῆς, ταῦτ' αὐτοῖς διὰ τὴν εὐμένειαν τὴν παρὰ τοῦ θεοῦ νενι- 10 κῆσθαι. νῦν δὲ γενέσθαι παρεκάλει προθυμοτάτους ὡς τῆς ἀπάντων εὐπορίας αὐτοῖς ἐν τῷ κρατῆσαι τῶν ἐχθρῶν κειμένης.

3 καὶ Μωϋσῆς μὲν τοιούτοις παρεθάρσυνε τὸ πλῆθος λόγοις, καὶ συγκαλῶν τοὺς τε φυλάρχους καὶ τῶν ἐν 15 τέλει καθ' ἑκάστους τε καὶ σὺν ἀλλήλοις, τοὺς μὲν νεω- τέρους παρεκάλει πείθεσθαι τοῖς πρεσβυτέροις, τοὺς δὲ ἀκροᾶσθαι τοῦ στρατηγοῦ. οἱ δ' ἦσαν ἐπὶ τὸν κίνδυνον τὰς ψυχὰς ἠορμένοι καὶ πρὸς τὸ δεινὸν ἐτοίμως ἔχοντες, ἤλπιζον ἀπαλλαγῆσεσθαι ποτε τῶν κακῶν, καὶ τὸν 20 Μωϋσῆν ἐκέλευον ἄγειν αὐτοὺς ἐπὶ τοὺς πολεμίους ἤδη καὶ μὴ μέλλειν, ὡς τῆς ἀναβολῆς ἐμποδιζούσης τὴν προ- θυμίαν αὐτῶν. τότε τῆς πληθύος ἀποκρίνας πᾶν τὸ μάχιμον Ἰησοῦν ἐφίστησιν αὐτῷ, Ναυήνου μὲν υἱόν, φυλῆς τῆς Ἐφραϊμίτιδος, ἀνδρειότατον δὲ καὶ πόρους 25 ὑποστῆναι γεννηκὸν καὶ νοῆσαι τε καὶ εἰπεῖν ἰκανώτα- τον, καὶ θρησκευόντα τὸν θεὸν ἐμπρεπῶς, καὶ Μωϋ- σῆν διδάσκαλον τῆς πρὸς θεὸν εὐσεβείας πεποιημένον, τιμώμενόν τε παρὰ τοῖς Ἑβραίοις. βραχὺ δὲ τι περὶ τὸ ὕδωρ ἔταξε τῶν ὀπλιτῶν ἐπὶ φυλακῇ παίδων καὶ γυναι- 30 κῶν τοῦ τε πρόπαντος στρατοπέδου. καὶ νύκτα μὲν πᾶ- σαν ἐν παρασκευαῖς ἦσαν, τῶν τε ὄπλων εἴ τι πεπονη-

κὸς ἦν ἀναλαμβάνοντες καὶ τοῖς στρατηγοῖς προσέχοντες, ὡς ὀρηθήσονται ἐπὶ τὴν μάχην ὁπότε κελύσειεν αὐτοὺς Μωϋσῆς. διηγρύνει δὲ καὶ Μωϋσῆς, ἀναδιδάσκων τὸν Ἰησοῦν ὃν τρόπον ἐκτάξειε τὸ στρατόπεδον. ἀρχο- 5 μένης δὲ ὑποφαίνειν τῆς ἡμέρας, αὐθις τὸν τε Ἰησοῦν παρεκάλει μηδὲν χειρόνα φανῆναι κατὰ τὸ ἔργον τῆς οὔσης περὶ αὐτὸν ἐλπίδος, δόξαν τε διὰ τῆς παρουσίας κτήσασθαι στρατηγίας παρὰ τοῖς ἀρχομένοις ἐπὶ τοῖς γε- 10 γνημένοις· τῶν τε Ἑβραίων τοὺς ἀξιολογωτάτους ἰδίᾳ παρεκάλει, καὶ σύμπαν ἤδη τὸ πλῆθος ὀπλισμένον πα- ρώρμα. καὶ ὁ μὲν οὕτω παραστησάμενος τὸν στρατὸν τοῖς τε λόγοις καὶ τῇ διὰ τῶν ἔργων παρασκευῇ ἀνεχώ- ρει πρὸς τὸ ὄρος, θεῶ τε καὶ Ἰησοῦ παραδιδοὺς τὸ στρα- 15 τευμα· προσέμισρον δὲ οἱ πολέμοι, κἂν χερσὶν ἦν ἡ 4 μάχη, προθυμία τε καὶ διακελευσμῶ τὰ πρὸς ἀλλήλους χρωμένων. μέχρι μὲν οὖν Μωϋσῆς ὀρθὰς ἀνίσχει τὰς χεῖρας, τοὺς Ἀμαληκίτας κατεπόνουν οἱ Ἑβραῖοι. τὸν οὖν πόνον τῆς ἀνατάσεως τῶν χειρῶν ὁ Μωϋσῆς οὐκ ὑπομένων (ὁσάκις γὰρ ἂν αὐτὰς καθίει, τοσαυτάκις 20 ἐλαττοῦσθαι τοὺς οἰκείους αὐτοῦ συνέβαινε) κελύει τὸν τε ἀδελφὸν Ἀαρῶνα καὶ τῆς ἀδελφῆς Μαριάμης τὸν ἄνδρα Ὄρον στάντας ἑκατέρωθεν αὐτοῦ διακρατεῖν τὰς χεῖρας καὶ μὴ ἐπιτρέπειν κάμνειν βοηθοῦντα. καὶ 25 οἱ Ἑβραῖοι. καὶ πάντες ἀπολώλεσαν ἂν, εἰ μὴ νυκτὸς ἐπιγενομένης ἀπέσχοντο τοῦ κτείνειν. νίκην δὲ καλλι- στήν καὶ καιριωτάτην νικῶσιν ἡμῶν οἱ πρόγονοι· καὶ γὰρ τῶν ἐπιστρατευσάντων ἐκράτησαν καὶ τοὺς περιοί- κους ἐφόβησαν, εὐπορήσαντες μεγάλων καὶ λαμπρῶν, 30 ὧν ἐκ τοῦ πονεῖν ἐπέτυχον, ἀγαθῶν. ἐλόντες γὰρ καὶ τὸ στρατόπεδον τῶν πολεμίων, πλούτους τε μεγάλους δημοσίᾳ καὶ κατ' ἰδίαν ἔσχον, οὐδὲ τῆς ἀναγκαίας τρο-

φῆς πρότερον εὐποροῦντες. ὑπῆρξε δ' αὐτοῖς οὐκ εἰς τὸ παρὸν μόνον, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν αὐθις αἰῶνα, τῶν ἀγαθῶν αἰτία κατορθωθείσα ἢ προειρημένη μάχη· οὐ γὰρ τὰ σώματα μόνον τῶν ἐπιστρατευσάντων ἐδούλωσαν ἀλλὰ καὶ τὰ φρονήματα, καὶ τοῖς περιοίκους ἅπασιν 5 μετὰ τὴν ἐκείνων ἦταν ἐγένοντο φοβεροί. αὐτοὶ τε πλούτου μεγάλου δύναμιν προσέλαβον· πολὺς μὲν γὰρ ἄργυρός τε καὶ χρυσὸς ἐγκατελήφθη ἐν τῷ στρατοπέδῳ, καὶ σκεύη χαλκᾶ οἷς ἐχρῶντο περὶ τὴν διαίταν, πολὺ δὲ ἐπίσημον πλήθος ἐκατέρων, ὅσα τε ὑφαντὰ καὶ κόσμοι 10 περὶ τὰς ὀπίσεις, ἢ τε ἄλλη θεραπεία καὶ κατασκευὴ ἐκείνων, λεία τε παντοῖα κτηνῶν, καὶ ὅσα φιλεῖ στρατοπέδοις ἐξωδευκόσιν ἔπεσθαι. φρονήματός τε ὑπεπλήσθησαν ἐπ' ἀνδρεία Ἐβραῖοι, καὶ πολλὴ μεταποίησις ἀρετῆς ἦν αὐτοῖς· πρὸς τε τῷ ποιεῖν ἦσαν ἀεὶ, τούτῳ 15 πάντα ληπτὰ νομίζοντες εἶναι.

5 καὶ ταύτης μὲν τῆς μάχης τοῦτο τὸ πέρας· τῇ δὲ ὑστεραίᾳ Μωϋσῆς νεκρούς τε ἐσκόλευε τῶν πολεμίων καὶ τὰς παντευχίας τῶν φευγόντων συνέλεγε, ἀριστευσί τε τιμὰς ἐδίδου, καὶ τὸν στρατηγὸν Ἰησοῦν ἐνε- 20 κωμίαζε, μαρτυρούμενον ἐφ' οἷς ἔπραξεν ὑπὸ παντός τοῦ στρατοῦ. ἀπέθανε δὲ Ἐβραίων μὲν οὐδεὶς, τῶν δὲ πολεμίων ὅσους οὐδ' ἀριθμῷ γινῶναι δυνατὸν ἦν. θύσας δὲ χαριστήρια βωμὸν ἰδρύεται, νικαῖον ὀνομάσας τὸν θεόν, προεφήτευέ τε πανωλεθρία τοὺς Ἀμαληΐτας 25 ἀπολουμένους καὶ μηδένα αὐτῶν ὑπολειφθησόμενον εἰς αὐθις διὰ τὸ Ἐβραίοις ἐπιστρατευσασθαι, καὶ ταῦτα ἐν ἐρήμῳ τε γῆ καὶ ταλαιπωρούμενοις. τὸν τε στρατὸν εὐωχίαις ἀνελάμβανεν.

καὶ ταύτην μὲν τὴν μάχην πρώτην μαχεσάμενοι πρὸς 30 τοὺς κατατολήσαντας αὐτῶν μετὰ τὴν ἐξ Αἰγύπτου γενομένην ἔξοδον, οὕτως ἐπολέμησαν· ἐπεὶ δὲ τὴν τῶν

ἐπιδικίων ἑορτὴν ὁ Μωϋσῆς ἤγαγεν, ἀναπαύσας ἐπ' ὀλίγας ἡμέρας τοὺς Ἐβραίους μετὰ τὴν μάχην προῆγε συντεταγμένους. πολὺ δ' ἦν ἤδη τὸ ὀπλιτικὸν αὐτοῖς. καὶ προῶν κατ' ὀλίγον ἐν τριμήνῳ μετὰ τὴν ἐξ Αἰγύπτου κίνησιν παρῆν ἐπὶ τὸ Σιναῖον ὄρος, ἐν ᾧ τὰ τε 5 περὶ τὸν θάμνον αὐτῷ καὶ τὰ λοιπὰ φαντάσματα συντυχεῖν προειρήκαμεν. καὶ Ῥαγουήλος ὁ πενθερός τὴν 3 αὐτοῦ πυνθανόμενος εὐπραγίαν ἀσμένως ἀπήντα, τὸν τε Μωϋσῆν καὶ τὴν Σαφωώραν δεχόμενος καὶ τοὺς παῖδας αὐτῶν. ἤδεται δὲ Μωϋσῆς ἐπὶ τῇ τοῦ πενθεροῦ ἀφίξει, καὶ θύσας εὐωχεῖ τὸ πλήθος τοῦ θάμνου πλησίον, ὃς διαπεφύγει τοῦ πυρός τὴν φλόγῳσιν. καὶ τὸ μὲν πλήθος κατὰ συγγενείας ὡς ἕκαστοι τῆς εὐωχίας μετελάμβανον, Ἀαρὼν δὲ σὺν τοῖς παροῦσι Ῥαγουήλου 15 προσλαβόμενος ὕμνους τε ἤδον εἰς τὸν θεὸν ὡς τῆς σωτηρίας αὐτοῖς καὶ τῆς ἐλευθερίας αἴτιον καὶ ποριστὴν γεγεννημένον, καὶ τὸν στρατηγὸν εὐφήμουν ὡς κατὰ ἀρετὴν ἐκείνου πάντων αὐτοῖς κατὰ νοῦν ἀπηνητηκότων. καὶ Ῥαγουήλος πολλὰ μὲν ἐγκώμια τοῦ πλήθους ἐπὶ τῇ 20 πρὸς τὸν Μωϋσῆν εὐχαριστίᾳ διεξήει, ἐθαύμαζε δὲ τὸν Μωϋσῆν τῆς ἐπὶ σωτηρία τῶν φίλων ἀνδραγαθίας.

τῇ δὲ ὑστεραίᾳ θεασάμενος ὁ Ῥαγουήλος τὸν Μωϋ- 4 σῆν ἐν ὄχλῳ πραγμάτων ὄντα (διέλυε γὰρ τὰς δίκας τοῖς δεομένοις, πάντων ἐπ' αὐτὸν βαδιζόντων καὶ μόνως ἂν 25 τοῦ δικαίου τυχεῖν ἡγουμένων, εἰ διαιτητῆς αὐτοῖς οὐτός γένοιτο· καὶ παρὰ τοῖς ἡττωμένοις κοῦφον ἐδόκει τὸ λείπεσθαι, κατὰ δικαιοσύνην, οὐ κατὰ πλεονεξίαν αὐτὸ πάσχειν νομίζουσιν) τότε μὲν ἡσυχίαν ἤγε, μὴ βουλόμενος ἐμποδίζειν τοῖς ἀρετῇ χρησθαι τοῦ στρατηγοῦ 30 θέλουσιν, πανσάμενον δὲ τοῦ θορύβου παραλαβὼν καὶ συμμονῶθεις ἀνεδίδασκεν ἅ χροὶ ποιεῖν, καὶ συνεβούλευε τῆς μὲν ἐπὶ τοῖς ἡττοσι ταλαιπωρίας ἐτέροις ἐκστῆ-

ναι, περὶ δὲ τῶν μειζόνων καὶ τῆς σωτηρίας τοῦ πλήθους ἔχειν τὴν πρόνοιαν αὐτόν· δικάσαι μὲν γὰρ ἀγαθοὺς καὶ ἄλλους Ἑβραίων εὐρεθῆναι, φροντίσαι δὲ τοσούτων μυριάδων σωτηρίας οὐκ ἄλλον τινα δύνασθαι μὴ Μωϋσῆν γενόμενον. "αἰσθανόμενος οὖν τῆς ἀρετῆς" 5
 φησὶ "σαυτοῦ, καὶ οἷος γέγονας ἐπὶ τῷ τὸν λαὸν ὑποργῶν τῷ θεῷ σώζειν, τὴν μὲν τῶν ἐγκλημάτων διαίταν ἐπίτρεψον αὐτοῖς ποιῆσθαι καὶ ἐπ' ἄλλων, σὺ δὲ πρὸς μόνῃ τῇ τοῦ θεοῦ θεραπείᾳ κατέχων σεαυτὸν διατέλει, ζητῶν οἷς ἂν τὸ πλήθος ἀπαλλάξειας τῆς νῦν ἀπορίας. 10
 ὑποθήκαις δὲ ταῖς ἐμαῖς περὶ τῶν ἀνθρωπίνων χρυσάμενος τὸν στρατὸν ἐξετάσεις ἀκριβῶς, καὶ κατὰ μύριους τούτων κεκριμένους ἄρχοντας ἀποδείξεις, εἶτα κατὰ χιλίους. 15
 διαίρησεις δὲ μετ' αὐτοὺς εἰς πεντακοσίους, καὶ πάλιν εἰς ἑκατὸν, εἴτ' εἰς πεντήκοντα, ἄρχοντας τε ἐπὶ 15
 τούτοις τάξεις, οἱ κατὰ τριάκοντα μερισθέντας διακοσμῆσουσι, καὶ κατὰ εἴκοσι καὶ δέκα συναριθμουμένους. ἔστω δὲ τις ἐπὶ τούτοις εἷς, τὴν προσηγορίαν ἀπὸ τοῦ τῶν ἀρχομένων ἀριθμοῦ λαμβάνων. οἱ δὲ δοκιμασθέντες 20
 ὑπὸ τοῦ πλήθους παντὸς εἶναι ἀγαθοὶ καὶ δίκαιοι 20
 περὶ τε τῶν διαφόρων αὐτοῖς κρινούσι, καὶ ἢ τι μείζον, ἐπὶ τοὺς ἐν ἀξιώματι τὴν περὶ τούτου διάγνωσιν ἐπανοίσουσιν· ἂν δὲ κάκεινους διαφύγη τὸ περὶ τοῦ πράγματος δύσκολον, ἐπὶ σὲ τοῦτο ἀναπέμψουσιν. ἔσται γὰρ οὕτως ἀμφοτέρω· καὶ τῶν δικαίων Ἑβραῖοι τεύξονται, 25
 καὶ σὺ τῷ θεῷ προσεδρεύων εὐμενέστερον ἂν αὐτὸν ποιήσεις τῷ στρατῷ."

2 ταῦτα Ῥαγουήλου παραινέσαντος ὁ Μωϋσῆς ἀσμένως προσήκατο τὴν συμβουλίαν, καὶ ποιεῖ κατὰ τὴν ὑποθήκην τὴν ἐκείνου, τοῦ τρόπου τὴν ἐπίνοιαν οὐκ ἀποκρησάμενος, οὐδὲ σφετερισάμενος αὐτήν, ἀλλὰ ποιήσας φανερόν τὸν ἐξευρηκότα τῷ πλήθει. καὶ ἐν τοῖς βιβλίοις

δὲ Ῥαγουήλου ἔγραψεν ὡς εὐρηκότα τὴν διάταξιν τὴν προειρημένην, καλῶς ἔχειν ἠγούμενος τάληθῆ μαρτυρεῖν τοῖς ἀξίοις, εἰ καὶ δόξαν ἐμελλε φέρειν ἐπιγραφόμενῳ τὰ ὑπ' ἄλλων εὐρημένα, ὥστε τὴν Μωϋσέως ἀρετὴν καὶ τούτου καταμαθεῖν.

ἀλλὰ περὶ μὲν ταύτης εὐκαιρίας ἐν ἄλλοις τῆς γραφῆς δηλώσομεν· Μωϋσῆς δὲ συγκalέσας τὴν πληθύν 5
 αὐτὸς μὲν εἰς τὸ ὄρος ἀπέρχεσθαι τὸ Σιναῖον ἔλεγεν ὡς 5
 συνεσόμενος τῷ θεῷ, καὶ τινα λαβῶν παρ' αὐτοῦ χρησὸν ἐπανήξειν πρὸς αὐτούς, ἐκείνους δ' ἐκέλευσε πλησίον μετασκηνοῦσαι τῷ ὄρει, τὴν γειτνίασιν τοῦ θεοῦ προτιμήσαντας. ταῦτ' εἰπὼν ἄνεισι πρὸς τὸ Σιναῖον, ὑψηλότατον τῶν ἐν ἐκείνοις τοῖς χωρίοις ὄρων τυγχάνων, καὶ διὰ τὴν ὑπερβολὴν τοῦ μεγέθους καὶ τῶν κρημνῶν 15
 τὸ ἀπότομον ἀνθρώποις οὐ μόνον οὐκ ὄν ἀναβατόν, ἀλλ' οὐδὲ ὄραθῆναι δίχα πόνου τῆς ὄψεως δυνάμενον, ἄλλως 20
 τε καὶ διὰ τὸ λόγον εἶναι περὶ τοῦ τὸν θεὸν ἐν αὐτῷ διατρέβειν, φοβερόν ἦν καὶ ἀπρόσιτον. Ἑβραῖοι δὲ κατὰ τὰς Μωϋσέως ἐντολὰς μετεσκήνου καὶ τὰς ὑπω-
 20
 ρείας τοῦ ὄρους κατελαμβάνοντο, ἠρμένοι ταῖς διανοίαις ὡς μετὰ τῆς ἐπαγγελίας τῶν ἀγαθῶν, ἣν προύτεινε αὐτοῖς, ἐπανήξοντος Μωϋσέως παρὰ τοῦ θεοῦ. ἐορτάζοντες δὲ τὸν στρατηγὸν περιέμενον, ἀγνεύοντες τὴν τε ἄλλην ἀγνείαν καὶ ἀπὸ συνουσίας τῶν γυναικῶν ἡμέρας 25
 τρεῖς, καθὼς ἐκείνος αὐτοῖς προεῖπε, καὶ παρακαλοῦντες τὸν θεὸν εὐμενῆ συμβαλόντα Μωϋσῆ δούναι δωρεὰν ὑφ' ἧς εὖ βιώσονται. ταῖς τ' οὖν διαίταις ἐχρῶντο πολυτε-
 25
 λεστέρας, καὶ τῷ κόσμῳ γυναιξίν ὁμοῦ τε καὶ τέκνοις ἐκπρεπῶς ἤσκηντο.

30 ἐπὶ δύο μὲν οὖν ἡμέρας εὐωχούμενοι διῆγον· τῇ 2
 τρίτῃ δέ, πρὶν ἢ τὸν ἥλιον ἀνασχεῖν, νεφέλη τε ὑπερῆκε τὸ παντὸς στρατοπέδου τῶν Ἑβραίων, οὐ πρό-

τερον τοῦτο ἰδόντων γινόμενον, καὶ τὸ χωρίον οὐ τὰς
 σκημὰς ἦσαν πεποιημένοι περιέγραφε· καὶ τοῦ λοιποῦ
 παντὸς ἐν αἰθρία τυγχάνοντος, ἀνεμοὶ τε σφοδροὶ λά-
 βρον κινούντες ὑετὸν κατήγιζον, ἀστραπαὶ τε ἦσαν φο-
 βεραὶ τοῖς ὄρωσιν, καὶ κεραννοὶ κατενεχθέντες ἐδήλουν 5
 τὴν παρουσίαν τοῦ θεοῦ οἷς Μωϋσῆς ἤθελεν εὐμενοῦς
 παρατυχόντος. καὶ περὶ μὲν τούτων ὡς βούλεται φρο-
 νεῖτω ἕκαστος τῶν ἐντευξομένων, ἐμοὶ δὲ ἀνάγκη ταῦτα
 ἱστορεῖν καθάπερ ἐν ταῖς ἱεραῖς βίβλοις ἀναγέγραπται.
 τοὺς γε μὴν Ἑβραίους τὰ τε ὀρώμενα καὶ ὁ ταῖς ἀκοαῖς 10
 προσβάλλων φόφος δεινῶς ἐτάραττεν· ἀήθεις τε γὰρ
 ἦσαν αὐτῶν, καὶ ὁ περὶ τοῦ ὄρους διαπεφοιτηκὼς λόγος,
 ὡς εἰς αὐτὸ τοῦτο φοιτῶντος τοῦ θεοῦ, σφόδρα τὴν διά-
 νοίαν αὐτῶν ἐξέπληττε. κατειχον δὲ αὐτοὺς πρὸς ταῖς
 σκημαῖς ἀχθόμενοι, καὶ τὸν τε Μωϋσῆν ἀπολωλέναι νο- 15
 μίζοντες ὑπ' ὄργης τοῦ θεοῦ καὶ περὶ αὐτῶν ὁμοία προσ-
 δοκῶντες.

3 οὕτω δ' αὐτῶν διακειμένων ἐπιφαίνεται Μωϋσῆς
 γαυρὸς τε καὶ μέγα φρονῶν. ὀφθαίς τε οὖν αὐτὸς ἀπαλ-
 λάσσει τοῦ δέους αὐτοῦ καὶ περὶ τῶν μελλόντων κρείτ- 20
 τονας ὑπετίθετο τὰς ἐλπίδας, αἰθριὸς τε καὶ καθαρὸς ὁ
 ἀἴθρ τῶν πρὸ ὀλίγου παθῶν ἦν Μωϋσέως παραγεροσό-
 τος. ἐπὶ τούτοις οὖν συγκалаεὶ τὸ πλῆθος εἰς ἐκκλησίαν,
 ἀκουσόμενον ὧν ὁ θεὸς εἶποι πρὸς αὐτόν. καὶ συνα-
 θροισθέντων στὰς ἐφ' ὑψηλοῦ τινὸς ὅθεν ἐμελλον 25
 ἅπαντες ἀκούσασθαι, “ὁ μὲν θεός” εἶπεν, “ὦ Ἑβραῖοι,
 καθάπερ καὶ πρότερον, εὐμενῆς προσεδέξατό με, καὶ
 βίβον τε ὑμῖν εὐδαιμόνα καὶ πολιτείας κόσμον ὑπαγο-
 ρεύσας παρέσθι καὶ αὐτὸς εἰς τὸ στρατόπεδον. πρὸς
 30 γοῦν αὐτοῦ καὶ τῶν ἔργων ἃ δι' ἐκεῖνον ἡμῖν ἤδη πέ-
 πρακται, μὴ καταφρονήσητε τῶν λεγομένων εἰς ἐμὲ τὸν
 λέγοντα ἀφορῶντες, μηδ' ὅτι γλώττα ταῦτα ἀνθρωπίνῃ

πρὸς ὑμᾶς λέγει. τὴν γὰρ ἀρετὴν αὐτῶν κατανοήσαν-
 τες, ἐπιγνώσεσθε καὶ τὸ μέγεθος τοῦ νενοηκότος καὶ
 ἐπὶ συμφέροντι τῷ ὑμετέρῳ πρὸς ἐμὲ μὴ φθονήσαντος
 εἰπεῖν. οὐ γὰρ Μωϋσῆς ὁ Ἀμαράμου καὶ Ἰωχαβέδης
 5 υἱός, ἀλλ' ὁ τὸν Νεῖλον ἡματωμένον ἀναγκάσας ὑπὲρ
 ὑμῶν θυῆναι καὶ ποικίλοις δαμάσας κακοῖς τὸ Αἴγυ-
 πτίων φρόνημα, ὁ διὰ θαλάσσης ὁδὸν ὑμῖν παρασχών,
 ὁ καὶ τροφὴν ἐξ οὐρανοῦ μηχανησάμενος ἐλθεῖν ἀπο-
 ρουμένους, ὁ ποτὸν ἐκ πέτρας ἀναβλύσας σπανίζουσιν,
 10 δι' ὃν Ἄδαμος τῶν ἀπὸ γῆς καρπῶν καὶ θαλάσσης μετα-
 λαμβάνει, δι' ὃν Νώεος ἐκ τῆς ἐπομβρίας διεφύργεν, δι'
 ὃν Ἀβραάμος ὁ ἡμέτερος πρόγονος ἐξ ἀλήτου τὴν Χανα-
 ναίαν κατέσχε γῆν, δι' ὃν Ἰσακος γηραιοῖς ἐτέχθη γο-
 νεῦσι, δι' ὃν Ἰάκωβος δώδεκα παίδων ἀρεταῖς ἐκοσμήθη,
 15 δι' ὃν Ἰώσηπος ἐδεσπότευσεν τῆς Αἰγυπτίων δυνάμεως,
 οὗτος ὑμῖν τούτους χαρίζεται τοὺς λόγους δι' ἐρμηνέως
 ἐμοῦ. σεβάσμιοι δ' ὑμῖν γενέσθωσαν, καὶ τέκνων πε-
 ριμαχητότεροι καὶ γυναικῶν· εὐδαιμόνα γὰρ διάξετε
 βίβον τούτοις ἐπόμενοι, καὶ γῆς ἀπολαύοντες καρπίμου
 20 καὶ θαλάσσης ἀχειμάστου καὶ τέκνων γονῆς κατὰ φύσιν
 τικτομένων, καὶ πολεμίοις ἔσεσθε φοβεροί. τῷ θεῷ
 γὰρ εἰς ὄψιν ἐλθὼν ἀκροατῆς ἀφθάροτου φωνῆς ἐγενό-
 μην· οὕτως ἐκείνῳ τοῦ γένους ὑμῶν καὶ τῆς τούτου
 μέλει διαμονῆς.”

25 ταῦτ' εἰπὼν προάγει τὸν λαὸν γυναιξίν ὁμοῦ καὶ 4
 τέκνοις, ὡς ἀκούσαιεν τοῦ θεοῦ διαλεγόμενου πρὸς αὐ-
 τοὺς περὶ τῶν πρακτέων, ἵνα μὴ βλαβεῖν τῶν λεγομέ-
 νων ἢ ἀρετῆ ὑπὸ ἀνθρωπίνης γλώττης, ἀσθενῶς εἰς
 γυνῶσιν αὐτοῖς παραδιδομένη. πάντες τε ἤκουον φωνῆς
 30 ὑψόθεν παραγινόμενης εἰς ἅπαντας, ὡς διαφυγεῖν μη-
 δένα τῶν λόγων οὐς Μωϋσῆς ἐν ταῖς δύο πλαξίν γε-
 γραμμένους κατέλιπεν· οὐς οὐ θεμιτὸν ἐστὶν ἡμῖν

λέγειν φανερώς πρὸς λέξιν, τὰς δὲ δυνάμεις αὐτῶν δη-
λώσομεν.

5 διδάσκει μὲν οὖν ἡμᾶς ὁ πρῶτος λόγος ὅτι θεὸς
ἔστιν εἷς καὶ τοῦτον δεῖ σέβεσθαι μόνον· ὁ δὲ δεύτερος
κελεύει μηδενὸς εἰκόνα ξύου ποιήσαντας προσκυνεῖν, ὁ 5
τρίτος δὲ ἐπὶ μηδενὶ φάυλῳ τὸν θεὸν ὀμνῦναι, ὁ δὲ τέ-
ταρτος παρατηρεῖν τὰς ἐβδομάδας, ἀναπανομένους ἀπὸ
παντὸς ἔργου, ὁ δὲ πέμπτος γονεῖς τιμᾶν, ὁ δὲ ἕκτος
ἀπέχεσθαι φόνου, ὁ δὲ ἕβδομος μὴ μοιχεύειν, ὁ δὲ ὄγδοος
μὴ κλοπὴν δρᾶν, ὁ δὲ ἔνατος μὴ ψευδομαρτυρεῖν, ὁ δὲ 10
δέκατος μηδενὸς ἄλλοτρίου ἐπιθυμίαν λαμβάνειν.

6 καὶ τὸ μὲν πλῆθος ἀκροασάμενον αὐτοῦ τοῦ θεοῦ
περὶ ὧν Μωϋσῆς διελέχθη, χαῖρον ἐπὶ τοῖς προειρημέ-
νοῖς τοῦ συλλόγου διελύθη· ταῖς δ' ἐξῆς φοιτῶντες ἐπὶ
τὴν σκηνὴν ἤξιουν αὐτὸν καὶ νόμους αὐτοῖς παρὰ τοῦ 15
θεοῦ κομίζειν. ὁ δὲ τούτους τε τίθεται καὶ περὶ τῶν
ὄλων ὃν ἂν πραχθεῖν τρόπον ἐν τοῖς αὐθις ἀπεσήμαινε
χρόνοις· ὧν μνησθήσομαι κατὰ καιρὸν οἰκείον. τοὺς δὲ
πλείονας τῶν νόμων εἰς ἑτέραν ἀνατίθεμαι γραφήν,
ιδίαν περὶ αὐτῶν ποιησόμενος ἀφήγησιν. 20

7 οὕτω δὲ τῶν πραγμάτων αὐτοῖς ἐχόντων, ὁ Μωϋ-
σῆς πάλιν εἰς τὸ Σιναῖον ὄρος ἀνῆει, προειπὼν τοῖς
Ἑβραίοις. βλεπόντων δ' αὐτῶν ἐποιεῖτο τὴν ἄνοδον.
καὶ χρόνου τριβομένου (τεσσαράκοντα γὰρ ἡμέρας διή-
γαγεν ἀπ' αὐτῶν) δέος εἶχε τοὺς Ἑβραίους μὴ τι Μωϋ- 25
σῆς πάθοι, καὶ τῶν συντυχόντων δεινῶν οὐκ ἔστιν ὃ
οὕτως ἐλύπησεν αὐτοὺς ὡς τὸ νομίζειν Μωϋσῆν ἀπο-
λωλέναι. ἦν γὰρ τοῖς ἀνθρώποις ἔρις, τῶν μὲν ἀπολω-
λέναι λεγόντων θηρίοις περιπεσόντα (καὶ μάλιστα ὅσοι
πρὸς αὐτὸν ἀπεχθῶς ἦσαν διακείμενοι ταύτην τὴν ψῆ- 30
φον ἔφερον), τῶν δὲ πρὸς τὸ θεῖον ἀνακεχωρηκέναι.
τοὺς δὲ σώφρονας καὶ μηδέτερον τῶν λεγομένων εἰς

ἠδονὴν λαμβάνοντας ιδίαν, καὶ τὸ θηρίοις περιπεσόντα
ἀποθανεῖν ἀνθρώπινον ἡγουμένους, καὶ τὸ ὑπὸ τοῦ
θεοῦ πρὸς αὐτὸν μεταστῆναι διὰ τὴν προσοῦσαν ἀρε-
τὴν εἰκὸς νομίζοντας, πρῶτος ἔχειν ὁ λογισμὸς ἐποίει·
5 προστάτου δὲ ἠρημῶσθαι καὶ κηδεμόνος ὑπολαμβάνου-
τες οἶον τυχεῖν οὐκ ἂν ἄλλου δύναιτο, σφόδρα λυπού-
μενοι διετέλουν, καὶ οὔτε ὑπονοεῖν αὐτοὺς εἶα τὸ προσ-
δοκᾶν τι χρηστὸν περὶ τάνδρος, οὔτε μὴ λυπεῖσθαι καὶ
κατηφεῖν ἠδύναιτο. τὸ δὲ στρατόπεδον οὐκ ἐθάρρουν
10 μετὰγειν, Μωϋσέως αὐτοὺς ἐκεῖ παραμένειν προειρη-
κότος.

ἦδη δὲ τεσσαράκοντα ἡμερῶν διεληλυθυῖαν καὶ το- 8
σούτων νυκτῶν, παρῆν οὐδενὸς σιτίου τῶν τοῖς ἀν-
θρώποις νενομισμένων γεγενημένος. χαρᾶς δ' ἐνέπλησε
15 τὴν στρατιὰν ἐπιφανεῖς, καὶ τὴν τοῦ θεοῦ πρόνοιαν ἣν
εἶχε περὶ αὐτῶν ἀπεδήλου, τὸν τε τρόπον καθ' ὃν εὐ-
δαιμονήσουσι πολιτευόμενοι λέγων αὐτῷ κατὰ ταύτας
ὑποθέσθαι τὰς ἡμέρας, καὶ σκηνὴν ὅτι βούλεται γενέ-
σθαι αὐτῷ, εἰς ἣν κάτεισι πρὸς αὐτοὺς παραγινόμενος,
20 ὅπως καὶ μεταβαίνοντες ἀλλαχοῦ ταύτην ἐπαγώμεθα,
καὶ μηκέτι δεσώμεθα τῆς ἐπὶ τὸ Σιναῖον ἀνόδου, ἀλλ'
αὐτοὺς ἐπιφοιτῶν τῇ σκηνῇ παρατυγχάνη ταῖς ἡμετέραις
εὐχαῖς. γενήσεται δὲ ἡ σκηνὴ μέτροις τε καὶ κατασκευῇ
οἷς αὐτὸς ὑπέδειξεν, ὑμῶν ἀόκνως ἐχόντων πρὸς τὸ
25 ἔργον." ταῦτ' εἰπὼν δύο πλάκας αὐτοῖς ἐπιδείκνυσιν,
ἐγγεγραμμένους ἐχούσας τοὺς δέκα λόγους, ἐν ἑκατέρῃ
πέντε. καὶ χεῖρ ἦν ἐπὶ τῇ γραφῇ τοῦ θεοῦ.

οἱ δὲ χαίροντες οἷς τε ἐώρων καὶ οἷς ἤκουον τοῦ 6
στρατηγοῦ, τῆς κατὰ δύναμιν αὐτῶν σπουδῆς οὐκ ἀπε-
30 λείποντο, ἀλλ' εἰσέφερον ἄργυρόν τε καὶ χρυσὸν καὶ
χαλκόν, ξύλα τε τῆς καλλίστης ὕλης καὶ μηδὲν ὑπὸ
σῆφews παθεῖν δυνάμενα, αἰγείλους τε τρίχας καὶ δορᾶς

προβάτων, καὶ τὰς μὲν ὑακίνθω βεβαμμένας τὰς δὲ
φοίνικι· αἱ δὲ πορφύρας ἄνθος, ἕτεραι δὲ λευκὴν πα-
ρεῖχον τὴν χροάν. ἔρια τε τοῖς προειρημένοις ἄνθεσι
μεμολυσμένα καὶ λίνου βύσσου, λίθους τε οὓς ἐνδεδε-
μένους χρυσίῳ καθειργνύντες ἄνθρωποι κόσμῳ χρῶνται 5
πολυτελεῖ, θυμιαμάτων τε πλῆθος συνέφερον· ἐκ γὰρ
τοιαύτης ὕλης κατασκευάζε τὴν σκηνὴν. ἢ δ' οὐδὲν με-
ταφερομένου καὶ συμπερινοστοῦντος ναοῦ διέφερε. τού-
των οὖν κατὰ σπουδὴν συγκομισθέντων, ἐκάστου καὶ
παρὰ δύναμιν φιλοτιμησαμένου, ἀρχιτέκτονας τοῖς ἔρ- 10
γοῖς ἐφίστησι κατ' ἐντολὴν τοῦ θεοῦ οὓς καὶ τὸ πλῆθος
ἂν ἐπελέξατο, τῆς ἐξουσίας ἐπ' αὐτῷ γενομένης. τὰ δὲ
ὀνόματα αὐτῶν (καὶ γὰρ ἐν ταῖς ἱεραῖς βίβλοις ἀναγέ-
γραπται) ταῦτα ἦν, Βεσελέηλος μὲν Οὐρὶ παῖς, τῆς Ἰούδα
φυλῆς, υἱωνὸς δὲ Μαριάμης τῆς ἀδελφῆς τοῦ στρατη- 15
γοῦ, Ἐλίας δὲ Ἰσαμάχου, Δάνιδος φυλῆς. τὸ δὲ πλῆ-
θος οὕτως ὑπὸ προθυμίας τοῖς ἐγχειρουμένοις ὑπῆλθεν
ὥστε Μωϋσῆς ἀνείρξεν αὐτούς, ὑποκηρυξάμενος ἀρκεῖν
τοὺς ὄντας· τοῦτο γὰρ οἱ δημιουργοὶ προειρήκεσαν.
ἐχώρουν οὖν ἐπὶ τὴν τῆς σκηνῆς κατασκευὴν· καὶ 20
Μωϋσῆς αὐτούς ἕκαστα περὶ τῶν μέτρων, κατὰ τὴν
ὑποθήκην τοῦ θεοῦ, καὶ τοῦ μεγέθους, ὅσα τε δεῖ
σκευὴ χωρεῖν αὐτὴν ἀνεδίδασκε πρὸς τὰς θυσίας ὑπη-
ρετήσουσα. ἐφιλοτιμοῦντο δὲ καὶ γυναῖκες περὶ τε στο-
λᾶς ἱερατικᾶς καὶ περὶ τὰ ἄλλα ὅσων ἔχρησε τὸ ἔργον 25
κόσμου τε καὶ λειτουργίας ἔνεκα τοῦ θεοῦ.

2 πάντων δ' ἐν ἐτοιμίῳ γεγεννημένων, χρυσοῦ τε καὶ
ἀργύρου καὶ χαλκοῦ καὶ τῶν ὑφαντῶν, προειπῶν ἐσο-
τὴν Μωϋσῆς καὶ θυσίας κατὰ τὴν ἐκάστου δύναμιν,
ἴστη τὴν σκηνὴν. πρῶτον μὲν αἶθριον διαμετροῦσάμε- 30
νος τὸ μὲν εὖρος πεντήκοντα πήχεων, ἐκατὸν δὲ τὸ
μῆκος, κάμακας ἔστησε χαλκῆας πενταπήχεις τὸ ὕψος,

καθ' ἑκατέραν πλευρὰν εἴκοσι τῶν ἐπιμηκεστέρων, δέκα
δὲ τῶν ἐν πλάτει κειμένων τῆς κατόπιν. κρικοί δὲ τῶν
καμάκων ἐκάστη προσῆσαν. κιονόκρανα μὲν ἀργύρεα,
βάσεις δὲ χρυσαῖ, σαυρωτῆρσιν ἐμφερεῖς· χαλκαὶ δὲ 5
ἦσαν ἐπὶ τῆς γῆς ἐρηρυσμέναι. ἐξήπτετο δὲ τῶν κρι-
κων καλώδια τὴν ἀρχὴν ἤλων χαλκῆων πηχυαίων τὸ μέ-
γεθος ἐκδεδεμένα, οἱ καθ' ἑκάστην κάμακα παρέντες
κατὰ τοῦ ἐδάφους ἀκίνητου ὑπὸ βίας ἀνέμων τὴν σκη-
νὴν ἐμελλου παρεξείν. σινδῶν δ' ἐκ βύσσου μαλακω- 10
τάτη διὰ πασῶν ἐπήει, ἀπὸ τοῦ κιονοκράνου κατιοῦσα
μέχρι τῆς βάσεως πολλὴ κεχυμένη, περιφράττουσα ἅπαν
ἐν κύκλῳ τὸ χωρίον ὡς μηδὲν δοκεῖν τείχους διαφέρειν.
καὶ οὕτω μὲν εἶχον αἱ τρεῖς πλευραὶ τοῦ περιβόλου· τῆς
δὲ τετάρτης πλευρᾶς (πεντήκοντα γὰρ οὖσα πήχεων ἢ 15
ἑτέρα μέτωπον τοῦ παντός ἦν) εἴκοσι μὲν πήχεις ἀνεφ-
ρεσαν κατὰ πύλας, ἐν αἷς ἀνὰ δύο κάμακες εἰστήκεσαν
κατὰ μίμησιν πυλώνων, ὅλαις δ' αὐταῖς ἄργυρος ἦν
ἐπικεχαλκευμένος πάρεξ τῶν βάσεων· χαλκαὶ γὰρ ἦσαν.
ἑκατέρωθεν δὲ τοῦ πυλῶνος τρεῖς κάμακες ἦσαν ἐστῶ- 20
σαι, αἱ τοῖς πυλῶχοις ἐμβεβήκεσαν ἐρηρυσμέναι· καὶ
κατ' αὐτῶν δὲ βύσσινον ὕψος σινδόνης ἦν περιηγμένον.
τὸ δὲ κατὰ τὰς πύλας, μήκους μὲν ὄντος πήχεων εἴκοσι,
πέντε δὲ βάθους, ὕψος ἦν πορφύρας καὶ φοίνικος σὺν
ὑακίνθῳ καὶ βύσσῳ πεποιημένον, πολλῶν αὐτῷ συναυ- 25
θούντων καὶ ποικίλων, ὅποσα μὴ ζῶων ἐξετυποῦτο
μορφᾶς. ἐντὸς δὲ τῶν πυλῶν περιρραντήριον ἦν χάλ-
κεον, ὁμοίαν αὐτῷ καὶ τὴν κρηπίδα παρεχόμενον, ἐξ οὗ
τοῖς ἱερεῦσι τὰς χεῖρας ἀποπλύνειν καὶ τῶν ποδῶν κα-
ταχεῖν παρήν.

30 καὶ ὁ μὲν τοῦ αἶθριου περιβόλος τοῦτον τὸν τρόπον
ἦν διακεκοσμημένος, τὴν δὲ σκηνὴν ἴστησιν αὐτοῦ κατὰ 3
μέσον, τετραμμένην πρὸς ἀνατολᾶς, ἵνα πρῶτον ὁ ἥλιος

ἐπ' αὐτὴν ἀνιῶν ἀφιῆ τὰς ἀκτῖνας. καὶ τὸ μὲν μῆκος αὐτῆς ἐπὶ πήχεις ἐγγήγερο τριάκοντα, τὸ δὲ εὖρος ἐπὶ δέκα διειστήκει· καὶ ὁ μὲν ἕτερος τῶν τοίχων νότιος ἦν, ὁ δ' ἕτερος κατὰ βορέαν ἐτέτραπτο, κατόπιν δ' αὐτῆς ἢ δύοσις κατελείπετο. ἀνίστασθαι δ' αὐτὴν ἐχρῆν 5 ἐφ' ὅσον προσβαίνοι τὸ εὖρος. κίονες δ' ἦσαν ξύλου πεποιημένοι κατὰ πλευρὰν ἑκατέραν εἴκοσι, τετράγωνοι μὲν τὸ σχῆμα εἰργασμένοι, εἰς δὲ πλάτος διεστῶτες πήχεως τε καὶ ἡμίσεως, τὸ δὲ βάθος δακτύλων τεττάρων. λεπίδες δ' αὐτοῖς ἦσαν ἐπικεχαλκευμένοι πανταχόθεν 10 χρυσαί, διὰ τε τῶν ἐνδοθεν καὶ τῶν ἐκτὸς μερῶν. δύο δ' αὐτῶν ἐκάστῳ προσῆσαν στρόφιγγες, ἐλαννόμενοι κατὰ δύο βάσεων· αὐταὶ δ' ἀργυραὶ μὲν ἦσαν, πυλῆς δ' ἑκατέρᾳ τούτων προσῆν δεχομένη τὸν στρόφιγγα. τοῦ δὲ κατὰ δύοσιν τοίχου κίονες μὲν ἕξ ἦσαν, συνῆσαν 15 δ' ἀλλήλοις ἀκριβῶς ἅπαντες, ὥστε μεμνκότων τῶν ἀρμῶν ὡς ἓνα δοκεῖν εἶναι τοίχον αὐτῶν τὴν συνέλευσιν, χρύσειον τὰ τε ἐνδοθεν καὶ τὰ ἐκτός. ἀνελόγει γὰρ ὁ τῶν κίωνων ἀριθμὸς· εἴκοσι γὰρ ἦσαν. καὶ παρῆχε βάθος τρίτον σπιθαμῆς ἑκαστος αὐτῶν, ὥστε συμπλη- 20 ροῦσθαι τοὺς τριάκοντα πήχεις ὑπ' αὐτῶν. κατὰ δὲ τὸν ὄπισθεν τοίχον (ἐννέα γὰρ πήχεις οἱ ἕξ κίονες παρέχονται συνεισελθόντες) δύο ἑτέρους ποιοῦνται κίονας ἐκ πήχεως τετμημένους, οὓς ἐγγωνίους ἔθεσαν ἐπ' ἴσης τοῖς μελίσσοις ἠσκημένους. ἑκαστος δὲ τῶν κίωνων κρι- 25 κους εἶχε χρυσεὺς κατὰ τὸ ἕξω μέτωπον προσφρεῖς, ὥσπερ ῥίξαις τισὶν ἐμπεπλεγμένους κατὰ στίχον, πρὸς ἀλλήλους τετραμμένους τὴν περιφέρειαν· καὶ δι' αὐτῶν ἐπίχρῃσοι σκυταλίδες ἐλαννόμεναι, πέντε πήχεων ἐκάστη τὸ μέγεθος, σύνδεσμος ἦσαν τῶν κίωνων, ἐμβαί- 30 νούσης κατὰ κεφαλὴν σκυταλίδος ἑκάστης τῇ ἐτέρᾳ τεχνητῷ στρόφιγγι, κοχλίου τρόπον δεδημιουργημένῳ.

κατὰ δὲ τὸν ὄπισθεν τοίχον μία φάλαγξ ἦν διὰ πάντων ἰούσα τῶν κίωνων, εἰς ἣν ἐνέβαινον πλάγρια καὶ αἱ τελευταὶ τῶν σκυταλίδων ἐξ ἑκατέρου τοίχου τῶν ἐπιμηκεστέρων· καὶ κρατεῖσθαι συνέβαινεν αὐταῖς γιγγλύ- 5 μοις τῷ θῆλει τοῦ ἄρρενος συνελθόντος. τοῦτο μέντοι πρὸς τὸ μῆθ' ὑπ' ἀνέμων κραδαίνεσθαι μῆτ' ἄλλης αἰτίας τὴν σκηνὴν συνεῖχευ, ἀλλ' ἀκίνητον αὐτὴν ἐν ἡρεμίᾳ πολλῇ διαφυλάξειν ἔμελλεν.

ἐντὸς δὲ διελὼν τὸ μῆκος αὐτῆς εἰς τρία μέρη, μετὰ 4 δέκα πήχεας ἠρμωσμένους ἐκ τοῦ μυχοῦ τέσσαρας ἴσησι κίονας, ὁμοίως τοῖς ἄλλοις εἰργασμένους καὶ βάσειν ὁμοίαις ἐπικειμένους, διαλείποντας ἀλλήλων κατ' ὀλίγον. τὸ δ' ἐνδοτέρῳ αὐτῶν ἄδυτον ἦν, τὸ δὲ λοιπὸν ἢ σκηνὴ τοῖς ἱερεῦσιν ἀνεῖτο. τὴν μέντοι διαμέτρησιν 15 τὴν τοιαύτην τῆς σκηνῆς πρὸς μίμησιν τῆς τῶν ὄλων φύσεως συνέβαινεν εἶναι. τὸ μὲν γὰρ τρίτον αὐτῆς μέρος τὸ ἐντὸς τῶν τεσσάρων κίωνων, ὃ τοῖς ἱερεῦσιν ἦν ἄβατον, ὡς οὐρανὸς ἀνεῖτο τῷ θεῷ· οἱ δ' εἴκοσι πήχεις, ὥσπερ γῆ καὶ θάλασσα βάσιμος ἀνθρώποις, οὕτω τοῖς 20 ἱερεῦσι μόνοις ἐπετέτραπτο. κατὰ μέτωπον δέ, ἕξ οὗ τὴν εἴσοδον ἦσαν πεποιημένοι, κίονες ἔστασαν χρύσειοι χαλκείαις βάσειν ἐφροστώτες, πέντε τὸν ἀριθμὸν. κατεπετάννυσαν δὲ τὴν σκηνὴν ὕφει βύσσου καὶ πορφύρας καὶ ὑακίνθου καὶ φοίνικος βαφαῖς συγκεκραμένοις. καὶ 25 πρῶτον μὲν ἦν πήχεων δέκα πανταχόθεν, ᾧ κατεπετάννυσαν τοὺς κίονας, οἱ διαιροῦντες τὸν νεῶν τὸ ἄδυτον ἐνδον αὐτῶν ἀπελάμβανον. καὶ τοῦτο ἦν τὸ ποιοῦν αὐτὸ μηδενὶ κάτοπτου. καὶ ὁ μὲν πᾶς νεῶς ἄγιον ἐκαλεῖτο, τὸ δὲ ἄβατον τὸ ἐντὸς τῶν τεσσάρων κίωνων τοῦ 30 ἁγίου τὸ ἄγιον. ὠραῖον δὲ ἦν τὸ φάρος, ἀνθεσι παντοίοις, ὅσα γῆθεν ἀνέρχεται, διαπεποικλιμένου, τοῖς τε ἄλλοις ἅπασιν ἐνυφασμένον ὅσα κόσμον οἴσειν ἔμελλε,

πλήν ζώων μορφῆς. ἕτερον δὲ τούτῳ καὶ τῷ μεγέθει καὶ τῇ ὕψει καὶ τῇ χροῇ παραπλήσιον τοὺς ἐν ταῖς εἰσόδοις πέντε κίονας περιέβαλλε, κατὰ γωνίαν ἐκάστου κίονος κρῖνον κατέχουτος αὐτό, ἀπὸ κορυφῆς ἄχρι ἡμί-
 5 σους τοῦ κίονος. τὸ δὲ λοιπὸν εἴσοδος ἀνεῖτο τοῖς ἱερεῦ-
 σιν ὑποδουμένοις. ὑπὲρ δὲ τούτου λίνεον ἦν ἰσομέγεθες φάρσος, ἐφελκόμενον ἀπὸ κάλων ἐπὶ θάτερα, τῶν κρῖ-
 κων τῷ τε ὕψει καὶ τῇ κάλῳ διακονούντων πρὸς τε τὸ
 ἐκπετάννυσθαι καὶ συγελκόμενον ἴστασθαι κατὰ γω-
 νίαν, ἐμποδῶν οὐκ ἐσόμενον πρὸς τὸ κατοπεύεσθαι, 10
 καὶ μάλιστα ἐν ταῖς ἐπισήμοις ἡμέραις· κατὰ δὲ τὰς
 λοιπὰς, καὶ μάλισθ' ὅταν ἦ νιφετώδης, προπεταννύμε-
 νον στεγανὸν ἐποίει τὸ ἐκ τῶν βαμμάτων ὕψος. ὅθεν
 δὴ παρέμεινε τὸ ἔθος καὶ τὸν ναὸν οἰκοδομησάμενων
 ἡμῶν, ὥστε τὴν σινδόνα τοιουτότροπον περικεισθαι 15
 ταῖς εἰσόδοις. δέκα δ' ἄλλα φάρσῃ, πήχεων τὸ πλάτος
 τεσσάρων, τὸ δὲ μῆκος ὀκτὼ καὶ εἰκοσι, χρυσεούς
 ἔχοντα γιγγλύμους, ἐπὶ συναφῇ θηλείας τε καὶ ἄρρε-
 νος συνείλεκτο ὡς ἐν εἶναι δοκεῖν· εἶθ' ὑπερτεινό-
 20 μενα τοῦ ναοῦ τὸ τ' ἐφύπερθεν ἐσκίαζε καὶ τῶν τοίχων
 τοὺς κατὰ πλευρὰν καὶ κατόπιν ἐστῶτας, ἀπὸ τῆς γῆς
 ὅσον πῆχυν ἀνέχοντα. ἴσαι δὲ τῷ πλάτει καὶ ἄλλαι σιν-
 δόνες, μιᾶ πλείους τὸν ἀριθμὸν, τὸ δὲ μῆκος ὑπερβάλ-
 λουσαι· τριακονταπήχεις γὰρ ἦσαν. ὑφασμέναι δ' ἐκ
 τριχῶν, ὁμοίως κατὰ λεπτοουργίαν ταῖς ἐκ τῶν ἐρίων 25
 πεποιημέναις, ἐτέταντο μέχρι τῆς γῆς κεχυμέναι, καὶ
 κατὰ θύρας ἀετώματι παραπλήσιον καὶ παστάδι παρεῖ-
 χον, τοῦ ἐνδεκάτου φάρσους εἰς τοῦτο παρειλημμένου.
 ἄλλαι δ' ἐπάνω τούτων ἐκ διφθερῶν κατεσκευασμέναι
 ὑπερήεσαν, σκέπη καὶ βοήθεια ταῖς ὑφανταῖς ἐν τε τοῖς 30
 καύμασι καὶ ὁπότε ὑετὸς εἴη γεγενημένα. πολλή δ' ἔκ-
 πληξίς ἐλάμβανε τοὺς πόρρωθεν θεωμένους· τὴν γὰρ

χροῖαν τοῖς κατὰ τὸν οὐρανὸν συμβαίνουσιν οὐδὲν ἐδό-
 κουν διαφέρειν. αἱ δὲ ἐκ τῆς τριχὸς καὶ τῶν διφθερῶν
 πεποιημένοι κατήεσαν ὁμοίως τῷ περὶ τὰς πύλας ὑφά-
 σματι, τὸ τε καῦμα καὶ τὴν ἀπὸ τῶν ὄμβρων ὕβριν
 5 ἀπομαχόμεναι.

καὶ ἡ μὲν σκηνὴ τοῦτον πῆγνυται τὸν τρόπον, γίνε- 5
 ται δὲ καὶ κιβωτὸς τῷ θεῷ ξύλων ἰσχυρῶν τὴν φύσιν
 καὶ σῆψιν παθεῖν οὐ δυναμένων. ἡ δὲ ἐρῶν μὲν καλεῖ-
 ται κατὰ τὴν ἡμετέραν γλῶτταν, ἡ δὲ κατασκευὴ τοιαύτη
 10 τις ἦν. μῆκος μὲν ἦν αὐτῇ πέντε σπιθαμῶν, τὸ δὲ εὐ-
 ρος καὶ τὸ βάθος τριῶν σπιθαμῶν εἰς ἐκάτερον. χρυσῷ
 δὲ τὰ τ' ἐντὸς καὶ τὰ ἔξωθεν περιελήλατο πᾶσα, ὡς
 ἀποκεκρῦφθαι τὴν ξύλωσιν, στροφίγξι τε χρυσεοῖς τὸ
 ἐπίθεμα προσηνωμένον εἶχε θαυμαστῶς, ὃ πανταχόθεν
 15 ἴσον ἦν, κατ' οὐδέτερον μέρος ἔξοχαῖς τὴν εὐαρμοστίαν
 λυμαινόμενον. καθ' ἐκάτερον δὲ τοῖχον τῶν ἐπιμηγε-
 στέρων κρῖνοι προήεσαν χρυσεοὶ δύο, τοῦ παντὸς διή-
 κοντες ξύλου, καὶ δι' αὐτῶν μέντοι σκυταλίδες ἐπίχρυ-
 σοι καθ' ἐκάτερον τοῖχον, ὡς ἂν ὑπ' αὐτῶν, ὁπότε δεή-
 20 σαιεν, ἄγοιτο κινουμένη· οὐ γὰρ ἐπὶ ζεύγους ἐκομίζετο,
 ἀλλ' ὑπὸ τῶν ἱερέων ἐφέρετο. τῷ δ' ἐπιθέματι αὐτῆς
 ἦσαν πρόστυποι δύο· Χερουβεῖς μὲν αὐτοὺς Ἑβραῖοι
 καλοῦσι, ζῶα δ' ἐστὶ πετεινά, μορφὴν δ' οὐδενὶ τῶν
 ὑπ' ἀνθρώπων ἑωραμένων παραπλήσια. Μωϋσῆς δὲ
 25 φησι τῷ θρόνῳ τοῦ θεοῦ πρόστυπεῖς ἑωρακέναι. ταύτη
 τὰς δύο πλάκας, ἐν αἷς τοὺς δέκα λόγους συγγεγραφθαι
 συμβεβήκει, ἀνὰ πέντε μὲν εἰς ἐκατέραν ἀνὰ δύο δὲ
 καὶ ἡμισυ κατὰ μέτωπον, ἐγκατέθετο. καὶ ταύτην ἐν
 τῷ ἀδύτῳ κατατίθησιν.

30 ἐν δὲ τῷ ναῷ τράπεζαν ἰδρύεται Δελφικαῖς πα- 6
 ραπλήσιαν, τὸ μῆκος μὲν δύο πηχῶν, τὸ δὲ πλάτος
 ἐνὸς πήχεος, καὶ σπιθαμῶν τριῶν τὸ ὕψος. ἦσαν δ'

αὐτῇ πόδες τὰ μὲν ἐξ ἡμίσεως ἕως τῶν κάτω τελείως ἀπηρτισμένοι, οἷς Δωριεῖς προστιθέασι ταῖς κλίνας ἐμφορεῖς, τὸ δὲ πρὸς αὐτὴν ἀνατεῖνον τετραγώνου τῇ ἐργασίᾳ. κοιλαίνεται δὲ καθ' ἕκαστον πλευρόν, κοιλαίνουσά πως κατὰ παλαιστὴν τὸ ἔδαφος, ἔλικος 5 περιθεούσης τό τε ἄνω καὶ τὸ κάτω μέρος τοῦ σώματος. καθ' ἕκαστον δὲ τῶν ποδῶν καὶ ταύτῃ ἐλήλατο κρικός, οὐκ ἄπωθεν τοῦ ἐπιθέματος, δι' ὧν ἦσαν στελεοὶ χρύσειοι, ξύλου τὰ γέροντες, ἐξαιρετοί. κοῖλον γὰρ εἶχεν ἐπ' αὐτοῖς τὸ κατὰ τοὺς κρικούς κοινωθέν· οὐδὲ γάρ 10 εἰσι διηνεκῆς, ἀλλὰ πρὶν συνελθεῖν εἰς τὸ ἄπειρον, εἰς περουίδας τὴν ἀρχὴν τελευτῶντες, ὧν ἡ μὲν εἰς τὸ προανέχον ἐμβαίνει τῆς τραπέζης, ἡ δὲ εἰς τὸν πόδα· καὶ τούτοις κατὰ τὰς ὁδοὺς ἐκομίζετο. ἐπὶ ταύτης (ἐτίθετο γὰρ ἐν τῷ νεῷ τετραμμένη πρὸς ἄρκτον οὐ πόρρω 15 τοῦ μυχοῦ) διετίθεσαν ἄρτους δώδεκα ἀξύμους, κατὰ ἕξ ἐπαλλήλους κειμένους, καθαροῦ πάνυ τοῦ ἀλεύρου ἐκ δύο ἀσσαρώνων, ὃ μέτρον Ἑβραίων ἑπτὰ κοτύλας Ἀττικῆς ἔχει. ὑπὲρ δὲ τῶν ἄρτων ἐτίθεντο δύο φιάλαι χρύσειαι, λιβανωτοῦ πλήρεις. μετὰ δὲ ἡμέρας ἑπτὰ πά- 20 λιν ἄλλοι ἐκομίζοντο ἄρτοι, ἐν τῷ καλουμένῳ ὕφ' ἡμῶν σαββάτῳ· τὴν γὰρ ἐβδόμην ἡμέραν σάββατα καλοῦμεν. τὴν δ' αἰτίαν ἐξ ἧς ταυτ' ἐπενοήθησαν ἐν ἑτέροις ἐροῦμεν.

7 κατὰ πρόσωπον δὲ τῆς τραπέζης, τῷ πρὸς μεσημ- 25 βρίαν τετραμμένῳ τοίχῳ πλησίον, ἵσταται λυχνία ἐκ χρυσοῦ κεχωνευμένη διάκενος, σταθμὸν ἔχουσα μνᾶς ἑκατόν, ἃς Ἑβραῖοι μὲν καλοῦσι κίργαρες, εἰς δὲ τὴν Ἑλληνικὴν μεταβαλλόμενον γλωσσαν σημαίνει τάλαντον. πεποίηται δὲ σφαιρία καὶ κρῖνα σὺν ῥοῖσκις καὶ κρα- 30 τηριδίσι· ἐβδομήκοντα δ' ἦν τὰ πάντα· ἐξ ὧν ἀπὸ μιᾶς βάσεως συνετέθη πρὸς ὕψος, ποιήσαντος αὐτὴν

συγκειμένην εἰς μοῖρας εἰς ὅσας τοὺς πλανήτας καὶ τὸν ἥλιον κατανέμουσιν. ἀπαρτίζεται δὲ εἰς ἑπτὰ κεφαλᾶς, καταλλήλας ἐν στοίχῳ διακειμένας. λύχνοι δ' ἐπιφέ- ρονται αὐταῖς ἑπτὰ κατὰ μίαν, τῶν πλανητῶν τὸν 5 ἀριθμὸν μεμιμημένοι· ὄρωσι δ' εἰς τε τὴν ἀνατολὴν καὶ τὴν μεσημβρίαν, λοξῶς αὐτῆς κειμένης.

μεταξὺ δὲ αὐτῆς καὶ τῆς τραπέζης ἔνδον, ὡς προ- 8 εῖπον, θυμιατήριον, ξύλινον μὲν, ἐξ οὗ καὶ τὰ πρότερα ἦν σκευή, μὴ σηπόμενον, στερεὰ δὲ περιελήλατο αὐτῷ 10 λεπίσι. πηγμαῖον μὲν κατὰ πλευρὰν ἐκάστην τὸ πλάτος, ὕψος δὲ διπλάσιον. ἐπὴν δὲ ἐσχάρα χρυσεῖα ὑπερανε- στῶσα, ἔχουσα κατὰ γωνίαν ἐκάστην στέφανον, καὶ τοῦτου δ' ἐκπεριοδεύοντα χρύσειον· ᾧ καὶ κρικοί καὶ σκυταλίδες προσήεσαν, αἷς κατὰ τὰς ὁδοὺς ὑπὸ τῶν 15 ἱερέων ἐφέρετο. ἴδρυτο δὲ καὶ πρὸ τῆς σκηνῆς βωμὸς χάλκεος, ὑπόξυλος καὶ αὐτός, ἐκάστην πλευρὰν πέντε πήχεσιν ἐκμεμετρημένος, τὸ δὲ ὕψος τριπήχυς, ὁμοίως τῷ χρυσοῦ κεκοσμημένος, χαλκείαις λεπίσιν ἐξησκημένος, δικτύῳ τὴν ἐσχάραν ἐμφορῆς· ἐξεδέχετο γὰρ ἡ γῆ τὸ 20 ἀπὸ τῆς ἐσχάρας πῦρ καταφερόμενον, τῆς βάσεως διὰ παντὸς οὐχ ὑποκειμένης. ἀντικρὺ δ' ἐτίθεντο τοῦ βω- μοῦ οἰνοχόαι τε καὶ φιάλαι σὺν θυῖσκαῖς καὶ κρατῆρσιν ἐκ χρυσοῦ· ὅσα δὲ ἄλλα σκευὴ πρὸς τὰς ἱερουργίας πε- ποίητο, χάλκεα ἅπαντα ὑπήρχεν.

25 καὶ ἡ μὲν σκηνὴ τοιαύτη τε ἦν καὶ τὰ περὶ αὐτὴν σκευή, γίνονται δὲ καὶ τοῖς ἱερεῦσι στολαί, πᾶσι τε τοῖς 7 ἄλλοις, οὓς χαναίας καλοῦσι, καὶ δὴ καὶ τῷ ἀρχιερεῖ, ὃν ἀναραβήχην προσαγορεύουσι· σημαίνει δὲ ἀρχιερεῖα. τὴν μὲν οὖν τῶν ἄλλων στολὴν τοιαύτην εἶναι συμβέ- 30 βηκεν· ὅταν δὲ προσίῃ ταῖς ἱερουργίαις ὁ ἱερεὺς, ἡγνευ- κῶς ἦν ὁ νόμος ἀγνεῖαν διαγορεύει, πρῶτον μὲν περι- τίθεται τὸν μενναχασὴν λεγόμενον. βούλεται δὲ τοῦτο

συνακτῆρα μὲν δηλοῦν, διάζωμα δ' ἐστὶ περὶ τὰ αἰδοῖα
 ῥαπτὸν ἐκ βύσσου κλωστής εἰργασμένον, ἐμβαίνοντων
 εἰς αὐτὸ τῶν ποδῶν ὡσπερὶ ἀναξυρίδας· ἀποτέμνεται
 δὲ ὑπὲρ ἡμισυ, καὶ τελευτῆσαν ἄχρι τῆς λαρόνος περὶ
 2 αὐτὴν ἀποσφίγγεται. ἐπὶ δὲ τούτῳ λίνεον ἔνδυμα δι- 5
 πλῆς φορεῖ σινδόνος βυσσίλης. χεθομένη μὲν καλεῖται,
 λίνεον δὲ τοῦτο σημαίνει· χεθῶν γὰρ τὸ λίνον ἡμεῖς
 καλοῦμεν. ἔστι δὲ τοῦτο τὸ ἔνδυμα ποδῆρης χιτῶν πε-
 ριγεγραμμένος τῷ σώματι, καὶ τὰς χειρῖδας περὶ τοῖς
 βραχίσι κατεσφιγμένος, ὃν ἐπιζώννυνται κατὰ στῆ- 10
 θος, ὀλίγον τῆς μασχάλης ὑπεράνω τὴν ζώνην περιά-
 ροντες, πλατεῖαν μὲν ὡς εἰς τέσσαρας δακτύλους, δια-
 κένως δ' ὑφασμένην ὥστε λεβηρίδα δοκεῖν ὄφρας.
 ἄνθη δ' εἰς αὐτὴν ἐνύφανται, φοίνικι καὶ πορφύρα
 μετὰ ὑακίνθου καὶ βύσσου πεποικιλένα· στήμων δ' 15
 ἐστὶ μόνη βύσσος. καὶ λαβοῦσα τὴν ἀρχὴν τῆς ἐλίξεως
 κατὰ στέρον καὶ περιελθοῦσα πάλιν δεῖται, καὶ κέχυ-
 ται μὲν πολλὴ μέχρι καὶ τῶν σφυρῶν, ἕως οὗ μηδὲν ὁ
 ἱερεὺς ἐνεργεῖ· πρὸς γὰρ εὐπρέπειαν οὕτως ἔχει τοῖς
 ὀρῶσι καλῶς· ὅταν δὲ σπουδάζειν περὶ τὰς θυσίας δέη 20
 καὶ διακονεῖν, ὅπως μὴ κινουμένης ἐμποδίξῃται πρὸς τὸ
 ἔργον, ἀναβαλλόμενος ἐπὶ τὸν λαιὸν ἄμωμον φορεῖ. Μωϋ-
 σῆς μὲν οὖν ἀβανῆθ αὐτὴν ἐκάλεσεν, ἡμεῖς δὲ παρὰ
 Βαβυλωνίων μεμαθηκότες ἐμίαν αὐτὴν καλοῦμεν· οὕτω
 γὰρ προσαγορεύεται παρ' αὐτοῖς. οὗτος ὁ χιτῶν κολ- 25
 ποῦται μὲν οὐδαμῶθεν, λαγαρὸν δὲ παρέχων τὸν βρογ-
 χωτῆρα τοῦ ἀχένος, ἀρπεδόσιν ἐκ τῆς ὄσας καὶ τῶν κατὰ
 στέρον καὶ μετάφρενον ἠρτημέναις ἀναδεῖται ὑπὲρ ἑκα-
 3 τέρην κατακλεῖδα. μασσαβαζάνης δὲ καλεῖται. ὑπὲρ δὲ
 τῆς κεφαλῆς φορεῖ πῖλον ἄκωνον, οὐ δεικνύμενον εἰς 30
 πᾶσαν αὐτὴν, ἀλλ' ἐπ' ὀλίγον ὑπερβεβηκότα μέσης.
 καλεῖται μὲν μασσαεμφθῆς, τῆ δὲ κατασκευῇ τοιοῦτος

ἐστὶν ὡς στεφάνη δοκεῖν, ἐξ ὑφάσματος λινέου ταινία
 πεποιημένη παχεῖα· καὶ γὰρ ἐπιπτυσσόμενον ῥάπτεται
 πολλάκις. ἔπειτα σινδῶν ἄνωθεν αὐτὸν ἐκπεριέροχεται
 διήκουσα μέχρι μετώπου, τὴν τε ῥαφὴν τῆς ταινίας καὶ
 5 τὸ ἀπ' αὐτῆς ἀπρεπὲς καλύπτουσα, καὶ ὄλω δὲ τῷ κρα-
 νίῳ γιγνομένη ἐπίπεδον. ἤρμοσται δὲ ἀκριβῶς, ὡς ἂν
 μὴ περιρροῇ πονουῦτος περὶ τὴν ἱερουργίαν.

καὶ ὁποῖα μὲν ἐστὶν ἢ τῶν πολλῶν ἱερέων στολὴ
 δεδηλώκαμεν· ὁ δὲ ἀρχιερεὺς κοσμεῖται μὲν καὶ ταύτῃ, 4
 10 παραλιπὼν οὐδὲν τῶν προειρημένων, ἐπενδυσάμενος
 δ' ἐξ ὑακίνθου πεποιημένον χιτῶνα. ποδῆρης δ' ἐστὶ
 καὶ οὗτος· μεῖορ καλεῖται κατὰ τὴν ἡμετέραν γλῶσσαν.
 ζώνη περισφίγγεται βάμμασιν οἷς ἢ πρότερον ἤνθει
 διαπεποικιλένη, χρυσοῦ συνυφασμένου. κατὰ πῆξαν
 15 δ' αὐτῷ προσεραμμένοι θύσανοι ροιῶν τρόπον ἐκ βα-
 φῆς μεμιμημένοι ἀπήρτητο, καὶ κώδωνες χρύσειοι
 κατὰ πολλὴν ἐπιτήδευσιν τῆς εὐπρεπείας, ὥστε μέσον
 ἀπολαμβάνεσθαι δυοῖν τε κωδῶνοι ροῖσκον καὶ ροιῶν
 κωδῶνιον. ἔστι δ' ὁ χιτῶν οὗτος οὐκ ἐκ δυοῖν περι-
 20 τμημάτων, ὥστε ῥαπτὸς ἐπὶ τῶν ἄμωμον εἶναι καὶ τῶν
 παρὰ πλευράν, φάρσος δ' ἐν ἐπίμηκες ὑφασμένον σχι-
 στὸν ἔχει βρογχωτῆρα οὐ πλάγιον, ἀλλὰ κατὰ μῆκος
 ἐρωγῶτα πρὸς τε τὸ στέρον καὶ μέσον τὸ μετάφρενον.
 πῆξα δ' αὐτῷ προσέρραπται ὑπὲρ τοῦ μὴ διελέγχεσθαι
 25 τῆς τομῆς τὴν δυσπρέπειαν. ὁμοίως δὲ καὶ ὅθεν αἱ χεῖ-
 ρες διείρρονται σχιστός ἐστὶν.

ἐπὶ δὲ τούτοις τρίτον ἐνδύεται τὸν λεγόμενον μὲν 5
 ἐφούδην, Ἑλληνικῆ δ' ἐπωμίδι προσεοικότα. γίνεται
 γὰρ τοῦτον τὸν τρόπον. ὑφανθεὶς ἐπὶ βάθος πηχυαίου
 30 ἐκ τε χρωμάτων παντοίων καὶ χρυσοῦ συμπεποικιλέ-
 νου, ἀπερίπτκτον τοῦ στέρον τὸ μέσον καταλιμπάνει,
 χειρῶσι τε ἠσκημένος καὶ τῷ παντὶ σχήματι χιτῶν εἶναι

πεποιημένος. τῷ δὲ διακένω τούτου τοῦ ἐνδύματος σύν-
 εστι περίτμημα σπιθαμῆς τὸ μέγεθος, χρυσῶ τε καὶ
 τοῖς αὐτοῖς τῷ ἐφούδῃ βάμμασι διηυθισμένον. ἐσθήνης
 μὲν καλεῖται, σημαίνει δὲ τοῦτο κατὰ τὴν Ἑλλήνων
 γλωτταν λόγιον. πληροὶ δὲ ἀκριβῶς τοῦ ἐφούδου ὅπερ 5
 ὑφαίνοντες κατὰ στηῆθος ἐξέλιπον. ἐνοῦται δ' ὑπὸ κρι-
 κων χρυσεῶν αὐτῷ τε κατὰ γυνίαν ἐκάστην κάκεινω
 τῶν ἴσων προσκεκοινωμένων, ράμματος ὑακίνθου πα-
 ραληφθέντος εἰς τὴν πρὸς ἀλλήλους κατάδεσιν τοῖς κρι-
 κois. πρὸς δὲ τὸ μὴ χαλαρὸν εἶναι τὸ ἐν μέσῳ τῶν κρι- 10
 κων καταλιμπανόμενον, ραφήν αὐτοῦ νήμασιν ὑακιν-
 θίνοις ἐπενόησαν. πορποῦσι δὲ τὴν ἐπωμίδα σαροδό-
 νυχες δύο κατὰ τῶν ὤμων, ἐκάτερον τέλος ἐπ' αὐτοὺς
 ἐπιθέον χρύσειον ἔχοντες, πρὸς τὸ ταῖς περὸν ἐπι-
 τήθειον εἶναι. ἐγγέγραπται δὲ τούτοις τῶν Ἰακώβου 15
 παιδῶν τὰ ὀνόματα γράμμασιν ἐπιχωρίοις γλώσση τῇ
 ἡμετέρᾳ, κατὰ ἕξ τῶν λίθων ἐκατέρωθεν· οἱ πρεσβύ-
 τεροι δ' εἰσὶ κατὰ ὄμιον τὸν δεξιόν. ἐπίασι δὲ καὶ τὸν
 ἐσθήνην λίθοι δώδεκα μεγέθει καὶ κάλλει διαφέροντες,
 οὐ κτητὸς ἀνθρώποις κόσμος διὰ τιμῆς ὑπερβολὴν ὄν- 20
 τες. οὗτοι μέντοι κατὰ στοῖχον τρεῖς ἐπὶ τεσσάρων δια-
 κείμενοι γραμμῶν ἐνήσκηνται τῷ ὕφει· χρυσὸς δ' αὐ-
 τοὺς ἐκπεριέρεχεται τὰς ἑλικας ἐντιθεὶς τῷ ὕφει, πρὸς
 τὸ μὴ διαρρεῖν οὕτω πεποιημένος. καὶ ἡ μὲν πρώτη
 τριάς ἐστὶ σαροδόνη τόπαζος σμάραγδος, ἡ δευτέρα δὲ 25
 ἀνθρακα παρέχεται καὶ ἰασπιν καὶ σάπφειρον· τῆς δὲ
 τρίτης λίγυρος μὲν ἄρχει, εἶτα δὲ ἀμέθυσος, ἀγάτης δὲ
 τρίτος, ἕνατος ὦν τοῖς πᾶσι· τετάρτου δὲ στοῖχου χρυ-
 σόλιθος μὲν πρόκειται, μετὰ δὲ αὐτὸν ὄνουξ, εἶτα βή-
 ρυλλος, τελευταῖος οὗτος. γράμματα δὲ ἐπετέμνητο 30
 πᾶσι τῶν Ἰακώβου υἱῶν, οὓς καὶ φυλάρχους νομίζομεν,
 ἐκάστου τῶν λίθων ὀνόματι τετιμημένου, κατὰ τάξιν

ἢν ἕκαστον αὐτῶν γεγενῆσθαι συμβέβηκε. τῶν οὖν
 κρικῶν ἀσθενῶν ὄντων καθ' αὐτοὺς ἐνεργεῖν τὸ βάρος
 τῶν λίθων, ἑτέροους δύο κρικους μείζονας τῇ πέξῃ τοῦ
 ἐσθήνου, ἥπερ ἀνήκει πρὸς τὸν τράχηλον, ἐμβεβηκότας
 5 τῷ ὑφάσματι ποιοῦσι, δεξομένους ἀλύσεις εἰργασμένας,
 αἱ συνῆσαν κατ' ἄκρον τῶν ὤμων σειραῖς ἐκ χρυσοῦ
 πεπλεγμέναις συνάπτουσαι· ὦν τὸ ἄκρον ἀνεστραμμέ-
 νον ἀνέβαινε κρικῶν προέχοντι τῆς ναυτιαίας πέξης τοῦ
 ἐφούδου· καὶ τοῦτο ἦν ἀσφάλεια τῷ ἐσθήνῃ πρὸς τὸ μὴ
 10 περιρρεῖν. ζώνη δὲ τῷ ἐσθήνῃ προσέρεαπτο βάμμασιν
 οἷς προεῖπον μετὰ χρυσοῦ προσφερέης, ἡ περιοδεύσασα
 δεῖται πάλιν ἐπὶ τῇ ραφῇ καὶ κατακρήννεται. τοὺς δὲ
 θυσάνους χρύσειαι σύριγγες καθ' ἑκατέραν ἄκρον ἐκλα-
 βοῦσαι πάντας ἐμπεριέχουσιν αὐται.
 15 πῖλος δ' ἦν μὲν ὁ καὶ πρότερον αὐτῷ, παραπλησίως 6
 εἰργασμένος τοῖς πᾶσιν ἰερεῦσιν, ὑπὲρ αὐτὸν δὲ συνερ-
 ραμμένος ἕτερος ἐξ ὑακίνθου πεποικιλμένος. περιέρ-
 χεται δὲ στέφανος χρύσεος, ἐπὶ τριστοιχίαν κεχαλκευ-
 μένος· θάλλει δ' ἐπ' αὐτῷ κάλυξ χρύσεος τῇ σακχάρῳ
 20 βοτάνη παρ' ἡμῖν λεγομένη ἀπομειμημένος, ὅς δὲ
 κύαμον Ἑλλήνων οἱ περὶ τομὰς ριζῶν ἐμπείρως ἔχοντες
 προσαγορεύουσιν. εἰ δέ τις ἢ θεασάμενος τὴν βοτάνην
 ἀμαθία τούτου ἀγνοεῖ τὴν φύσιν αὐτῆς, ἢ τὴν κλησιν
 ἐπιστάμενος οὐκ ἂν ἰδὼν γνωρίσειε, τοῖς οὕτω δὲ ἔχουσι
 25 σήμανῶ τὸν τρόπον τοῦτον. βοτάνη μὲν ἐστὶν ὑπὲρ
 τρεῖς σπιθαμὰς πολλάκις ἀξανομένη τὸ ὕψος, τὴν δὲ
 ρίζαν ἐμφερέης βουνιάδι (ταύτη γὰρ οὐκ ἂν ἀμάροτι τις
 εἰκάξω αὐτήν), τὰ δὲ φύλλα τοῖς εὐζώμων. ἐκ μέντοι
 τῶν κλάδων ἀνίησι κάλυκα προσεχῆ τῷ κλωνί· περιέεισι
 30 δ' αὐτὴν ἔλυτρον, ὅπερ ἀποκρίνεται καθ' αὐτὸ πρὸς
 τὸν καρπὸν μεταβαλεῖν ἠοργμένης. ὁ δὲ κάλυξ μεγέ-
 θους ἐστὶ σκυταλίδος τοῦ μικροῦ δακτύλου, κρατῆρι

δ' ἐμφερῆς τὴν περιγραφὴν. σημαίνῃ δὲ καὶ τοῦτο τοῖς οὐ μεμαθηκόσι. σφαίρας εἰς δύο μέρη τετμημένης, περὶ τῷ πυθμένι τὴν ἐτέραν τομὴν ἔχει φνόμενος ἀπὸ ῥίξης περιφερῆς· εἶτα συνιῶν κατ' ὀλίγον, ὑποκοιλαινούσης εὐπρεπῶς τῆς ὑποχωρήσεως, ἀνευρύνεται πάλιν ἡρέμα 5 κατὰ χεῖλος, ὁμοίως ὁμφαλῷ ῥοιᾶς τετμημένος. ἐπιθέμα δ' αὐτῷ ἡμισφαίριον προσπέφυκε, ἀκριβῶς ἂν εἴποι τις τετορνευμένον, ὑπερανεστῶσας ἔχον τὰς ἐντομὰς ὡς εἶπον τῇ ῥοιᾷ παραπλησίως βλαστάνειν, ἀκανθώδεις καὶ εἰς ὄξυ παντελῶς ἀποληγούσας τὸ ἄκρον. 10 φυλάττει δὲ ἐπὶ τῷ ἐπιθέματι τὸν καρπὸν διὰ παντὸς τοῦ κάλυκος, ὄντα βοτάνης σπέρματι τῆς σιδηρίτιδος ὁμοιον, ἀφίησι δ' ἄνθος τῷ τῆς μήκωνος πλαταγωνίῳ δυνάμενον δοκεῖν ἐμφερῆς εἶναι. ἐκ τούτου μὲν στέφανος ἐκκεχάλκευται, ὅσον ἀπὸ τοῦ λίνου πρὸς ἐκάτε- 15 ρον τῶν κροτάφων· τὸ δὲ μέτωπον ἢ μὲν ἐφιελίς οὐκ ἐπεισι (λεγέσθω γὰρ οὕτως ὁ κάλυξ), τελαμῶν δ' ἐστὶ χρύσεος, ὃς ἱεροῖς γράμμασι τοῦ θεοῦ τὴν προσηγορίαν ἐπιτετμημένος ἐστί.

καὶ τοιοῦτος μὲν τοῦ ἀρχιερέως ἐστὶν ὁ κόσμος· 20 7 θανάσιε δ' ἂν τις τῶν ἀνθρώπων τὴν πρὸς ἡμᾶς ἀπέχθειαν, ἣν ὡς ἐκφανλιζόντων ἡμῶν τὸ θεῖον ὅπερ αὐτοὶ σέβειν προήρηται, διατετελέκασιν ἐσχηκότες. εἰ γὰρ τις τῆς σκηνῆς κατανοήσειε τὴν πῆξιν καὶ τοῦ ἱερέως ἴδοι τὴν στολήν, τὰ τε σκευὴ οἷς περὶ τὴν ἱε- 25 ρουργίαν χρώμεθα, τὸν τε νομοθέτην εὐρήσει θεῖον ἄνδρα καὶ ματαίως ἡμᾶς ὑπὸ τῶν ἄλλων τὰς βλασφημίας ἀκούοντάς. ἕκαστα γὰρ τούτων εἰς ἀπομίμησιν καὶ διατύπωσιν τῶν ὄλων, εἴ τις ἀφθόνως ἐδέλοι καὶ μετὰ συνέσεως σκοπεῖν, εὐρήσει γεγονότα. τὴν τε γὰρ 30 σκηνὴν, τριάκοντα πηγῶν οὖσαν, νεῖμας εἰς τρία, καὶ δύο μέρη πᾶσιν ἀνεῖς τοῖς ἱερεῦσιν ὡσπερ βέβηλόν τινα

καὶ κοινὸν τόπον, τὴν γῆν καὶ τὴν θάλατταν ἀποσημαίνει· καὶ γὰρ ταῦτα πᾶσιν ἐστὶν ἐπιβατά· τὴν δὲ τρίτην μοῖραν μόνω περιέγραψε τῷ θεῷ διὰ τὸ καὶ τὸν οὐρανὸν ἀνεπίβατον εἶναι ἀνθρώποις. ἐπὶ τε τῇ τρα- 5 πέξῃ τοὺς δώδεκα θεῖς ἄρτους ἀποσημαίνει τὸν ἐνιαυτὸν εἰς τοσοῦτους μῆνας διηρημένον. τὴν δὲ λυχίαν ἐξ ἑβδομήκοντα μορίων ποιήσας συγκειμένην, τὰς τῶν πλανητῶν δεκαμοιρίας ἠνίξασα, καὶ λύχνους ὑπὲρ αὐτῆς ἑπτὰ, τῶν πλανητῶν τὴν φορὰν· τοσοῦτοι γὰρ εἰσι 10 τὸν ἀριθμὸν. τὰ τε φάρση ἐκ τεσσάρων ὑφανθέντα τὴν τῶν στοιχείων φύσιν δηλοῖ· ἢ τε γὰρ βύσσος τὴν γῆν ἀποσημαίνειν ἔοικε διὰ τὸ ἐξ αὐτῆς ἀνεῖσθαι τὸ λίνον, ἢ τε πορφύρα τὴν θάλασσαν τῷ πεφοινίχθαι τῶν ἰχθύων τῷ αἵματι· τὸν δὲ ἄερα βούλεται δηλοῦν ὁ 15 ὑάκινθος, καὶ ὁ φοῖνιξ δ' ἂν εἴη τεκμηρίον τοῦ πυρός. ἀποσημαίνει δὲ καὶ ὁ τοῦ ἀρχιερέως χιτῶν τὴν γῆν λίνεος ὦν, ὁ δὲ ὑάκινθος τὸν πόλον, ἀστραπαῖς μὲν κατὰ τοὺς ῥοῖσκους ἀπεικασμένος, βρονταῖς δὲ κατὰ τὸν τῶν κωδῶνων ψόφον. καὶ τὴν ἐφαπτρίδα τοῦ παν- 20 τὸς τὴν φύσιν ἐκ τεσσάρων γενέσθαι δειχθεῖσαν τῷ θεῷ, χρυσῷ συνυφασμένην κατ' ἐπίνοιαν οἶμαι τῆς προσοῦσης ἅπασιν ἀγῆς. καὶ τὸν ἐσσήνην ἀνα μέσον ὄντα τῆς ἐφαπτρίδος ἐν τόπῳ γῆς ἔταξε· καὶ γὰρ αὕτη τὸν μεσαίτατον τόπον ἔχει. ζώνη τε περιοδεύσασα τὸν 25 ὠκεανὸν ἀποσημαίνει· καὶ γὰρ οὗτος ἐμπεριεῖληφε τὰ πάντα. δηλοῖ δὲ καὶ τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην τῶν σαροδονύχων ἐκάτερος, οἷς ἐνεπόρπισε τὸν ἀρχιερέα· τὴν δὲ δωδεκάδα τῶν λίθων εἴτε τοὺς μῆνας ἐθελήσει τις νοεῖν, εἴτε τὸν τοσοῦτον ἀριθμὸν τῶν ἀστέρων, ὃν 30 ζωδιακὸν κύκλον Ἕλληνες καλοῦσι, τῆς κατ' ἐκείνου γνώμης οὐκ ἂν ἀμάρτοι. καὶ ὁ πῖλος δὲ μοι δοκεῖ τὸν οὐρανὸν τεκμηριοῦν ὑάκινθινος πεπονημένος (οὐ γὰρ

ἂν ἄλλως ὑπεραντιτίθετο αὐτῷ τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ) τῇ τε στεφάνῃ ἡγλαϊσμένος, καὶ ταύτη χρυσέα, διὰ τὴν ἀνγὴν ἢ μάλιστα χαίρει τὸ θεῖον.

καὶ ταῦτα μὲν ἐπὶ τοσοῦτόν μοι δεδηλώσθω, πολλὰ καὶ ἐν πολλοῖς τὴν ἀρετὴν τοῦ νομοθέτου παρ- 5
8 ἐξόντων ἡμῖν διελθεῖν τῶν πραγμάτων· ὡς δὲ τὸ προειρημένον πέρας εἶχε, τῶν ἀναθημάτων μήπω καθιερωμένων, ἐπιστὰς ὁ θεὸς Μωϋσῆ τὴν ἱερωσύνην Ἀαρῶνι τὰδελφῷ προσέταξε δοῦναι ὡς ἀπάντων δι' ἀρετὴν τῆς τιμῆς δικαιότερον τυχεῖν. καὶ συναγαγὼν 10 εἰς ἐκκλησίαν τὸ πλῆθος, τὴν τε ἀρετὴν αὐτοῦ καὶ τὴν εὐνοίαν διεξήγει καὶ τοὺς κινδύνους οὓς ὑπομείνειεν ὑπὲρ αὐτῶν. μαρτυρούντων δ' ἐφ' ἅπασιν αὐτῷ καὶ τὸ περὶ αὐτὸν πρόθυμον ἐνδεικνυμένων, "ἄνδρες" εἶπεν "Ἰσραηλίται, τὸ μὲν ἔργον ἤδη τέλος ἔχει, οἷον αὐτῷ τε 15 τῷ θεῷ ἠδίστον ἦν καὶ δυνατὸν ἡμῖν· ἐπεὶ δὲ δεῖ τοῦτον τῇ σκηνῇ καταδέχεσθαι, δεῖ πρῶτον ἡμῖν τοῦ ἱερατευσομένου καὶ ὑπηρετήσοντος ταῖς θυσίαις καὶ ταῖς ὑπὲρ ἡμῶν εὐχαῖς. καὶ ἔγωγε ταύτης ἐμοὶ τῆς σκέψεως ἐπιτραπίσης, ἐμαυτὸν ἂν τῆς τιμῆς ἄξιον ἔκρινα διὰ τε 20 τὸ φύσει πάντας εἶναι φιλαύτους καὶ ὅτι πολλὰ ἐμαυτῷ καμόντι περὶ σωτηρίας τῆς ὑμετέρας σύνοιδα. νῦν δ' αὐτὸς ὁ θεὸς Ἀαρῶνα τῆς τιμῆς ταύτης ἄξιον ἔκρινε καὶ τοῦτον ἤρηται ἱερέα, τὸν δικαιότερον μᾶλλον ὑμῶν εἰδώς· ὡς οὗτος ἐνδύσεται στολὴν τῷ θεῷ καθωσιωμέ- 25 νην, καὶ βωμῶν ἐπιμέλειαν ἔξει καὶ πρόνοιαν ἱερείων, καὶ τὰς ὑπὲρ ὑμῶν εὐχὰς ποιήσεται πρὸς τὸν θεὸν ἡδέως ἀκουσόμενον, ὅτι τε κήδεται γένους τοῦ ὑμετέρου, καὶ παρὰ ἀνδρὸς ὃν αὐτὸς ἐξελέξατο γινομένης προσδέχεται ταύτας." Ἐβραῖοι δὲ ἠρέσκοντο τοῖς λεγομένοις καὶ 30 συνήρουν τῇ τοῦ θεοῦ χειροτονίᾳ. ἦν γὰρ Ἀαρῶν διὰ τε τὸ γένος καὶ τὴν προφητείαν καὶ τὴν ἀρετὴν τὰδελ-

φοῦ πρὸς τὴν τιμὴν ἀπάντων ἀξιολογώτερος. ἦσαν δ' αὐτῷ καὶ παῖδες κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον τέσσαρες, Νάβδος Ἀβιοῦς Ἐλεάζαρος Ἰθάμαρος.

ὅσα δὲ τῶν πρὸς τὴν τῆς σκηνῆς κατασκευὴν πα- 2
5 ρεσκευασμένων ἦν περιττά, ταῦτ' ἐκέλευσεν εἰς φάρση σκεπαστήρια τῆς τε σκηνῆς αὐτῆς καὶ τῆς λυχνίας καὶ θυμιατηρίου καὶ τῶν ἄλλων σκευῶν ἀναλῶσαι, ὅπως κατὰ τὴν ὁδοιπορίαν ταῦτα μὴτ' ἐξ ὑετοῦ μὴδὲν μὴτ' ἐκ κοινορτοῦ βλάβηται. τό τε πλῆθος ἀθροίσας πάλιν, 10 εἰσφορὰν αὐτῷ προσέταξεν εἰσφέρειν σίκλου τὸ ἥμισυ καθ' ἕκαστον· ὁ δὲ σίκλος νόμισμα Ἐβραίων ὧν Ἀττικὰς δέχεται δραχμὰς τέσσαρας. οἱ δ' ἐτόίμως ὑπήκουον οἷς ἐκέλευε Μωϋσῆς, καὶ τὸ πλῆθος τῶν εἰσφερόντων ἦν ἐξήκοντα μυριάδες καὶ πεντακισχίλιοι καὶ πεντακό- 15 σιοι καὶ πεντήκοντα. ἔφερον δὲ τὸ ἀργύριον τῶν ἐλευθέρων οἱ ἀπὸ εἴκοσι καὶ ἄνω ἐτῶν ἄχρι πεντήκοντα γεγονότες. τὸ δὲ συγκομισθὲν εἰς τὰς περὶ τὴν σκηνὴν χρείας ἀναλοῦτο.

ἠγγυξε δὲ καὶ τὴν σκηνὴν καὶ τοὺς ἱερέας, τρόπῳ 3
20 τοιούτῳ ποιούμενος αὐτῶν τὴν κάθαρσιν. σμύρνης ἐπιλέκτου σίκλους πεντακοσίους καὶ ἱερεῶν ἴσους, κινάμωμον δὲ καὶ καλάμωμον (ἔστι δὲ καὶ τοῦτο εἶδος θυώματος) ἡμίσειαν τῶν προτέρων ὀλκήν, κεκομμένα δεύειν ἐκέλευσεν, ἐλαίου τε ἐλαῖνον εἶν (μέτρον δ' ἔστι τοῦτο 25 ἐπιχώριον δύο χόας Ἀττικοῦς δεχόμενον) ἀναμίξαντας καὶ καθεψήσαντας σκευάσαι τέχνη μυρσιφῶν χρῆσμα εὐωδέστατον. κᾶπειτα τοῦτο λαβὼν αὐτοὺς τε τοὺς ἱερέας καὶ πᾶσαν τὴν σκηνὴν χρίων κεκάθαρκε, τὰ τε θυμιάματα (πολλὰ δ' ἔστι καὶ ταῦτα ποικίλα κατὰ τὴν 30 σκηνὴν) ἐπὶ τοῦ χρυσοῦ θυμιατηρίου μεγάλης πάντ τιμῆς ὄντα συνεφέρετο· ὧν παραλείπω τὴν φύσιν ἐκδιηγεῖσθαι, μὴ δι' ὄχλου γένηται τοῖς ἐντυγχάνουσι.

δὲ τῆς ἡμέρας, πρὶν τε ἀνασχεῖν τὸν ἥλιον καὶ πρὸς
δυσμαῖς, θυμῶν ἐχοῖν, ἔλαιόν τε ἀγνίσαντας φυλάσ-
σειν εἰς τοὺς λύχνους, ὧν τοὺς μὲν τρεῖς ἐπὶ τῇ ἱερᾷ
λυχνίᾳ φέγγειν ἔδει τῷ θεῷ κατὰ πᾶσαν ἡμέραν, τοὺς
δὲ λοιποὺς περὶ τὴν ἑσπέραν ἄπτοντας. 5

4 ἀπάντων δ' ἤδη πέρας εἰληφότων, ἔδοξαν ἄριστοι
τῶν δημιουργῶν Βεσελέηλος καὶ Ἑλίαβος. τῶν γὰρ
ἐνευρημένων τοῖς προτέροις αὐτοὶ προεθυμήθησαν ἀμεί-
νονα προσεργάσασθαι, λαβεῖν τε ἐπίνοιαν ὧν πρότερον
ἠγνόουν τὴν κατασκευὴν ἱκανώτατοι. τούτων μέντοι 10
Βεσελέηλον συνέβη κριθῆναι τὸν κράτιστον. ὁ δὲ πᾶς
χρόνος εἰς τὸ ἔργον διήλθε μηνῶν ἑπτὰ, καὶ μετὰ τοῦτο
ἄφ' οὗ τὴν Αἴγυπτον ἐξέλιπον, ἐνιαυτὸς αὐτοῖς πρῶτος
ἔτελειοῦτο. ἀρχομένου δὲ τοῦ δευτέρου ἔτους, μηνὶ
Ἐανθικῷ κατὰ Μακεδόνας Νισάν δὲ κατὰ Ἑβραίους, 15
νουμηρία τὴν σκηνὴν ἀφιεροῦσι καὶ πάνθ' ὅσα περὶ αὐ-
τὴν σκευὴ μοι δεδήλωται.

5 ἐπέδειξε δὲ αὐτὸν ὁ θεὸς ἡσθέντα τῷ ἔργῳ τῶν
Ἑβραίων καὶ μὴ μάτην αὐτοὺς πονήσαντας ὑπερηφα-
νεῖα τῆς χρήσεως, ἀλλ' ἐπεξενώθη καὶ κατεσκηνώσε τῷ 20
ναῷ τούτῳ. τὴν δὲ παρουσίαν οὕτως ἐποίησεν. ὁ μὲν
οὐρανὸς καθαρὸς ἦν, ὑπὲρ δὲ τὴν σκηνὴν μόνην ἠχλυ-
σεν, οὔτε βαθεῖ πάνυ νέφει καὶ πυκνῷ περιλαβὼν αὐ-
τὴν, ὥστ' εἶναι δόξα χεϊμέριον, οὔτε μὴν λεπτῷ οὕτως
ὥστε τὴν ὄψιν ἰσχύσαι τι δι' αὐτοῦ κατανοῆσαι· ἠδεῖα 25
δὲ ἀπ' αὐτοῦ δρόσος ἔρρει καὶ θεοῦ δηλοῦσα παρου-
σίαν τοῖς τοῦτο καὶ βουλομένοις καὶ πεπιστευκόσι.

6 Μωϋσῆς δὲ τοὺς τέκτονας οἷαις εἰκὸς ἦν δωρεαῖς
τοὺς τοιαῦτα εἰργασμένους τιμήσας, ἔθυσεν ἐν τῷ τῆς
σκηνῆς αἰθρῶν κατὰ προστολήν τοῦ θεοῦ ταῦρον καὶ 30
κρίον καὶ ἔριφον ὑπὲρ ἀμαρτάδων· καὶ δὴ λέγειν ἐν
τοῖς περὶ θυσιαῶν μέλλω τὰ προσσόμενα περὶ τὰς ἱε-

ρουργίας, ἐν ἐκείνοις δηλώσω περὶ τε ὧν ὀλοκαυτεῖν
κελεύει καὶ ὧν μεταλαμβάνειν τῆς βρώσεως ἐφήσειν
ὁ νόμος· καὶ τοῦ αἵματος τῶν τεθυμένων τὴν τε στο-
λὴν τοῦ Ἀαρῶνος καὶ αὐτὸν σὺν τοῖς παισὶν ἔρραινεν,
5 ἀφαγνίσας πηγαίῳ τε ὕδασι καὶ μύρῳ, ἵνα τοῦ θεοῦ
γίνωιντο. ἐπὶ μὲν οὖν ἡμέρας ἑπτὰ τοῦτον τὸν τρόπον
αὐτοὺς τε καὶ τὰς στολὰς ἐθεράπευε, τὴν τε σκηνὴν
καὶ τὰ περὶ αὐτὴν σκευὴ ἑλαίῳ τε προθυμωμένῳ κα-
θῶς εἶπον, καὶ τῷ αἵματι τῶν ταύρων καὶ κριῶν σφα-
10 γέντων καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἑνὸς κατὰ γένος· τῇ δὲ
ὀργῇ κατήγγειλεν ἑορτὴν τῷ λαῷ καὶ θύειν προσέταξε
κατὰ δύναμιν. οἱ δ' ἀλλήλοις ἀμιλλώμενοι καὶ ὑπερβάλ-
λειν φιλοτιμούμενοι τὰς θυσίας ἄς ἕκαστος ἐπιφέρει,
τοῖς λεγομένοις ὑπήκουον. ἐπικειμένων δὲ τῶν ἱερῶν
15 τῷ βωμῷ, αἰφνίδιον ἐξ αὐτῶν πῦρ ἀνήφθη αὐτόματον,
καὶ ὅμοιον ἀστραπῆς λαμπηδόνι ὀρώμενον τῇ φλογὶ
πάντα ἑδαπάνη τὰ ἐπὶ τοῦ βωμοῦ.

συνέβη δὲ καὶ Ἀαρῶνι συμφορὰ τις ἐκ τούτου, λο- 7
γισομένῳ ὡς ἐπ' ἀνθρώπῳ καὶ πατρί, γενναίως δ' ὑπ'
20 αὐτοῦ καρτεροθεῖσα, ὅτι καὶ τὴν ψυχὴν πρὸς τὰ συμ-
πίπτοντα στεροδὸς ἦν, καὶ κατὰ βούλησιν τοῦ θεοῦ
ἠγείτο τὸ πάθος γερονέαι. τῶν γὰρ υἱῶν αὐτοῦ τεσ-
σάρων ὄντων, ὡς προεῖπον, δύο οἱ πρεσβύτεροι Νάβα-
δος καὶ Ἀβιοῦς, κομίσαντες ἐπὶ τὸν βωμὸν οὐχ ὧν
25 προεῖπεν Μωϋσῆς θυωμάτων ἀλλ' οἷς ἐχρῶντο πρότε-
ρον, κατεκαύθησαν, τοῦ πυρὸς ἐπ' αὐτοὺς τὴν ὀρμὴν
βαλόντος καὶ τὰ στέγνα καὶ τὰ πρόσωπα φλέγειν αὐ-
τῶν ἀρξαμένου, καὶ σβέσαι μηδενὸς δυναμένου. καὶ οἱ
μὲν οὕτως ἀπέθανον, Μωϋσῆς δὲ κελεύει τὸν πατέρα
30 αὐτῶν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς βαστάσαντας τὰ σώματα καὶ
κομίσαντας τῆς παρεμβολῆς ἕξω θάψαι μεγαλοπρεπῶς.
πενθεῖ δ' αὐτοὺς τὸ πλῆθος, χαλεπῶς ἐπὶ τῷ θανάτῳ

παρὰ δόξαν οὕτω γεγεννημένῳ διατεθέν· μόνους δὲ Μωϋσῆς τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν καὶ τὸν πατέρα μὴ φροντίξειν τῆς ἐπ' αὐτοῖς λύπης ἠξίωσε, προκοινοῦντας τὴν εἰς τὸν θεὸν τιμὴν τοῦ περὶ αὐτοὺς σκυθρωποῦ· ἦδη γὰρ Ἀαρῶν καὶ τὴν στολὴν τὴν ἱερὰν ἠμφίεστο. 5

8 Μωϋσῆς δὴ πᾶσαν τιμὴν παραιτησάμενος, ἦν ἑώρα τὸ πλήθος αὐτῷ παρέχειν ἔτοιμον, πρὸς μόνῃ τῇ τοῦ θεοῦ θεραπείᾳ διετέλει. καὶ τῶν μὲν εἰς τὸ Σιναῖον ἀνόδων ἀπέχετο, εἰς δὲ τὴν σκηνὴν εἰσιὼν ἐχορηματίζετο περὶ ὧν ἐδεῖτο παρὰ τοῦ θεοῦ, ἰδιωτεύων καὶ τῇ 10 στολῇ καὶ πᾶσι τοῖς ἄλλοις ἄγων ἑαυτὸν δημοτικώτερον, καὶ μηδὲν βουλόμενος τῶν πολλῶν διαφέρειν δοκεῖν ἢ μόνῳ τῷ προνοούμενῳ αὐτῶν βλέπεσθαι. ἔτι δὲ τὴν πολιτείαν καὶ τοὺς νόμους ἔγραφε, καθ' οὓς κεχαρισμένως τῷ θεῷ βιώσονται, μηδὲν ἀλλήλοις ἐγκα- 15 λειν ἔχοντες. ταῦτα μέντοι κατὰ τὴν ὑπαγόρευσιν τοῦ θεοῦ συνετάττετο.

διέξιμι μὲν οὖν περὶ τῆς πολιτείας καὶ τῶν νό- 9 μων, ὃ μέντοι περὶ τῆς τοῦ ἀρχιερέως στολῆς παρέλιπον, διελθεῖν βούλομαι· οὐδαμόθεν γὰρ προφητῶν 20 κακουργίας κατέλιπεν ἀφορμὴν. εἰ δέ τινες τοιοῦτοι γένοιοντο, παρεγχειρεῖν τῷ τοῦ θεοῦ ἀξιώματι... αὐτοκράτορα δ' εἶναι τὸν θεὸν παρατυγχάνειν τοῖς ἱεροῖς [κατέλιπεν], ὁπότε θελήσεις, καὶ μὴ παρεῖναι. καὶ τοῦτο οὐχ Ἑβραίοις δῆλον εἶναι μόνον ἠθέλησεν, 25 ἀλλὰ καὶ τῶν ξένων τοῖς παρατυγχάνουσι. τῶν γὰρ λίθων οὓς ἐπὶ τῶν ὄμων φέρειν τὸν ἀρχιερέα προείπον (σαρδόνυχες δὲ ἦσαν, καὶ σημαίνειν αὐτῶν τὴν φύσιν ἠγοῦμαι περισσόν, πᾶσιν εἰς γινῶσιν ἀφιγμένων) συνέβαινε λάμπειν, ὁπότε ταῖς ἱερουργίαις ὁ θεὸς παρείη, 30 τὸν ἕτερον τὸν ἐπὶ τῷ δεξιῷ τῶν ὄμων πεπορημένον, ἀνγῆς ἀποπηδώσης καὶ τοῖς πορρωτάτω φαινομένης,

οὐ πρότερον ταύτης ὑπαρχούσης τῷ λίθῳ. θαυμαστὸν μὲν οὖν καὶ τοῦτο τοῖς μὴ τὴν σοφίαν ἐπ' ἐκφανλισμῷ τῶν θείων ἠσκηκόσιν· ὃ δ' ἔστι τούτου θαυμασιώτερον ἐρῶ. διὰ γὰρ τῶν δώδεκα λίθων, οὓς κατὰ στέρον ὁ 5 ἀρχιερεὺς ἐνεραμμένους τῷ ἑσσηνί φορεῖ, νίκην μέλλουσι πολεμεῖν προεμῆνεν ὁ θεός· τοσαύτη γὰρ ἀπήστραπτεν ἀπ' αὐτῶν ἀνγῆ μήπω τῆς στρατιᾶς κεννημένης, ὡς τῷ πλήθει παντὶ γνωρίζον εἶναι τὸ παρεῖναι τὸν θεὸν εἰς τὴν ἐπικουρίαν. ὅθεν Ἕλληνες οἱ τὰ ἡμέ- 10 τερα τιμῶντες ἔθνη διὰ τὸ μηδὲν ἀντιλέγειν δύνασθαι τούτοις, τὸν ἑσσηνὴν λόγιον καλοῦσιν. ἐπαύσατο μὲν οὖν ὁ τε ἑσσηνῆς καὶ ὁ σαρδόνυξ τοῦ λάμπειν ἔτεσι διακοσίοις πρότερον ἢ ταύτην ἐμὲ συνθεῖναι τὴν γραφὴν, τοῦ θεοῦ δυσχεράνατος ἐπὶ τῇ παραβάσει τῶν 15 νόμων· περὶ ὧν ἔροῦμεν εὐκαιρότερον· τρέφομαι δὲ νῦν ἐπὶ τὸν ἐξῆς λόγον.

καθιερωμένης γὰρ ἦδη τῆς σκηνῆς καὶ διακεκο- 10 σμημένων τῶν περὶ τοὺς ἱερέας, τό τε πλήθος ὁμόσκηνον ἑαυτῷ τὸν θεὸν ἔκριεν εἶναι, καὶ τρέπεται πρὸς 20 θυσίας τε καὶ αἰνέσεις ὡς ἅπασαν ἦδη κακοῦ προσδοκίαν ἀπεωσμένον, καὶ περὶ τῶν μελλόντων ὡς ἀμεινόνων εὐθυμοῦντες· δωρεάς τε τῷ θεῷ, τὰς μὲν κοινῇ τὰς δὲ κατ' ἰδίαν, ἀνετίθεσαν κατὰ φυλάς. οἳ τε γὰρ φύλαρχοι κατὰ δύο συνελθόντες ἄμαξαν καὶ δύο 25 βόας προσκομίζουσι (ἔξ μὲν οὖν ἦσαν αὐταὶ) καὶ τὴν σκηνὴν ἐν ταῖς ὁδοιπορίαις παρεκόμεζον. πρὸς τούτοις ἕκαστος φιάλην τε κομίζει καὶ τρύβλιον καὶ θυῖσκη, τὴν μὲν δωρικὸν δέκα δυναμένην καὶ πλήρη θυμιαμάτων· τὸ δὲ τρύβλιον καὶ ἡ φιάλη (ἀργύρεα δὲ ἦν) 30 σίκλους μὲν δὴ αἱ δύο διακοσίους εἶλκον, εἰς δὲ τὴν φιάλην ἑβδομήκοντα μόνοι δεθαπάνηντο, πλήρεις δὲ ἦσαν ἀλεύρων ἐλαίῳ πεφυραμένων, οἷς ἐπὶ τῷ βωμῷ

χωρῶνται πρὸς τὰς ἱερουργίας. μόσχον τε καὶ κριὸν σὺν ἀρνίῳ τῶν ἑτησίων ὀλομελῆ καυθησόμενα, καὶ σὺν αὐτοῖς χίμαρον ἐπὶ παρατήσει ἀμαρτημάτων. προσῆγε δὲ τῶν ἀρχόντων ἕκαστος καὶ ἑτέρας θυσίας σωτηρίου λεγομένας, καθ' ἑκάστην ἡμέραν δύο τε βόας καὶ πέντε 5 κριοὺς σὺν ἀρνάσιν ἑτέροις καὶ ἐρίφοις.

οὗτοι μὲν δὴ θύουσιν ἐπὶ ἡμέρας δώδεκα, κατὰ πᾶσαν ἡμέραν εἰς. Μωϋσῆς δὲ οὐκέτ' ἀναβαίνων ἐπὶ τὸ Σιναιὸν ὄρος, ἀλλ' εἰς τὴν σκηνην εἰσιῶν, ἀνεμάνθανε παρὰ τοῦ θεοῦ περὶ τε τῶν πρακτέων καὶ τῶν νόμων 10 τῆς συντάξεως, οὓς κρείττους ἢ κατὰ σύνεσιν ἀνθρωπίνην ὄντας εἰς τὸν ἅπαντα βεβαίως αἰῶνα συνέβη φυλαχθῆναι, δωρεὰν εἶναι δόξαντας τοῦ θεοῦ, ὡς μήτ' ἐν εἰρήνῃ ὑπὸ τρυφῆς μήτ' ἐν πολέμῳ κατ' ἀνάγκην Ἑβραίους παραβῆναι τινα τῶν νόμων. ἀλλὰ περὶ μὲν 15 τούτων παύομαι λέγων, γραφὴν ἑτέραν ἡξικῶς συνθεῖναι περὶ τῶν νόμων· νυνὶ δ' ὀλίγων τινῶν ἐπιμνησθήσομαι τῶν ἐφ' ἀγγελίαις καὶ ἱερουργίαις κειμένων· καὶ γὰρ τὸν λόγον μοι περὶ θυσιῶν ἐνεστάναι συμβέβηκε. δύο μὲν γὰρ εἰσιν ἱερουργίαι· τούτων δ' ἡ μὲν 20 ὑπὸ τῶν ἰδιωτῶν, ἑτέρα δ' ὑπὸ τοῦ δήμου συντελούμεναι κατὰ δύο γίνονται τρόποις. τῆς μὲν ὀλοκαυτοῦται πᾶν τὸ θυόμενον, καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὴν προσηγορίαν τοιαύτην ἔλαβεν, ἢ δὲ χαριστήριός τέ ἐστι καὶ κατ' εὐωχίαν δοῦναι τῶν τεθυκότων. ἐρῶ δὲ περὶ τῆς προ- 25 τέρας. ἀνὴρ ἰδιώτης ὀλοκαυτῶν θύει μὲν βοῦν καὶ ἀρνίον καὶ ἔριπον, ταῦτα μὲν ἐπέτεια, τοὺς δὲ βοῦς ἐφέιται θύειν καὶ προήκοντας. ἄρρενα δὲ ὀλοκαυτοῦται τὰ πάντα. σφαγέντων δὲ τούτων τὸν κύκλον τῷ αἵματι δεύουσι τοῦ βωμοῦ οἱ ἱερεῖς, εἶτα καθαρὰ ποιήσαντες 30 διαμελλζουσι, καὶ πάσαντες ἅλσιν ἐπὶ τὸν βωμὸν ἀνατιθέασι, σχιζῶν ἢδη πεπληρωμένου καὶ πυρὸς φλεγο-

μένον. τοὺς δὲ πόδας τῶν ἱερῶν καὶ τὰ κατὰ νηδὺν ἐκκαθάραντες ἀκριβῶς τοῖς ἄλλοις καθαγνισθησόμενα προσεπιφέρουσι, τὰς δορὰς τῶν ἱερῶν λαμβανόντων. καὶ ὁ μὲν τῆς ὀλοκαυτώσεως τρόπος ἐστὶν οὗτος, τὰς δὲ 2 5 χαριστηρίους θυσίας ἐπιτελοῦντες τὰ αὐτὰ μὲν ζῶα θύουσιν, ὀλόκληρα δὲ ταῦτα καὶ τῶν ἐπετείων προσβύτερα, ἄρρενα μέντοι θήλεσι συνδυαζόμενα. θύσαντες δὲ ταῦτα φοινίσσουσι μὲν αἵματι τὸν βωμὸν, τοὺς δὲ νεφροὺς καὶ τὸν ἐπίπλου καὶ πάντα τὰ πιμελῆ σὺν τῷ 10 λοβῷ τοῦ ἥπατος καὶ σὺν αὐτοῖς τὴν οὐρὰν τοῦ ἀρνὸς ἐπιφέρουσι τῷ βωμῷ· τὸ δὲ στῆθος καὶ τὴν κνήμην τὴν δεξιὰν τοῖς ἱερεῦσι παρασχόντες ἐπὶ δύο ἡμέρας εὐωχοῦνται τοῖς καταλειπομένοις τῶν κρεῶν. ἃ δ' ἂν περυσσέσῃ, κατακαίουσι.

15 θύουσι δὲ καὶ ὑπὲρ ἀμαρτάδων, καὶ ὁμοίως τῷ περὶ 3 τῶν χαριστηρίων τῆς ἱερουργίας τρόπῳ γίνεται. οἱ δ' ἀδύνατοι πορίζειν τὰ τέλεια θύματα περιστερὰς ἢ τρυγόνας δύο, ὧν τὸ μὲν ὀλοκαυτοῦται τῷ θεῷ, τὸ δὲ τοῖς ἱερεῦσιν εἰς βρωσίν διδόασιν. ἀκριβέστερον δὲ περὶ 20 τῆς θυσίας τῶνδε τῶν ζῴων ἐν τοῖς περὶ θυσιῶν ἐροῦμεν. ὁ μὲν γὰρ κατὰ ἀγνοίαν εἰς τοῦτο προσπεσὼν ἄρνα καὶ ἔριπον θήλειαν τῶν αὐτοετῶν προσφέρει, καὶ τῷ μὲν αἵματι δεύει τὸν βωμὸν ὁ ἱερεὺς, οὐχ ὡς τὸ πρῶτον, ἀλλὰ τῶν γωνιῶν τὰς ἐξοχὰς· καὶ τοὺς τε νεφροὺς 25 καὶ τὴν ἄλλην πιμελὴν σὺν τῷ λοβῷ τοῦ ἥπατος ἐπιφέρουσι τῷ βωμῷ. οἱ δ' ἱερεῖς τὰς τε δορὰς ἀποφέρουσι καὶ τὰ κρέα, ἐπ' ἐκείνης δαπανήσαντες τῆς ἡμέρας ἐν τῷ ἱερῷ· ὁ γὰρ νόμος εἰς τὴν αὔριον ἀπολιπεῖν οὐκ ἔα. ὁ δὲ ἀμαρτῶν μὲν, ἑαυτῷ δὲ συνειδῶς καὶ μηδένα 30 ἔχων τὸν ἐξελέγχοντα, κριὸν θύει, τοῦ νόμον τοῦτο κελεύοντος· οὗ τὰ κρέα κατὰ τὸ ἱερὸν ὁμοίως οἱ ἱερεῖς αὐθημερὸν σιτοῦνται. οἱ δὲ ἄρχοντες ἐφ' οἷς ἡμάρτα-

νον ἐκθύμενοι ταῦτὰ μὲν κομίζουσι τοῖς ἰδιώταις, διαλλάσσουσι δὲ τῷ προσάγειν θύματα ταύρου καὶ ἔριφον ἄρρενας.

4 νόμος δὲ ταῖς ἰδιωτικαῖς καὶ ταῖς δημοσίαις θυσίαις καὶ ἄλευρον ἐπιφέρεσθαι καθαρώτατον, ἄρνιῶν 5 μὲν ἄσάφρονος μέτρον, κριῶν δὲ δυοῖν, ταύρων δὲ τριῶν. τοῦτο καθαρίζουσιν ἐπὶ τῷ βωμῷ μεμακρμένου ἐλαίου. κομίζεται γὰρ δὴ καὶ ἔλαιον ὑπὸ τῶν τεθνηκότων, ἐπὶ μὲν βοῖ εἰνὸς ἡμισυ, ἐπὶ δὲ κριῶν μέρος τούτου τρίτον τοῦ μέτρον, καὶ τετάρτη μερὶς ἐπὶ ἄρνιῶν. ὁ δὲ εἶν μέ- 10 τρον ἀρχαῖον Ἑβραίων, δύνανται δὲ δύο χόας Ἀττικῆς. τὸ δ' αὐτὸ μέτρον τῷ ἐλαίῳ καὶ οἴνου παρήγον· σπένδουσι δὲ περὶ τὸν βωμὸν τὸν οἶνον. εἰ δέ τις θυσίαν οὐκ ἐπιτελῶν ἐπενέγκαι κατ' εὐχὴν σεμίδαλιν, ταύτης ἀπαρχὴν μίαν ἐπιβάλλει τῷ βωμῷ δράκα· τὴν δὲ λοι- 15 πὴν οἱ ἱερεῖς πρὸς τροφήν λαμβάνουσιν, ἢ ἐψηθεῖσαν (ἐλαίῳ γὰρ συμπεφύραται) ἢ γενομένων ἄρτων. ἱερέως δὲ κομίσαντος καὶ ὀποσονοῦν ὀλοκαυτοῦν ἀναγκαῖον. κωλύει δὲ ὁ νόμος θύειν ζῶον ἀνθημερινὸν μετὰ τοῦ γεγεννηκότος ἐπὶ ταυτό, οὐδ' ἄλλως δὲ πρὶν ὀρθοῦν 20 ἡμέραν γεννηθέντι διελθεῖν. γίνονται δὲ ἄλλαι θυσίαι ὑπὲρ τοῦ τὰς νόσους διαφυγεῖν ἢ κατ' ἄλλας αἰτίας, εἰς ἃς πέμματα σὺν ἱερείοις ἀναλίσκεται· ὧν εἰς τὴν ὑστέρα οὐδὲν ὑπολιπεῖν ἐστὶ νόμιμον, τῶν ἱερέων μέρος ἴδιον λαβόντων. 25

10 ἐκ δὲ τοῦ δημοσίου ἀναλώματος νόμος ἐστὶν ἄρνα καθ' ἐκάστην ἡμέραν σφάζεσθαι τῶν αὐτοετῶν ἀρχομένης τε ἡμέρας καὶ ληγούσης· κατὰ δὲ ἐβδόμην ἡμέραν, ἣτις σάββατα καλεῖται, δύο σφάζουσι, τὸν αὐτὸν τρόπον ἱερουργοῦντες. τῇ δὲ νομηγείᾳ τὰς τε καθημερι- 30 νὰς θυσίας ἐπιτελοῦσι καὶ δύο βόας σὺν ἀρνάσιν ἐνιαυσίοις ἑπτὰ καὶ κριὸν, ἔριφον δὲ ἐπὶ παραιτήσεσιν ἁμαρ-

τάδων, εἴ τι κατὰ λήθην γένοιτο. τῷ δ' ἐβδόμῃ μηνί, 2 ὃν Μακεδόνες Ὑπερβερεταῖον καλοῦσι, προσθέντες τοῖς εἰρημένοις ταύρον καὶ κριὸν καὶ ἄρνας ἑπτὰ θύουσι καὶ ἔριφον ὑπὲρ ἁμαρτάδων.

5 δεκάτῃ δὲ τοῦ αὐτοῦ μηνὸς κατὰ σελήνην διανη- 3 στεύοντες ἕως ἑσπέρας θύουσιν ἐν ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ ταύρον τε καὶ κριοὺς δύο καὶ ἄρνας ἑπτὰ καὶ ὑπὲρ ἁμαρτάδων ἔριφον. προσάγουσι δὲ δύο πρὸς τούτοις ἔριφους, ὧν ὁ μὲν ζῶν εἰς τὴν ὑπερόριον ἐρημίαν πέ- 10 πεται, ἀποτροπιασμός καὶ παραίτησις τοῦ πλήθους παντὸς ὑπὲρ ἁμαρτημάτων ἐσόμενος, τὸν δ' ἐν τοῖς προαστείοις εἰς καθαρώτατον ἄγοντες χωρὶον αὐτόθι σὺν αὐτῇ καίουσιν τῇ δορᾷ, μηδὲν ὄλως καθάραντες. 15 συγκатаκαίεται δὲ ταῦρος οὐχ ὑπὸ τοῦ δήμου προσα- χθεῖς, ἀλλ' ἐκ τῶν ἰδίων ἀναλωμάτων τοῦ ἀρχιερέως παρασχόντος. οὗ δὲ σφαγέντος, εἰσκομίσας εἰς τὸν ναὸν τοῦ αἵματος ἅμα καὶ τοῦ ἔριφου, φαίνει τῷ δακτύλῳ τὸν ὄροφον ἐπτάκις, τοῦ δ' αὐτοῦ καὶ τὸ ἔδαφος, καὶ τοσαυτάκις εἰς τὸν ναὸν καὶ περὶ τὸν χρύσειον βω- 20 μόν, καὶ τὸ λοιπὸν περὶ τῷ μείζονι, κομίσας εἰς τὸ αἶθριον. πρὸς τούτοις τὰς ἐξοχὰς καὶ τοὺς νεφροὺς καὶ τὴν πιμελὴν σὺν τῷ λοβῷ τοῦ ἥπατος ἐπιφέρουσι τῷ βωμῷ. παρέχεται δὲ καὶ κριὸν ὁ ἀρχιερεὺς ὀλοκαύτω- 25 σιν τῷ θεῷ.

25 τῇ δὲ πέμπτῃ τοῦ αὐτοῦ μηνὸς καὶ δεκάτῃ, τρεπο- 4 μένου τὸ λοιπὸν τοῦ καιροῦ πρὸς τὴν χειμέριον ὥραν, σιμνὰς πῆγνυσθαι κελεύει κατὰ οἰκίαν ἕκαστον, τὸ κριὸς ὑφορωμένους ἐπὶ φυλακῇ τοῦ ἔτους, ὅταν τε πα- 30 τριδίων ἐπιτύχοιεν, παραγινόμενους εἰς ἐκείνην τὴν πόλιν ἣν διὰ τὸν ναὸν μητρόπολιν ἔξουσιν, ἐφ' ἡμέρας ὀκτὼ ἑορτὴν ἄγοντας ὀλοκαυτοῦν τε καὶ θύειν τῷ θεῷ τότε χαριστήρια, φέροντας ἐν ταῖς χερσὶν εἰρεσιώνην

μυρσίνης καὶ ἰτέας σὺν κριάδι φοίνικος πεπονημένην, τοῦ μήλου τοῦ τῆς περσέας προσόντος. εἶναι δὲ τῆ πρώτῃ τῶν ἡμερῶν τὴν τῆς ὀλοκαυτώσεως θυσίαν ἐκ τριῶν καὶ δέκα βοῶν καὶ ἄρνων ἐνὶ πλειόνων καὶ κριῶν δύο, κατὰ παρατήσιν ἀμαρτιῶν ἐρίφου προστιθεμένου. 5 ταῖς δ' ἐξῆς ἡμέραις ὁ μὲν αὐτὸς ἀριθμὸς τῶν ἄρνων καὶ τῶν κριῶν σὺν καὶ τῷ ἐρίφῳ θύεται, ὑφαιρούντες δὲ ἐκάστης ἡμέρας ἓνα τῶν βοῶν εἰς ἑπτὰ καταυτῶσιν. ἀνιένται δὲ ἀπὸ παντὸς ἔργου κατὰ τὴν ὀργόην ἡμέραν, καὶ τῷ θεῷ, καθὰ προειρήκαμεν, μόσχον τε θύουσι 10 καὶ κριὸν καὶ ἄρνας ἑπτὰ καὶ ὑπὲρ ἀμαρτημάτων παραιτήσεως ἔριφον.

καὶ ταῦτα μὲν Ἑβραίοις τὰς σκηναὺς πηγνύουσιν 5 ἐπιτελεῖν ἐστὶ πάτριον· τῷ δὲ μηνὶ τῷ Ξανθικῷ, ὃς Νισὰν παρ' ἡμῖν καλεῖται καὶ τοῦ ἔτους ἐστὶν ἀρχή, 15 τεσσαρεσκαίδεκάτῃ κατὰ σελήνην, ἐν κριῷ τοῦ ἡλίου καθεστῶτος (τούτῳ γὰρ τῷ μηνὶ τῆς ὑπ' Αἰγυπτίοις δουλείας ἡλευθερώθημεν), καὶ τὴν θυσίαν ἣν τότε ἐξιόντας Αἰγύπτου θῦσαι προεῖπον ἡμᾶς, Πάσχα λεγομένην, δι' ἔτους ἐκάστου θύειν ἐνόμισε. καὶ δὴ τελοῦ- 20 μεν αὐτὴν κατὰ φρατρίας, μηδενὸς τῶν τεθνημένων εἰς τὴν ἐπιούσαν τηρουμένου. πέμπτῃ δὲ καὶ δεκάτῃ διαδέχεται τὴν τοῦ Πάσχα ἢ τῶν ἀζύμων ἑορτή, ἑπτὰ ἡμέρας οὔσα, καθ' ἣν ἀζύμοις τρέφονται· καὶ καθ' ἐκάστην ἡμέραν ταῦροι σφάζονται δύο καὶ κριὸς μὲν εἷς, 25 ἑπτὰ δὲ ἄρνες. καὶ ταῦτα μὲν ὀλοκαυτοῦται, προστιθεμένου τοῖς πᾶσι καὶ ἐρίφου ὑπὲρ ἀμαρτιῶν, εἰς εὐωχίαν κατὰ ἡμέραν ἐκάστην τοῖς ἱερεῦσι· τῆ δὲ δευτέρῃ τῶν ἀζύμων ἡμέρᾳ (ἕκτῃ δ' ἐστὶν αὕτη καὶ δεκάτῃ) τῶν καρπῶν οὓς ἐθέρισαν (οὗ γὰρ ἤψαντο πρότερον 30 αὐτῶν) μεταλαμβάνουσι, καὶ τὸν θεὸν ἡγούμενοι τιμᾶν δίκαιον εἶναι προῶτον, παρ' οὗ τῆς εὐπορίας τού-

των ἔτυχον, τὰς ἀπαρχὰς αὐτῷ τῆς κριθῆς ἐπιφέρουσι τὸν τρόπον τοῦτον. φρύξαντες τῶν σταχύων τὸ δράγμα καὶ πτίσαντες, καὶ καθαρὰς πρὸς ἄλεσμον τὰς κριθὰς ποιήσαντες, τῷ βωμῷ ἀσάφωνα προσάγουσι τῷ θεῷ, 5 καὶ μίαν ἐξ αὐτοῦ δράκα ἐπιβαλόντες τῷ βωμῷ τὸ λοιπὸν ἀφιᾶσιν εἰς χοῦσιν τοῖς ἱερεῦσι· καὶ τότε λοιπὸν δημοσία ἔξεστι πᾶσι καὶ ἰδία θερίζειν. θύουσι δ' ἐπὶ ταῖς ἀπαρχαῖς τῶν καρπῶν ἄρνιον εἰς ὀλοκαύρωσιν τῷ θεῷ.

10 ἑβδόμῃ δ' ἑβδομάδος διαγεγενημένης μετὰ ταύτην 6 τὴν θυσίαν (αὗται δ' εἰσὶν αἱ τῶν ἑβδομάδων ἡμέραι τεσσαράκοντα καὶ ἑννέα) τῆ πεντηκοστῇ, ἣν Ἑβραῖοι Ἀσαρθὰ καλοῦσι (σημαίνει δὲ τοῦτο πεντηκοστήν), προσάγουσι τῷ θεῷ ἄρτον, ἀλφίτων μὲν πυρίνων ἀσ- 15 σάφωνας δύο μετὰ ζύμης γεγονότων, θυμάτων δὲ ἄρνας δύο. ταῦτα μὲν γὰρ τῷ θεῷ προσάγειν μόνου εἰς δεῖπνον τοῖς ἱερεῦσι σκευάζεται, καὶ καταλιπεῖν οὐδὲν ἐστὶν ἐξ αὐτῶν εἰς τὴν ἐπιούσαν συγκεχωρημένον. ὀλο- 20 καυτωθησομένους δὲ μόσχους θύουσι τρεῖς καὶ κριοὺς δύο καὶ ἄρνας τεσσαρεσκαίδεκα, ἐρίφους δὲ δύο ὑπὲρ ἀμαρτημάτων. ἔστι δ' οὐδεμία τῶν ἑορτῶν καθ' ἣν οὐχ ὀλοκαυτοῦσιν, οὐδὲ τῶν πόνων τῶν ἐπὶ τοῖς ἔργοις ἄνεσιν οὐ διδόασιν, ἀλλ' ἐν πάσαις νόμιμον τό τε τῆς 25 θυσίας εἶδος καὶ τὸ τῆς ἀργίας ἀταλαίπωρον, καὶ πρὸς εὐωχίας εἰσὶ τεθνηκότες. ἐκ μέντοι τοῦ κοινοῦ σῖτος 7 ὀπτός ζύμης ἄμοιρος· ἀσάφωνες δ' εἵκοσι καὶ τέσσαρες εἰς τοῦτο ἀναλοῦνται. ὀπτῶνται δὲ ἀνὰ δύο διαίρεθέντες μὲν τῆ πρὸ τοῦ σαββάτου, τῷ δὲ σαββάτῳ πρῶτ' 30 νομισθέντες ἐπὶ τῆς ἱερᾶς τραπέζης τίθενται, κατὰ ἕξ εἰς ἀλλήλους τετραμμένοι. δύο δὲ χρυσέων ὑπερκειμένων πινάκων λιβανωτοῦ γεμόντων, διαμένουσιν ἕως τοῦ ἐτέρου σαββάτου· καὶ τότε μὲν ἀντ' ἐκείνων ἄλλοι

κομίζονται, οἱ δὲ τοῖς ἱερεῦσι πρὸς τροφήν δίδονται, καὶ τοῦ λιβανωτοῦ θυμιωμένου ἐπὶ τῷ ἱερῷ πυρί, ἐφ' ᾧ καὶ ὀλοκαντοῦσι τὰ πάντα· λιβανωτὸς δὲ ὑπὲρ ἐκείνου ἄλλος ὑπὲρ τῶν ἄρτων προστίθεται. θύει δ' ὁ ἱερεὺς ἐκ τῶν ἰδίων ἀναλωμάτων, καὶ δις ἐκάστης ἡμέρας 5 τοῦτο ποιεῖ, ἄλευρον ἐλαῖφ μεμαργμένον καὶ πεπηγὸς ὀπτῆσει βραχεία· καὶ εἷς μὲν ἐστὶν ἀσάρον τοῦ ἀλεύρου, τούτου δὲ τὸ μὲν ἡμῖς πρῶτ' ὁ δ' ἕτερον δείλης ἐπιφέρει τῷ πυρί. τὸν μὲν οὖν περὶ τούτων λόγον ἀκριβέστερον ἀνθις δηλώσομεν· ἱκανὰ δέ μοι δοκεῖ καὶ νῦν 10 περὶ αὐτῶν προειρηθῆναι.

11 Μωϋσῆς δὲ τὴν Δευτὴν φυλὴν τῆς πρὸς τὸν λαὸν κοινωνίας ὑπεξελόμενος ἱεράν ἐσομένην, ἤγγιζε πηγαίοις ὕδασι καὶ ἀνάοις καὶ θυσῖαις ἅς ἐπὶ τοῖς τοιούτοις νομίμους παρέχονται τῷ θεῷ· τὴν τε σκηνὴν αὐτοῖς 15 καὶ τὰ σκεύη τὰ ἱερά, καὶ τὰλλα ὅσα πρὸς σκέπην τῆς σκηνῆς ἐπεποιήτο, παρέδωκεν, ὅπως ὑφηγουμένων τῶν ἱερέων ὑπηρετήσωσιν· ἤδη γὰρ τῷ θεῷ καθιέρωντο.

2 καὶ περὶ τῶν ζώων δὲ διέκριεν ἕκαστον ᾧ τε τρέφονται καὶ οὗ πάλιν ἀπερχόμενοι διατελοῖεν, περὶ ὧν, 20 ἐν οἷς ἂν ἡμῖν ἀφορμὴ τῆς γραφῆς γένηται, διελυσόμεθα, τὰς αἰτίας προστιθέντες ἀφ' ὧν κινηθεὶς τὰ μὲν αὐτῶν βρώματα ἡμῖν ἐκέλευσεν εἶναι, τῶν δὲ προσέταξεν ἀπέχεσθαι. αἵματος μέντοι παντὸς εἰς τροφήν ἀπηγόρευσε τὴν χρῆσιν, ψυχὴν αὐτὸ καὶ πνεῦμα νομί- 25 ζων. καὶ κρέως τοῦ τεθυνηκότος αὐτομάτως ζώου τὴν βρωσὴν διεκόλυσεν, ἐπίπλου τε καὶ στέατος αἰγείου καὶ προβατείου καὶ τοῦ τῶν βοῶν ἀπέχεσθαι προείπεν.

3 ἀπήλασε δὲ τῆς πόλεως καὶ τοὺς λέπρα τὰ σώματα κακωθέντας καὶ τοὺς περὶ τὴν γονὴν ρεομένους. καὶ 30 τὰς γυναῖκας δὲ αἷς ἢ τῶν κατὰ φύσιν ἐκκρισὶς ἐπίοι, μετέστησε πρὸς ἡμέραν ἐβδόμην, μεθ' ἣν ὡς ἤδη καθα-

ραῖς ἐνδημεῖν ἐφίησιν. ὁμοίως δὲ καὶ τοῖς κηδεύσασιν νεκρὸν μετὰ τοςάυτας ἡμέρας νόμιμον τὸ ἐνδημεῖν. τὸν δ' ὑπὲρ τὸν ἀριθμὸν τούτων τῶν ἡμερῶν ἐνεχόμενον ἐν τῷ μιάσματι θύειν νόμιμον ἀμνάδας δύο, ὧν τὴν μὲν 5 ἑτέραν καθαγνίζειν δεῖν, τὴν δ' ἑτέραν οἱ ἱερεῖς λαμβάνουσιν. ὁμοίως δὲ θύουσι καὶ περὶ τοῦ τὴν γονὴν ρεομένου. ὅς δ' ἂν κατὰ τοὺς ὕπνους ἀποκρίνη γονὴν, καθεὶς ἑαυτὸν εἰς ὕδωρ ψυχρὸν ὁμοίως τοῖς κατὰ νόμον γυναικὶ πλησιάζουσιν ἐξουσίαν ἔχει. τοὺς δὲ 10 λεπρούς εἰς τὸ παντελὲς ἐξήλασε τῆς πόλεως, μηδεὶν συνδιαιωμένους καὶ νεκροῦ μηδὲν διαφέροντας. ἂν δέ τις ἐξικτεύσας τὸν θεὸν ἀπολυθῆ τῆς νόσου καὶ τὴν ἐρρωμένην κομίσῃται χροάν, ὁ δὲ τοιοῦτος ποικίλαις ἀμείβεται θυσῖαις τὸν θεόν, περὶ ὧν ὕστερον 15 ἐροῦμεν.

ὅθεν κὰν καταγελάσειέν τις τῶν λεγόντων Μωϋσῆν 4 λέπρα κακωκόμενον αὐτὸν τε ἀπ' Αἰγύπτου φυγεῖν, καὶ τῶν ἐκπεσόντων διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν ἠρησάμενον εἰς τὴν Χαναanaίαν ἀγαγεῖν αὐτούς. εἰ γὰρ τοῦτ' ἦν ἀληθές, 20 οὐκ ἂν ἐπὶ τῇ αὐτοῦ ἀτιμίᾳ Μωϋσῆς τοιαῦτα ἐνομοθέτησεν, οἷς εὐλογον ἦν αὐτὸν καὶ ἑτέρων εἰσηγουμένων ἀντειρηκέναι, καὶ ταῦτα παρὰ πολλοῖς ἔθνεσιν ὄντων λεπρῶν καὶ τιμῆς ἀπολαύοντων, οὐ μόνον ὕβρεως καὶ 25 τείας στρατευομένων καὶ τὰς πολιτικὰς ἀρχὰς πιστευομένων καὶ εἰς ἱερά καὶ ναοὺς ἐξουσίαν ἔχόντων εἰσιέναι. ὥστ' οὐδὲν ἐκόλυε καὶ Μωϋσῆν, εἰ τοιούτῳ τινὶ συμπτώματι περὶ τὴν χροάν ἢ αὐτὸς ἢ τὸ σὺν αὐτῷ πλῆθος ἡλάττωτο, νομοθετῆσαι περὶ αὐτῶν τὰ κάλλιστα καὶ 30 μηδεμίαν τοιαύτην ὀρίσαι ζημίαν· ἀλλὰ δῆλον ὡς ταῦτα μὲν περὶ ἡμῶν λέγουσιν ὑπὸ βασκανίας προαγόμενοι, Μωϋσῆς δὲ τούτων καθαρὸς ὢν ἐν καθαροῖς τοῖς ὁμο-

φύλοις περὶ τῶν νενοσηκότων ἐνομοθέτει, κατὰ τιμὴν τοῦ θεοῦ τοῦτο ποιῶν.

ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἕκαστος ὡς αὐτῷ δοκεῖ σκο-
5 πείτω· τὰς δὲ γυναῖκας, ἐπειδὴν τέκωσιν, εἰς τὸ ἱερὸν
εἰσιέναι κεκώλυκε καὶ θυσιῶν ἄπτεσθαι μέχρι τεσσα- 5
ράκοντα ἡμερῶν, ἂν ἄρρεν τὸ τεχθὲν ἦ· διπλασίονας
γὰρ εἶναι τὰς ἡμέρας ἐπὶ θηλυτοκίαις συμβέβηκεν. εἰσ-
ιωῦσαι μὲντοι μετὰ τὴν προειρημένην προθεσμίαν θυ-
σίας ἐπιτελοῦσιν, ἃς οἱ ἱερεῖς πρὸς τὸν θεὸν διανέμονται.
6 ἂν δ' ὑπονοήσῃ μεμοιχεῦσθαι τις αὐτῷ τὴν γυ- 10
ναῖκα, κομίζει κριθῆς ἀλληλεσμένης ἀσσάρωνα, καὶ μίαν
αὐτῆς θράνα ἐπιβαλόντες τῷ θεῷ, τὸ λοιπὸν τοῖς ἱερεῦσι
διδόασιν εἰς τροφήν· τὴν δὲ γυναῖκα στήσας τις τῶν
ἱερέων κατὰ τὰς πύλας (αἱ δ' εἰσὶ τετραμμέναί πρὸς τὸν
νεῶν) καὶ τῆς κεφαλῆς τὸ ἱμάτιον ἀφελῶν, ἐπιγράφει 15
μὲν τοῦ θεοῦ τὴν προσηγορίαν διφθέρα, κελεύει δὲ
ὁμνύειν μηδὲν ἠδικηκέναι τὸν ἄνδρα, παραβᾶσαν δὲ τὸ
σῶφρον τοῦ δεξιοῦ σκέλους ἔξαρθρον γενέσθαι καὶ τὴν
γαστέρα πρησθεῖσαν οὕτως ἀποθανεῖν· ἂν δ' ὑπὸ πολ-
λοῦ τοῦ ἔρωτος καὶ τῆς διὰ τοῦτο ζηλοτυπίας προπετῶς 20
ὁ ἀνὴρ διὰ τὴν ὑπόνοιαν εἴη κεινημένος, μηνὶ δεκάτῳ
γενέσθαι παιδίον ἄρρεν αὐτῆ. τῶν δ' ὄρκων τελειω-
θέντων, τῆς διφθέρας ἀπαλείψας τοῦνομα εἰς φιάλην
ἐκπιέζει, προκομίσας τε ἐκ τοῦ ἱεροῦ γῆς εἴ τι προστύ-
χοι, καὶ καταπάσας ἐκπιεῖν δίδωσιν. ἢ δ' εἰ μὲν ἀδί- 25
κως ἐνεκλήθη, ἐγκύμων τε γίνεται καὶ τελεσφορεῖται
κατὰ τὴν γαστέρα, ψευσαμένη δὲ τὸν ἄνδρα ἐπὶ τοῖς
γάμοις καὶ τὸν θεὸν ἐπὶ τοῖς ὄρκοις μετ' αἰσχύνῃς κατα-
στρέφει τὸν βίον, τοῦ τε σκέλους ἐκπεσόντος αὐτῆ καὶ
τὴν κοιλίαν ὑδέρου κάταλαβόντος. 30

καὶ περὶ μὲν τῶν θυσιῶν καὶ τῆς ἀγνείας τῆς ἐπ'
αὐταῖς ταῦτα Μωϋσῆς τοῖς ὁμοφύλοις προενόησε, νό-

μοις δὲ αὐτοῖς τοιούτους ἔθετο. μοιχείαν μὲν εἰς τὸ 12
παντελὲς ἀπέειπε, νομίσας εὐδαιμον τὸ περὶ τοὺς γάμους
ὑγιαίνειν τοὺς ἄνδρας, καὶ ταῖς τε πόλεσι καὶ τοῖς οἴ-
κοις συμφέρειν τὸ τοὺς παῖδας εἶναι γνησίους. καὶ τὸ
5 μίσγεσθαι δὲ μητρᾷσιν ὡς κακὸν μέγιστον ὁ νόμος
ἀπέειπεν. ὁμοίως δὲ καὶ πατρός συνεῖναι γαμετῆ καὶ τη-
θίσι καὶ ἀδελφαῖς καὶ παίδων γυναιξίν, ὡς ἔκφυλον
ἔχον τὴν ἀδικίαν, μεμίσηκεν. ἐκώλυσε δὲ καὶ γυναικὶ
μεμιασμένη τοῖς κατὰ φύσιν πλησιάζειν, μηδὲ κτήνεσιν
10 εἰς συνουσίαν φοιτᾶν, μηδὲ τὴν πρὸς τὰ ἄρρενα μῆξιν
τιμᾶν, διὰ τὴν ἐπ' αὐτοῖς ὄραν ἡδονὴν θηρωμένους
παράνομον. κατὰ δὲ τῶν εἰς ταῦτ' ἐξυβρισάντων θά-
νατον ὄρισε τὴν τιμωρίαν.

τῶν δ' ἱερέων καὶ διπλασίονα τὴν ἀγνείαν ἐποίησε· 2
15 τούτων τε γὰρ αὐτοὺς ὁμοίως τοῖς ἄλλοις εἴργει καὶ
προσέτι γαμεῖν τὰς ἡταιρηκνίας ἐκώλυσε [μητέ δούλην
μητ' αἰχμάλωτον γαμεῖν αὐτοὺς κεκώλυκε] καὶ τὰς ἐκ
καπηλείας καὶ τοῦ πανδοκεῦειν πεπορισμένας τὸν βίον,
μηδὲ τὰς τῶν προτέρων ἀνδρῶν ἐφ' αἰσθητοῦν αἰτίαις
20 ἀπηλλαγμένας. τὸν δ' ἀρχιερεῖα μὲντοι οὐδὲ τεθνηκό-
τος ἀνδρὸς ἠξίωσε γαμεῖν γυναῖκα, τοῦτο τοῖς ἄλλοις
ἱερεῦσι συγχωρῶν, μόνην δὲ αὐτῷ δέδωκε γαμεῖν παρ-
θένον, καὶ ταύτην φυλάττειν· ὅθεν οὐδὲ νεκρῷ πρόσ-
25 εἰσιν ὁ ἀρχιερεὺς, τῶν λοιπῶν οὐ κεκωλυμένων ἀδελ-
φοῖς καὶ γονεῦσι καὶ παισὶ τοῖς ἐαυτῶν προσιέναι μετα-
στάσιν. ἀφελεῖς δὲ εἶναι πᾶσαν ἀφέλειαν. τὸν δὲ μὴ
ὀλόκληρον τῶν ἱερέων νέμεσθαι πρὸς τοὺς ἱερεῖς ἐκέ-
λευσε τὰ γέρα, ἀναβαίνειν δὲ ἐπὶ τὸν βωμὸν καὶ εἰσιέ-
30 ναι εἰς τὸν ναὸν ἐκώλυσε. μὴ μόνον δὲ περὶ τὰς ἱεροῦ-
ργίας καθαρὸς εἶναι, σπουδάζειν δὲ καὶ περὶ τὴν αὐτῶν
δίαιταν, ὥστ' αὐτὴν ἄμεμπτον εἶναι. καὶ διὰ ταύτην
τὴν αἰτίαν οἱ τὴν ἱερατικὴν στολὴν φοροῦντες ἄμωμοί

τέ εἰσι καὶ περὶ πάντα καθαροὶ καὶ νηφάλιοι, πίνειν οἶνον ἕως οὗ τὴν στολὴν ἔχουσι κεκωλυμένοι. ἔτι δὲ καὶ τὰ ἱερεῖα θύουσιν ὀλόκληρα καὶ κατὰ μηδὲν λεωβημένα.

3 ταῦτα μὲν οὖν ἤδη καὶ κατὰ τὸν τῆς ζωῆς χρόνον 5 τῆς αὐτοῦ γενόμενα Μωϋσῆς παρέδωκε· τῶν δ' αὐθις καίπερ ἐπὶ τῆς ἐρημίας διαιτώμενος προενόησεν, ὅπως ἐπειδὴν τὴν Χανααίαν λάβωσι τάδε ποιῶσι. δι' ἐβδόμου ἔτους ἄνεσιν δίδωσι τῇ γῆ ἀπὸ τε ἀρότρου καὶ φυτείας, ὥσπερ καὶ αὐτοῖς δι' ἐβδόμης ἡμέρας τὴν ἀπὸ 10 τῶν ἔργων προεῖπεν ἀνάπαυσιν. καὶ τῶν αὐτομάτως ἀναδοθέντων ἀπὸ τῆς γῆς κοινὴν εἶναι τοῖς θέλουσι τὴν χρῆσιν, τῶν τε ὁμοφύλων καὶ τῶν ἀλλοτριωχῶρων, μηδὲν ἐξ αὐτῶν φυλάττοντας. ποιεῖν δὲ καὶ τοῦτο μεθ' ἐβδόμην ἑτῶν ἐβδομάδα. ταῦτα πεντήκοντα μὲν ἔστιν 15 ἔτη τὰ πάντα, καλεῖται δὲ ὑπὸ Ἑβραίων ὁ πεντηκοστὸς ἐνιαυτὸς ἰσβήλος· ἐν ᾧ οἱ τε χρεῶσται τῶν δανείων ἀπολύονται καὶ οἱ δουλεύοντες ἐλεύθεροὶ ἀφίενται, οὓς ὄντας ὁμοφύλους καὶ παραβάντας τι τῶν νομίμων τῷ σῆματι τῆς δουλείας ἐκόλασε, θάνατον οὐκ ἐκδεχόμενους. ἀποδίδωσι δὲ καὶ τοὺς ἀγροὺς τοῖς ἀρχῆθεν αὐτῶν δεσπόταις τοῦτον τὸν τρόπον. ἐνστάντος τοῦ ἰσβήλου (ἐλεύθεριαν δὲ σημαίνει τοῦνομα) συνέρχονται ὁ τε ἀποδόμενος τὸ χωρίον καὶ ὁ πριάμενος, καὶ λογι- 25 σάμενοι τοὺς καρποὺς καὶ τὰς εἰς τὸ χωρίον δαπάνας γεγενημένας, τῶν μὲν καρπῶν πλεονάζειν εὐρεθέντων προσδέχεται τὸν ἀγρὸν ὁ ἀποδόμενος, τοῦ δὲ ἀναλώματος ὑπερβάλλοντος, ὑπὲρ τοῦ λείποντος καταλαβὼν τὸ ἱκνούμενον ἐξίσταται τῆς κτήσεως· ἴσων δὲ συναριθμουμένων τῶν τε καρπῶν καὶ τῶν ἀναλωμάτων, 30 ἀποδίδωσι τοῖς καὶ πρότερον νεμηθεῖσι. τὸ αὐτὸ δὲ καὶ ἐπὶ ταῖς οἰκίαις νόμιμον ἰσχύειν ἠθέλησε ταῖς κατὰ κώ-

μας πεπραμέναις· περὶ γὰρ τῶν ἐν πόλει πεπραμένων ἔργωνκεν ἑτέρως. εἰ μὲν γὰρ πρὸ τοῦ τελειωθῆναι τὸν ἐνιαυτὸν καταβάλοι τὸ ἀργύριον, ἀναγκάζει τὸν πριάμενον ἀποδοῦναι· εἰ δὲ πλήρες γένοιτο τὸ ἔτος, βεβαιοῖ 5 τὴν κτῆσιν τῷ πριάμενῳ. ταύτην Μωϋσῆς τὴν διάταξιν τῶν νόμων, ὅθ' ὑπὸ τὸ Σιναῖον καθιδρύκει τὴν στρατιάν, ἐξέμαθε παρὰ τοῦ θεοῦ, καὶ τοῖς Ἑβραίοις γεγραμμένην παραδίδωσιν.

ἐπειδὴ δὲ καλῶς αὐτῷ τὰ περὶ τὴν νομοθεσίαν ἔχειν 4 ἐδόκει, πρὸς ἐξέτασιν τοῦ στρατοῦ τὸ λοιπὸν ἐτόραπη, τῶν πολεμικῶν ἤδη κατὰ νοῦν ἔχων ἄπτεσθαι. προστάσσει δὲ τοῖς φυλάρχοις, πλὴν τῆς Λευίτιδος φυλῆς, ἀκριβῶς τὸν ἀριθμὸν ἐκμαθεῖν τῶν στρατεύεσθαι δυναμένων· ἱεροὶ γὰρ ἦσαν οἱ Λευῖται καὶ πάντων ἀτελεῖς. 15 γενομένης δὲ τῆς ἐξετάσεως εὐρέθησαν μυριάδες ἐξηκοντα τῶν ὀπλιτεύειν δυναμένων, τῶν ἀπὸ εἰκοσιν ἑτῶν ἕως πεντήκοντα, καὶ τρισχίλιοι πρὸς ἑξακοσίοις καὶ πεντήκοντα. ἀντὶ δὲ Λεὺι κατέλεξεν εἰς τοὺς φυλάρχους Μανασσῆν τὸν Ἰωσήπου παῖδα καὶ Ἐφραΐμην 20 ἀντὶ τοῦ Ἰωσήπου. δέησις δὲ ἦν αὐτοῦ Ἰακώβου πρὸς Ἰωσήπου ποιητοῦς αὐτῷ παρασχεῖν τοὺς παῖδας, ὡς καὶ προεῖπον.

πηγνύντες δὲ τὴν σκηνὴν μέσῃ ἀπελάμβανον, 5 τριῶν φυλῶν κατὰ πλευρὰν ἐκάστην παρασκηνομένων, ὁδοί τε διὰ μέσων ἐτέμνητο. καὶ κόσμος ἦν ἀγορᾶς, καὶ τῶν πωλουμένων ἕκαστον ἐν τάξει διέκειτο, καὶ δημιουργοὶ τέχνης ἀπάσης ἐν τοῖς ἐργαστηρίοις ἦσαν, οὐδενὶ τε ἄλλῳ ἢ πόλει μετανισταμένη καὶ καθιδρυμένη ἐφίκει. τὰ δὲ περὶ τὴν σκηνὴν πρῶτοι μὲν 30 οἱ ἱερεῖς κατεῖχον, ἔπειτα δὲ οἱ Λευῖται, πάντες ὄντες τὸ πλήθος (ἐξητάσθησαν γὰρ καὶ αὐτοί, τοῦ μὲν ἄρσεως ὅσον τριακοστὴν εἶχεν ἡμέραν γενόμενον) δισμύριοι

καὶ τρισχίλιοι πρὸς τοῖς ὀκτακοσίοις ὀγδοήκοντα. καὶ ἐφ' ὅσον μὲν ὑπὲρ τὴν σκηνὴν συνέβαινε ἐστάναι τὴν νεφέλην, μένειν αὐτοῖς ὡς ἐπιδημούντος ἐδόκει τοῦ θεοῦ, τρεπομένης δὲ ταύτης μετανίστασθαι.

6 εὗρε δὲ καὶ βυκάνης τρόπον, ἐξ ἀργυρίου ποιησά- 5
μενος. ἔστι δὲ τοιαύτη. μῆκος μὲν ἔχει πηχυαῖον ὀλίγω
λείπον, στενὴ δ' ἔστι σὺριγῆ ἀλοῦ βραχὺ παχύτερα,
παρέχουσα δὲ εὗρος ἀροῦν ἐπὶ τῷ στόματι πρὸς ὑπο-
δοχὴν πνεύματος, εἰς κώδωνα ταῖς σάλπιγγι παραπλη- 10
σίως τελούν· ἀσωσρὰ καλεῖται κατὰ τὴν Ἑβραίων γλωτ-
ταν. γίνονται δὲ δύο, καὶ τῇ μὲν ἑτέρᾳ πρὸς παρακέ-
λευσιν καὶ συλλογὴν ἐχρῶντο τοῦ πλήθους εἰς τὰς ἐκ-
κλησίας. καὶ μιᾶ μὲν ἀποσημῆναντος ἔδει τὰς ἀρχὰς
συνελθεῖν σκεψομένης περὶ τῶν οἰκείων, ἀμφοτέραις 15
δὲ συνῆγε τὸ πλήθος. τῆς δὲ σκηνῆς μετακινουμένης
ταῦτα ἐγίνετο. ἀποσημῆναντος γὰρ τὸ πρῶτον, οἱ παρὰ
ταῖς ἀνατολαῖς ἐσκηνωκότες ἀνίσταντο, καὶ πρὸς τὴν
δευτέραν οἱ πρὸς τὸν νότον αὐτῆς καθεστῶτες. εἶθ' ἡ
σκηνὴ λυομένη μέση τῶν προοιουσῶν ἕξ φυλῶν ἐκομί- 20
ζετο καὶ τῶν ἐπομένων ἕξ. Λευῖται δὲ περὶ τὴν σκηνὴν
πάντες ἦσαν. τρίτου δὲ σημήναντος τὸ κατὰ λίβα τε-
τραμμένον τῶν ἐσκηνωκόντων μέρος ἐκινεῖτο, καὶ τέταρ-
τον τὸ κατὰ βορρᾶν. ταῖς δὲ βυκάναις ἐχρῶντο καὶ ἐπὶ
ταῖς ἰερουργίαις, πρὸς αἷς προσάγοντες ἦσαν τὰς θυ- 25
σίας, καὶ τοῖς σαββάτοις καὶ ταῖς λοιπαῖς ἡμέραις. θύει
δὲ τότε πρῶτον μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τὴν ἐξ Αἰγύπτου
τὴν Πάσχα λεγομένην ἐπὶ τῆς ἐρήμου.

13 καὶ βραχὺ διαλιπὼν ἀπανίσταται τοῦ Σιναίου
ὄρους, καὶ τόπους τινὰς ἀμείψας, περὶ ὧν δηλώσομεν,
εἰς τι χωρίον Ἑσερμῶθ λεγόμενον παρῆν. κάκει τὸ 30
πλήθος πάλιν στασιάζειν ἄρχεται καὶ τὸν Μωϋσῆν αἰ-
τιᾶσθαι τῶν τε κατὰ τὴν ἀποδημίαν αὐτῷ πεπειραμέ-

νων, καὶ ὅτι γῆς αὐτοῦς ἀγαθῆς πείσαντος ἀπαναστή-
ναι τὴν μὲν ἀπολέσειαν, ἀντὶ δὲ ἧς ὑπέσχετο παρέξειν
εὐδαιμονίας, ἐν ταύταις ἀλῶνται ταῖς ταλαιπωρίαις,
ὔδατος μὲν σπανίζοντες, εἰ δὲ καὶ τὴν μάνναν ἐπιλιπεῖν 5
συμβαίη, τέλειον ἀπολούμενοι. πολλὰ δὲ εἰς τὸν ἄνδρα
καὶ δεινὰ λεγόντων, εἰς δὴ τις αὐτοῖς παρήνει μήτε
Μωϋσέως καὶ τῶν πεποιημένων αὐτῷ περὶ τῆς κοινῆς
σωτηρίας ἀμνημονεῖν, μήτ' ἀπογινώσκειν τῆς ἐκ τοῦ
θεοῦ βοηθείας. τὸ δὲ πλήθος πρὸς τοῦτο μᾶλλον ἐκεκί- 10
νητο, καὶ θορυβῆσαν ἔτι μᾶλλον πρὸς τὸν Μωϋσῆν ἐπε-
τείνετο. Μωϋσῆς δὲ παραθαρσύνων αὐτοὺς οὕτως ἀπε-
γυνώκοντας, ὑπέσχετο, καίπερ αἰσχροῦς ὑπ' αὐτῶν οὕτω
περιυβρισμένος, πλήθος αὐτοῖς παρέξειν κρεῶν, οὐκ εἰς
μίαν ἡμέραν ἀλλ' εἰς πλείονας. ἀπιστούντων δ' ἐπὶ 15
τούτῳ, καὶ τινος ἐρομένου πόθεν ἂν τοσαύταις εὐπορή-
σειε μυριάσι τῶν προειρημένων, "ὁ θεός" εἶπε "κἀγώ,
καίτοι κακῶς ἀκούοντες πρὸς ὑμῶν, οὐκ ἂν ἀποσταίη-
μεν κάμνοντες ὑπὲρ ὑμῶν, καὶ τοῦτ' οὐκ εἰς μακρὰν
ἔσται." ἅμα ταῦτ' ἔλεγε καὶ πίμπλαται τὸ στρατόπεδον 20
ὀρνύγων ἅπαν, καὶ ἦθροισον αὐτοὺς περιστάντες. ὁ μὲν
τοῖ θεοῦ οὐκ εἰς μακρὰν μετέρχεται τοὺς Ἑβραίους τῆς
εἰς αὐτὸν θρασύτητος καὶ λοιδορίας· ἀπέθανε γὰρ οὐκ
ὀλίγον πλήθος αὐτῶν. καὶ νῦν ἔτι κατ' ἐπαννυμίαν ὁ χῶ-
ρος ὀνομάζεται Καβρωθαβὰ, ὃ ἔστιν ἐπιθυμίας μνημεῖα. 25
ἀναγαγὼν δ' αὐτοὺς ἐκεῖθεν ὁ Μωϋσῆς εἰς τὴν κα- 14
λουμένην Φάραγγα, πλησίον οὖσαν τοῖς Χαναταίων
ὄροις καὶ χαλεπὴν ἐνδιαιτᾶσθαι, εἰς ἐκκλησίαν ἀθροί-
ξει τὸ πλήθος, καὶ καταστάς "δύο" φησὶ "κρίναντος
ἡμῶν τοῦ θεοῦ παρασχεῖν ἀγαθὰ, ἐλευθερίαν καὶ γῆς 30
κτῆσιν εὐδαίμονος, τὴν μὲν ἤδη δόντος ἔχετε, τὴν δὲ
ἤδη λήψεσθε· Χαναταίων γὰρ ἐπὶ τοῖς ὄροις καθήμεθα,
καὶ κωλύσει τὸ λοιπὸν ἐπιόντας οὐ μόνου οὐ βασιλεὺς ἡ-

πόλις ἡμᾶς, ἀλλ' οὐδὲ τὸ πᾶν ἀθροισθὲν αὐτῶν ἔθνος. παρασκευαζώμεθα οὖν πρὸς τὸ ἔργον· οὐ γὰρ ἀμαχητὶ παραχωρήσουσιν ἡμῖν τῆς γῆς, ἀλλὰ μεγάλοις αὐτὴν ἀγῶσιν ἀφαιρεθέντες. πέμψωμεν δὲ κατασκόπους, οἱ τῆς τε γῆς τὴν ἀρετὴν κατανοήσουσι καὶ πόση δύναμις αὐτῆς. πρὸ δὲ πάντων ὁμονοῶμεν, καὶ τὸν θεόν, ὅς ἐστιν ἐπὶ πᾶσιν ἡμῖν βοηθὸς καὶ σύμμαχος, διὰ τιμῆς ἔχωμεν.”

2 Μωϋσέως δὲ ταῦτ' εἰπόντος, τὸ πλῆθος αὐτὸν τιμαῖς ἀμείβεται, καὶ κατασκόπους αἰρεῖται δώδεκα τῶν γνωριμωτάτων, ἐξ ἐκάστης φυλῆς ἓνα· οἱ διεξελθόντες ἀπὸ τῶν πρὸς Αἰγύπτῳ τὴν Χαναναίαν ἄπασαν ἐπὶ τε Ἀμαθὴν πόλιν καὶ Αἴβανον ἀφικνοῦνται τὸ ὄρος, καὶ τὴν τε τῆς γῆς φύσιν καὶ τὴν τῶν ἐνοικοῦντων ἀνθρώπων ἐξιστορήσαντες παρήσαν, τεσσαράκοντα ἡμέραις εἰς πᾶν καταχρησάμενοι τὸ ἔργον, ἔτι δὲ καὶ καρποὺς ὧν ἔφερον ἢ γῆ κομίζοντες, τῇ τε τούτων εὐπρεπείᾳ καὶ τῷ πλήθει τῶν ἀγαθῶν, ἃ τὴν γῆν ἔχειν διηγούντο, πολεμεῖν ἐπαίροντες τὸ πλῆθος, φοβοῦντες δὲ πάλιν αὐτὸ τῷ τῆς κτήσεως ἀπόρῳ, ποταμούς τε διαβῆναι λέγοντες ἀδυνάτους ὑπὸ μεγέθους ἅμα καὶ βάθους, καὶ ὄρη ἀμήχανα τοῖς διοδεύουσι, καὶ πόλεις καρτερὰς τείχεσι καὶ περιβόλων ὀχυρότητι. ἐν δὲ Χεβρωῖν καὶ τῶν γιγάντων ἔφασκον τοὺς ἀπογόνους καταλαβεῖν. καὶ οἱ μὲν κατάσκοποι θεασάμενοι πάντων, οἷς μετὰ τὴν ἔξοδον τὴν ἀπ' Αἰγύπτου ἐνέτυχον, μείζω τὰ κατὰ τὴν Χαναναίαν, αὐτοὶ τε κατεπλάγησαν καὶ τὸ πλῆθος οὕτως ἔχειν ἐπειρῶντο· οἱ δὲ ἄπορον ἔξ ὧν ἠμροάσαντο τὴν κτῆσιν τῆς γῆς ὑπελάμβανον, καὶ διαλυθέντες ἐκ τῆς ἐκκλησίας σὺν γυναιξὶ καὶ παισὶν ὀλοφυρόμενοι διῆγον, ὡς οὐδὲν ἔργῳ τοῦ θεοῦ βοηθοῦντος, λόγῳ δὲ μόνου ὑπισχνουμένου. καὶ τὸν Μωϋσῆν πάλιν ἠτιῶντο καὶ κατεβόων αὐτοῦ καὶ τοῦ ἀδελφοῦ Ἀαρῶνος τοῦ ἀρ-

χιερέως. καὶ πονηρὰν μὲν καὶ μετὰ τῶν εἰς τοὺς ἄνδρας βλασφημιῶν διάγουσι τὴν νύκτα, πρῶτ' δὲ εἰς τὴν ἐκκλησίαν συντρέχουσι, δι' ἐννοίας ἔχοντες καταλεύσαντες τὸν Μωϋσῆν καὶ τὸν Ἀαρῶνα ἐπὶ τὴν Αἰγύπτου ὑποστρέφειν. τῶν δὲ κατασκόπων Ἰησοῦς τε ὁ τοῦ 4 Νανήμου παῖς, φυλῆς Ἐφραϊμίτιδος, καὶ Χάλεβος, τῆς Ἰούδα φυλῆς, φοβηθέντες χωροῦσιν εἰς μέσους, καὶ τὸ πλῆθος κατεῖχον, θαρσεῖν δεόμενοι καὶ μήτε ψευδολογίαν κατακρίνειν τοῦ θεοῦ μήτε πιστεύειν τοῖς ἐκ τοῦ 10 μὴ τάληθῆ περὶ τῶν Χαναναίων εἰρηκέναι καταπληξάμενοις, ἀλλὰ τοῖς ἐπὶ τὴν εὐδαιμονίαν καὶ τὴν κτῆσιν αὐτοὺς τῶν ἀγαθῶν παρορμῶσιν· οὔτε γὰρ τῶν ὄρων τὸ μέγεθος οὔτε τῶν ποταμῶν τὸ βάθος τοῖς ἀρετὴν ἠσκηκόσιν ἐμποδῶν στήσεσθαι πρὸς τὰ ἔργα, καὶ ταῦτα 15 τοῦ θεοῦ συμπροθυμουμένου καὶ ὑπερμαχοῦντος αὐτῶν. “ἴωμεν οὖν” ἔφασαν “ἐπὶ τοὺς πολεμίους, μηδὲν ἔχοντες δι' ὑποψίας, ἠγεμόνι τε τῷ θεῷ πεπιστευκότες καὶ ὀδηγοῦσιν ἡμῖν ἐπόμενοι.” καὶ οἱ μὲν ταῦτα λέγοντες ἐπεχείρουν τὴν ὄργην καταπραῦνειν τοῦ πλήθους, 20 Μωϋσῆς δὲ καὶ Ἀαρῶν, πεσόντες ἐπὶ τὴν γῆν, τὸν θεὸν ἰκέτευον οὐχ ὑπὲρ τῆς ἑαυτῶν σωτηρίας, ἀλλ' ὅπως τῆς ἀμαθίας παύσῃ τὸ πλῆθος καὶ καταστήσῃ τὴν διάνοιαν αὐτῶν, ὑπὸ τῆς ἀμηχανίας τοῦ παραστάτος αὐτοῖς πάθους τεταραγμένων. παρῆν δ' ἡ νεφέλη καὶ 25 σῆμα ὑπὲρ τὴν σκηνὴν ἐσήμαινε τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ θεοῦ. Μωϋσῆς δὲ θαρσύνσας πάρεισιν εἰς τὸ πλῆθος, 15 καὶ τὸν θεὸν ἐδήλου κινήθῆναι ὑπὸ τῆς ὕβρεως αὐτῶν λήψεσθαι τιμωρίαν, οὐκ ἀξίαν μὲν τῶν ἐξημαρτημένων, οἷαν δὲ οἱ πατέρες ἐπὶ νοθεσίᾳ τοῖς τέκνοις ἐπιφέρουσι. 30 παρελθόντι γὰρ εἰς τὴν σκηνὴν αὐτῶν καὶ περὶ τῆς μελλούσης αὐτῶν ἀπωλείας ἀποκλαιόμενον τὸν θεὸν ὑπομῆσαι μὲν ὅσα παθόντες ἔξ αὐτοῦ καὶ πηλίκου

εὐεργεσιῶν μεταλαβόντες ἀχάριστοι πρὸς αὐτὸν γέ-
νοιτο, ὅτι τε νῦν τῇ τῶν κατασκοπῶν ὑπαχθέντες δει-
λία τοὺς ἐκείνων λόγους ἀληθεστέρους τῆς ὑποσχέσεως
ἠγγήσαντο τῆς αὐτοῦ· καὶ διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν οὐκ
ἀπολεῖ μὲν ἅπαντας οὐδ' ἐξαφανίσει τὸ γένος αὐτῶν, ὃ
πάντων μᾶλλον ἀνθρώπων ἔσχε διὰ τιμῆς· τὴν μέντοι
Χανααναίαν οὐ παρέξειν γῆν αὐτοῖς λαβεῖν, οὐδὲ τὴν
ἀπ' αὐτῆς εὐδαιμονίαν, ἀνεστίους δὲ ποιήσειν καὶ ἀπό-
λιδας ἐπὶ τῆς ἐρημίας ἐπ' ἔτη τεσσαράκοντα καταβιῶ-
ναι, τῆς παρανομίας ποιῆν ταύτην ἐκτίνοντας. "καισὶ 10
μέντοι τοῖς ἡμετέροις παραδώσειν τὴν γῆν ἐκείνην ὑπέ-
σχετο, κἀκείνους τῶν ἀγαθῶν, ὧν ἑαυτοὺς ὑπὸ ἀκρα-
σίας ἐφθονήσατε μετασχεῖν, ποιήσειν δεσπότας."

2 ταῦτα δὲ Μωϋσέως κατὰ τὴν τοῦ θεοῦ γνώμην δια-
λεχθέντος, ἐν λύπῃ καὶ συμφορᾷ τὸ πλῆθος ἐγένετο, καὶ 15
τὸν Μωϋσῆν παρεκάλει καταλακτὴν αὐτῶν γενέσθαι
πρὸς τὸν θεὸν καὶ τῆς ἄλλης τῆς κατὰ τὴν ἐρημίαν ἀπαλ-
λάξαντα πόλεις αὐτοῖς παρασχεῖν. ὃ δ' οὐκ ἔφρασκε τὸν
θεὸν τοιαύτην πείραν προσήσεσθαι· μὴ γὰρ κατὰ κου-
φότητα προαχθῆναι τὸν θεὸν ἀνθρωπίνην εἰς τὴν ὄρ- 20
γῆν τὴν πρὸς αὐτούς, ἀλλὰ γνώμη καταψηφισάμενον
αὐτῶν. οὐ δεῖ δὲ ἀπιστεῖν εἰ Μωϋσῆς, εἷς ἀνὴρ ὧν,
τοσαύτας μυριάδας ὀργιζόμενας ἐπράννε καὶ μετήγαγεν
εἰς τὸ ἡμερώτερον· ὃ γὰρ θεὸς αὐτῷ συμπαρῶν ἠττά-
σθαι τοῖς λόγοις αὐτοῦ τὸ πλῆθος παρεσκεύαζε, καὶ 25
πολλάκις παρακούσαντες ἀσύμφορον αὐτοῖς τὴν ἀπει-
θειαν ἐπέγνωσαν [ἀπὸ τοῦ συμφορᾷ περιπεσεῖν].

3 θανμαστός δὲ τῆς ἀρετῆς ὁ ἀνὴρ, καὶ τῆς ἰσχύος
τῆς ἐκ τοῦ πιστεῦσθαι περὶ ὧν ἂν εἰπείεν, οὐ παρ' οὐ
ἕξῃ χρόνον ὑπῆρξε μόνον, ἀλλὰ καὶ νῦν ἐστίν· οὐδεὶς 30
γοῦν Ἑβραίων ὃς οὐχί, καθάπερ παρόντος αὐτοῦ καὶ
κολάσσοντος ἐὰν ἀκοσμηῇ, πειθαρχεῖ τοῖς ὑπ' αὐτοῦ νο-

μοθετηθεῖσι, κἀν λαθεῖν δύνωνται. καὶ πολλὰ μὲν καὶ
ἄλλα τεκμήρια τῆς ὑπὲρ ἀνθρώπου αὐτοῦ δυνάμεως
ἐστίν· ἥδη δὲ τινες καὶ τῶν ὑπὲρ Εὐφράτην, μνηῶν
ὁδὸν τεσσάρων ἑλθόντες κατὰ τιμὴν τοῦ παρ' ἡμῖν ἰε- 5
ρου μετὰ πολλῶν κινδύνων καὶ ἀναλωμάτων, καὶ θύ-
σαντες, οὐκ ἴσχυσαν τῶν ἱερέων μεταλαβεῖν, Μωϋ-
σέως ἀπηγορευκότος ἐπὶ τινι τῶν οὐ νομιζομένων οὐδ'
ἐκ τῶν πατρίων ἡμῖν αὐτοῖς συντυχόντων. καὶ οἱ μὲν
μηδὲ θύσαντες, οἱ δὲ ἡμιέργους τὰς θυσίας καταλιπόν- 10
τες, πολλοὶ δ' οὐδ' ἀρχὴν εἰσελθεῖν εἰς τὸ ἱερὸν δυνη-
θέντες ἀπίασιν, ὑπακούειν τοῖς Μωϋσέως προστάγμασι
μᾶλλον ἢ ποιεῖν τὰ κατὰ βούλησιν τὴν ἑαυτῶν προτι-
μῶντες, καὶ τὸν ἐλέγξοντα περὶ τούτων αὐτοὺς οὐ δε-
διότες, ἀλλὰ μόνον τὸ συνειδὸς ὑφορώμενοι. οὕτως ἡ 15
νομοθεσία τοῦ θεοῦ δοκοῦσα τὸν ἄνδρα πεποίηκε τῆς
αὐτοῦ φύσεως κρείττονα νομίζεσθαι. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ
τοῦδε τοῦ πολέμου μικρὸν ἔμπροσθεν, Κλαυδίου Ῥω-
μαίων ἄρχοντος, Ἰσμαήλου δὲ παρ' ἡμῖν ἀρχιερέως ὄν-
τος, καὶ λιμοῦ τὴν χώραν ἡμῶν καταλαβόντος ὡς τεσ- 20
σάρων δραχμῶν πωλεῖσθαι τὸν ἀσάροννα, κομισθέντος
ἀλεύρου κατὰ τὴν ἐορτὴν τῶν ἀζύμων εἰς κόρους ἑβδο-
μήκοντα (μέδιμνοι δὲ οὗτοι Σικελοὶ μὲν εἰσιν εἷς καὶ
τριάκοντα, Ἀττικοὶ δὲ τεσσαράκοντα εἷς) οὐδεὶς ἐτόλ-
μησε τῶν ἱερέων κρίμνον ἐν φαγεῖν, τοσαύτης ἀπορίας 25
τὴν γῆν κατεχούσης, δεδιὼς τὸν νόμον καὶ τὴν ὀργὴν ἣν
καὶ ἐπὶ ἀνεξελέγκτοις αἰεὶ τὸ θεῖον τοῖς ἀδικήμασιν ἔχει.
ὥστ' οὐ δεῖ θανμάζειν περὶ τῶν τότε πεπραγμένων,
ὁπότε μέχρι καὶ νῦν τὰ καταλειφθέντα ὑπὸ Μωϋσέως
γράμματα τηλικαύτην ἰσχὺν ἔχει, ὥστε καὶ τοὺς μισοῦν- 30
τας ἡμᾶς ὁμολογεῖν ὅτι τὴν πολιτείαν ἡμῖν ὁ καταστησά-
μενός ἐστι θεὸς διὰ Μωϋσέως καὶ τῆς ἀρετῆς τῆς ἐκείνου.
ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ὡς αὐτῷ τινὶ δοκεῖ διαλήψεται

ΒΙΒΛΟΣ ΤΕΤΑΡΤΗ.

1 Ἐβραίους δ' ὁ κατὰ τὴν ἐρημίαν βίος, ἀηδὴς αὐτοῖς
καὶ χαλεπὸς ὦν, ἐπίεξε καὶ κωλύοντος τοῦ θεοῦ τῶν
Χανααναίων πείραν λαμβάνειν. οὐ γὰρ ἠξίουσαν τοῖς
Μωϋσέως πειθαρχοῦντες λόγοις ἠρεμεῖν, ἀλλὰ καὶ δίχα
τῆς παρ' ἐκείνου προθυμίας κρατήσκειν αὐτοὶ τῶν πολε- 5
μίων νομίζοντες κατηγοροῦν μὲν αὐτοῦ, καὶ πραγμα-
τεύεσθαι μένειν αὐτοὺς ἀπόρους ὑπενόουν, ἵν' αἰετῆς
ἐξ αὐτοῦ βοηθείας δέωνται, πολεμεῖν δὲ τοῖς Χανα-
ναίοις ὠρμήκεσαν, λέγοντες τὸν θεὸν οὐχὶ Μωϋσῆ ἡγα-
ριζόμενον ἐπικουρεῖν αὐτοῖς, ἀλλὰ καὶ κοινῇ κηδόμενον 10
αὐτῶν τοῦ ἔθνους διὰ τοὺς προγόνους, ὧν ἐπετρόπευσε,
καὶ διὰ τὴν αὐτῶν ἀρετὴν πρότερόν τε παρασχεῖν τὴν
ἐλευθερίαν καὶ νῦν βουλομένοις πονεῖν αἰετῆς παρεσσεῖν
σύμμαχον. εἶναι δὲ καὶ καθ' αὐτοὺς ἱκανοὶ κρατεῖν τῶν
ἔθνῶν ἔφασκον, κἄν ἀπαλλοτριοῦν αὐτῶν Μωϋσῆς ἐθε- 15
λήσῃ τὸν θεόν, ὅπως τε συμφέρον αὐτοῖς τὸ αὐτοκρά-
τορσιν εἶναι, καὶ μὴ χαιρόντας ἐπὶ τῷ τῆς παρ' Αἴγυ-
πτίων ἐξελεθεῖν ὑβρεως Μωϋσῆν τύραννον ἀνέχεσθαι,
καὶ ζῆν πρὸς τὴν τούτου βούλησιν, ἕξαπατωμένους ὅτι
μόνον τὸ θεοῦ αὐτῷ προδηλοῖ περὶ τῶν ἡμετέρων κατὰ 20
τὴν πρὸς αὐτὸν εὐνοίαν, ὡς οὐχ ἀπάντων ἐκ τῆς Ἀβρά-
μου γενεᾶς ὄντων, ἀλλ' αἴτιον ἓνα τοῦτου τοῦ θεοῦ
παρασχηκότος εἰς τὸ πάντ' αὐτὸν εἰδέναί τὰ μέλλοντα
παρ' αὐτοῦ μανθάνοντα· δόξειεν τε συνετοὺς εἶναι, εἰ
τῆς ἀλαζονείας αὐτοῦ καταγρόντες καὶ τῷ θεῷ πιστεύ- 25
σαντες κτήσασθαι γῆν, ἣν αὐτοῖς ὑπέσχηται, θελήσου-
σιν, ἀλλὰ μὴ τῷ διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην ἐπ' ὀνόματι τοῦ
θεοῦ κωλύοντι προσσχοῖεν. τὴν ἀπορίαν οὖν λογιζόμε-

νοι καὶ τὴν ἐρημίαν, ὑφ' ἧς ἔτι ταύτην αὐτοῖς χεῖρα
συνέβαινε εἶναι δοκεῖν, ἐπὶ τὴν πρὸς τοὺς Χανααναίους
μάχην ἦσαν ὠρμημένοι, τὸν θεὸν προστησάμενοι στρα-
τηρόν, ἀλλ' οὐχὶ τὴν παρὰ τοῦ νομοθέτου συνεργίαν 5
περιμένοντες.

ὡς οὖν ταῦτ' ἄμεινον αὐτοῖς ἔξκειν ἔκριναν καὶ τοῖς 2
πολεμίοις ἐπῆλθον, οἱ μὲν, οὐ καταπλαγέντες αὐτῶν
τὴν ἔφοδον οὐδὲ τὴν πληθύν, γενναίως αὐτοὺς ἐδέ-
ξαντο, τῶν δὲ Ἐβραίων ἀποθνήσκουσι τε πολλοὶ καὶ τὸ
λοιπὸν στράτευμα, τῆς φάλαγγος αὐτῶν διαλυθείσης,
ἀκόσμως διωκόμενον εἰς τὴν παρεμβολὴν συνέφυγε, καὶ
10 τῷ παρ' ἐλπίδας δυστυχήσαι παντάπασιν ἀθνημοῦν οὐ-
δὲν ἔτι χρηστὸν προσεδόκα, λογιζόμενον ὅτι καὶ ταῦτα
κατὰ μῆριν θεοῦ πάθοιεν, προεξορμήσαντες ἐπὶ τὸν πό-
15 λεμον τῆς ἐκείνου δίχα βουλήσεως.

Μωϋσῆς δὲ τοὺς μὲν οἰκείους ὄρων ὑπὸ τῆς ἥττης 3
καταπεπληγότας, φοβούμενος δὲ μὴ θαρσύναντες ἐπὶ
τῇ νίκῃ οἱ πολέμιοι καὶ μειζόντων ὀρεχθέντες ἐπ' αὐτοὺς
ἔλθοιεν, ἔγνω δεῖν τὴν στρατιὰν ἀπαγαγεῖν πορρωτέρω
20 τῶν Χανααναίων εἰς τὴν ἔρημον, καὶ τοῦ πλήθους ἐπι-
τρέψαντος αὐτὸ πάλιν ἐκείνῳ (συνῆκε γὰρ δίχα τῆς αὐ-
τοῦ προνοίας οὐ δυνησόμενον ἐρρωσθαι τοῖς πράγμα-
σιν) ἀναστήσας τὸ στράτευμα προῆλθεν εἰς τὴν ἔρημον,
ἐνταῦθα νομίζων ἡσυχάσειν αὐτοὺς καὶ μὴ πρότερον
25 τοῖς Χαναναίοις εἰς χεῖρας ἦξειν, πρὶν ἢ παρὰ τοῦ θεοῦ
τὸν εἰς τοῦτο καιρὸν λάβωσιν.

ὅπερ δὲ τοῖς μεγάλοις συμβαίνει στρατοπέδοις, καὶ 2
μάλιστα παρὰ τὰς κακοπραγίας, δυσάρκτοις εἶναι καὶ
δυσπειθεῖσι, τοῦτο καὶ τοῖς Ἰουδαίοις συνέπεσεν. ἐξή-
30 κοντα γὰρ ὄντες μυριάδες, καὶ διὰ τὸ πλήθος ἴσως ἂν
μηδ' ἐν ἀγαθοῖς ὑποταγέντες τοῖς κρείττοσι, τότε μάλ-
λον ὑπὸ τῆς ἀπορίας καὶ τῆς συμφορᾶς ἔξηγανάκτου

καὶ πρὸς ἀλλήλους καὶ πρὸς τὸν ἡγεμόνα. στάσις οὖν αὐτούς, οἷαν οὐκ ἴσμεν οὔτε παρ' Ἑλλήσιν οὔτε παρὰ βαρβάροις γενομένην, κατέλαβεν, ὑφ' ἧς ἅπαντας ἀπολέσθαι κινδυνεύσαντας ἔσωσε Μωϋσῆς, οὐ μνησικακῶν ὅτι παρ' ὀλίγον ἦλθε καταλευσθεῖς ὑπ' αὐτῶν ἀπο- 5 θανεῖν. οὐδ' ὁ θεὸς δὲ ἠμέλησε τοῦ μηδὲν αὐτοὺς παθεῖν τῶν δεινῶν, ἀλλὰ καίπερ εἰς τὸν νομοθέτην αὐτῶν ἐξυβρισάντων καὶ τὰς ἐντολάς αἷς αὐτὸς διὰ Μωϋσέως αὐτοῖς ἐπέστειλεν, ἐρρύσατο τῶν ἐκ τοῦ στασιάξειν αὐτοῖς ἂν γενομένων δεινῶν εἰ μὴ προενόησε. τὴν τε 10 οὖν στάσιν καὶ ὅσα μετὰ ταύτην Μωϋσῆς ἐπολιτεύσατο διηγῆσομαι, προδιελθὼν τὴν αἰτίαν ἀφ' ἧς ἐγένετο.

2 Κορῆς Ἑβραίων ἐν τοῖς μάλιστα καὶ γένει καὶ πλούτῳ διαφέρων, ἱκανὸς δ' εἰπεῖν καὶ δήμοις ὁμιλεῖν πιθανώτατος, ὄρῶν ἐν ὑπερβαλλούσῃ τιμῇ τὸν Μωϋ- 15 σῆν καθεστῶτα χαλεπῶς εἶχεν ὑπὸ φθόνου (καὶ γὰρ φυλέτης ὢν ἐτύγχανεν αὐτοῦ καὶ συγγενῆς), ἀχθόμενος ὅτι ταύτης τῆς δόξης δικαιότερον ἂν τῷ πλουτεῖν ἐκείνου μᾶλλον, μὴ χείρων ὢν κατὰ γένος αὐτὸς ἀπέλανε, παρὰ τε τοῖς Λευίταις (φυλέται δ' ἦσαν) καὶ μά- 20 λιστα παρὰ τοῖς συγγενέσι κατεβόα, δεινὸν εἶναι λέγων Μωϋσῆν δόξαν αὐτῷ θηρώμενον κατασκευάσαι καὶ κακουροῦντα κτήσασθαι ταύτην ἐπὶ προφάσει τοῦ θεοῦ περιορᾶν, παρὰ τοὺς νόμους μὲν τὰδελφῶ τὴν ἱερωσύ- νην Ἀαρῶνι δόντα, μὴ τῷ κοινῷ δόγματι τοῦ πλήθους 25 ἀλλ' αὐτοῦ ψηφισαμένου, τυράννου τε τρόπῳ καταχαριζόμενον τὰς τιμὰς οἷς ἂν θελήσῃ. χαλεπώτερον δὲ τυγχάνειν τοῦ βιάζεσθαι τὸ λεληθότως ἐξυβρίζειν, ὅτι μὴ μόνον ἄκουσας ἀλλὰ μηδὲ συνιέντας τῆς ἐπιβουλῆς τὴν ἰσχὺν ἀφαιρεῖται. ὅστις γὰρ αὐτῷ σύννοιδεν ὄντι 30 λαβεῖν ἄξιόν, πείθει τυγχάνειν αὐτόν, καὶ ταῦτα βιάσασθαι μὴ θρασυνόμενος· οἷς δὲ ἄπορον ἐκ τοῦ δικαίου

τιμᾶσθαι, βίαν μὲν, ἀγαθοὶ βουλόμενοι δοκεῖν, οὐ προσφέρουσι, τέχνη δ' εἶναι κακουροῦσι δυνατοί. συμφέ- ρειν δὲ τῷ πλήθει τοὺς τοιοῦτους ἔτι λανθάνειν οἰομέ- 5 νους κολάζειν, καὶ μὴ παρελθεῖν εἰς δύναμιν ἐάσαντας φανεροὺς ἔχειν πολεμίους. "τίνα γὰρ καὶ λόγον ἀποδοῦναι δυνάμενος Μωϋσῆς Ἀαρῶνι καὶ τοῖς υἱέσιν αὐτοῦ τὴν ἱερωσύνην παρέδωκεν; εἰ μὲν γὰρ τῆς Λευίτιδος φυλῆς τὴν τιμὴν ὁ θεὸς τινι παρασχεῖν ἔκριεν, ἐγὼ ταύτης δικαιότερος τυγχάνειν, γένει μὲν ὁ αὐτὸς 10 ὢν Μωϋσῆ, πλούτῳ δὲ καὶ ἡλικίᾳ διαφέρων. εἰ δὲ τῇ πρεσβυτάτῃ τῶν φυλῶν, εἰκότως ἂν ἡ Ρουβήλου τὴν τιμὴν ἔχοι, λαμβανόντων αὐτὴν Δαθάμου καὶ Ἀβιράμου καὶ Φαλαοῦς· πρεσβυτάτοι γὰρ οὗτοι τῶν ταύτην τὴν φυλὴν νεμομένων καὶ δυνατοὶ χρημάτων περιο- 15 σία."

ἐβούλετο μὲν οὖν ταῦτα λέγων ὁ Κορῆς τοῦ κοινοῦ 3 προνοεῖσθαι δοκεῖν, ἔργῳ δὲ εἰς ἑαυτὸν ἐπραγματεύετο τὴν παρὰ τοῦ πλήθους τιμὴν μεταστήσαι. καὶ ὁ μὲν ταῦτα κακοήθως, μετ' εὐπρεπείας δὲ πρὸς τοὺς φυλέτας 20 ἔλεγε· προῖόντος δ' εἰς τοὺς πλείονας κατ' ὀλίγον τοῦ λόγου, καὶ τῶν ἀκροωμένων προστιθεμένων ταῖς κατ' Ἀαρῶνος διαβολαῖς, ἀναπίμπλαται τούτων ἅπας ὁ στρατός. ἦσαν δὲ οἱ συντεταγμένοι τῷ Κορῆ πεντήκοντα καὶ διακόσιοι τῶν πρώτων ἄνδρες, σπεύδοντες ἀφελέ- 25 σθαι τὴν ἱερωσύνην τὸν Μωϋσέως ἀδελφόν, καὶ τοῦτον αὐτὸν ἀτιμοῦν. ἀνηρέθιστο δὲ καὶ τὸ πλήθος, καὶ βάλλειν τὸν Μωϋσῆν ὠρμήκεσαν, εἰς τε ἐκκλησίαν ἀκόσμως μετὰ θορύβου καὶ ταραχῆς συνελέγοντο. καὶ πρὸ τῆς σκηνῆς τοῦ θεοῦ στάντες ἐβόων διώκειν τὸν 30 τυράννον καὶ τῆς ἀπ' αὐτοῦ δουλείας ἀπηλλάχθαι τὸ πλήθος, τῇ τοῦ θεοῦ προφάσει βίαια προστάγματα κελεύοντος· τὸν γὰρ θεόν, εἶπερ αὐτὸς ἦν ὁ τὸν ἱερα-

σόμενον ἐκλεγόμενος, τὸν ἄξιον ἂν εἰς τὴν τιμὴν παρά-
γειν, οὐχὶ τοῖς πολλῶν ὑποδεστέροις ταύτην φέροντα
προσνεύμαι, κρίνοντά τε παρασχεῖν Ἀαρῶνι ταύτην,
ἐπὶ τῷ πλήθει ποιήσασθαι τὴν δόσιν, ἀλλ' οὐκ ἐπὶ τὰ-
δελφῷ καταλιπεῖν.

4 Μωϋσῆς δὲ τὴν Κορέου διαβολὴν ἐκ πολλοῦ προΐ-
δων καὶ τὸν λαὸν παρωξυμένον ἰδὼν οὐκ ἔδιδευσεν,
ἀλλὰ θαρρῶν οἷς περὶ τῶν πραγμάτων καλῶς ἐβου-
λεύετο, καὶ τὸν ἀδελφὸν εἰδὼς κατὰ τὴν τοῦ θεοῦ
προαίρεσιν τῆς ἱερωσύνης τυχεῖν ἀλλ' οὐ κατὰ τὴν 10
αὐτοῦ χάριν, ἦκεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν. καὶ πρὸς μὲν τὸ
πλήθος οὐδένα ἐποίησατο λόγον· πρὸς δὲ τὸν Κορῆν
βοῶν ἐφ' ὅσον ἠδύνατο, δεξιὸς ὢν καὶ κατὰ τὰλλα καὶ
πλήθεισιν ὁμιλεῖν εὐφυνῆς, "ἐμοὶ" φησίν, "ὦ Κορῆ, καὶ
σὺ καὶ τούτων ἕκαστος" (ἀπεδήλου δὲ τοὺς πεντήκοντα 15
καὶ διακοσίους ἄνδρας) "τιμῆς ἄξιοι δοκεῖτε, καὶ τὸν
ὄμιλον δὲ πάντα τῆς ὁμοίας οὐκ ἀποστερεῶ τιμῆς, καὶ
ὑστερεῶσιν ὢν ὑμῖν ἐκ πλοῦτου καὶ τῆς ἄλλης ἀξιώ-
σεως ὑπάρχει. καὶ νῦν Ἀαρῶνι τὴν ἱερωσύνην οὐκ
ἐπειδὴ πλοῦτῳ προεῖχε (σὺ γὰρ καὶ ἀμφοτέρους ἡμᾶς 20
μεγέθει χρημάτων ὑπερβάλλεις), οὐ μὴν οὐτ' εὐγενείᾳ
(κοινὸν γὰρ ἡμῖν τοῦτ' ἐποίησεν ὁ θεός, τὸν αὐτὸν
δοῦς προπάτορα) οὔτε διὰ φιλαδελφίαν, ὃ δικαίως ἂν
ἕτερος εἶχε, τοῦτο φέρων ἔδωκα τὰδελφῷ. καὶ γὰρ εἰ
μὴ φροντίζων τοῦ θεοῦ καὶ τῶν νόμων τὴν τιμὴν 25
ἐχαριζόμεν, οὐκ ἂν ἐμαυτῷ παρῆς δοῦναι παρέσχον
ἕτέρῳ, συγγενέστερος ὢν ἐμαυτῷ τὰδελφῷ, καὶ πρὸς
ἐμαυτὸν οἰκειότερον ἢ πρὸς ἐκεῖνον διακειόμενος· καὶ
γὰρ οὐδὲ συνετὸν ἐν τοῖς κινδύνοις ἐμαυτὸν ὑποτι-
θέντα τοῖς ἐκ τοῦ παρανομεῖν ἄλλῳ τὴν διὰ τούτου 30
εὐδαιμονίαν χαρίζεσθαι. ἀλλ' ἐγὼ τε κρείττων ἢ κα-
κουργεῖν, ὃ τε θεὸς οὐκ ἂν περιεῖδεν ἑαυτὸν κατα-

φρονοῦμενον, οὐδ' ὑμᾶς ἀγνοοῦντας ὅ τι καὶ ποιοῦντες
αὐτῷ χαρίζεσθε, ἀλλ' αὐτὸς ἐπιλεξάμενος τὸν ἱερωσό-
μενον αὐτῷ, τῆς κατὰ τοῦτ' αἰτίας ἡμᾶς ἠλευθέρωσεν.
οὐ μὴν ἐξ ἐμῆς χάριτος λαβὼν, ἀλλὰ κατὰ κρίσιν θεοῦ,
5 κατατίθησιν αὐτὴν εἰς μέσον ἐπιδικάσιμον τοῖς βουλο-
μένοις, ἐκ τούτου προκριθεὶς ἤδη τυχεῖν αὐτῆς ἀξιώων
ἐπιτραπήναι, καὶ τὸ νῦν αὐτῷ συγχωρηθῆναι περὶ αὐτῆς
σπουδάσαι, προτιμῶν τοῦ τὸ γέρας ἔχειν τὸ μὴ στασιάζ-
οντας ὑμᾶς ὄρεῖν, καίτοι κατὰ τὴν ὑμετέραν γνώμην
10 αὐτοῦ τυγχάνων· ὃ γὰρ ἔδωκεν ὁ θεός, οὐχ ἁμαρτά-
νομεν τοῦτο καὶ βουλομένων ὑμῶν λαβεῖν νομίζοντες.
ἦν δὲ καὶ τὸ μὴ προσέσθαι παρέχοντος ἐκεῖνου τὴν τι-
μὴν ἀσεβῆς, καὶ πάλιν ἀξιοῦντος ἔχειν εἰς ἅπαντα χρό-
νον καὶ τὴν ἀσφάλειαν τὴν ἐπ' αὐτῇ βεβαιοῦντος ἡμῖν
15 τοῦ θεοῦ, παντάπασιν ἀλόγιστον. κρινεῖ τοίνυν πάλιν
αὐτὸς τίνα βούλεται τὰς ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῷ θυσίας ἐπι-
τελεῖν καὶ προσεσῆναι τῆς εὐσεβείας· ἄτοπον γὰρ Κο-
ρῆν, ἐφιέμενον τῆς τιμῆς, τὴν ἐξουσίαν τοῦ τίμι πα-
ράσχη ταύτην ἀφελέσθαι τὸν θεόν. τῆς οὖν στάσεως
20 καὶ τῆς διὰ τοῦτο ταραχῆς παύσασθε, πρῶτ' δὲ ὅσοι τῆς
ἱερωσύνης ἀντιποιεῖσθε, κομίζων ἕκαστος θυμιατήριον
οἰκοθεῖν σὺν θυμιάμασι καὶ πυρὶ πάριτε. καὶ σὺ δέ,
Κορῆ, παραχωρήσας τὴν κρίσιν τῷ θεῷ τὴν ἐπὶ τούτοις
αὐτοῦ μένε ψηφοφορίαν, ἀλλὰ μὴ σαυτὸν ποιεῖ τοῦ
25 θεοῦ κρείττονα, παραγενοῦ δὲ κριθησόμενος οὕτω περὶ
τοῦ γέρας. ἀνεμέσητον δ' οἶμαι καὶ Ἀαρῶνα προσδέ-
ξασθαι συγκριθησόμενον, γένους μὲν ὄντα τοῦ αὐτοῦ,
μηδὲν δὲ μεμφθῆναι τοῖς παρὰ τὴν ἱερωσύνην πεπραγ-
μένοις δυνάμενον. καὶ θυμιάσατε συνελθόντες ἐν φα-
30 νερῷ παντὶ τῷ λαῷ· καὶ θυμιασμένων ὑμῶν, οὔπερ ἂν
τὴν θυσίαν ἠδίω κρίνη ὁ θεός, οὔτος ὑμῖν ἱερεὺς κηχει-

ροτονήσεται, τῆς ἐπὶ τὰ δελφῶ διαβολῆς ὡς κεχαρισμέ-
νου τὴν τιμὴν αὐτῷ ἑνόμενος.”

3 ταῦτα Μωϋσέως εἰπόντος, παύεται καὶ τῆς ταρα-
χῆς τὸ πλῆθος καὶ τῆς εἰς Μωϋσῆν ὑποψίας. ἐπήνεσαν
δὲ τοῖς εἰρημένοις· καὶ γὰρ ἦν καὶ ἐδόκει χρηστὰ τῷ 5
λαῷ. τότε μὲν οὖν διαλύουσι τὸν σύλλογον, τῇ δ' ἐπι-
ούσῃ συνῆλθον εἰς τὴν ἐκκλησίαν, παρατευξόμενοι τῇ
θυσίᾳ καὶ τῇ δι' αὐτῆς κρίσει τῶν περὶ τῆς ἱερωσύνης
ἀγωνιζομένων. συνέβαινε δ' εἶναι θορυβώδη τὴν ἐκ-
κλησίαν, μετεώρου τοῦ πλῆθους ὄντος ἐπ' ἐλπῖσι τῶν 10
ἐσομένων, καὶ τῶν μὲν εἰς ἡδονὴν λαμβανόντων εἰ
Μωϋσῆς ἐλεγχθεῖη κακουργῶν, τῶν δὲ φρονίμων εἰ
πράγματων ἀπαλλαγείησαν καὶ ταραχῆς· ἐδεδίδεσαν γὰρ
μὴ τῆς στάσεως προϊούσης ἀφανισθῆναι μᾶλλον αὐτοῖς ὁ
κόσμος τῆς καταστάσεως. ὁ δὲ πᾶς ὄμιλος φύσει χαίρων 15
τῷ καταβοᾷ τῶν ἐν τέλει, καὶ πρὸς ὃ τις εἴποι πρὸς
τοῦτο τὴν γνώμην τρέπων, ἐθορύβει. πέμψας δὲ καὶ
Μωϋσῆς πρὸς Ἀβίραμον καὶ Δαθάμνην ὑπηρέτας, ἐκέ-
λευσεν ἥκειν κατὰ τὰ συγκείμενα καὶ περιμένειν τὴν
ἱερουργίαν. ὡς δ' οὔτε ὑπακούσεσθαι τοῖς ἀγγέλοις 20
ἔφασαν καὶ Μωϋσῆν οὐ περιοφείσθαι κατὰ τοῦ λαοῦ
παντὸς ἐκ κακουργίας ἀξιομένου, ἀκούσας τὰ παρ'
αὐτῶν ὁ Μωϋσῆς, ἀκολουθεῖν αὐτῷ τοὺς προβούλους
ἀξιόσας ἀπῆει πρὸς τοὺς περὶ Δαθάμνην, οὐχ ἡγού-
μενος εἶναι δεινὸν βαδίζειν πρὸς τοὺς ὑπερηφανήσαν- 25
τας. οἱ δ' οὐδὲν ἀντειπόντες ἠκολούθουν. οἱ δὲ περὶ
Δαθάμνην πνθόμενοι τὸν Μωϋσῆν μετὰ τῶν ἀξιολόγων
τῆς πλῆθους πρὸς αὐτοὺς παραγενόμενου, προσελθόντες
γυναιξίην ἅμα καὶ τέκνοις πρὸ τῶν σιγῶν, ἀπέβλεπον
τί καὶ μέλλοι ποιεῖν ὁ Μωϋσῆς. οἱ τε θεράποντες ἦσαν 30
περὶ αὐτοὺς ὡς εἰ βίαν τινὰ προσφέρῃ Μωϋσῆς ἀμυ-
νούμενοι.

ὁ δὲ πλῆσιον γενόμενος, τὰς χεῖρας εἰς τὸν οὐρανὸν 2
ἀνασχών, γεγωνὸν ἐκβοήσας ὡς ἀκουστὸν πάσῃ τῇ
πληθύνι γενέσθαι, “δέσποτα” φησὶ “τῶν ἐπ' οὐρανοῦ
τε καὶ γῆς καὶ θαλάσσης, (σὺ γὰρ ἐμοὶ τῶν ὑπ' ἐμοῦ
5 πεπραγμένων μάρτυς ἀξιολογώτατος ὡς γνώμη τῇ σῇ
γίνεται τὰ πάντα, καὶ δρωμένοις μηχανῆν ἐξεπόρισας,
οἴκτου ἐν πᾶσι δεινοῖς Ἑβραίων ποιησάμενος) ἔλθέ μοι
τούτων ἀκροατῆς τῶν λόγων. σὲ γὰρ οὔτε πραττόμενον
τι οὔτε νοηθὲν λανθάνει, ὥστ' οὐδὲ φθονήσεις μοι τῆς
10 ἀληθείας, τὴν τούτων ἀχαριστίαν ἐπίπροσθεν θέμενος.
τὰ μὲν οὖν πρεσβύτερα τῆς ἐμῆς γενέσεως αὐτὸς οἶσθ'
ἀκριβέστερον, οὐκ ἀκοῆ μαθῶν, ὅψει δὲ τότ' αὐτοῖς
παρῶν γινομένοις· ἃ δὲ ἐπὶ τούτοις, καίπερ ἐπιστά-
15 μενοι σαφῶς, ἀδίκως ὑπονοοῦσι, τούτων μοι γενοί-
μαρτυς. ἐγὼ βίον ἀπράγμονα καταστησάμενος ἀνδρα-
γαθία μὲν ἐμῇ σῇ δὲ βουλή, καὶ τοῦτον Ἐραουήλου μοι
τοῦ πενθεροῦ καταλιπόντος, ἀφείς τὴν ἐκείνων ἀπό-
λαυσιν τῶν ἀγαθῶν ἐμαυτὸν ἐπέδωκα ταῖς ὑπὲρ τού-
των ταλαιπωρίαις, καὶ πρότερον μὲν ὑπὲρ τῆς ἐλευθε-
20 ρίας αὐτῶν νῦν δ' ὑπὲρ τῆς σωτηρίας μεγάλους ὑπέστην
πόνους, καὶ παντὶ δεινῷ τοῦμὸν ἀντιτάξας πρόθυμον.
νῦν οὖν ἐπεὶ κακουργεῖν ὑποπτεύομαι παρ' ἀνδράσιν
οἷς ἐκ τῶν ἐμῶν καμάτων ὑπάρχει τὸ περιεῖναι, εἰκό-
25 τας ἂν αὐτὸς ὁ τὸ πῦρ ἐκείνόν μοι φήσας κατὰ τὸ Σι-
ναῖον καὶ τῆς αὐτοῦ φωνῆς ἀκροατὴν τότε στήσας, καὶ
θεατὴν τεράτων ὅσα μοι παρέσχεν ἰδεῖν ἐκείνος ὁ τό-
πος ποιήσας, ὁ κελεύσας ἐπ' Αἰγύπτου σταλῆναι καὶ
τὴν σὴν γνώμην τούτοις ἐμφανίσαι, ὁ τὴν Αἰγυπτίων
εὐδαιμονίαν σείσας, καὶ τῆς ὑπ' αὐτοῖς δουλείας δρα-
30 σμὸν ἡμῖν παρασχών, καὶ μικροτέραν ἐμοῦ τὴν Φαραώ-
θου ποιήσας ἡγεμονίαν, ὁ γῆν ἡμῖν ἀμαθῶς ἔχουσι
τῶν ὁδῶν ποιήσας τὸ πέλαγος, καὶ τὴν ἀνακεκομμένην

θάλασσαν τοῖς Αἰγυπτίων ἐπικυμήνας ὀλέθροις, ὁ γυ-
μνοῖς οὐσί τῆν ἐξ ὀπλων ἀσφάλειαν χαρισάμενος, ὁ πο-
τίμους ἡμῖν διεφθαρυμένας πηγὰς ῥεῦσαι παρασκευάσας
καὶ τελῶς ἀποροῦσιν ἐκ πετρῶν ἐλθεῖν ἡμῖν ποτὸν
μηχανησάμενος, ὁ τῶν γῆθεν ἀπορουμένους εἰς τροφήν
διασώσας τοῖς ἀπὸ θαλάσσης, ὁ καὶ ἀπ' οὐρανοῦ τροφήν
καταπέμψας οὐ πρότερον ἱστορηθεῖσαν, ὁ νόμων ἐπίνοιαν
ἡμῖν ὑποθέμενος καὶ διάταξιν πολιτείας, ἐλθέ, δέσποτα
τῶν ὄλων, δικαστῆς μου καὶ μάρτυς ἀδωροδόκητος, ὡς
οὔτε δωρεὰν ἐγὼ παρ' Ἑβραίων τινὸς κατὰ τοῦ δικαίου
προσηκάμην, οὔτε πλούτῳ κατέκρινα πενίαν νικᾶν δυ-
ναμένην, οὔτ' ἐπὶ βλάβῃ τοῦ κοινοῦ πολιτευσάμενος
εἰς ἀλλοτριωτάτας τῶν ἐμῶν ἐπιτηδευμάτων ἐπινοίας
πάρεμι, ὡς οὐχὶ σοῦ κελεύσαντος Ἀαρῶνι δούς τὴν
ἱερωσύνην, ἀλλὰ κατ' ἐμὴν χάριν. παράστησον δὴ καὶ
νῦν ὅτι πάντα σὴ πρόνοια διοικεῖται καὶ μηδὲν αὐτο-
μάτως ἀλλὰ κατὰ βούλησιν βραβευόμενον τὴν σὴν εἰς
τέλος ἔρχεται· ὅτι δὲ φροντίεις τῶν Ἑβραίους ὀνησάν-
των, μέτελθε Ἀβίραμον καὶ Λαθάμνην, οἳ σου κατα-
δικάζουσιν ἀναισθησίαν ὡς ὑπ' ἐμῆς τέχνης νικωμένου.
ποιήσεις δὲ φανερὰν τὴν ἐπ' αὐτοῖς δίκην, οὕτω μεμη-
νότων κατὰ τῆς σῆς δόξης, μὴ κοινῶς ἐκ τοῦ ξῆν αὐ-
τοὺς μεταστήσας, μηδ' ὡς ἀποθανόντας κατ' ἀνθρώ-
πινον ἐξεληλυθότας τοῦ βίου φανέντας νόμον, ἀλλὰ
χάνοι περὶ αὐτοὺς ἅμα τῇ γενεᾷ καὶ τοῖς ὑπάρχουσιν
ἢ πατοῦσι γῆν. τοῦτο γὰρ σῆς ἐπίδειξις ἂν ἰσχύος
ἅπασι γένοιτο καὶ διδασκαλία σωφροσύνης εἰς τοὺς
[ταῦτα πείσεσθαι] περὶ σοῦ δοξάζοντας οὐχ ὅσα· εὐρε-
θείην γὰρ ἂν οὕτως ἀγαθὸς ὑπηρέτης ὢν σὺ προστάσ-
σεις. εἰ δ' ἀληθεῖς πεπονήνται τὰς κατ' ἐμοῦ διαβολάς,
τοὺς μὲν ἀπαθεῖς ἀπὸ παντὸς φυλάξειας κακοῦ, ὃν δ'
ἐπηρασάμην ὀλεθρον αὐτοῖς, τοῦτον ποιήσεαις ἐμόν· καὶ

δίκην εἰσπραξάμενος παρὰ τοῦ τὸν σὸν ἀδικῆσαι θελή-
σαντος λαόν, τοῦ λοιποῦ βραβεύων ὁμόνοιαν καὶ εἰρή-
νην, σῶζε τὴν πληθὺν ἐπομένην τοῖς σοῖς προστάγμα-
σιν, ἀπαθῆ τῆρῶν αὐτὴν καὶ ἀκοινώνητον τῆς τῶν
ἡμαρτηκῶτων κολάσεως. σὺ γὰρ αὐτὸς οἶσθα ὡς οὐ δί-
καιον ὑπὲρ τῆς ἐκείνων κακίας κοινῆ πάντας Ἰσραηλίτας
τιμωρίαν ἐκτίειν.”

ταῦτ' εἰπόντος καὶ δακρύνοντος σείεται μὲν αἰφνί-
διον ἢ γῆ, σάλου δ' ἀπ' αὐτῆς κινήθέντος, ὥσπερ ἐξ
ἀνέμου βίας σαλευομένου κύματος, πᾶς μὲν ἔδεισεν ὁ
λαός, πατάγου δὲ καὶ σκληροῦ ῥαγέντος ἤχου κατὰ τὰς
ἐκείνων σκηναῖς συνίξῃσεν ἢ γῆ, καὶ πάνθ' ὅσα φίλα
τούτοις ἦν ὑπήνεγκεν εἰς αὐτήν. ἠφανισμένων δ' οὐ-
τως ὡς μηδὲ φθῆναι τινα γυνῶναι, συνῆει τε πάλιν τῆς
γῆς τὸ περὶ ἐκείνους κεκρηνὸς καὶ καθίστατο, ὡς μηδ' εἰ
πάθοι τι τῶν προειρημένων φανερόν εἶναι τοῖς ὄρωσι.
καὶ οἱ μὲν οὕτως ἀπώλοντο, ἐπίδειξις τῆς ἰσχύος τοῦ
θεοῦ γενόμενοι· ὁδύρατο δ' ἂν τις οὐ μόνον τῆς συμ-
φορᾶς αὐτοῦς, καὶ καθ' αὐτὴν οὔσης ἀξίας οἴκτου, ἀλλ'
ὅτι καὶ τοιαῦτα παθόντων ἐφήσθησαν οἱ συγγενεῖς. τῶν
γὰρ συντεταγμένων ἐκλαθόμενοι πρὸς τὴν ὄψιν τοῦ
συμβεβηκότος ἐβεβαίουν τὴν κρίσιν, καὶ νομίζοντες ὡς
ἀλιτηρίους ἀπολωλέναι τοὺς περὶ Λαθάμνην οὐδ' ἔλυ-
ποῦντο.

Μωϋσῆς δὲ καλεῖ τοὺς περὶ τῆς ἱερωσύνης ἀμιλ-
λωμένους διὰ τὴν τῶν ἱερέων δοκιμασίαν, ἵν' οὐ προσ-
δέξῃται τὴν θυσίαν ὁ θεὸς ἡδίων, ἐκεῖνος ἢ χειρο-
τονημένος. συνελθόντων δὲ πενήκοντα καὶ διακοσίων
ἀνδρῶν, οἳ καὶ διὰ πατέρων ἀρετὴν ἐτιμῶντο παρὰ τῶ
λαῶ καὶ διὰ τὴν αὐτῶν ἢ κάκεινους ὑπερεβάλλοντο,
προῆλθον καὶ Ἀαρῶν καὶ Κορῆς, καὶ πρὸ τῆς σκηνῆς
πάντες καθήρξον ἐπὶ τοῖς θυμιατηρίοις ὁπόσα κομίζον-

τες ἔτυχον. ἐξέλαμψε δὲ πῦρ τοσοῦτον ὅσον οὔτε χειρο-
ποίητον ἰσότηρσέ τις οὔτε γῆθεν ἀναδοθὲν κατὰ ὑπο-
δρομὴν καύματος, οὔτε κατὰ βίαν πνευμάτων ὑλῆς πρὸς
αὐτὴν παρατριβείσης αὐτομάτως ἐξεκρούσθη, ἀλλ' ὅποιον
<ἄν> θεοῦ κελεύσαντος ἀφθείη, λαμπρὸν καὶ φλογωδέ- 5
στατον ὑφ' οὗ πάντες, οἱ τε διακόσιοι καὶ οἱ πεντηκόντα
καὶ Κορῆς, ἄξαντος ἐπ' αὐτοὺς ἐφθάρησαν, ὡς καὶ τὰ
σώματα αὐτῶν ἀφανῆ γεγονέναι. περισώζεται δὲ μόνος
Ἀαρῶν, μηδὲν ὑπὸ τοῦ πυρὸς βλαβεῖς, τῷ τὸν θεὸν εἶ-
ναι τὸν οὗς ἔδει καίειν ἀπεσταλκότα. Μωϋσῆς δὲ τού- 10
των ἀπολομένων βουλόμενος τὴν τιμωρίαν αὐτῶν μνή-
μη παραδοθῆναι καὶ τοὺς αὐθις ἐσομένους αὐτὴν
μαθεῖν, ἐκέλευσεν Ἐλεάζαρον τὸν Ἀαρῶνος υἱὸν τὰ
θυματήρια αὐτῶν παρὰ τὸν χάλκειον καταθέσθαι βωμόν,
ὡς ἂν ὑπόμνησις εἴη τοῖς αὐθις ὧν ἔπαθον, ὅτι τὴν 15
ἰσχὺν τοῦ θεοῦ νομίσειαν ἀπατάσθαι δύνασθαι. καὶ
Ἀαρῶν μὲν οὐκέτι τῇ Μωϋσέως χάριτι τὴν ἀρχιερωσύ-
νην ἔχειν δοκῶν, ἀλλὰ τῇ τοῦ θεοῦ κρίσει φανερῶ γε-
νομένῃ, μετὰ τῶν υἱῶν ἤδη βεβαίως ἀπέλαυε τῆς
τιμῆς. 20

4 τὴν μέντοι στάσιν οὐδ' οὕτως συνέβη παύσασθαι,
πολλῶ δὲ μᾶλλον αὔξειν καὶ φύεσθαι χαλεπωτέραν.
ἐλάμβανε δὲ τῆς ἐπὶ τὸ χεῖρον προκοπῆς αἰτίαν, ὑφ'
ἧς οὐδέποτε λήξειν τὸ δεινὸν εἰκὸς ἦν ἀλλ' εἰς χρόνον
παραμενεῖν. οἱ γὰρ ἄνθρωποι πεπιστευκότες ἤδη μη- 25
δὲν γίνεσθαι δίχα τῆς τοῦ θεοῦ προνοίας, οὐκ ἐβού-
λοντο ταῦτα χωρὶς τῆς εἰς Μωϋσὴν χάριτος τοῦ θεοῦ
πεπραχθαι, κατηγοροῦν δ' αὐτοῦ τὴν ὀργὴν τοῦ θεοῦ
γενέσθαι τοσαύτην οὐχ οὕτω διὰ τὴν τῶν νολασθέντων
ἀδικίαν ὡς Μωϋσέως πραγματευσαμένου, καὶ τοὺς μὲν 30
διεφθάρθαι μηδὲν ἐξαμαρτόντας ἢ ὅτι περὶ τὴν τοῦ
θεοῦ θρησκείαν ἐσπουδάκεσαν, τὸν δὲ τοιούτων ἀν-

δρῶν ὀλέθρῳ καὶ πάντων ἀρίστων ἐξημιωκότα τὸν
λαόν, πρὸς τῷ μηδεμίαν ὑποσχεῖν δίκην, ἔτι καὶ τὴν
ἱερωσύνην ἀναμφίλεκτον τὰδελφῶ παρασχεῖν οὐδένα
γὰρ ἔτ' αὐτῆς ἄλλον ἀντιποιήσεσθαι, καὶ τοὺς πρῶ- 5
τους ὀρῶντα κακῶς ἀπολωλότας. ἔτι γε μὴν καὶ παρὰ
τῶν οἰκείων τοῖς διεφθαρμένοις δέησις ἐγένετο πολλή
τοῦ πλήθους, μειῶσαι τι τῆς Μωϋσέως μεγαλαυχίας·
ἀσφαλὲς γὰρ αὐτῷ τοῦτ' εἶναι.

Μωϋσῆς δὲ (καὶ γὰρ ἐκ πολλοῦ συνιστάμενος 2
ἡγεοῦτο τὸν θόρυβον) δείσας μὴ τι νεωτερίσωσι πάλιν
καὶ γένηται τι μέγα καὶ χαλεπὸν, συνήγαγε τὸ πλῆθος
εἰς ἐκκλησίαν, [καὶ] περὶ μὲν ὧν ἡγεοῦτο, εἰς ἀπολογίαν
οὐ καθιστάμενος, ἵνα μὴ παροξύνῃ τὸ πλῆθος, αὐτὸ δὲ
μόνον τοῖς φυλάρχοις προειπὼν κομίζειν τὰ τῶν φυλῶν
ὀνόματα βακτηρίαις ἐπιγεγραμμένα· λήψεσθαι γὰρ 15
ἐκεῖνον τὴν ἱερωσύνην οὐπερ ἂν ὁ θεὸς ἐπισημήνῃ τῇ
βακτηρίᾳ· δόξαν οὖν, κομίζουσιν οἱ τε ἄλλοι καὶ Ἀα-
ρῶν, ἐπιγράφας Λευῖτιν ἐν τῇ βακτηρίᾳ· καὶ ταύτας
Μωϋσῆς ἐν τῇ σκηνῇ τοῦ θεοῦ κατατίθησι. τῇ δὲ ἐπι- 20
ούσῃ προεκόμισε τὰς βακτηρίας· γνώριμοι δ' ἦσαν,
κατασημηναμένων αὐτὰς τῶν τε ἀνδρῶν οἵπερ ἐκόμι-
ζον, καὶ τοῦ πλήθους. καὶ τὰς μὲν ἄλλας ἐφ' οὐπερ
αὐτὰς σχήματος Μωϋσῆς παρέλαβεν, ἐπὶ τούτου μεμε-
νηκυίας ἔβλεπον· ἐκ δὲ τῆς Ἀαρῶνος βλαστὸς τε καὶ 25
κλάδου ἀναφύοντας ἐώρων καὶ καρπὸν ὠραῖον· ἀμύγ-
δαλα δ' ἦν, ἐκ τούτου τοῦ ξύλου τῆς βακτηρίας κατε-
σκευασμένης. ἐκπλαγέντες δ' ἐπὶ τῷ παραδόξῳ τῆς
θείας, εἰ καὶ τισι διὰ μίσους ἦν ὁ Μωϋσῆς καὶ Ἀαρῶν,
ἀφέντες τοῦτο θαυμάζειν ἤρξαντο τὴν τοῦ θεοῦ περὶ 30
αὐτῶν κρίσιν, καὶ τὸ λοιπὸν, ἐπευφημοῦντες τοῖς δε-
δογμένοις τῷ θεῷ, συνεχώρουν Ἀαρῶνι καλῶς ἔχειν
τὴν ἀρχιερωσύνην. καὶ ὁ μὲν τρις αὐτὸν τοῦ θεοῦ

χειροτονήσαντος βεβαίως εἶχε τὴν τιμὴν, ἣ δὲ τῶν Ἑβραίων στάσις πολὺν ἀκμάσασα χρόνον τοῦτον ἐπαύθη τὸν τρόπον.

3 Μωϋσῆς δὲ πολέμου καὶ στρατείας τὴν τῶν Λευιτῶν ἀφίησι φυλὴν, θεραπεύουσαν τὸν θεόν, ἵνα μὴ δι' ἀπορίαν μηδὲ ζήτησιν τῶν εἰς τὸν βίον ἀναγκαίων ἀμελοῖεν τοῦ ἱεροῦ, κατὰ βούλησιν δὲ τοῦ θεοῦ τὴν Χαναναίαν κτησαμένους τοὺς Ἑβραίους ἐκέλευε κατανεῖμαι τοῖς Λευίταις ὀκτὼ καὶ τεσσαράκοντα πόλεις ἀγαθὰς καὶ καλὰς, τῆς τε πρὸ αὐτῶν γῆς περιγράψαντας εἰς 10 δισχιλίους πήχεις ἀπὸ τῶν τειχῶν αὐτοῖς ἀνεῖναι. πρὸς τούτοις δὲ καὶ τὸν λαὸν ἐξέταξε τῶν ἐπετείων καρπῶν δεκάτην αὐτοῖς τε τοῖς Λευίταις καὶ ἱερεῦσι τελεῖν. καὶ ἃ μὲν ἡ φυλὴ παρὰ τοῦ πλήθους λαμβάνει, ταῦτ' ἐστίν· ἀναγκαῖον δ' ἠγησάμην ἃ τοῖς ἱερεῦσιν ἴδια 15 παρὰ πάντων γίνεσθαι δηλώσει.

4 τῶν μὲν τεσσαράκοντα καὶ ὀκτὼ πόλεων τρισκαίδεκα παραχωρῆσαι τοὺς Λευίτας αὐτοῖς προσέταξε, καὶ τῆς δεκάτης ἧς παρὰ τοῦ λαοῦ κατ' ἔτος λαμβάνουσι δεκάτην αὐτοῖς ἀπομερίζειν. ἔτι δὲ ἀπαρχὰς τὸν λαὸν 20 δίκαιον τῷ θεῷ πάντων τῶν ἐκ τῆς γῆς φρουμένων καρπῶν ἐπιφέρειν· καὶ τῶν τετραπόδων δὲ τῶν εἰς τὰς θυσίας νεομισμένων τὸ γεννηθὲν πρῶτον, ἂν ἄρσεν ἦ, καταθύσαι παρασχεῖν τοῖς ἱερεῦσιν, ὥστε αὐτοὺς πανοικί σιτεῖσθαι ἐν τῇ ἱερᾷ πόλει· τῶν δ' οὐ νεομισμένων ἐσθίειν παρ' αὐτοῖς κατὰ τοὺς πατριῶν νόμους τοὺς δεσπότας τῶν τικτομένων σίκλον καὶ ἡμισυ αὐτοῖς ἀναφέρειν, ἀνθρώπου δὲ πρωτοτόκου πέντε σίκλους. εἶναι δὲ ἀπαρχὰς αὐτοῖς καὶ τῆς τῶν 30 προβάτων κουρᾶς, τοὺς τε πέττοντας τὸν σῆτον καὶ ἄροποιοιμένους τῶν πεμμάτων αὐτοῖς τινα χορηγεῖν. ὅσοι δ' ἂν αὐτοὺς καθιερωῶσιν εὐχὴν πεποιημένοι (Να-

ζαραῖοι δ' οὗτοι καλοῦνται, κομῶντες καὶ οἶνον οὐ προσφερόμενοι), τούτων, ὅταν τὰς τρίχας ἀφιερῶσιν ἐπὶ θυσίᾳ τε δωῶσι, τὰς κουρᾶς νέμεσθαι πρὸς τοὺς ἱερέας. καὶ οἱ κορβᾶν αὐτοὺς ὀνομάσαντες τῷ θεῷ (δωρον δὲ τοῦτο σημαίνει κατὰ Ἑλλήνων γλῶτταν), βουλομένους ἀφιεσθαι τῆς λειτουργίας τοῖς ἱερεῦσι καταβάλλειν ἀργύριον, γυναῖκα μὲν τριάκοντα σίκλους, ἄνδρα δὲ πενήκοντα· ὅσοι δ' ἂν ἐνδεέστερα τῶν εἰρημένων ἔχωσι χρήματα, τοῖς ἱερεῦσιν ἐξεῖναι περὶ 5 τούτων ὡς βούλονται δοκιμάσαι. εἶναι δὲ καὶ τοῖς κατ' οἶκον θύουσιν εὐωχίας ἕνεκα τῆς αὐτῶν, ἀλλὰ μὴ θρησκείας, ἀνάγκην κομίζειν τοῖς ἱερεῦσιν ἡγνιστρὸν τε καὶ χελύμιον καὶ τὸν δεξιὸν βραχίονα τοῦ θύματος. καὶ τοῖς μὲν ἱερεῦσι Μωϋσῆς τσαύτην, πάρεξ ὧν ὑπὲρ 15 ἁμαρτημάτων θύων ὁ λαὸς δίδωσιν αὐτοῖς, ὡς ἐν τῇ πρὸ ταύτης βίβλῳ δεδηλώκαμεν, εὐπορίαν ἐπενόησε· πάντων δὲ τῶν τοῖς ἱερεῦσι τελουμένων κοινῶν διέταξε καὶ τοὺς οἰκέτας καὶ θυγατέρας καὶ γυναῖκας, ἔξω τῶν ὑπὲρ ἁμαρτημάτων ἐπιφερομένων θυσιῶν 20 ταύτας γὰρ ἐν τῷ ἱερῷ μόνοι δαπανῶσιν οἱ ἄρρενες τῶν ἱερέων αὐθημερόν.

ὡς δὲ ταῦτα μετὰ τὴν στάσιν Μωϋσῆς διέταξεν, 5 ἄρας μετὰ πάσης τῆς στρατιᾶς ἐπὶ τοὺς τῆς Ἰδουμαίας ὄρους ἦλθε, καὶ πρέσβεις πρὸς τὸν βασιλέα τῶν Ἰδουμαίων πέμψας ἠξίου δίοδου αὐτῷ παρασχεῖν, πίστεως 25 ὡς αὐτὸς ἐθέλοι λαβεῖν ὑπὲρ τοῦ μηδὲν ἀδικηθήσεσθαι, δώσειν ὁμολογῶν, ἀγορᾶν τε τῷ στρατῷ χορηγήσει, εἰ καὶ τιμὴν τοῦ ὕδατος αὐτοὺς κελεύσειε καταβαλεῖν. ὃ δ' οἷς ἐπρεσβεύσατο Μωϋσῆς οὐκ ἀρεσκόμενος, οὐδὲ 30 συγχωρῶν τὴν δίοδον, ἐνοπλον τὴν στρατιὰν ἀγαγὼν προαπήντα τῷ Μωϋσῆϊ, κωλύσων αὐτοὺς εἰ τολμήσειαν βία περαιουῆσθαι. καὶ Μωϋσῆς (ἄρχειν γὰρ μάχης οὐ

συνεβούλευσεν ὁ θεὸς χρωμένῳ) τὴν δύναμιν ὑπανήγε, διὰ τῆς ἐρήμου ἐκπεριαιών.

6 τότε δὴ καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ Μαριάμην τελευτῆ τοῦ βίου καταλαμβάνει, τεσσαρακοστὸν ἔτος πεπληρω-
 5 κυῖαν ἄφ' οὗ τὴν Αἴγυπτον κατέλιπε, μηνὸς δὲ Ξαν-
 5 θικοῦ νομηγία κατὰ σελήνην. θάπτουσι δὲ αὐτὴν δη-
 μοσία πολυτελῶς ὑπὲρ τινος ὄρους, ὃ καλοῦσι Σίν καὶ
 πενθήσαντα ἐπὶ τριάκοντα ἡμέρας τὸν λαὸν ἐκάθηρε
 Μωϋσῆς τούτῳ τῷ τρόπῳ. μόσχον θήλειαν, ἀρότρου
 μὲν καὶ γεωργίας ἄπειρον, ὀλόκληρον δέ, ξανθὴν πᾶ-
 10 σαν, μικρὸν ἄπωθεν τοῦ στρατοπέδου προαγαγὼν εἰς
 χωρίον καθαρώτατον ὃ ἀρχιερεὺς ἔθυσέ τε καὶ τοῦ αἵ-
 ματος ἐπτάκις ἔρρανε τῷ δακτύλῳ ἀντικρὺ τῆς σκηνῆς
 τοῦ θεοῦ. ἔπειτα καιομένης ὡς εἶχεν ὅλης τῆς δαμά-
 λεως σὺν τῇ δορᾷ καὶ τοῖς ἐντός, ξύλον κέδρινον εἰς μέ-
 15 στον ἐμβάλλουσι τὸ πῦρ καὶ ὑσσωπον καὶ φοινικτὸν
 ἔριον. συναγαγὼν δ' αὐτῆς ἅπασαν τὴν τέφραν ἀγνὸς
 ἀνήγκατατίθειεν εἰς χωρίον καθαρώτατον. τοὺς οὖν
 ἀπὸ νεκροῦ μεμιασμένους, τῆς τέφρας ὀλίγον εἰς πη-
 γὴν ἐπιέντες καὶ ὑσσωπον βαπτίσαντες, ἔρρανον τρίτη
 20 τε καὶ ἐβδόμη τῶν ἡμερῶν, καὶ καθαροὶ τὸ λοιπὸν ἦσαν.
 τοῦτο δὲ καὶ κατελθοῦσιν εἰς τὰς κληρουχίας προσέταξε
 ποιεῖν.

7 μετὰ δὲ τὴν ἐπὶ τῷ πένθει τῆς ἀδελφῆς τοῦ στρα-
 τηγοῦ κάθαρσιν τοιαύτην γενομένην ἀπήγε τὴν δύνα-
 25 μιν διὰ τῆς ἐρήμου καὶ τῆς Ἀραβίας. ἐλθὼν δ' εἰς χω-
 ρίον ὃ μητρόπολιν αὐτῶν Ἀραβες νενομίκασι, πρότερον
 μὲν Ἀρκην λεγομένην, Πέτραν δὲ νῦν ὀνομαζομένην,
 ἐνταῦθα, ὑψηλοῦ περιέχοντος ὄρους αὐτό, ἀναβάς Ἀα-
 ρῶν ἐπ' αὐτὸ Μωϋσέως αὐτῷ δεδηλωκότος ὅτι μέλλοι
 30 τελευτᾶν, ἅπαντος τοῦ στρατεύματος ὄρωντος (κάταν-
 τες γὰρ ἦν τὸ χωρίον) ἀποδύεται τὴν ἀρχιερατικὴν

στολήν, καὶ παραδοὺς αὐτὴν Ἐλεαζάρῳ τῷ παιδί, πρὸς
 οὗν διὰ τὴν ἡλικίαν ἢ ἀρχιερωσύνη παραγίνεται, θνή-
 σκει τοῦ πλήθους εἰς αὐτὸν ἀφορῶντος, τῷ μὲν αὐτῷ
 5 τελευτήσας ἔτει ᾧ καὶ τὴν ἀδελφὴν ἀπέβαλε, βιούς δὲ
 5 ἔτη τὰ πάντα τρία πρὸς τοῖς εἴκοσι καὶ ἑκατόν. ἀπο-
 θνήσκει δὲ κατὰ σελήνην νομηγία, μηνὸς ὄντος παρὰ
 μὲν Ἀθηναίους Ἐκατομβαιῶνος καλουμένου, Ἀφου δὲ
 παρὰ Μακεδόσιν, Ἀββὰ δὲ παρ' Ἑβραίοις.

πένθος δ' ἐπ' αὐτῷ τοῦ λαοῦ τριακονθήμερον ἄγον- 5
 10 τος, ἐπεὶ τοῦτ' ἐλώφησεν, ἀναλαβὼν ἐκεῖθεν Μωϋσῆς
 τὸν στρατὸν παρῆν ἐπὶ ποταμὸν Ἀρνῶνα, ὃς ἐκ τῶν
 τῆς Ἀραβίας ὄρων ὀρμώμενος καὶ διὰ πάσης ἐρήμου
 φέων εἰς τὴν Ἀσφαλτίτιν λίμνην ἐκδίδωσιν, ὀρίζων
 τὴν τε Μωαβίτιν καὶ Ἀμορῖτιν. γῆ δ' αὕτη καρπο-
 15 φόρος καὶ πλήθος ἀνθρώπων τοῖς παρ' αὐτῆς ἀγαθοῖς
 ἰκανὴ τρέφειν. πρὸς οὖν Σιχῶνα τὸν βασιλεύοντα τῆς
 χώρας ταύτης ἀπέστειλε Μωϋσῆς, τῷ στρατῷ δίοδον αἰ-
 τῶν ἐφ' αἷς ἂν θελήσειε πιστεσιν, ὥστε μηδὲν ἀδικη-
 20 θῆναι μήτε τὴν γῆν μήτε τοὺς ἐνοικοῦντας ἂν Σιχῶν
 ἐκράτει, τοῖς τε κατὰ τὴν ἀγορὰν χρῆσθαι πρὸς τὸ ἐκεί-
 νων λυσιτελέσ, εἰ καὶ τὸ ὕδωρ αὐτοῖς πιπράσκειν ἐθέ-
 λοιεν. Σιχῶν δ' ἀρνούμενος ὀπλίξει τὸν οἰκεῖον στρα-
 τόν, καὶ τοὺς Ἑβραίους διαβαίνειν τὸν Ἀρνῶνα κωλύειν
 25 ἐτοιμότητος ἦν. Μωϋσῆς δὲ ὄρων πολεμίως αὐτοῖς τὸν
 25 Ἀμορραῖον διακείμενον, οὔτε περιφρονοῦμενος ἀνέχε-
 σθαι δεῖν ἔγνω, καὶ τοὺς Ἑβραίους τῆς ἀπραξίας καὶ
 τῆς δι' αὐτὴν ἀπορίας, ὑφ' ἧς στασιάσαι τε πρότερον
 αὐτοῖς συνέπεσε καὶ τότε δυσκόως εἶχον, ἀπαλλάξαι
 διαγνοὺς ἤρετο τὸν θεὸν εἰ πολεμεῖν αὐτῷ δίδωσι. τοῦ
 30 δὲ θεοῦ καὶ νίκην ἀποσημήναντος, αὐτὸς θαρσαλέως
 εἶχε πρὸς τὸν ἀρνῶνα καὶ τοὺς στρατιώτας παρώρμα,
 οὖν αὐτοὺς ἀξίῳ τῆς τοῦ πολεμεῖν ἡδονῆς ἀπολαύειν,

ὅτ' αὐτῇ συγχωρεῖ χρήσασθαι τὸ θεῖον. οἱ δ' ἦς ἐπό-
 θουν ἐξουσίας λαβόμενοι, καὶ τὰς πανοπλίας ἀναλαβόν-
 τες, εὐθέως ἐχώρουν εἰς τὸ ἔργον. ὁ δὲ Ἀμορραῖος οὐκ
 ἐτ' ἦν ἐπιόντων ὅμοιος αὐτῷ, ἀλλ' αὐτὸς τε κατε-
 πλάγη τοὺς Ἑβραίους, καὶ ἡ δύναμις αὐτοῦ παρέχουσα 5
 θάπτου αὐτὴν εὐψυχον εἶναι δοκεῖν, τότε ἀπηλέγχθη
 πεφοβημένη. τὴν πρώτην οὖν σύνοδον οὐκ ὑπομείναν-
 τες ἀντιστήναι καὶ δέξασθαι τοὺς Ἑβραίους τρέπονται,
 τοῦτ' αὐτοῖς σωτηρίαν ὑπολαμβάνοντες μᾶλλον ἢ τὸ μάχε-
 σθαι παρέξιεν. ἐθάρρουν γὰρ ταῖς πόλεσιν οὕσαις ὄχυ- 10
 ραῖς, παρ' ὧν οὐδὲν αὐτοῖς ὄφελος ἦν εἰς ταύτας συν-
 διωχθεῖσιν. Ἑβραῖοι γὰρ ὡς ἐνδόντας αὐτοὺς εἶδον,
 εὐθὺς ἐνέκλειτο, καὶ παραλύσαντες αὐτῶν τὸν κόσμον
 εἰς φόβον κατέστησαν. καὶ οἱ μὲν ἀπορραγέντες ἔφευ-
 γον ἐπὶ τῶν πόλεων, οἱ δὲ πρὸς τὴν δίωξιν οὐκ ἔκαμνον, 15
 ἀλλ' οἷς προπεπονήκεσαν προσεπιταλαιπωρηῆσαι προ-
 θέμενοι, καὶ σφενδονᾶν τε ἄριστοι τυγχάνοντες καὶ
 πᾶσι τοῖς ἐκηβόλοις δεξιολογῆσαι, διὰ τὴν ὄπλισιν
 οὕσαν εὐσταλῆ κοῦφοι πρὸς τὸ διώκειν ὄντες μετέθεον
 τοὺς πολεμίους, καὶ τοὺς πορρωτάτω τοῦ συλληφθῆναι 20
 γεγονότας ταῖς σφενδόταις καὶ τοῖς τοξεύμασι κατελάμ-
 βανον. φόβος τε οὖν γίνεται πολὺς, καὶ τραύμασιν
 ἐπόνουν οἱ διαφεύγοντες. ἔκαμνον δὲ ἐπὶ δίψει μᾶλ-
 λον ἢ τιμὴ τῶν πολεμικῶν (καὶ γὰρ ὅρα θέρους ἦν),
 καὶ ἐπιθυμία τοῦ πιεῖν ἐπὶ ποταμὸν τοὺς πλείους κα- 25
 ταραχθέντας, καὶ ὅσον συνεστραμμένον ἔφευγε, περι-
 στάντες ἔβαλλον, καὶ πάντας αὐτοὺς ἀκοντίζοντες ἅμα
 καὶ τοξεύοντες διέφθειρον. ἀποθνήσκει δ' αὐτῶν καὶ
 Σιχῶν ὁ βασιλεὺς. Ἑβραῖοι δὲ νεκροὺς ἐσκύλευον καὶ
 λείαν ἔλαβον, καὶ πολλὴν ἀφθονίαν τῶν ἐκ γῆς εἶχον, 30
 μεστῆς ἔτι τῶν καρπῶν ὑπαρχούσης. καὶ διεξήει πᾶσιν
 ἀδεῶς τὸ στρατεύμα προνομῆ χρωόμενον, ἀλισκομένω

καὶ τῶν πόλεων· οὐδὲν γὰρ παρὰ τούτων ἦν ἐμπό-
 διον, τοῦ μαχίμου παντὸς ἀπολωλὸτος.

Ἀμορραῖους μὲν οὖν τοιοῦτο πάθος κατέλαβεν, οὔτε
 φρονῆσαι δεινούς οὔτε ἀγαθούς κατὰ τὸ ἔργον γεγονό-
 5 τας· Ἑβραῖοι δὲ τὴν ἐκείνων γῆν παρελάμβανον. ἔστι δὲ
 χωρίον ὁ τριῶν μεταξὺ ποταμῶν κείμενον ὅμοιον νήσῳ
 τὴν φύσιν ὑπάρχει, τοῦ μὲν Ἀρνῶνος ἀπὸ μεσημβρίας
 ὀριζόντος αὐτό, Ἰαβάκχου δὲ τὴν ἀρκιῶαν αὐτοῦ πλευ-
 10 ρὰν περιγράφοντος, ὃς εἰς τὸν Ἰορδάνην ποταμὸν
 ἐκβάλλων ἐκείνῳ καὶ τοῦ ὀνόματος μεταδίδωσι· τὰ μὲν-
 τοι γε πρὸς τῇ δύσει τοῦ χωρίου περιέεισιν αὐτὴν Ἰορ-
 δάνης.

οὕτως οὖν ἐχόντων τῶν πραγμάτων, ἐπιτίθεται τοῖς 3
 Ἰσραηλίταις Ὁργῆς ὁ τῆς Γαλαθηνῆς καὶ Γαυλαντίδος
 15 βασιλεὺς, στρατὸν ἄγων, καὶ σπεύδων μὲν ὡς ἐπὶ συμ-
 μαχίαν τὴν Σιχῶνος φίλου τυγχάνοντος, εὐρῶν δὲ
 ἐκείνων ἤδη προαπολωλὸτα καὶ οὕτως ἔγνω τοῖς Ἑβραί-
 οῖς εἰς μάχην ἐλθεῖν, περιέσεσθαι τε νομίζων καὶ τῆς
 ἀρετῆς αὐτῶν διάπειραν βουλόμενος λαβεῖν. διαμαρ-
 20 τῶν δὲ τῆς ἐλπίδος αὐτὸς τε ἀποθνήσκει κατὰ τὴν μά-
 χην καὶ σύμπας ὁ στρατὸς αὐτοῦ διαφθείρεται. Μωϋ-
 σῆς δὲ τὸν ποταμὸν Ἰάβακχον περαιοσάμενος διεξήει
 τῆς Ὁργῆς βασιλείας, τὰς τε πόλεις καταστρεφόμενος
 καὶ κτείνων πάντας τοὺς ἐνοικοῦντας, οἱ καὶ πλούτω
 25 διέφερον πάντων τῶν ἐκείνη ἡπειρωτῶν δι' ἀρετὴν
 γῆς καὶ πλήθος χρημάτων. Ὁργῆ δὲ μέγεθος τε καὶ κάλ-
 λος ἦν οἷον ὀλίγοις σφόδρα· ἦν δὲ κατὰ χεῖρα γενναῖος
 ὁ ἀνὴρ, ὡς ἴσα τὰ τῶν ἔργων εἶναι τοῖς τοῦ μεγέθους
 καὶ τῆς εὐπρεπειας πλεονεκτήμασι. τὴν δ' ἰσχὺν αὐ-
 30 τοῦ καὶ τὸ μέγεθος ἐτεκμηριώσαντο κλίνην αὐτοῦ λα-
 βόντες ἐν Ῥαβαθᾶ πόλει τῶν βασιλείων τῆς Ἀμμωνίτι-
 δος, τῇ μὲν κατασκευῇ σιδηρέαν, τεσσάρων δὲ πηχῶν

τὸ εὖρος, μήκει δὲ τοῦ διπλασίουτος ἐνὶ πῆχει μείζονα. τούτου τοίνυν πταίσαντος οὐκ εἰς τὸ παρὸν μόνον τοῖς Ἑβραίοις ἐπέδωκε τὰ πράγματα, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸ μέλλον ἀγαθῶν αὐτοῖς αἴτιος ἀποθανῶν ὑπῆρξε· καὶ γὰρ πόλεις ἐξήκοντα λαμπρῶς πάνυ τετειχισμένας ὑποτε- 5 λείψ ἐκείνῳ παρέλαβον, καὶ λείαν πολλὴν ἰδίᾳ τε καὶ δημοσίᾳ πάντες εὐπόρησαν.

6 Μωϋσῆς μὲν οὖν στρατοπεδεύει, ἀγαγὼν τὴν δύναμιν ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην, κατὰ τὸ μέγα πεδῖον Ἰεριχοῦντος ἀντικρῦ. πόλις δ' ἐστὶν εὐδαίμων αὕτη, φοίνικας τε φέρειν ἀγαθὴ καὶ βάλσαμον νεμομένη. ἤρχοντο δὲ φρονεῖν ἐφ' ἑαυτοῖς μέγα οἱ Ἰσραηλίται, καὶ τὴν πρὸς τοὺς πολέμους ἐπιθυμίαν ὑπερέτεινον. καὶ Μωϋσῆς ὀλίγων ἡμερῶν θύσας χαριστήρια πρῶτον τῷ θεῷ, καὶ τὸν λαὸν εὐωχῆσας, μέρος τι τῶν ὀπλιτῶν ἐξέπεμψε 15 δηρώσοντας τὴν Μαδιανιτῶν γῆν καὶ τὰς πατρίδας αὐτῶν ἐκπολιορκήσοντας. τοῦ δ' ἐκπολεμωθῆναι πρὸς αὐτοὺς αἰτίαν ἔλαβε τοιαύτην.

2 Βάλαμος ὁ τῶν Μωαβιτῶν βασιλεὺς, φιλίας αὐτῷ πατρῴας οὔσης καὶ συμμαχίας πρὸς Μαδιανίτας, ἐπεὶ 20 τοὺς Ἰσραηλίτας τοσοῦτο φρομένους ἐώρα, καὶ περὶ τῶν αὐτοῦ πραγμάτων λίαν εὐλαβῆς ἦν (καὶ γὰρ οὐδ' ἐπέπυστο γῆν ἄλλην οὐ πολυπραγμονεῖν τοὺς Ἑβραίους, ἀπηροσενκόςτος τοῦ θεοῦ, κτησαμένους τὴν Χαναναίων), καὶ θᾶπτον ἢ φρονιμώτερον ἐγχειρεῖν ἔγνω 25 τοῖς λόγοις. καὶ πολεμεῖν μὲν ἐπὶ ταῖς εὐπραγίαις θρασυτέροις γεγενημένοις ὑπὸ τῆς κακοπραγίας κατελιγμένος οὐκ ἔκρινε, κωλύσαι δέ, εἰ δύναιτο, γενέσθαι μεγάλους, λογιζόμενος καὶ πρεσβεῦσαι πρὸς Μαδιανίτας ὑπὲρ αὐτῶν. οἱ δέ (ἦν γὰρ τις ἀπὸ Εὐφράτου Βά- 30 λαμος, μάντις ἄριστος τῶν τότε καὶ πρὸς αὐτοὺς ἐπιτηδείως ἔχων) πέμπουσι μετὰ τῶν Βαλάκου πρέσβεον

ἄνδρας τῶν παρ' αὐτοῖς ἀξιολόγων, παρακαλέσοντας τὸν μάντιν ἐλθεῖν, ὅπως ἂν ἐπ' ἐξωλεία τῶν Ἰσραηλιτῶν ἀρὰς ποιήσῃται. παραγενομένους δὲ τοὺς πρέσβεις δέχεται ἐπὶ ξενίᾳ φιλοφρόνως, καὶ δειπνίσας ἀνέκρινε 5 τὴν τοῦ θεοῦ διάνοιαν, τίς ἐστὶν αὕτη ἐφ' οἷς Μαδιανῖται παρακαλοῦσι. τοῦ δ' ἐμποδῶν στάντος ἀφικνεῖται πρὸς τοὺς πρέσβεις, προθυμίαν μὲν καὶ σπουδὴν τὴν ἰδίαν ἐμφανίζων αὐτοῖς εἰς ἃ δέονται τυχεῖν, τὸν θεὸν δ' ἀντιλέγειν αὐτοῦ τῇ προαιρέσει δηλῶν, ὃς αὐτὸν ἐπὶ 10 τοσοῦτο κλέος δι' ἀλήθειαν καὶ τὴν ταύτης πρόρρησιν ἀγάγοι· τὸν γὰρ στρατόν, ᾧ καταρασόμενον αὐτὸν ἐλθεῖν παρακαλοῦσι, δι' εὐνοίας εἶναι τῷ θεῷ. συνεβούλευέ τε διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν χωρεῖν παρ' αὐτοὺς τὴν ἔχθραν τὴν πρὸς τοὺς Ἰσραηλίτας καταλυσαμένους. 15 καὶ τοὺς μὲν πρέσβεις ταῦτα εἰπὼν ἀπέλυσε, Μαδιανῖται δέ, Βαλάκου σφόδρα ἐγκειμένου καὶ δέησιν λιπαρῇ προσφέροντος, πάλιν πέμπουσι πρὸς τὸν Βάλαμον. κἀκεῖνος βουλόμενος χαρίζεσθαι τοῖς ἀνδράσιν ἀνήγετο τὸν θεόν. ὃ δὲ καὶ τῆς πείρας δυσχεράνας κελεύει 20 μηδὲν ἀντιλέγειν τοῖς πρέσβεσιν. ὃ δ' οὐχ ὑπολαβὼν ἀπάτη ταῦτα τὸν θεὸν κεκελευμέναι, συναπῆει τοῖς πρέσβεσι. κατὰ δὲ τὴν ὁδὸν ἀγγέλου θείου προσβαλόντος αὐτῷ κατὰ τι στενὸν χωρίου περιειλημμένου αιμασiais διπλαῖς, ἢ ὄνος ἐφ' ἧς ὁ Βάλαμος ὤχεϊτο, 25 συνείσατο τοῦ θείου πνεύματος ὑπαντῶντος, ἀπέκλινε τὸν Βάλαμον πρὸς τὸν ἕτερον τῶν θριγκῶν, ἀναισθήτως ἔχουσα τῶν πληγῶν ἃς ὁ Βάλαμος ἐπέφερεν αὐτῇ, κακοπαθῶν τῇ θλίψει τῇ πρὸς τὸν θριγκόν. ὡς δ' ἐγκειμένου τοῦ ἀγγέλου ἢ ὄνος τυπτομένη ὤκλασε, κατὰ 30 βούλησιν θεοῦ φωνὴν ἀνθρωπίνην λαβοῦσα κατεμέμεφτο τὸν Βάλαμον, ὡς ἄδικον ἐπὶ ταῖς πρότερον διακονίαις μηδὲν ἔχοντα ἐγκαλεῖν αὐτῇ πληγὰς ἐπιφέρειν,

μὴ συνιέντα ὅτι νῦν κατὰ θεοῦ προαίρεσιν οἷς αὐτὸς ἔσπευσεν ὑπηρετεῖν εἴργεται. ταρραττομένου δ' αὐτοῦ διὰ τὴν τῆς ὄνου φωνὴν ἀνθρωπίνην οὔσαν, ἐπιφανεῖς καὶ ὁ ἄγγελος ἐναργῆς ἐνεκάλει τῶν πληγῶν, ὡς οὐχὶ τοῦ κτήνους ὄντος αἰτίου, τὴν δὲ ὁδὸν αὐτοῦ δια-
 5 κωλύοντος παρὰ γνώμην τοῦ θεοῦ γενομένην. καταδείσας δ' ὁ Βάλαμος οἷός τε ἦν ἀναστρέφειν, ἀλλὰ θεὸς αὐτὸν χωρεῖν τὴν προκειμένην παρώρησεν, προστάξας, ὅτι περ' αὐτὸς κατὰ νοῦν αὐτῷ ποιήσεις, τοῦτο ση-
 4 μαίνειν. καὶ ὁ μὲν ταῦτα τοῦ θεοῦ κελεύσαντος ἤκει 10 πρὸς Βάλακον, δεξαμένου δ' αὐτὸν τοῦ βασιλέως ἐκπρεπῶς, ἡξίου προαχθεῖς ἐπὶ τι τῶν ὁρῶν σκέψασθαι πῶς τὸ τῶν Ἑβραίων ἔχει στρατόπεδον. Βάλακος δ' αὐτὸς ἀφικνεῖται τὸν μάντιν σὺν βασιλικῇ θεραπείᾳ φιλοτίμως ἄγόμενος εἰς ὄρος, ὅπερ ὑπὲρ κεφαλῆς αὐ-
 15 τῶν ἔκειτο, τοῦ στρατοπέδου σταδίου ἀπέχον ἐξήκοντα. κατιδὼν δ' αὐτοὺς ἐκεῖνος βωμούς τε ἐκέλευσεν ἐπτά δείμασθαι τὸν βασιλέα καὶ τοσοῦτους ταύρους καὶ κρι-
 οὺς παραστήσαι. ὑπουργήσαντος δὲ διὰ ταχέων τοῦ βασιλέως, ὀλοκαντοῖ τυθέντας. ὡς δὲ τροπὴν εἶδε ση-
 20 μαινομένην, "ὁ λεῶς" φησὶν "οὗτος εὐδαίμων, ᾧ ὁ θεὸς τε δίδωσι μυρίων κτήσιν ἀγαθῶν, καὶ σύμμαχον εἰς ἅπαν καὶ ἡγεμόνα τὴν ἑαυτοῦ πρόνοιαν ἐπένευσεν. ὡς οὐδὲν ἔστιν ἀνθρώπειον γένος οὗ μὴ κατ' ἀρετὴν καὶ
 ζήλωσιν ἐπιτηδευμάτων ἀρίστων καὶ καθαρῶν πονη-
 25 ρίας ὑμεῖς ἀμείνους κριθῆσεσθε, καὶ παισὶ βελτίοσιν αὐτῶν ταῦτα καταλείψετε, θεοῦ μόνους ὑμᾶς ἀνθρώ-
 πους ἐφορῶντος, καὶ ὅθεν ἂν γένοισθε πάντων εὐδαι-
 μονέστεροι τῶν ὑπὸ τὸν ἥλιον ἐμπορίζοντος. γῆν τε οὖν, ἐφ' ἣν ὑμᾶς αὐτὸς ἔστειλε, καθέξετε, δουλεύου-
 30 σαν ἀεὶ παισὶν ὑμετέροις, καὶ τοῦ περὶ αὐτῶν κλέους ἐμπλησθήσεται πᾶσα ἡ γῆ καὶ θάλασσα. ἀρκέσετε δὲ

τῷ κόσμῳ παρασχεῖν ἐκάστη γῆ τῶν ἀφ' ὑμετέρου γέ-
 νους οἰκήτορας. θαυμάζετε τοίνυν, ᾧ μακάριος στρα-
 τός, ὅτι τοσοῦτος ἐξ ἑνὸς πατρὸς γεγόνατε. ἀλλὰ τῶν
 νῦν ὑμῶν ὀλίγων ἡ Χανααία χωρήσει γῆ, τὴν δ' οἰ-
 5 κουμένην οἰκητήριον δι' αἰῶνος ἴστε προκειμένην ὑμῖν·
 καὶ τὸ πλήθος ὑμεῖς ἐν τε νήσοις καὶ κατ' ἠπειρον βιο-
 τεύσετε ὅσον ἔστιν οὐδ' ἀστέρων ἀριθμὸς ἐν οὐρανῷ.
 τοσοῦτοις δὲ οὔσιν οὐκ ἀπαγορεύσει τὸ θεῖον ἀφθονίαν
 μὲν παντοίων ἀγαθῶν ἐν εἰρήνῃ χορηγοῦν, νίκην δὲ
 10 καὶ κράτος ἐν πολέμῳ. παῖδας ἐχθρῶν ἕως τοῦ πρὸς
 ὑμᾶς πολέμου λάβοι, καὶ θρασυθίειεν ὥστε εἰς ὄπλα καὶ
 τὰς ὑμετέρας χεῖρας ἐλθεῖν. οὐ γὰρ ἂν ὑποστρέψειεν
 ἔτι ὁ νικηφόρος, οὐδ' ὥστε παῖδας εὐφραῖναι καὶ γυ-
 ναῖκας. τοσοῦτον ὑμῖν εὐανδρίας τὸ περιὸν ἐκ θεοῦ
 15 προνοίας ἀνήρηται, ᾧ καὶ τὰ περιττὰ μειοῦν ἰσχύς καὶ
 τὰ λείποντα δίδόναι."

καὶ ὁ μὲν τοιαῦτα ἐπεθείλαξεν, οὐκ ᾧν ἐν ἑαυτῷ, τῷ 5
 δὲ θεῷ πνεύματι πρὸς αὐτὰ κεννημένος· τοῦ δὲ Βα-
 λάκου δυσχεραίνοντος, καὶ παραβαίνειν αὐτῶν τὰς
 20 συνθήκας ἐφ' αἷς αὐτὸν ἀντὶ μεγάλων λάβοι δωρεῶν
 παρὰ τῶν συμμάχων ἐπικαλοῦντος (ἐλθόντα γὰρ ἐπὶ
 κατάρα τῶν πολεμίων, ὑμνεῖν αὐτοὺς ἐκεῖνους καὶ μα-
 καριωτάτους ἀποφαίνειν ἀνθρώπων), "ὦ Βάλακε" φησι,
 "περὶ τῶν ὄλων λογίζη καὶ δοκεῖς ἐφ' ἡμῖν εἶναι τι περὶ
 25 τῶν τοιούτων σιγᾶν ἢ λέγειν, ὅταν ἡμᾶς τὸ τοῦ θεοῦ
 λάβῃ πνεῦμα; φωνὰς γὰρ ἄς βούλεται τοῦτο καὶ λό-
 γους οὐδὲν ἡμῶν εἰδόντων ἀφήσιν. ἐγὼ δὲ μέμνημαι
 μὲν ᾧν τε σὺ καὶ Μαδιανῆται δεηθέντες ἐνταυθοῖ με
 προθύμως ἠγάγατε καὶ δι' αὐτὴν ἀφίξις ἐποισάμην,
 30 ἣν τέ μοι δι' εὐχῆς μηδὲν ἀδικῆσαι σου τὴν ἐπιθυμίαν·
 κρεῖττων δὲ ὁ θεὸς ᾧν ἐγὼ χαρίζεσθαι διεγνώκειν.
 παντελῶς γὰρ ἀσθενεῖς οἱ προγινώσκουν περὶ τῶν ἀν-

θρωπέων παρ' ἑαυτῶν λαμβάνοντες, ὥστε μὴ ταῦθ' ἄπερ ὑπαγορεύει τὸ θεῖον λέγειν, βιάζεσθαι δὲ τὴν ἐκείνου βούλησιν. οὐδὲν γὰρ ἐν ἡμῖν ἐπιφθάσαντος εἰσελθεῖν ἐκείνου ἡμέτερον. ἐγὼ γοῦν τὸν στρατὸν τοῦτον οὐτ' ἐπαινέσαι προουθέμην οὐτ' ἐφ' οἷς τὸ γένος 5 αὐτῶν ὁ θεὸς ἀγαθοῖς ἐμηχανήσατο διελθεῖν· ἀλλ' εὐμενῆς αὐτοῖς οὗτος ὢν καὶ σπεύδων αὐτοῖς εὐδαίμονα βίον καὶ κλέος αἰώνιον παρασχεῖν, ἐμοὶ τοιοῦτων ἀπαργελίαν λόγων ὑπέθετο. νῦν δὲ (χαρίζεσθαι γὰρ αὐτῶ σοὶ διὰ σπουδῆς ἐστὶ μοι καὶ Μαδιανίταις, ὧν ἀπόσα- 10 σθαί μοι τὴν ἀξίωσιν οὐκ εὐπρεπές) φέρε βωμούς τε ἐτέρους αὐτίς ἐγείρωμεν καὶ θυσίας ταῖς πρὶν παραπλησίας ἐπιτελέσωμεν, εἰ πείσαι τὸν θεὸν δυνηθεῖν ἐπιτρέψαι μοι τοὺς ἀνθρώπους ἀραις ἐνδήσαι." συγχορήσαντος δὲ τοῦ Βαλάκου δις μὲν τεθυκότι τὸ θεῖον 15 οὐκ ἐπένευσε τὰς κατὰ τῶν Ἰσραηλιτῶν ἀράς· θύσας δὲ καὶ τρίτον, ἄλλων πάλιν ἀνασταθέντων βωμῶν, οὐδὲ τότε μὲν κατηράσατο τοῖς Ἰσραηλίταις, πεσῶν δ' ἐπὶ τὸ στόμα πάθη προύλεγεν ὅσα τε βασιλεῦσιν ἐστὶ καὶ ὅσα πόλεσι ταῖς ἀξιολογωτάταις, ὧν ἐνίαις οὐδ' οἰ- 20 κείσθαι πω συνέβαινε τὴν ἀρχήν, ἃ τε καὶ προὑπῆρξεν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις γενόμενα τοῖς ἀνθρώποις διὰ γῆς ἢ διὰ θαλάσσης εἰς μνήμην τὴν ἐμὴν· ἐξ ὧν ἀπάντων τέλος λαβόντων ὁποῖον ἐκεῖνος προεῖπε, τε- 25 κμαίροισι' ἂν τις ὅτι καὶ ἔσοιτο πρὸς τὸ μέλλον.

6 Βάλακος δ' ἀγανακτήσας ἐπὶ τῷ μὴ καταράτους γενέσθαι τοὺς Ἰσραηλίτας, ἀποπέμπει τὸν Βάλαμον μηδεμῆς τιμῆς ἀξιώσας. ὁ δ' ἀπιὼν ἤδη καπὶ τῷ περαιοῦν τὸν Εὐφράτην γενόμενος, τὸν τε Βάλακον μετα- 30 πεμφάμενος καὶ τοὺς ἄρχοντας τῶν Μαδιανιτῶν, "Βάλακέ" φησὶ "καὶ τῶν Μαδιανιτῶν οἱ παρόντες (χρὴ γάρ με καὶ παρὰ βούλησιν τοῦ θεοῦ χαρίζεσθαι ὑμῖν), τὸ

μὲν Ἑβραίων γένος οὐκ ἂν ὄλεθρος παντελὴς καταλάβοι, οὐτ' ἐν πολέμῳ οὐτ' ἐν λοιμῷ καὶ σπάνει τῶν ἀπὸ γῆς καρπῶν, οὐτ' ἄλλη τις αἰτία παράλογος διαφθερίσει. πρόνοια γάρ ἐστὶν αὐτῶν τῷ θεῷ σώζειν ἀπὸ 5 παντὸς κακοῦ καὶ μηδὲν ἐπ' αὐτοὺς ἔασαι τοιοῦτον πάθος ἐλθεῖν ὑφ' οὗ κὰν ἀπόλοιτο πάντες· συμπέσοι δ' ἂν αὐτοῖς ὀλίγα τε καὶ πρὸς ὀλίγον, ὑφ' ὧν ταπεινοῦσθαι δοκοῦντες εἴτ' ἀνθήσουσιν ἐπὶ φόβῳ τῶν ἐπαργόντων αὐτοῖς τὰς βλάβας. ὑμεῖς δ' εἰ νίκην τινὰ πρὸς 10 βραχὺν καιρὸν κατ' αὐτῶν κερδαῖνα ποθεῖτε, τύχοιτ' ἂν αὐτῆς ταῦτα ποιήσαντες. τῶν θυγατέρων τὰς μάλιστα εὐπρεπεῖς καὶ βιάσασθαι καὶ νικῆσαι τὴν τῶν ὀρώντων σωφροσύνην ἱκανὰς διὰ τὸ κάλλος, ἀσκήσαντες τὴν εὐμορφίαν αὐτῶν ἐπὶ τὸ μᾶλλον εὐπρεπές, 15 πέμψατε πλησίον ἐσομένας τοῦ ἐκείνων στρατοπέδου, καὶ δεομένοις συνεῖναι τοῖς νεανίαις αὐτῶν προστάξατε. ἐπειδὴν δὲ κεχειρωμένους ὀρῶσι ταῖς ἐπιθυμίαις, καταλιπέτωσαν, καὶ παρακαλούντων μένειν μὴ πρότερον ἐπινενεσάτωσαν, πρὶν ἂν πείσωσιν αὐτοὺς ἀφέντας τοὺς 20 πατροφῶν νόμους καὶ τὸν τούτους αὐτοῖς θέμενον τιμῶν θεὸν τοὺς Μαδιανιτῶν καὶ Μωαβιτῶν σέβωσιν." οὕτω γὰρ αὐτοῖς τὸν θεὸν ὀργισθήσεσθαι.

καὶ ὁ μὲν τοῦθ' ὑποθέμενος αὐτοῖς ᾄχετο, τῶν δὲ 7 Μαδιανιτῶν πεμφάντων τὰς θυγατέρας κατὰ τὴν ἐκείνου παραίνεσιν οἱ τῶν Ἑβραίων ἀλίσκονται νέοι τῆς εὐπρεπειᾶς αὐτῶν, καὶ παραγενόμενοι εἰς λόγους αὐταῖς παρεκάλουν μὴ φθονεῖν αὐτοῖς τῆς τοῦ κάλλους αὐτῶν ἀπολαύσεως μηδὲ τῆς τοῦ πλησιάζειν συνηθείας. αἱ δ' ἀσμένως δεξάμεναι τοὺς λόγους συνήεσαν αὐτοῖς, 30 ἐνδησάμεναι δ' αὐτοὺς τῷ πρὸς αὐτὰς ἔρωτι, καὶ τῆς ἐπιθυμίας ἀμαξούσης, περὶ ἀπαλλαγὴν ἐγίνοντο. τοὺς δ' ἀθυμία δεινὴ πρὸς τὴν ἀναχώρησιν τῶν γυναικῶν

κατέλαβε, καὶ λιπαροῦντες ἐνέκειντο μὴ σφᾶς καταλι-
 πεῖν, ἀλλὰ γαμετὰς αὐτῶν ἐσομένης αὐτόθι μένειν καὶ
 δεσποίνης ἀποδειχθῆσομένης πάντων ὧν ὑπῆρχεν αὐ-
 τοῖς. ταῦτα δὲ ὁμνύντες ἔλεγον καὶ τὸν θεὸν μεδίτην
 ὧν ὑπισχνοῦντο ποιούμενοι, δακρύνοντές τε καὶ παντα- 5
 χόθην αὐτοὺς ἐλεινοὺς ταῖς γυναιξὶ κατασκευάζοντες
 εἶναι. αἱ δ' ὡς δεδουλωμένους αὐτοὺς κατενόησαν καὶ
 τελῶς ὑπὸ τῆς συνηθείας ἐχομένους, ἤρξαντο πρὸς
 8 αὐτοὺς λέγειν. "ἡμῖν, ὦ κράτιστοι νεανιωῶν, οἰκοί τε
 εἰςὶ πατέρῳι καὶ κτήσις ἀγαθῶν ἀφθονος καὶ ἡ παρὰ 10
 τῶν γονέων καὶ τῶν οἰκείων εὐνοια καὶ στοργή. κατ'
 οὐδενὸς τούτων ἄποροι ἐνθάδ' ἤκουσαι ἡμεῖς εἰς ὁμι-
 λίαν ἤκομεν, οὐδ' ἐμπορευσόμεναι τὴν ὄραν τοῦ σώ-
 ματος προσηγάμεθα τὴν ὑμετέραν ἀξίωσιν, ἀλλ' ἀνδρας
 ἀγαθοὺς καὶ δικαίους ὑπολαβοῦσαι τοιούτοις ὑμᾶς τι- 15
 μῆσαι ξενίοις δεομένους ἐπέσθημεν. καὶ νῦν, ἐπεὶ
 φατὲ πρὸς ἡμᾶς φιλοστόργως ἔχειν καὶ λυπεῖσθαι μελ-
 λουσῶν ἀναχωρεῖν, οὐδ' αὐταὶ τὴν δέησιν ὑμῶν ἀπο-
 στρεφόμεθα, πίστιν δ' εὐνοίας λαβοῦσαι τὴν μόνην
 ἡμῖν ἀξιόλογον νομισθεῖσθαι, ἀγαπήσομεν τὸν μεθ' ὑμῶν 20
 βίον ὡς γαμεταὶ διανύσαι. θεός γὰρ μὴ καὶ κόρον τῆς
 ἡμετέρας ὁμιλίας λαβόντες ἐπειθ' ὑβρίσητε καὶ ἀτίμους
 ἀποπέμψητε πρὸς τοὺς γονεῖς." συγγινώσκειν τε ταῦτα
 φυλαττομέναις ἤξιουν. τῶν δ' ἦν βούλουται πίστιν
 δάσειν ὁμολογούντων, καὶ πρὸς μηδὲν ἀντιλεγόντων 25
 ὑπὸ τοῦ πρὸς αὐτὰς πόθου, "ἐπεὶ ταῦτα" ἔφασαν "ὑμῖν
 δέδοκται, τοῖς δ' ἔθεσι καὶ τῷ βίῳ πρὸς ἅπαντας ἄλλο-
 τριώτατα χρῆσθε, ὡς καὶ τὰς τροφὰς ὑμῖν ἰδιοτρόπους
 εἶναι καὶ τὰ ποτὰ μὴ κοινὰ τοῖς ἄλλοις, ἀνάγκη βουλο-
 μένους ἡμῖν συνοικεῖν καὶ θεοὺς τοὺς ἡμετέρους σέβειν, 30
 καὶ οὐκ ἂν ἄλλο γένοιτο τεκμηρίον ἧς ἔχειν τε νῦν εὐ-
 νοίας φατὲ πρὸς ἡμᾶς καὶ τῆς ἐσομένης ἢ τὸ τοὺς αὐ-

τοὺς ἡμῖν θεοὺς προσκυνεῖν. μέμψαιτο δ' ἂν οὐδεὶς εἰ-
 γῆς εἰς ἣν ἀφίχθε τοὺς ἰδίους αὐτῆς θεοὺς προστρέ-
 ποιήσθε, καὶ ταῦτα τῶν μὲν ἡμετέρων κοινῶν ὄντων
 πρὸς ἅπαντας, τοῦ δ' ὑμετέρου πρὸς μηδένα τοιούτου
 5 τυγχάνοντος." δεῖν οὖν αὐτοῖς ἔλεγον ἢ ταῦτὰ πᾶσιν
 ἠγρεῖσθαι ἢ ζητεῖν ἄλλην οἰκουμένην, ἐν ἣ βιώσονται
 μόνοι κατὰ τοὺς ἰδίους νόμους.

οἱ δ' ὑπὸ τοῦ πρὸς αὐτὰς ἔρωτος κάλλιστα λέγεσθαι 9
 ταῦτα ὑπολαβόντες, καὶ παραδόντες ἑαυτοὺς εἰς ἃ προε-
 10 καλοῦντο, παρέβησαν τὰ πάτρια, θεοὺς τε πλείονας
 εἶναι νομίσαντες, καὶ θύειν αὐτοῖς κατὰ νόμον τὸν ἐπι-
 χῶριον τοῖς καθιδρουσαμένοις προθέμενοι, ξενικοῖς τε
 βρώμασιν ἔχαιρον, καὶ πάντα εἰς ἡδονὴν τῶν γυναι-
 κῶν ἐπὶ τὸνναντίον οἷς ὁ νόμος αὐτῶν ἐκέλευσε ποιοῦν-
 15 τες διετέλουν, ὡς διὰ παντὸς ἤδη τοῦ στρατοῦ τὴν πα-
 ρανομίαν χωρεῖν τῶν νέων καὶ στάσει αὐτοῖς πολὺ
 χεῖρω τῆς προτέρας ἐμπεσεῖν, καὶ κίνδυνον παντελοῦς
 τῶν ἰδίων ἐθισμῶν ἀπωλείας. ἅπαξ γὰρ τὸ νέον γευσά-
 μενον ξενικῶν ἐθισμῶν ἀπλήστως αὐτῶν ἐνεφορεῖτο, καὶ
 20 εἴ τινες τῶν πρώτων ἀνδρῶν διὰ πατέρων ἀρετὰς ἐπι-
 φανεῖς ἦσαν, συνδιεφθείροντο. καὶ Ζαμβρίας ὁ τῆς Συ- 10
 μεωνίδος ἠγούμενος φυλῆς, Χοσβία συνῶν Μαδιανί-
 τιδι, Σούρου θυγατρὶ τῶν ἐκείνη δυναστεύοντος ἀν-
 δρός, κελευσθεῖς ὑπὸ τῆς γυναικὸς πρὸ τῶν Μωϋσῆ
 25 δοχθέντων τὸ πρὸς ἡδονὴν αὐτῆ γενησόμενον, ἐθερά-
 πευεν αὐτὴν οὐ θύων τὰ πάτρια καὶ γάμον ἠγμένος ἄλ-
 λόφυλον. ἐν τούτοις δ' ὄντων τῶν πραγμάτων, δείσας
 Μωϋσῆς μὴ γένηται τι χεῖρον, συναγαγὼν εἰς ἐκκλη-
 30 βουλόμενός εἰς ἀπόνοιαν περιστῆσαι τοὺς ἐκ τοῦ λαν-
 θάνειν μετανοῆσαι δυναμένους, ἔλεγε δὲ ὡς οὐκ ἄξια
 δρῶεν οὔτε αὐτῶν οὔτε πατέρων τὴν ἡδονὴν προτιμή-

σαντες τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ κατὰ τοῦτον βιοῦν· προσήκειν δέ, ὡς ἔτι καὶ καλῶς αὐτοῖς ἂν ἔχειν, μεταβαλέσθαι, τὴν ἀνδρείαν ὑπολαμβάνουσιν οὐκ ἐν τῷ βιάζεσθαι τοὺς νόμους ἀλλ' ἐν τῷ μὴ εἶκιν ταῖς ἐπιθυμίαις εἶναι. πρὸς τούτοις δὲ οὐδ' εὐλογον ἔφασκε σωφρονήσαντας αὐτοὺς 5 ἐπὶ τῆς ἐρήμου, νῦν ἐν τοῖς ἀγαθοῖς ὄντας παροινεῖν, μηδὲ τὰ κτηθέντα ὑπὸ τῆς ἐνδεείας δι' εὐπορίαν αὐτῶν ἀπολέσθαι. καὶ ὁ μὲν ταῦτα λέγων ἐπειράτο τοὺς νέους ἐπανορθοῦν καὶ εἰς μετάνοιαν ἀπάγειν ὧν ἔπραττον 11 ἀναστὰς δὲ μετ' αὐτὸν Ζαμβρίουας "ἀλλὰ σὺ μὲν" εἶπεν, 10 "ὦ Μωϋσῆ, χρῶ νόμοις οἷς αὐτὸς ἐσπούδακας, ἐκ τῆς τούτων εὐηθείας τὸ βέβαιον αὐτοῖς παρεσχημένος, ἐπεὶ μὴ τοῦτον αὐτῶν ἐχόντων τὸν τρόπον πολλάκις ἂν ἦδη κεκολασμένος ἔγνωσ ἂν οὐκ εὐπαραλογίστους Ἑβραίους. ἐμὲ δ' οὐκ ἂν ἀκόλουθον οἷς σὺ προστάττεις τυραννι- 15 κῶς λάβοις· οὐ γὰρ ἄλλο τι μέγρι νῦν ἢ προσήματι νόμων καὶ τοῦ θεοῦ δουλείαν μὲν ἡμῖν ἀρχὴν δὲ σαυτῶ κακουργεῖς, ἀφαιρούμενος ἡμᾶς τὸ ἦδὺ καὶ τὸ κατὰ τὸν βίον αὐτεξούσιον, ὃ τῶν ἐλευθέρων ἐστὶ καὶ δεσπότην οὐκ ἐχόντων. χαλεπώτερος δ' ἂν οὗτος Αἰγυπτίων 20 Ἑβραίοις γένοιτο, τιμωρεῖν ἀξιῶν κατὰ τοὺς νόμους τὴν ἐκάστου πρὸς τὸ κευχαρισμένον αὐτῷ βούλησιν. πολὺ δ' ἂν δικαιότερον αὐτὸς τιμωρίαν ὑπομένους, τὰ παρ' ἐκάστοις ὁμολογούμενα καλῶς ἔχειν ἀφανίσει προσηρημέ- 25 νος, καὶ κατὰ τῆς ἀπάντων δόξης ἰσχυρὰν τὴν σεαυτοῦ κατεσκευακῶς ἀτοπίαν. ἐγὼ δ' ἂν στεροίμην εἰκότως ὧν πράττω νυνί, εἰ κρίνας ἀγαθὰ ταῦτα ἔπειτα περὶ αὐτῶν ὁμολογεῖν ἐν τούτοις ὀκνήσαιμι. γύναιόν τε ξε- 30 νικόν, ὡς φῆς, ἦγμαι (παρ' ἑμαντοῦ γὰρ ἀκούσῃ τὰς ἐμὰς πράξεις ὡς παρ' ἐλευθέρου· καὶ γὰρ οὐδὲ λαθεῖν προεθέμην), θύω τε θεοῖς οἷς θύειν μοι νομίζεται, δί- 30 καιον ἠγρούμενος παρὰ πολλῶν ἑμαντῶ πραγματεύεσθαι

τὴν ἀλήθειαν, καὶ οὐχ ὥσπερ ἐν τυραννίδι ζῆν, τὴν ὄλην ἔξ ἐνὸς ἐλπίδα τοῦ βίου παντὸς ἀνηρητότα. χα- 5 ρεῖν τ' ἂν οὐδεὶς κυριώτερον αὐτὸν περὶ ὧν πράξαιμι γνώμης τῆς ἐμῆς ἀποφαινόμενος." 5 τοῦ δὲ Ζαμβρίου ταῦτα περὶ ὧν αὐτὸς τε ἠδίκηει καὶ 12 τῶν ἄλλων τινὲς εἰπόντος, ὁ μὲν λαὸς ἠσύχαζε φόβῳ τε τοῦ μέλλοντος, καὶ τὸν νομοθέτην δὲ ὄρων μὴ περαι- 10 τέρω τὴν ἀπόνοιαν αὐτοῦ προαγαγεῖν ἐκ τῆς ἀντικρῶ διαμάχης θελήσαντα· περιίστατο γὰρ μὴ πολλοὶ τῆς καὶ 10 τῶν λόγων ἀσελγείας αὐτοῦ μιμηταὶ γενόμενοι ταρά- 15 ξωσι τὸ πλῆθος. καὶ διαλύεται μὲν ἐπὶ τούτοις ὁ σύλ- 15 λογος, προεληλύθει δ' ἂν ἐπὶ πλείον ἢ τοῦ κακοῦ πείρα μὴ φθάσαντος Ζαμβρίου τελευτηῆσαι ἐκ τῆς αἰτίας. Φινεέσης, ἀνὴρ τὰ τε ἄλλα τῶν νεωτέρων κρείττων καὶ 15 τῷ τοῦ πατρὸς ἀξιώματι πολὺ τοὺς ἡλικιώτας ὑπερέχων (Ἐλεαζάρου γὰρ τοῦ ἀρχιερέως υἱὸς ἦν, Μωϋσεῶς δὲ 20 ἀδελφόπαιδος υἱός), περιαλγῆσας τοῖς πεπραγμένοις ὑπὸ τοῦ Ζαμβρίου, καὶ πρὶν ἰσχυροτέρων γενέσθαι τὴν ὕβριν ὑπὸ τῆς ἀδείας, ἔργῳ τὴν δίκην αὐτὸν εἰσπρά- 20 ξασθαι διαγνούς, καὶ κωλύσαι διαβῆναι τὴν παρανο- 25 μίαν εἰς πλείονας τῶν ἀρξαμένων οὐ κολαζομένων, τόλμη δὲ ψυχῆς καὶ σώματος ἀνδρεία τοσοῦτον προύχων ὡς μὴ πρότερον, εἴ τιμι συσταίῃ τῶν δεινῶν, ἀπαλλάτ- 25 τεσθαι πρὶν ἢ καταγωνίσασθαι καὶ νίκην τὴν ἐπ' αὐτῷ 30 λαβεῖν, ἐπὶ τὴν τοῦ Ζαμβρίου σκηρὴν παραγενόμενος αὐτόν τε παίων τῇ βουφαίᾳ καὶ τὴν Χοσβίαν ἀπέκτει- 30 νεν. οἱ δὲ νέοι πάντες, οἷς ἀρετῆς ἀντιποίησις ἦν καὶ τοῦ φιλοκαλεῖν, μιμηταὶ γενόμενοι τῆς Φινεέσου τόλμης ἀνήρουν τοὺς ἐπὶ τοῖς ὁμοίοις Ζαμβρία τὴν αἰτίαν εἰ- 30 ληφότας. ἀπόλλυνται μὲν οὖν καὶ ὑπὸ τῆς τούτων ἀν- 30 δραγαθίας πολλοὶ τῶν παρανομησάντων, ἐφθάρησαν δὲ πάντες καὶ λοιμῶ, ταύτην ἐνσκήψαντος αὐτοῖς τοῦ θεοῦ

τὴν νόσον· ὅσοι τε συγγενεῖς ὄντες, κωλύειν δέου, ἐξώ-
τρυνον αὐτοὺς ἐπὶ ταῦτα, συναδικεῖν τῷ θεῷ δοκοῦν-
τες ἀπέθνησκον.

ἀπώλλυντο μὲν οὖν ἐκ τῶν τάξεων ἄνδρες οὐκ
13 ἐλάττους τετρακισχιλίων καὶ δισμυρίων, ὑπὸ δὲ ταύ- 5
της παροξυνθεῖς τῆς αἰτίας Μωϋσῆς ἐπὶ τὸν Μαδιανι-
τῶν ὄλεθρον τὴν στρατιάν ἐξέπεμπε· περὶ ὧν τῆς ἐπ'
αὐτοὺς ἐξόδου μετὰ μικρὸν ἀπαγγελοῦμεν, προδιηγη-
σάμενοι πρῶτον ὃ παρελίπομεν· δίκαιον γὰρ ἐπὶ τούτῳ
τὴν τοῦ νομοθέτου γνώμην μὴ παρελθεῖν ἀνεγκωμία- 10
στον. τὸν γὰρ Βάλαμον παραληφθέντα ὑπὸ τῶν Μα-
διανιτῶν ὅπως ἐπαράσῃται τοῖς Ἑβραίοις, καὶ τοῦτο
μὲν οὐ δυνηθέντα θεῖα προνοία, γνώμην δ' ὑποθέμε-
νον ἢ χρησαμένω τῶν πολεμίων ὀλίγου τὸ τῶν Ἑβραίων
πλήθος διεφθάρη τοῖς ἐπιτηδεύμασι, νοσησάντων δὲ 15
τινῶν περὶ ταῦτα, μεγάλως ἐτίμησεν ἀναγράφας αὐτοῦ
τὰς μαντείας. καὶ παρὸν αὐτῷ σφετερίσασθαι τὴν ἐπ'
αὐτοῖς δόξαν καὶ ἐξειδιώσασθαι, μηδενὸς ἂν γενομένου
μάρτυρος τοῦ διελέγξοντος, ἐκείνῳ τὴν μαρτυρίαν ἀπέ-
δωκε καὶ τῆς ἐπ' αὐτῷ μνήμης ἤξιωσε. 20

καὶ ταῦτα μὲν ὡς ἂν αὐτοῖς τισὶ δοκῇ, οὕτω σκο-
7 πείτωσαν· Μωϋσῆς δὲ ὑπὲρ ὧν καὶ προείπομεν ἐπὶ τὴν
Μαδιανίτιν γῆν ἔπεμψε στρατιάν, τοὺς πάντας εἰς δις-
χιλίους καὶ μυρίους, ἐξ ἐκάστης φυλῆς τὸν ἴσον ἀριθ-
μὸν ἐπιλεξάμενος, στρατηγὸν δ' αὐτῶν ἀπέδειξε Φι- 25
νεέσην, οὗ μικρὸν πρότερον ἐμνήσθημεν φυλάξαντος
τοῖς Ἑβραίοις τοὺς νόμους καὶ τὸν παρανομοῦντα τού-
τους Ζαμβρίαν τιμωρησαμένου. Μαδιανῖται δὲ προπυ-
θόμενοι τὸν στρατὸν ἐπὶ σφᾶς ἐλαύνοντα καὶ ὅσον οὐ-
δέπω παρεσόμενον, ἠθροίζοντό τε καὶ τὰς εἰσβολὰς τῆς 30
χώρας, ἢ προσεδέχοντο τοὺς πολεμίους, ἀσφαλισάμενοι
περιέμενον αὐτούς. ἐλθόντων δὲ καὶ συμβολῆς γενομέ-

νης, πίπτει τῶν Μαδιανιτῶν πλήθος ἀσυλλόγιστον καὶ
ἀριθμοῦ κρείττον, οἳ τε βασιλεῖς αὐτῶν ἅπαντες. πέντε
δὲ ἦσαν, Ὡεός τε καὶ Σούρης, ἔτι δὲ Ῥοβέης τε καὶ Οὐ-
ρης, πέμπτος δὲ Ῥέκεμος, οὗ πόλις ἐπάνυμος τὸ πᾶν
15 ἀξίωμα τῆς Ἀράβων ἔχουσα γῆς, καὶ μέχρι νῦν ὑπὸ παν-
τὸς τοῦ Ἀραβίου τοῦ κτίσαντος βασιλέως τὸ ὄνομα Ἀρε-
κέμη καλεῖται, Πέτρα παρ' Ἑλλησι λεγομένη. τραπέντων
δὲ τῶν πολεμίων οἱ Ἑβραῖοι διήρπασαν αὐτῶν τὴν χώ-
ραν, καὶ πολλὴν λείαν λαβόντες καὶ τοὺς οἰκήτορας γυ-
10 ναιξίν ἅμα διαφθείραντες μόνας τὰς παρθένους κατέλι-
πον, τοῦτο Μωϋσέως Φινεέση κελεύσαντος, ὃς ἦκεν
ἄγαν τὸν στρατὸν ἀπαθῆ καὶ λείαν ἄφθονον· βόας μὲν
γὰρ διςχιλίους καὶ πεντακισμυρίους, ὄως δὲ πεντακισ-
χιλίους πρὸς μυριάσιν ἑπτὰ καὶ ἐξήκοντα, ὄνους δὲ
15 ἑξακισμυρίους, χρυσοῦ δὲ καὶ ἀργύρου ἄπειρόν τι πλῆ-
θος κατασκευῆς ἢ κατ' οἶκον ἐχρῶντο· ὑπὸ γὰρ εὐδαι-
μονίας καὶ ἀβροδίατοι σφόδρα ἐτύγχανον. ἤχθησαν δὲ
καὶ αἱ παρθένοι περὶ διςχιλίας καὶ τρισμυρίας. Μωϋ-
σῆς δὲ μερίσας τὴν λείαν τῆς μὲν ἐτέρας τὸ πεντηκοστὸν
20 Ἐλεαζάρῳ δίδωσι καὶ τοῖς ἱερεῦσι, Λευίταις δὲ τῆς ἐτέ-
ρας τὸ πεντηκοστὸν μέρος, τὴν δὲ λοιπὴν νέμει τῷ
λαῷ. καὶ διῆγον τὸ λοιπὸν εὐδαιμόνως, ἀφθονίας μὲν
ἀγαθῶν αὐτοῖς ὑπ' ἀρετῆς γεγεννημένης, ὑπὸ μηδενὸς
δὲ σκυθρωποῦ ταύτης ἀπολαύειν ἐμποδιζόμενοι.

Μωϋσῆς δὲ γηραιὸς ἤδη τυγχάνων διάδοχον ἕαν- 2
τοῦ Ἰησοῦν καθίστησιν ἐπὶ τε ταῖς προφητεῖαις καὶ στρα-
τηγὸν εἰ ποῦ δεήσεις γεννησόμενον, κελεύσαντος καὶ τοῦ
θεοῦ τούτῳ τὴν προστασίαν ἐπιτρέψαι τῶν πραγμάτων.
ὁ δὲ Ἰησοῦς πᾶσαν ἐπεπαίδευτο τὴν περὶ τοὺς νόμους
30 παιδείαν καὶ τὸ θεῖον, Μωϋσέως ἐκδιδάξαντος.

κὰν τούτῳ δύο φυλαὶ Γάδου τε καὶ Ῥουβήλου καὶ 3
τῆς Μανασσήτιδος ἡμίσεια, πλήθει τετραπόδων εὐδαι-

μονοῦντες καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασι, κοινολογησάμενοι παρεκάλουν τὸν Μωϋσῆν ἐξαίρετον αὐτοῖς Ἀμωρῖτιν παρασχεῖν δορίκτητον οὖσαν· ἀγαθὴν γὰρ εἶναι βοσκήματα τρέφειν. ὃ δὲ ὑπολαβὼν αὐτοὺς δειδαντας τὴν πρὸς Χαναναίους μάχην πρόφασιν εὐπρεπῆ τὴν τῶν 5 βοσκημάτων ἐπιμέλειαν εὐρέσθαι, κακίστους τε ἀπεκάλει, καὶ δειλίας εὐσχήμονα πρόφασιν ἐπινοήσαντας αὐτοὺς μὲν βούλεσθαι τρυφᾶν ἀπόνως διάγοντας, πάντων τεταλαιπωρηκότων ὑπὲρ τοῦ κτήσεσθαι τὴν αἰτουμένην ὑπ' αὐτῶν γῆν, μὴ θέλειν δὲ συναραμένους τῶν 10 ἐπιλοῖπων ἀγῶνων, γῆν ἢ διαβάσιν αὐτοῖς τὸν Ἰορδάνην ὃ θεὸς παραδώσειν ὑπέσχηται, ταύτην λαβεῖν, καταστρεψαμένους οὖς ἐκεῖνος ἀπέδειξεν ἡμῖν πολέμιους. οὐ δ' ὀρῶντες ὀργιζόμενον αὐτόν, καὶ δικαίως ἠρεθίσθαι πρὸς τὴν ἀξίωσιν αὐτῶν ὑπολαβόντες, ἀπε- 15 λογοῦντο μὴ διὰ φόβου τῶν κινδύνων μηδὲ διὰ τὴν πρὸς τὸ πνεῖν μαλακίαν πεποιῆσθαι τὴν αἴτησιν, ἀλλ' ὅπως τὴν λείαν ἐν ἐπιτηδείοις καταλιπόντες εὐζωνοὶ πρὸς τοὺς ἀγῶνας καὶ τὰς μάχας χωρεῖν δύναιντο. ἐτοιμοὺς τε ἔλεγον αὐτούς, κτίσαντας πόλεις εἰς φυ- 20 λακὴν τέκνων καὶ γυναικῶν καὶ κτήσεως αὐτοῦ διδόντος, συναπιέναι τῷ στρατῷ. καὶ Μωϋσῆς ἀρῆσθεις τῷ λόγῳ, καλέσας Ἐλεάζαρον τὸν ἀρχιερέα καὶ Ἰησοῦν καὶ τοὺς ἐν τέλει πάντας, συνεχώρει τὴν Ἀμωρῖτιν αὐτοῖς ἐπὶ τῷ συμμαχήσαι τοῖς συγγενέ- 25 σιν ἕως ἂν καταστήσωνται τὰ πάντα. λαβόντες οὖν ἐπὶ τούτοις τὴν χώραν, καὶ κτίσαντες πόλεις καρτεράς, τέκνα καὶ γυναῖκας καὶ τᾶλλα ὅσα συμπεριάγειν μέλουσιν αὐτοῖς ἢ ἐμπόδια τοῦ πνεῖν, ἀπέθεντο εἰς αὐτάς.

4 οἰκοδομεῖ δὲ καὶ Μωϋσῆς τὰς δέκα πόλεις τὰς εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν ὀκτώ καὶ τεσσαράκοντα γενησομένας, 30

ἢ τρεῖς ἀπέδειξε τοῖς ἐπ' ἀκουσίῳ φόβῳ φευξομένοις, καὶ χρόνον ἔταξεν εἶναι τῆς φυγῆς τὸν αὐτὸν τῷ ἀρχιερεῖ ἐφ' οὗ δράσας τις τὸν φόβον ἔφυγε, μεθ' ὃν συνεχώρει τελευτήσαντα κάθουον, ἐχόντων ἐξουσίαν τῶν 5 τοῦ πεφονευμένου συγγενῶν κτείνειν, εἰ λάβοιεν ἔξω τῶν ὄρων τῆς πόλεως εἰς ἣν ἔφυγε τὸν πεφονευκότα· ἐτέρῳ δὲ οὐκ ἐπετέτραπτο. αἱ δὲ πόλεις αἱ πρὸς τὰς φυγάς ἀποδεδειγμένοι ἦσαν αἶδε, Βόσορα μὲν ἐπὶ τοῖς ὄρειοις τῆς Ἀραβίας, Ἀρίμανον δὲ τῆς Γαλαθηνῶν γῆς, 10 καὶ Γαυλανῶν ἐν τῇ Βατανειάδι. κτησαμένων δ' αὐτῶν καὶ τὴν Χαναναίων γῆν, τρεῖς ἕτεραι πόλεις ἔμελλον ἀνατεθῆσθαι τῶν Λευιτίδων πόλεων τοῖς φυγάσιν εἰς κατοικισμὸν, Μωϋσέως ἐπιστείλαντος.

Μωϋσῆς δέ, προσελθόντων αὐτῷ τῶν πρώτων τῆς 5 15 Μανασσέτιδος φυλῆς, καὶ δηλούντων μὲν ὡς τεθνήκοι τις τῶν φυλετῶν ἐπίσημος ἀνὴρ Ὀλοφάντης ὄνομα, παίδας μὲν οὐ καταλιπὼν ἄρσευας θυγατέρας μέντοι, καὶ πυθομένων εἰ τούτων ὁ κληρὸς ἔσοιτο, φησὶν, εἰ μὲν μέλλουσί τιμι συνοικεῖν τῶν φυλετῶν, μετὰ τοῦ κληροῦ 20 πρὸς αὐτοὺς ἀπιέναι, εἰ δ' ἐξ ἄλλης γαμοῦντό τισι φυλῆς, τὸν κληρὸν ἐν τῇ πατρῷᾳ φυλῇ καταλιπεῖν. καὶ τότε μένειν ἐκάστου τὸν κληρὸν ἐν τῇ φυλῇ διετάξατο.

τῶν δὲ τεσσαράκοντα ἐτῶν παρὰ τριάκονθ' ἡμέρας 8 25 συμπεληρωμένων, Μωϋσῆς ἐκκλησίαν ἐπὶ τῷ Ἰορδάνῃ συναγαγών, ὅπου νῦν πόλις ἔστιν Ἀβιλή, φοινικόφυτου δ' ἐστὶ τὸ χωρίον, συνελθόντος τοῦ λαοῦ παντὸς λέγει τοιάδε.

ἄνδρες συστρατιῶται καὶ τῆς μακρᾶς κοινωνοὶ τα- 2 30 λαιπωρίας, ἐπεὶ, τῷ θεῷ δοκοῦν ἤδη καὶ τῷ γῆραι, χρόνον ἐτῶν εἴκοσι καὶ ἑκατὸν ἡνυσμένον δεῖ με τοῦ ζῆν ἀπελθεῖν, καὶ τῶν πέραν τοῦ Ἰορδάνου παραχθησομένων οὐ μέλλω βοηθὸς ὑμῖν ἔσεσθαι καὶ σύμμαχος,

καλούμενος ὑπὸ τοῦ θεοῦ, δίκαιον ἠγγεράμην μηδὲ νῦν ἐγκαταλιπεῖν τοῦμόν ὑπὲρ τῆς ὑμετέρας εὐδαιμονίας πρόθυμον, ἀλλ' ἀιδίον τε ὑμῖν πραγματεύεσθαι τὴν τῶν ἀγαθῶν ἀπόλαυσιν καὶ μνήμην ἐμαυτῶ, γενομένων ὑμῶν ἐν ἀφθονίᾳ τῶν κρειττόνων. φέρε οὖν ὑπο- 5
θέμενος ὃν τρόπον ὑμεῖς τ' ἂν εὐδαιμονήσατε καὶ παισὶ τοῖς αὐτῶν καταλίποιτε κτήσιν ἀγαθῶν ἀιδίον, οὕτως ἀπέλθω τοῦ βίου. πιστεῦεσθαι δὲ ἀξιός εἰμι διὰ τε τὰς πρότερον ὑπὲρ ὑμῶν φιλοτιμίας καὶ διὰ τὸ τὰς ψυχὰς ἐπὶ τελευτῇ γινομένας μετ' ἀρετῆς πάσης ὁμιλεῖν. 10

ὦ παῖδες Ἰσραήλου, μία πᾶσιν ἀνθρώποις ἀγαθῶν κτήσεως αἰτία, θεὸς εὐμενής· μόνος γὰρ οὗτος δοῦναί τε ταῦτα τοῖς ἀξίοις καὶ ἀφελέσθαι τῶν ἀμαρτανόντων εἰς αὐτὸν ἱκανός, ᾧ παρέχοντες ἑαυτοὺς οἴους αὐτός τε βούλεται κἀγὼ τὴν διάνοιαν αὐτοῦ σαφῶς ἐξεπιστάμε- 15
νος παραινῶ, οὐκ ἂν ὄντες μακαριστοὶ καὶ ζηλωτοὶ πᾶσιν [ἀτυχήσατέ ποτ' ἢ] παύσαισθε, ἀλλ' ὧν τε νῦν ὑμῖν ἔστιν ἀγαθῶν ἢ κτήσις βεβαία μενεῖ, τῶν τε ἀπόντων τάχεϊαν ἔξετε τὴν παρουσίαν. μόνον οἷς ὑμᾶς ὁ θεὸς βούλεται ἐπεσθαι, τούτοις πειθαρχεῖτε, καὶ μῆτε νομί- 20
μων τῶν παρόντων ἄλλην προτιμήσητε διάταξιν, μῆτ' εὐσεβείας ἧς νῦν περὶ τὸν θεὸν ἔχετε, καταφρονήσαντες εἰς ἄλλον μεταστήσησθε τρόπον. ταῦτα δὲ πράττοντες ἀλκιμώτατοι μάχας διενεργεῖν ἀπάντων ἔσεσθε καὶ μη- 25
δενὶ τῶν ἐχθρῶν εὐάλατοι· θεοῦ γὰρ παρόντος ὑμῖν βοήθου, πάντων περιφρονεῖν εὐλογον. τῆς δ' ἀρετῆς ἔπαθλα ὑμῖν μεγάλα κείται πρὸς ἅπαντα τὸν βίον κτη-
σαμένους· αὕτη γὰρ πρῶτον ἀγαθῶν καὶ πρέσβιστόν ἐστιν, ἔπειτα καὶ τὴν τῶν ἄλλων χαρίζεται περιουσίαν, ὡς καὶ πρὸς ἀλλήλους ὑμῖν χρωμένοις αὐτῇ μακαριστόν 30
ποιῆσαι τὸν βίον καὶ τῶν ἄλλοφύλων πλέον δοξαζομέ-
νους, ἀδήριτόν τε παρὰ τοῖς αὐθις τὴν εὐκλειαν ὑμῖν

ὑπάρξαι. τούτων δ' ἂν ἐφικέσθαι δυνηθείητε, εἰ τῶν νόμων, οὓς ὑπαγορεύσαντός μοι τοῦ θεοῦ συνεταξάμην, κατήκοοι καὶ φύλακες γένοισθε καὶ μελετήητε τὴν σύνε-
σιν αὐτῶν. ἀπειμι δ' αὐτὸς χαίρων ἐπὶ τοῖς ὑμετέροις 5
ἀγαθοῖς, παρατιθέμενος ὑμᾶς νόμῳ τε σωφροσύνης καὶ κόσμῳ τῆς πολιτείας καὶ ταῖς τῶν στρατηγῶν ἀρεταῖς, οἱ πρόνοιαν ἔξουσιν ὑμῶν τοῦ συμφέροντος. θεὸς τε ὁ μέχρι νῦν ἠγεμονεύσας ὑμῶν, καθ' οὗ βούλησιν κἀγὼ χρήσιμος ὑμῖν ἐγενόμην, οὐ μέχρι τοῦ δεῦρο ὑμῖν στή-
σει τὴν αὐτοῦ πρόνοιαν, ἀλλ' ἐφ' ὅσον αὐτοὶ βούλεσθε 10
χρόνον τοῦτον ἔχειν προστάτην ἐν τοῖς τῆς ἀρετῆς ἐπι-
τηδεύμασι μένοντες, ἐπὶ τοσοῦτον αὐτοῦ χρήσεσθε τῇ προμηθείᾳ. γνώμας τε ὑμῖν εἰσηγήσονται τὰς ἀρίστας, αἷς ἐπόμενοι τὴν εὐδαιμονίαν ἔξετε, ὁ ἀρχιερεὺς Ἐλεά-
15 ζαρος καὶ Ἰησοῦς ἢ τε γερουσία καὶ τὰ τέλη τῶν φυλῶν ὧν ἀκροῶσθε μὴ χαλεπῶς, γινώσκοντες ὅτι πάντες οἱ ἄρχεσθαι καλῶς εἰδότες καὶ ἄρχειν εἰσονται παρελθόν-
τες εἰς ἐξουσίαν αὐτοῦ, τὴν τε ἐλευθερίαν ἠγείσθε μὴ τὸ προσαρανακτεῖν οἷς ἂν ὑμᾶς οἱ ἠγεμόνες πράττειν 20
ἀξιῶσιν. νῦν μὲν γὰρ ἐν τῷ τοὺς εὐεργέτας ὑβρίζειν, ἐν τούτῳ τὴν παρησίαν τίθεσθε· ὁ δὲ τοῦ λοιποῦ φυ-
λαττομένοις ὑμῖν ἄμεινον ἔξει τὰ πράγματα. μηδὲ τὴν ἴσῃν ἐπὶ τούτοις ὀργὴν ποτε λαμβάνετε, ἢ κατ' ἐμοῦ
πολλάκις ἐτολήσατε χρῆσθαι· γινώσκετε γὰρ ὡς πλεο- 25
νάκις ἐκινδύνευσα ὑφ' ὑμῶν ἀποθανεῖν ἢ ὑπὸ τῶν πο-
λεμίων. ταῦτα δ' οὐκ οὐνειδίξων ὑμᾶς προυδέμην (οὐ γὰρ ἐπ' ἐξόδου τοῦ ζῆν δυσχεραίνοντας καταλιπεῖν ἠξίουν εἰς ἀνάμνησιν φέρων, μηδὲ παρ' ὃν ἔπασχον
αὐτὰ καιρὸν ἐν ὀργῇ γενόμενος) ἀλλ' ὥστε τοῦ σωφρο-
30 νήσειν ὑμᾶς εἰς τὸ μέλλον κατ' αὐτό γε τοῦτ' ἀσφαλῆς εἶναι, καὶ μηδὲν εἰς τοὺς προεστηκότας ἐξυβρίσαι διὰ πλοῦτον, ὅς ὑμῖν πολὺς διαβάσι τὸν Ἰορδάνην καὶ τὴν

Χαναναίαν κτησάμενοις περιστήσεται, ἐπεὶ προαχθέν-
τες εἰς καταφρόνησιν ὑπ' αὐτοῦ καὶ τῆς ἀρετῆς ὀλιγω-
ρίαν, ἀπολείτε καὶ τὴν εὐνοίαν τὴν παρὰ τοῦ θεοῦ.
ποιήσαντες δὲ τοῦτον ἐχθρόν, τὴν τε γῆν, ἣν νῦν
κτᾶσθε, κρατηθέντες ὅπλοις ὑπὸ τῶν αὐθις ἀφαιρεθῆ- 5
σεσθε μετὰ μεγίστων ὀνειδῶν, καὶ σκεδασθέντες διὰ
τῆς οἰκουμένης πᾶσαν ἐμπλήσετε τὴν γῆν καὶ θάλασσαν
τῆς αὐτῶν δουλείας. ἔσται δὲ ὑμῖν τούτων πείραν λαμ-
βάνουσιν ἀνωφελῆς ἢ μετάνοια καὶ ἡ τῶν οὐ φυλαχθέν-
των νόμων ἀνάμνησις. ὅθεν εἰ βούλοισθε τούτους ὑμῖν 10
μένειν, τῶν πολεμίων μηδένας ὑπολίπησθε κρατήσαντες
αὐτῶν, ἀλλὰ πάντας ἀπολλύναι κρῖνατε συμφέρειν, ἵνα
μὴ ζώντων παραγευσάμενοι τῆς ἐκείνων ἐπιτηδεύσεως
διαφθειρήτε τὴν πάτριον πολιτείαν. ἔτι δὲ καὶ βωμοὺς
καὶ ἄλση καὶ νεῶς ὀπόσους ἂν ἔχοιεν καταρρίπτειν πα- 15
ραναῶ, καὶ δαπανᾶν πυρὶ τὸ γένος αὐτῶν καὶ τὴν μνή-
μην· βεβαία γὰρ ἂν οὕτως ὑμῖν μόνον ὑπάρξειεν ἡ τῶν
οἰκείων ἀγαθῶν ἀσφάλεια. ἵνα δὲ μὴ δι' ἀμαθίαν τοῦ
κρείττονος ἢ φύσις ὑμῶν πρὸς τὸ χεῖρον ἀπονεύσῃ, συν-
έθηκα ὑμῖν καὶ νόμους, ὑπαγορεύσαντός μοι τοῦ θεοῦ, 20
καὶ πολιτείαν, ἧς τὸν κόσμον φυλάξαντες πάντων ἂν
εὐδαιμονέστατοι κριθῆίητε."

3 ταῦτα εἰπὼν δίδωσιν αὐτοῖς ἐν βιβλίῳ τοὺς νόμους
καὶ τὴν διάταξιν τῆς πολιτείας ἀναγεγραμμένην. οἱ δὲ
ἐδάκρυνόν τε καὶ πολλὴν ἐπιζήτησιν ἐποιοῦντο τοῦ στρα- 25
τηγοῦ, μεμνημένοι τε ὧν κινδυνεύσειε καὶ προθυμη-
θεῖν τῆς περὶ αὐτῶν σωτηρίας, καὶ δυσελπιστοῦντες
περὶ τῶν μελλόντων ὡς οὐκ ἐσομένης ἄλλης ἀρχῆς τοιαύ-
της, ἥττον τε τοῦ θεοῦ προνοησομένου διὰ τὸ Μωϋσῆν
εἶναι τὸν παρακαλοῦντα. ὧν τε ἐπὶ τῆς ἐρήμου μετ' 30
ὄργης ὁμιλήσειαν αὐτῷ μετανοοῦντες ἤλγουν, ὡς ἅπαντα
τὸν λαὸν εἰς δάκρυα προπεσόντα κρεῖττον καὶ τῆς ἐκ

λόγον παρηγορίας τὸ ὑπ' αὐτῶν ποιῆσαι πάθος. Μωϋ-
σῆς δ' αὐτοὺς παρηγόρει, καὶ τοῦ δακρύων αὐτὸν ἄξιον
ὑπολαμβάνειν ἀπάγων αὐτοὺς χρῆσθαι τῇ πολιτείᾳ πα-
ρεκάλει.

5 καὶ τότε μὲν οὕτω διελύθησαν· βούλομαι δὲ τὴν 4
πολιτείαν πρότερον εἰπὼν τῷ τε Μωϋσέως ἀξιώματι καὶ
τῇ ἀρετῇ ἀναλογοῦσαν, καὶ μαθεῖν παρεξῶν δι' αὐτῆς
τοῖς ἐντευξομένοις οἷα τὰ καθ' ἡμᾶς ἀρχῆθεν ἦν, οὕτως
ἐπὶ τὴν τῶν ἄλλων τραπέσθαι διήγησιν. γέγραπται δὲ
10 πάνθ' ὅσα ἐκεῖνος κατέλιπεν, οὐδὲν ἡμῶν ἐπὶ καλλω-
πισμῷ προσθέντων, οὐδ' ὅ τι μὴ καταλέλοιπε Μωϋσῆς.
νενεωτέρισται δ' ἡμῖν τὸ κατὰ γένος ἕκαστα τάξει·
σποράδην γὰρ ὑπ' ἐκείνου κατελείφθη γραφέντα, καὶ ὡς
ἕκαστόν τι παρὰ τοῦ θεοῦ πύθοιτο. τούτου χάριν ἀναγ- 15
καῖον ἠρησάμην προδιαστείλασθαι, μὴ καὶ τις ἡμῖν παρὰ
τῶν ὁμοφύλων ἐντυγχανόντων τῇ γραφῇ μέμψις ὡς διη-
μαρτηρόσι γένηται. ἔχει δὲ οὕτως ἡ διάταξις ἡμῖν τῶν
νόμων τῶν ἀνηκόντων εἰς τὴν πολιτείαν. οὓς δὲ κοι-
νοὺς ἡμῖν καὶ πρὸς ἀλλήλους κατέλιπε, τούτους ὑπερε- 20
θέμην εἰς τὴν περὶ ἐθνῶν καὶ αἰτιῶν ἀπόδοσιν, ἣν συν-
αντιλαμβανομένου τοῦ θεοῦ μετὰ ταύτην ἡμῖν τὴν
πραγματείαν συντάξασθαι πρόκειται.

ἐπειδὴν τὴν Χαναναίων γῆν κτησάμενοι καὶ σχολὴν 5
ἐπὶ χρήσει τῶν ἀγαθῶν ἔχοντες πόλεις τὸ λοιπὸν ἤδη
25 κτίξειν προαιρήσθε, ταῦτα ποιοῦντες τῷ θεῷ φίλα πρά-
ξετε καὶ τὴν εὐδαιμονίαν βεβαίαν ἔξετε. ἱερὰ πόλις ἔστω
μία τῆς Χαναναίων γῆς ἐν τῷ καλλίστῳ καὶ δι' ἀρετὴν
ἐπιφανεῖ, ἣν ἂν ὁ θεὸς αὐτῷ διὰ προφητείας ἐκλέξηται.
καὶ νεῶς εἰς ἐν ταύτῃ ἔστω, καὶ βωμὸς εἰς ἐκ λίθων μὴ
30 κατειργασμένου ἀλλὰ λογάδην συγκειμένων, οἱ κονιά-
ματι χρισθέντες εὐπρεπεῖς τε εἶεν καὶ καθάριοι πρὸς
τὴν θεῶν. ἡ δ' ἐπὶ τοῦτον πρόσβασις ἔστω μὴ διὰ

βαθμίδων, ἀλλὰ προσχώσεως αὐτῷ κατὰ πρᾶνοῦς γενο-
μένης. ἐν ἑτέρῳ δὲ πόλει μήτε βωμὸς μήτε νεὼς ἔστω·
θεὸς γὰρ εἷς καὶ τὸ Ἑβραίων γένος ἐν.

6 ὁ δὲ βλασφημηῆσαι τολμήσας θεὸν καταλευσθεῖς
κρεμάσθω δι' ὅλης ἡμέρας, καὶ ἀτίμως καὶ ἀφανῶς θα- 5
πτέσθω.

7 συνερχέσθωσαν δὲ εἰς ἣν ἀποφῆνῶσι πόλιν τὸν
νεῶν τρεῖς τοῦ ἔτους οἱ ἐκ τῶν περάτων τῆς γῆς ἧς ἂν
Ἑβραῖοι κρατῶσιν, ὅπως τῷ θεῷ τῶν μὲν ὑπηρογμένων
εὐχαριστῶσι καὶ περὶ τῶν εἰς τὸ μέλλον παρακαλῶσι, 10
καὶ συνόντες ἀλλήλοις καὶ συνευωχούμενοι προσφιλεῖς
ᾧσι. καλὸν γὰρ εἶναι μὴ ἀγνοεῖν ἀλλήλους, ὁμοφύλους
τε ὄντας καὶ τῶν αὐτῶν κοινωνοῦντας ἐπιτηδευμάτων.
τοῦτο δὲ ἐκ μὲν τῆς αὐτῆς ἐπιμιξίας αὐτοῖς ὑπάρξουσιν,
τῇ τε ὄψει καὶ τῇ ὁμιλίᾳ μνημῆν αὐτῶν ἐντιθέοντας 15
ἀνεπιμίκτους γὰρ ἀλλήλοις μένοντας ἀλλοτριωτάτους
αὐτοῖς νομισθήσεσθαι.

8 ἔστω δὲ καὶ δεκάτη τῶν καρπῶν ἐξιέρωσις ὑμῖν,
χωρὶς ἧς διέταξα τοῖς ἱερεῦσι καὶ Λευίταις δίδοσθαι, ἣ
πιπρασκέσθω μὲν ἐπὶ τῶν πατριδῶν, εἰς δὲ τὰς εὐω- 20
χίας ὑπηρετεῖτω καὶ τὰς θυσίας τὰς ἐν τῇ ἱερῇ πόλει.
δίκαιον γὰρ εἶναι τῶν ἐκ τῆς γῆς ἀναδιδομένων, ἣν ὁ
θεὸς αὐτοῖς κτήσασθαι παρέσχεν, ἐπὶ τιμῇ τοῦ δωδωκό-
τος ἀπολαύειν.

9 ἐκ μισθοῦ γυναικὸς ἡταιρημένης θυσίας μὴ τελεῖν· 25
ἥδεσθαι γὰρ μηδενὶ τῶν ἀφ' ὕβρεως τὸ θεῖον, χεῖρω δ'
οὐκ ἂν εἴη τῆς ἐπὶ τοῖς σώμασιν αἰσχύνης. ὁμοίως μὴδ'
ἂν ἐπ' ὀχεύσει κυνός, ἥτοι θηρευτικοῦ ἢ ποιμνίων φύ-
λακος, λάβῃ τις μισθόν, ἐκ τούτου θύειν τῷ θεῷ.

10 βλασφημεῖτω δὲ μηδεὶς θεοὺς οὓς πόλεις ἄλλαι νο- 30
μίζουσιν. μὴ συλᾶν ἱερὰ ξενικά, μὴδ' ἂν ἐπωνομασμέ-
νον ἢ τιμὴ θεῷ κειμήλιον λαμβάνειν.

μηδεὶς δ' ἐξ ὑμῶν κλωστήν ἐξ ἐρίου καὶ λίνου στο- 11
λὴν φορεῖτω· τοῖς γὰρ ἱερεῦσι μόνοις ταύτην ἀποδε-
δεῖχθαι.

συνελθόντος δὲ τοῦ πλήθους εἰς τὴν ἱερὰν πόλιν 12
5 ἐπὶ ταῖς θυσίαις δι' ἑτῶν ἑπτὰ, τῆς σκηνοπηγίας ἑορτῆς
ἐνστάσης, ὁ ἀρχιερεὺς, ἐπὶ βήματος ὑψηλοῦ σταθεὶς ἐφ'
οὔ γένοιτο ἐξάκουστος, ἀναγινωσκέτω τοὺς νόμους πᾶσι
καὶ μήτε γυνὴ μήτε παῖδες εἰργέσθωσαν τοῦ ἀκούειν,
ἀλλὰ μηδὲ οἱ δοῦλοι. καλὸν γὰρ ταῖς ψυχαῖς ἐγγραφέν-
10 τας αὐτοὺς καὶ τῇ μνήμῃ φυλαχθῆναι ὡς μηδέποτε ἐξα-
λειφθῆναι δυναμένους. οὕτω γὰρ οὐδὲ ἀμαρτήσονται,
μὴ δυναμένοι λέγειν ἀγνοίαν τῶν ἐν τοῖς νόμοις διωρι-
σμένων· οἳ τε νόμοι πολλὴν πρὸς ἀμαρτάνοντας ἄξουσι
παρορησίαν, ὡς προλερόντων αὐτοῖς ἂ πείσονται, καὶ 15
ταῖς ψυχαῖς ἐγγραψάντων διὰ τῆς ἀκοῆς ἂ κελεύουσιν,
ᾧστε εἶναι διὰ παντὸς ἔνδον παρ' αὐτοῖς τὴν προαίρεσιν
αὐτῶν, ἧς ὀλιγορήσαντες ἠδίκησαν καὶ τῆς ζημίας αὐ-
τοῖς αἰτιοὶ γεγόνασιν. μανθανέτωσαν δὲ καὶ οἱ παῖδες
20 πρῶτους τοὺς νόμους, μάθημα κάλλιστον καὶ τῆς εὐ-
δαιμονίας αἴτιον.

δις δ' ἐκάστης ἡμέρας, ἀρχομένης τε αὐτῆς καὶ 13
ὁπότε πρὸς ὕπνον ὥρα τρέπεσθαι, μαρτυρεῖν τῷ θεῷ
τὰς δωρεὰς ἃς ἀπαλλαγείσιν αὐτοῖς ἐκ τῆς Αἰγυπτίων
γῆς παρέσχε, δικαίας οὐσης φύσει τῆς εὐχαριστίας καὶ
25 γενομένης ἐπ' ἀμοιβῇ μὲν τῶν ἤδη γεγονότων ἐπὶ δὲ
προτροπῇ τῶν ἐσομένων. ἐπιγράφειν δὲ καὶ τοῖς θυ-
ρώμασιν αὐτῶν τὰ μέγιστα ᾧν εὐηργέτησεν αὐτοὺς ὁ
θεός, ἐν τε βραχίσιον ἕκαστον διαφράνειν· ὅσα τε τὴν
ἰσχὺν ἀποσημαίνειν δύναται τοῦ θεοῦ καὶ τὴν πρὸς αὐ-
30 τοὺς εὐνοίαν, φέρειν ἐγγεγραμμένα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς καὶ
τοῦ βραχίονος, ὡς περίβλεπτον εἶναι πανταχόθεν τὸ
περὶ αὐτοὺς πρόθυμον τοῦ θεοῦ.

14 ἀρχέτωσαν δὲ καθ' ἐκάστην πόλιν ἄνδρες ἑπτὰ οἱ καὶ τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν περὶ τὸ δίκαιον σπουδὴν προσηκη-
 κότες· ἐκάστη δὲ ἀρχῇ δύο ἄνδρες ὑπηρεταὶ διδύσθη-
 σαν ἐκ τῆς τῶν Λευιτῶν φυλῆς. ἔστωσαν δὲ καὶ οἱ δι-
 κάζειν λαχόντες ταῖς πόλεσιν ἐν ἀπάσῃ τιμῇ, ὡς μήτε 5
 βλασφημεῖν ἐκείνων παρόντων μήτε θρασύνεσθαι τισιν
 ἐξεῖναι, τῆς πρὸς τοὺς ἐν ἀξιώματι τῶν ἀνθρώπων αἰ-
 δοῦς αὐτοὺς εὐλαβεστέρους, ὥστε τοῦ θεοῦ μὴ κατα-
 φρονεῖν, ἀπεργαζομένης. οἱ δὲ δικασταὶ ἀποφῆνασθαι
 κύριοι περὶ τοῦ δόξαντος αὐτοῖς ἔστωσαν, πλὴν εἰ μὴ 10
 τι χρημάτων λαβόντας τις αὐτοὺς ἐπὶ διαφθορᾷ τοῦ δι-
 καίου ἐνδείξαιτο, ἢ ἄλλην τινα αἰτίαν προφέρει καθ'
 ἣν οὐ καλῶς ἐλέγχει αὐτοὺς ἀποφηνάμενους. οὔτε γὰρ
 κέρδει χαριζομένους οὔτ' ἀξιώματι προσῆκον πονηρὰς
 ποιεῖσθαι τὰς κρίσεις, ἀλλὰ τὸ δίκαιον ἐπάνω πάντων 15
 τιθεμένους. ὁ γὰρ θεὸς ἂν οὕτω δόξειε καταφρονεῖσθαι,
 καὶ ἀσθενέστερος ἐκείνων οἷς ἂν τις κατὰ φόβον ἰσχύος
 προσυείμῃ τὴν ψῆφον κεκρίσθαι. τοῦ γὰρ θεοῦ ἰσχύς
 ἐστὶ τὸ δίκαιον. τοῖς οὖν ἐν ἀξιώμασι τυγχάνουσι κατα-
 χαριζομένους τις ἐκείνους τοῦ θεοῦ δυνατωτέρους ποιεῖ. 20
 ἂν δ' οἱ δικασταὶ μὴ νοῶσι περὶ τῶν ἐπ' αὐτοῖς παρα-
 τεταγμένων ἀποφῆνασθαι (συμβαίνει δὲ πολλὰ τοιαῦτα
 τοῖς ἀνθρώποις), ἀκέραιον ἀναπεμπέτωσαν τὴν δίκην
 εἰς τὴν ἱερὰν πόλιν, καὶ συνελθόντες ὅ τε ἀρχιερεὺς καὶ
 ὁ προφήτης καὶ ἡ γερουσία τὸ δοκοῦν ἀποφαινέσθωσαν. 25
 15 εἷς δὲ μὴ πιστενέσθω μάρτυς, ἀλλὰ τρεῖς ἢ τὸ
 τελευταίου δύο, ὧν τὴν μαρτυρίαν ἀληθῆ ποιήσει
 τὰ προβεβιωμένα. γυναικῶν δὲ μὴ ἔστω μαρτυρία
 διὰ κουφότητα καὶ θράσος τοῦ γένους αὐτῶν. μαρ-
 τυρεῖτωσαν δὲ μηδὲ δοῦλοι διὰ τὴν τῆς ψυχῆς ἀγέ- 30
 νειαν, οὓς ἢ διὰ κέρδος εἰκὸς ἢ διὰ φόβον μὴ τάληθῆ
 μαρτυρῆσαι. ἂν δὲ τις ψευδῆ μαρτυρήσας πιστευθῆ,

πασχέτω ταῦτ' ἐλεγχθεὶς ὅσα ὁ καταμαρτυρηθεὶς πά-
 σχειν ἔμελλεν.

ἂν δὲ παραθέντος φόνου ἐν τινι χώρᾳ μὴ εὐρίσκηται 16
 ὁ δράσας μηδ' ὑπονοῆται τις ὡς διὰ μῖσος ἀπεικτονη-
 5 κῶς, ζητεῖτωσαν μὲν αὐτὸν μετὰ πολλῆς σπουδῆς, μή-
 νυτρα προθέμενοι· μηδενὸς δὲ μηνύοντος, αἱ ἀρχαὶ
 τῶν πόλεων τῶν πλησίον τῆ χώρᾳ ἐν ἣ ὁ φόνος ἐπρά-
 χθη, καὶ ἡ γερουσία συνελθόντες μετρεῖτωσαν ἀπὸ τοῦ
 τόπου ἐν ᾧ κεῖται ὁ νεκρὸς τὴν χώραν. ἢ δ' ἂν ἡ πλη-
 10 σιαιτάτη πόλις, οἱ ἐν αὐτῇ δημόσιοι πριάμενοι δάμαλιν,
 καὶ κομίσαντες εἰς φάραγγα καὶ ἀνεπιτήδειον ἀρότρον
 καὶ φυτοῖς χωρίου, τοὺς τένοντας κοψάτωσαν τῆς βοός,
 καὶ χέρυμβας ἐλόμενοι ὑπὲρ κεφαλῆς τῆς βοός οἱ ἱερεῖς
 καὶ οἱ Λευῖται καὶ ἡ γερουσία τῆς πόλεως ἐκείνης καθα-
 15 ρὰς ἀναβοησάτωσαν τὰς χεῖρας ἔχειν ἀπὸ τοῦ φόνου,
 καὶ μήτε δράσαι μήτε θρωμένῳ παρατυχεῖν, ἐπικαλεῖ-
 σθαι δὲ ἴλεω τὸν θεὸν καὶ μηκέτι τοιοῦτο δεινὸν συμ-
 βῆναι τῇ γῆ πάθος.

ἀριστοκρατία μὲν οὖν κράτιστον καὶ ὁ κατ' αὐτὴν 17
 20 βίος, καὶ μὴ λάβοι πόθος ὑμᾶς ἄλλης πολιτείας, ἀλλὰ
 ταύτην στέργετε, τοὺς νόμους ἔχοντες δεσπότας καὶ
 κατὰ τούτους ἕκαστα πράττοντες. ἀρκεῖ γὰρ ὁ θεὸς ἡγε-
 μῶν εἶναι. βασιλέως δ' εἰ γένοιτο ἕρως ὑμῖν, ἔστω μὲν
 οὗτος ὁμόφυλος, πρόνοια δ' αὐτῷ δικαιοσύνης καὶ τῆς
 25 ἄλλης ἀρετῆς διὰ παντὸς ἔστω. παραχωροῖ δὲ οὗτος
 τοῖς μὲν νόμοις καὶ τῷ θεῷ τὰ πλείονα τοῦ φρονεῖν,
 πρᾶσσέτω δὲ μηδὲν δίχα τοῦ ἀρχιερέως καὶ τῆς τῶν γε-
 ρουσιαστῶν γνώμης, γάμοις τε μὴ πολλοῖς χρωόμενος,
 μηδὲ πλήθος δώκων χρημάτων μηδ' ἵππων, ὧν αὐτῷ
 30 παραγενομένων ὑπερήφανος ἂν τῶν νόμων ἔσοιτο. κω-
 λυέσθω δ', εἰ τούτων τι διὰ σπουδῆς ἔχει, γίνεσθαι
 τοῦ συμφέροντος ὑμῖν δυνατωτέρως.

18 ὄρους γῆς μὴ ἐξέστω κινεῖν μήτε οἰκείας μήτ' ἄλλο-
 τρίας πρὸς οὓς ἐστιν ὑμῖν εἰρήνη· φυλαττέσθω δ'
 ὡσπερ θεοῦ ψῆφον βέβαιον εἰς αἰῶνα κειμένην ἀναι-
 ρεῖν, ὡς πολέμων ἐντεῦθεν καὶ στάσεων γινομένων, ἐκ
 τοῦ πλεονεκτοῦντας προσωτέρω χωρεῖν βούλεσθαι τῶν 5
 ὄρων. μὴ γὰρ μακρὰν εἶναι τοῦ καὶ τοὺς νόμους ὑπερ-
 βαίνειν τοὺς τὸν ὄρον μετακινουῦντας.

19 γῆν ἃ φυτεύσας, πρὸ ἐτῶν τεσσάρων ἂν καρπὸν
 προβάλλῃ τὰ φυτὰ, μήτε τῷ θεῷ ἀπαρχὰς ἐντεῦθεν ἀπο-
 φερέτω μήτ' αὐτὸς χρήσθω· οὐ γὰρ κατὰ καιρὸν τοῦτον 10
 ὑπ' αὐτῶν ἐνεχθῆναι, βιασαμένης δὲ τῆς φύσεως ἀώ-
 ρως μήτε τῷ θεῷ ἀρμόζειν μήτ' αὐτῷ τῷ δεσπότην χρη-
 σθαι. τῷ δὲ τετάρτῳ τρυγάτω πᾶν τὸ γενόμενον (τότε
 γὰρ ὄριον εἶναι) καὶ συναγαγὼν εἰς τὴν ἱερὰν πόλιν
 κοιμίζετω, καὶ σὺν τῇ δεκάτῃ τοῦ ἄλλου καρποῦ μετὰ 15
 τῶν φίλων εὐωχοῦμενος ἀναλισκέτω, καὶ μετ' ὄρφα-
 νῶν καὶ χηρευουσῶν γυναικῶν. πέμπτου δὲ ἔτους κύ-
 ριος ἔστω τὰ φυτὰ καρποῦσθαι.

20 τὴν ἀμπέλοισι κατάφυτον γῆν μὴ σπείρειν· ἀρκεῖ
 γὰρ αὐτῇ τροφεῖν τοῦτο τὸ φυτὸν καὶ τῶν ἐξ ἀρότρου 20
 πόνων ἀπηλλάχθαι. βουσίην ἀροῦν τὴν γῆν, καὶ μηδὲν
 τῶν ἐτέρων ζώων σὺν αὐτοῖς ὑπὸ ζεύγλην ἄγοντας,
 ἀλλὰ κατ' οἰκεία γένη κἀκείνοις ποιεῖσθαι τὸν ἄρο-
 τον. εἶναι δὲ καθαρὰ τὰ σπέρματα καὶ ἀνεπίμικτα,
 καὶ μὴ σύνδυο καὶ τρία σπείρειν· οὐ γὰρ τῇ τῶν ἀνο- 25
 μοίων κοινωνία χαίρειν τὴν φύσιν. μηδὲ κτήνεσιν ἐπά-
 ρειν ὅσα μὴ συγγενῆ· δέος γὰρ ἐκ τούτου μὴ διαβῆ
 καὶ μέγχι τῶν ἀνθρώπων ἢ πρὸς τὸ ὁμόφυλον ἀτιμία,
 τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τῶν περὶ τὰ μικρὰ καὶ τὰ φανῶλα πρό-
 τερον λαβοῦσα. δεῖ δὲ μηδὲν εἶναι τοιοῦτου συγκεχω- 30
 ρημένον ἐξ οὗ κατὰ μίμησιν παρατροπή τις τῶν κατὰ
 τὴν πολιτείαν ἔσοιτο. ἄλλως οὐδὲ περὶ τῶν τυχόντων

ἀμελεῖται τοῖς νόμοις, εἰδόσι προνοεῖσθαι τοῦ κατ' αὐ-
 τοὺς ἀμέμπτου.

ἁμῶντας δὲ καὶ συναιρουῦντας τὰ θέρη μὴ καλαμᾶ- 21
 σθαι, καταλιπεῖν δὲ τινα καὶ τῶν δραγμαίων τοῖς βίου
 5 σπανίζουσιν, ἔρμαιον εἶναι τούτοις πρὸς διατροφήν.
 ὁμοίως δὲ καὶ τῆς τρύγης ἀπολιπεῖν τὰς ἐπιφυλλίδας
 τοῖς πένησι, καὶ τῶν ἐλαιῶν παρεῖναι τι τοῦ καρποῦ
 πρὸς συλλογὴν τοῖς ἐξ ἰδίων οὐκ ἔχουσι μεταλαβεῖν. οὐ
 τοσαύτη γὰρ ἂν ἐκ τῆς ἐπ' ἀκριβὲς αὐτῶν συλλογῆς εὐ-
 10 πορία τοῖς δεσπότηαις γένοιτο, ὅση χάρις ἐκ τῶν δεομέ-
 νων ἔλθοι· τό τε θεῖον τὴν γῆν προθυμοτέραν εἰς τὴν
 ἐκτροφήν τῶν καρπῶν ἀπεργάσεται, μὴ τοῦ καθ' αὐ-
 τοὺς προνοουμένων λυσιτελοῦς, ἀλλὰ καὶ τῆς τῶν ἄλ-
 15 λων διατροφῆς λόγον ἐχόντων. μηδὲ βοῶν, ὅποτε τρι-
 βοιεν τοὺς στάχους, ἀποδεῖν τὰ στόματα ἐπὶ τῆς ἄλωσ'
 οὐ γὰρ εἶναι δίκαιον εἰργεῖν τοὺς συνειργασμένους τοῦ
 καρποῦ καὶ περὶ τὴν γένεσιν αὐτοῦ ποιήσαντας. μηδὲ
 ὀπίσθας ἀκμαζούσης κωλύειν ἄπτεσθαι τοὺς ὀδῶν βαδί-
 20 ζοντας, ἀλλ' ὡς ἐξ οἰκείων αὐτοῖς ἐπιτρέπειν ἐμπίπλα-
 σθαι, κἂν ἐγγώριοι τυγχάνωσι κἂν ξένοι, χαίροντας
 ἐπὶ τῷ παρασχεῖν αὐτοῖς τῶν ὄραίων μεταλαμβάνειν.
 ἀποφείρεσθαι δ' αὐτοῖς μηδὲν ἐξέστω. μηδὲ τρυγῶντες
 ὧν ἂν εἰς τὰς ληνοὺς κομίζωσιν εἰργέτωσαν τοὺς ὑπαν-
 25 τιάζοντας ἐπεσθίειν· ἄδικον γὰρ ἀγαθῶν, ἃ κατὰ βού-
 λησιν θεοῦ παρῆλθεν εἰς τὸν βίον, φθονεῖν τοῖς ἐπι-
 θυμοῦσιν αὐτῶν μεταλαμβάνειν, τῆς ὄρας ἐν ἀκμῇ τε
 οὔσης καὶ σπενδούσης ἀπελθεῖν, ὡς τῷ θεῷ κεχαρισμέ-
 νον ἂν εἴη. κἂν ὑπ' αἰσχύνης τινὰς ὀνοῦντας ἄψασθαι
 λαβεῖν παρακαλοῖεν, ὄντας μὲν Ἰσραηλίτας ὡς κοινω-
 30 νοὺς καὶ δεσπότηας διὰ τὴν συγγένειαν, ἀφιγμένους δ'
 ἀλλαχόθεν ἀνθρώπους ξενίας τυγχάνειν ἀξιοῦντας, ὧν
 ὁ θεὸς καθ' ὄραν αὐτοῖς παρέσχευ. ἀναλώματα γὰρ

οὐχ ἡγητέον ὅσα τις κατὰ χρηστότητα παρήσιν ἀν-
 θρώπων λαμβάνειν, τοῦ θεοῦ τὴν ἀφθονίαν τῶν ἀγα-
 θῶν χορηγοῦντος οὐκ ἐπὶ τῷ καρποῦσθαι μόνοις ἀλλὰ
 καὶ τῷ τοῖς ἄλλοις μεταδιδόναι φιλοτίμως, καὶ βουλο-
 μένου τῷ τρόπῳ τούτῳ τὴν ἰδίαν περὶ τὸν Ἰσραηλιτῶν
 λαὸν εὐνοίαν καὶ τὴν χορηγίαν τῆς εὐδαιμονίας καὶ τοῖς
 ἄλλοις ἐμφανίζεσθαι, ἐκ πολλοῦ τοῦ περιόντος αὐτοῖς
 κἀκεῖνοις μεταδιδόντων. ὁ δὲ παρὰ ταῦτα ποιήσας πλη-
 γὰς μιᾷ λειπούσας τεσσαράκοντα τῷ δημοσίῳ σκύτει
 λαβὼν τιμωρίαν ταύτην αἰσχίστην ἐλεύθερος ὑπομε-
 νέτω, ὅτι τῷ κέρδει δουλεύσας ὕβρισε τὸ ἀξίωμα. κα-
 λῶς γὰρ ὑμῖν ἔχει πεπειραμένοις ἐν Αἰγύπτῳ συμφο-
 ρῶν καὶ κατὰ τὴν ἐρημίαν πρόνοιαν τῶν ἐν τοῖς ὁμοίοις
 ὑπαρχόντων ποιεῖσθαι, καὶ τυχόντας εὐπορίας ἐξ ἐλέου
 καὶ προνοίας τοῦ θεοῦ, τὴν αὐτὴν ταύτην ἐξ ὁμοίου
 πάθους ἀπομερίζειν τοῖς δεομένοις.

22 ταῖς δὲ δεκάταις ταῖς δυσίν, ἃς ἔτους ἐκάστου προ-
 εἶπον τελεῖν, τὴν μὲν τοῖς Λευίταις τὴν δ' ἑτέραν πρὸς
 τὰς εὐωχίας, τρίτην πρὸς αὐταῖς κατὰ ἔτος τρίτον συμ-
 φέρειν εἰς διανέμησιν τῶν σπανιζόντων, γυναιξί τε χή-
 ραις καὶ παισὶν ὀρφανοῖς. τῶν δ' ὠραίων ὅτι καὶ πρῶ-
 τον ἐκάστῳ τύχῃ γενόμενον, εἰς τὸ ἱερὸν κοιμίζετωσαν,
 καὶ τὸν θεὸν ὑπὲρ τῆς ἐνεργαμένης αὐτὸ γῆς, ἣν αὐ-
 τοῖς κτήσασθαι παρέσχευ, εὐλογήσαντες, θυσίας ἃς ὁ
 νόμος αὐτοῖς ἐπιφέρειν κελεύει ἐπιτελέσαντες, τού-
 των τὰ πρωτόλεια τοῖς ἱερεῦσι διδόντωσαν. ἐπειδὴν δὲ
 ταῦτα ποιήσας τις, καὶ πάντων τὰς δεκάτας ἅμα ταῖς
 εἰς τοὺς Λευίτας καὶ τὰς εὐωχίας ἀπαρχαῖς ἀπενηνοχῶς,
 ἀπιέναι μέλλῃ πρὸς αὐτὸν οἰκαδε, στὰς ἀντικρὺ τοῦ τε-
 μενίσματος εὐχαριστησάτω μὲν τῷ θεῷ ὅτι τῆς ἀπ' Αἰ-
 γυπτίων αὐτοὺς ὕβρεως ἀπαλλάξας γῆν αὐτοῖς ἀγαθὴν
 καὶ πολλὴν ἔδωκε καρποῦσθαι, μαρτυρούμενος δὲ ὡς τὰς

τε δεκάτας καὶ τὰλλα κατὰ τοὺς Μωϋσέως τελέσειε νό-
 μους, ἀτησάσθω τὸν θεὸν εὐμενῆ καὶ ἵλεων αὐτῷ διὰ
 παντὸς εἶναι καὶ κοινῇ πᾶσιν Ἑβραίοις διαμένειν, φυ-
 λάττουτα μὲν ἃ ἔδωκεν αὐτοῖς ἀγαθὰ, προσκτίσαντα δὲ
 5 ὅσα δύναται χαρίζεσθαι.

γαμείτωσαν δὲ ἐν ὄρα γάμου γενόμενοι παρθένους 23
 ἐλευθέρων γυνεῶν ἀγαθῶν ὁ δὲ μὴ μέλλων ἄρσεσθαι
 παρθένον μὴ ζευγνύσθω συνοικοῦσαν ἄλλῳ νοθεύσας,
 μηδὲ λυπῶν τὸν πρότερον αὐτῆς ἄνδρα. δούλας δὲ μὴ
 10 γαμείσθαι τοῖς ἐλευθέροις, μηδ' ἂν ὑπ' ἔρωτος πρὸς
 τοῦτό τινες ἐκβιάζωνται, κρατεῖν δὲ τῆς ἐπιθυμίας
 τὸ εὐπρεπὲς καὶ τοῖς ἀξιώμασι πρόσφορον. ἔτι δὲ μηδ'
 ἡταιρημένης εἶναι γάμον, ἧς δι' ὕβριν τοῦ σώματος τὰς
 ἐπὶ τῷ γάμῳ θυσίας ὁ θεὸς οὐκ ἂν πρόσσοιτο. γένοιτο
 15 γὰρ ἂν οὕτω τῶν παίδων τὰ φρονήματα ἐλευθέρια καὶ
 πρὸς ἀρετὴν ὄρθια, εἰ μὴ τύχοιεν ἐκ γάμων φύντες
 αἰσχροῶν, μηδ' ἐξ ἐπιθυμίας οὐκ ἐλευθέρῳ συνελθόν-
 των. εἰ δέ τις ὡς παρθένον μνηστευσάμενος ἔπειτα
 μὴ τοιαύτην εὖροι, δίκην λαχὼν αὐτὸς μὲν κατηγορεῖτω,
 20 χρώμενος εἰς ἀπόδειξιν οἷς ἂν ἔχη τεκμηρίοις, ἀπο-
 λογείσθω δὲ ὁ τῆς κόρης πατὴρ ἢ ἀδελφός, ἢ ὅς ἂν μετὰ
 τούτους ἐγγυτέρῳ δοκῇ τοῦ γένους. καὶ κριθεῖσα μὲν
 ἢ κόρη μὴ ἀδικεῖν συνοικεῖτω τῷ κατηγορήσαντι, μη-
 δεμίαν ἐξουσίαν ἔχοντος ἐκείνου ἀποπέμπεσθαι αὐτήν,
 25 πλὴν εἰ μὴ μεγάλας αἰτίας αὐτῷ παράσχοι καὶ πρὸς ἃς
 οὐδ' ἀντειπεῖν δυνηθεῖη· τοῦ δὲ τολμηρῶς καὶ προ-
 πετωῶς ἐπενεργεῖν αἰτίαν καὶ διαβολὴν πρόστιμον ἐκ-
 τινέτω, πληγὰς τεσσαράκοντα μιᾷ λειπούσας λαμβά-
 νων, καὶ πεντήκοντα σίκλους ἀποτινύτω τῷ πατρί.
 30 ἂν δ' ἐξελέγξῃ τὴν παιδίσκην ἐφθαρμένην, δημότις
 μὲν οὕσα τοῦ μὴ σωφρόνως προστῆναι τῆς παρθενίας
 ἄχρι νομίμων γάμων καταλευέσθω, ἂν δ' ἐξ ἱερέων ἢ

γερευνημένη, καιέσθω ζωσα. δύο γυναικῶν οὐσῶν
 τινί, καὶ τῆς μὲν ἐτέρας ἐν τιμῇ σφόδρα καὶ εὐνοία
 κειμένης ἢ δι' ἔρωτα καὶ κάλλος ἢ κατ' ἄλλην αἰτίαν,
 τῆς δ' ἐτέρας ἐν ἐλάττω μοίρᾳ τυγχανούσης, ἂν ὁ ἐκ
 τῆς ἀγαπωμένης παῖς γενόμενος, νεώτερος ὢν τοῦ ἐκ
 τῆς ἐτέρας φύντος, ἀξιοὶ διὰ τὴν πρὸς τὴν μητέρα τοῦ
 πατρὸς εὐνοίαν τῶν πρεσβείων τυγχάνειν ὥστε διπλοῦν
 τὸ μέρος τῆς πατρῴας οὐσίας λαμβάνειν (τοῦτο γὰρ ἐν
 τοῖς νόμοις διαταξάμην), μὴ συγκεχωρήσθω ἄδικον
 γὰρ τὸν τῆ γενέσει πρεσβύτερον, ὅτι τὰ τῆς μητρὸς
 αὐτῷ ἦττονα παρὰ τῆ διαθήσει τοῦ πατρὸς, τῶν ὀφει-
 λομένων αὐτῷ στέρεσθαι. ὁ κόρην ἄλλῃ κατηγγυη-
 μένην φθείρας, εἰ μὲν πείσας καὶ πρὸς τὴν φθορὰν
 συγκάταινον λαβῶν, ἀποθνήσκέτω σὺν αὐτῇ· πονηροὶ
 γὰρ ὁμοίως ἐκότεροι, ὁ μὲν τὸ αἰσχιστον πείσας ἐκου-
 σίως ὑπομείναι καὶ προτιμῆσαι τοῦτο τοῦ ἐλευθέρου
 γάμου τὴν κόρην, ἢ δὲ παρασχεῖν αὐτὴν πεισθεῖσα δι'
 ἡδονὴν ἢ διὰ κέρδος πρὸς τὴν ὕβριν. ἐὰν δὲ που μόνη
 περιπεσῶν βιάσῃται μηδενὸς βοηθοῦ παρόντος, μόνος
 ἀποθνήσκέτω. ὁ φθείρας παρθένον μῆπω κατηγγυη-
 μένην αὐτὸς γαμεῖτω· ἢν δὲ τῷ πατρὶ τῆς κόρης μὴ
 δόξῃ συνοικίσειν αὐτῷ, πεντήκοντα σίκλους τιμὴν τῆς
 ὕβρεως καταβαλλέτω. γυναικὸς δὲ τῆς συνοικούσης
 βουλόμενος διαξευχθῆναι καθ' ἀσθητοῦν αἰτίας (πολ-
 λαὶ δ' ἂν τοῖς ἀνθρώποις τοιαῦται γίνοντο), γράμμασι
 μὲν περὶ τοῦ μηδέποτε συνελθεῖν ἰσχυρίζεσθω. λάβοι
 γὰρ ἂν οὕτως ἐξουσίαν ἢ γυνὴ συνοικεῖν ἐτέρῳ· πρό-
 τερον γὰρ οὐκ ἐφετέον. εἰ δὲ καὶ πρὸς ἐκεῖνον κακω-
 θείῃ, ἢ τελευτήσαντος αὐτοῦ θελήσειε γαμεῖν αὐτὴν ὁ
 πρότερος, μὴ ἐξεῖναι αὐτὴν ἐπανεῖναι. τὴν ἄτεκνον,
 τὰνδρὸς αὐτῇ τετελευτηκότος, ὁ ἀδελφὸς ἐκεῖνον γα-
 μεῖτω, καὶ τὸν παῖδα τὸν γινόμενον τῷ τοῦ τεθνεώτος

καλέσας ὀνόματι τρεφέτω τοῦ κλήρου διάδοχον· τοῦτο
 γὰρ καὶ τοῖς δημοσίοις λυσιτελήσει γινόμενον, τῶν οἴ-
 κων οὐκ ἐκλείποντων καὶ τῶν χρημάτων τοῖς συγγενέσι
 μενόντων, καὶ ταῖς γυναῖξι κουφισμὸν οἶσει τῆς συμφο-
 ρᾶς, τοῖς ἔγγιστα τῶν προτέρων ἀνδρῶν συνοικούσαις.
 ἐὰν δὲ μὴ βούληται γαμεῖν ὁ ἀδελφός, ἐπὶ τὴν γερου-
 σίαν ἐλθούσα ἢ γυνὴ μαρτυράσθω τοῦθ' ὅτι βουλομέ-
 νην αὐτὴν ἐπὶ τοῦ οἴκου μένειν καὶ τεκνοῦν ἐξ αὐτοῦ μὴ
 προσδέχοιτο, ὑβρίζων τὴν τοῦ τεθνηκότος ἀδελφοῦ μνή-
 μην. ἐρομένης δὲ τῆς γερουσίας διὰ ποίαν αἰτίαν ἄλλο-
 τρώως ἔχει πρὸς τὸν γάμον, ἂν τε μικρὰν ἂν τε μείζω λέγῃ,
 πρὸς ταῦτα ῥεπέτω. ὑπολύσασα δ' αὐτὸν ἢ γυνὴ τὰδελ-
 φοῦ τὰ σάνδαλα καὶ πτύσασα αὐτοῦ εἰς τὸ πρόσωπον,
 τούτων αὐτὸν ἀξιὸν εἶναι παρ' αὐτῆς λεγέτω τυγχάνειν,
 ὑβρίζαντα τὴν τοῦ κατοικομένου μνήμην. καὶ ὁ μὲν ἐκ
 τῆς γερουσίας ἀπίτω τοῦτ' ἔχων ὄνειδος πρὸς ἅπαντα
 τὸν βίον, ἢ δ' ὥπερ ἂν βουληθῆ τιμὴ τῶν δεομένων γα-
 μεῖσθω. ἂν δ' αἰχμάλωτόν τις λάβῃ παρθένον, ἂν
 τε καὶ γεγαμημένην, βουλομένην συνοικεῖν μὴ πρότερον
 ἐξέστω εὐνής ἄψασθαι καὶ κοινωνίας, πρὶν ἢ ξυραμέ-
 νην αὐτὴν καὶ πένθιμον σχῆμα ἀναλαβοῦσαν ἀποθρη-
 νῆσαι συγγενεῖς καὶ φίλους τοὺς ἀπολωλότας ἐν τῇ
 μάχῃ, ὅπως τὸ ἐπ' αὐτοῖς κορέσασα λυπηρὸν ἐπειθ' οὐ-
 τως ἐπ' εὐωχίας τράπηται καὶ γάμους· καλὸν γὰρ εἶναι
 καὶ δίκαιον παιδοποιὸν παραλαμβάνοντα θεραπεύειν
 αὐτῆς τὸ βουλητόν, ἀλλὰ μὴ τὴν ἰδίαν ἡδονὴν διώ-
 κοντα μόνον τοῦ κατ' αὐτὴν ἀμελεῖν κεχαρισμένου.
 τριάκοντα δ' ἡμερῶν τῷ πένθει διελθουσῶν (αὐτάρ-
 κεις γὰρ ἐπὶ τοῖς δακρύοις αὐταὶ τῶν φιλότατων τοῖς
 φρονίμοις) τότε χωρεῖν ἐπὶ τὸν γάμον. εἰ δ' ἐμπλη-
 σθεὶς τῆς ἐπιθυμίας ὑπερηφανήσειεν αὐτὴν γαμετὴν

ἔχειν, μὴ κατ' ἔξουσίαν ἐχέτω καταδουλοῦν αὐτήν, ἀλλ' ὅπη βούλεται χωρεῖν ἀπίτω, τὸ ἐλευθέρον ἔχουσα.

24 ὅσοι δ' ἂν τῶν νεωτέρων περιφρουῶσι τοὺς γουεῖς καὶ τιμὴν αὐτοῖς μὴ νέμωσιν, ἢ δι' αἰσχύνῃν ἢ διὰ σύ-
 εσιν ἐξυβρίζοντες εἰς αὐτούς, πρῶτον μὲν λόγους αὐ- 5
 τοὺς νουθετεῖτωσαν οἱ πατέρες (αὐτάρχεις γὰρ ἐφ' ὑ-
 τίεσιν οὗτοι δικασταί), συνελθεῖν μὲν ἀλλήλοις οὐχ
 ἡδονῆς ἕνεκα λέγοντες, οὐδὲ τῆς τῶν χρημάτων αὐξή-
 σεως, κοινῶν τῶν ἐκατέρους ὑπαρχόντων γενομένων,
 ἀλλ' ὅπως παίδων τύχωσιν, οἱ γηροκομήσουσιν αὐτούς 10
 καὶ ὧν ἂν δέωνται παρ' αὐτῶν ἔξουσι. "γενόμενον
 δέ γε μετὰ χαρᾶς καὶ τοῦ τῷ θεῷ χάριν εἶδέναι τὴν με-
 γίστην ἀράμενοι διὰ σπουδῆς ἀνεθρόψαμεν, μηδενὸς
 φρειδῶ ποιούμενοι τοῦ καὶ δόξαντος εἰς σωτηρίαν τὴν
 σὴν καὶ παιδείαν τῶν ἀρίστων εἶναι χρησίμου. νῦν δὲ 15
 (συγγνώμην γὰρ δεῖ νέμειν ἐφ' ἁμαρτήμασι νέων) ἀπό-
 χρη σοι ὅσα τῆς εἰς ἡμᾶς τιμῆς ὀλιγόρησας, καὶ μετα-
 βαλοῦ πρὸς τὸ σωφρονέστερον, λογισάμενος καὶ τὸν
 θεὸν ἐπὶ τοῖς εἰς πατέρας τολμωμένοις χαλεπῶς ἔχειν,
 ὅτι καὶ αὐτὸς πατὴρ τοῦ παντὸς ἀνθρώπων γένους ἐστί, 20
 καὶ συνατιμοῦσθαι δοκεῖ τοῖς τὴν αὐτὴν αὐτῷ προση-
 γορίαν ἔχουσιν, οὐχ ὧν προσῆκεν αὐτοῖς παρὰ τῶν
 παίδων τυγχάνουσιν. καὶ ὁ νόμος κολαστὴς γίνεται
 τῶν τοιούτων ἀπαραιτήτος, οὗ σὺ μὴ πειραθεῖς." κἂν
 μὲν τούτοις θεραπεύηται τὸ τῶν νέων αὐθαδές, ἀπαλ- 25
 λαττέσθωσαν τῶν ἐπὶ τοῖς ἡγροημένοις ὄνειδῶν οὕτω
 γὰρ ἂν ὁ τε νομοθέτης ἀγαθὸς εἴη καὶ οἱ πατέρες εὐ-
 τυχεῖς, οὐκ ἐπιδόντες οὔτε υἷον κολαζόμενον οὔτε θυ-
 γατέρα. ᾧ δ' ἂν οἱ λόγοι καὶ ἢ παρ' αὐτῶν διδασκα-
 λία τοῦ σωφρονεῖν τὸ μηδὲν εἶναι φανῶσιν, ἐχθρὸς 30
 δ' ἀσπόνδους ποιῇ αὐτῷ τοὺς νόμους τοῖς συνεχέσι
 κατὰ τῶν γουεῶν τολμημασι, προαχθεῖς ὑπ' αὐτῶν

τούτων ἔξω τῆς πόλεως τοῦ πλήθους ἐπομένου κατα-
 λευέσθω, καὶ μέιναι δι' ὅλης τῆς ἡμέρας εἰς θεῶν τὴν
 ἀπάντων θαπτέσθω νυκτός. οὕτω δὲ καὶ οἱ ὀπωσοῦν
 ὑπὸ τῶν νόμων ἀναιρεθῆναι κατακριθέντες. θαπτέ- 5
 σθωσαν δὲ καὶ οἱ πολέμιοι, καὶ νεκρὸς μηδὲ εἰς γῆς
 ἄμοιρος κείσθω, περαιτέρω τοῦ δικαίου τιμωρίαν ἐκ-
 τίνων.

δανείζειν δὲ Ἑβραίων ἐπὶ τόκοις ἐξέστω μηδενὶ 25
 μήτε βρωτῶν μήτε ποτῶν· οὐ γὰρ δίκαιον προσοδεύε-
 σθαι τοῦ ὁμοφύλου τὰς τύχας, ἀλλὰ βοηθήσαντα ταῖς
 χρεῖαις αὐτοῦ κέρδος εἶναι νομίζειν τὴν τ' ἐκείνου εὐ-
 χαριστίαν καὶ τὴν ἀμοιβὴν τὴν παρὰ τοῦ θεοῦ γενησο-
 μένην ἐπὶ τῇ χρηστότητι.

οἱ δὲ λαβόντες εἴτε ἀργύρια εἴτε τινὰ τῶν καρπῶν, 26
 15 ὑγρῶν ἢ ξηρῶν, κατὰ νοῦν αὐτοῖς τῶν παρὰ τοῦ θεοῦ
 χωρησάντων κομίζοντες μεθ' ἡδονῆς ἀποδιδότωσαν
 τοῖς δοῦσιν, ὥσπερ ἀποθέμενοι εἰς τὰ αὐτῶν καὶ πά-
 λιν, εἰ δεηθεῖεν, ἔξοντες. ἂν δ' ἀναισχυντῶσι περὶ
 τὴν ἀπόδοσιν, μὴ πρὸς τὴν οἰκίαν βαδίσαντας ἐνεχυ- 20
 ριάζειν πρὶν ἢ δίκην περὶ τούτου γένηται, τὸ δ' ἐνέχυ-
 ρον αἰτεῖν ἔξω, καὶ τὸν ὀφείλοντα κομίζειν δι' αὐτοῦ,
 μηδὲν ἀντιλέγοντα τῷ μετὰ νόμου βοηθείας ἐπ' αὐτὸν
 ἦκουτι. κἂν μὲν εὐπόρος ἦ ὁ ἡνεχυριασμένος, κατεχέτω
 τοῦτο μέχρι τῆς ἀποδόσεως ὁ δεδανεικός· ἂν δὲ πέννης, 25
 ἀποδιδότω πρὶν ἡλίου δυσμῶν, καὶ μάλιστα ἂν ἱμάτιον
 ἢ τὸ ἐνέχυρον, ὅπως εἰς ὑπνον ἔχη τοῦτο, φύσει τοῦ
 θεοῦ τοῖς πενομένοις ἔλεον νέμοντος. μύλην δὲ καὶ τὰ
 περὶ ταύτην σκευὴ μὴ ἐξεῖναι λαμβάνειν ἐνέχυρον, ὅπως
 μὴ στέρωνται καὶ τῶν πρὸς τὰ σιτία ὀργάνων, μηδ' ὑπ' 30
 ἐνδείας πάθωσι τι τῶν χειρῶν.

ἐπ' ἀνθρώπου μὲν κλοπῇ θάνατος ἔστω ἢ ζημία, 27
 ὁ δὲ χρυσὸν ἢ ἀργυρον ὑφελόμενος τὸ διπλοῦν ἀποτιν-

νύτω. κτείνας δ' ἐπὶ τοῖς κατ' οἶκον κλεπτομένοις τις ἀθῶος ἔστω, κἂν ἢ πρὸς διορύγματι τοίχου. βόσκημα δὲ ὁ κλέψας τετραπλῆν τὴν ζημίαν ἀποτιννύτω, πλὴν βοός· πενταπλῆν δὲ ὑπὲρ τούτου καταβαλλέτω. ὁ δὲ τὸ ἐπιτίμιον ἄπορος διαλύσασθαι δοῦλος ἔστω τοῖς κατα-
δικασαμένοις.

28 πρᾶθεις δὲ ὁμοφύλω τις ἕξ ἔτη δουλευέτω, τῷ δὲ ἐβδόμῳ ἐλεύθερος ἀφείσθω. ἐὰν δὲ τέκνων αὐτῷ γενομένων ἐκ δούλης παρὰ τῷ πριαμένῳ διὰ τὴν εὐνοίαν καὶ τὴν πρὸς τὰ οἰκεία φιλοστοργίαν βούληται δου-
λεύειν, ἐνιαυτοῦ ἐνστάντος τοῦ ἰσβήλου (πεντηκοστὸς δὲ ἐνιαυτός ἐστιν) ἐλευθερούσθω, καὶ τὰ τέκνα καὶ τὴν γυναικα ἐλευθέραν ἀπαγόμενος.

29 ἐὰν δὲ τις χρυσίου ἢ ἀργύριον εὖρη καθ' ὁδόν, ἐπιζητήσας τὸν ἀπολωλεκότα, καὶ κηρύξας τὸν τόπον ἐν ᾧ εὖρη, ἀποδότω, τὴν ἐκ τῆς ἐτέρου ζημίας ἀφέλειαν οὐκ ἀγαθὴν ὑπολαμβάνων. ὁμοίως καὶ περὶ βόσκημάτων οἷς ἂν ἐντύχη τις κατ' ἐρημίαν πλανωμένοις, μὴ εὐρεθέντος τοῦ κυρίου παραχρῆμα παρ' αὐτῷ φυλατέτω, μαρτυράμενος τὸν θεὸν μὴ νοσφίζεσθαι ἀλ-
λότρια.

30 μὴ ἐξεῖναι δὲ παριέναι κτηνῶν τιμὴν κακοπαθούτων ἢ ὑπὸ χειμῶνος πεπτωκότων ἐν πηλῷ, συνδιασώξαι δὲ καὶ τὸν πόνον οἰκείου ἡγησάμενον βοηθεῖν.

31 μηνύειν δὲ καὶ τὰς ὁδοὺς τοῖς ἀγνοοῦσι, καὶ μὴ γέλωτα θηρωμένους αὐτοῖς ἐμποδίζεω πλάνη τὴν ἐτέρου χορείαν.

32 ὁμοίως μὴδὲ βλασφημεῖτω τις τὸν ἄσπον καὶ τὸν ἐνέον.

33 ἐν μάχῃ τις, ὅπου μὴ σίδηρος, πληγείς παραχρῆμα μὲν ἀποθανῶν ἐκδικεῖσθω ταύτων παθόντος τοῦ πεπληχότος· ἂν δὲ νομισθεῖς παρ' ἑαυτὸν καὶ νοσήσας

ἐπὶ πλείονας ἡμέρας ἔπειτα ἀποθάνη, ἀθῶος ἔστω ὁ πλήξας. σωθέντος δὲ καὶ πολλὰ δαπανήσαντος εἰς τὴν νοσηλείαν, ἀποτιννύτω πάνθ' ὅσα παρὰ τὸν χρόνον τὸν τῆς κατακλίσεως ἀνάλωσε καὶ ὅσα τοῖς ἰατροῖς ἔδωκεν. ὁ γυναικα λακτίσας ἔγκυον, ἂν μὲν ἐξαμβλώσῃ ἢ γυνή, ζημιούσθω χρήμασιν ὑπὸ τῶν δικαστῶν ὡς παρὰ τὸ διαφθαρὲν ἐν τῇ γαστρὶ μειώσας τὸ πλήθος· διδόσθω δὲ καὶ τῷ ἀνδρὶ τῆς γυναικὸς παρ' αὐτοῦ χρήματα. θνησκούσης δ' ἐκ τῆς πληγῆς καὶ αὐτὸς ἀποθνησκέτω, ψυχὴν ἀντὶ ψυχῆς καταθέσθαι δικαιοῦντος τοῦ νόμου.

φάρμακον μῆτε θανάσιμον μῆτε τῶν εἰς ἄλλας βλάβας πεποιημένων Ἰσραηλιτῶν ἐχέτω μὴδὲ εἷς. ἐὰν δὲ κεκτημένος φωραθῇ, τεθνάτω, τοῦτο πάσχων ὁ διέθικεν ἂν ἐκεῖνους καθ' ὧν τὸ φάρμακον ἦν παρεσκευασμένος.

ὁ πηρώσας πασχέτω τὰ ὅμοια, στερόμενος οὐπερ ἄλλον ἐστέρησε, πλὴν εἰ μὴ τι χρήματα λαβεῖν ἐθελήσειεν ὁ πεπηρωμένος, αὐτὸν τὸν πεπονθότα κύριον τοῦ νόμου ποιῶντος τιμήσασθαι τὸ συμβεβηκὸς αὐτῷ πάθος, καὶ συγχωροῦντος ἢ μὴ βούληται γενέσθαι πικρότερος.

βοῦν τοῖς κέρασι πλήττοντα ὁ δεσπότης ἀποσφατέτω. εἰ δ' ἐφ' ἄλλως κτείνειέ τινα πλήξας, αὐτὸς μὲν καταλευσθεῖς ἀποθνησκέτω, μὴδ' εἰς τροφὴν εὐχρηστος εἶναι κατηξιωμένος· ἐὰν δὲ καὶ ὁ δεσπότης ἐλέγχεται προειδὼς αὐτοῦ τὴν φύσιν καὶ μὴ φυλαξάμενος, καὶ αὐτὸς ἀποθνησκέτω ὡς αἴτιος τῷ ὑπὸ τοῦ βοὸς ἀνηρημένῳ γεγενημένος. ἐὰν δὲ δοῦλον ἢ θεράπαιναν ἀποκτείνῃ βοῦς, αὐτὸς μὲν καταλευσθεῖς τοιάκοντα δὲ σίκλους ὁ κύριος τοῦ βοὸς ἀποτιννύτω τῷ δεσπότη τῷ ἀνηρημένῳ. βοῦς δ' ἐὰν οὕτω πληγείς ἀποθάνη,

πωλείσθωσαν καὶ ὁ τεθνεῶς καὶ ὁ πλήξας, καὶ τὴν τιμὴν τὴν ἀμφοτέρων οἱ δεσπότες αὐτῶν διανεμέσθωσαν.

37 οἱ δὲ φρέαρ ἢ λάκκον ὀρύξαντες ἐπιμελῆς ποιείσθωσαν ὥστε σανίδων ἐπιβολαῖς ἔχειν κεκλεισμένα, οὐχ ὅπως τινὲς εἰργαίντο ὑδροείας, ἀλλ' ἵνα μηδεὶς κίνδυνος ὡς ἐμπεσομένοις ἦ. οὐδ' ἂν εἰς ὄρυγμα τοιοῦτον μὴ κλειστὸν ἐμπεσὸν βόσκημά τινος διαφθαρή, τὴν τιμὴν αὐτοῦ τῷ δεσπότη καταβαλλέτω. περιβαλλέσθω δὲ καὶ τοῖς στέγασιν ἄπερ ὡς ἀντὶ τείχους ὄντα οὐκ ἔασει τινὰς ἀποκυλισθέντας ἀπολέσθαι.

38 παρακαταθήκην δέ, ὡσπερ ἱερόν τι καὶ θεῖον χρημα, ὁ παραλαβὼν φυλακῆς ἀξιούτω, καὶ μηδεὶς ἀποστερήσῃαι θρασυνηθείη τὸν πεπιστευκότα, μήτε ἀνὴρ μήτε γυνή, μηδ' εἰ χρυσὸν ἄπειρον μέλλοι κερδαίνειν καταφρονοῶν τῷ μηδένα εἶναι τὸν ἐξελέγξοντα. καθ' ὅλου μὲν γὰρ τὸ συνειδὸς ἐπιστάμενον τὸ αὐτοῦ προσῆκεν ἕκαστον εὖ πράττειν, καὶ μάρτυρι ἀκούμενον αὐτῷ πάντα ποιεῖν ἢ παρ' ἄλλων ἔπαινον αὐτῷ παρεῖξει, μάλιστα δὲ τὸν θεόν, ὃν οὐδεὶς πονηρὸς ὦν λανθάνει. εἰ δὲ μηδὲν ἐπίβουλον θρωῶν ὁ πιστευθεὶς ἀπολέσειεν, ἀφικόμενος ἐπὶ τοὺς ἐπτὰ κριτὰς ὁμνύτω τὸν θεὸν ὅτι μηδὲν παρὰ τὴν αὐτοῦ βούλησιν ἀπόλοιτο καὶ κακίαν, οὐδὲ χρησαμένου τινὲ μέρει αὐτῆς, καὶ οὕτως ἀνεπαίτιατος ἀπίτω. χρησάμενος δὲ κἂν ἐλάχιστον μέρος τῶν πεπιστευμένων ἀπολέσας τύχη, τὰ λοιπὰ πάντα ἢ ἔλαβεν ἀποδοῦναι κατεγνώσθω. ὁμοίως δὲ τῷ περὶ παρακαταθηκῶν, κἂν μισθὸν τις ἀποστερήσῃ τῶν ἐπὶ σώμασι τοῖς αὐτῶν ἐργαζομένων, μεμνήσθω ὅτι οὐκ ἀποστερητέον ἀνδρὸς πένητος μισθόν, εἰδότας ὡς ἀντιγῆς καὶ τῶν ἄλλων κτημάτων ὁ θεὸς αὐτῷ τοῦτον εἶη παρεσχηκώς. ἀλλὰ μηδὲ ἀναβάλλεσθαι τὴν ἀπόδοσιν, ἀλλ' αὐθιμερόν ἐκτίνειν, ὡς μὴ βουλομένου τοῦ θεοῦ

τῆς ἐξ ὧν πεπόνηκε χρήσεως ὑστερεῖν τὸν εἰργασμένον.

παῖδας ὑπὲρ ἀδικίας πατέρων μὴ κολάζειν, ἀλλὰ διὰ τὴν ἐκείνων αὐτῶν ἀρετὴν οἴκου μᾶλλον ἀξιούν ὅτι μοχθηρῶν ἐγένοντο πατέρων, ἢ μίσους φύντας ἐκ φάυλων. οὐδὲ μὴν πατράσιν υἱῶν ἁμαρτίαν λογιστέον, τῶν νέων πολλὰ παρὰ τὴν ἡμετέραν διδασκαλίαν ἑαυτοῖς ἐπιτρεπόντων ὑπερηφανία τοῦ διδάσκεσθαι.

γάλλους ἐκτρέπεσθαι καὶ σύνοδον φεύγειν τὴν μετ' αὐτῶν, ἀφελόμενους αὐτοὺς τὸ ἄρρεν καὶ τὸν τῆς παιδοποιίας καρπὸν, ὃν ἀνθρώποις ἐπ' ἀξήσει τοῦ γένους ἡμῶν ὁ θεὸς παρέσχεν. ἐλαύνειν δὲ οὕτως ὡς ἐπὶ τέκνων σφαγῇ καὶ πρὸ τούτων ἀπολλύντας τὸ ἐκείνων αἷτιον· δῆλον γὰρ ὡς τῆς ψυχῆς αὐτοῖς τεθηλυσμένης μετεκοσμήσαντο πρὸς τοῦτο καὶ τὸ σῶμα. ὁμοίως δὲ καὶ πᾶν τὸ νομιζόμενον τέρας τοῖς ὄρωσι. μὴ ἐξεῖναι δὲ ποιεῖν ἐκτομίας, μήτε ἀνθρώπους μήτε τῶν ἄλλων ζώων.

αὕτη μὲν οὖν ὑμῖν εἰρημική τῶν νόμων κατὰ τὴν πολιτείαν διάταξις ἔστω, καὶ ὁ θεὸς εὐμενῆς ἀστασία- στον αὐτῆς τὸν κόσμον παρέξεται· γένοιτο δὲ χρόνος μηδὲ εἷς ὃς καινίσει τι τούτων καὶ πρὸς τὸ ἐναντίον μεταβαλεῖ. ἐπεὶ δὲ ἀνάγκη τὸ ἀνθρώπινον καὶ εἰς ἀβουλήτους ἢ κατὰ προαίρεσιν ταραχὰς καὶ κινδύνους ἐμπεσεῖν, φέρε καὶ περὶ τούτου βραχέα προσδιατάξωμεν, ὡς ἂν προειδότες ἢ χρεῖα ποιεῖν ἐν τῇ χρεία τῶν σωτηρίων εὐπορήτε, καὶ μὴ τότε ἢ δεῖ ποιεῖν ἐπιζητοῦντες ἀπαρασκεύαστοι τοῖς καιροῖς περιπέσητε.

γῆν ἢν ὑμῖν ὁ θεὸς ἔδωκε πόνοι καταφρονοῦσι καὶ ψυχὰς πρὸς ἀρετὴν ἡσκημένοις, ἀπόλεμον μὲν νέμεσθαι παρὰσχοι τοῖς κεκτημένοις αὐτήν, μήτε ἄλλοτρίων εἰς αὐτήν ἐπὶ κακῶσει στρατευσάντων, μήτε στάσεως ἐμφυλίου κατασχούσης ὑμᾶς, ὑφ' ἧς τάναντία πατράσι

τοῖς ἑαυτῶν πράττοντες ἀπολείτε τὰ ἐκείνοις νομι-
σθέντα· χρώμενοι τε νόμοις, οὓς ἀγαθούς δοκιμάσας ὁ
θεὸς παραδίδωσι, διατελοίητε. ἔργον δ' ὅτι ἂν πολε-
μικὸν ἢ νῦν ὑφ' ὑμῶν ἢ ὕστερον ἐπὶ παίδων ὑμετέρων
γένηται, τοῦθ' ὑπερόριον πραχθεῖη. μέλλοντας δὲ πο-
λεμῆν πρὸς βίας καὶ κήρυκας πέμπειν παρὰ τοὺς ἑκου-
σίως πολεμίους· πρὸ γὰρ τῶν ὀπλων καλὸν εἶναι χρῆ-
σθαι λόγοις πρὸς αὐτούς, δηλοῦντας ὅτι καὶ στρατιὰν
πολλὴν ἔχοντες καὶ ἵππους καὶ ὄπλα, καὶ πρὸ τούτων
εὐμενῆ τὸν θεὸν καὶ σύμμαχον, ὅμως ἀξιοῦτε μὴ ἀναγ-
κάζεσθαι πολεμῆν αὐτοῖς, μηδὲ τὰ ἐκείνων ἀφαιρουμέ-
νους ἀβούλητον αὐτοῖς κέρδος προσλαμβάνειν. καὶ πει-
θομένων μὲν καλῶς ὑμᾶς ἔχειν τὴν εἰρήνην φυλάττειν·
εἰ δὲ φρονοῦντες ἐφ' ἑαυτοῖς ὡς ἰσχύι διαφέρουσιν ἀδι-
καινὴν ἐθέλοιεν, στρατὸν ἐπ' αὐτούς ἀγάγετε, στρατηγῶν
μὲν αὐτοκράτορι χρώμενοι τῷ θεῷ, ὑποστράτηγον δὲ
χειροτονήσαντες ἕνα τὸν ἀρετῇ προύχοντα· πολυαρχία
γὰρ, πρὸς τῷ τοῖς ὀξέως τι πράττειν ἀνάγκην ἔχουσιν
ἐμπόδιον εἶναι, καὶ βλάπτειν πέφυκε τοὺς χρωμένους.
στρατὸν δὲ ἄγειν καθαρὸν, ἐκ πάντων τῶν ὁσμῆ σω-
μάτων καὶ ψυχῆς εὐτολμία διαφερόντων, τὸ δὲ δειλὸν
ἀποκρίνουσας, μὴ τοὺς πολεμίους παρὰ τὸ ἔργον τρα-
πὲν εἰς φυγὴν ἀφελήσῃ. τοὺς τε νεωστὶ δειμαμένους οἰ-
κίας, οἷς οὐπω χρόνος ἀπολαύσεως αὐτῶν ἐνιαύσιος, καὶ
φυτεύσαντας, οὐπω δὲ καρπῶν μετεσχηρότας, εἴαν κατὰ
χώραν, καὶ τοὺς μνηστευσάμενους δὲ καὶ νεωστὶ γεγαμη-
κότας, μὴ πόθῳ τούτων φειδόμενοι τοῦ ζῆν καὶ τηροῦν-
τες αὐτούς εἰς τὴν τούτων ἀπόλαυσιν ἐθέλοκακῆσασιν.

42 στρατοπεδευσάμενοι δὲ προνοεῖσθε μὴ τι τῶν δυσ-
χερεστέρων ἐργάσησθε. πολιορκοῦντας δὲ καὶ ξύλων
ἀπορουμένους εἰς ποίησιν μηχανημάτων μὴ κείρειν τὴν
γῆν ἡμερὰ δένδρα κόπτουσας, ἀλλὰ φειδεσθαι, λογιζο-

μένους ἐπ' ὀφελείᾳ ταῦτα τῶν ἀνθρώπων γεγυμέναι,
καὶ φωνῆς ἂν εὐπορήσαντα δικαιολογήσασθαι πρὸς
ὑμᾶς ὡς οὐδὲν αἰτία τοῦ πολέμου γεγυμένα πάσχει κα-
κῶς παρὰ δίκην, εἰ δύναμις αὐτοῖς ἦν καὶ μετοικήσαντα
ἂν καὶ πρὸς ἄλλην μεταβάνα γῆν. κρατήσαντες δὲ
μάχῃ τοὺς ἀντιταξαμένους κτείνετε, τοὺς δ' ἄλλους εἰς
τὸ τελεῖν ὑμῖν φόρους σώζετε, πλὴν τοῦ Χανααναίων
ἔθνους· τούτους γὰρ πανοικί χρῆναι ἀφανίσαι.

φυλάσσετε δὲ μάλιστα ἐν ταῖς μάχαις ὥστε μῆτε γυ-
ναῖκα ἀνδρική σκευῇ χρῆσθαι μῆτε ἄνδρα στολῇ γυ-
ναικείᾳ.

πολιτεῖαν μὲν οὖν τοιάυδε Μωϋσῆς κατέλιπε, νό-
μους δ' ἔτει πρότερον τεσσαρακοστῶ γεγραμμένους πα-
ραδίδωσι, περὶ ὧν ἐν ἐτέρῳ γραφῇ λέξομεν. ταῖς δ'
ἑξῆς ἡμέραις (συνεχῆς γὰρ ἐξεκλήσιασεν) εὐλογίας αὐ-
τοῖς δίδωσι, καὶ κατάρας ἐπὶ τοὺς μὴ κατὰ τοὺς νόμους
ζησομένους ἀλλὰ παραβησομένους τὰ ἐν αὐτοῖς διωρι-
σμένα. ἔπειτα ποίησιν ἐξάμετρον αὐτοῖς ἀνέγνω ἢ κα-
ταλέλοιπεν ἐν τῷ βιβλίῳ τῷ ἱερῷ, πρόρησιν περιέχου-
σαν τῶν ἐσομένων, καθ' ἣν γέγονε πάντα καὶ γίνεται,
μηδὲν ἐκείνου διημαρτηκότος τῆς ἀληθείας. ταῦτ' οὖν
τὰ βιβλία παραδίδωσι τοῖς ἱερεῦσι καὶ τὴν κιβωτὸν, εἰς
ἣν καὶ τοὺς δέκα λόγους γεγραμμένους ἐν δυσὶ πλαξὶ
κατέθεντο, καὶ τὴν σκηνὴν. τῷ τε λαῷ παρήνευσε κρα-
τήσαντι τῆς γῆς καὶ ἰδρυθέντι μὴ λήθην λαβεῖν τῆς
Ἀμαλημιτῶν ὕβρεως, ἀλλὰ στρατεύσαντας ἐπ' αὐτούς
τιμωρίαν ἀπολαβεῖν ὧν ἐπὶ τῆς ἐρήμου τυγχάνοντας
ἐποίησαν κακῶς· ἐξελύοντας δὲ τὴν Χανααναίων γῆν, καὶ
πᾶσαν διαφθείραντας τὴν ἐν αὐτῇ πληθὺν καθὰ πρό-
πει, τὸν βωμὸν τε ἀναστῆσαι πρὸς ἥλιον ἀνίσχοντα τε-
τραμμένον, οὐ πόρρω τῆς Σικίμων πόλεως μεταξὺ δυοῖν
ὁροῖν, Γαριζαίου μὲν τοῦ ἐκ δεξιῶν κειμένου, τοῦ δ' ἐκ

λαιῶν Γιβάλου προσαγορευομένου, μερισθείσαν δὲ τὴν στρατιὰν καθ' ἕξ φυλάς ἐπὶ τοῖν δυοῖν ὁροῖν ἀναστῆναι, καὶ σὺν αὐτοῖς Λευίτας τε καὶ τοὺς ἱερέας. καὶ πρώτους μὲν τοὺς ἐπὶ τῷ Γαριζὶν γενομένους εὐχεσθαι τὰ κάλλιστα τοῖς περὶ τὴν θρησκείαν τοῦ θεοῦ καὶ τὴν τῶν νόμων φυλακὴν σπουδάζουσιν ὧν τε Μωϋσῆς εἶπε μὴ παρακροσσαμένοις, εὐφημεῖν δὲ τὰς ἐτέρας, καὶ τούτων πάλιν εὐχομένων τὰς προηγημένας ἐπαινεῖν· ἔπειτα τοῖς ταῦτα παραβησομένοις κατάρας τίθεσθαι, ὑποφωνούσας ἀλλήλαις ἐπὶ κυρώσει τῶν λεγομένων. ἀνέγραψε δὲ τὰς εὐλογίας καὶ τὰς κατάρας αὐτός, ὡς μηδέποτε ἐκλιπεῖν τὴν μάθησιν αὐτῶν ὑπὸ τοῦ χρόνου· ἃς δὴ καὶ τῷ βωμῷ τελευτῶν ἐνέγραψε κατὰ πλευρὰν ἑκατέρωθεν, ἣ καὶ στάντα φησὶ τὸν λαὸν θῦσαι τε καὶ ὀλοκαυτῶσαι, καὶ μετ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν οὐκέτ' ἐπενεγκεῖν ἱερεῖον ἕτερον· οὐ γὰρ εἶναι νόμιμον. ταῦτ' οὖν Μωϋσῆς διέταξε, καὶ τὸ Ἑβραίων ἔθνος ἀκόλουθα τούτοις ποιοῦν διατελεῖ.

45 τῇ δ' ὕστεραίᾳ τὸν λαὸν σὺν γυναιξίν ἅμα καὶ τέκνοις εἰς ἐκκλησίαν συναγαγόν, ὡς παρεῖναι καὶ τὰ ἀνδράποδα, ὧρκου τῶν νόμων αὐτοὺς φυλακὴν ποιήσασθαι, καὶ τῆς τοῦ θεοῦ διανοίας ἀκριβεῖς λογιστὰς γενομένους, μηδὲν εἰς αὐτοὺς μήτε συγγενείᾳ χαριζομένους μήτε εἰκοντας φόβῳ, μήτε ἄλλην καθάπαξ αἰτίαν κυριωτέραν τῆς τῶν νόμων φυλακῆς ὑπολαμβάνοντας παραβῆναι τούτους, ἀλλ' ἂν τίς τῶν ἐξ αἵματος συγχεῖν καὶ καταλύειν ἐπιχειρῇ τὴν κατ' αὐτοὺς πολιτείαν ἂν τε πόλις, ἀμύνειν αὐτοὺς καὶ κοινῇ καὶ κατ' ἰδίαν, καὶ κρατήσαντας μὲν ἐξ αὐτῶν ἀνασπᾶν θεμελίων καὶ μηδὲ τὸ ἔδαφος τῶν ἀπονοηθέντων, εἰ δυνατόν, καταλιπεῖν· εἰ δ' ἀσθενοῖεν λαβεῖν τὴν τιμωρίαν, αὐτὸ τὸ μὴ κατὰ βούλησιν ἰδίαν ταῦτα γίνεσθαι δεικνύουσα.

καὶ τὸ μὲν πλῆθος ὤμνουν, ἐδίδασκε δὲ αὐτοὺς ὡς ἂν αἱ θυσαίαι τῷ θεῷ μᾶλλον κεχαρισμένοι γένοιτο, καὶ ὅπως ἂν οἱ στρατεύοντες ἐξίοιεν τεκμηρίῳ χρώμενοι τοῖς λίθοις, ὡς καὶ πρότερον δεδήλωκα. προεφήτευσεν δὲ καὶ Ἰησοῦς Μωϋσέως παρόντος ἔτι. καὶ πάνθ' ὅσα πονήσειεν ὑπὲρ τῆς τοῦ λαοῦ σωτηρίας ἐν τε πολέμοις καὶ κατ' εἰρήνην, νόμους συντιθεῖς καὶ τὸν τῆς πολιτείας κόσμον συμπορίζων, ἀναλογιζόμενος προεῖπεν ὡς δηλώσειεν αὐτῷ τὸ θεῖον ὅτι παραβάντες τὴν πρὸς αὐτὸν θρησκείαν πειραθήσονται κακῶν, ὡς ὅπλων τε αὐτοῖς πολέμιων πληρωθῆναι τὴν γῆν καὶ κατασκαφῆναι τὰς πόλεις καὶ τὸν νεῶν καταπρησθῆναι, καὶ προαέντας δουλεύειν ἀνδράσιν οὐδένα ληψομένοις οἶκτον ἐπὶ ταῖς συμφοραῖς αὐτῶν, μετανοήσειεν δ' αὐτοὺς ἐπὶ μηδεὶν χρησίμῳ ταῦτα πάσχοντας. ὁ μὲντοι θεὸς ὁ κτίσας ὑμᾶς πόλεις τε πολίταις ὑμετέροις ἀποδώσει καὶ τὸν ναόν· ἔσθεσθαι δὲ τὴν τούτων ἀποβολὴν οὐχ ἅπαξ ἀλλὰ πολλάκις.

παρορμήσας δὲ τὸν Ἰησοῦν ἐπὶ τοὺς Χανααναίους 47 στρατιὰν ἐξαγαγεῖν ὡς τοῦ θεοῦ συνεργούντος οἷς ἂν ἐπιχειρήσειε, καὶ πᾶσαν ἐπευφημήσας τὴν πληθύν, ἔπει' φησὶ πρὸς τοὺς ἡμετέρους ἄπειμι προγόνους καὶ θεὸς τήνδε μοι τὴν ἡμέραν τῆς πρὸς ἐκείνους ἀφίξεως ὤρισε, χάριν μὲν αὐτῷ ζῶν ἔτι καὶ παρῶν ὑμῖν ἔχειν ὁμολογῶ προνοίας τε τῆς ὑπὲρ ὑμῶν, ἣν οὐχ ὑπὲρ ἀπαλλαγῆς μόνον τῶν ἡμετέρων ἐποιήσατο κακῶν, ἀλλὰ καὶ δωρεᾶς τῶν κρειττόνων, ὅτι τε πονοῦντί μοι καὶ κατὰ πᾶσαν ἐπίνοιαν τῆς ἐπὶ τὸ βέλτιον ὑμῶν μεταβολῆς φροντίδα λαμβάνοντι συνηγωνίσασατο, καὶ παρεσχεν ἅπασιν ἑαυτὸν εὐμενῆ ἡμῖν· μᾶλλον δ' αὐτὸς ἦν ὁ καὶ τὴν ἀφήγησιν αὐτῶν διδούς καὶ τὰ τέλη χαριζόμενος, ὑποστρατήγῳ χρώμενος ἐμοὶ καὶ ὑπηρέτῃ ὧν τὸν ὑμέτε-

ρον λαὸν εὐεργετῆν ἠθέλησεν. ἀνθ' ὧν προσευλογῆσαι τὴν τοῦ θεοῦ δύναμιν, ᾧ μελήσει καὶ πρὸς τὸ μέλλον ὑμῶν, ἀπαλλασσόμενος καλῶς ἔχειν ἡγησάμην, αὐτός τε ταύτην ὀφειλομένην ἀμοιβὴν ἀποδίδους, καὶ καταλείπων εἰς μνήμην ὑμῖν τὸ σέβειν τε καὶ τιμᾶν προσήκειν τοῦτον ὑμῖν, καὶ τοὺς νόμους, πάντων ὧν τε παρέσχῃκε καὶ μένων εὐμενῆς ἔτι παρέξει δῶρημα κάλλιστον, φυλάττειν, ὡς δεινὸς μὲν ἐχθρὸς καὶ ἀνθρώπος νομοθέτης ὑβριζομένων αὐτῷ τῶν νόμων καὶ μάτην κειμένων· θεοῦ δὲ μὴ πειραθεῖντε χαλεπαίνοντος ὑπὲρ ἀμελουμένων νόμων, οὓς αὐτὸς γεννήσας ὑμῖν ἔδωκε.”

48 Μωϋσέως δὲ ταῦτα πρὸς τελευτὴν τοῦ βίου φήσαντος, καὶ μετ' εὐλογίας ἐκάστη τῶν φυλῶν προφητεύσαντος τὰ γενησόμενα, τὸ πλῆθος εἰς δάκρυα προύπεσεν, ὡς καὶ τὰς γυναῖκας στεγνοτυπουμένας ἐμφανίζεν τὸ ἐπ' αὐτῷ τεθνηξομένῳ πάθος. καὶ οἱ παῖδες δὲ θρηνοῦντες ἔτι μᾶλλον, ὡς ἀσθενέστεροι κρατεῖν λύπης, ἐδήλουν ὅτι τῆς ἀρετῆς αὐτοῦ καὶ μεγαλοουργίας παρ' αὐτὴν τὴν ἡλικίαν συνίεσαν. ἦν δὲ κατ' ἐπίνοιαν τοῖς 20 τε νέοις καὶ προβεβηκόσιν ἀμιλλα τῆς λύπης· οἱ μὲν γὰρ εἰδότες οἴου στέροινο κηδεμόνος, περὶ τοῦ μέλλοντος ἀπεθρήνουν, τοῖς δὲ καὶ περὶ τούτου τὸ πένθος ἦν, καὶ ὅτι μήπω καλῶς τῆς ἀρετῆς αὐτοῦ γεγευμένοις ἀπολείπεσθαι συνέβαινε αὐτοῦ. τὴν δ' ὑπερβολὴν τῆς τοῦ 25 πλήθους οἰμωγῆς καὶ τῶν ὀδυρμῶν τεκμαίροιο ἂν τις ἐκ τοῦ συμβάντος τῷ νομοθέτῃ· καὶ γὰρ πεπεισμένος ἅπαντι τῷ χρόνῳ μὴ δεῖν ἐπὶ μελλούσῃ τελευτῇ κατηφεῖν ὡς κατὰ βούλησιν αὐτὸ πάσχοντας θεοῦ καὶ φύσεως νόμον, ἐπὶ τοῖς ὑπὸ τοῦ λαοῦ πραττομένοις ἐνικῆθη 30 δακρυῦσαι. πορευομένῳ δ' ἐνθεν οὐ ἔμελλεν ἀφανισθῆσεσθαι, πάντες εἶποντο δεδακρυμένοι. καὶ Μωϋ-

σῆς τοὺς μὲν πόρρω τῇ χειρὶ κατασεῖων μένειν ἡρεμούντας ἐκέλευε, τοὺς δ' ἔγγιον λόγοις παρεκάλει μὴ ποιεῖν αὐτῷ δακρυτὴν τὴν ἀπαλλαγὴν ἐπομένους. οἱ δὲ καὶ τοῦτ' αὐτῷ χαρίζεσθαι κρῖνοντες, τὸ κατὰ βούλησιν 5 ἀπελθεῖν αὐτῷ τὴν ἰδίαν ἐφεῖναι, κατέχουσιν αὐτοὺς ἐν ἀλλήλοις δακρύνοντες. μόνῃ δ' ἡ γερουσία προύπεμψεν αὐτὸν καὶ ὁ ἀρχιερεὺς Ἐλεάζαρος καὶ ὁ στρατηγὸς Ἰησοῦς. ὡς δ' ἐπὶ τῷ ὄρει τῷ Ἀβαρεὶ καλουμένῳ ἐγένετο (τοῦτο δ' ὑψηλὸν Ἰεριχοῦντος καταντικρὺ κεῖται, γῆν 10 ἀρίστην τῶν Χανααναίων καὶ πλείστην παρέχον τοῖς ἐπ' αὐτοῦ κατοπεύειν), ἀπέπεμπε τὴν γερουσίαν. ἀσπαζομένου δὲ καὶ τὸν Ἐλεάζαρον αὐτοῦ καὶ Ἰησοῦν, καὶ προσομιλοῦντος αὐτοῖς ἔτι, νέφους αἰφνίδιον ὑπὲρ αὐτὸν σιάντος ἀφανίζεται κατὰ τινος φάραγγοσ. γέγραφε 15 δ' αὐτὸν ἐν ταῖς ἱεραῖς βίβλοις τεθνεῶτα, δείσας μὴ δι' ὑπερβολὴν τῆς περὶ αὐτὸν ἀρετῆς πρὸς τὸ θεῖον αὐτὸν ἀναχωρῆσαι τολμησῶσιν εἰπεῖν.

ἔβίωσε δὲ τὸν πάντα χρόνον ἐτῶν εἴκοσι καὶ ἑκα- 49 τόν, ὧν ἦξε τὸ τρίτον μέρος ἐνὶ λείποντι μηνί. ἐτελεύτησε δὲ τῷ ὑστάτῳ μηνί τοῦ ἔτους, ὑπὸ μὲν Μακεδόνων Δύστρω καλουμένῳ Ἀδάρω δὲ ὑφ' ἡμῶν, νομηνία, συνέσει τε τοὺς πώποτ' ἀνθρώπους ὑπερβαλῶν καὶ χρησάμενος ἄριστα τοῖς νοηθεῖσιν, εἰπεῖν τε καὶ 25 παθῶν αὐτοκράτωρ, ὡς μὴδ' ἐνεῖναι τι τούτων τῇ ψυχῇ δοκεῖν αὐτοῦ, καὶ γινώσκειν μόνου αὐτῶν τὴν προσηγορίαν ἐκ τοῦ παρ' ἄλλοις αὐτὰ βλέπειν μᾶλλον ἢ παρ' αὐτῷ· καὶ στρατηγὸς μὲν ἐν ὀλίγοις, προφήτης δ' οἶος οὐκ ἄλλος, ὥσθ' ὅ τι ἂν φθέρξαιτο δοκεῖν αὐτοῦ λέγοντος ἀκροᾶσθαι τοῦ θεοῦ. πενθεῖ μὲν οὖν αὐτὸν ὁ 30 λαὸς ἐφ' ἡμέρας τριάκοντα, λύπη δὲ οὐκ ἄλλη κατέσχευ Ἑβραίους τσαύτη τὸ μέγεθος ὅση τότε Μωϋσέως ἀπο-

θανόντος. ἐπόθουν δ' αὐτὸν οὐχ οἱ πειραθέντες αὐτοῦ μόνον, ἀλλὰ καὶ οἱ τοῖς νόμοις ἐντυγχάνοντες αὐτοῦ δεινὴν ἐποιοῦντο τὴν ἐπιζήτησιν, τὸ περιὸν αὐτοῦ τῆς ἀρετῆς ἐκ τούτων λογιζόμενοι.

καὶ τὸ μὲν κατὰ Μωϋσῆν τέλος τοῦτου ἡμῖν δεδη- 5
λώσθω τὸν τρόπον.

ΒΙΒΛΟΣ ΠΕΜΠΤΗ.

10

1 Μωϋσέως δὲ τὸν προειρημένον τρόπον ἐξ ἀνθρώπων ἀπογεγονότος, Ἰησοῦς, ἀπάντων ἤδη τῶν ἐπ' αὐτῷ νενομισμένων τέλος ἐχόντων καὶ τοῦ πένθους λελωφη- 15
κότος, παρήγγειλεν ἐπὶ στρατείαν ἔτοιμον εἶναι τὸ πλῆθος. πέμπει δὲ κατασκόπους εἰς Ἰεριχοῦντα, τὴν τε δύναμιν αὐτῶν καὶ τίνα διάνοιαν ἔχουσιν αὐτοὶ γνωσόμενος. αὐτὸς δὲ ἐξέταξε τὸν στρατὸν ὡς κατὰ καιρὸν διαβησόμενος τὸν Ἰορδάνην. ἀνακαλεσάμενος δὲ τοὺς 20
τῆς Ρουβηλίδος φυλῆς ἄρχοντας καὶ τοὺς τῆς Γαδίδος καὶ Μανασσήτιδος προεστῶτας (ἐξ ἡμισείας γὰρ καὶ τῆδε τῆ φυλῆ τὴν Ἀμοραίαν κατοικεῖν ἐπετέτραπτο [τῆς Χανααίων γῆς ἑβδομον οὖσαν μέρος]) ὑπεμίμνη- 25
σκεν ἅ ὑπέσχητο Μωϋσῆ, καὶ παρεκάλει χαριζομένους τῆ τε ἐκείνου προνοία, μηδ' ὅτε ἀπέθνησκε περὶ αὐ-
τοὺς καμούση, τῷ τε κοινῇ συμφέροντι παρέχειν αὐ-
τοὺς εἰς τὰ παραγγελλόμενα προθύμους. τῶν δ' ἐπο-
μένων ὀπλίταις πεντακισμυριοῖς ἀπὸ τῆς Ἀβίλης ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην ἐξῆι σταδίους ἐξήκοντα. 30

2 καὶ στρατοπεδεύσαντος εὐθύς οἱ κατάσκοποι παρή-
σαν, μηδὲν ἀγνοήσαντες τῶν παρὰ τοῖς Χανααίοις.

λαθόντες γὰρ τὸ πρῶτον ἄπασαν ἐπ' ἀδείας τὴν πό-
λιν αὐτῶν κατενόησαν, τῶν τε τειχῶν ὅσα καρτερὰ
καὶ ὅσα μὴ τοῦτον ἔχοι τὸν τρόπον αὐτοῖς ἀσφα-
λῶς, καὶ τῶν πυλίδων αἰ πρὸς εἴσοδον τῷ στρατοπέδῳ
5 δι' ἀσθένειαν συνέφερον· ἡμέλουν δὲ θεωμένων οἱ ἐν-
τυγχάνοντες, καθ' ἱστορίαν ξένοις προσήκουσαν ἀκρι-
βῶς ἕκαστα πολυπραγμονεῖν τῶν ἐν τῇ πόλει νομίζον-
τες, ἀλλ' οὐχὶ διανοία πολεμίων. ὡς δὲ γενομένης
ὀφίας ὑποχωροῦσιν εἰς τι καταγώγιον τοῦ τείχους πλη-
10 σίον, εἰς ὃ καὶ προήχθησαν δειπνοποιησόμενοι, καὶ
περὶ ἀπαλλαγῆς αὐτοῖς τὸ λοιπὸν ἢ φροντῖς ἦν, μη-
νύονται τῷ βασιλεῖ περὶ δείπνον ὄντι κατασκεψόμενοι
τινες τὴν πόλιν ἀπὸ τοῦ τῶν Ἑβραίων στρατοπέδου
παρεῖναι, καὶ ὄντες ἐν τῷ τῆς Ραχάβης καταγωγῆ μετὰ
15 πολλῆς τῆς τοῦ λανθάνειν προνοίας ὑπάρχειν. ὃ δ' εὐ-
θύς πέμπας πρὸς αὐτοὺς ἐκέλευσεν ἀγαγεῖν συλλαβόν-
τας, ἵνα βασανίσας μάθοι τί καὶ βουλόμενοι παρεῖν.
ὡς δ' ἔγνω τὴν ἔφοδον αὐτῶν ἡ Ραχάβη (λίβου γὰρ
ἀγκαλίδας ἐπὶ τοῦ τέγους ἔψυχε), τοὺς μὲν κατασκό-
20 πους εἰς ταύτας ἀποκρύπτει, τοῖς δὲ πεμφθεῖσιν ὑπὸ
τοῦ βασιλέως ἔλεγεν ὡς ξένοι τινὲς ἀγνώτες ὀλίγω πρό-
τερον ἢ δύναι τὸν ἥλιον παρ' αὐτῇ δειπνήσαντες ἀπα-
λαγεῖεν· οὗς εἰ φοβεροὶ τῇ πόλει δοκοῦσιν ἢ κίνδυνον
τῷ βασιλεῖ φέροντες ἦμον, ἀπόνως εἶναι λαβεῖν διω-
25 χθέντας. οἱ δὲ, τῆς γυναικὸς οὕτως αὐτοὺς ὑπελθού-
σης, οὐδένα ὑπονοήσαντες δόλον ἀπῆλθον, οὐδ' ἐρευ-
νήσαντες τὸ καταγώγιον. ἐπεὶ δ' ὀρμήσαντες διώκειν
καθ' ἃς ἐνόμιζον αὐτοὺς μάλιστα τῶν ὁδῶν ἀπέρχεσθαι,
καὶ κατὰ τὰς εἰς τὸν ποταμὸν φερούσας, οὐδεὶν γνω-
30 ρίσματι περιετύγγανον, καύονται τοῦ πονεῖν. τοῦ δὲ
θορύβου σταλέντος, ἡ Ραχάβη καταγαγοῦσα τοὺς ἄν-
δρας, καὶ τὸν κίνδυνον ὃν ὑπὲρ τῆς αὐτῶν ὑπέλθοι

σωτηρίας (άλουσαν γὰρ ἀποκρύπτουσαν αὐτοὺς οὐκ ἂν διαφυγεῖν τὴν ἐκ τοῦ βασιλέως τιμωρίαν, ἀλλὰ πα-
νοικί αὐτὴν ἀπολέσθαι κακῶς) παρακαλέσασα διὰ μνή-
μης ἔχειν, ὅταν ἐγκρατεῖς τῆς Χανααναίων γῆς κατα-
στάντες ἀμοιβὴν ἐκτίσαι δύνωνται τῆς ἄρτι σωτηρίας, 5
χωρεῖν ἐκέλευεν ἐπὶ τὰ οἰκεία, ὁμόσοντας ἢ μὴν σώσειν
αὐτὴν καὶ τὰ αὐτῆς, ὅταν τὴν πόλιν ἐλόντες φθειρώσι
πάντας τοὺς ἐν αὐτῇ κατὰ τὸ ψήφισμα τὸ παρ' αὐτοῖς
γενόμενον· ταῦτα γὰρ εἰδέναι σημείοις τοῖς ἐκ τοῦ
θεοῦ διδαχθεῖσαν. οἱ δὲ καὶ περὶ τῶν παρόντων αὐτῇ 10
χάριν ἔχειν ὠμολόγουν, καὶ περὶ τῶν μελλόντων αὐτῆς
ἄμνηνον ἔργον τὴν ἀμοιβὴν ἀποδώσειν· ἥνικα δ' ἂν αἰ-
σθηται μελλούσης ἀλίσκεσθαι τῆς πόλεως, συνεβού-
λευον κτήσιν τε τὴν αὐτῆς καὶ τοὺς οἰκείους ἅπαντας
εἰς τὸ καταγῶγιον ἀποθεμένην ἐγκαθεῖρξαι, πρὸ τῶν 15
θυρῶν ἀνατείνασαν φοινικίδας, ὅπως εἰδῶς τὴν οἰκίαν
ὁ στρατηγὸς φυλάττηται κακῶς ποιεῖν. "μηνύσομεν γὰρ
αὐτῷ" ἔφασαν "διὰ τὸ σὸν σώζεσθαι πρόθυμον. εἰ δέ
τις ἐν τῇ μάχῃ πέσοι τῶν σῶν, σύ τε οὐκ ἂν ἡμῖν ἐπε-
νέγκοις αἰτίαν, τὸν τε θεόν, ὃν ὁμωμόκαμεν, παραι- 20
τούμεθα μὴδὲν ὡς ἐπὶ παραβαίνουσι τοὺς ὄρκους δυσ-
χερᾶναι." καὶ οἱ μὲν ταῦτα συνθέμενοι ἐχώρουν, διὰ
τοῦ τείχους καθιμῆσαντες ἑαυτούς, καὶ διασωθέντες
πρὸς τοὺς οἰκείους ἐδήλωσαν ὅσα πράξαντες ἐπὶ τῆς πό-
λεως ἦγον. Ἰησοῦς τε τῷ ἀρχιερεὶ Ἐλεαζάρῳ καὶ τῇ 25
γερονσίᾳ φράζει τὰ τοῖς σκοποῖς ὁμοσθέντα πρὸς τὴν
Ραχάβην· οἱ δ' ἐπεκύρουν τὸν ὄρκον.

3 δεδιότος δὲ τοῦ στρατηγοῦ τὴν διάβασιν, μέγας γὰρ
ἦν ὁ ποταμὸς τῷ θεύματι, καὶ οὔτε γεφύραις πορευτός
(οὐ γὰρ ἔξευκτό πω πρότερον, βουλομένους τε γεφυροῦν 30
οὐχ ἔξεν σχολὴν παρὰ τῶν πολεμίων ὑπελάμβανον)
πορθμείων τε μὴ τυγγανόντων διαβατὸν αὐτοῖς ἐπαγ-

γέλλεται ὁ θεὸς ποιήσειν τὸν ποταμόν, μειώσας αὐτοῦ
τὸ πλῆθος. καὶ δύο ἐπισχῶν ἡμέρας Ἰησοῦς διεβίβαζε
τὸν στρατὸν καὶ τὴν πλῆθὺν ἅπασαν τοιοῦτω τρόπῳ.
προήεσαν μὲν οἱ ἱερεῖς τὴν κιβωτὸν φέροντες, ἔπειτα
5 οἱ Λευῖται, τὴν τε σκηνὴν καὶ τὰ πρὸς ὑψηρεσίαν ταῖς
θυραῖς σκευὴ κομίζοντες· εἶποντο δὲ τοῖς Λευῖταις κατὰ
φυλὰς ὁ πᾶς ὄμιλος, μέσους ἔχων παῖδας καὶ γυναῖκας,
δεδιῶς περὶ αὐτῶν μὴ βιασθεῖεν ὑπὸ τοῦ θεύματος.
ὡς δὲ τοῖς ἱερεῦσι πρώτοις ἐμβᾶσι πορευτὸς ἔδοξεν ὁ
10 ποταμὸς, τοῦ μὲν βάθους ἐπεσχημένου, τοῦ δὲ κάλλη-
κος, τῷ μὴ πολὺν εἶναι μηδ' ὄξυν τὸν ῥοῦν ὥσθ' ὑπο-
φέρειν αὐτὸν τῇ βίᾳ, ἀντ' ἐδάφους κειμένου, πάντες
ἤδη θαρσαλέως ἐπεραιούντο τὸν ποταμόν, οἷον αὐτὸν
ὁ θεὸς προεῖπε ποιήσειν, τοιοῦτον κατανοοῦντες. ἔστη-
15 σαν δὲ ἐν μέσῳ οἱ ἱερεῖς, ἕως οὗ διαβαίη τὸ πλῆθος καὶ
τάσφαλος ἀψάμενον τύχοι. πάντων δὲ διαβάντων ἐξήε-
σαν οἱ ἱερεῖς, ἐλεύθερον ἀφέντες ἤδη τὸ θεῦμα χωρεῖν
κατὰ τὴν συνήθειαν. καὶ ὁ μὲν ποταμὸς εὐθύς ἐκβάντων
αὐτὸν τῶν Ἑβραίων ἠῦξετο καὶ τὸ ἴδιον ἀπελάμβανε μέ-
20 ρεθος, οἱ δὲ πεντήκοντα προσελθόντες στάδια βάλλονται 4
στρατόπεδον ἀπὸ δέκα σταδίων τῆς Ἰεριχοῦντος. Ἰησοῦς
δὲ βωμὸν ἐκ τῶν λίθων ὧν ἕκαστος ἀνείλετο τῶν φυλ-
άρχων ἐκ τοῦ βυθοῦ, τοῦ προφήτου κελεύσαντος, ἰδρυ-
σάμενος, τεκμήριον γενησόμενον τῆς ἀνακοπῆς τοῦ
25 θεύματος, ἔθνευ ἐπ' αὐτοῦ τῷ θεῷ, καὶ τὴν φάσμα
ἐώρταζον ἐν ἐκείνῳ τῷ χωρίῳ, πάντων, ὧν αὐτοῖς
πρότερον συνέβαινε σπανίζειν, τότε θαδίως εὐποροῦν-
τες. τὸν τε γὰρ σίτον ἀκμάζοντα ἤδη τῶν Χανααναίων
ἐθέριζον, καὶ τὰ λοιπὰ λείαν ἦγον· τότε γὰρ αὐτοῖς
30 καὶ ἡ τῆς μάννης ἐπελελοιπίει τροφή, χρησαμένους ἐπὶ
ἔτη τεσσαράκοντα.

ὡς δὲ ταῦτα ποιοῦντων τῶν Ἰσραηλιτῶν οὐκ ἔπεξ- 5

ἦσαν οἱ Χανααναῖοι, τειχήρεις δ' ἠσύχαζον, πολιορκεῖν αὐτοὺς Ἰησοῦς ἔγνω. καὶ τῇ πρώτῃ τῆς ἑορτῆς ἡμέρᾳ τὴν κιβωτὸν οἱ Ιερεῖς φέροντες (περὶ δ' αὐτὴν ἐν κύβῳ μέρος τι τῶν ὀπλιτῶν φυλάττου ἦν) [οἱ καὶ] προήεσαν ἐπὶ κέρασιν αὐτῶν σαλπίζοντες καὶ παρε- 5 κάλουον τὸν στρατὸν εἰς ἀλήκην, περιώδενόν τε τὸ τεῖχος ἐπομένης καὶ τῆς γερουσίας. καὶ μόνου σαλπισάντων τῶν Ιερέων (τούτου γὰρ οὐδὲν ἐποίησαν περαιτέρω) ἀνέξενυσαν εἰς τὸ στρατόπεδον. καὶ τοῦτο ἐπὶ ἡμέρας ἕξ ποιησάντων, τῇ ἑβδόμῃ τὸ ὀπλιτικὸν Ἰησοῦς συναγα- 10 γῶν καὶ τὸν λαὸν ἅπαντα τὴν ἄλωσιν αὐτοῖς τῆς πόλεως εὐηγγελίσατο, ὡς κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν αὐτοῖς τοῦ Θεοῦ ταύτην παρεξουτος, αὐτομάτως καὶ δίχα τοῦ πόνου τοῦ σφετέρου τῶν τειχῶν κατενεχθησομένων. κτείνειν μέντοι γε πάνθ' ὅτινα οὖν λάβοιεν παρεκε- 15 λεύετο, καὶ μήτε κάμνοντας ἀποστῆναι τοῦ φόνου τῶν πολεμίων μήτε ἐλέω παραχωρήσαντας φείσασθαι, μήτε περὶ ἀρπαγὴν γενομένους περιορᾶν φεύγοντας τοὺς ἐχθρούς, ἀλλὰ τὰ μὲν ζῶα πάντα διαφθεῖρειν, μηδὲν αὐτοὺς εἰς ἰδίαν ὠφέλειαν λαμβάνοντας· ὅσα δ' ἂν 20 ἄργυρος ἢ καὶ χρυσός, ταῦτα ἐκέλευε συγκομίζοντας ἀπαρχὴν ἐξαίρετον τῶν κατωρθωμένων τῷ Θεῷ τηρεῖν, ἐν τῆς πρώτου ἀλισκομένης πόλεως εἰληφότας· σῶζειν δὲ μόνην Ῥαχάβην καὶ τὴν γενεὰν αὐτῆς διὰ τοὺς γενο- μένους πρὸς αὐτὴν τοῖς κατασκόποις ὄρκους. 25

6 ταῦτ' εἰπὼν καὶ διατάξας τὸν στρατὸν προσῆγεν ἐπὶ τὴν πόλιν. περιήεσαν δὲ πάλιν τὴν πόλιν, ἠγού- μένης τῆς κιβωτοῦ καὶ τῶν Ιερέων τοῖς κέρασιν ἔξοτρυνόντων τὴν δύναμιν πρὸς τὸ ἔργον. καὶ περιελθόντων ἐπτάκις καὶ πρὸς ὀλίγον ἠρεμησάντων, κατέπεσε τὸ τεῖ- 30 χος μήτε μηχανῆς μήτε ἄλλης βίας αὐτῷ προσενεχθείσης 7 ὑπὸ τῶν Ἑβραίων. οἱ δ' εἰσελθόντες εἰς Ἱεριχοῦντα

πάντας ἔκτεινον, τῶν ἐν αὐτῇ πρὸς τὴν παράδοξον τοῦ τεύχους ἀνατροπὴν καταπεπληγότων, καὶ τοῦ φρονή- ματος αὐτοῖς πρὸς ἄμυναν ἀχρείου γεγονότος. ἀνη- ροῦντο δ' οὖν ἐν ταῖς ὁδοῖς ἀποσφαττόμενοι καὶ ἐν 5 ταῖς οἰκίαις ἐπικαταλαμβάνόμενοι· παρητέτο δ' οὐδὲν αὐτούς, ἀλλὰ πάντες ἀπώλλυντο ἄχρι καὶ γυναικῶν καὶ παιδίων. καὶ νεκρῶν ἢ πόλις ἦν ἀνάπλεως, καὶ διέφυ- γεν οὐδέν. τὴν δὲ πόλιν ἐνέπρησαν ἅπασαν καὶ τὴν χώ- ραν. καὶ τὴν Ῥαχάβην σὺν τοῖς οἰκείοις εἰς τὸ καταγώ- 10 ριον συμφυροῦσαν ἔσωσαν οἱ κατάσκοποι, καὶ πρὸς αὐτὸν Ἰησοῦς ἀχθείσῃ χάριν ἔχειν ὁμολόγει τῆς σωτη- ρίας τῶν κατασκόπων, καὶ μηδὲν τῆς εὐεργεσίας ταύτης ἔλεγεν ἐν ταῖς ἀμοιβαῖς ἤττονα φανήσεσθαι. δωρεῖται 15 τῆς δὲ πόλεως εἰ καὶ τι παρέλθοι τὸ πῦρ, κατέσκαπτε, 8 καὶ κατὰ τῶν οἰκησάντων, εἴ τις πορθηθεῖσαν ἀνεγεί- ρειν ἐθέλησειεν, ἀρὰς ἔθετο, ὅπως θεμελίους μὲν τει- χῶν βαλλόμενος στερηθῆ τοῦ πρώτου παιδός, τελειώσας δὲ τὸν νεώτατον τῶν παίδων ἀποβάλλῃ. τῆς δὲ ἀρᾶς τὸ 20 θεῖον οὐκ ἠμέλησεν, ἀλλ' ἐν τοῖς ὑστέροις ἀπαγγελοῦ- μεν τὸ περὶ αὐτὴν πάθος γενόμενον.

ἄπειρον δὲ τι πλήθος ἐκ τῆς ἀλώσεως συναθροίζεται 9 ἀργύρου τε καὶ χρυσοῦ καὶ προσέτι χαλκοῦ, μηδενὸς παραβάντος τὰ δεδομένα, μηδ' εἰς ἰδίαν ὠφέλειαν 25 αὐτὰ διαρπασαμένων, ἀλλ' ἀποσχομένων ὡς ἤδη τῷ Θεῷ καθιερωμένων. καὶ ταῦτα μὲν Ἰησοῦς τοῖς Ιερεῦ- σιν εἰς τοὺς θησαυροὺς παραδίδωσι καταθέσθαι.

καὶ ἡ Ἱεριχοῦς μὲν τοῦτον ἀπώλετο τὸν τρόπον, Ἄχαρος δὲ τις, Ζεβεδίου παῖς ὢν ἐκ τῆς Ἰούδα φυλῆς, 10 εὐρῶν γλαμύδα βασιλείου ἐκ χρυσοῦ μὲν πᾶσαν ὑφα- σμένην, μᾶζαν δὲ χρυσοῦ σταθμὸν ἔλκουσαν σίκλων διακοσίων, καὶ δεινὸν ἠρησάμενος, ὃ κινδυνεύσας ἠψ-

ρατο κέρδος, τοῦτο τῆς ἰδίας χρείας ἀφελόμενος δοῦναι
 φέρων τῷ θεῷ καὶ μὴ δεομένῳ, ὄρυγμα βαθὺ ποιήσας
 ἐν τῇ αὐτοῦ σκηνῇ κατάρουξεν εἰς τοῦτο, λήσειν νομί-
 11 ζων ὡς τοὺς συστρατιώτας, οὕτω καὶ τὸν θεόν. ἐκλήθη
 δὲ ὁ τόπος ἐν ᾧ τὸ στρατόπεδον ἐβάλετο Ἰησοῦς, Γάλ- 5
 γαλα. σημαίνει δὲ τοῦτο ἐλευθέριον ὄνομα· διαβάντες
 γὰρ τὸν ποταμὸν ἐλευθέρους αὐτοὺς ἤδη ἀπὸ τε τῶν
 Αἰγυπτίων καὶ τῆς ἐν τῇ ἐρήμῳ ταλαιπωρίας ἐγένωσκον.
 12 μετὰ δ' ὀλίγας ἡμέρας τῆς Ἰεριχοῦντος συμφορᾶς πέμ-
 πει τρισχιλίους ὀπλίτας Ἰησοῦς εἰς Ἄνναν πόλιν ὑπὲρ 10
 τῆς Ἰεριχοῦντος κειμένην αἰρήσοντας· οἱ συμβαλόντων
 αὐτοῖς τῶν Ἄννιτῶν τραπέντες ἀποβάλλουσιν ἄνδρας
 ἕξ καὶ τριάκοντα. τοῦτ' ἀγγελθὲν τοῖς Ἰσραηλίταις λύ-
 πην τε μεγάλην καὶ δεινὴν ἐποίησεν ἀθυμίαν, οὐ κατὰ
 τὸ οἰκείον τῶν ἀπολωλότων, καὶ τοί γε πάντων ἀνδρῶν 15
 ἀγαθῶν καὶ σπουδῆς ἀξίων διεφθαρμένων, ἀλλὰ κατ'
 ἀπόγνωσιν· πιστεύοντες γὰρ ἤδη τῆς γῆς ἐγκρατεῖς
 εἶναι καὶ σῶον ἕξειν ἐν ταῖς μάχαις τὸν στρατόν, οὕτω
 τοῦ θεοῦ προὔπεσχημένου, τεθαροσηκότας παραδόξως
 ἐώρων τοὺς πολεμίους. καὶ σάκκους ἐπευδύντες ταῖς 20
 στολαῖς δι' ὅλης τῆς ἡμέρας ἐν δακρυῖσι ἦσαν καὶ πέν-
 θει, τροφῆς οὐδεμίαν ἐπιζήτησιν ποιούμενοι, μειζόνως
 13 δὲ τὸ συμβεβηκὸς εἶχον ἀχθόμενοι. βλέπων δὲ οὕτως
 ὁ Ἰησοῦς τὴν τε στρατιὰν καταπεπληγυῖαν καὶ περὶ τῶν
 ὄλων πονηρὰν ἤδη τὴν ἐλπίδα λαμβάνουσαν, παρη- 25
 σίαν λαμβάνει πρὸς τὸν θεόν. "ἡμεῖς" γὰρ εἶπεν "οὐχ
 ὑπ' αὐθαδείας προήχθημεν ὥστε ταύτην ὑπαγαγέσθαι
 τοῖς ὀπλοῖς τὴν γῆν, ἀλλὰ Μωϋσέως τοῦ σοῦ δούλου
 πρὸς τοῦθ' ἡμᾶς ἐξεγείραντος, ᾧ διὰ πολλῶν τεκμη-
 ρίων ἐπηγγέλλου κτήσασθαι παρἕξειν ἡμῖν τήνδε τὴν 30
 γῆν, καὶ τὸν στρατὸν ἡμῶν ἀεὶ τῶν πολεμίων ποιήσειν
 τοῖς ὀπλοῖς κρείττονα. τινὰ μὲν οὖν κατὰ τὰς ὑποσχέ-

σεις ἡμῖν ἀπήντησε τὰς σὰς· νῦν δὲ παρὰ δόξαν ἐπται-
 κότες καὶ τῆς δυνάμεώς τινες ἀποβαλόντες, ἐπὶ τε τού-
 τοις ὡς οὐ βεβαίων τῶν παρὰ σοῦ καὶ ὧν προεῖπε
 Μωϋσῆς ἀχθόμεθα, καὶ χεῖρον ἢ τῶν μελλόντων ἐλπίς
 5 ἡμᾶς ἀνιᾶ τῇ πρώτῃ πείρᾳ τοιαύτῃ συντυχόντας. ἀλλὰ
 σύ, δέσποτα (δύναμις γὰρ σοι τούτων ἰασιμῶν εὐρεῖν), τό-
 τε παρὸν ἡμῶν λυπηρόν, νίκην παρασχόμενος, καὶ τὸ
 περὶ τῶν αὐθις δύσελιπὶ διακείμενον οὕτω τῆς διανοίας
 ἕξελε." ταῦτα μὲν Ἰησοῦς ἐπὶ στόμα πεσὼν τὸν θεόν 14
 10 ἰκέτευε· χρηματίσαντος δὲ ἀνίστασθαι τοῦ θεοῦ καὶ κα-
 θαίρειν τὸν στρατὸν μιάσματος ἐν αὐτῷ γεγονότος κλο-
 πῆς τε τῶν καθιερωμένων αὐτῷ χρημάτων τετολημέ-
 νης (διὰ γὰρ ταῦτα τὴν νῦν αὐτοῖς ἦτταν συμπεσεῖν,
 ἀναζητηθέντος δὲ τοῦ δράσαντος καὶ κολασθέντος νίκην
 15 αὐτοῖς ἀεὶ πορίζεσθαι τῶν πολεμίων), φράζει ταῦτα
 πρὸς τὸν λαὸν Ἰησοῦς, καὶ καλέσας Ἐλεάζαρον τὸν ἀρ-
 χιερέα καὶ τοὺς ἐν τέλει κατὰ φυλὴν ἐκλήρου. τούτου
 δὲ τὸ τετολημμένον ἐκ τῆς Ἰουδα φυλῆς δηλοῦντος,
 κατὰ φρατρίας πάλιν προτίθησι τὸν κληρὸν ταύτης. τὸ
 20 δὲ ἀληθὲς τοῦ κακουργήματος περὶ τὴν Ἀχάρου συγγέ-
 νειαν ἠρύσκειτο. κατ' ἄνδρα δὲ τῆς ἐξετάσεως γινομέ-
 νης λαμβάνουσι τὸν Ἀχαρον. ὃ δ' οὐκ ἔχων ἕξαρονος
 εἶναι, δεινῶς αὐτὸν τοῦ θεοῦ ἐκπεριελθόντος, ὁμολό-
 γει τε τὴν κλοπὴν καὶ τὰ φωρὰ παρήγεν εἰς μέσον. καὶ
 25 οὗτος μὲν εὐθύς ἀναιρεθεὶς ἐν νυκτὶ ταφῆς ἀτίμου καὶ
 καταδίκῃ προεπούσης τυγχάνει, Ἰησοῦς δὲ ἀγνίσας τὸν 15
 στρατὸν ἐξῆγεν ἐπὶ τὴν Ἄνναν αὐτούς, καὶ νυκτὸς τὰ
 περὶ τὴν πόλιν ἐνέδραις προλοχίσας ὑπὸ τὸν ὄρθρον
 συμβάλλει τοῖς πολεμίοις. τῶν δὲ μετὰ θάρσους αὐτοῖς
 30 διὰ τὴν προτέραν νίκην ἐπιόντων, ὑποχωρεῖν προσ-
 ποιησάμενος ἔλκει τῷ τρόπῳ τούτῳ μακρὰν αὐτοῖς τῆς
 πόλεως, διώκειν οἰομένους καὶ ὡς ἐπὶ νίκῃ καταφρο-

νοῦντας· ἔπειτ' ἀναστρέψας τὴν δύναμιν κατὰ πρόσω-
πον αὐτοῖς ποιεῖ, σημεῖά τε δούς ἅ πρὸς τοὺς ἐν ταῖς
ἐνέδροις συνετέτακτο, κἀκείνους ἐπὶ τὴν μάχην ἐξανί-
στησιν. οἱ δ' εἰσεπήδων εἰς τὴν πόλιν, τῶν ἔνδον περὶ
τείχεσιν ὄντων, ἐνίων δὲ καὶ πρὸς θεῶν τῶν ἔξω τὴν
5 γνώμην περισπωμένουν. καὶ οἱ μὲν τὴν πόλιν ἤρουν καὶ
πάντας τοὺς ἐντυγχάνοντας ἐκτεινον, Ἰησοῦς δὲ τοὺς
προσελθόντας εἰς τὰς χεῖρας βιασάμενος φεύγειν τρέ-
πεται. συναλυνόμενοι δὲ ὡς εἰς ἀκέραιον τὴν πόλιν,
ἐπεὶ καὶ ταύτην ἐχομένην ἐώρων καὶ καταπιμπραμένην
10 ὁμοῦ γυναιξὶ καὶ τέκνοις κατέλαβον, διὰ τῶν ἀργῶν
ἤεσαν σκεδασθέντες, ἀμύνειν αὐτοῖς ὑπὸ μονώσεως οὐ
δυνάμενοι. τοιαύτης δὲ τῆς συμφορᾶς τοὺς Ἀννίτας
καταλαβούσης, παίδων τε ὄχλος ἐάλω καὶ γυναικῶν καὶ
θεραπείας καὶ τῆς ἄλλης ἀποσκευῆς ἀπειρόν τι πλήθος.
15 ἀγέλας τε βοσκημάτων ἔλαβον οἱ Ἑβραῖοι καὶ χρήματα
πολλά (καὶ γὰρ πλούσιον ἦν τὸ χωρίον), καὶ ταῦτα
πάντα τοῖς στρατιώταις Ἰησοῦς διένειμε γενόμενος ἐν
Γαλγάλοις.

16 Γαβαωνῖται δὲ κατοικοῦντες ἔγγιστα τοῖς Ἱεροσο- 20
λύμοις, τὰ τε τοῖς Ἱεριχουντίοις συμβεβηκότα πάθη καὶ
τὰ τοῖς Ἀννίταις ὄρωντες, καὶ πρὸς σφᾶς μεταβήσεσθαι
τὸ δεινὸν ὑπονοοῦντες, Ἰησοῦν μὲν παρακαλεῖν οὐ διέ-
γνωσαν (οὐδὲ γὰρ τεύξεσθαι τινος τῶν μετρίων ὑπε-
λάμβανον, ἐπ' ὀλέθρῳ τοῦ Χαναanaίων ἔθνους παντὸς 25
πολεμοῦντος αὐτούς), Κεφρηίτας δὲ καὶ Καριαθιαρι-
μίτας γείτονας ὄντας αὐτοῖς ἐπὶ συμμαχίαν παρεκάλουν,
οὐδ' αὐτοὺς διαφεύξεσθαι τὸν κίνδυνον λέγοντες εἰ
φθάσειαν αὐτοὶ ληφθέντες ὑπὸ τῶν Ἰσραηλιτῶν, συν-
ασπίσαντες δὲ αὐτοῖς διέγνωσαν διαδραῖναι τὴν δύνα- 30
μιν αὐτῶν. προσδεξαμένων δὲ τοὺς λόγους αὐτῶν,
πέμπουσι πρόσβεις πρὸς Ἰησοῦν φιλίαν σπειδομένους,

οὓς μάλιστα τῶν πολιτῶν ἐδοκίμαζον ἱκανοὺς προᾶξαι
τὰ συμφέροντα τῷ πλήθει. οἱ δὲ ὁμολογεῖν αὐτοὺς Χα-
ναanaίους ἐπισφαλῆς ἠγούμενοι, διαφεύξεσθαι δὲ τὸν
διὰ τοῦτο κίνδυνον ὑπολαμβάνοντες, εἰ λέγοιεν ἑαυτοὺς
5 μὴ προσήκειν κατὰ μηδὲν Χαναanaίοις ἀλλὰ πορρωτάτω
τούτων κατοικεῖν, ἤκειν τε κατὰ πίστιν τῆς ἀρετῆς αὐ-
τοῦ πολλὴν ἀνύσαντες ὁδὸν ἔφασκον, καὶ τεκμήριον τοῦ
λόγου τούτου τὸ σῆμα ὑπεδείκνυν· τὰς γὰρ ἐσθῆτας
καινὰς ὅτε ἐξήεσαν οὔσας ὑπὸ τοῦ χρόνου τῆς ὁδοιπο-
10 ρίας αὐτοῖς τετριφθεῖν· τρυχίνας γὰρ εἰς τὸ ταῦτα πι-
στοῦσθαι πρὸς αὐτοῦ ἐπίτηδες ἔλαβον. στάντες οὖν εἰς
μέσους ἔλεγον ὡς πεμφθεῖεν ὑπὸ τῶν Γαβαωνιτῶν καὶ
τῶν περιοίκων πόλεων, πλειστον ἀπεχουσῶν τῆσδε τῆς
γῆς, ποιησόμενοι πρὸς αὐτοὺς φιλίαν ἐφ' αἷς πάτριον
15 αὐτοῖς ἐστὶ συνθήκαις· μαθόντες γὰρ ἐκ θεοῦ χάριτος
καὶ δωρεᾶς τὴν Χαναanaίων αὐτοῖς γῆν κτήσασθαι δε-
δόσθαι, τούτοις τε λίαν ἔλεγον ἠδεσθαι καὶ πολίτας
ἀξιούν αὐτῶν γενέσθαι. καὶ οἱ μὲν ταῦτα λέγοντες καὶ
ἐπιδεικνύντες τὰ τεκμήρια τῆς ὁδοιπορίας, παρεκάλουν
20 ἐπὶ συνθήκαις καὶ φιλίαν τοὺς Ἑβραίους· Ἰησοῦς δὲ πι-
στεύσας οἷς ἔλεγον, ὡς οὐκ εἶεν τοῦ Χαναanaίων ἔθνους,
ποιεῖται πρὸς αὐτοὺς φιλίαν, καὶ Ἐλεάζαρος ὁ ἀρχιερεὺς
μετὰ τῆς γερουσίας ὄμνησιν ἔξειν τε φίλους καὶ συμμα-
χους, καὶ μηδὲν βουλευέσθαι κατ' αὐτῶν ἄδικον, τοῖς
25 ὄρκοις ἐπισυναινέσαντος τοῦ πλήθους. καὶ οἱ μὲν ὧν
ἠθέλον τυχόντες ἐξ ἀπάτης ἀπήεσαν πρὸς ἑαυτούς·
Ἰησοῦς δὲ τῆς Χαναanaίας στρατεύσας εἰς τὴν ὑπάρειαν,
καὶ μαθῶν οὐ πόρρω τῶν Ἱεροσολύμων τοὺς Γαβαωνί-
30 τας κατρωκμένους καὶ τοῦ γένους ὄντας τῶν Χανα-
naίων, μεταπεμφάμενος αὐτῶν τοὺς ἐν τέλει τῆς ἀπά-
της αὐτοῖς ἐνεκάλει. τῶν δ' οὐκ ἄλλην ἀφορμὴν σωτη-
ρίας ἔχειν ἢ ταύτην προφασίζομένων, καὶ διὰ τοῦτ' ἐπ'

αὐτὴν ἐξ ἀνάγκης καταφυγεῖν, συγκαλεῖ τὸν ἀρχιερέα Ἐλεάζαρον καὶ τὴν γερουσίαν, καὶ δημοσίους αὐτοὺς δικαιοῦντων ποιεῖν ἐπὶ τῷ μὴ παραβῆναι τὸν ὄρκιον, ἀποδεικνύουσιν εἶναι τοιοῦτους.

καὶ οἱ μὲν τῆς καταλαβούσης αὐτοὺς συμφορᾶς 5
17 τοιαύτην φυλακὴν καὶ ἀσφάλειαν ἤϋσαντο· τοῦ δὲ τῶν Ἱεροσολυμιτῶν βασιλέως χαλεπῶς φέροντος ἐπὶ τῷ μετατάξασθαι πρὸς τὸν Ἰησοῦν τοὺς Γαβαωνίτας, καὶ τοὺς τῶν πλησίων ἔθνων παρακαλέσαντος βασιλέως συνάρασθαι τῷ κατ' αὐτῶν πολέμῳ, τούτους παρόντας σὺν αὐ- 10 τῷ (τέσσαρες δὲ ἦσαν) οἱ Γαβαωνῖται ἰδόντες καὶ στρατοπεδευσάμενους ἐπὶ τινι πηγῇ τῆς πόλεως οὐκ ἄποθεν παρασκευάζεσθαι πρὸς πολιορκίαν, ἐπεκαλοῦντο σύμμαχον Ἰησοῦν· ἐν τούτοις γὰρ ἦν αὐτοῖς τὰ πράγ- 15 ματα, ὡς ὑπὸ μὲν τῶν οἰκείων ἀπολεῖσθαι προσδοκᾶν, ὑπὸ δὲ τῶν ἐπ' ὀλέθρῳ τοῦ Χαναανίων γένους στρατευσάντων σωθῆσεσθαι διὰ τὴν γενομένην φιλίαν ὑπολαμβάνειν. καὶ Ἰησοῦς πανστρατιᾷ σπεύσας ἐπὶ τὴν βοήθειαν, καὶ δι' ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἀνύσας, ὄρθριος οὐ προσμένουσι τοῖς πολεμοῖς ἐπιπίπτει, καὶ τραπέεισιν εἰ- 20 πετο διώκων διὰ χωρίων ἐπικλινῶν· Βῆθωρα καλεῖται. ἔνθα καὶ τὴν τοῦ θεοῦ συνεργίαν ἔμαθεν, ἐπισημῆ- ναντος αὐτοῦ βρονταῖς τε καὶ κεραυνῶν ἀφέσει καὶ χαλάξης καταφορᾷ μελίζονος τῆς συνήθους. ἔτι γε μὴν καὶ τὴν ἡμέραν ἀξήθηται πλέον, ὡς ἂν μὴ καταλαβοῦσα 25 νύξ ἐπίσχη τὴν τῶν Ἑβραίων προθυμίαν, συνέπεσεν, ὥστε καὶ λαμβάνει τοὺς βασιλέας Ἰησοῦς ἐν τινι κρυπτομένους σπηλαίῳ κατὰ Μακκηδά, καὶ κολάζει πάντας. ὅτι δὲ τὸ μῆκος τῆς ἡμέρας ἐπέδωκε τότε καὶ τοῦ συνήθους ἐπλέονασε, δηλοῦται διὰ τῶν ἀνακειμένων ἐν τῷ 30 ἱερῷ γραμμάτων.

18 κατεστραμμένων δ' οὕτω τῶν περὶ τοὺς βασιλέας

οἱ τοὺς Γαβαωνίτας πολεμήσαντες ἐστράτευσαν, ἐπαν-
ῆει πάλιν τῆς Χαναανίας ἐπὶ τὴν ὄρεινὴν Ἰησοῦς, καὶ
πολὺν τῶν ἐν αὐτῇ φόνον ἐργασάμενος καὶ λείαν λαβὼν
παρῆν εἰς τὸ ἐν Γαλγάλοις στρατόπεδον. τοῦ δὲ περὶ 5
5 τῆς Ἑβραίων ἀρετῆς λόγου πολλοῦ φοιτῶντος εἰς τοὺς
περιοίκους, κατάπληξις εἶχε τοὺς ἀκούοντας τὸ τῶν
ἀπολωλότων πλήθος, καὶ στρατεύουσιν ἐπ' αὐτοὺς οἱ
περὶ Αἴβανου ὄρος βασιλεῖς ὄντες Χαναανῖται, καὶ οἱ ἐν
τοῖς πεδινοῖς τῶν Χαναανίων Παλαιστίνους προσλα- 10
βόντες στρατοπεδεύουσι πρὸς Βηρώθη πόλει τῆς Γαλι-
λαιας τῆς ἄνω, Κεδέσης οὐ πόρρω· Γαλιλαίων δὲ ἐστὶ
καὶ τοῦτο τὸ χωρίον. τοῦ δὲ στρατοῦ παντὸς ὀπλιτῶν
μὲν ἦσαν μυριάδες τριάκοντα, μύριοι δ' ἵππεις καὶ ἄρ-
ματα δισμύρια. καταπλήττει δὴ τὸ πλήθος τῶν πολε- 15
15 μίων αὐτόν τε Ἰησοῦν καὶ τοὺς Ἰσραηλίτας, καὶ πρὸς
τὴν ἐλπίδα τοῦ κρείττονος εὐλαβεστέρας εἶχον δι' ὑπερ-
βολὴν τοῦ θεοῦ. τοῦ θεοῦ δ' ἐξουειδίσαντος αὐτοῖς
τὸν φόβον καὶ εἰ πλέον τῆς παρ' αὐτοῦ βοηθείας πο-
θοῦσιν, ὑποσχομένου τε νικήσειν τοὺς ἐχθροὺς καὶ κε- 20
20 λεύσαντος τοὺς τε ἵππους ἀχρήστους ποιῆσαι καὶ τὰ
ἄρματα πυρῶσαι, θαρσαλέος πρὸς τὰς ὑποσχέσεις τοῦ
θεοῦ γενόμενος ἐξώρμησεν ἐπὶ τοὺς πολεμίους, καὶ διὰ
πέμπτης ἡμέρας ἐπ' αὐτοὺς ἐλθὼν συνάπτει, καὶ καρ-
τερὰ μάχη γίνεται, καὶ φόνος κρείττων πίστεως παρὰ 25
25 τοῖς ἀκρωσμένοις. διώκων δ' ἐπὶ πλείστον ἐξῆλθε, καὶ
πάν τὸ στρατεύμα τῶν ἐχθρῶν πλην ὀλίγων διέφθειρεν.
καὶ οἱ βασιλεῖς πάντες ἔπεσον, ὥστε τῶν ἀνθρώπων
ἐπιλελοιπότην πρὸς τὸ κτείνεσθαι τοὺς ἵππους Ἰησοῦς
αὐτῶν ἀνήγει καὶ τὰ ἄρματα ἐνεπίμψα, τὴν τε χώραν
30 ἐπ' ἀδείας διεπορεύετο, μηδενὸς τολμώντος εἰς μάχην
ἐπεξελθεῖν, ἀλλὰ πολιορκίᾳ τὰς πόλεις αἰρῶν καὶ πάλιν
ὅ τι λάβοι φονεύων.

19 ἔτος δὲ πέμπτον ἤδη παρεληλύθει, καὶ Χανααναίων οὐκέτ' οὐδεὶς ὑπελέλειπτο, πλὴν εἰ μὴ τινες ἐχυρότητι τειχῶν διέφυγον. Ἰησοῦς δὲ ἐκ τῶν Γαλγάλων ἀναστρατοπεδεύσας εἰς τὴν ὄρεινὴν ἰσθμὸν τὴν ἱερὰν σκηνὴν κατὰ Σιλοῦν πόλιν (ἐπιτήδειον γὰρ ἐδόκει τὸ χωρίου διὰ κάλλος, ἕως ἂν οἰκοδομεῖν καὶ αὐτοῖς τὰ παράγματα παράσχη), καὶ χωρήσας ἐντεῦθεν ἐπὶ Σικίμων σὺν ἅπαντι τῷ λαῷ βωμόν τε ἵστησιν ὅπου προεῖπε Μωϋσῆς, καὶ νεύσας τὴν στρατιάν ἐπὶ μὲν τῷ Γαριζὶν ὄρει τὴν ἡμίσειαν ἵστησι μοῖραν, ἐπὶ δὲ τῷ Γιβάλῳ τὴν ἡμίσειαν, ἐν ᾧ καὶ ὁ βωμὸς ἐστὶ, καὶ τὸ Αεὐτικὸν καὶ τοὺς ἱερέας. θύσαντες δὲ καὶ ἀράς ποιησάμενοι, καὶ ταύτας ἐπὶ τῷ βωμῷ γεγραμμένας καταλιπόντες, εἰς τὴν Σιλοῦν ἀνέβησαν.

20 Ἰησοῦς δ' ἤδη γηραιὸς ὢν, καὶ τὰς τῶν Χανααναίων πόλεις ὄραν οὐκ εὐαλότους ὑπὸ τε τῆς τῶν χωρίων ἐν οἷς ἦσαν ἐχυρότητος καὶ τῆς τῶν τειχῶν ἰσχύος, ἃ τῇ φυσικῇ τῶν πόλεων πλεονεξία προσπεριβαλλόμενοι προσεδόκων τοὺς πολεμίους ἀφέξεσθαι πολιορκίας δι' ἀπόγνωσιν τοῦ λαβεῖν (καὶ γὰρ ἐπ' ὀλέθρῳ τῷ ἑαυτῶν οἱ Χανααναῖοι μαθόντες τοὺς Ἰσραηλίτας ποιησαμένους τὴν ἕξοδον τὴν ἀπ' Αἰγύπτου, πρὸς τῷ τὰς πόλεις καρτερὰς ποιεῖν ἐκείνου ἅπαντ' ἦσαν τὸν χρόνον), συναγαγὼν τὸν λαὸν εἰς τὴν Σιλοῦν ἐκκλησίαν παραγγέλλει καὶ σπουδῇ συνδραμόντων, τὰ τε ἤδη κατορθωμένα καὶ τὰς γεγενημένας πράξεις, ὡς εἰδὼν ἄρισται καὶ τοῦ θεοῦ τοῦ παρασχόντος αὐτὰς ἄξια καὶ τῆς ἀρετῆς τῶν νόμων οἷς κατακολουθοῦσιν, ἔλεγε, βασιλεῖς τε τριακοντα καὶ ἕνα, τολμήσαντας αὐτοῖς εἰς χεῖρας ἐλθεῖν, κερρατῆσθαι δηλῶν, καὶ στρατιάν, ὅση ποτὲ κατελείψασα τῆς αὐτῶν δυνάμεως εἰς μάχην συνηψεν, ἅπασαν διαφθαρεῖσαν, ὡς μηδὲ γενεὰν αὐτοῖς ὑπολελειφθαι.

τῶν δὲ πόλεων ἐπειδήπερ αἱ μὲν ἐαλώκεσαν, πρὸς ἃς δὲ δεῖ χρόνου καὶ μεγάλης πολιορκίας διὰ τὴν τῶν τειχῶν ὀχυρότητα καὶ τὴν ἐπὶ ταύτῃ τῶν οἰκητόρων πεποιθήσιν, ἤξιον τοὺς ἐκ τῆς περαιῆς τοῦ Ἰορδάνου συνεξορησάντας αὐτοῖς καὶ τῶν κινδύνων συναραμένους, ὄντας συγγενεῖς, ἀπολύειν ἤδη πρὸς τὰ οἰκεία, χάριν αὐτοῖς ὧν συνέκαμον ὁμολογοῦντας· ἕνα τε κατὰ φυλὴν, ἀρετῇ προύχειν μαρτυρηθέντα, πέμπειν, οἱ τὴν γῆν ἐκμετρούμενοι πιστῶς καὶ μηδὲν κακουργήσουτες δηλώσουσιν ἡμῖν ἀδόλως αὐτῆς τὸ μέγεθος.

καὶ Ἰησοῦς μὲν τούτους ποιησάμενος τοὺς λόγους 21 συγκάταινον ἔσχε τὸ πλῆθος, καὶ ἄνδρας τοὺς ἐκμετρούμενους τὴν χώραν αὐτῶν ἐξέπεμψε, παραδοὺς αὐτοῖς τινὰς γεωμετρίας ἐπιστήμονας, οὓς ἀληθῆς οὐκ ἔμελλε λήσεσθαι διὰ τὴν τέχνην, ἐντολὰς δούς ἀποτιμησασθαι τῆς τε εὐδαίμονος ἰδία τὸ μέτρον γῆς καὶ τῆς ἥσσου ἀραθῆς. ἡ γὰρ φύσις τῆς Χανααναίων γῆς τοιαύτη τίς ἐστὶν ὡς ἴδιοι τις ἂν πεδία μεγάλα καὶ καρποὺς φέρειν ἱκανώτατα καὶ συγκρινόμενα μὲν ἑτέρα γῆ πανευδαίμονα νομισθησόμενα, τοῖς δὲ Ἰεριχοντίων χωρίοις παραβαλλόμενα καὶ τοῖς Ἰεροσολυμιτῶν τὸ μηδὲν ἂν φανησόμενα. καίτοι παντελῶς ὀλίγην αὐτῶν εἶναι τὴν γῆν συμβέβηκε, καὶ ταύτης ὄρεινὴν τὴν πολλήν, ἀλλ' ὑπερβολὴν εἰς καρπῶν ἐκτροφὴν τε καὶ κάλλος οὐκ ἀπολέλοιπεν ἑτέραις. καὶ διὰ τοῦτο τιμητοὺς μᾶλλον ἢ μετρητοὺς τοὺς κλήρους εἶναι δεῖν ὑπέλαβε, πολλάκις ἐνὸς πλέθρου καὶ χιλίων ἀνταξίου γενομένου. οἱ δὲ ἄνδρες οἱ πεμφθέντες (δέκα δὲ ἦσαν) περιοδεύσαντες τε καὶ τιμησάμενοι τὴν γῆν, ἐν ἑβδόμῳ μηνὶ παρῆσαν πρὸς αὐτὸν εἰς Σιλοῦντα πόλιν, ἐνθα τὴν σκηνὴν ἐστάκεισαν. καὶ Ἰησοῦς Ἐλεάζαρόν τε καὶ τὴν γερουσίαν 22 σὺν τοῖς φυλάρχοις παραλαβῶν, νέμει ταῖς ἐννέα φυ-

λαῖς καὶ τῶν Μανασσητῶν τοῖς ἡμίσεσι, κατὰ μέγεθος ἐκάστης τῶν φυλῶν τὴν μέτρησιν ποιησάμενος. κληρώσαντος δὲ αὐτοῦ, ἡ μὲν Ἰούδα λαχοῦσα πᾶσαν αἰρεῖται τὴν καθύπερθεν Ἰουδαίαν, παρατείνουσαν μὲν ἄχρι τῶν Ἱεροσολύμων, τὸ δ' εὖρος ἕως τῆς Σοδομίτιδος λίμνης καθήκουσαν. ἐν δὲ τῷ κλήρῳ τούτῳ πόλεις ἦσαν Ἀσκάλων καὶ Γάζα. Συμεωνίς δέ (δευτέρα γὰρ ἦν) ἔλαχε τῆς Ἰουδαίας τὴν Αἰγύπτῳ τε καὶ τῇ Ἀραβίᾳ πρόσρορον οὖσαν. Βενιαμίται δὲ τὴν ἀπὸ Ἰορδάνου ποταμοῦ ἔλαχον ἄχρι θαλάσσης μὲν τὸ μήκος, τὸ δὲ πλάτος Ἱεροσολύμοις ὀριζομένην καὶ Βεθθόλοις. στενωτάτος δὲ ὁ κλήρος οὗτος ἦν διὰ τὴν τῆς γῆς ἀρετὴν Ἱεριχοῦντα γὰρ καὶ τὴν Ἱεροσολυμιτῶν πόλιν ἔλαβον. ἡ δ' Ἐφραΐμου φυλὴ τὴν ἄχρι Γαδάρων ἀπὸ Ἰορδάνου ποταμοῦ μηχανομένην ἔλαχεν, εὐρείαν δὲ ὅσον ἀπὸ Βεθθόλων εἰς τὸ μέγα τελευτᾶ πεδίον. τῆς δὲ Μανασσητίδος οἱ ἡμίσεις ἀπὸ μὲν Ἰορδάνου μέχρι Δώρων πόλεως, πλάτος δὲ ἐπὶ Βηθσάνων, ἡ νῦν Σκυνθόπολις καλεῖται. καὶ μετὰ τούτους Ἰσάχαρις, Κάριμηλον τὸ ὄρος καὶ τὸν ποταμὸν τοῦ μήκους ποιησαμένη τέμματα, τὸ δ' Ἰταβύριον ὄρος τοῦ πλάτους. Ζαβυλωνῖται δὲ τὴν μέχρι Γεννησαρίτιδος λίμνης, καθήκουσαν δὲ περὶ Κάριμηλον καὶ θάλασσαν ἔλαχον. τὴν δὲ ἀπὸ τοῦ Καριμήλου κοιλάδα προσαγορευομένην διὰ τὸ καὶ τοιαύτην εἶναι, Ἀσρηῖται φέρονται πᾶσαν, τὴν ἐπὶ Σιδῶνος τετραμμένην. Ἀρκη δὲ πόλις ὑπῆρχεν αὐτῶν ἐν τῇ μερίδι, ἡ καὶ Ἐκδίπους. τὰ δὲ πρὸς τὰς ἀνατολὰς τετραμμένα μέχρι Λαμασκοῦ πόλεως καὶ τῆς Γαλιλαίας τὰ καθύπερθεν Νεφθαλίται παρέλαβον, ἕως τοῦ Λιβάνου ὄρους καὶ τῶν τοῦ Ἰορδάνου πηγῶν, αἱ τὴν ὀριμὴν ἐκ τοῦ ὄρους ἔχουσι τούτου, καθήκοντος τοῖς ὄροις κατὰ τὰ βόρεια πόλεως Ἀρκης παροικούσης. Δανῖται δὲ τῆς κοίλης ὅσα πρὸς δυνόμενον

τέτραπται τὸν ἥλιον λαγγάνουσιν, Ἀζώτῳ καὶ Δώροις ὀριζόμενοι, Ἰάμνειαί τε πᾶσαν καὶ Γέτταν, ἀπ' Ἀκάρωνος ἕως τοῦ ὄρους ἐξ οὗ ἡ Ἰούδα ἤρκετο φυλὴ.

καὶ ἔξ ἃ ἴσμεν ἔθνη τῶν υἱῶν τοῦ Χανααίου φέροντα τὴν ἐπωνυμίαν διεῖλεν οὕτως Ἰησοῦς, καὶ τὴν γῆν ταῖς ἐννεά καὶ τῇ ἡμισείᾳ φυλαῖς ἔδωκε νέμεσθαι. τὴν γὰρ Ἀμοριτίν, καὶ αὐτὴν οὕτως ἀφ' ἐνὸς τῶν Χανααίου παίδων καλουμένην, Μαῦσῆς ἤδη προειληφώς νεμεμήκει ταῖς δυοῖς φυλαῖς καὶ τῷ ἡμίσει φυλῆς Μανασση τοῦτο δὲ καὶ πρότερον δεδηλώκειν. τὰ δὲ περὶ Σιδῶνα καὶ Ἀρουκαίους καὶ Ἀμαθαίους καὶ Ἀριδέους ἀδιακόσμητα ἦν.

Ἰησοῦς δέ, τοῦ γήρους ἐμποδίζοντος ἤδη πράττειν ὅσα καὶ νοήσεις, τῶν τε μετ' αὐτὸν τὴν ἡγεμονίαν παραλαβόντων ἀμελῶς προστάτων τοῦ κοινῆ συμφέροντος, παρήγγειλε φυλῇ ἐκάστη τοῦ γένους τῶν Χανααίων μηδὲν ὑπολείπειν ἐν τῇ κατακεκληρωμένη γῇ (τὴν γὰρ ἀσφάλειαν αὐτοῖς καὶ τὴν φυλακὴν τῶν πατρίων ἐθνῶν ἐν μόνῳ τούτῳ βλαφθῆναι καὶ Μαῦσῆν αὐτοῖς ἤδη προειπεῖν καὶ τοῦτ' αὐτοῖς πεπεισθαι), καὶ τοῖς Λευίταις δὲ τὰς ὀκτὼ καὶ τριάκοντα πόλεις ἀποδιδόναι προειλήφεισαν γὰρ ἤδη κατὰ τὴν Ἀμοραίαν τὰς δέκα. τούτων τρεῖς ἀπονέμει τοῖς φυγάσιν οἰκεῖν ἐν αὐταῖς (πολλὴ γὰρ ἦν πρόνοια τοῦ μηδὲν ὡς Μαῦσῆς διέταξε παραλιπεῖν), τῆς μὲν οὖν Ἰούδα φυλῆς Χεβρών, Σίκιμα δὲ τῆς Ἐφραΐμου, Κεδέσην δὲ τῆς Νεφθαλίτιδος ἔστι δὲ τῆς καθύπερθεν Γαλιλαίας τοῦτο τὸ χωρίον. νέμει δὲ καὶ τῆς λείας ὅσα ἦν ἔτι λοιπά· πλείστη δ' ἐγερόνει, καὶ μεγάλους πλούτους περιεβέβληντο καὶ κοινῇ πάντες καὶ κατ' ἰδίαν ἕκαστος, χρυσοῦ τε καὶ ἐσθῆτων καὶ τῆς ἄλλης ἀποσκευῆς ἕνεκα, τετραπόδων δὲ πλήθους, ὅσων οὐδὲ ἀριθμὸν μαθεῖν ἦν, προσγενομένου.

25 μετὰ δὴ ταῦτα συναγαγὼν εἰς ἐκκλησίαν τὸν στρα-
τὸν τοῖς ὑπὲρ τὸν Ἰορδάνην κατὰ τὴν Ἀμοραίαν ἰδρυ-
μένοις (συνεστράτευον δ' αὐτοῖς πεντακισμύριοι ὀπλί-
ται) ἔλεξε τάδε. "ἐπεὶ ὁ θεὸς, πατὴρ καὶ δεσπότης τοῦ
Ἑβραίων γένους, γῆν τε κτήσασθαι ταύτην ἔδωκε, καὶ 5
κτηθεῖσθαι εἰς ἅπαν ἡμετέραν φυλάξειν ὑπέσχηται, συν-
εργίας δὲ τῆς παρ' ὑμῶν κατ' ἐντολὴν τὴν ἐκείνου δεο-
μένοις αὐτοὺς εἰς ἅπαντα προθύμους ἐδώκατε, δίκαιον
ὑμᾶς, μηδενὸς ἔτι δυσκόλου περιμένοντος, ἀναπαύσεως
ἤδη τυχεῖν φειδοὶ τῆς προθυμίας ὑμῶν, ἵν' εἰ καὶ πάλιν 10
δεήσειεν ἡμῖν αὐτῆς, ἄκονου ἔχωμεν εἰς τὰ κατεπιεί-
χοντα καὶ μὴ τοῖς νῦν συγκαμουῖσαν αὐθις βραδυτέρα.
χάρις τε οὖν ὑμῖν ὧν συνήρασθε κινδύνων, καὶ οὐχὶ
νῦν μόνον, ἀλλὰ εἰς ἅπαν οὕτως ἔξομεν, ὄντες ἀγαθοὶ
μεμνησθῆαι τῶν φίλων καὶ παρὰ τῇ διανοίᾳ κρατεῖν ὅσα 15
παρ' αὐτῶν ἡμῖν ὑπῆρξεν, ὅτι τε τὴν ἀπόλαυσιν τῶν
ὑπαρχόντων ὑμῖν ἀγαθῶν δι' ἡμᾶς ἀνεβάλλεσθε, καὶ
συμπονήσαντες εἰς ἃ νῦν εὐνοία θεοῦ κατέστημεν,
ἐπειδ' οὕτως ἐκρίνατε αὐτῶν μεταλαμβάνειν. γέρονε
δὲ πρὸς τοῖς ὑπάρχουσιν ἀγαθοῖς ἐκ τῶν σὺν ἡμῖν πό- 20
νων πλοῦτος ἄφθονος, λείαν τε πολλὴν ἐπαξομένοις
καὶ χρυσὸν καὶ ἄργυρον, καὶ τὸ τούτων ἔτι πλεόν, ἢ
παρ' ἡμῶν εὐνοία καὶ τὸ πρὸς ὃ τι βουλευθεῖητε κατ'
ἀμοιβὴν πρόθυμον. οὔτε γὰρ ὧν Μωϋσῆς προείπεν
ἀπελείφθητε, καταφρονήσαντες ἐξ ἀνθρώπων ἀπελ- 25
θόντος, οὐτ' ἔστιν οὐδὲν ἐφ' ᾧ μὴ χάριν ὑμῖν οἴδαμεν.
χαίροντας οὖν ὑμᾶς ἐπὶ τὰς κληρουχίας ἀπολύομεν, καὶ
παρακαλοῦμεν μηδένα τῆς πρὸς ἡμᾶς συγγενείας ὄρον
ὑπολαμβάνειν, μηδ' ὅτι μεταξὺ ποταμὸς οὗτός ἐστιν,
ἐτέρους ἡμᾶς νομίσητε καὶ οὐχὶ Ἑβραίους. Ἀβράμου 30
γὰρ ἅπαντές ἐσμεν οἳ τ' ἐνθάδε κάκει κατοικοῦντες,
θεὸς τε εἰς ὃς τοὺς τε ἡμετέρους προγόνους καὶ τοὺς

ὑμῶν αὐτῶν παρήγαγεν εἰς τὸν βίον· οὗ τῆς θρησκείας
ἐπιμελείσθε, καὶ πολιτείας, ἣν αὐτὸς διὰ Μωϋσέως
διέταξε, φυλακὴν ἔχετε τὴν πάσαν, ὡς ἐμμενόντων
μὲν τούτοις καὶ τοῦ θεοῦ παρεξόντος εὐνοῦν ἀεὶ εἶναι 5
καὶ σύμμαχον ἑαυτόν, ἐκτραπέντων δὲ εἰς ἐτέρων
ἔθνων μίμησιν ἀποστραφησομένου τὸ γένος ὑμῶν."
ταῦτα εἰπὼν, καὶ καθ' ἕνα τοὺς ἐν τέλει καὶ κοινῇ τὸ
πλήθος αὐτῶν ἀσπασάμενος, αὐτὸς μὲν ὑπέμεινε, πρού-
πεμπε δ' αὐτοὺς ὁ λαὸς οὐκ ἀδακρυτί, καὶ μόλις ἀλλή- 10
λων ἀπελύθησαν.

διαβάσα δὲ τὸν ποταμὸν ἢ τε Ῥουβηλὶς φυλὴ καὶ 26
Γαδίς, καὶ ὅσοι τῶν Μανασσητῶν αὐτοῖς συνείποντο,
βωμὸν ὑπὲρ τῆς ὄχθης ἰδρύνονται τοῦ Ἰορδάνου, μνη-
μεῖον τοῖς ἔπειτα γενησομένοις καὶ σύμβολον τῆς πρὸς
15 τοὺς πέραν κατωκημένους οικειότητος. ἀκούσαντες δὲ
οἱ πέραν βωμὸν ἰδρῦσθαι τοὺς ἀπολυθέντας οὐ μεθ' ἧς
ἐκεῖνοι γνώμης ἀνέστησαν αὐτόν, ἀλλ' ἐπὶ νεωτερισμῶ
καὶ ξενικῶν εἰσαγωγῇ θεῶν, οὐκ ἤθελον ἀπιστεῖν,
ἀλλὰ περὶ τὴν θείαν θρησκείαν τὴν διαβολὴν πιδανὴν
20 νομίζοντες ἐνοπλοὶ ἦσαν, ὡς ἐπ' ἀμύνη τῶν τὸν βωμὸν
ἰδρυσάμενων περαιοσόμενοι τὸν ποταμὸν καὶ κολά-
σοντες αὐτοὺς τῆς παρατροπῆς τῶν πατρίων ἔθων· οὐ
γὰρ ἐδόκει τὴν συγγένειαν αὐτοὺς λογίζεσθαι καὶ τὸ
ἄξιομα τῶν τὴν αἰτίαν εἰληφότων, ἀλλὰ τὸ τοῦ θεοῦ
25 βουλευτὸν καὶ ᾧ τρόπῳ τιμώμενος χαίρει. καὶ οἳ μὲν
ἐστράτευσαν ὑπ' ὄργης, ἐπέσχε δ' αὐτοὺς Ἰησοῦς καὶ
ὁ ἀρχιερεὺς Ἐλεάζαρος καὶ ἡ γερουσία, λόγοις συμβου-
λεύοντες ἀπόπειραν αὐτῶν τῆς γνώμης λαβεῖν πρώτου,
ἐπειδ' ἂν κακοήθη μάθωσι τὴν διάνοιαν αὐτῶν, τότε
30 τοῖς ὀπλοῖς χωρεῖν ἐπ' αὐτούς. πέμπουσιν οὖν πρε-
σβευτὰς πρὸς αὐτούς, Φινεέσην τὸν υἱὸν Ἐλεάζαρου
καὶ δέκα σὺν αὐτῷ τῶν ἐν τιμῇ παρὰ τοῖς Ἑβραίοις,

μαθησομένους τί και φρονήσαντες τὸν βωμὸν ἐπὶ τῆς ὄχθης τοῦ ποταμοῦ διαβάντες ἔστησαν. ὡς δὲ περαιωσαμένων και πρὸς αὐτοὺς ἀφικομένων ἐκκλησία συνελέγη, στὰς Φινεέσης μείζω μὲν αὐτοὺς ἀμαρτεῖν ἔλεγεν ἢ ὥστε λόγοις ἐπιτιμηθέντας νενουθετηῖσθαι πρὸς τὰ 5 μέλλοντα· πλὴν οὐ πρὸς τὸ μέγεθος τῆς παρανομίας ἀπιδόντας εὐθύς ἐφ' ὄπλα και τὴν ἐκ χειρῶν τιμωρίαν ὀρμησαί, πρὸς δὲ τὸ συγγενὲς και τὸ τάχα και λόγοις ἂν σωφρονησαί σκοπήσαντας, οὕτω ποιήσασθαι τὴν προσβείαν, “ἵνα τὴν αἰτίαν μαθόντες ὑφ' ἧς προήχθητε τὸν βωμὸν κατασκευάσαι, μὴ τι προπετεῖς δοκῶμεν ὅπλοισ μετιόντες ὑμᾶς κατὰ λογισμόν ὅσιον ποιησαμένους τὸν βωμόν, εἰ δὲ ἄδικον, δικαίως ἀμυνώμεθα τῆς διαβολῆς ἐλεγχθείσης ἀληθοῦς. οὐ γὰρ ἤξιοῦμεν ὑμᾶς πείρα τῆς τοῦ θεοῦ γνώμης ἐντὸς γεγενημένους, 15 και νόμων ὧν αὐτὸς ἡμῖν δέδωκεν ἀκροατὰς ὑπάρχοντας, διαλευχθέντας ἡμῶν και παρόντας εἰς τὸν ἰδίον κλήρον, ὃν κατὰ χάριν τοῦ θεοῦ και τῆς ἐκείνου περὶ ὑμᾶς προνοίας ἐλάχετε, λήθην λαβεῖν αὐτοῦ, και τὴν σκηνὴν και τὴν κιβωτὸν καταλιπόντας και βωμὸν ὃς 20 ὑμῖν πάτριος, ξενικούς θεοὺς ἐπιφέρειν, τοῖς Χαναναίων κακοῖς προσκεχωρηκότας. ἀλλ' οὐδὲν ἀδικεῖν δόξετε μετανοήσαντες και περαιτέρω μὴ μανέντες, νόμων δὲ πατρίων αἰδῶ και μνήμην λαβόντες. ἂν δ' ἐπιμένητε τοῖς ἡμαρτημένοις, οὐ παραιτησόμεθα τὸν ὑπὲρ 25 τῶν νόμων πόνον, ἀλλὰ περαιωσάμενοι τὸν Ἰορδάνην τούτοις βοηθήσομεν και πρὸς αὐτῶ τῷ θεῷ, μηδὲν ὑμᾶς Χαναανίων διαφέρειν ὑπολαμβάνοντες, ἀλλ' ὁμοίως ἐκείνοις διαφθείροντες. μὴ γὰρ νομίσητε τῷ διαβεβηκεναι τὸν ποταμὸν και τῆς τοῦ θεοῦ δυνάμεως ἕξω γε- 30 ρουέναι· πανταχοῦ δ' ἐν τοῖς τούτου ἐστὲ, και ἀποδραῖναι τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ και τὴν ἀπὸ ταύτης δίκην

ἀδύνατον. εἰ δ' οἴεσθε τὴν ἐνθάδε παρουσίαν ὑμῖν ἐμπόδιον εἶναι τοῦ σωφρονεῖν, οὐδὲν κωλύει πάλιν τὴν γῆν ὑμᾶς ἀναδάσασθαι και ταύτην ἀνεῖναι μηλόβοτον. ἀλλ' εὐ ποιήσετε σωφρονησαντες και ἐπὶ νεαροῖς μετα- 5 τιθέμενοι τοῖς ἀμαρτήμασι. και παρακαλοῦμεν ὑμᾶς πρὸς παίδων και γυναικῶν μὴ παρασχεῖν ἡμῖν ἀνάγκην ἀμύνασθαι. ὡς οὖν τῆς ὑμετέρας αὐτῶν σωτηρίας και τῶν φιλάτων ὑμῖν ἐν τῇδε τῇ ἐκκλησίᾳ κειμένης, οὕτω βουλεύεσθε, λόγοις ἠττηθῆναι συμφέρειν ὑπολαμβάνοντες ἢ πείρα ἐργων και πολέμου περιμένειν.”

τοσαῦτα τοῦ Φινεέσου διαλεχθέντος, οἱ προεστῶτες 27 τῆς ἐκκλησίας και τὸ πλῆθος αὐτὸ πᾶν ἤρξαντο περὶ τῶν ἐγκληκλιμένων αὐτοῖς ἀπολογεῖσθαι και μῆτε συγγενείας τῆς πρὸς αὐτοὺς ἀποστήσεσθαι μῆτε κατὰ νεω- 15 τερισμόν ἀναστῆσαι τὸν βωμὸν λέγειν, ἀλλὰ θεὸν τε εἶνα γινώσκειν τὸν Ἑβραίοις ἅπασι κοινὸν και τὸν πρὸ τῆς σκηνῆς βωμὸν χάλκειον, ᾧ τὰς θυσίας ποιήσειν. τὸν μέντοι γε νῦν ἀνασταθέντα, δι' ὃν και ὑποπτοι γερόνασιν, οὐ κατὰ θρησκείαν ἰδρῦσθαι, “σύμβολον δὲ 20 ὅπως εἶη και τεκμήριον εἰς τὸν αἰῶνα τῆς πρὸς ὑμᾶς οἰκειότητος, και ἀνάγκη τοῦ σωφρονεῖν και τοῖς πατρίοις ἐμμένειν, ἀλλ' οὐχὶ παραβάσεως ἀρχή, ὡς ὑπονοεῖτε. μάρτυς δ' ὑμῖν τοῦ ἐπὶ τοιαύτη τὸν βωμὸν αἰτία κατασκευάσαι γένοιτο ὁ θεὸς ἀξιοχρεως. ὅθεν ἀμεί- 25 νονα περὶ ἡμῶν ἔχοντες ὑπόληψιν μηδὲν καταγινώσκετε τούτων ἐφ' οἷς ἐξώλεις εἶναι δίκαιοι πάντες, ὅσοι τοῦ Ἀβράμου γένους ὄντες νεωτέροις ἐπιχειροῦσιν ἔθει και τοῦ συνήθους τρόπου παρηλλαγμένοις.”

ταῦτα εἰπόντας ἐπαίνεσας ὁ Φινεέσης παρῆν πρὸς 28 Ἰησοῦν, και τὰ παρ' αὐτῶν ἀνήγγειλε τῷ λαῷ. ὁ δὲ χαίρων ὅτι μηδεμιᾶ ἀνάγκη στρατολογεῖν αὐτοὺς μέλλει, μηδ' εἰς αἷμα και πόλεμον ἐξαγαγεῖν κατ' ἀνδρῶν συγ-

γενῶν, χαριστηρίους ὑπὲρ τούτων τῷ θεῷ θυσίας ἐπέ-
τέλει. καὶ διαλύσας μετὰ ταῦτα τὸ πλῆθος εἰς τὰς ἰδίας
κληρουχίας Ἰησοῦς αὐτὸς ἐν Σικίμοις διήρην. ἔπει δ'
ὑστερον εἰκοστῷ (ὑπέργηρος γὰρ ἦν) μεταπεμφάμενος
τοὺς ἐπ' ἀξιώματος μάλιστα τῶν πόλεων καὶ τὰς ἀρχὰς 5
καὶ τὴν γερουσίαν, καὶ τοῦ πλῆθους ὅσον ἦν ἐφικτὸν
αὐτῷ συναγαγόν, ἐπεὶ παρήσαν, τὰς τε εὐεργεσίας τοῦ
θεοῦ ἀπάσας ἀνεμίμησεν αὐτούς (πολλὰ δ' ἦσαν τοῖς
ἐκ ταπεινοῦ στήματος εἰς τοῦτο δόξης καὶ περιουσίας
προελθοῦσι), φυλάττειν τε τὴν τοῦ θεοῦ προαίρεσιν 10
ἔχουσαν οὕτω πρὸς αὐτοὺς παρεκάλει, τιμῇ πάσῃ χρω-
μένους καὶ εὐσεβεῖα, ἣ μόνῃ φίλον αὐτοῖς διαμένειν τὸ
θεῖον. αὐτῷ γὰρ καλῶς ἔχειν, ἀπιέναι μέλλοντι τοῦ
ζῆν, παραίνεσιν αὐτοῖς τοιαύτην καταλιπεῖν, κἀκείνους
ἠξίου διὰ μνήμης ποιήσασθαι τὴν παρακέλευσιν. 15

29 καὶ ὁ μὲν τσαυτὰ πρὸς τοὺς παρόντας διαλεχθεὶς
τελευταῖα, βιουὺς ἑκατὸν ἔτη καὶ δέκα, ὧν Μαυῦσεῖ μὲν
ἐπὶ διδασκαλίᾳ τῶν χρησίμων συνδιέτριψε τεσσαρά-
κοντα, στρατηγὸς δὲ μετὰ τὴν ἐκείνου τελευταίην γίνεται
πέντε καὶ εἰκοσι, ἀνὴρ μῆτε συνέσεως ἐνδεὴς μῆτε τοῦ 20
τὰ νοηθέντα πρὸς τοὺς πολλοὺς σαφῶς ἐξευεργεῖν ἄπει-
ρος, ἀλλ' ἐν ἀμφοτέροις ἄκρος, πρὸς τε τὰ ἔργα καὶ
τοὺς κινδύνους εὐψυχος καὶ μεγαλότολμος, πρωταγεῦ-
σαί τε τὰ κατὰ τὴν εἰρήνην δεξιότατος καὶ πρὸς ἅπαντα
καιρὸν τὴν ἀρετὴν ἠρμοσμένος. θάπτεται δὲ ἐν πόλει 25
Θαμνᾶ τῆς Ἐφραΐμου φυλῆς. θνήσκει δὲ ὑπ' αὐτὸν
τὸν καιρὸν καὶ Ἐλεάζαρος ὁ ἀρχιερεὺς, Φινεέση τῷ
παιδί τὴν ἀρχιερωσύνην καταλιπών, καὶ μνημεῖον
αὐτῷ καὶ τάφος ἐν Γαβαθᾶ πόλει τυγχάνει.

2 μετὰ δὲ τὴν τούτων τελευταίην Φινεέσης προφητεῖει 30
κατὰ τὴν τοῦ θεοῦ βούλησιν, ἐπ' ἐξωλείᾳ τοῦ Χανα-
ναίων γένους τῆ Ἰούδα φυλῆ παρασχεῖν τὴν ἡγεμονίαν

(καὶ γὰρ τῷ λαῷ διὰ σπουδῆς ἦν μαθεῖν τί καὶ τῷ θεῷ
δοκεῖ), προσλαβούσῃ τὴν Συμεωνίδα φυλὴν, ἐφ' ᾧτε
ἐξαιρεθέντων τῶν ἐκείνης ὑποτελῶν καὶ τοὺς ἐν αὐτῆς 2
τῆ κληρουχία τοῦτο ποιῶσιν. Χαναναῖοι δ', ἀμαζόν-
5 των αὐτοῖς κατ' ἐκείνον τὸν καιρὸν τῶν πραγμάτων,
στρατῶ μεγάλῳ κατὰ Βεζέκην αὐτοὺς ὑπέμενον, τῷ βα-
σιλεῖ τῶν Βεζεκηνῶν Ἀδωνιβεζέκῳ τὴν ἡγεμονίαν ἐπι-
τρέψαντες (τὸ δὲ ὄνομα τοῦτο σημαίνει Βεζεκηνῶν κύ-
ριος· ἄδωνι γὰρ τῆ Ἐβραίων διαλέκτῳ κύριος λέγεται),
10 ἠλπίζον τε κρατῆσειν τῶν Ἰσραηλιτῶν διὰ τὸ τεθνάναι
Ἰησοῦν. συμμίζαντες δ' αὐτοῖς οἱ Ἰσραηλιταὶ ταῖς δυσὶ
φυλαῖς αἷς προεῖπον ἐμαχέσασθαι λαμπρῶς, καὶ κτεί-
νουσι μὲν αὐτῶν ὑπὲρ μυρίους, τρεψάμενοι δὲ τὸ λοι-
πὸν καὶ διακόντες αἰροῦσι τὸν Ἀδωνιβεζέκον, ὃς ἀκρω-
15 τηριασθεὶς ὑπ' αὐτῶν φησὶν "ἀλλ' οὐκ εἰς τὸ πᾶν ἄρα
λήσεσθαι θεὸν ἐμελλον, τάδε πεπονθῶς ἂ κατὰ δυοῖν
καὶ ἐβδομήκοντα βασιλέων προᾶξαι πρότερον οὐκ ἐνε-
τράπην." καὶ ζῶντα μὲν κομίζουσιν ἕως Ἱεροσολύμων,
τελευτήσαντα δὲ γῆ θάπτουσι. καὶ διεξήεσαν αἰροῦν-
20 τες τὰς πόλεις, πλείστας τε λαβόντες ἐπολιόρκουν Ἱερο-
σόλυμα. καὶ τὴν μὲν κάτω λαβόντες σὺν χρόνῳ πάντας
ἔκτειναν τοὺς ἐνοικοῦντας, χαλεπῇ δ' ἦν ἡ καθύπερθευ
αὐτοῖς αἰρεθῆναι τειχῶν ἐχυρότητι καὶ φύσει τοῦ χω-
ρίου. ὅθεν μετεστρατοπέδευσαν εἰς Χεβρῶνα· καὶ ταύ- 3
25 τὴν ἐλόντες κτείνουσι πάντας. ὑπελέλειπτο δὲ τὸ τῶν
γιγάντων ἔτι γένος, οἱ διὰ σωμάτων μεγέθη καὶ μορ-
φᾶς οὐδὲν τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις παραπλησίας παρά-
δοξον ἦσαν θέαμα καὶ δεινὸν ἄκουσμα. δείκνυται καὶ
νῦν ἔτι τούτων ὅσα μὴδὲν τοῖς ὑπὸ πίστιν ἐρχομένοις
30 ἔοικότα. καὶ τοῦτο μὲν τοῖς Λευίταις ἐξαίρετον γέρας
ἔδοσαν μετὰ καὶ τῶν δισχιλίων πηγῶν, τὴν δὲ γῆν Χα-
λέβῳ δωρεὰν ἔδοσαν κατὰ Μωϋσέως ἐντολᾶς· οὗτος δ'

ἦν τῶν κατασκόπων εἰς ὧν ἔπεμψε Μαυσῆς εἰς τὴν Χαναναίαν. διδάσκει δὲ καὶ τοῖς Ἰοθόρου τοῦ Μαδιανίτου ἀπογόνους (Μαυσέως γὰρ ἦν γαμβρός) γῆν ἵνα νέμονται· τὴν γὰρ πατρίδα καταλιπόντες ἠκολουθήσασαν ἐκεῖνοις καὶ συνῆσαν αὐτοῖς ἐπὶ τῆς ἐρήμου. 5

4 ἢ δὲ Ἰούδα φυλὴ καὶ Συμεωνίς τὰς μὲν κατὰ τὴν ὄρεινὴν τῆς Χαναναίας πόλεις εἶλον, τῶν δ' ἐν τῷ πεδίῳ καὶ πρὸς θαλάσσην Ἀσκάλωνά τε καὶ Ἄζωτον. διαφεύγει δ' αὐτοὺς Γάζα καὶ Ἀκκάρων· πεδίῳ γὰρ ὄντων καὶ πολλῆς ἀρμάτων εὐπορίας κακῶς ἐποιοῦν τοὺς 10 ἐπελθόντας.

καὶ αἶδε μὲν αἱ φυλαὶ μεγάλως ἐκ τοῦ πολεμεῖν εὐδαιμονήσασαι ἀνεχώρησαν εἰς τὰς ἑαυτῶν πόλεις καὶ 5 κατατίθενται τὰ ὄπλα· Βενιαμίται δὲ (τούτων γὰρ ἦν Ἱεροσόλυμα) τοῖς οἰκίτορσιν αὐτῶν συνεχώρησαν φόρους τελεῖν, καὶ οὕτω πανσάμενοι πάντες οἱ μὲν τοῦ κτείνειν οἱ δὲ κινδυνεύειν, ἐργάζεσθαι τὴν γῆν εὐσκόλουν. τὸ δ' αὐτὸ καὶ αἱ λοιπαὶ φυλαὶ τὴν Βενιαμίτιν μιμησάμεναι ἐποιοῦν, καὶ τοῖς τελουμένοις ἀρκοῦμενοι φόροις ἐπέτρεπον τοῖς Χαναναίοις ἀπολέμοις εἶναι. 20

6 ἢ δὲ Ἐφραΐμου πολιορκουσα Βέθηλα, τέλος οὐδὲν ἄξιον τοῦ χρόνου καὶ τῶν πόνων εὕρισκε τῆς πολιορκίας. οἱ δὲ καίπερ ἀχθόμενοι τῇ καθέδρᾳ προσεκαρτέρουν· ἔπειτα συλλαβόντες τινὰ τῶν ἐν τῇ πόλει προσελθόντα ἐπὶ κομιδῇ τῶν ἀναγκαίων, τινὰς πίστει εἶδοσαν αὐτῷ 25 παραδόντι τὴν πόλιν σώσειν αὐτόν τε καὶ τοὺς συγγενεῖς αὐτοῦ· κακείνος ἐπὶ τούτοις ᾤμνεε τὴν πόλιν αὐτοῖς ἐγχειριεῖν. καὶ ὁ μὲν οὕτω προδοὺς σώζεται μετὰ τῶν οἰκείων, οἱ δὲ ἀποκτείναντες ἅπαντας τοὺς ἐνοικοῦντας εἶχον τὴν πόλιν. 30

7 καὶ μετὰ ταῦτα πρὸς μὲν τοὺς πολεμίους μαλακῶς εἶχον οἱ Ἰσραηλίται, τῆς δὲ γῆς καὶ τῶν ταύτης ἔργων

ἐπεμελοῦντο. τῶν δὲ κατὰ τὸν πλοῦτον αὐτοῖς ἐπιδιδόντων, ὑπὸ τρυφῆς καὶ ἡδονῆς τοῦ κόσμου ὀλιγώρουν, καὶ τῆς πολιτείας τῶν νόμων οὐκέτ' ἦσαν ἀκριβεῖς ἀκροαταί. παροξυνθέν δ' ἐπὶ τούτοις τὸ θεῖον ἀναιρεῖ 5 πρῶτον μὲν ὡς φεῖσαιντο παρὰ τὴν αὐτοῦ γνώμην τῶν Χαναναίων, ἔπειθ' ὡς ἐκεῖνοι χρῆσαιντο πολλῇ κατ' αὐτῶν ὀμότητι καιροῦ λαβόμενοι. οἱ δὲ καὶ πρὸς τὰ παρὰ τοῦ θεοῦ δυσθύμως εἶχον καὶ πρὸς τὸ πολεμεῖν ἀηδῶς, πολλὰ τε παρὰ τῶν Χαναναίων λαβόντες καὶ 10 πρὸς τοὺς πόνους ἤδη διὰ τὴν τρυφὴν ἐκλελυμένοι. καὶ συνέβαινεν ἤδη τὴν ἀριστοκρατίαν διεφθάρθαι, καὶ τὰς γερουσίας οὐκ ἀπεδείκνυσαν οὐδ' ἀρχὴν ἄλλην οὐδεμίαν τῶν πρότερον νενομισμένων, ἦσαν δὲ ἐν τοῖς ἀγροῖς ἡδονῇ τοῦ κερδαίνειν προσδεδεμένοι. καὶ διὰ 15 τὴν πολλὴν ἄδειαν στάσις αὐτοὺς πάλιν καταλαμβάνει δεινὴ, καὶ προήχθησαν εἰς τὸ πολεμεῖν ἀλλήλοις ἐκ τοιαύτης αἰτίας.

Λευίτης ἀνὴρ τῶν δημοτικωτέρων, τῆς Ἐφραΐμου 8 κληρουχίας ὦν καὶ ἐν ἐκείνῃ κατοικῶν, ἄγεται γυναικὶ ἀπὸ Βηθλέμων· τῆς δὲ Ἰούδα φυλῆς τοῦτ' ἐστὶ τὸ χωρίον. ἐρῶν δὲ σφόδρα τῆς γυναικὸς καὶ τοῦ κάλλους αὐτῆς ἠττημένος ἠτύχει, τῶν παρ' ἐκείνης οὐχ ὁμοίαν πειρώμενος. ἀλλοτριῶς δ' αὐτῆς ἐχούσης καὶ διὰ τοῦτο 25 ἔγίνοντο· καὶ τέλος ἡ γυνὴ πρὸς αὐτὰς βαρυνομένη, καταλιποῦσα τὸν ἄνδρα πρὸς τοὺς γονεῖς παραγίνεται μηνὶ τετάρτῳ. χαλεπῶς δὲ φέρων ὁ ἀνὴρ ἐπὶ τῷ ἔρωτι ἦκε πρὸς τοὺς πενθερούς, καὶ διαλυσάμενος τὰς μέμψεις καταλλάττεται πρὸς αὐτήν. καὶ τέσσαρας μὲν ἡμέρας 30 αὐτόθι διαιτᾶται φιλοφρονουμένων αὐτὸν τῶν γονέων, τῇ δὲ πέμπτῃ δόξαν ἀπιέναι πρὸς αὐτὸν περὶ δελίην ἔξεισι· βράδιον γὰρ ἀπέλυον οἱ γονεῖς τὴν θυγατέρα

καὶ τῆς ἡμέρας τριβὴν ἐποιοῦντο. θεράπων δ' αὐτοῖς εἰς εἶπετο, καὶ ὄνος ἦν αὐτοῖς, ἐφ' ἧς ὤχεϊτο τὸ γύναιον. γενομένων δὲ αὐτῶν κατὰ τὰ Ἱεροσόλυμα (σταδίους δ' ἐληλύθεισαν ἤδη τριάκοντα) συνεβούλευεν ὁ θεράπων καταχθῆναι που, μὴ καὶ τι καὶ τῆς νυκτὸς αὐτοὺς 5 ὀδεύοντας καταλάβῃ δύσκολον, καὶ ταῦτα οὐδὲ πόρρω πολεμίων ὄντας, τοῦ καιροῦ πολλάκις ἐπισφαλῆ καὶ ὑποπτα ποιοῦντος καὶ τὰ φίλα. τῷ δ' οὐκ ἤρρεσεν ἢ γνώμη παρ' ἄλλοφύλοις ἀνδράσι ξενοῦσθαι (Χανααναίων γὰρ ἦν ἡ πόλις), ἀλλὰ προελθόντες εἰκοσι στάδια εἰς 10 οἰκίαν ἠξίου κατάργεσθαι πόλιν. καὶ κρατήσας τῆ γνώμη παρῆν εἰς Γαβὰν φυλῆς τῆς Βενιαμίτιδος. ἤδη δὲ ὀψίας οὔσης καὶ μηδενὸς ἐπὶ ξενίαν τῶν κατὰ τὴν ἀγορὰν αὐτὸν παρακαλοῦντος, πρεσβύτης ἐξ ἀγορῶν κατιῶν, τῆς μὲν Ἐφραϊμίτιδος φυλῆς ὧν ἐν δὲ τῇ Γαβᾶ 15 διαιωόμενος, συντυγχάνων αὐτῷ τίς τε ὧν ἦρετο καὶ δι' ἃς αἰτίας στελλόμενος σκότους ἤδη τὰ πρὸς τὸ δεῖπνον αὐτῷ λαμβάνοι. ὁ δὲ Λευίτης μὲν ἔφησεν εἶναι, γύναιον δὲ παρὰ τῶν γονέων ἄγων πρὸς αὐτὸν ἀπιέναι τὴν δ' οἴκησιν ἐδήλωσε τυγχάνειν ἐν τῇ Ἐφραΐμου κλη- 20 ρουχία. ὁ δὲ πρεσβύτης καὶ διὰ τὴν συγγένειαν καὶ διὰ τὸ τὴν αὐτὴν φυλὴν νέμειν, καὶ μὴν διὰ τὴν συντυχίαν, παρ' αὐτὸν ξενισθησόμενον ἤγε. νεανίαι δὲ τινες τῶν Γαβαηνῶν ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς τὸ γύναιον θεασάμενοι καὶ τὴν εὐπρέπειαν θαυμάσαντες, ἐπεὶ παρὰ τῷ πρεσβύτῃ 25 κατηγμένην ἔμαθον, καταφρονησάντες τῆς ἀσθeneίας καὶ τῆς ὀλιγότητος ἦκον ἐπὶ τὰς θύρας. τοῦ δὲ πρεσβύτου παρακαλοῦντος ἀπαλλάττεσθαι καὶ μὴ προσφέρειν βίαν μηδὲ ὕβριν, ἠξίου αὐτὸν παρασχόντα τὴν ξένην πραγμάτων ἀπηλλάχθαι. ὡς δὲ συγγενῆ τε λέγοντος 30 καὶ Λευίτην τοῦ πρεσβύτου, καὶ δράσειν αὐτοὺς δεινὰ ὑπ' ἠδονῆς εἰς τοὺς νόμους ἐξαμαρτάνοντας, ὠλιγόρου

τοῦ δικαίου καὶ κατερέλων, ἠπείλουν δὲ ἀποκτείνειν αὐτὸν ἐμποδίζοντα ταῖς ἐπιθυμίαις αὐτῶν, εἰς ἀνάγκην περιηγμένος καὶ μὴ βουλόμενος τοὺς ξένους περιδεῖν ὕβρισθέντας, τῆς ἑαυτοῦ θυγατρὸς αὐτοῖς παρεχώρει, 5 πληρώσειν τε τὴν ἐπιθυμίαν αὐτοὺς λέγων νομιμώτερον δίχα τῆς εἰς τοὺς ξένους ὕβρεως, αὐτὸς τε μηδὲν ἀδικήσειν οὓς ὑπεδέξατο τούτῳ τῷ τρόπῳ νομίζων. ὡς δ' οὐδὲν τῆς σπουδῆς τῆς ἐπὶ τὴν ξένην ἐνεδίδοσαν, ἀλλ' ἐνέκειντο ταύτην παραλαβεῖν ἀξιοῦντες, ὁ μὲν ἐκέ- 10 τευε μηδὲν τολμᾶν παράνομον, οἱ δ' ἄρπασάμενοι καὶ προσθέμενοι μᾶλλον τῷ βιαίῳ τῆς ἠδονῆς ἀπήγαγον πρὸς αὐτοὺς τὴν γυναῖκα, καὶ δι' ὅλης τῆς νυκτὸς ἐμπλησθέντες τῆς ὕβρεως ἀπέλυσαν περὶ ἀρχομένην ἡμέραν. ἢ δὲ τεταλαιπωρημένη τοῖς συμβεβηκόσι παρῆν 15 ἐπὶ τὴν ξενίαν, καὶ ὑπὸ λύπης ὧν ἐπεπόνθει καὶ τοῦ μὴ τολμᾶν ὑπ' ἀσχύνης εἰς ὕψιν ἐλθεῖν τάνδρι (τοῦτον γὰρ μάλιστα τοῖς γεγενημένοις ἔχειν ἀνιάτως ἐλογίζετο) καταπεσοῦσα τὴν ψυχὴν ἀφίησιν. ὁ δὲ ἀνὴρ αὐτῆς οἰόμενος ὕπνῳ βαθεῖ κατεσχῆσθαι τὴν γυναῖκα καὶ μηδὲν 20 σκυθρωπὸν ὑφορώμενος, ἀνεγείρειν ἐπειράτο, παραμυθήσασθαι διεγνωκῶς, ὡς οὐκ ἐξ ἐκουσίου γνώμης αὐτὴν παράσχοι τοῖς καθυβρίσασιν, ἀλλ' ἄρπασαμένων ἐπὶ τὴν ξενίαν αὐτῶν. ὡς δὲ τελευτήσασαν ἔμαθεν, σωφρόνως πρὸς τὸ μέγεθος τῶν κακῶν ἐπιθέμενος τῷ 25 κτήνῃ νεκρὰν τὴν γυναῖκα κομίζει πρὸς αὐτόν, καὶ διελὼν αὐτὴν κατὰ μέλος εἰς μέρη δώδεκα διέπεμψεν εἰς ἐκάστην φυλὴν, ἐντειλάμενος τοῖς κομίζουσι λέγειν τοὺς αἰτίους τῆς τελευτῆς τῆς γυναικὸς καὶ τὴν παροιμίαν ταῖς φυλαῖς.

30 οἱ δὲ ὑπὸ τε τῆς ὕψεως καὶ τῆς ἀκοῆς τῶν βεβια- 9 σμένων κακῶς διατεθέντες, πρότερον οὐδενὸς τοιοῦτου πεῖραν εἰληφότες, ὑπ' ὄργης ἀκράτου καὶ δικαίας εἰς

τὴν Σιλοῦν συλλεγόντες καὶ πρὸ τῆς σκηνῆς ἀθροισθέν-
 τες εἰς ὄπλα χωρεῖν εὐθὺς ᾤρηθητο καὶ χρῆσασθαι τοῖς
 Γαβαηνοῖς ὡς πολεμίοις. ἐπέσχε δ' αὐτοὺς ἡ γερουσία,
 πείσασα μὴ δεῖν ὀξέως οὕτω πρὸς τοὺς ὁμοφύλους ἐκ-
 φέρειν πόλεμον πρὶν ἢ λόγοις διαλεχθῆναι περὶ τῶν 5
 ἐγκλημάτων, τοῦ νόμου μὴδ' ἐπὶ τοὺς ἀλλοτρίους ἐφιέν-
 τος δίχα πρεσβείας καὶ τοιαύτης πρὸς τὸ μετανοῆσαι
 πείρας τοὺς δόξαντας ἀδικεῖν στρατιὰν ἀγαγεῖν. καλῶς
 οὖν ἔχειν τῷ νόμῳ πειθομένους πέμψαι πρὸς τοὺς Γα-
 βαηνοὺς ἐξαιτοῦντας τοὺς αἰτίους, καὶ παρεχομένων 10
 μὲν ἀρκεῖσθαι τῇ τούτων κολάσει, καταφρονησάντων δὲ
 τότε τοῖς ὄπλοις αὐτοὺς ἀμύνασθαι. πέμπουσιν οὖν
 πρὸς τοὺς Γαβαηνοὺς κατηγοροῦντες τῶν νεανίσκων τὰ
 περὶ τὴν γυναικᾶ, καὶ πρὸς τιμωρίαν αἰτοῦντες τοὺς
 δράσαντας μὲν οὐ νόμιμα, γενομένους δὲ δικαίους ἀντ' 15
 αὐτῶν ἐκείνων ἀποθανεῖν. οἱ δὲ Γαβαηνοὶ οὕτε τοὺς
 νεανίσκους ἐξέδοσαν, καὶ δεινὸν ἀλλοτρίοις ὑπακούειν
 προστάγμασιν ἠγοῦντο πολέμου φόβῳ, μηδενὸς ἀξιοῦν-
 τες εἶναι χείρους ἐν τοῖς ὄπλοις μήτε διὰ πλήθος μήτε
 δι' εὐφυλίαν. ἦσαν δὲ ἐν παρασκευῇ μεγάλη μετὰ καὶ 20
 τῶν ἄλλων φυλετῶν· συναπενοήθησαν γὰρ αὐτοῖς ὡς
 ἀμυνόμενοι βιάζομένους.

10 ὡς δὲ τοιαῦτα ἠγγέλθη τοῖς Ἰσραηλίταις τὰ πικρὰ
 τῶν Γαβαηνῶν, ὄρκους ποιοῦνται μηδένα σφῶν ἀνδρὶ
 Βενιαμίτῃ δῶσειν πρὸς γάμον θυγατέρα, στρατεύσειν 25
 τε ἐπ' αὐτούς, μᾶλλον αὐτοῖς δι' ὀργῆς ὄντας ἢ τοῖς
 Χαναναίοις τοὺς προγόνους ἡμῶν παρειλήφαμεν γενο-
 μένους. παραχοῆμά τε ἐξῆγον ἐπ' αὐτοὺς τὸ στρατόπε-
 δον μυριάδας τεσσαράκοντα ὀπλιτῶν, Βενιαμιτῶν δ'
 ὀπλιτικὸν ἦν δισμυρίων καὶ πεντακισχιλίων καὶ ἑξακο- 30
 σίων, ὧν ἦσαν εἰς πεντακοσίους ταῖς λαλαῖς τῶν χειρῶν
 σφενδονῶν ἄριστοι· ὥστε καὶ μάχης πρὸς τῇ Γαβᾶ γε-

νομένης τρέπουσιν οἱ Βενιαμίται τοὺς Ἰσραηλίτας, ἄν-
 δρες τε πίπτουσιν ἐξ αὐτῶν εἰς δισμυρίους καὶ δισχι-
 λίους. ἐφθάρησαν δὲ ἴσως ἂν καὶ πλείονες, εἰ μὴ νυξ
 αὐτοὺς ἐπέσχε καὶ διέλυσε μαχομένους. καὶ οἱ μὲν Βεν-
 5 ιαμίται χαίροντες ἀνεχώρουν εἰς τὴν πόλιν, οἱ δ' Ἰσραη-
 λίται καταπεπληγότες ὑπὸ τῆς ἥττης εἰς τὸ στρατόπε-
 δον. τῇ δ' ἐπιούσῃ πάλιν συμβαλόντων οἱ Βενιαμίται
 κρατοῦσι, καὶ θνήσκουσι τῶν Ἰσραηλιτῶν ὀκτακισχίλιοι
 καὶ μύριοι, καὶ δείσαντες τὸν φόνον ἐξέλιπον τὸ στρα-
 10 τόπεδον. παραγενόμενοι δὲ εἰς Βέθηλα πόλιν ἔγγιστα
 κειμένην, καὶ νηστεύσαντες κατὰ τὴν ὑστεραίαν τὸν
 θεὸν ἐκέτεον διὰ Φινεέσου τοῦ ἀρχιερέως παύσασθαι
 τῆς ὀργῆς τῆς πρὸς αὐτούς, καὶ ταῖς δυσὶν αὐτῶν ἥτ-
 15 ταις ἀρκεσθέντα δοῦναι νίκην καὶ κράτος κατὰ τῶν πο-
 λεμίων. ὁ δὲ θεὸς ἐπαγγέλλεται ταῦτα διὰ Φινεέσου
 προφητεύσαντος.

ποιήσαντες οὖν τὴν στρατιὰν δύο μέρη, τὴν μὲν 11
 ἡμίσειαν προλοχίζουσι νυκτὸς περὶ τὴν πόλιν, οἱ δ'
 ἡμίσεις συνέβαλλον τοῖς Βενιαμίταις, ὑπεχώρουν τε
 20 ἐγκειμένων. καὶ ἐδίωκον οἱ Βενιαμίται, οἱ τῶν
 Ἑβραίων ὑποφευγόντων ἡρέμα καὶ ἐπὶ πολὺ, θελόντων
 εἰς ἅπαν αὐτοὺς ἐξελεῖν, ἀναχωροῦσιν εἶποντο, ὡς
 καὶ τοὺς ἐν τῇ πόλει πρεσβύτας καὶ νέους ὑπολειφθέν-
 τας δι' ἀσθένειαν συνεκδραμεῖν αὐτοῖς, πανσυδὶ βου-
 25 λόμενος χειρῶσασθαι τοὺς πολεμίους. ὡς δὲ πολὺ τῆς
 πόλεως ἀπέσχον, ἐπαύσαντο μὲν φεύγοντες οἱ Ἑβραῖοι,
 ἐπιστραφέντες δ' ἴστανται πρὸς μάχην, καὶ τοῖς ἐν ταῖς
 ἐνέδραις οὔσι τὸ σημεῖον αἴρουσιν ὃ συνέκειτο. οἱ δ'
 30 ἕξαστάντες μετὰ βοῆς ἐπήεσαν τοῖς πολεμίοις. οἱ δὲ
 ἅμα τε ἠπατημένους αὐτοὺς ἤσθηντο καὶ ἐν ἀμηχανία
 συνειστήκεσαν· καὶ εἷς τι κοῖλον συνελαθέντας καὶ φα-
 ραγγῶδες χωρίον περιστάντες κατηκόντισαν, ὥστε πάν-

τας διαφθαρήναι πλὴν ἑξακοσίων. οὗτοι δὲ συστραφέν-
τες καὶ πυκνώσαντες ἑαυτούς, καὶ διὰ μέσων ὠσάμενοι
τῶν πολεμίων, ἔφυγον ἐπὶ τὰ πλησίον ὄρη, καὶ κατα-
σχόντες ἰδρύθησαν. οἱ δ' ἄλλοι πάντες περὶ δισμυρίους
ἦντες καὶ πεντακισχιλίους ἀπέθανον. οἱ δὲ Ἰσραηλῖται
5 τὴν τε Γαβὰν ἐμπιπρᾶσι καὶ τὰς τε γυναικας καὶ τῶν
ἀρρένων τοὺς μὴ ἐν ἀκμῇ διεκρήσαντο, τὰς τε ἄλλας
τῶν Βενιαμινῶν πόλεις ταῦτά θρωῖσιν. οὕτω τε ἦσαν
παρωρισμένοι ὡς καὶ Ἰάβισον, τῆς Γαλαδίτιδος οὖσαν,
ὅτι μὴ συμμαχήσειεν αὐτοῖς κατὰ τῶν Βενιαμινῶν, πέμ- 10
ψαντες μυρίους καὶ δισχιλίους ἐκ τῶν τάξεων ἐκέλευσαν
ἀνελεῖν. καὶ φονεύουσι τὸ μάχιμον τῆς πόλεως οἱ πεμ-
φθέντες σὺν τέκνοις καὶ γυναιξί, πλὴν τετρακοσίων
παρθένων. ἐπὶ τοσοῦτον ὑπ' ὀργῆς προήχθησαν, τῷ
κατὰ τὴν γυναικα πάθει προσλαβόντες καὶ τὸ κατὰ τὴν 15
ἀναίρεσιν τῶν ὀπλιτῶν.

12 μετάνοια δ' αὐτοὺς λαμβάνει τῆς τῶν Βενιαμινῶν
συμφορᾶς, καὶ νηστεῖαν ἐπ' αὐτοῖς προέθεντο, καίτοι
δίκαια παθεῖν αὐτοὺς ἀξιοῦντες εἰς τοὺς νόμους ἑξα-
μαρτάνοντας. καὶ τοὺς διαφυγόντας αὐτῶν ἑξακοσίους 20
διὰ πρεσβευτῶν ἐκάλουν· καθίδρυντο δὲ ἐπὶ πέτρας
τινὸς Ροᾶς καλουμένης κατὰ τὴν ἔρημον. οἱ δὲ πρέ-
σβεις, ὡς οὐκ ἐκείνοις τῆς συμφορᾶς μόνοις γεγενημέ-
νης ἀλλὰ καὶ αὐτοῖς τῶν συγγενῶν ἀπολωλότων ὀδυ-
ρόμενοι, πράως ἐπειθον φέρειν καὶ συνελθεῖν εἰς 25
ταῦτό, καὶ μὴ παντελῆ τῆς Βενιαμινίτιδος φυλῆς ὀλε-
θρον τό γε ἐπ' αὐτοῖς καταψηφίσασθαι. “συγχωροῦμεν
δὲ ὑμῖν” ἔλεγον “τὴν ἀπάσης τῆς φυλῆς γῆν καὶ λείαν
ὄσσην ἀπάγειν δυνηθεῖν τε.” οἱ δέ, τῶν καθ' ἑαυτούς
θεοῦ ψήφω γεγονότων καὶ κατ' ἀδικίαν τὴν αὐτῶν, 30
γνωσιμαχῆσαντες κατήεσαν εἰς τὴν πάτριον φυλὴν πει-
θόμενοι τοῖς προκαλουμένοις. οἱ δ' Ἰσραηλῖται γυναι-

κας αὐτοῖς τὰς τετρακοσίας ἔδωσαν παρθένους τὰς Ἰαβί-
τιδας, περὶ δὲ τῶν διακοσίων ἐσκόπουν ὅπως κάκεινοι
γυναικῶν εὐπορήσαντες παιδοποιῶνται. γεγενημένων
δ' αὐτοῖς ὄρκων ὥστε μηδενὶ Βενιαμινίτη συνοικῆσαι
5 θυγατέρα, πρὸ τοῦ πολέμου, οἱ μὲν ὀλιγοῦν συνε-
βούλευον τῶν ὁμοιοσμένων ὡς ὑπ' ὀργῆς ὁμόσαντες,
οὐ γνώμη καὶ κρίσει, τῷ δὲ θεῷ μηδὲν ἐναντίον ποιή-
σειν εἰ φυλὴν ὅλην κινδυνεύσασαν ἀπολέσθαι σῶσαι
δυνηθεῖεν, τὰς τε ἐπιτοκίας οὐχ ὅταν ὑπὸ ἀνάγκης γέ-
10 νωνται χαλεπὰς εἶναι καὶ ἐπισφαλεῖς, ἀλλ' ὅταν ἐν κα-
κουργίᾳ τολμηθῶσι· τῆς δὲ γερουσίας πρὸς τὸ τῆς
ἐπιτοκίας ὄνομα σχετλιασάσης, ἔφη τις τούτοις τε γυ-
ναικῶν εὐπορίαν ἔχειν εἰπεῖν καὶ τηρήσειν τὸν ὄρκον.
ἐρομένου δὲ τὴν ἐπίνοιαν, “ἡμῖν” εἶπε “τρὶς τοῦ ἔτους
15 εἰς Σηλῶν συνοῦσιν ἔπονται κατὰ πανήγυριν αἱ γυναῖ-
κες καὶ αἱ θυγατέρες· τούτων κατὰ ἀρπαγὴν ἐφείσθω
γαμεῖν Βενιαμινίταις ἄς ἂν δυνηθεῖεν, ἡμῶν οὔτε προ-
τρεπομένων οὔτε κωλύοντων. πρὸς δὲ τοὺς πατέρας
αὐτῶν δυσχεραίνοντας καὶ τιμωρίαν λαμβάνειν ἀξιοῦν-
20 τας φήσομεν αὐτοὺς αἰτίους, φυλακῆς ἀμελήσαντας τῶν
θυγατέρων, ὅτι τε δεῖ τῆς ὀργῆς ἐπὶ Βενιαμινίταις ὑφεί-
ναι, χροισαμένους αὐτῇ θάπττον καὶ ἀμέτρως.” καὶ οἱ
μὲν τούτοις πεισθέντες ψηφίζονται τὸν διὰ τῆς ἀρπα-
γῆς γάμον τοῖς Βενιαμινίταις, ἐνστάσης δὲ τῆς ἑορτῆς οἱ
25 μὲν διακόσιοι, κατὰ δύο καὶ τρεῖς, πρὸ τῆς πόλεως ἐνή-
δρευον παρεσομένης τὰς παρθένους ἐν τε ἀμπελῶσι καὶ
χωρίοις ἐν οἷς λήσειν ἔμελλον, αἱ δὲ μετὰ παιδιᾶς, οὐ-
δὲν ὑφορώμεναι τῶν μελλόντων, ἀφυλάκτως ᾤδενον,
οἱ δὲ σκεδασθεισῶν εἶχοντο ἑξακαστάντες. καὶ οὗτοι
30 μὲν οὕτω γαμήσαντες ἐπ' ἔργα τῆς γῆς ἐχώρησαν, καὶ
πρόνοιαν ἐποίησαντο πάλιν εἰς τὴν προτέραν εὐδαιμο-
νίαν ἐπανελθεῖν. Βενιαμινῶν μὲν οὖν ἡ φυλὴ κινδυ-

νεύσασα τελείως ἐκφθαρῆναι, τῷ προειρημένῳ τρόπῳ κατὰ τὴν Ἰσραηλιτῶν σοφίαν σώζεται, ἤνθησέ τε παραχοῆμα καὶ ταχεῖαν εἰς τε τὸ πλῆθος καὶ τὰ ἄλλα πάντα ἐποίησατο τὴν ἐπίδοσιν.

3 οὗτος μὲν οὖν ὁ πόλεμος οὕτω παύεται· ὅμοια δὲ 5
τούτοις παθεῖν καὶ τὴν Δαυίτιν συνέβη φυλήν, ἐξ αἰτίας τοιαύτης εἰς τοῦτο προαχθεῖσαν. τῶν Ἰσραηλιτῶν ἐκλελοιπότων ἤδη τὴν ἐν τοῖς πολέμοις ἄσκησιν καὶ πρὸς τοῖς ἔργοις ὄντων τῆς γῆς, Χαναναῖοι καταφρονήσαντες αὐτῶν συνεποίησαντο δύναμιν, οὐδὲν μὲν αὐτοὶ πεῖ- 10
σεσθαι προσδοκῶντες, ὡς δὲ βεβαίαν τὴν τοῦ ποιήσειν κακῶς τοὺς Ἑβραίους ἐλπίδα λαβόντες, ἐπ' ἀδείας τὸ λοιπὸν οἰκεῖν τὰς πόλεις ἤξίουν. ἄρματα τε οὖν συμπαρεσκευάζοντο καὶ τὸ ὀπλιτικὸν συνεκρότου, αἶ τε πόλεις αὐτῶν συνεφρόνου, καὶ τῆς Ἰούδα φυλῆς τὴν 15
Ἀσκάλωνα καὶ Ἀκκάρωνα παρεσπάσαντο, ἄλλας τε πολλὰς τῶν ἐν τῷ πεδίῳ, καὶ Δαυίτας εἰς τὸ ὄρος ἠνάγκασαν συμφυγεῖν, οὐδὲ ὀλίγον αὐτοῖς ἐπιβατὸν τοῦ πεδίου καταλιπόντες. οἱ δ' οὔτε πολεμεῖν ὄντες ἱκανοὶ γῆν τε οὐκ ἔχοντες ἀρκοῦσαν πέμπουσιν ἐξ αὐτῶν πέντε 20
ἄνδρας εἰς τὴν μεσόγειον, κατοπομένους γῆν εἰς ἣν μετοικίσαιντο. οἱ δ' οὐ πόρρω τοῦ Λιβάνου ὄρους καὶ ἐλάσσονος Ἰορδάνου τῶν πηγῶν, κατὰ τὸ μέγα πεδίου Σιδῶνος πόλεως, ὁδὸν ἡμέρας μιᾶς προελθόντες, καὶ κατασκεψάμενοι γῆν ἀγαθὴν καὶ πᾶμφορον, σημαίνουσι 25
τοῖς αὐτῶν, οἱ δ' ὀρμηθέντες στρατῷ κίτρουσιν αὐτόθι πόλιν Δάνα, ὁμώνυμον τῷ Ἰακώβου παιδί, φυλῆς δ' ἐπώνυμον τῆς αὐτῶν.

2 τοῖς δ' Ἰσραηλίταις προύβαινεν ὑπὸ τε ἀπειρίας τοῦ πονεῖν τὰ κακὰ καὶ ἀπὸ τῆς περὶ τὸ θεῖον ὀλιγο- 30
ρίας· μετακινήθεντες γὰρ ἅπαξ τοῦ κόσμου τῆς πολιτείας, ἐπεφέροντο πρὸς τὸ καθ' ἡδονὴν καὶ βούλησιν

ἰδίαν βιοῦν, ὡς καὶ τῶν ἐπιχωριαζόντων παρὰ τοῖς Χαναναίοις ἀναπλίπλασθαι κακῶν. ὀργίζεται τοίνυν αὐτοῖς ὁ θεός, καὶ ἦν σὺν πόνοις μυρίοις εὐδαιμονίαν ἐκτίησαντο, ταύτην ἀπέβαλον διὰ τρυφῆν. στρατεύσαν- 5
τος γὰρ ἐπ' αὐτοὺς Χουσάρθου τοῦ τῶν Ἀσσυρίων βασιλέως, πολλοὺς τε τῶν παραταξαμένων ἀπόλεσαν καὶ πολιορκούμενοι κατὰ κράτος ἠρέθησαν. εἰσὶ δ' οἱ διὰ φόβου ἐκουσίως αὐτῷ προσεχώρησαν, φόρους τε τοῦ δυνατοῦ μείζονας ἐπιταγέντες ἐτέλουν καὶ ὕβρεις παν- 10
τοίας ὑπέμενον ἕως ἐτῶν ὀκτώ. μεθ' ἃ τῶν κακῶν οὕτως ἠλευθερώθησαν.

τῆς Ἰούδα φυλῆς τις Ὀθνίηλος τοῦνομα, Κενέζου 3
υἱός, δραστήριος ἀνὴρ καὶ τὸ φρόνημα γενναῖος, χρησθὲν αὐτῷ μὴ περιορᾶν ἐν τοιαύτῃ τοὺς Ἰσραηλίτας 15
ἀνάγκη κειμένους ἀλλ' εἰς ἐλευθερίαν αὐτοὺς ἐξαιρεῖσθαι τολμᾶν, παρακλευσάμενος συλλαμβάνεσθαι τῶν κινδύνων τινὰς αὐτῷ (ὀλίγοι δ' ἦσαν οἷς αἰδῶς ἐπὶ τοῖς τότε παροῦσιν ἐτύγγανε καὶ προθυμία μεταβολῆς) πρῶτον μὲν τὴν παρ' αὐτοῖς οὖσαν φρουρὰν τοῦ Χουσάρ- 20
θου διαφθείρει, προσγενομένων δὲ πλείονων τῶν συναγωνιζομένων ἐκ τοῦ μὴ διαμαρτεῖν περὶ τὰ πρῶτα τῆς ἐπιχειρήσεως μάχην τοῖς Ἀσσυρίοις συνάπτουσι, καὶ πρὸς τὸ παντελὲς αὐτοὺς ἀπωσάμενοι περαιουῦσθαι τὸν 25
Εὐφράτην ἐβιάζοντο. Ὀθνίηλος δέ, ὡς ἔργῳ πείραν αὐτοῦ δεδωκώς τῆς ἀνδραγαθίας, γέρας ὑπὲρ αὐτῆς λαμβάνει παρὰ τοῦ πλήθους ἀρχὴν, ὥστε κρίνειν τὸν λαόν. καὶ ἄρξας ἐπ' ἔτη τεσσαράκοντα καταστρέφει τὸν βίον.

τελευτήσαντος δὲ τούτου πάλιν τὰ τῶν Ἰσραηλιτῶν 4
ὑπὸ ἀναρχίας ἐνόσει πράγματα, καὶ τῷ μὴ διὰ τιμῆς 30
ἄγειν τὸν θεὸν μηδὲ τοῖς νόμοις ὑπακούειν ἔτι μᾶλλον ἔκακουντο, ὡς καταφρονήσαντα αὐτῶν τῆς ἀκοσμίας

τῆς κατὰ τὴν πολιτείαν Ἐγλαῶνα τὸν τῶν Μωαβιτῶν βασιλέα πόλεμον πρὸς αὐτοὺς ἐξενεργεῖν, καὶ πολλαῖς μάχαις αὐτῶν κρατήσαντα καὶ τοὺς φρουρήματι τῶν ἄλλων διαφέροντας ὑποτάξαντα πρὸς τὸ παντελὲς αὐτῶν τὴν δύναμιν ταπεινῶσαι, καὶ φόρους αὐτοῖς ἐπιτάξαι 5 τελεῖν. καθιδρῦσας δ' αὐτῷ ἐν Ἱεριχοῦντι βασιλείου, οὐδὲν τῆς εἰς τὸ πλήθος κακώσεως παρέλιπεν εἰς τε πενίαν αὐτοὺς κατέστησεν, εἰς ὀκτωκαίδεκα ἔτη. λαβῶν δ' οἶκτον ὁ θεὸς τῶν Ἰσραηλιτῶν ἐφ' οἷς ἔπασχον, καὶ ταῖς ἱκεταῖαις αὐτῶν ἐπικλασθεῖς, ἀπήλλαξε τῆς ὑπὸ 10 τοῖς Μωαβίταις ὕβρεως. ἠλευθερώθησαν δὲ τῷ τρόπῳ τούτῳ.

2 τῆς Βενιαμίτιδος φυλῆς νεανίας, Ἡούδης μὲν τοῦνομα Γηρὰ δὲ πατρός, τολμηθεῖς τε ἀνδρειότατος καὶ τῷ σώματι πρὸς τὰ ἔργα χρήσασθαι δυνατώτατος, τῶν χει- 15 ρῶν τὴν ἀριστερὰν ἀμείνων καὶ ἀπ' ἐκείνης τὴν ἄπασαν ἰσχὺν ἔχων, κατῴκει μὲν ἐν Ἱεριχοῦντι καὶ αὐτός, συνήθης δὲ γίνεται τῷ Ἐγλαῶνι, δωρεαῖς αὐτὸν θεραπέυων καὶ ὑπερχόμενος, ὡς διὰ τοῦτο καὶ τοῖς περὶ τὸν βασιλέα προσφιλεῖ τυγχάνειν αὐτόν. καὶ ποτε σὺν δυσίν 20 οἰκέταις δῶρα τῷ βασιλεῖ φέρων ξιφίδιον κρύφα τῷ δεξιῷ σκέλει περιδησάμενος εἰσῆγει πρὸς αὐτόν· ὦρα δ' ἦν θέρους, καὶ τῆς ἡμέρας ἤδη μεσουσῆς ἀνεῖντο αἱ φυλακαί, ὑπὸ τε τοῦ καύματος καὶ πρὸς ἄριστον τετραμμένων. δοὺς οὖν τὰ δῶρα τῷ Ἐγλαῶνι ὁ νεανίσκος 25 (διέτριβε δ' ἐν τινι δωματίῳ δεξιῶς πρὸς θέρος ἔχοντι) πρὸς ὁμιλίαν ἐτάραπετο. μόνου δ' ἦσαν, τοῦ βασιλέως καὶ τοὺς ἐπεισιόντας τῶν θεραπόντων ἀπιέναι κελεύσαντος διὰ τὸ πρὸς Ἡούδην ὁμιλεῖν. καθῆστο δὲ ἐπὶ θρόνου, καὶ δέος εἰσῆγει τὸν Ἡούδην μὴ διαμάρτη καὶ 30 μὴ δῶ καιρίαν πληγὴν. ἀνίστησιν οὖν αὐτόν, ὄναρ εἰπὼν ἔχειν ἐκ προστάγματος αὐτῷ δηλωῶσαι τοῦ θεοῦ.

καὶ ὁ μὲν πρὸς τὴν χάραν τὴν τοῦ ὀνειράτος ἀνεπήδησεν ἀπὸ τοῦ θρόνου, πλήξας δ' αὐτόν ὁ Ἡούδης εἰς τὴν καρδίαν καὶ τὸ ξιφίδιον ἐγκαταλιπὼν ἔξεισι προσκλίνας τὴν θύραν. οἱ τε θεράποντες ἠρέμουν, εἰς ὕπνον τετράφθαι 5 νομίζοντες τὸν βασιλέα. ὁ δὲ Ἡούδης τοῖς Ἱεριχοῦν- 3 τίοις ἀποσημαίνων κρυπτῶς παρεκάλει τῆς ἐλευθερίας ἀντιλαμβάνεσθαι. οἱ δὲ ἀσμένως τοῦτ' ἀκούσαντες αὐτοῖ τε εἰς τὰ ὄπλα ἤεσαν καὶ διέπεμπον εἰς τὴν χάραν τοὺς ἀποσημαίνοντας κέρασιν ὄτων· τούτοις γὰρ συγκα- 10 λειν τὸ πλήθος πάτριον ἦν. οἱ δὲ περὶ τὸν Ἐγλαῶνα πολὺν μὲν χρόνον ἠγνούουν τὸ συμβεβηκὸς αὐτῷ πάθος· ἐπεὶ δὲ πρὸς ἐσπέραν ἦν, δείσαντες μὴ τι νεώτερον εἴη περὶ αὐτὸν γεγονός, εἰσῆλθον εἰς τὸ δωμάτιον, καὶ νεκρὸν εὐρόντες ἐν ἀμηχανίᾳ καθειστήκεισαν. καὶ πρὶν τὴν 15 φρουρὰν συστραφῆναι, τὸ τῶν Ἰσραηλιτῶν αὐτοῖς ἐπέρχεται πλήθος. καὶ οἱ μὲν παραχρῆμα ἀναιροῦνται, οἱ δὲ εἰς φυγὴν τρέπονται ὡς ἐπὶ τὴν Μωαβίτιν σωθησόμενοι· ἦσαν δὲ ὑπὲρ μυρίου. καὶ Ἰσραηλιταὶ προκατεληφότες τοῦ Ἰορδάνου τὴν διάβασιν, διώκοντες 20 ἔκτεινον, καὶ κατὰ τὴν διάβασιν πολλοὺς αὐτῶν ἀναιροῦσιν, διέφυγέ τε οὐδὲ εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν. καὶ οἱ μὲν Ἑβραῖοι τούτῳ τῷ τρόπῳ τῆς ὑπὸ τοῖς Μωαβίταις δουλείας ἀπηλλάγησαν· Ἡούδης δὲ ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης τιμηθεὶς τοῦ πλήθους παντὸς ἠγεμονία, τελευτᾷ τὴν 25 ἀρχὴν ἔτεσιν ὀγδοήκοντα κατασχών, ἀνὴρ καὶ δίχα τῆς προειρημένης πράξεως ἐπαίνου δίκαιος τυγχάνειν. καὶ μετὰ τούτου Σανάγαρος ὁ Ἀνάθου παῖς αἰρεθεὶς ἄρχειν ἐν τῷ πρώτῳ τῆς ἀρχῆς ἔτει κατέστρεψε τὸν βίον.

Ἰσραηλιταὶ δὲ πάλιν (οὐδὲν γὰρ ἐπὶ διδαχῇ τοῦ 5 κρείττονος ἐλάμβανον τῶν πρότερου ἠτυχημένων ὑπὸ [τε] τοῦ μῆτε σέβειν τὸν θεὸν μῆθ' ὑπακούειν τοῖς νόμοις), πρὶν ἢ καὶ τῆς ὑπὸ Μωαβίταις ἀναπνεῦσαι δου-

λείας πρὸς ὀλίγον, ὑπὸ Ἰαβίνου τοῦ τῶν Χαναναίων βασιλέως καταδουλοῦνται. οὗτος γὰρ ἐξ Ἀσώρου πόλεως ὀρμώμενος (αὕτη δ' ὑπέρεκειται τῆς Σεμεχωνίτιδος λίμνης) στρατοῦ μὲν ὀπλιτῶν τριάκοντα ἔτρεφε μυριάδας, μυρίους δὲ ἱππέας, τρισχιλίων δὲ ἄρμάτων ἠνύπο- 5 ρει. ταύτης οὖν στρατηγῶν τῆς δυνάμεως ὁ Σισάρης, τιμῆς τῆς πρώτης παρὰ τῷ βασιλεῖ τυγχάνων, συνελθόντας πρὸς αὐτὸν τοὺς Ἰσραηλίτας ἐκάκωσε δεινῶς, ὥστε αὐτοῖς ἐπιτάξαι τελεῖν φόρους.

2 εἰκοσι μὲν οὖν ἔτη ταῦτα πάσχοντες ἦνυσαν, μήτε 10 αὐτοὶ φρονεῖν ὑπὸ τῆς δυστυχίας ὄντες ἀγαθοί, καὶ τοῦ θεοῦ πλείονι χρόνῳ δαμάσαι θέλοντος αὐτῶν τὴν ὕβριν καὶ τὴν περὶ αὐτὸν ἀγνωμοσύνην, ἵνα μεταθέμενοι τοῦ λοιποῦ σωφρονῶσι, διδαχθέντες τὰς συμφορὰς αὐτοῖς ἐκ τῆς περιφρονήσεως τῶν νόμων ὑπάρξαι. Δεβώραν δέ 15 τινα προφήτιν (μέλισσαν δὲ σημαίνει τοῦνομα κατὰ τὴν Ἑβραίων γλῶσσαν) ἐκέτεον δεηθῆναι τοῦ θεοῦ λαβεῖν οἶκτον αὐτῶν καὶ μὴ περιιδεῖν ἀπολλυμένους αὐτοὺς ὑπὸ Χαναναίων. ὁ δὲ θεὸς ἐπένευσε σωτηρίαν αὐτοῖς, καὶ στρατηγὸν αἰρεῖται Βάρακον τῆς Νεφθαλίτιδος ὄντα 20 φυλῆς. Βάρακος δὲ ἐστὶν ἀστραπή κατὰ τὴν Ἑβραίων γλῶσσαν. μεταπεμφαμένη δ' ἡ Δεβώρα τὸν Βάρακον, 3 ἐπιλέξαντα τῶν νέων μυρίους ἐκέλευσε χωρεῖν ἐπὶ τοὺς πολεμίους· ἀποχορῆσαι γὰρ τοσοῦτους, τοῦ θεοῦ προειρηκότος καὶ νίκην ἐπισημῆσαντος. Βαράκου δὲ φασί- 25 νου οὐ στρατηγήσειν μὴ ἀκείνης αὐτῷ συστρατηγούσης, ἀγανακτήσασα "σὺ μὲν" εἶπε "γυναῖκα παραχωρεῖς ἀξιώματος ὃ σοὶ δέδωκεν ὁ θεός, ἐγὼ δὲ οὐ παραιτοῦμαι." καὶ συναθροίσαντες μυρίους ἐστρατοπεδεύσαντο πρὸς Ἰταβυρίφ τῷ ὄρει. ἀπήντα δὲ αὐτοῖς ὁ Σισάρης τοῦ βα- 30 σιλέως κελεύσαντος, καὶ στρατοπεδεύονται τῶν πολεμίων οὐκ ἄπωθεν. τοὺς δ' Ἰσραηλίτας καὶ τὸν Βάρα-

κον καταπλαγέντας τὸ πλῆθος τῶν πολεμίων καὶ ἀναχωρεῖν διεγνώκοντας ἡ Δεβώρα κατείχε, τὴν συμβολὴν ποιεῖσθαι κατ' ἐκείνην κελεύουσα τὴν ἡμέραν· νικήσειν γὰρ αὐτοὺς καὶ συλλήψεσθαι τὸν θεόν. συνήεσαν οὖν, 4 5 καὶ προσμιγνόντων αὐτῶν χειμῶν ἐπιγίνεται μέγας καὶ ὕδωρ πολὺ καὶ χάλαξα, τὸν τε ὑετὸν κατὰ πρόσωπον ἤλαννε τῶν Χαναναίων ἄνεμος, ταῖς ὕψεσιν αὐτῶν ἐπισκοτῶν ὡς τὰς τοξείας ἀχρήστους αὐτοῖς εἶναι καὶ τὰς σφενδόνας· οἱ τε ὀπλιταὶ διὰ τὸ κρύος χρῆσθαι τοῖς 10 ξίφεσιν οὐκ εἶχον. τοὺς δ' Ἰσραηλίτας ἤττον τε ἐβλάπτε κατόπιν γινόμενος ὁ χειμῶν, καὶ πρὸς τὴν ἐννοίαν τῆς βοηθείας τοῦ θεοῦ θάρσος ἐλάμβανον, ὥστε εἰς μέσους ὠσάμενοι τοὺς πολεμίους, πολλοὺς αὐτῶν ἀπέκτειναν. καὶ οἱ μὲν ὑπὸ τῶν Ἰσραηλιτῶν οἱ δ' ὑπὸ τῆς 15 οἰκείας ἵππου ταραχθέντες ἔπεσον, ὡς ὑπὸ τῶν ἄρμάτων πολλοὺς ἀποθανεῖν. Σισάρης δὲ καταπηδήσας τοῦ ἄρματος, ὡς εἶδε τὴν τροπὴν γινομένην, φυγῶν ἀφικνεῖται παρὰ τινα τῶν Κενετίδων γυναικα, Ἰάλην ὄνομα, ἣ κρύψαι τε ἀξιώσαντα δέχεται καὶ ποτὸν αἰτήσαντι δί- 20 δωσι γάλα διεφθορὸς ἦδη. ὁ δὲ πῶν τοῦ μέτρου δαψιλέστερον εἰς ὕπνον τρέπεται· ἡ δὲ Ἰάλη κοιμωμένου σιδήρεον ἦλον ἐλάσασα σφύρη διὰ τοῦ στόματος κατὰ τοῦ χελυνίου διέπειρε τὸ ἔδαφος, καὶ τοῖς περὶ τὸν Βάρακον μικρὸν ὕστερον ἐλθοῦσιν ἐπεδείκνυε τῇ γῇ προσ- 25 ἠλαμένον. καὶ οὕτω μὲν ἡ νίκη αὕτη περιέστη, κατὰ τὰ ὑπὸ Δεβώρας εἰρημένα, εἰς γυναῖκα, Βάρακος δὲ στρατεύσας ἐπ' Ἀσώρον Ἰαβινόν τε ὑπαντιάσαντα κτείνει, καὶ τοῦ στρατηγοῦ πεσόντος καθελὼν εἰς ἔδαφος τὴν πόλιν, στρατηγῆ τῶν Ἰσραηλιτῶν ἐπ' ἔτη τεσσαράκοντα. 30 τελευτήσαντος δὲ Βαράκου καὶ Δεβώρας κατὰ τὸν 6 αὐτὸν καιρὸν, μετὰ ταῦτα Μαδιανῖται παρακαλέσαντες Ἀμαληκίτας τε καὶ Ἀραβας στρατεύουσιν ἐπὶ τοὺς

Ἰσραηλίτας, καὶ μάχη τε νικῶσι τοὺς συμβαλόντας, καὶ
 τὸν καρπὸν δηώσαντες τὴν λείαν ὑπήγοντο. τοῦτο δὲ
 ποιούντων ἐπ' ἔτη ἑπτὰ, εἰς τὰ ὄρη τῶν Ἰσραηλιτῶν
 ἀνεστάλη τὸ πλήθος καὶ τῶν πεδίων ἐξεχώρουν, ὑπο- 5
 νόμους τε καὶ σπήλαια ποιησάμενοι, πᾶν ὅ τι τοὺς πο-
 λεμίους διέφυγεν ἐν τούτοις εἶχον φυλάττοντες· οἱ γὰρ
 Μαδιανῖται κατὰ ὄραν ἔτους στρατεύοντες, τὸν χει-
 μῶνα γεωργεῖν τοῖς Ἰσραηλίταις ἐπέτρεπον, ὅπως ἔχωσι
 πεπονηκότων αὐτῶν εἰς ἃ βλάπτωσι. λιμὸς δὴ ἦν καὶ
 σπάνις τροφῆς, καὶ τρέπονται πρὸς ἰκετείαν τοῦ θεοῦ, 10
 2 σῴζειν αὐτοὺς παρακαλοῦντες. καὶ Γεδεῶν ὁ Ἰωάσου
 παῖς, Μανασσίτιδος φυλῆς ἐν ὀλίγοις, δράγματα στα-
 χύων φερόμενος κρυπτῶς εἰς τὴν ληνὸν ἔκοπτε· τοὺς
 γὰρ πολεμίους ἐδεδίει φανερώς τοῦτο ποιεῖν ἐπὶ τῆς
 ἄλωος. φαντάσματος δ' αὐτῷ παραστάντος νεανίσκου 15
 μορφῆ καὶ φήσαντος εὐδαίμονα καὶ φίλον τῷ θεῷ, ὑπο-
 τυχῶν "τοῦτο γοῦν" ἔφη "τεκμήριον τῆς εὐμενείας αὐ-
 τοῦ μέγιστον, τῇ ληνῷ με νῦν ἀντὶ ἄλωος χρῆσθαι."
 θαρρεῖν δὲ παρακελευσαμένου καὶ πειρᾶσθαι τὴν ἔλευ-
 θερίαν ἀνασῶζειν, ἀδυνάτως ἔχειν ἔλεγε· τὴν τε γὰρ φυ- 20
 λὴν ἐξ ἧς ὑπῆρχε πλήθους ὑστερεῖν, καὶ νέον αὐτὸν εἶ-
 ναι καὶ τηλικούτων πραγμάτων ἐπινοίας ἀσθενέστερον.
 ὁ δὲ θεὸς αὐτὸς ἀναπληρώσειν τὸ λείπον ἐπηγγέλλετο,
 καὶ νίκην παρεξείναι Ἰσραηλίταις αὐτοῦ στρατηροῦντος.
 3 τοῦτ' οὖν διηγούμενος ὁ Γεδεῶν τίσι τῶν νέων ἐπι- 25
 στεύετο, καὶ παραρηχῆμα πρὸς τοὺς ἀργῶνας ἔτοιμον ἦν
 τὸ στρατιωτικὸν μυρίαν ἀνδρῶν. ἐπιστάς δὲ κατὰ τοὺς
 ὕπνουσ' ὁ θεὸς τῷ Γεδεῶνι τὴν τε ἀνθρωπίνην φύσιν
 αὐτῷ φίλαυτον οὔσαν ἐδήλου καὶ πρὸς τοὺς ἀρετῇ δια-
 φέροντας ἀπεχθανομένην, ὅπως τε μὴ τὴν νίκην πα- 30
 ρέντες τοῦ θεοῦ δοκεῖν νομίξωσιν ἰδίαν, ὡς πολὺς
 στρατὸς ὄντες καὶ πρὸς τοὺς πολεμίους ἀξιόμαχος. ἵνα

μάθωσιν οὖν βοηθείας τῆς αὐτοῦ ὄν τὸ ἔργον, συνεβού-
 λευε περὶ μεσοῦσαν τὴν ἡμέραν, ἐν ἀκμῇ τοῦ καύματος
 ὄντος, ἄγειν τὴν στρατιάν ἐπὶ τὸν ποταμὸν, καὶ τοὺς
 μὲν κατακλιθέντας καὶ οὕτω πίνοντας εὐψύχους ὑπο- 5
 λαμβάνειν, ὅσοι δ' ἂν ἐσπευσμένως καὶ μετὰ θορύβου
 πίνοντες τύχοιεν, τούτους δὴ νομίζειν ὑπὸ δειλίας τοῦτο
 πάσχειν, καταπεπληγότας τοὺς πολεμίους. ποιήσαντος
 δὲ τοῦ Γεδεῶνος κατὰ τὰς τοῦ θεοῦ ὑποθήκας, τριακό-
 σιοι ἄνδρες ἠύρεθησαν ταῖς χερσὶ μετὰ φόβου προσε- 10
 νεγκάμενοι τὸ ὕδωρ τεταραγμένως· ἔφησέ τε ὁ θεὸς
 τούτους ἐπαγόμενον ἐπιχειρεῖν τοῖς πολεμίους. ἔστρα-
 τοπέδευον δὴ ὑπὲρ τοῦ Ἰορδάνου, μέλλοντες εἰς τὴν
 ἐπιούσαν περαιοῦσθαι.

Γεδεῶνος δ' ἐν φόβῳ καθεστῶτος (καὶ γὰρ νυκτὸς 4
 15 ἐπιχειρεῖν αὐτῷ ὁ θεὸς προειρήκει), τοῦ δέους αὐτὸν
 ἀπαγαγεῖν βουλόμενος κελεύει προσλαβόντα ἕνα τῶν
 στρατιωτῶν πλησίον χωρεῖν ταῖς Μαδιανιτῶν σκηναῖς·
 παρ' αὐτῶν γὰρ ἐκείνων λήψεσθαι φρόνημα καὶ θάρ-
 σος. πεισθεὶς δὲ ἦει, Φαράν τὸν ἑαυτοῦ θεράποντα
 20 παραλαβών, καὶ πλησιάσας σκηνῇ τινὶ καταλαμβάνει
 τοὺς ἐν αὐτῇ ἐργηροτότας, καὶ τὸν ἕτερον ὄναρ διηγού-
 μενον τῷ συσκηνοῦντι, ὥστε ἀκούειν τὸν Γεδεῶνα. τὸ
 δὲ τοιοῦτον ἦν· μᾶζαν ἐδόκει κριθίνην, ὑπ' εὐτελείας
 ἀνθρώποις ἄβρωτον, διὰ τοῦ στρατοπέδου κυλιομένην
 25 τὴν τοῦ βασιλέως σκηνὴν καταβαλεῖν καὶ τὰς τῶν στρα-
 τιωτῶν πάντων. ὁ δὲ σημαίνειν ὄλεθρον τοῦ στρατοῦ
 τὴν ὄψιν ἔκρινε, λέγων ὅθεν τοῦτ' αὐτῷ συνιδεῖν
 ἐπῆλθε, πᾶν τὸ σπέρμα τὸ καλούμενον κριθίνον εὐτε-
 λέστατον ὁμολογεῖσθαι τυγχάνειν, "τοῦ δ' Ἀσιανοῦ
 30 παντὸς τὸ Ἰσραηλιτῶν ἔστιν ἰδεῖν νῦν ἀτιμότερον γεγε-
 νημένον, ὁμοῖον δὲ τῷ κατὰ κριθὴν γένει· καὶ τὸ παρὰ
 τοῖς Ἰσραηλίταις νῦν μέγα φρονοῦν, τοῦτ' ἂν εἴη Γε-

δεῶν καὶ τὸ σὺν αὐτῷ στρατιωτικόν. ἐπεὶ οὖν τὴν μά-
ζαν φῆς ἰδεῖν τὰς σκηνὰς ἡμῶν ἀνατρέπουσαν, δέδρα
μὴ ὁ θεὸς Γεδεῶνι τὴν καθ' ἡμῶν νίκην ἐπιπέμψῃ·

5 Γεδεῶνα δὲ ἀκούσαντα τὸ ὄναρ ἔλπις ἀγαθὴ καὶ
θάρος ἔλαβε, καὶ προσέταξεν ἐν τοῖς ὅπλοις εἶναι τοὺς 5
οἰκέλους, διηγησάμενος αὐτοῖς καὶ τὴν τῶν πολεμίων
ὄψιν. οἱ δ' ἔτοιμοι πρὸς τὰ παραγγελλόμενα φρονημα-
τισθέντες ὑπὸ τῶν δεδηλωμένων ἦσαν, καὶ κατὰ τε-
τάρτην μάλιστα φυλακὴν προσῆγε τὴν αὐτοῦ στρατιάν
Γεδεῶν, εἰς τρία μέρη διελὼν αὐτήν· ἑκατὸν δ' ἦσαν 10
ἐν ἑκάστῳ. ἐκόμεζον δὲ πάντες ἀφορέας κενούς καὶ
λαμπάδας ἡμένας, ὅπως μὴ κατάφωρος τοῖς πολεμίοις
ἢ ἔφοδος αὐτῶν γένηται, καὶ ἐν τῇ δεξιᾷ κριοῦ κέρας·
ἐχρῶντο δὲ τούτῳ ἀντὶ σάλπιγγος. χωρίου δὲ πολὺ κα-
τεῖχε τὸ τῶν πολεμίων στρατόπεδον (πλείστην γὰρ αὐ- 15
τοῖς εἶναι συνέβαινε κάμηλον), καὶ κατὰ τὰ ἔθνη νεμη-
θέντες ὑφ' ἐνὶ κύκλῳ πάντες ἦσαν. οἱ δὲ Ἑβραῖοι,
προειρημένου αὐτοῖς, ὁπότεν γένωνται πλησίον τῶν
πολεμίων, ἐκ συνθήματος σάλπιγγί τε ἠχῆσαντες καὶ
τοὺς ἀφορέας κατεάξαντες, ὁρμηθεὶς μετὰ τῶν λαμ- 20
πάδων ἐπὶ τοὺς πολεμίους ἀλαλάξαντες καὶ νικῶν θεοῦ
Γεδεῶνι βοηθήσαντος, τοῦτ' ἐποίησαν. ταραχὴ δὲ λαμ-
βάνει τοὺς ἀνθρώπους ἔτι ὑπνοῦντας καὶ δαίματα· νύξ
γὰρ ἦν, καὶ ὁ θεὸς τοῦτο ἤθελεν. ἐκτείνοντο δὲ ὀλίγοι
μὲν ὑπὸ τῶν πολεμίων, οἱ δὲ πλείους ὑπὸ τῶν συμμά- 25
χων διὰ τὸ τῇ γλώσσει διαφωνεῖν. ἅπαξ δὲ καταστάντες
εἰς ταραχὴν πᾶν τὸ προστυχὸν ἀνήρουν, νομίζοντες
εἶναι πολέμιον. φόβος δὲ πολὺς ἦν, καὶ φήμης πρὸς
τοὺς Ἰσραηλίτας τῆς Γεδεῶνος νίκης ἀφικομένης ἐν τοῖς
ὅπλοις ἦσαν, καὶ διώξαντες λαμβάνουσι τοὺς πολεμίους 30
ἐν κοίλῳ τινὶ χαράδρῳ περιελημμένῳ, οὐ δυναμένους
διαπερᾶναι, χωρίῳ, καὶ περιστάντες κτείνουσιν ἅπαν-

τας καὶ δύο τῶν βασιλέων, Ὁρηβὸν τε καὶ Ζῆβον. οἱ
δὲ λοιποὶ τῶν ἡγεμόνων τοὺς περιλειφθέντας τῶν στρα-
τιωτῶν ἄγοντες (ἦσαν δὲ ὡς μύριοι καὶ ὀκτακισχίλιοι)
στρατοπεδεύονται πόρρω πολὺ τῶν Ἰσραηλιτῶν. Γε- 5
δεῶν δ' οὐκ ἀπηγορεύει πονῶν, ἀλλὰ διώξας μετὰ
παντὸς τοῦ στρατοῦ καὶ συμβαλῶν ἅπαντας διέφθειρε
τοὺς πολεμίους, καὶ τοὺς λοιποὺς ἡγεμόνας, Ζεβὴν καὶ
Σαλμανάν, αἰχμαλώτους λαβῶν ἀνήγαγεν. ἀπέθανον δ'
ἐν αὐτῇ τῇ μάχῃ Μαδιανιτῶν τε καὶ τῶν συστρατευσα- 10
μένων αὐτοῖς Ἀράβων περὶ μυριάδας δώδεκα. λεία τε
πολλή, χρυσὸς καὶ ἄργυρος καὶ ὑφὴ καὶ κάμηλος καὶ
ὑποζύγια, λαμβάνεται τοῖς Ἑβραίοις. Γεδεῶν δὲ παρα-
γενόμενος εἰς Ἐφραὴν τὴν ἑαυτοῦ πατρίδα, κτείνει τοὺς
τῶν Μαδιανιτῶν βασιλέας.

15 ἢ δ' Ἐφραΐμιος φυλὴ τῆς Γεδεῶνος εὐπραγία δυσχε- 6
ραίνουσα στρατεύειν ἐπ' αὐτὸν διεγνώκει, τὸ μὴ προαγ-
γεῖλαι τὴν ἐπιχείρησιν αὐτοῖς τὴν κατὰ τῶν πολεμίων
ἐγκαλοῦντες. Γεδεῶν δὲ μέτριος ὢν καὶ πᾶσαν ἀρετὴν
ἄκρος, οὐκ αὐτὸς ἔλεγεν αὐτοκράτορι χρησάμενος λο- 6
γισμῷ τοῖς ἐχθροῖς ἐπιθέσθαι χωρὶς αὐτῶν, ἀλλὰ τοῦ
θεοῦ κελεύσαντος· τὴν δὲ νίκην οὐχ ἤττον αὐτῶν ἔφα-
σκεν ἰδίαν ἢ τῶν ἐστρατευκότων εἶναι. καὶ τούτοις πα-
ρηγορήσας αὐτῶν τὴν ὀργὴν τοῖς λόγοις μᾶλλον τοὺς
Ἑβραίους ὠφέλησε τῆς ἐπὶ τῶν πολεμίων εὐπραξίας· 20
ἐμφυλίου γὰρ αὐτοῦ στάσεως ἄρχειν μέλλοντας ἐρρύ-
σατο. τῆς μέντοι γε ὕβρεως ταύτης ἢ φυλὴ δίκην ἐξέ-
τισεν, ἢν δηλώσομεν κατὰ καιρὸν ἰδίον.

Γεδεῶν δὲ τὴν ἀρχὴν ἀποθέσθαι βουλόμενος, βια- 7
σθεὶς ἔσχεν αὐτὴν ἐπ' ἔτη τεσσαράκοντα, βραβεύων αὐ-
τοῖς τὰ δίκαια, καὶ περὶ τῶν διαφορῶν ἐπ' αὐτὸν βαδι- 30
ζόντων, κύρια τε πάντα ἦν τὰ ὑπ' αὐτοῦ λεγόμενα. καὶ
ὁ μὲν γηραιὸς τελευτήσας ἐν Ἐφραὴν τῇ πατρίδι θάπτε-

7 ται, παῖδες δὲ ἦσαν αὐτῶ γνήσιοι μὲν ἑβδομήκοντα (πολλὰς γὰρ ἔγρημε γυναικας), νόθος δ' εἷς ἐκ παλλα-
 κῆς Δρούμας, Ἀβιμέλεχος τοῦνομα, ὃς μετὰ τὴν τοῦ
 πατρὸς τελευτὴν ἀναχωρήσας ἐπὶ Σίκιμα πρὸς τοὺς ἀπὸ
 μητρὸς συγγενεῖς (ἐντεῦθεν γὰρ ἦν) καὶ λαβῶν ἀργύ- 5
 ριον παρ' αὐτῶν, οἱ διὰ πλῆθος ἀδικημάτων ἦσαν ἐπί-
 σημοι, ἀφικνεῖται σὺν αὐτοῖς εἰς τὸν πατρῶον οἶκον καὶ
 κτείνει πάντας τοὺς ἀδελφούς, πλὴν Ἰωαθάμου· σώζε-
 ται γὰρ οὗτος διαφυγεῖν εὐτυχήσας. Ἀβιμέλεχος δὲ εἰς
 τυραννίδα τὰ πράγματα μεθίστησι, κύριον αὐτὸν ὃ τι 10
 βούλεται ποιεῖν ἀντὶ τῶν νομίμων ἀποδείξας, καὶ δει-
 νῶς πρὸς τοὺς τοῦ δικαίου προῖσταμένους ἐκπικραινό-
 2 μενος. καὶ ποτε δημοτελοῦς Σικίμοις οὔσης ἑορτῆς, καὶ
 τοῦ πλήθους παντὸς ἐκεῖ συνειλεγμένου, ὁ ἀδελφὸς αὐ-
 τοῦ Ἰωαθάμος, ὃν καὶ διαφυγεῖν ἔφαμεν, ἀνελθὼν ἐπὶ 15
 τὸ ὄρος τὸ Γαριζὶν (ὑπέρεκειται δὲ τῆς Σικίμων πόλεως),
 ἐκβοήσας εἰς ἐπήκοον, τοῦ πλήθους ἡσυχίαν αὐτῶ πα-
 ρασχόντος ἡξίου μαθεῖν τὰ ὑπ' αὐτοῦ λεγόμενα. γενο-
 μένης δὲ σιγῆς εἶπεν ὡς τὰ δένδρα φωνῆν ἀνθρώπειον
 προῖεμενα, συνόδου γενομένης αὐτῶν, δεηθεὶς συκῆς 20
 ἄρχειν αὐτῶν. ἀρνησαμένης δ' ἐκείνης διὰ τὸ τῆς τιμῆς
 τῆς ἐπὶ τοῖς καρποῖς οἰκείας οὔσης ἀπολαύειν, οὐχ ὑπ'
 ἄλλων ἔξωθεν προσγινομένης, τὰ δένδρα τῆς ἐπὶ τὸ
 ἄρχεσθαι φροντίδος οὐκ ἀπελείπετο, ἐδόκει δ' αὐτοῖς
 ἀμπέλῳ τὴν τιμὴν παρασχεῖν· καὶ ἡ ἀμπελος χειροτο- 25
 νουμένη τοῖς αὐτοῖς τῇ συκῇ χρῆσαμένη λόγοις παρη-
 τεῖτο τὴν ἀρχήν. τὸ δ' αὐτὸ καὶ τῶν ἐλαιῶν ποιησαμέ-
 νων, ῥάμνος (ἐδεήθη γὰρ αὐτῆς ὥστε παραλαβεῖν τὴν
 βασιλείαν τὰ δένδρα· πυρεῖα δὲ ἀγαθῆ παρασχεῖν τῶν
 ξύλων ἐστίν) ὑπισχνεῖται τὴν ἀρχὴν ἀναλήψεσθαι καὶ 30
 ἀόκνως ἔχειν. δεῖ μὲντοι συνιζάνειν αὐτὰ ὑπὸ τὴν
 σκιάν· εἰ δ' ὄλεθρον ἐπ' αὐτῇ φρουοῖεν, ὑπὸ τοῦ

ἐνότος πυρὸς διαφθαρεῖεν. “ταῦτα δ' οὐ γέλωτος ἔνε-
 κα” φησί “λέγω,” ὅτι δὲ πολλῶν ἀγαθῶν ἐκ Γεδεῶνος
 πεπειραμένοι περιορῶσιν Ἀβιμέλεχον ἐπὶ τῶν ὄλων ὄν-
 τα πραγμάτων, σὺν αὐτῶ τοὺς ἀδελφούς ἀποκτείναντες, 5
 ὃν πυρὸς οὐδὲν διοίσειν. καὶ ὁ μὲν ταῦτα εἰπὼν ὑπε-
 χώρησε καὶ διητάτο λανθάνων ἐν τοῖς ὄρεσι, δεδιὼς ἐπ'
 ἔτη τρία τὸν Ἀβιμέλεχον· μετ' οὐ πολὺ δὲ τῆς ἑορτῆς 3
 οἱ Σικιμίται (μετενόησαν γὰρ ἐπὶ τοῖς Γεδεῶνος υἱοῖς
 πεφρονεμένοις) ἔξελαύνουσι τὸν Ἀβιμέλεχον τῆς πόλεως
 10 καὶ τῆς φυλῆς. οἱ δὲ κακοῦν τὴν πόλιν ἐφρόντιζον. τῆς
 δ' ὥρας τῆς τοῦ τρυγᾶν γενομένης ἐδεδίεσαν συλλέγειν
 τὸν καρπὸν προϊόντες, μὴ τι δράσῃ κακὸν αὐτοῖς Ἀβι-
 μέλεχος. ἐπιδημήσαντος δὲ πρὸς αὐτοὺς τῶν ἀρχόντων
 τινὸς Γαάλου σὺν ὀπλίταις καὶ συγγενέσι τοῖς αὐτοῦ,
 15 φυλακῆν οἱ Σικιμίται δέονται παρασχεῖν αὐτοῖς, ἕως ἂν
 τρυγήσωσι. προσδεξαμένου δὲ ἐκείνου τὴν ἀξίωσιν
 προήεσαν, καὶ Γαάλης σὺν αὐτοῖς, τὸ οἰκεῖον ἄγων ὀπι-
 τικόν. ὃ τε οὖν καρπὸς μετ' ἀσφαλείας συνάγεται, καὶ
 20 δειπνοῦντες κατὰ συμμορίας φανερωῶς ἀπετόλμων ἤδη
 βλασφημεῖν τὸν Ἀβιμέλεχον, οἱ τε ἄρχοντες ἐνέδραις
 καταλαμβανόμενοι τὰ περὶ τὴν πόλιν, πολλοὺς τῶν Ἀβι-
 μέλεχου συλλαμβάνοντες διέφθειρον.

Ζέβουλος δὲ τις τῶν Σικιμιτῶν ἄρχων, ξένος ὢν 4
 Ἀβιμέλεχον, ὅσα παροξύνειε Γαάλης τὸν δῆμον, πέμπων
 25 ἀγγέλους ἐμήνυεν αὐτῶ, καὶ παρήνει λοχᾶν πρὸ τῆς πό-
 λεως· πείσειν γὰρ Γαάλην ἐξελθεῖν ἐπ' αὐτόν, καὶ τὸ
 λοιπὸν ἐπ' ἐκείνῳ τρυγάνειν ὥστε ἀμύνασθαι· γενομέ-
 νου γὰρ τούτου διαλλαγῶς αὐτῶ μνηστεύεσθαι πρὸς τὸν
 δῆμον. ὃ τε οὖν Ἀβιμέλεχος ἐκάθισεν ἐνεδρεύων, καὶ ὁ
 30 Γαάλης ἀφυλακτότερος διέτριβεν ἐπὶ τοῦ προαστείου,
 καὶ Ζέβουλος σὺν αὐτῶ. ἰδὼν δὲ ὀπλίτας ἐπιφερομένους
 Γαάλης πρὸς Ζέβουλον ἔλεγεν ἄνδρας αὐτοῖς ἐπιέναι

καθωπλισμένους. τοῦ δὲ σκιάς εἶναι φραμένον τῶν πε-
 τρωῶν, πλησίον ἤδη γενομένων τὸ ἀκριβὲς κατανοῶν οὐ
 σκιάς ἔλεγε ταῦτ' εἶναι, λόγον δ' ἀνδρῶν. καὶ Ζέβουλος
 "οὐ σὺ μέντοι" φησὶν "Ἀβιμελέχφ κακίαν ἐπεκάλεις;
 τί οὖν οὐκ ἐπιδείκνυσαι τὸ τῆς ἀρετῆς μέγεθος εἰς μά- 5
 χην αὐτῷ συμβαλῶν;" Γαάλης δὲ θορυβούμενος συνά-
 πτει τοῖς Ἀβιμελέχφ, καὶ πίπτουσι μὲν τινες τῶν σὺν
 αὐτῷ, φεύγει δ' αὐτὸς εἰς τὴν πόλιν, τοὺς ἄλλους ἀγό-
 μενος. καὶ Ζέβουλος πολιτεύεται Γαάλην ἐκβληθῆναι
 τῆς πόλεως, κατηγορήσας ὡς μαλακῶς πρὸς τοὺς Ἀβι- 10
 μελέχφ στρατιώτας ἀγωνίσαιτο. Ἀβιμελέχφ δὲ πυθό-
 μενος ἐξελεусομένους αὐθις κατὰ τρυγητὸν τοὺς Σικι-
 μίτας, ἐνέδραις προλογίζεται τὰ περὶ τὴν πόλιν· καὶ
 προελθόντων ἢ μὲν τρίτη μοῖρα τῆς στρατιᾶς καταλαμ- 15
 βάνει τὰς πύλας, ἀφαιρησομένη τὴν εἴσοδον τοὺς πολί-
 τας, οἱ δ' ἄλλοι σκιδναμένους μεταθέουσι, πανταχοῦ τε
 φόνος ἦν. καὶ κατασκάψας εἰς ἔδαφος τὴν πόλιν (οὐ
 γὰρ ἀντέσχε πρὸς πολιορκίαν), ἄλας κατὰ τῶν ἐρειπίων
 σπείρας προῆγε, καὶ Σικιμίται πάντες οὕτως ἀπώλοντο.
 ὅσοι δὲ κατὰ τὴν χώραν σκεδασθέντες διέφυγον τὸν 20
 κίνδυνον, οὗτοι συλλεγέντες ἐπὶ τινα πέτραν ὄχυρὰν
 ἐπ' αὐτῆς ἰδρύνοντο, τειχίσαι τε ταύτην παρεσκευά-
 ζοντο. ἔφθη τε, τὴν διάνοιαν αὐτῶν Ἀβιμελέχφ μα-
 θῶν, ἔλθειν ἐπ' αὐτὴν μετὰ τῆς δυνάμεως, καὶ φακέ-
 λους ὕλης ξηρᾶς περιβαλὼν τῷ χωρίῳ, δι' αὐτοῦ φέρων 25
 ταῦτὸ ποιεῖν τῇ στρατιᾷ παρεκελεύσατο. καὶ ταχέως
 περιληφθείσης ἐν κύκλῳ τῆς πέτρας τοῖς ξύλοις, πῦρ
 ἐμβάλλουσιν ὅσα τε μᾶλλον ἐξάπτειν φύσιν ἔχει, καὶ
 μεγίστην αἴρουσι φλόγα. καὶ διαφεύγει μὲν ἀπὸ τῆς
 πέτρας οὐδεὶς, ἀλλ' ἅμα γυναιξὶ καὶ τέκνοις ἀπώλοντο, 30
 ἄνδρες μὲν περὶ πεντακοσίους καὶ χιλίους, τὸ δὲ ἄλλο
 πλήθος ἱκανόν.

καὶ Σικιμίταις μὲν τοιαύτη συμφορὰ συνέπεσε, μεί-
 ζονος καὶ τῆς ἐπ' αὐτῇ λύπης γενομένης, πλὴν ὅτι κατὰ
 δίκην, ἐπ' ἀνδρὸς εὐεργέτου συνθεῖσι κακὸν τηλικού- 5
 τον· Ἀβιμελέχφ δὲ τοῖς Σικιμιτῶν κακοῖς καταπλήξας
 5 τοὺς Ἰσραηλίτας, μειζόνων ἐφιέμενος δῆλος ἦν, καὶ μη-
 δαμοῦ περιγράφων τὴν βίαν, εἰ μὴ πάντας ἀπολέσειεν.
 ἤλαυνεν οὖν ἐπὶ Θήβας, καὶ τὴν μὲν πόλιν ἐξ ἐπιδρομῆς
 αἶρει, πύργου δ' ὄντος ἐν αὐτῇ μεγάλου, εἰς ὃν πᾶν τὸ
 πλήθος συνέφυγε, πολιορκεῖν τοῦτον παρεσκευάζετο.
 10 καὶ αὐτὸν πλησίον ὀρμῶντα τῶν πυλῶν γυνὴ θραύσματος
 μύλης βαλοῦσα κατὰ τῆς κεφαλῆς τυγχάνει. πεσὼν δὲ
 Ἀβιμελέχφ τὸν ὑπασπιστὴν παρεκάλει κτείνειν αὐτόν,
 μὴ τῆς γυναικὸς ὁ θάνατος αὐτοῦ δόξειεν ἔργον. καὶ ὁ
 μὲν τὸ προσταχθὲν αὐτῷ ἐποίει, ὁ δὲ τοιαύτην ὑπὲρ τῆς
 15 εἰς τοὺς ἀδελφούς παρανομίας ποινὴν ἐξέτισε καὶ τῶν
 εἰς Σικιμίτας αὐτῷ τετολημμένων. τούτοις δὲ κατὰ τὴν
 Ἰσαθάμου μαντείαν ἢ συμφορὰ συνέπεσε. τὸ μέντοι
 σὺν Ἀβιμελέχφ στρατεύμα, πεσόντος αὐτοῦ σκεδασθέν,
 ἀνεχώρησεν ἐπὶ τὰ οἰκεία.
 20 τῶν δὲ Ἰσραηλιτῶν τὴν ἡγεμονίαν Ἰαείρης ὁ Γαλα- 6
 δηνὸς ἐκ τῆς Μανασσίτιδος φυλῆς παραλαμβάνει, ἀνὴρ
 τὰ τε ἄλλα εὐδαίμων καὶ παῖδας ἀγαθοὺς πεπονημένος,
 τριάκοντα μὲν τὸν ἀριθμὸν, ἱππέυειν δὲ ἀρίστους καὶ
 τῶν κατὰ τὴν Γαλαθητὴν πόλεων ἀρχὰς ἐγκεχειρισμέ- 25
 νους. οὗτος δύο καὶ εἴκοσι ἔτη τὴν ἀρχὴν κατασχὼν
 τελευτᾷ γηραιός, καὶ ταφῆς ἐν Καμῶνι πόλει τῆς Γα-
 λαθητῆς ἀξιοῦται.
 πάντα δὲ τὰ τῶν Ἑβραίων εἰς ἀκοσμίαν καὶ ὕβριν 7
 τοῦ θεοῦ καὶ τῶν νόμων ὑπεφέρετο, καὶ καταφρονήσαν-
 30 τες αὐτῶν Ἀμμανῖται καὶ Παλαιστῖνοι στρατῷ μεγάλῳ
 διήρπαξον τὴν χώραν, καὶ τὴν Περαίαν ἅπασαν κατα-
 σχόντες καὶ ἐπὶ τὴν τῶν λοιπῶν ἤδη κτῆσιν διαβαίνειν

έτόλμων. Ἐβραῖοι δὲ σωφρομισθέντες ὑπὸ τῶν κακῶν, εἰς ἰκετείας ἐτρέποντο τοῦ θεοῦ καὶ θυσίας ἐπέφερον, παρακαλοῦντες αὐτὸν μετριάσαντα καὶ πρὸς τὴν δέησιν αὐτῶν ὑπαχθέντα παύσασθαι τῆς ὀργῆς. ὁ δὲ θεὸς μεταβαλλόμενος εἰς τὸ ἡμερώτερον ἐμελλεν αὐτοῖς βοηθεῖν. 5

8 Ἀμμαυιτῶν δ' ἐστρατευκότων ἐπὶ τὴν Γαλαθηνήν, ὑπήντων οἱ ἐπιχώριοι πρὸς τὸ ὄρος, δεόμενοι τοῦ στρατηγήσαντος. ἦν δὲ τις Ἰεφθῆς, ἀνὴρ διὰ τὴν πατρῶαν ἀρετὴν δυνατὸς καὶ δι' οἰκείαν ἑαυτοῦ στρατιάν, ἣν ἔτρεφεν αὐτὸς μισθοφόρον. πρὸς τοῦτον οὖν πέμψαν- 10 τες ἤξιον αὐτὸν συμμαχεῖν, ἐπαγγελλόμενοι παρασχεῖν εἰς ἅπαντ' αὐτῷ τὸν χρόνον τὴν ἰδίαν ἡγεμονίαν. ὁ δ' οὐ προσίεται τὴν παράκλησιν αὐτῶν, ἐγκαλῶν ὅτι μὴ βοηθήσειαν αὐτῷ ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν ἀδικουμένῳ περιφανῶς· οὐ γὰρ ὄντα ὁμομήτριον αὐτοῖς ἀλλὰ ξένον κα- 15 τὰ τὴν μητέρα, δι' ἐρωτικὴν ἐπιθυμίαν ἐπαχθεῖσαν αὐτοῖς ὑπὸ τοῦ πατρὸς, ἐξέβαλον, καταφρονήσαντες τῆς αὐτοῦ ἀσθενείας. καὶ ὁ μὲν διέτριβεν ἐν τῇ Γαλαδίτιδι καλουμένῃ χώρα, πάντας τοὺς ὀποθενοῦν παραγινόμε- 20 νους πρὸς αὐτὸν ἐπὶ μισθῷ δεχόμενος· ἐκλιπαροσάντων δ' αὐτῶν καὶ ὁμοσάντων εἰς αἰὲν παρέξειν αὐτῷ 9 τὴν ἡγεμονίαν ἐστράτευε. καὶ ποιησάμενος ὄξειαν τὴν τῶν πραγμάτων πρόνοιαν, ἐν πόλει Μασφαθῆ καθίσας τὸν στρατὸν, πρεσβείαν πέμπει παρὰ τὸν Ἀμμαυίτην, αἰτιώμενος τῆς ἀλώσεως. ὁ δὲ ἀντιπέμψας ἠτιᾶτο τῶν 25 Ἰσραηλιτῶν τὴν ἐξοδὸν τὴν ἀπ' Αἰγύπτου, καὶ τῆς Ἀμορραίας αὐτοὺς ἤξιον παραχωρεῖν ὡς πατρῶας οὐσης ἀρχῆθεν. ἀποκρινάμενος δὲ ὁ Ἰεφθῆς ὡς οὔτε τῆς Ἀμορραίας τοῖς προγόνοις αὐτῶν εὐλόγως ἐγκαλοῦσι, χάριν τε μᾶλλον τῆς Ἀμμαυίτιδος αὐτοῖς ἔχειν ὀφείλουσι πα- 30 ρεθείσης (δυνατὸν γὰρ Μωϋσεὶ καὶ ταύτην λαβεῖν), παραχωρεῖν τε εἰπὼν γῆς ἣν θεοῦ κατακτησαμένου

ὑπὲρ τριακόσια ἔτη νέμονται, μάχεσθαι πρὸς αὐτοὺς ἔφησεν. καὶ τοὺς μὲν πρεσβεῖς ταῦτ' εἰπὼν ἀπέλυσεν, 10 αὐτὸς δὲ εὐξάμενος νίκην, καὶ θυσιάσειν ὑποσχόμενος ἂν σῶος εἰς τὰ οἰκεία ὑποστρέψῃ, καὶ πᾶν ὅ τι καὶ πρῶ- 5 τον αὐτῷ συντύχοι ἱερουργήσειν, συμβαλῶν τε νικᾷ παρὰ πολὺ καὶ φονεῶν ἐδίωκε μέχρι πόλεως Μαλιᾶθης, καὶ διαβάς εἰς τὴν Ἀμμαυίτιν πόλεις τε ἠφάνισε πολλὰς καὶ λείαν ἤλασε καὶ τοὺς οἰκείους δουλείας ἀπῆλλαξεν, ὀκτωκαίδεκα ἔτη ταύτην ὑπομείναντας. 10 ἀναστρέφων δὲ συμφορᾷ περιπίπτει κατ' οὐδὲν ὁμοίᾳ τοῖς καταρωθωμένοις αὐτῷ. ὑπήντησε γὰρ ἡ θυγάτηρ αὐτῷ· μονογενὴς δ' ἦν, ἔτι παρθένος. ὁ δὲ ἀνοιμῶξας ἐπὶ τῷ μεγέθει τοῦ πένθους, κατεμέμμετο τῆς περὶ τὴν ὑπάντησιν σπουδῆς τὴν θυγατέρα· καθιέρωσε γὰρ αὐ- 15 τὴν τῷ θεῷ. τῇ δὲ τὸ συμβησόμενον οὐκ ἀηδῶς προσέπεσεν, ἐπὶ νίκῃ τοῦ πατρὸς καὶ ἐλευθερίᾳ τῶν πολιτῶν τεθνηξομένη· παρεκάλεσε δέ, δύο μῆνας αὐτῇ παρασχόντα πρὸς τὸ μετὰ τῶν πολιτῶν ἀποθρηνηῆσαι τὴν νεότητα, τότε ποιεῖν τὰ κατ' εὐχὴν. συγχωρήσας δὲ 20 [κατὰ] τὸν προειρημένον χρόνον, μετὰ τοῦτον διελθόντα θύσας τὴν παῖδα ὠλοκαύτωσεν, οὔτε νόμιμον οὔτε θεῷ κεχαρισμένην θυσίαν ἐπιτελῶν, μὴ διαβασανίσας τῷ λογισμῷ τὸ γενησόμενον, οἷον τὸ πραχθὲν δόξει τοῖς ἀκούσασι.

25 τῆς δὲ Ἐφραΐμου φυλῆς ἐπ' αὐτὸν στρατευσάσης, 11 ὅτι μὴ κοινώσαιο τὴν ἐπ' Ἀμμαυίτας ἐλασίαν αὐτοῖς ἀλλὰ μόνος καὶ τὴν λείαν ἔχοι καὶ τὴν ἐπὶ τοῖς πεπραγμένοις δόξαν, πρῶτον μὲν ἔλεγεν ὡς οὔτε λάθοιεν αὐτοὺς οἱ συγγενεῖς πολεμούμενοι, καλούμενοί τε πρὸς 30 συμμαχίαν οὐ παρεγέροντο, δέον καὶ πρὸ δειήσεως ἐργωκότας ἐπειχθῆναι, ἐπειθ' ὡς ἄδικα πράττειν ἐπιχειροῦσι τοῖς πολεμίοις οὐ τολμήσαντες εἰς χεῖρας ἐλθεῖν, ἐπὶ δὲ

τοὺς συγγενεῖς ὠρμηκότες· ἠπεῖλει τε σὺν τῷ θεῷ λήψασθαι δίκην παρ' αὐτῶν, ἂν μὴ σωφρονῶσιν. ὡς δ' οὐκ ἔπειθεν, ἀλλὰ συνέβαλεν αὐτοῖς ἔλθοῦσι μετὰ στρατιᾶς ἢ μετὰ πεμπτος ἐκ τῆς Γαλαθηνῆς ἐληλύθει, φόνου τε πολὺν αὐτῶν εἰργάσατο, καὶ διώκων τραπέντας, 5 προλαβὼν μέρει τινὶ προαπεσταλμένῳ τοῦ Ἰορδάνου τὰς διαβάσεις, κτείνει περὶ δισχιλίους καὶ τετραμισμύριους 12 γεγονότας. αὐτὸς δὲ ἄρξας ἕξ ἔτη τελευτᾷ, καὶ θάπτεται ἐν τῇ ἑαυτοῦ πατρίδι Σεβεῖ· τῆς Γαλαθηνῆς δ' ἐστὶν αὕτη. 10

13 τελευτήσαντος δὲ Ἰεφθοῦ τὴν ἀρχὴν Ἀψάνης παραλαμβάνει, φυλῆς ὦν Ἰούδα, Βηθλεέμων δὲ πόλεως. τούτῳ δὲ παῖδες ἦσαν ἑξήκοντα, τριάκοντα μὲν ἄρσενες αἱ λοιπαὶ δὲ θυματέρες, οὓς καὶ πάντας ζῶντας κατέλιπε, τὰς μὲν ἀνδράσιν ἐκδούς, τοῖς δὲ γυναικῶν ἡμέρους. 15 πράξας δ' οὐδὲν ἐν τῷ ἑπταετεί γεγυῶς χρόνῳ λόγου καὶ μνήμης ἄξιον, γηραιὸς ὦν ἀπέθανε, καὶ ταφῆς ἐν τῇ πατρίδι τυγχάνει.

14 Ἀψάνους δ' οὕτως ἀποθανόντος οὐδ' ὁ μετ' αὐτὸν παραλαβὼν τὴν ἡγεμονίαν Ἦλων, ἐπ' ἔτη δέκα κατασχῶν αὐτήν, φυλῆς ὦν τῆς Ζαβούλου, ἔπραξε τι σπουδῆς ἄξιον. 20

15 Ἀβδὼν δὲ Ἑλλήλου παῖς, φυλῆς μὲν τῆς Ἐφραϊμίτιδος πόλεως δὲ τῆς Φαραθωνιτῶν γεγυῶς, αὐτοκράτωρ ἡγεμῶν ἀποδειχθεὶς μετ' Ἦλωνα, μόνῃς ἂν τῆς εὐπαιδίας μνημονευθεῖη, μηδὲν ἔργον διὰ τὴν εἰρήνην καὶ τὴν ἀδειαν τῶν πραγμάτων λαμπρὸν μηδ' αὐτὸς εἰργασμένος. υἱεῖς δ' ἦσαν αὐτῷ τεσσαράκοντα, καὶ τούτων γενεὰς καταλιπόντων τριάκοντα ἤλαννέ τε σὺν αὐτοῖς οὖσιν ἑβδομήκοντα, πᾶσιν ἱππάζειν ἀρίστοις γεγεννημέ- 25 νοις, καὶ πάντας ὑπὲρ γῆς ἀπολιπὼν θνήσκει γηραιός, καὶ ταφῆς ἐν Φαραθῶνι λαμπρῶς τυγχάνει. 30

μετὰ δὲ τοῦτον Παλαιστῖνοι τελευτήσαντα κρατοῦσι 8 τῶν Ἰσραηλιτῶν, καὶ φόρους παρ' αὐτῶν ἐλάμβανον ἐπ' ἔτη τεσσαράκοντα. ταύτης δ' ἐλευθεροῦνται τῆς ἀνάγκης τούτῳ τῷ τρόπῳ. Μανώχης τις, Δαυιδῶν ἐν 2 ὀλίγοις ἄριστος καὶ τῆς πατρίδος ὁμολογούμενος πρῶτος, εἶχε γύναιον ἐπ' εὐμορφία περιβλεπτον καὶ τῶν καθ' αὐτὸ διαφέρον. παίδων δ' οὐ γινομένων αὐτῷ, δυσφορῶν ἐπὶ τῇ ἀπαιδίᾳ τὸν θεὸν ἰκέτευεν, ἐπὶ τὸ προάστειον συνεχῶς φοιτῶν μετὰ τῆς γυναικός, δοῦναι 10 διαδοχὴν αὐτοῖς γνησίαν· μέγα δ' ἐστὶ τοῦτο τὸ πεδίον. ἦν δὲ καὶ μανιώδης ὑπ' ἔρωτος ἐπὶ τῇ γυναικὶ καὶ διὰ τοῦτο ζηλότυπος ἀκρατῶς. μουσθεῖση δὲ τῇ γυναικὶ φάντασμα ἐπιφαίνεται, ἄγγελος τοῦ θεοῦ, νεανία καλῶ παραπλήσιον καὶ μεγάλῳ, εὐαγγελιζόμενον αὐτῇ παιδὸς 15 γονὴν κατὰ θεοῦ πρόνοιαν, καλοῦ τε καὶ ὁσμήν ἐπιφανοῦς, ὑφ' ᾧ ποιήσειν Παλαιστῖνους ἀνδρουμένῳ. παρῆναι τε τὰς κόμας αὐτῷ μὴ ἀποκείρειν· ἔσται δ' αὐτῷ πρὸς ἄλλο μὲν πᾶν ποτὸν ἀποστροφῆ, τοῦ θεοῦ τοῦτο προστάττοντος, πρὸς ὕδωρ δὲ μόνον οἰκειότης. καὶ ὁ 20 μὲν ταῦτ' εἰπὼν ἔρχετο, κατὰ βούλησιν ἔλθων τοῦ θεοῦ, ἢ δὲ τάνδρῳ παραγενομένῳ τὰ περὶ τοῦ ἀγγέλου ἐκδιηγήσατο, θαυμάζουσα τοῦ νεανίσκου τὸ κάλλος καὶ τὸ μέγεθος, ὡς ἐκείνον ἐκ τῶν ἐπαίνων εἰς ἑκπληξιν κατὰ 3 ζηλοτυπίαν περιστῆναι καὶ ὑπόνοιαν τὴν ἐκ τοιοῦτου πάθους κινουμένην. ἢ δὲ βουλομένη τὴν ἄλογον τάνδρὸς λύπην σταλῆναι, τὸν θεὸν ἰκέτευε πάλιν πέμψαι τὸν ἀγγέλον, ὡς ἂν καὶ τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς ὁραθεῖη. καὶ παραγίνεται πάλιν κατὰ χάριν τοῦ θεοῦ ὁ ἄγγελος, ὄντων ἐν τῷ προαστείῳ, καὶ τῇ γυναικὶ φαίνεται τοῦ ἀνδρὸς με- 30 μονωμένη. ἢ δ' ἐπιμείναι δεηθεῖσα ὡς ἂν ἀγάγοι τὸν ἄνδρα, συγχωρήσαντος μέτεσι τὸν Μανώχην. ὁ δὲ θεασάμενος οὐδ' οὕτως ἐπαύσατο τῆς ὑπονοίας, ἠξίωσέ τε

καὶ αὐτῷ δηλοῦν ὅσα καὶ τῆ γυναικὶ μνηύσειεν. ἀρκέσειεν δὲ φράσαντος ταύτην μόνην εἰδέναι, τίς εἴη λέγειν ἐκέλευεν, ἵνα τοῦ παιδὸς γενομένου χάριν αὐτῷ καὶ δωρεὰν παράσχωσιν. τοῦ δὲ μηδὲ τινῶν αὐτῷ δεῖσθαι φήσαντος (οὐδὲ γὰρ κατὰ χρεῖαν ταῦτα εὐαγγελίσασθαι περὶ 5 τῆς τοῦ παιδὸς γονῆς), τοῦ δὲ μείναι παρακαλοῦντος καὶ ξένων μετασχεῖν, οὐκ ἐπένευσε· πεισθεὶς δ' ὅμως λιπαροῦντος ἐπιμείναι ὡς ἂν ξένιον αὐτῷ τι κομίση, καὶ θύσαντος ἔριφον τοῦ Μανώχου καὶ τοῦτον ὀπτᾶν τῆ γυναικὶ κελεύσαντος, ἐπεὶ πάντ' ἦν εὐτρεπῆ, προσέταξεν ἐπὶ τῆς πέτρας ἀποθέσθαι τοὺς τε ἄρτους καὶ τὰ 10 κρέα χωρὶς τῶν ἄρτων. καὶ ποιησάντων, ἄπτεται τῆ θάβδω ἢ εἶχε τῶν κρεῶν, τὰ δὲ λάμπαντος πυρὸς ἅμα τοῖς ἄρτοις ἐκαίετο, καὶ ὁ ἄγγελος διὰ τοῦ καπνοῦ ὥσπερ ὀχθήματος ἀνῶν εἰς οὐρανὸν αὐτοῖς φανερὸς ἦν. Μανώ- 15 χην δὲ φοβούμενον μὴ τι σφαλερὸν αὐτοῖς ἐκ τῆς ὄψεως τοῦ θεοῦ γενήσοιτο, θαρρεῖν ἢ γυνὴν παρεκελεύετο· ἐπὶ γὰρ συμφέρουσι τῷ αὐτῶν τὸν θεὸν αὐτοῖς ὁραθῆναι.

4 καὶ κύει τε ἐκείνη καὶ φυλακῆν εἶχε τῶν ἐντολῶν, καὶ γενόμενον τὸ παιδίον Σαμψῶνα καλοῦσιν· ἰσχυρὸν 20 δ' ἀποσημαίνει τὸ ὄνομα. ἠῦξετο δ' ὁ παῖς ἑξαδίας, καὶ δῆλος ἦν προφητεύσαν ὑπὸ τῆς περὶ τὴν διαίταν σωφροσύνης καὶ τῆς τῶν τριχῶν ἀνέσεως. ἀφικόμενος δὲ μετὰ τῶν γονέων εἰς Θαμνὰ πόλιν τῶν Παλαιστίνων, 25 πανηγύρεως ἀγομένης, ἐρᾷ παρθένου τῶν ἐπιχωρίων, παρακαλεῖ τε τοὺς γονεῖς ἄγεσθαι πρὸς γάμον αὐτῷ τὴν κόρην. τῶν δὲ ἀρνούμενων διὰ τὸ μὴ ὁμόφυλον εἶναι, τοῦ θεοῦ κατὰ τὸ Ἑβραίοις συμφέρον ἐπινοοῦντος τὸν γάμον, ἐκνικᾷ μνηστεύασθαι τὴν παρθένον. συνεχῶς δ' ἀπερχόμενος πρὸς τοὺς γονεῖς αὐτῆς συντυγχάνει 30 λέοντι, καὶ γυμνὸς ὢν ἐκδεξάμενος αὐτὸν ἄρχει ταῖς χερσὶ, καὶ εἰς τὸ χωρίον τὸ ὑλῶδες ἐνδοτέρω τῆς ὁδοῦ

δίπτει τὸ θηρίον. πάλιν τε ἀπιῶν πρὸς τὴν κόρην ἐπι- 6 τυγχάνει σμήνει μελιττῶν ἐν τῷ στήθει τοῦ λέοντος ἐκείνου νεοσσευκότων, καὶ ἀνελόμενος τρία μέλιτος κηρία σὺν τοῖς λοιποῖς δώροις οἷς ἐκόμιζε δίδωσι τῇ 5 παιδί. τῶν δὲ Θαμνιτῶν παρὰ τὴν εὐωχίαν τὴν τῶν γάμων (εἰστία γὰρ αὐτοὺς ἅπαντας) διὰ δέος τῆς ἰσχύος τοῦ νεανίσκου τριάκοντα δόντων αὐτῷ τοὺς ἀκμαιοτάτους, λόγῳ μὲν ἐταίρους ἐσομένους, ἔργῳ δὲ φύλακας μὴ τι παρακινεῖν ἐθελήσειε, τοῦ πότου προσβάντος καὶ 10 παιδιᾶς οὔσης, οἷα φιλεῖ παρὰ τοὺς τοιοῦτους καιροὺς, ὁ Σαμψὼν εἶπεν· ἀλλὰ προβάλλοντος ἐμοῦ λόγον εἰ λύσετε τοῦτον ἐφ' ἡμέρας ἑπτὰ ποιούμενοι τὴν ζήτησιν, ὀθόνας τε καὶ στολὰς γέρας τῆς συνέσεως κατ' ἄνδρα ἕκαστον φέρεσθε παρ' ἐμοῦ." φιλοτιμουμένων δὲ ὁμοῦ 15 τε συνετῶν δόξαν καὶ κέρδος εὐρέσθαι, καὶ λέγειν ἀξιούντων, φησὶν ὅτι τὸ πάμβορον γεγεννήκει βορᾶν ἠδεῖαν ἐξ αὐτοῦ καὶ πάνυ ἀηδοῦς ὄντος. τῶν δὲ ἐπὶ τρισὶν ἡμέραις οὐ δυναμένων ἐξευρεῖν τὸ νοούμενον, παρακαλούντων δὲ τὴν κόρην μαθοῦσαν παρὰ τοῦ ἀν- 20 δρός αὐτοῖς μνηῦσαι (καὶ γὰρ ἠπέλουν αὐτὴν ἐμπροσθεῖν τοῦτο μὴ παρασχοῦσαν), ὁ Σαμψὼν, δεομένης τῆς κόρης εἰπεῖν αὐτῇ, τὸ μὲν πρῶτον ἀντεῖχεν, ἐγκειμένης δ' αὐτῆς καὶ εἰς δάκρυα προπιπτούσης καὶ τεκμηρίον τιθεμένης τῆς πρὸς αὐτὴν δυσνοίας τὸ μὴ λέγειν αὐτῇ, μη- 25 νύει τὰ περὶ τὴν ἀναίρεσιν αὐτῇ τοῦ λέοντος, καὶ ὅτι μελιττας εὐρών ἐν τῷ στήθει αὐτοῦ τρία βαστάσας μέλιτος κηρία κομίσειεν αὐτῇ. καὶ ὁ μὲν οὐδὲν ὑφορώμενος δολερὸν σημαίνει τὸ πᾶν, ἢ δ' ἐκφέρει τὸν λόγον τοῖς δεηθεῖσι. κατὰ οὖν τὴν ἐβδόμην ἡμέραν, καθ' ἣν 30 ἔδει τὸν προβληθέντα λόγον αὐτῷ διασαφεῖν, πρὶν ἢ δύναι τὸν ἥλιον συνελθόντες φασὶν· οὔτε λέοντος ἀηδέστερόν τι τοῖς ἐντυγχάνουσιν οὔτε ἥδιον μέλιτος χρω-

μένοις." καὶ ὁ Σαμφῶν εἶπεν οὐδὲ γυναικὸς εἶναι τι δολερωτέρου, ἣτις ὑμῖν ἐκφέρει τὸν ἡμέτερον λόγον. κακείνοις μὲν δίδωσιν ἃ ὑπέσχετο, λείαν ποιησάμενος Ἀσκαλωνιτῶν τοὺς κατὰ τὴν ὁδὸν αὐτῷ συντυγχάνον- 5 τας (Παλαιστῖνοι δ' εἰσὶ καὶ οὗτοι), τὸν δὲ γάμον ἐκείνου παραιτεῖται. καὶ ἡ παῖς ἐκφραυλίσασα τῆς ὀργῆς αὐτόν, συνῆν τῷ αὐτοῦ φίλῳ νυμφοστόλῳ γεγονότι.

7 πρὸς δὲ τὴν ὕβριν ταύτην Σαμφῶν παροξυνθεὶς ἅπαντας ἔγνω σὺν αὐτῇ Παλαιστίνους μετέρχεσθαι. θέρους δ' ὄντος καὶ πρὸς ἀμητόν ἤδη τῶν καρπῶν ἀκμα- 10 ζόντων, συλλαβὸν τριακοσίας ἀλώπεκας καὶ τῶν οὐρῶν ἐξάψας λαμπάδας ἡμένας, ἐξαφίησιν εἰς τὰς ἀρούρας τῶν Παλαιστίνων. καὶ φθείρεται μὲν οὕτως αὐτοῖς ὁ καρπός. Παλαιστῖνοι δὲ γνόντες Σαμφῶνος εἶναι τὸ 15 ἔργον καὶ τὴν αἰτίαν δι' ἣν ἔπραξε, πέμψαντες τοὺς ἄρχοντας εἰς Θαμνά, τὴν γενομένην αὐτοῦ γυναῖκα καὶ τοὺς συγγενεῖς ζῶντας κατέπρησαν ὡς αἰτίους τῶν κακῶν γεγονότας.

8 Σαμφῶν δὲ πολλοὺς ἐν τῷ πεδίῳ τῶν Παλαιστίνων ἀποκτείνας Αἰτὰν κατόκει· πέτρα δ' ἐστὶν ὄχυρά τῆς 20 Ἰούδα φυλῆς. Παλαιστῖνοι δ' ἐστράτευον ἐπὶ τὴν φυλὴν. τῶν δ' οὐ δικαίως λεγόντων τιμωρίαν αὐτοὺς εἰσπράττεσθαι περὶ τῶν Σαμφῶνος ἀμαρτημάτων, φόρους αὐτοὺς τελούντας, εἰ βούλονται μὴ ἔχειν αἰτίαν, ἔφασαν αὐτοῖς ὑποχείριον Σαμφῶνα δοῦναι. οὐ δὲ ἀνέγκλητοι 25 βουλόμενοι τυγχάνειν παρῆσαν ἐπὶ τὴν πέτραν τρισχιλίοις ὀπλίταις, καὶ καταμεμψάμενοι τῶν εἰς Παλαιστίνους αὐτῷ τετολημμένων, ἄνδρας ἅπαντι τῷ γένει τῶν Ἑβραίων συμφορὰν ἐπενεργεῖν δυναμένους, ἦκειν τε 30 λέγοντες ὅπως αὐτὸν λαβόντες ὑποχείριον δῶσιν αὐτοῖς, ἢ ξίουν ἐκοντὶ τοῦθ' ὑπομένειν. ὁ δὲ λαβὼν ὄρκους παρ' αὐτῶν μηδὲν τούτων ποιήσειν περισσότερον ἀλλὰ τοῖς

ἐχθροῖς ἐγχειρεῖν μόνου, καταβὰς ἐκ τῆς πέτρας ἑαυτὸν ἐπὶ τῇ τῶν φυλετῶν τίθησιν ἐξουσία, κακείνοι δῆσαν- 5 τες αὐτὸν δυοὶ καλωδίους ἤγον παραδοῦναι τοῖς Παλαιστίνους. καὶ γενομένων κατὰ τι χωρίον ὃ Σιαγῶν κα- 5 λεῖται νῦν διὰ τὴν Σαμφῶνος ἀνδραγαθίαν ἐπ' αὐτῷ γενομένην, πάλαι δ' ἦν ἀνώνυμον, οὐκ ἄπωθεν ἐστρατοπεδευκότων τῶν Παλαιστίνων, ἀλλ' ὑπαντώντων με- 10 τὰ χαρᾶς καὶ βοῆς ὡς ἐπὶ καταρωθωμένοις οἷς ἐβούλοντο, διαρρήξας τὰ δεσμὰ Σαμφῶν, ἀρπασάμενος ὄνου 10 σιαγῶνα παρὰ ποσὶν οὔσαν, εἰς τοὺς πολεμίους ᾤσατο, καὶ παῖων κτείνει εἰς χιλίους, τοὺς δ' ἄλλους τρέπεται ταραχθέντας.

Σαμφῶν δὲ μείζω ἢ χρῆ ἐπὶ τούτῳ φρουρῶν, οὐ κατὰ 9 θεοῦ συνεργίαν ἔλεγε τοῦτο συμβῆναι, τὴν δ' ἰδίαν 15 ἀρετὴν ἐπέγραψε τῷ γεγονότι, σιαγῶν τῶν πολεμίων τοὺς μὲν πεσεῖν τοὺς δ' εἰς φυγὴν τραπήναι διὰ τοῦ παρ' αὐτοῦ δέους ἀρχῶν. δίψους δ' αὐτὸν ἰσχυροῦ κα- 20 τασχόντος, κατανοῶν ὡς οὐδέν ἐστιν ἀνθρώπειος ἀρετῆ, τῷ θεῷ πάντα προσεμαρτύρει, καὶ καθικέτευε μηδὲν 20 τῶν εἰρημύμων πρὸς ὀργὴν λαβόντα τοῖς πολεμίοις αὐτόν ἐγχειρίσαι, παρασχεῖν δὲ βοήθειαν πρὸς τὸ δεινὸν καὶ θύσασθαι τοῦ καιοῦ. πρὸς οὖν τὰς ἰκετείας ἐπι- 25 κλασθεὶς ὁ θεὸς πηγὴν κατὰ τινος πέτρας ἀνίησιν ἠδέϊαν καὶ πολλήν· ὅθεν ὁ Σαμφῶν ἐκάλει τὸ χωρίον Σιαγῶνα, 25 καὶ μέχρι τοῦ δεῦρο τοῦτο λέγεται.

μετὰ δὲ ταύτην τὴν μάχην Σαμφῶν καταφρουρῶν τῶν 10 Παλαιστίνων εἰς Γάζαν ἀφικνεῖται, καὶ ἐν τινι τῶν καταγωγίων διέτριβε. μαθόντες δὲ τῶν Γαζαίων οἱ ἄρχοντες τὴν αὐτόθι παρουσίαν αὐτοῦ, τὰ πρὸ τῶν πυλῶν 30 ἐνέδρως καταλαμβάνουσιν, ὅπως ἐξίων μὴ λάθῃ. Σαμφῶν δὲ (οὐ γὰρ λανθάνουσιν αὐτὸν ταῦτα μηχανησάμενοι) περὶ μεσοῦσαν ἤδη τὴν νύκτα ἀναστὰς ἐνράσσει

ταῖς πύλαις, αὐταῖς τε φλιαῖς καὶ μοχλοῖς, ὅση τε ἄλλη
περὶ αὐταῖς ἦν ξύλωσις, ἀράμενος κατωμαδὸν εἰς τὸ
ὑπὲρ Χεβρωνος ὄρος φέρων κατατίθησι.

11 παρέβαινε δ' ἦθη τὰ πάτρια καὶ τὴν οἰκίαν δία-
ταν παρεγάρασσε ξενικῶν μιμηθεὶς ἐθισμῶν, καὶ τοῦτ' 5
ἀρχὴ αὐτῷ κακοῦ γίνεται. γυναικὸς γὰρ ἔταιριζομένης
παρὰ τοῖς Παλαιστίνους ἐρασθεῖς, Δαλίλης τοῦνομα, συν-
ἦν αὐτῇ, καὶ τῶν Παλαιστίνων οἱ τοῦ κοινοῦ προεστῶ-
τες ἐλθόντες πρὸς αὐτὴν πείθουσιν ἐπαγγελίαις μαθεῖν
παρὰ τοῦ Σαμφῶνος τὴν αἰτίαν τῆς ἰσχύος, ὅφ' ἦς ἄλλη- 10
πτός ἐστι τοῖς ἐχθροῖς. ἢ δὲ παρὰ πότον καὶ τοιαύτην
συνουσίαν θαυμάζουσα τὰς πράξεις αὐτοῦ ἐτεχνίτευε
μαθεῖν τίνι τρόπῳ τοσοῦτον προύχει κατ' ἀρετὴν. ὁ δὲ
Σαμφῶν (ἔτι γὰρ φρονεῖν ἰσχυρὸς ἦν) ἀντηπάτα τὴν
Δαλίλην, φάμενος ὅτι, εἰ κλήμασιν ἐπτὰ δεθείῃ ἀμπελί- 15
νοῖς ἔτι καὶ περιειλεῖσθαι δυναμένοις, ἀσθενέστερος ἂν
πάντων ἔσοιτο. ἢ δὲ τότε μὲν ἠσύχασεν, ἀποσημήνασα
δὲ τοῖς ἄρχουσι τῶν Παλαιστίνων ἐνήδρευσε τῶν στρα-
τιωτῶν ἔνδον τινάς, καὶ καθεύδοντα μεθύοντα κατέδησε
τοῖς κλήμασι κατὰ τὸ ἰσχυρότατον, ἔπειτ' ἀνεγείρασα 20
ἐδήλου παρεῖναι τινὰς ἐπ' αὐτόν. ὁ δὲ φήξας τὰ κλή-
ματα βοηθεῖν ὡς ἐπερχομένων αὐτῷ τινῶν ἐπειράτο.
καὶ ἡ γυνή, συνεχῶς ὁμιλοῦντος αὐτῇ τοῦ Σαμφῶνος,
δεινῶς ἔχειν ἔλεγεν εἰ κατ' ἀπιστίαν εὐνοίας τῆς πρὸς
αὐτὸν μὴ λέγει ταῦθ' ἄπερ δεῖται, ὡς οὐ σιγησομένης 25
ὅσα μὴ γινώσκεσθαι συμφέρειν οἶδεν αὐτῷ. τοῦ δὲ πάλιν
ἀπατῶντος αὐτὴν καὶ φήσαντος ἐπτὰ κάλοις δεθέντα
τὴν ἰσχύν ἀπολέσειν, ἐπεὶ καὶ τοῦτο ποιήσασα οὐδὲν
ἤνυσε, τρίτον ἐνυφῆναι τὰς κόμας αὐτοῦ ἐμήνυσεν. ὡς
δ' οὐδὲ τούτου γενομένου ἀληθὲς ἠύρισκετο, δεομένης 30
τελευταῖον ὁ Σαμφῶν (ἔδει γὰρ αὐτὸν συμφορᾷ περι-
πεσεῖν) χαρίζεσθαι βουλόμενος τῇ Δαλίλῃ, "ἐμοῦ" φη-

σὶν "ὁ θεὸς κήδεταί, καὶ κατὰ τὴν ἐκείνου πρόνοιαν γεν-
νηθεῖς κόμην ταύτην τρέφω, παρεγγυήσαντος μὴ ἀποκεί-
ρειν τοῦ θεοῦ· τὴν γὰρ ἰσχύν εἶναι μοι κατὰ τὴν ταύτης
αὔξησιν καὶ παραμονήν." ταῦτα μαθοῦσα καὶ στερήσασα 5
τῆς κόμης αὐτὸν παραδίδωσι τοῖς πολεμίοις, οὐκέτ' ὄντα
ἰσχυρὸν ἀμύνασθαι τὴν ἔφοδον αὐτῶν. οἱ δὲ ἐκκόψαν-
τες αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμοὺς δεδεμένοι ἄγειν παρέδοσαν.
προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου ἠΰξετο ἡ κόμη τῷ Σαμφῶνι. 12
καὶ ἐορτῆς οὔσης τοῖς Παλαιστίνους δημοτελοῦς καὶ τῶν
10 ἀρχόντων καὶ γνωριμωτάτων ἐν ταῦτῳ εὐωχομένων
(οἶκος δ' ἦν δύο κίωνων στερόντων αὐτοῦ τὸν ὄροφον)
ἄγεται μεταπεμφαμένων ὁ Σαμφῶν εἰς τὸ συμπόσιον,
ὅπως ἐνυβρίσωσιν αὐτῷ παρὰ τὸν πότον. ὁ δὲ δεινότε-
ρον τῶν κακῶν ὑπολαμβάνων τὸ μὴ δύνασθαι ὑβρίζο- 15
μενος ἀμύνασθαι, τὸν χειραγωγοῦντα παῖδα πείθει,
προσαναπαύσασθαι χρηΐζειν εἰπὼν ὑπὸ κόπου, τοῖς κίο-
σιν αὐτὸν ἐγγὺς ἀγαγεῖν. ὡς δ' ἦκεν, ἐνσεισθεῖς αὐτοῖς
ἐπικαταβάλλει τὸν οἶκον, ἀνατραπέντων τῶν κίωνων,
τρισχιλίοις ἀνδράσιν, οἱ πάντες ἀπέθανον, ἐν αὐτοῖς δὲ 20
καὶ Σαμφῶν. καὶ τὸν μὲν τοιοῦτο κατέσχε τέλος, ἀρξάντα
τῶν Ἰσραηλιτῶν εἴκοσιν ἔτη, θαυμάζειν δὲ ἄξιον τῆς
ἀρετῆς καὶ τῆς ἰσχύος καὶ τοῦ περὶ τὴν τελευτὴν μεγα-
λόφρονος τὸν ἄνδρα, καὶ τῆς ὀργῆς τῆς μέχρι τοῦ τελευ-
τῶν πρὸς τοὺς πολεμίους. καὶ τὸ μὲν ὑπὸ γυναικὸς ἀλώ- 25
ναι δεῖ τῇ φύσει τῶν ἀνθρώπων προσάπτειν ἥττονι
ἀμαρτημάτων οὔση, μαρτυρεῖν δὲ ἐκείνῳ τὴν εἰς τὰ
ἄλλα πάντα τῆς ἀρετῆς περιουσίαν. οἱ δὲ συγγενεῖς
ἀράμενοι τὸ σῶμα αὐτοῦ θάπτουσιν ἐν Σαριασᾷ τῇ πα-
τρίδι μετὰ τῶν συγγενῶν.
30 μετὰ δὲ τὴν Σαμφῶνος τελευτὴν προέστη τῶν Ἰσραη- 9
λιτῶν Ἡλεὶ ὁ ἀρχιερεὺς. ἐπὶ τούτου λιμῷ τῆς χώρας
κακοπαθοῦσης αὐτῶν, Ἐλιμέλεχος ἐκ Βηθλεέμων (ἔστι

δ' ἡ πόλις αὕτη τῆς Ἰούδα φυλῆς) ἀντέχειν τῷ δεινῷ μὴ
 δυνάμενος, τὴν τε γυναικα Νααμίμ καὶ τοὺς παῖδας
 τοὺς ἐξ αὐτῆς αὐτῷ γεγεννημένους, Χελλίωνα καὶ Μάλ-
 λωνα, ἐπαγόμενος εἰς τὴν Μωαβίτιν μετοικίζεται, καὶ
 προχωροῦντων αὐτῷ κατὰ νοῦν τῶν πραγμάτων ἄγεται 5
 τοῖς υἱοῖς γυναικῆς Μωαβίτιδας, Χελλίωμ μὲν Ὀρφάν,
 Ῥούθην δὲ Μάλλωμ. διελθόντων δὲ δέκα ἐτῶν ὁ τε
 Ἐλιμέλεχος καὶ μετ' αὐτὸν οἱ παῖδες δι' ὀλίγου τελευ-
 τῶσι, καὶ ἡ Νααμίς πικρῶς ἐπὶ τοῖς συμβεβηκόσι φέ-
 ρουσα καὶ τὴν ὑπὸ τῶν φιλιτάων ἐρημίαν οὐχ ὑπομέ- 10
 νουσα, δι' οὓς καὶ τῆς πατρίδος ἐξεληλύθει, πάλιν εἰς
 αὐτὴν ἀπηλλάττετο· καὶ γὰρ ἤδη καλῶς τὰ κατ' αὐτὴν
 ἐπυνθάνετο χωρεῖν. οὐκ ἐκαρτέρουν δὲ διαξενυόμεναι
 αὐτῆς αἱ νύμφαι, οὐδὲ παραιτουμένη βουλομένης συν-
 εξομαῖν πείθειν ἐδύνατο, ἀλλ' ἐγκειμένω εὐξαμένη γά- 15
 μων εὐτυχέστερον αὐταῖς οὐ διημαρτήκεσαν παισὶ τοῖς
 αὐτῆς γαμηθεῖσαι, καὶ τῶν ἄλλων ἀγαθῶν κτῆσιν, ὅτι
 τε τὰ πρὸς αὐτὴν οὕτως ἐστί, μένειν αὐτόθι παρακάλει,
 καὶ μὴ συμμεταλαμβάνειν αὐτῇ βούλεσθαι πραγμάτων
 ἀδύλων τὴν πάτριον γῆν καταλιπούσας. ἡ μὲν οὖν 20
 Ὀρφά μένει πεισθεῖσα, τὴν δὲ Ῥούθην μὴ πεισθεῖσαν
 ἀπήγαγε, κοινωὸν παντὸς τοῦ προστυχόντος γεννησο-
 μένην.

2 ἔλθοῦσαν δὲ Ῥούθην μετὰ τῆς πενθερᾶς εἰς τὴν
 Βηθλεέμων Βόαζος, Ἐλιμελέχου συγγενῆς ὦν, δέχεται 25
 ξενία. καὶ ἡ Νααμίς, προσαγορευόντων αὐτὴν ὀνομαστί,
 "δικαιότερον" εἶπε "Μάραμ ἀν καλοῖήτέ με" σημαίνει
 δὲ καθ' Ἑβραίων γλῶσσαν Νααμίς μὲν εὐτυχίαν, Μάρα
 δὲ ὀδύνην. ἀμητοῦ δὲ ὄντος ἔξῃ καλαμησομένη κατὰ
 συγχώρησιν τῆς πενθερᾶς ἡ Ῥούθη, ὅπως τροφῆς εὐπο- 30
 ροῖεν, καὶ εἰς τὸ Βόαζον τυχαίως ἀφικνεῖται χωρίου.
 παραγενόμενος δὲ Βόαζος μετ' ὀλίγου καὶ θεασάμενος

τὴν κόρημ ἀνέκρινε τὸν ἀγροκόμον περὶ τῆς παιδός. ὁ
 δὲ μικρὸν ἔμπροσθεν παρ' αὐτῆς ἅπαντα προπευσμέ-
 νος ἐδήλου τῷ δεσπότῃ. ὁ δὲ τῆς περὶ τὴν πενθερᾶν
 εὐνοίας ἅμα καὶ μνήμης τοῦ παιδός αὐτῆς ᾧ συνώκησεν 5
 ἀσπασάμενος τὴν κόρημ, καὶ εὐξάμενος αὐτῇ πείραν
 ἀγαθῶν, καλαμάσθαι μὲν αὐτὴν οὐκ ἤξιωσε, θερίζειν δὲ
 πᾶν ὅ τι καὶ δύναίτο καὶ λαμβάνειν ἐπιτρέπει, προστά-
 ξας τῷ ἀγροκόμῳ μηδὲν αὐτὴν διακωλύειν λαμβάνειν,
 ἀριστόν τε παρέχειν αὐτῇ καὶ ποτόν, ὁπότε σιτίζοι τοὺς
 10 θερίζοντας. Ῥούθη δὲ ἄλφριτα λαβοῦσα παρ' αὐτοῦ ἐφύ-
 λαξε τῇ ἐκφυρᾷ, καὶ παρῆν ὀψὲ κομίζουσα μετὰ τῶν στα-
 χύων· ἐτετηρήκει δὲ αὐτῇ καὶ ἡ Νααμίς ἀπόμοιραν βρω-
 μάτων τινῶν, οἷς αὐτὴν ἐπολυώρουν οἱ γειτονεύοντες.
 διηγείται δ' αὐτῇ καὶ τὰ παρὰ τοῦ Βόαζου πρὸς αὐτὴν
 15 εἰρημένα. δηλωσάσης δ' ἐκείνης ὡς συγγενῆς ἐστί καὶ
 τάχ' ἂν δι' εὐσέβειαν προνοήσειεν αὐτῶν, ἔξῃ πάλιν
 ταῖς ἐχομέναις ἡμέραις ἐπὶ καλάμης συλλογὴν σὺν ταῖς
 τοῦ Βόαζου θεραπαινίσιν.

ἔλθῶν δὲ μετ' οὐ πολλὰς ἡμέρας καὶ Βόαζος, ἤδη 3
 20 τῆς κριθῆς λελικμημένης, ἐπὶ τῆς ἄλωος ἐκάθειυδε.
 τοῦτο πυθνομένη ἡ Νααμίς τεχνᾷται παρακατακλίειν
 τὴν Ῥούθην αὐτῷ (καὶ γὰρ ἔσσεσθαι χρηστὸν αὐταῖς
 ὀμιλήσαντα τῇ παιδί), καὶ πέμπει τὴν κόρημ ὑπνωσο-
 μένην αὐτοῦ παρὰ τοῖς ποσί. ἡ δὲ (πρὸς οὐδὲν γὰρ
 25 ἀντιλέγειν τῶν ὑπὸ τῆς ἐκφυρᾶς κελευομένων ὅσιον ἡγεί-
 το) παραγίνεται, καὶ παραντίκα μὲν λανθάνει τὸν Βόα-
 ζον βαθέως καθυπνωκότα, περιεγεροθὲς δὲ περὶ μέσην
 νύκτα καὶ αἰσθόμενος τῆς ἀνθρώπου παρακατακειμένης
 ἀνέκρινε τίς εἴη. τῆς δ' εἰπούσης τοῦνομα καὶ φραμένης
 30 ὡς αὐτὸν δεσπότην συγχωρεῖν, τότε μὲν ἡσυχίαν ἄγει,
 ὄρθριος δέ, πρὶν ἢ τοὺς οἰκέτας ἄρξασθαι κινεῖσθαι
 πρὸς τὸ ἔργον, περιεγείρας αὐτὴν κελεύει τῶν κριθῶν

λαβοῦσαν ὅτι καὶ δύναιτο πορεύεσθαι πρὸς τὴν ἔκφυραν, πρὶν ὀφθῆναι τισιν αὐτόθι κεκοιμημένην· φυλάττεσθαι γὰρ σῶφρον τὴν ἐπὶ τοιούτοις διαβολὴν, καὶ μάλιστ' ἐπὶ μὴ γερονόσι. "περὶ μέντοι τοῦ παντὸς οὕτω" φησὶν "ἔσται· ἐρωτῶν τὸν ἔγγιστα ἐμοῦ τῷ γένει τυγχάνοντα, 5 εἰ σοῦ χρεία γαμετῆς ἔστιν αὐτῷ, καὶ λέγοντι μὲν ἀκολουθήσεις ἐκείνῳ, παραιτουμένου δ' ἐν νόμῳ σε συννοήσουσαν ἄξομαι."

4 ταῦτα τῇ ἔκφυρᾷ δηλωσάσης εὐθυμία κατεῖχεν αὐτάς, ἐν ἐλπίδι τοῦ πρόνοιαν ἔξιν αὐτῶν Βόαζον γενομένης. κἀκεῖνος ἤδη μεσοῦσης τῆς ἡμέρας κατελθὼν εἰς τὴν πόλιν τὴν τε γερουσίαν συνῆγε, καὶ μεταπεμφόμενος τὴν Ρούθην ἐκάλει καὶ τὸν συγγενῆ· καὶ παραγενομένου φησὶν "Ἐλιμελέχου καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ κλήρων κρατεῖς;" ὁμολογήσαντος δὲ συγχωρούντων τῶν νόμων 15 κατ' ἀρχιστεῖαν, "οὐκ οὖν" φησὶν ὁ Βόαζος "ἔξ ἡμισείας δεῖ μεμνήσθαι τῶν νόμων, ἀλλὰ πάντα ποιεῖν κατ' αὐτούς. Μάλλωνος γὰρ δεῦρ' ἦκει γύναιον, ὅπερ, εἰ θέλεις τῶν ἀργῶν κρατεῖν, γαμῆν σε δεῖ κατὰ τοὺς νόμους." ὁ δὲ Βόαζος καὶ τοῦ κλήρου καὶ τῆς γυναικὸς παρεχώρει, 20 συγγενεῖ μὲν ὄντι καὶ αὐτῷ τῶν τετελευτηκότων, εἶναι δὲ καὶ γυναῖκα λέγων αὐτῷ καὶ παιδὰς ἤδη. μαρτυρούμενος οὖν ὁ Βόαζος τὴν γερουσίαν, ἐκέλευσε τῇ γυναικὶ ὑπολῦσαι αὐτὸν προσελθοῦσαν κατὰ τὸν νόμον καὶ πτύειν εἰς τὸ πρόσωπον. γενομένου δὲ καὶ τούτου Βόαζος γα- 25 μεῖ τὴν Ρούθην, καὶ γίνεται παιδίον αὐτοῖς μετ' ἐνιαυτὸν ἄρρεν. τοῦτο ἡ Νααμὶς τιθηνουμένη κατὰ συμβουλίαν τῶν γυναικῶν Ὠβήδην ἐκάλεσεν ἐπὶ γηροκομίᾳ τῇ αὐτῆς τραφησόμενον· Ὠβήδης γὰρ κατὰ διάλεκτον τὴν Ἑβραίων ἀποσημαίνει δουλεύων. Ὠβήδου δὲ γίνεται Ἰεσσαῖος, τοῦ- 30 του Δαυίδος ὁ βασιλεύσας καὶ παισὶ τοῖς αὐτοῦ καταλιπὼν τὴν ἡγεμονίαν ἐπὶ μίαν καὶ εἴκοσι γενεὰς ἀνδρῶν.

τὰ μὲν οὖν κατὰ Ρούθην ἀναγκαιῶς διηρησάμην, ἐπιδειξάμενος βουλόμενος τὴν τοῦ θεοῦ δύναμιν, ὅτι τούτω παράγειν ἐφικτόν ἐστιν εἰς ἀξίωμα λαμπρὸν καὶ τοὺς ἐπιτυχόντας, εἰς οἷον ἀνήγαγε καὶ Δαυίδην ἐκ τοιούτων 5 γενόμενον· Ἑβραῖοι δὲ, τῶν πραγμάτων αὐτοῖς ὑπενε- 10 χθέντων, πάλιν πόλεμον ἐκφέρουσι Παλαιστίνους διὰ τὴν τοιαύτην αἰτίαν. Ἥλει τῷ ἀρχιερεῖ δύο παῖδες ἦσαν, Ὅφνις τε καὶ Φινεέσης. οὗτοι καὶ πρὸς ἀνθρώπους ὑβριστὰι γενόμενοι καὶ πρὸς τὸ θεῖον ἀσεβεῖς οὐδενὸς 10 ἀπείχοντο παρανομήματος, καὶ τὰ μὲν ἐφέροντο τῶν γερονῶν κατὰ τιμὴν, ἀδὲ ἐλάμβανον αὐτοῖς ἀρπαγῆς τρόπον, γυναικάς τε τὰς ἐπὶ θρησκείᾳ παραγινόμενας ὑβρίζον φθοραῖς, ταῖς μὲν βίαν προσφέροντες, τὰς δὲ δώροις ὑπαγόμενοι. τυραννίδος δ' οὐδὲν ἀπέλειπεν ὁ βίος αὐ- 15 τῶν. ὁ τε οὖν πατὴρ αὐτοῖς ἐπὶ τούτοις χαλεπῶς εἶχεν, ὅσον οὐδέπω προσδοκῶν ἦξειν ἐκ θεοῦ τιμωρίαν αὐτοῖς ἐπὶ τοῖς πραττομένοις, τό τε πλήθος ἐδυσφόρει. κἀπειδὴ φράζει τὴν ἔσομένην συμφορὰν ὁ θεὸς τοῖς παισὶν αὐτοῦ τῷ τε Ἥλει καὶ Σαμουήλῳ τῷ προφήτῃ, παιδὶ 20 ἔτι ὄντι, τότε φανερόν ἐπὶ τοῖς υἱοῖς πένθος ἦγε.

βούλομαι δὲ τὰ περὶ τοῦ προφήτου πρότερον διεξελ- 2 θῶν ἐπειθ' οὕτω τὰ περὶ τοὺς Ἥλει παιδὰς εἰπεῖν, καὶ τὴν δυστυχίαν τὴν τῷ παντὶ λαῷ Ἑβραίων γενομένην. Ἀλκάνης Λευίτης ἀνὴρ, τῶν ἐν μέσῳ πολιτῶν, τῆς 25 Ἐφραΐμου κληρουχίας, Ἀρμαθὰν πόλιν κατοικῶν, ἐγάμει δύο γυναῖκας, Ἄνναν τε καὶ Φενάνναν· ἐκ δὲ ταύτης καὶ παῖδες αὐτῷ γίνονται· τὴν δ' ἐτέραν ἄτεκνον οὔσαν ἀγαπῶν διετέλει. ἀφικόμενος δὲ μετὰ τῶν γυναικῶν τοῦ Ἀλκάνου εἰς Σιλῶ πόλιν θῦσαι (ἐνταῦθα 30 γὰρ ἡ σκηνὴ τοῦ θεοῦ ἐπεπήγει, καθὼς προειρήκαμεν) καὶ πάλιν κατὰ τὴν εὐωχίαν νέμοντος μοίρας κρεῶν ταῖς τε γυναῖξιν καὶ τοῖς τέκνοις, ἢ Ἄννα θεασαμένη τοὺς τῆς

1 ετέρας παῖδας τῇ μητρὶ περικαθισαμένους, εἰς δάκρυά
 τε προύπεσε καὶ τῆς ἀπαιδίας αὐτὴν ὠλοφύρετο καὶ τῆς
 μονώσεως. καὶ τῆς τάνδρὸς παραμυθίας τῇ λύπη κρα-
 τήσασα, εἰς τὴν σκηνὴν ὄχετο τὸν θεὸν ἱκετεύουσα δοῦ-
 ναι γονὴν αὐτῇ καὶ ποιῆσαι μητέρα, ἐπαγγελιομένη τὸ ⁵
 πρῶτον αὐτῇ γεννησόμενον καθιερώσειν ἐπὶ διακονίᾳ
 τοῦ θεοῦ, δίδαιται οὐχ ὁμοίαν τοῖς ἰδιώταις ποιησόμενον.
 διατριβούσης δ' ἐπὶ ταῖς εὐχαῖς πολὺν χρόνον, Ἥλει ὁ
 ἀρχιερεὺς (ἐκαθέζετο γὰρ πρὸ τῆς σκηνῆς) ὡς παροινου-
 σαν ἐκέλευσεν ἀπιέναι. τῆς δὲ πιεῖν ὕδωρ φραμένης, λυ- ¹⁰
 πουμένην δ' ἐπὶ παίδων ἀπορία τὸν θεὸν ἱκετεύειν,
 θαρρεῖν παρεκελεύετο, παρῆξεν αὐτῇ παῖδα τὸν θεὸν
³ καταγγέλλων. παραγενομένη δ' εὐελπίς πρὸς τὸν ἄνδρα,
 τροφήν χαίρουσα προσηνέγκατο, καὶ ἀναστρεφάντων
 εἰς τὴν πατρίδα κύειν ἤρξατο. καὶ γίνεται παιδίον αὐ- ¹⁵
 τοῖς, ὃν Σαμουήλου προσαγορεύουσι· θεαίτητον ἂν τις
 εἴποι. παρῆσαν οὖν ὑπὲρ τῆς τοῦ παιδὸς γενέσεως θύ-
 σοντες, δεκάτας τε ἔφερον. ἀναμνησθεῖσα δ' ἡ γυνὴ
 τῆς εὐχῆς τῆς ἐπὶ τῷ παιδί γεγενημένης παρεδίδου τῷ
 Ἥλει, ἀνατιθεῖσα τῷ θεῷ προφήτην γενησόμενον. κόμη ²⁰
 τε οὖν αὐτῷ ἀνείτο, καὶ ποτὸν ὕδωρ ἦν. καὶ Σαμούη-
 λος μὲν ἐν τῷ λεγῶ διῆγε τρεφόμενος, Ἀλκάνη δ' ἐκ τῆς
 Ἄννης υἱεῖς τε ἄλλοι γίνονται καὶ τρεῖς θυγατέρες.

⁴ Σαμουήλος δὲ πεπληρωκῶς ἔτος ἤδη δωδέκατου
 προεφήτευε. καὶ ποτε κοιμώμενον ὀνομαστὶ ἐκάλεσεν ²⁵
 ὁ θεός. ὃ δὲ νομίσας ὑπὸ τοῦ ἀρχιερέως πεφωνῆσθαι
 παραγίνεται πρὸς αὐτόν. οὐ φραμένου δὲ καλέσαι τοῦ
 ἀρχιερέως, ὁ θεὸς εἰς τρεῖς τοῦτο ποιεῖ. καὶ Ἥλει διω-
 πισθεῖς φησὶ πρὸς αὐτόν "ἀλλ' ἐγὼ μὲν, Σαμουήλε,
 σιγὴν ὡς καὶ τὸ πρὶν ἤγον, θεὸς δ' ἐστὶν ὁ καλῶν. ἀλ- ³⁰
 λὰ σήμαινε πρὸς αὐτόν ὅτι παρατυγχάνω." καὶ τοῦ
 θεοῦ φθεργαμένου πάλιν ἀκούσας ἡξίου λαλεῖν ἐπὶ τοῖς

χρωμένοις· οὐ γὰρ ὑστερήσειν αὐτὸν ἐφ' οἷς ἂν θελή-
 σεις διακονίας. καὶ ὁ θεός "ἐπεὶ" φησὶ "παρατυγχάνεις,
 μάνθανε συμφορὰν Ἰσραηλίταις ἐσομένην λόγου μείζονα
 καὶ πίστεως τοῖς παρατυγχάνουσι, καὶ τοὺς Ἥλει δὲ ⁵
 παῖδας ἡμέρα μιᾶ τεθνηξομένους, καὶ τὴν ἱερωσύνην
 μετελευσομένην εἰς τὴν Ἐλεαζάρου οἰκίαν· Ἥλει γὰρ τῆς
 ἐμῆς θεραπείας μᾶλλον τοὺς υἱοὺς καὶ παρὰ τὸ συμφέ-
 ρον αὐτοῖς ἠγάπησε." ταῦτα βιασάμενος ὄρκους εἶπεῖν
 αὐτῷ τὸν προφήτην Ἥλει (οὐ γὰρ ἐβούλετο λυπεῖν αὐ- ¹⁰
 τὸν λέγων) ἔτι μᾶλλον βεβαιότεραν εἶχε τὴν προσδοκίαν
 τῆς τῶν τέκνων ἀπωλείας. Σαμουήλου δ' ἠῤῥετο ἐπὶ
 πλέον ἢ δόξα, πάντων ὧν προεφήτευεν ἀληθινῶν βλε-
 πομένων.

κατὰ τοῦτον δὴ τὸν καιρὸν Παλαιστῖνοι στρατεύ- ¹¹
¹⁵ σαντες ἐπὶ τοὺς Ἰσραηλίτας στρατοπεδεύονται κατὰ πό-
 λιν Ἀφεκάν. δεξαμένων δ' ἕξ ὀλίγου τῶν Ἰσραηλιτῶν,
 συνήεσαν εἰς τὴν ἐχομένην καὶ νικῶσιν οἱ Παλαιστῖνοι,
 καὶ κτείνουσι μὲν τῶν Ἑβραίων εἰς τετρακισχιλίους,
 τὸ δὲ λοιπὸν πλῆθος συνδιώκουσιν εἰς τὸ στρατόπεδον.
²⁰ δείσαντες δὲ περὶ τῶν ὄλων οἱ Ἑβραῖοι πέμπουσιν ὡς ²
 τὴν γερουσίαν καὶ τὸν ἀρχιερέα, τὴν κιβωτὸν τοῦ θεοῦ
 κελεύοντες κομίζεσθαι, ἵνα παρούσης αὐτῆς παρατασσό-
 μενοι κρατῶσι τῶν πολεμίων, ἀγνοοῦντες ὅτι μείζων
 ἐστὶν ὁ καταψηφισάμενος αὐτῶν τὴν συμφορὰν τῆς κι- ²⁵
 βωτοῦ, δι' ὃν καὶ ταύτην ἐν τιμῇ συνέβαινε εἶναι. πα-
 ρῆν τε οὖν ἡ κιβωτὸς καὶ οἱ τοῦ ἀρχιερέως υἱεῖς, τοῦ
 πατρὸς αὐτοῖς ἐπιστείλαντος, εἰ ληφθείσης τῆς κιβωτοῦ
 ζῆν ἐθελήσουσιν, εἰς ὄψιν αὐτῷ μὴ παραγενέσθαι. Φι-
 νεέσης δὲ ἤδη καὶ ἱεράτο, τοῦ πατρὸς αὐτῷ παρακεχω- ³⁰
 ρηκός διὰ τὸ γῆρας. θάρσος οὖν ἐπιγίνεται πολὺ τοῖς
 Ἑβραίοις ὡς διὰ τὴν ἄφιξιν τῆς κιβωτοῦ περιεσομένοις
 τῶν πολεμίων· κατεπλήττοντο δὲ οἱ πολέμιοι, δεδιότες

τὴν παρουσίαν τῆς κιβωτοῦ τοῖς Ἰσραηλίταις. ταῖς μέν-
τοι γε ἐκατέρωθεν προσδοκίαις οὐχ ὅμοιον ἀπήντησε τὸ
ἔργον, ἀλλὰ συμβολῆς γενομένης, ἣν μὲν ἤλπιζον νίκην
Ἑβραῖοι, τῶν Παλαιστίνων αὕτη γίνεταί, ἣν δ' ἐφο-
βοῦντο ἦταν οὗτοι, ταύτην Ἑβραῖοι παθόντες ἔγνωσαν 5
αὐτοὺς μάτην ἐπὶ τῇ κιβωτῷ τεταραρηκότας· ἐτραπήσαν
τε γὰρ εὐθύς εἰς χεῖρας ἐλθόντες τῶν πολεμίων καὶ
ἀπέβαλον εἰς τρισμυρίους, ἐν οἷς ἔπεσον καὶ οἱ τοῦ ἀρ-
χιερέως υἱεῖς, ἣ τε κιβωτὸς ἤγετο πρὸς τῶν πολεμίων.

3 ἀπαγγελθείσης δὲ τῆς ἡττης εἰς τὴν Σιλὼ καὶ τῆς 10
αἰχμαλωσίας τῆς κιβωτοῦ (Βενιαμίτης γὰρ τις αὐτοῖς
ἄγγελος ἀφικνεῖται νεανίας παρατετευχὸς τῷ γεγονότι)
πένθους ἀνεπλήσθη πᾶσα ἡ πόλις. καὶ Ἥλει ὁ ἀρχιε-
ρεὺς (ἐκαθέζετο γὰρ καθ' ἐτέρας τῶν πυλῶν ἐφ' ὑψη-
λοῦ θρόνου) ἀκούσας οἰμωγῆς, καὶ νομίσας νεώτερόν τι 15
πεπραῆχθαι περὶ τοὺς οἰκειούς, καὶ μεταπεμπάμενος τὸν
νεανίαν, ὡς ἔγνω τὰ κατὰ τὴν μάχην, ῥάων ἦν ἐπὶ τε
τοῖς παισὶ καὶ τοῖς συνηγγελέμοις περὶ τὸ στρατόπεδον
ὡς ἂν προεγνωκῶς παρὰ τοῦ θεοῦ τὸ συμβησόμενον
καὶ προαπηγγελκῶς (συνέχει γὰρ ἱκανῶς τὰ παρὰ τὴν 20
προσδοκίαν συντυχόντα δεινὰ)· ὡς δὲ καὶ τὴν κιβωτὸν
ἤκουσεν ἠχμαλωτίσθαι πρὸς τῶν πολεμίων, ὑπὸ τοῦ
παρ' ἐλπίδας αὐτῷ τοῦτο προσπεσεῖν περιαλγήσας, ἀπο-
κυλισθεὶς ἀπὸ τοῦ θρόνου τελευτᾷ, ὅτι καὶ ἐνενή-
κοντα βιώσας ἔτη τὰ πάντα, καὶ τούτων τὰ τεσσαράκοντα 25
κατασχὼν τὴν ἀρχήν.

4 θνήσκει δὲ κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν καὶ ἡ Φινεέσου
τοῦ παιδὸς γυνή, μὴ καρτερήσασα ξὴν ἐπὶ τῇ τάνδρῳ
δυστυχία. κνούση μὲν αὐτῇ προσηγγέλθη τὸ περὶ τὸν
ἄνδρα πάθος, τίκει δ' ἐπταμηνιαίου παιδα, ὃν καὶ ξή- 30
σαντα Ἰοχάβην προσηγόρευσαν (σημαίνει δὲ ἀδοξίαν τὸ
ὄνομα) διὰ τὴν προσπεσοῦσαν δύσκειαν τότε τῷ στρατῷ.

ἦρξε δὲ πρῶτος Ἥλει Ἰθαμάρου τοῦ ἐτέρου τῶν Ἀα- 5
ρῶνος υἱῶν οἰκίας· ἡ γὰρ Ἑλεαζάρου οἰκία τὸ πρῶτον
ἱερᾶτο, παῖς παρ' πατρός ἐπιδεχόμενοι τὴν τιμὴν. ἐκεῖ-
νός τε Φινεέση τῷ παιδί αὐτοῦ παραδίδωσι, μεθ' ὃν
5 Ἀβιεζέρης υἱὸς ὦν αὐτοῦ τὴν τιμὴν παραλαβὼν παιδί
αὐτοῦ Βουκὶ τοῦνομα αὐτὴν κατέλειπεν, παρ' οὗ διε-
δέξατο Ὁζις υἱὸς ὦν, μεθ' ὃν Ἥλει ἔσχε τὴν ἱερωσύνην,
περὶ οὗ νῦν ἦν ὁ λόγος, καὶ τὸ γένος τὸ ἀπ' ἐκείνου μέ-
χρι τῶν κατὰ τὴν Σολομῶνος βασιλείαν καιρῶν. τότε
10 δὲ οἱ Ἑλεαζάρου πάλιν αὐτὴν ἀπέλαβον.

In demselben Verlage sind erschienen und in allen Buchhandlungen zu haben:

- Alciphronis rhetoris epistolae cum annotatione critica editae** ab AUGUSTO MEINEKIO. gr. 8. 1853. geh. 1 $\frac{1}{3}$ Thlr.
- Apollonii Argonautica. Emendavit, apparatus criticum et prolegomena adjecit R. MERKEL.** Scholia vetera e codice Laurentiano edidit HENRICUS KEIL. gr. 8. 1854. geh. 5 Thlr.
- Bionis Smyrnaei Epitaphius Adonidis. Edidit Henricus LUDOLPHUS AHRENS.** 1854. geh. 15 Ngr.
- Catonianae poesis reliquiae. Recensuit A. Fleckeisen.** gr. 8. 1854. geh. 6 Ngr.
- Comicorum latinorum praeter Plautum et Terentium reliquiae.** Recensuit OTTO RIBBECK. gr. 8. 1855. geh. 3 Thlr.
- Cornifici Rhetoricorum ad C. Herennium libri IIII. Recensuit et interpretatus est C. L. KAYSER.** gr. 8. 1854. geh. 2 Thlr. 20 Ngr.
- Didymi Chalcenteri grammatici Alexandrini fragmenta quae supersunt.** Collegit et disposuit MAURITIUS SCHMIDT. gr. 8. 1854. geh. 3 Thlr.
- Ennianae poesis reliquiae. Recensuit Ioannes Vahlen.** gr. 8. 1854. geh. 2 Thlr.
- Fleckeisen, Alfred, zur Kritik der allateinischen Dichterfragmente bei Gellius.** Sendschreiben an Dr. MARTIN HERTZ in Berlin. gr. 8. 1854. geh. 9 Ngr.
- Friederichs, Dr. K., Praxiteles und die Niobegruppe nebst Erklärung einiger Vasenbilder.** Mit einer Kupfertafel. gr. 8. 1855. geh. 1 Thlr.
- Grammatici Latini ex recensione Henrici Keilii. Vol. II.** fasc. I.: Prisciani institutionum Grammaticarum libri XVIII. ex recensione MARTINI HERTZII. Vol. I. fasc. primus. gr. Lex.-8. 1855. geh. 3 Thlr. 10 Ngr.
- Q. Horatii Flacci sermonum libri duo. Germanice reddidit et triginta codicum recens collatorum grammaticorum veterum omniumque Mssorum adhuc a variis adhibitorum ope librorumque potiorum a primordiis artis typographicae usque ad hunc diem editorum lectionibus excussis recensuit apparatu critico instruxit et commentario illustravit C. KIRCHNER.** Pars I. Satiras cum apparatu critico continens. gr. 8. 1854. geh. 2 Thlr. — Voluminis II. Pars I. commentarium in satiras libri primi continens. gr. 8. 1855. geh. 2 Thlr.
- Naevi, Cn., de bello Punico reliquiae. Ex recensione IOANNIS VAHLENI.** gr. 4. 1854. geh. 12 Ngr.

Ross, Ludw., eine alte lokrische Inschrift von Chaleion
oder Oeantheia, mit den Bemerkungen von *J. N. Oekonomides*. gr. 8.
1854. Mit einer lithogr. Tafel. 15 Ngr.

— **Archäologische Aufsätze. Erste Sammlung: Griechische Gräber** — Ausgrabungsberichte aus Athen — Zur Kunstgeschichte und Topographie von Athen und Attika. Mit acht farbigen und sechs schwarzen Tafeln und einigen Holzschnitten. gr. 8. 1855. geh. 4 Thlr.

Roszbach, Aug., Metrik der griechischen Dramatiker und Lyriker nebst den begleitenden musischen Künsten. Erster Theil: Griechische Rhythmik. A. u. d. T.:

— **Griechische Rhythmik**. gr. 8. 1854. geh. 1¼ Thlr.
Sallusti, C. Crispi, Catilina et Jugurtha. Aliorum suisque
notis illustravit *Rudolfus Dietsch*. Vol. I. CATILINA. Vol. II.
JUGURTHA. 2 Thlr. 15 Ngr.

— **Historiarum fragmenta. Pleniora, emendatiora**
et novo ordine disposita suisque commentariis illustrata edidit et
indices accuratos adjecit *Fridericus Kritzius*. Accedit codicis
Vaticani et Palimpsesti Toletani exemplum lapidi inscriptum. gr. 8.
1853. geh. 3 Thlr.

Scenicae Romanorum poesis fragmenta recensuit Otto Ribbeck. 2 voll. vide:

Comicorum et Tragicorum Latinorum reliquiae.

Struve, Caroli Ludovici, directoris quondam Gymnasii Urbici Regimontani, opuscula selecta edidit *Jacobus Theodorus Struve*.
2 voll. gr. 8. 1854. geh. 5 Thlr.

Sophoclis tragoediae. Graece et Latine. Ex recensione
Gul. Dindorfii. 2 voll. 8. 1850. 2 Thlr. 9 Ngr. Auch jedes
Stück einzeln à 7½ Ngr.

Susemihl, Dr. Franz, die genetische Entwicklung der Platonischen Philosophie einleitend dargestellt. Erster Band. gr. 8.
geh. 3 Thlr.

Tragicorum Latinorum reliquiae. Recensuit Otto Ribbeck.
1852. gr. 8. geh. 3 Thlr.

—
Bibliotheca scriptorum Graecorum et Romanorum Teubneriana. Neue Sammlung kritisch revidirter Textausgaben der Griechischen und Lateinischen Classiker. Redactions-Commission: *Imm. Bekker, A. Fleckeisen, C. Halm, A. Meineke, F. W. Schneidewin*.

Ein ausführlicher Bericht ist durch alle Buchhandlungen gratis zu beziehen.

B. G. Teubner in Leipzig.